

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

ISBN 978-961-239-141-6

POSEBNE PUBLIKACIJE

VIRI IN METODE OCENJEVANJA BRUTO NACIONALNEGA DOHODKA

št. 8 | Ljubljana, 2007

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

ISBN 978-961-239-141-6

3 NACIONALNI RAČUNI

VIRI IN METODE OCENJEVANJA BRUTO NACIONALNEGA DOHODKA

POSEBNE PUBLIKACIJE

št. 8 | Ljubljana, 2007

Pripravili:

Andrej Flajs, mag. Karmen Hren, mag. Mojca Škrlec Šinkovec, mag. Janja Kalin, Jure Lasnibat, mag. Marjana Klinar, Tina Ritonja, Marko Rožanec, Jasenka Šuštarich, Saša Finc, Simona Peceli (vsi Statistični urad Republike Slovenije) in Janez Klemenc (Banka Slovenije)

Pri pripravi enajstega poglavja so sodelovali:

Božidara Benedik, Slavica Černe, Barbara Dremelj, Nataša Gorjan, Nataša Gostiša, Franc Gruden, Andrej Haramina, Marija Hlavaty, Špela Kastelic, Aleksandra Lešnjek, Vida Lipovšek, Enisa Lojović Hadžihasanović, Dominika Lunder, Mojca Noč Razinger, Ivica Polanec Strnad, Iris Rošker, Rudi Seljak, Sašo Stevanovič, Radojka Vujasin, Irena Žaucer, Miran Žavbi in Erika Žnidaršič (vsi Statistični urad Republike Slovenije)

Izdal, založil in tiskal Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, Vožarski pot 12 – Uporaba in objava dovoljena le z navedbo vira – Odgovarja generalna direktorica mag. Irena Križman – Urednica mag. Karmen Hren – Besedilo jezikovno uredili Ivanka Zobec in Marina Urbas – Računalniško oblikovanje Slavka Slokar – Tiskano v 120 izvodih – Informacije posreduje Informacijsko središče, tel.: (01) 241 51 04 – E. pošta: info.stat@gov.si – Internet: www.stat.si.

PREDGOVOR

Naša nova publikacija iz zbirke Posebne publikacije vsebuje opis virov in metod za ocenjevanje bruto nacionalnega dohodka v tekočih cenah, ki smo ga pripravili v skladu z določili Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1287/2003; omenjena uredba namreč od držav članic Evropske unije zahteva, da Evropski komisiji (Eurostatu) predložijo opis metod in podatkovnih virov, ki jih uporabljajo za ocenjevanje bruto nacionalnega dohodka in njegovih kategorij v skladu z Evropskim sistemom računov 1995.

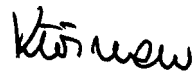
Statistični urad Republike Slovenije je v obdobju po letu 2002 izvedel tri velike revizije nacionalnih računov, ki so zajemale obdobje po letu 1995, njihov namen pa je bil približati izračun bruto nacionalnega dohodka zahtevam Evropskega sistema računov 1995. Priprave na revizije so se začele že v letu 1998, ko se je okrepilo sodelovanje z Eurostatom in njegova podpora v obliki številnih projektnih skupin na področju nefinančnih nacionalnih računov in pilotnih projektov o polnem zajetju. Opis omenjene metodologije tako odraža tudi delo, ki je bilo opravljeno pri teh projektih in revizijah.

Zgradba opisa je standardna za vse države članice in jo je določil Odbor za bruto nacionalni dohodek. Prvo poglavje nudi osnovni pregled nad arhitekturo slovenskega sistema nacionalnih računov. V drugem poglavju je opisana politika revizij. Glavnino opisa metodologije sestavljajo tretje, četrto in peto poglavje, v katerih so podrobno opisani viri in metode za izračun bruto domačega proizvoda po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi. Najpomembnejše je poglavje o proizvodni metodi, ki je že tradicionalno primarna metoda za izračun bruto domačega proizvoda. V šestem poglavju so podane informacije o usklajevanju ocen, izračunanih po vseh treh metodah, ter o preverjanju veljavnosti teh ocen. Glavni načini za zagotavljanje celovitosti zajetja so predstavljeni v sedmem poglavju; popravki za zajetje so tu predstavljeni tudi z uporabo t. i. tabelarnega pristopa. Osmo poglavje opisuje prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku, deveto pa izračun posredno merjenih storitev finančnega posredništva in njihovo razporeditev sektorjem porabnikom. Zadnji dve poglavji, deseto in enajsto, vsebujeta opis najpomembnejših klasifikacij in podatkovnih virov. Opis metodologije se konča s procesnimi tabelami v prilogi, ki na sistematičen način prikazujejo izračun bruto nacionalnega dohodka od podatkovnih virov preko prilagoditev do končne ocene.

Opisani viri in metode za ocenjevanje bruto nacionalnega dohodka v tekočih cenah ter predstavljeni podatki se nanašajo na leto 2001; kjer je ustrezno, pa so omenjene tudi spremembe po letu 2001. Naslednji opis omenjene metodologije, ki ga bomo pripravili, se bo nanašal na leto 2005 kot referenčno leto in bo sledil glavni reviziji 2005; rezultati te revizije bodo objavljeni septembra 2007. Najpomembnejše spremembe in izboljšave revizije 2005 so skupaj z vplivom na raven bruto domačega proizvoda tudi prikazane v tem dokumentu.

Upamo, da bo opis metodologije pomagal strokovnjakom, drugim statistikom in širši javnosti k boljšemu poznavanju in razumevanju ocenjevanja bruto domačega proizvoda in bruto nacionalnega dohodka.

Junij 2007

Mag. Irena Križman

generalna direktorica
Statističnega urada Republike Slovenije

KAZALO VSEBINE

Predgovor	3
Kazalo vsebine	5
Kazalo tabel	21
Seznam okrajšav	27
1 PREGLED SISTEMA RAČUNOV	29
1.1 Uvod	29
1.1.0 Bruto domači proizvod in slovenski nacionalni računi	29
1.1.1 Plačilna bilanca in bruto nacionalni dohodek	29
1.1.2 Glavni podatkovni viri v slovenskih nacionalnih računih	29
1.1.2.0 Uvod	29
1.1.2.1 BDP po proizvodni metodi	29
1.1.2.2 BDP po dohodkovni metodi	30
1.1.2.3 BDP po izdatkovni metodi	30
1.1.3 Geografsko zajetje	30
1.1.4 Statistični urad Republike Slovenije	30
1.2 Politika revizij ter rokovnik za revidiranje in dokončanje ocen	31
1.2.0 Uvod	31
1.2.1 Metodološke revizije 1995–2004	31
1.2.2 Politika revizij in naslednja glavna revizija 2005	32
1.2.3 Rokovnik za revidiranje in dokončanje ocen	32
1.3 Pregled proizvodne metode	33
1.3.0 Uvod	33
1.3.1 Tržni in netržni proizvajalci, PMSFP	33
1.3.2 Metodološki okvir	33
1.3.2.0 Uvod	33
1.3.2.1 Proizvodnja in meje proizvodnje	34
1.3.2.2 Vmesna potrošnja	34
1.3.2.3 Davki na proizvode	34
1.3.2.4 Subvencije na proizvode	34
1.3.3 Podatkovni viri	34
1.3.3.0 Uvod	34
1.3.3.1 Letni računovodski izkazi in Agencija za javnopravne evidence in storitve	35
1.3.3.2 Drugi statistični in administrativni podatkovni viri	35
1.3.3.3 Statistična raziskovanja za izdelavo tabel ponudbe in porabe	36
1.3.4 Vrednotenje	36

1.3.5	Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov....	36
1.3.6	Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja	37
1.3.7	Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	37
1.3.8	Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja	37
1.4	Pregled dohodkovne metode.....	38
1.4.0	Uvod.....	38
1.4.1	Metodološki okvir in glavni podatkovni viri	38
1.4.1.0	Uvod.....	38
1.4.1.1	Sredstva za zaposlene	38
1.4.1.2	Davki na proizvodnjo in uvoz	39
1.4.1.3	Subvencije na proizvodnjo.....	39
1.4.1.4	Bruto poslovni presežek	39
1.4.1.5	Bruto raznovrstni dohodek	39
1.4.2	Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov....	40
1.4.3	Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja	40
1.4.4	Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	40
1.4.5	Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja	40
1.5	Pregled izdatkovne metode	40
1.5.0	Uvod.....	40
1.5.1	Metodološki okvir in glavni podatkovni viri	41
1.5.1.0	Uvod.....	41
1.5.1.1	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	41
1.5.1.2	Izdatki NPISG za končno potrošnjo.....	41
1.5.1.3	Izdatki države za končno potrošnjo.....	42
1.5.1.4	Bruto investicije v osnovna sredstva	42
1.5.1.5	Spremembe zalog	42
1.5.1.6	Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	42
1.5.1.7	Izvoz in uvoz blaga.....	42
1.5.1.8	Izvoz in uvoz storitev.....	42
1.5.2	Vrednotenje	43
1.5.3	Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov....	43
1.5.4	Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja	43
1.5.5	Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	43
1.5.6	Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja	43
1.6	Usklajevanje in integracija ocen ter metode preverjanja njihove veljavnosti	44
1.6.0	Uvod.....	44
1.6.1	Druga letna ocena	44
1.6.2	Tretja letna ocena in tabele ponudbe in porabe	45
1.6.3	Preverjanje veljavnosti ocen.....	45

1.7 Pregled zagotavljanja polnega zajetja	46
1.7.0 Uvod.....	46
1.7.1 BDP po proizvodni metodi in popravki za polno zajetje po vrstah v skladu s tabelarnim pristopom	46
1.7.1.0 Uvod	46
1.7.1.1 N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti.....	47
1.7.1.2 N2 Ilegalne dejavnosti	47
1.7.1.3 N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	47
1.7.1.4 N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih (neporočanje).....	47
1.7.1.5 N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih (neporočanje)	47
1.7.1.6 N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno.....	48
1.7.1.7 N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	48
1.7.2 BDP po dohodkovni metodi in polno zajetje.....	48
1.7.3 BDP po izdatkovni metodi in polno zajetje	48
1.7.4 Glavna revizija BDP 2005 in izboljšave polnega zajetja	50
1.7.5 Teoretični DDV	50
1.7.5.0 Uvod	50
1.7.5.1 Vloga teoretičnega DDV pri analizi in preverjanju polnega zajetja BDP	50
1.7.5.2 Izračun teoretičnega DDV po sektorjih in kategorijah.....	50
1.7.5.3 Teoretični DDV in utaje DDV za 2002 in 2003.....	51
1.8 Prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku	52
1.8.0 Uvod in metodološki okvir.....	52
1.8.1 Sredstva za zaposlene	53
1.8.2 Davki na proizvodnjo in uvoz	53
1.8.3 Subvencije.....	53
1.8.4 Obresti.....	53
1.8.5 Razdeljeni dohodki družb.....	54
1.8.6 Reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb	54
1.8.7 Dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem	54
1.8.8 Najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev.....	54
1.9 Posredno merjene storitve finančnega posredništva: izračun, razporeditev in vpliv na BND.....	55
1.9.0 Uvod.....	55
1.9.1 Podatkovni viri in metode.....	55
2 POLITIKA REVIZIJ TER ROKOVNIK ZA REVIDIRANJE IN DOKONČANJE OCEN	57
2.0 Uvod	57
2.1 Politika revizij	57
2.1.0 Uvod.....	57

2.1.1	Metodološke revizije 1995–2004.....	57
2.1.2	Politika revizij in naslednja glavna revizija 2005	58
2.2	Rokovnik za revidiranje in dokončanje ocen	59
2.2.0	Uvod.....	59
2.2.1	Objavljanje podatkov in njihovo pošiljanje Eurostatu.....	59
2.2.2	Rokovnik za revidiranje in dokončanje ocen	59
3	PROIZVODNA METODA.....	61
3.0	Uvod	61
3.0.0	BDP po proizvodni metodi	61
3.0.1	Tržni in netržni proizvajalci, PMSFP.....	61
3.1	Metodološki okvir	62
3.1.0	Uvod.....	62
3.1.1	Proizvodnja in meje proizvodnje	62
3.1.2	Vmesna potrošnja.....	62
3.1.3	Proizvodnja, vmesna potrošnja in bruto dodana vrednost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih za leto 2001	63
3.1.4	Podatkovni viri	65
	3.1.4.0 Uvod.....	65
	3.1.4.1 Letni računovodski izkazi in Agencija za javnopravne evidence in storitve.....	65
	3.1.4.2 Drugi statistični in administrativni podatkovni viri.....	67
	3.1.4.3 Statistična raziskovanja za izdelavo tabel ponudbe in porabe.....	68
3.1.5	Država kot netržni proizvajalec.....	69
3.1.6	Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, kot netržni proizvajalci	71
3.1.7	Institucionalne in statistične enote, tabele ponudbe in porabe ter objavljanje podatkov	72
3.2	Vrednotenje	73
3.2.0	Uvod.....	73
3.2.1	Proizvodnja	73
3.2.2	Vmesna potrošnja.....	73
3.2.3	Davki na proizvode	73
3.2.4	Subvencije na proizvode	73
3.2.5	Zaloge in dobički iz lastnine v nacionalnih računih.....	74
3.3	Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov.....	75
3.3.0	Uvod.....	75
3.3.1	Gospodarske družbe.....	76
	3.3.1.0 Uvod.....	76
	3.3.1.1 Proizvodnja.....	76
	3.3.1.2 Vmesna potrošnja	78

3.3.2	Država	80
	3.3.2.0 Uvod	80
	3.3.2.1 Drugi uporabniki	80
	3.3.2.2 Določeni uporabniki, ki so del sektorja država	83
3.3.3	Tržni določeni uporabniki	85
	3.3.3.0 Uvod	85
	3.3.3.1 Proizvodnja	85
	3.3.3.2 Vmesna potrošnja	85
3.3.4	Nekorporativna podjetja	86
	3.3.4.0 Uvod	86
	3.3.4.1 Proizvodnja	86
	3.3.4.2 Vmesna potrošnja	86
3.3.5	Tržne pravne osebe zasebnega prava	87
	3.3.5.0 Uvod	87
	3.3.5.1 Proizvodnja	87
	3.3.5.2 Vmesna potrošnja	88
3.3.6	Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	88
	3.3.6.0 Uvod	88
	3.3.6.1 Kategorije proizvodnje in preostala druga netržna proizvodnja	88
3.4	Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja	90
3.5	Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	90
3.6	Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja	90
	3.6.0 Uvod	90
	3.6.1 Neodgovor	90
	3.6.2 Napačno poročanje	91
	3.6.3 Neregistrirane dejavnosti gospodinjstev	91
	3.6.4 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	91
	3.6.5 Slabosti in izboljšave popravkov za polno zajetje	92
3.7	Kmetijstvo, lov in gozdarstvo (A)	92
	3.7.0 Uvod	92
	3.7.1 Podatkovni viri in metode	93
	3.7.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve	94
	3.7.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve	94
3.8	Ribištvo (B)	96
	3.8.0 Uvod	96
	3.8.1 Podatkovni viri in metode	96
	3.8.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve	96
	3.8.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve	96

3.9 Rudarstvo (C)	97
3.9.0 Uvod.....	97
3.9.1 Podatkovni viri in metode.....	98
3.9.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	98
3.9.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	98
3.10 Predelovalne dejavnosti (D)	99
3.10.0 Uvod.....	99
3.10.1 Podatkovni viri in metode.....	99
3.10.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	100
3.10.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	100
3.11 Oskrba z elektriko, plinom in vodo (E)	101
3.11.0 Uvod.....	101
3.11.1 Podatkovni viri in metode.....	101
3.11.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	101
3.11.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	102
3.12 Gradbeništvo (F)	102
3.12.0 Uvod.....	102
3.12.1 Podatkovni viri in metode.....	103
3.12.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	103
3.12.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	104
3.13 Trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (G)	105
3.13.0 Uvod.....	105
3.13.1 Podatkovni viri in metode.....	105
3.13.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	105
3.13.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	106
3.14 Gostinstvo (H)	106
3.14.0 Uvod.....	106
3.14.1 Podatkovni viri in metode.....	107
3.14.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	107
3.14.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	107
3.15 Promet, skladiščenje in zveze (I)	108
3.15.0 Uvod.....	108
3.15.1 Podatkovni viri in metode.....	109
3.15.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	109
3.15.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	109
3.16 Finančno posredništvo (J)	110
3.16.0 Uvod.....	110
3.16.1 Podatkovni viri in metode.....	111

3.16.1.0 Uvod	111
3.16.1.1 Denarno posredništvo (SKD 65.1).....	111
3.16.1.2 Zavarovalnice in pokojninski skladi (SKD 66).....	113
3.16.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	113
3.16.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	115
3.17 Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (K)	116
3.17.0 Uvod.....	116
3.17.1 Podatkovni viri in metode.....	117
3.17.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	117
3.17.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	117
3.18 Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (L).....	119
3.18.0 Uvod.....	119
3.18.1 Podatkovni viri in metode.....	119
3.18.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	119
3.18.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	120
3.19 Izobraževanje (M)	121
3.19.0 Uvod.....	121
3.19.1 Podatkovni viri in metode.....	121
3.19.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	121
3.19.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	121
3.20 Zdravstvo in socialno varstvo (N)	122
3.20.0 Uvod.....	122
3.20.1 Podatkovni viri in metode.....	123
3.20.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	123
3.20.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	123
3.21 Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti (O)	124
3.21.0 Uvod.....	124
3.21.1 Podatkovni viri in metode.....	125
3.21.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	125
3.21.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve.....	125
3.22 Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (P)	126
3.22.0 Uvod.....	126
3.22.1 Podatkovni viri in metode.....	126
3.23 Eksteritorialne organizacije in združenja (Q).....	127
3.24 Davki na proizvode, razen DDV	127
3.24.0 Uvod.....	127
3.24.1 Podatkovni viri in vrednotenje	128
3.24.2 Vrste davkov na proizvode.....	128

3.25 Davek na dodano vrednost.....	129
3.25.0 Uvod.....	129
3.25.1 Podatkovni viri in vrednotenje	129
3.25.2 Izvedena stopnja in premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom	130
3.26 Subvencije na proizvode.....	132
3.26.0 Uvod.....	132
3.26.1 Podatkovni viri in vrednotenje	132
3.26.2 Vrste subvencij na proizvode	132
4 DOHODKOVNA METODA.....	133
4.0 Uvod	133
4.0.0 BDP po dohodkovni metodi	133
4.0.1 Sredstva za zaposlene	133
4.0.2 Davki na proizvodnjo in uvoz	133
4.0.3 Subvencije na proizvodnjo	134
4.0.4 Bruto poslovni presežek.....	134
4.0.5 Bruto raznovrstni dohodek	134
4.0.6 Potrošnja stalnega kapitala.....	134
4.0.7 Kategorije dohodka po institucionalnih sektorjih	134
4.1 Metodološki okvir.....	136
4.1.0 Uvod.....	136
4.1.1 Sredstva za zaposlene	136
4.1.2 Davki na proizvodnjo in uvoz	136
4.1.3 Subvencije na proizvodnjo	136
4.1.4 Bruto poslovni presežek.....	136
4.1.5 Bruto raznovrstni dohodek	136
4.1.6 Potrošnja stalnega kapitala.....	137
4.2 Vrednotenje	137
4.3 Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov.....	137
4.3.0 Uvod.....	137
4.3.1 Sredstva za zaposlene	138
4.4 Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja.....	139
4.5 Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	139
4.6 Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja.....	139
4.6.0 Uvod.....	139
4.6.1 Sredstva za zaposlene	139
4.6.2 Bruto poslovni presežek.....	140
4.6.3 Bruto raznovrstni dohodek	140
4.6.4 Drugi davki na proizvodnjo	140

4.7 Sredstva za zaposlene	141
4.7.0 Uvod.....	141
4.7.1 Metodološki okvir.....	141
4.7.2 Bruto plače.....	142
4.7.3 Drugi stroški dela.....	142
4.7.4 Dejanski socialni prispevki delodajalcev	143
4.7.5 Anketa o stroških dela 2000 in sredstva za zaposlene	143
4.7.5.0 Uvod	143
4.7.5.1 Bruto plače	145
4.7.5.2 Socialni prispevki delodajalcev.....	146
4.7.6 Sredstva za zaposlene in število zaposlenih po dejavnostih in institucionalnih sektorjih v letu 2001	146
4.8 Drugi davki na proizvodnjo	150
4.8.0 Uvod.....	150
4.8.1 Podatkovni viri in vrednotenje	150
4.8.2 Vrste drugih davkov na proizvodnjo	150
4.8.3 Drugi davki na proizvodnjo po dejavnostih in institucionalnih sektorjih	152
4.9 Druge subvencije na proizvodnjo	152
4.9.0 Uvod.....	152
4.9.1 Podatkovni viri in vrednotenje	153
4.9.2 Vrste drugih subvencij na proizvodnjo.....	153
4.9.3 Druge subvencije na proizvodnjo po dejavnostih	154
4.10 Bruto poslovni presežek	156
4.10.0 Uvod.....	156
4.10.1 Bruto poslovni presežek nefinančnih družb.....	156
4.10.2 Bruto poslovni presežek finančnih družb.....	157
4.10.3 Bruto poslovni presežek gospodinjstev	157
4.11 Bruto raznovrstni dohodek	159
4.11.0 Uvod.....	159
4.11.1 Kmetijska proizvodnja	160
4.11.2 Majhna nekorporativna podjetja	160
4.11.3 Velika in srednje velika nekorporativna podjetja.....	160
4.12 Potrošnja stalnega kapitala pri netržnih proizvajalcih	162
4.12.0 Uvod.....	162
4.12.1 Podatkovni viri in metode.....	163
5 IZDATKOVNA METODA.....	165
5.0 Uvod	165
5.0.0 BDP po izdatkovni metodi.....	165

5.0.1	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	165
5.0.2	Izdatki NPISG za končno potrošnjo.....	165
5.0.3	Izdatki države za končno potrošnjo.....	166
5.0.4	Bruto investicije v osnovna sredstva	166
5.0.5	Spremembe zalog.....	166
5.0.6	Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	166
5.0.7	Izvoz blaga in storitev	166
5.0.8	Uvoz blaga in storitev	166
5.1	Metodološki okvir	166
5.1.0	Uvod.....	166
5.1.1	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	166
5.1.2	Izdatki NPISG za končno potrošnjo.....	166
5.1.3	Izdatki države za končno potrošnjo.....	167
5.1.4	Bruto investicije v osnovna sredstva	167
5.1.5	Spremembe zalog.....	167
5.1.6	Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	167
5.1.7	Izvoz in uvoz blaga	167
5.1.8	Izvoz in uvoz storitev	167
5.2	Vrednotenje	167
5.3	Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov.....	168
5.4	Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja.....	169
5.5	Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	169
5.6	Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja.....	169
5.7	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	170
5.7.0	Uvod.....	170
5.7.1	Metodološki okvir.....	170
5.7.2	Vrednotenje	170
5.7.3	Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov....	171
5.7.4	Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja	171
5.7.5	Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij	171
5.7.6	Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja	172
5.7.7	Podatkovni viri in njihova pretvorba na kategorije nacionalnih računov	172
	5.7.7.1 Anketa o porabi v gospodinjstvih	172
	5.7.7.2 Raziskovanje trgovine na drobno	180
	5.7.7.3 Drugi viri	180
5.7.8	Izračun po skupinah COICOP	180
	COICOP 01 Hrana in brezalkoholne pijače.....	180
	COICOP 02 Alkoholne pijače in tobak.....	181

COICOP 03 Obleka in obutev.....	181
COICOP 04 Stanovanjske najemnine, voda, električna energija, plin in druga goriva.....	181
COICOP 05 Pohištvo, gospodinjska oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj.....	183
COICOP 06 Zdravstvo.....	183
COICOP 07 Transport.....	184
COICOP 08 Komunikacije.....	185
COICOP 09 Rekreacija in kultura.....	185
COICOP 10 Izobraževanje.....	185
COICOP 11 Hoteli, kavarne in restavracije.....	186
COICOP 12 Raznovrstno blago in storitve.....	186
Nakupi rezidentov v tujini in nakupi nerezidentov na domačem ozemlju.....	187
5.8 Izdatki NPISG za končno potrošnjo.....	187
5.8.0 Uvod.....	187
5.8.1 Podatkovni viri in metode.....	188
5.9 Izdatki države za končno potrošnjo.....	188
5.9.0 Uvod.....	188
5.9.1 Podatkovni viri in metode.....	189
5.9.1.0 Uvod.....	189
5.9.1.1 Izdatki za končno potrošnjo enot sektorja država.....	189
5.9.1.2 Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev.....	190
5.10 Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev.....	191
5.10.0 Uvod.....	191
5.10.1 Podatkovni viri in metode.....	191
5.10.1.0 Uvod.....	191
5.10.1.1 Glavni podatkovni vir.....	192
5.10.1.2 Zajetje in popravki podatkov iz glavnega podatkovnega vira po sektorjih.....	192
5.10.1.3 Bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja ter v zgradbe za poslovne namene samozaposlenih.....	193
5.10.1.4 Bruto investicije v osnovna sredstva ter tabele ponudbe in porabe.....	194
5.10.1.5 Podatki obračunov DDV in bruto investicije v osnovna sredstva po dejavnostih.....	194
5.11 Pridobitve manj odtujitve neopredmetenih osnovnih sredstev.....	199
5.11.0 Uvod.....	199
5.11.1 Podatkovni viri in metode.....	199
5.12 Povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev.....	199
5.12.0 Uvod.....	199
5.12.1 Podatkovni viri in metode.....	199
5.13 Spremembe zalog.....	199
5.13.0 Uvod.....	199

5.13.1	Podatkovni viri in metode.....	200
5.14	Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	200
5.14.0	Uvod.....	200
5.14.1	Podatkovni viri in metode.....	200
5.15	Izvoz blaga.....	200
5.15.0	Uvod.....	200
5.15.1	Izvoz blaga po podatkih statistike zunanje trgovine.....	201
5.15.2	Popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance	202
5.16	Izvoz storitev.....	202
5.17	Uvoz blaga	203
5.17.0	Uvod.....	203
5.17.1	Uvoz blaga po podatkih statistike zunanje trgovine	203
5.17.2	Popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance	203
5.17.3	Popravek cif/fob	203
5.18	Uvoz storitev.....	204
6	USKLAJEVANJE IN INTEGRACIJA OCEN TER METODE PREVERJANJA NJIHOVE VELJAVNOSTI	205
6.0	Uvod	205
6.1	Druga letna ocena.....	205
6.2	Tretja letna ocena in tabele ponudbe in porabe.....	206
6.3	Preverjanje veljavnosti ocen	207
7	ZAGOTAVLJANJE POLNEGA ZAJETJA	209
7.0	Uvod	209
7.1	BDP po proizvodni metodi in polno zajetje.....	209
7.2	BDP po dohodkovni metodi in polno zajetje.....	210
7.3	BDP po izdatkovni metodi in polno zajetje	210
7.3.0	Uvod.....	210
7.3.1	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	211
7.3.2	Izdatki NPISG za končno potrošnjo.....	212
7.3.3	Izdatki države za končno potrošnjo.....	212
7.3.4	Bruto investicije v osnovna sredstva in vrednostni predmeti.....	212
7.3.5	Izvoz in uvoz blaga in storitev	213
7.4	BDP po proizvodni metodi in popravki za polno zajetje po vrstah v skladu s tabelarnim pristopom	213
7.4.0	Uvod.....	213
7.4.1	N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	214
7.4.2	N2 Ilegalne dejavnosti	215

7.4.3	N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna.....	216
7.4.4	N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih (neporočanje).....	217
7.4.5	N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih (neporočanje).....	217
7.4.6	N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno.....	217
7.4.7	N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki.....	218
7.4.8	Popravki za polno zajetje po vrstah in institucionalnih sektorjih.....	219
7.4.9	Popravki za polno zajetje po dejavnostih.....	220
7.5	Glavna revizija BDP 2005 in izboljšave polnega zajetja.....	222
7.6	Primerjava podatkov o zaposlenosti.....	222
7.6.0	Uvod.....	222
7.6.1	Ocena zaposlenosti v nacionalnih računih.....	222
7.6.2	Anketa o delovni sili.....	223
7.6.3	Prilagoditev podatkov ankete o delovni sili na skupne definicije in koncepte.....	223
7.6.4	Primerjava ocen.....	225
7.7	Teoretični DDV.....	225
7.7.0	Uvod.....	225
7.7.1	Vloga teoretičnega DDV pri analizi in preverjanju polnega zajetja BDP.....	226
7.7.2	Izračun teoretičnega DDV po sektorjih in kategorijah.....	226
7.7.3	Teoretični DDV in utaje DDV za 2002 in 2003.....	227
8	PREHOD OB BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA K BRUTO NACIONALNEMU DOHODKU.....	229
8.0	Uvod in metodološki okvir.....	229
8.0.0	Bruto nacionalni dohodek.....	229
8.0.1	Sredstva za zaposlene.....	229
8.0.2	Davki na proizvodnjo in uvoz, plačani EU.....	230
8.0.3	Subvencije, prejete iz EU.....	230
8.0.4	Dohodki od lastnine.....	230
8.0.5	Metodološki okvir.....	230
	8.0.5.0 Opredelitev rezidentov.....	230
	8.0.5.1 Podatkovni viri.....	231
	8.0.5.2 Vrednotenje in čas zajemanja transakcij.....	232
8.1	Sredstva za zaposlene.....	232
8.1.0	Uvod.....	232
8.1.1	Nerezidenti, ki delajo v Sloveniji.....	232
8.1.2	Rezidenti, ki delajo v tujini.....	232
8.2	Davki na proizvodnjo in uvoz.....	232
8.3	Subvencije.....	232
8.4	Obresti.....	233

8.4.0	Uvod.....	233
8.4.1	Obresti od posojil, kreditov in vlog	233
8.4.2	Obresti od naložb v vrednostne papirje	233
8.4.3	Izboljšave v plačilni bilanci	233
8.5	Razdeljeni dohodki družb.....	234
8.6	Reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb.....	234
8.7	Dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem	235
8.8	Najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev	235
9	POSREDNO MERJENE STORITVE FINANČNEGA POSREDNIŠTVA: IZRAČUN, RAZPOREDITEV IN VPLIV NA BND	237
9.0	Uvod	237
9.1	Podatkovni viri in metode.....	238
10	NAJPOMEMBNEJŠE KLASIFIKACIJE.....	239
10.1	Klasifikacije, ki se uporabljajo pri proizvodni metodi	239
10.1.1	Standardna klasifikacija dejavnosti (SKD).....	239
10.1.2	Standardna klasifikacija institucionalnih sektorjev (SKIS)	243
10.1.3	Klasifikacija proizvodov po dejavnostih (CPA).....	243
10.1.4	Nomenklatura industrijskih proizvodov (NIP)	243
10.2	Klasifikacije, ki se uporabljajo pri dohodkovni metodi.....	243
10.3	Klasifikacije, ki se uporabljajo pri izdatkovni metodi	244
10.3.1	Klasifikacija individualne potrošnje po namenu (COICOP)	244
10.3.2	Kombinirana nomenklatura (KN).....	247
10.3.3	Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija (SMTK).....	247
10.3.4	Klasifikacija plačilne bilance.....	248
10.4	Klasifikacije, ki se uporabljajo za prehod od BDP k BND.....	249
11	NAJPOMEMBNEJŠI PODATKOVNI VIRI	251
11.0	Registri.....	251
11.0.0	Poslovni register Slovenije.....	251
11.0.1	Statistični register delovno aktivnega prebivalstva	253
11.1	Statistična raziskovanja in drugi podatkovni viri za proizvodno metodo	255
11.1.0	Letni računovodski izkazi gospodarskih družb (2002)	255
11.1.1	Letni računovodski izkazi majhnih samostojnih podjetnikov (2002)	256
11.1.2	Letni računovodski izkazi velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov (2002)	257
11.1.3	Letni računovodski izkazi določenih uporabnikov (2002)	258
11.1.4	Letni računovodski izkazi drugih uporabnikov (2002).....	259

11.1.5	Letni računovodski izkazi društev (2002).....	259
11.1.6	Letni računovodski izkazi pravnih oseb zasebnega prava (2002).....	260
11.1.7	Napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti (2002).....	261
11.1.8	Poročila o DDV (2004).....	262
11.1.9	Četrtno raziskovanje gospodarskih družb za obračun dodane vrednosti in bruto investicij NR PODJ/ČL (2003).....	262
11.1.10	Raziskovanje o strukturi vmesne porabe in prihodkov NR-IOT (2000).....	264
11.1.11	Ekonomski računi za kmetijstvo (2003).....	266
11.1.12	Letno raziskovanje industrije IND/L (2003).....	267
11.1.13	Letno raziskovanje o gradbenih delih na objektu GRAD/L (2004).....	268
11.1.14	Raziskovanje o gradbenih dovoljenjih GRAD-PGD/M (2004).....	269
11.1.15	Četrtno raziskovanje trgovine TRG/ČL (2003).....	270
11.1.16	Mesečno raziskovanje o prihodih in prenočitvah turistov TU/M (2004).....	272
11.1.17	Letno raziskovanje o pomorskem transportu (2003).....	273
11.1.18	Statistika poštnih storitev (2003).....	274
11.1.19	Statistika telekomunikacij (2003).....	275
11.1.20	Računovodski izkazi denarnih institucij (2003).....	276
11.1.21	Računovodski izkazi zavarovalnic (2003).....	277
11.2	Statistična raziskovanja in drugi podatkovni viri za dohodkovno metodo.....	278
11.2.0	Anketa o stroških dela (2000).....	278
11.2.1	Poročilo o javnofinančnih prihodkih B-2 (2004).....	279
11.3	Statistična raziskovanja in drugi podatkovni viri za izdatkovno metodo.....	280
11.3.0	Anketa o porabi v gospodinjstvih (APG).....	280
11.3.1	Raziskovanje o turističnih potovanjih domačega prebivalstva (2003).....	282
11.3.2	Letno raziskovanje o investicijah v osnovna sredstva INV-1 (2002).....	283
11.3.3	Statistika zunanje trgovine (2003).....	285
11.3.4	Plačilna bilanca (2003).....	287
11.4	Statistična raziskovanja in drugi podatkovni viri, ki se uporabljajo pri prehodu od BDP k BND	290
	PRILOGA PROCESNE TABELE IZRAČUNA BRUTO NACIONALNEGA DOHODKA	291
A.1	Uvod	291
A.2	Analiza procesnih tabel.....	291
A.2.1	Proizvodna metoda	291
A.2.2	Izdatkovna metoda.....	293
A.2.3	Dohodkovna metoda.....	294
A.2.4	Prehod od BDP k BND.....	295

KAZALO TABEL

Tabela 1.1	Revizije BDP 1999–2001	32
Tabela 1.2	BDP po proizvodni metodi, 2001	33
Tabela 1.3	BDP po dohodkovni metodi, 2001	38
Tabela 1.4	BDP po izdatkovni metodi, 2001	41
Tabela 1.5	Popravki za polno zajeenje po vrstah, 2001	46
Tabela 1.6	Izboljšave polnega zajeenja in glavna revizija BDP 2005	50
Tabela 1.7	Teoretični DDV in utaje DDV, 2002 in 2003	52
Tabela 1.8	Prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku, 2001	52
Tabela 1.9	Prilagoditev bruto domačega proizvoda in bruto nacionalnega dohodka zaradi razporeditve PMSFP, 2001	56
Tabela 2.1	Revizije BDP 1999–2001	58
Tabela 3.1	BDP po proizvodni metodi, 2001	61
Tabela 3.2	BDP po proizvodni metodi: tržni in netržni proizvajalci, 2001	62
Tabela 3.3	Bruto dodana vrednost in zaposlenost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001	63
Tabela 3.4	Račun proizvodnje, račun ustvarjanja dohodka in zaposlenost za določene uporabnike, 2001 ..	69
Tabela 3.5	Struktura proizvodnje, število enot in zaposlenost v sektorju država po dejavnostih, 2001	71
Tabela 3.6	Struktura proizvodnje, število enot in zaposlenost v sektorju NPISG po dejavnostih, 2001	72
Tabela 3.7	Nominalni dobički iz lastnine, spremembe zalog in popravki vrednosti pri gospodarskih družbah, 2001	75
Tabela 3.8	BDP po proizvodni metodi glede na razpoložljive podatkovne vire, 2001	76
Tabela 3.9	Kategorije proizvodnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za gospodarske družbe, 2001	78
Tabela 3.10	Kategorije vmesne potrošnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za gospodarske družbe, 2001	79
Tabela 3.11	Kategorije proizvodnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za druge uporabnike, 2001	82
Tabela 3.12	Kategorije proizvodnje v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za določene uporabnike, ki so del sektorja država, 2001	84
Tabela 3.13	Kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za tržne določene uporabnike, 2001	85
Tabela 3.14	Kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za nekorporativna podjetja, 2001	87
Tabela 3.15	Kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za tržne pravne osebe zasebnega prava, 2001	88
Tabela 3.16	Kategorije proizvodnje v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za NPISG, 2001....	89
Tabela 3.17	A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001	93
Tabela 3.18	A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001 Ekonomski računi za kmetijstvo in individualni kmetje v nacionalnih računih	94
Tabela 3.19	A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	95

Tabela 3.20 A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	95
Tabela 3.21 B Ribišstvo, 2001	96
Tabela 3.22 B Ribišstvo, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	97
Tabela 3.23 B Ribišstvo, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	97
Tabela 3.24 C Rudarstvo, 2001	98
Tabela 3.25 C Rudarstvo, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	98
Tabela 3.26 C Rudarstvo, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	99
Tabela 3.27 D Predelovalne dejavnosti, 2001	99
Tabela 3.28 D Predelovalne dejavnosti, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	100
Tabela 3.29 D Predelovalne dejavnosti, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	101
Tabela 3.30 E Oskrba z elektriko, plinom in vodo, 2001	101
Tabela 3.31 E Oskrba z elektriko, plinom in vodo, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	102
Tabela 3.32 E Oskrba z elektriko, plinom in vodo, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	102
Tabela 3.33 F Gradbeništvo, 2001	103
Tabela 3.34 F Gradbeništvo, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	104
Tabela 3.35 F Gradbeništvo, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	104
Tabela 3.36 G Trgovina na drobno in debelo, popravila, 2001	105
Tabela 3.37 G Trgovina na drobno in debelo, popravila, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	106
Tabela 3.38 G Trgovina na drobno in debelo, popravila, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	106
Tabela 3.39 H Gostinstvo, 2001	107
Tabela 3.40 H Gostinstvo, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	108
Tabela 3.41 H Gostinstvo, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	108
Tabela 3.42 I Promet, skladiščenje in zveze, 2001	109
Tabela 3.43 I Promet, skladiščenje in zveze, 2001	
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	110
Tabela 3.44 I Promet, skladiščenje in zveze, 2001	
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih	110
Tabela 3.45 J Finančno posredništvo, 2001	111

Tabela 3.46	Proizvodnja in vmesna potrošnja v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za 65.1 Denarno posredništvo, 2001	112
Tabela 3.47	Proizvodnja in vmesna potrošnja v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za 66 Zavarovalnice in pokojninski skladi, 2001	114
Tabela 3.48	J Finančno posredništvo, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	115
Tabela 3.49	J Finančno posredništvo, 2001 Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih.....	116
Tabela 3.50	K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, 2001	116
Tabela 3.51	K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	118
Tabela 3.52	K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, 2001 Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih.....	118
Tabela 3.53	L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost, 2001	119
Tabela 3.54	L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	120
Tabela 3.55	L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost, 2001 Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih.....	120
Tabela 3.56	M Izobraževanje, 2001	121
Tabela 3.57	M Izobraževanje, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	122
Tabela 3.58	M Izobraževanje, 2001 Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih.....	122
Tabela 3.59	N Zdravstvo in socialno varstvo, 2001	123
Tabela 3.60	N Zdravstvo in socialno varstvo, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	124
Tabela 3.61	N Zdravstvo in socialno varstvo, 2001 Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih.....	124
Tabela 3.62	O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, 2001	125
Tabela 3.63	O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, 2001 Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje	126
Tabela 3.64	O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, 2001 Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih.....	126
Tabela 3.65	Davki na proizvode, 2001	127
Tabela 3.66	Trošarine po proizvodih, 2001	128
Tabela 3.67	Obračunski davek na dodano vrednost, 2001.....	130
Tabela 3.68	Glavne kategorije za izračun premajhnega nadomestila kmetom pavšalistom, 2001	131
Tabela 3.69	Izračun premajhnega nadomestila kmetom pavšalistom, 2001	131
Tabela 3.70	Subvencije na proizvode, 2001	132
Tabela 4.1	BDP po dohodkovni metodi, 2001.....	133
Tabela 4.2	BDP po dohodkovni metodi po glavnih kategorijah in institucionalnih sektorjih, 2001	135
Tabela 4.3	Prehod od stroškov dela v podatkovnih virih do sredstev za zaposlene, 2001	138

Tabela 4.4	Popravki za polno zasetje po vrstah in kategorijah dohodkovnega BDP, 2001	140
Tabela 4.5	Sredstva za zaposlene po vrstah, 2001	141
Tabela 4.6	Sredstva za zaposlene po kategorijah in po institucionalnih sektorjih glede na podatkovne vire, 2001	142
Tabela 4.7	Anketa o stroških dela 2000 in sredstva za zaposlene po kategorijah in vrstah	145
Tabela 4.8	Sredstva za zaposlene in število zaposlenih po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001	147
Tabela 4.9	Drugi davki na proizvodnjo, 2001	151
Tabela 4.10	Druge subvencije na proizvodnjo, 2001	153
Tabela 4.11	Drugi davki in druge subvencije na proizvodnjo po dejavnostih, 2001	154
Tabela 4.12	Bruto poslovni presežek, 2001	156
Tabela 4.13	Bruto poslovni presežek tržnih proizvajalcev po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001	158
Tabela 4.14	Bruto raznovrstni dohodek, 2001	160
Tabela 4.15	Bruto raznovrstni dohodek po dejavnostih, 2001	161
Tabela 4.16	Potrošnja stalnega kapitala pri netržnih proizvajalcih po dejavnostih, 2001	163
Tabela 4.17	Tehnična življenjska doba, stopnje amortizacije in potrošnja stalnega kapitala, 2001	164
Tabela 4.18	Amortizacija v podatkovnih virih in potrošnja stalnega kapitala, 2001	164
Tabela 5.1	BDP po izdatkovni metodi, 2001	165
Tabela 5.2	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, 2001	170
Tabela 5.3	Pretvorba podatkov APG na kategorije nacionalnih računov, 2001	174
Tabela 5.4	Pretvorba podatkov APG na kategorije nacionalnih računov – definicijski in konceptualni popravki (nacionalni koncept), 2001	177
Tabela 5.5	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo v nacionalnih računih in APG, 2001	178
Tabela 5.6	Kategorije proizvodnje in izdatki NPISG za končno potrošnjo, 2001	187
Tabela 5.7	Izdatki države za končno potrošnjo, 2001	188
Tabela 5.8	Kategorije proizvodnje in izdatki države za končno potrošnjo, 2001	189
Tabela 5.9	Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev, 2001	190
Tabela 5.10	Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev, 2001	191
Tabela 5.11	Popravki glavnega podatkovnega vira za ocenjevanje bruto investicij v osnovna sredstva in vrednostnih predmetov, 2001	195
Tabela 5.12	Bruto investicije po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001	196
Tabela 5.13	Spremembe zalog po institucionalnih sektorjih in po vrstah, 2001	200
Tabela 5.14	Izvoz blaga in storitev, 2001	201
Tabela 5.15	Uvoz blaga in storitev, 2001	204
Tabela 7.1	Popravki za polno zasetje po vrstah, 2001	210
Tabela 7.2	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, 2001 Prehod od ankete o porabi v gospodinjstvih do ocen nacionalnih računov	211
Tabela 7.3	Bruto investicije v osnovna sredstva in vrednostni predmeti, 2001 Temeljni koraki izračuna po institucionalnih sektorjih ter po podatkovnih virih in metodah	213
Tabela 7.4	Popravki za polno zasetje po vrstah, 2000–2002	214

Tabela 7.5	Ilegalne dejavnosti po vrstah: proizvodna in izdatkovna metoda, 2001	215
Tabela 7.6	Popravki za polno zajetje po vrstah in institucionalnih sektorjih, 2001	219
Tabela 7.7	Popravki za polno zajetje, ki so vključeni v objavljeni BDP, po dejavnostih, 2001	220
Tabela 7.8	Popravki za polno zajetje BDP po proizvodni metodi po vrstah, dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001	221
Tabela 7.9	Izboljšave polnega zajetja in glavna revizija BDP 2005	222
Tabela 7.10	Zaposlenost po prilagojeni ADS in po nacionalnih računih, 2000	224
Tabela 7.11	Razlike med zaposlenostjo po nacionalnih računih in prilagojeni ADS, 2000	225
Tabela 7.12	Teoretični DDV in utaje DDV, 2002 in 2003	228
Tabela 8.1	Prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku, 2001	229
Tabela 8.2	Prejete in plačane obresti, 2001	233
Tabela 9.1	Prilagoditev bruto domačega proizvoda in bruto nacionalnega dohodka zaradi razporeditve PMSFP, 2001	238
Tabela 10.1	Raven dejavnosti, ki se uporablja pri proizvodni metodi	239
Tabela 10.2	Raven sektorjev, ki se uporablja pri proizvodni metodi	243
Tabela 10.3	Raven COICOP, ki se uporablja za oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo	244
Tabela 10.4	Postavke tekočega računa plačilne bilance	248
Tabela A.1	Osnovni viri za BDP po proizvodni metodi, 2001	292
Tabela A.2	Popravki osnovnih virov pri proizvodni metodi, 2001	292
Tabela A.3	Osnovni viri za BDP po izdatkovni metodi, 2001	293
Tabela A.4	Popravki osnovnih virov pri izdatkovni metodi, 2001	294
Tabela A.5	Osnovni viri za BDP po dohodkovni metodi, 2001	295
Tabela A.6	Popravki osnovnih virov pri dohodkovni metodi, 2001	295
Tabela A.7	Procesna tabela izračuna bruto nacionalnega dohodka, 2001	296
Tabela A.8	Poglavja v opisu metodologije ocenjevanja bruto nacionalnega dohodka	300
Tabela A.9	Prispevki h končni oceni	304

SEZNAM OKRAJŠAV

Ajpes	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
APG	Anketa o porabi v gospodinjstvih
ASD	Anketa o stroških dela
BDP	Bruto domači proizvod
BND	Bruto nacionalni dohodek
CD	Carinske deklaracije
cif	Stroški, zavarovanje, prevoznina
COICOP	Klasifikacija individualne potrošnje po namenu
CPA	Klasifikacija proizvodov po dejavnostih
Curs	Carinska uprava Republike Slovenije
Dars	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
DDV	Davek na dodano vrednost
Durs	Davčna uprava Republike Slovenije
ESR 1995	Evropski sistem računov 1995
EU	Evropska unija
Eurostat	Statistični urad Evropskih skupnosti
fob	Franko ladja
INV-1	Statistično raziskovanje o investicijah
ITRS	Sistem poročanja o transakcijah s tujino
mio	Milijon
MNP	Metoda nepretrganega popisovanja
NPISG	Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva
NR	Nacionalni računi
PMSFP	Posredno merjene storitve finančnega posredništva
PRS	Poslovni register Slovenije
RCP	Računi centralnega proračuna
RLP	Računi lokalnih proračunov
SIT	Slovenski tolar
SKD	Standardna klasifikacija dejavnosti
SRDAP	Statistični register delovno aktivnega prebivalstva
Surs	Statistični urad Republike Slovenije
TRG/ČL	Statistično raziskovanje trgovine
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

PRVO POGLAVJE

PREGLED SISTEMA RAČUNOV

1.1 UVOD

1.1.0 Bruto domači proizvod in slovenski nacionalni računi

Za izračun bruto domačega proizvoda (BDP) v skladu z Evropskim sistemom računov 1995 (ESR 1995) je odgovoren Statistični urad Republike Slovenije (Surs). Redno ocenjevanje BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi je bilo v nacionalnih računih uvedeno v začetku 90. let, ocene pa zajemajo obdobje od leta 1990 dalje.

Da bi Surs izboljšal skladnost ocen z ESR 1995 in merili polnega zajetja, je v obdobju 2003–2005 izvedel tri metodološke revizije, s katerimi so bile revidirane ocene BDP od leta 1995 dalje. Sestavni del revizij je bila tudi izboljšana razmejitev tržnih in netržnih enot ter njihova institucionalna sektorizacija. V zadnji metodološki reviziji, katere rezultati so bili objavljeni septembra 2005, so bile posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP) razporejene neposrednim porabnikom. V okviru revizij je Surs tudi izpopolnil podatkovne vire za vse tri metode ocenjevanja BDP.

Z letom 2000 je Surs začel redno pripravljati tabele ponudbe in porabe v tekočih cenah; te so tako postale glavno orodje za uskladitev in dokončanje ocen BDP po vseh treh metodah.

Leta 2004 je Surs z Banko Slovenije in Ministrstvom za finance podpisal Dogovor o sodelovanju na področju makroekonomskih in finančnih statistik, s katerim je bila med omenjenimi institucijami razmejena odgovornost za uvedbo in nadaljnji razvoj ESR 1995. Odgovornost za uvedbo in pripravo finančnih računov je po tem dogovoru prevzela Banka Slovenije, odgovornost za pripravo nefinančnih računov pa je prevzel Surs. Poročanje o dolgu in primanjkljaju sektorja država v skladu s postopkom o presežnem primanjkljaju je postalo skupna odgovornost Ministrstva za finance in Sursa.

Dogovor so sklenili tudi Surs, Ministrstvo za finance in Davčna uprava Republike Slovenije (Durs). V skladu s tem dogovorom je Surs konec leta 2002 dobil dostop do individualnih podatkov iz mesečnih poročil (obračunov) davčnih zavezancev za davek na dodano vrednost (DDV), iz napovedi in odmer davka od dohodka iz dejavnosti samozaposlenih ter iz dohodninskih napovedi, s čimer je izpopolnil podatkovne vire za BDP po proizvodni in dohodkovni metodi za vse institucionalne sektorje.

1.1.1 Plačilna bilanca in bruto nacionalni dohodek

Plačilno bilanco pripravlja mesečno Banka Slovenije na osnovi pete izdaje Priročnika za plačilno bilanco Mednarodnega denarnega sklada. Metode izdelave plačilne bilance se postopno izboljšujejo, revidirani podatki za predhodni dve ali tri leta pa se objavljajo vsako leto septembra. Podatki plačilne bilance se v celoti vključijo v oceno bruto nacionalnega dohodka (BND). Podatke o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi ter podatke o BND pošilja Surs Eurostatu vsako leto sredi septembra tudi s t. i. Poročilom o BND, in sicer preko Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri Evropski uniji (EU).

1.1.2 Glavni podatkovni viri v slovenskih nacionalnih računih

1.1.2.0 Uvod

Pomemben del metodoloških revizij, izvedenih v obdobju 2003–2005, je bila izboljšava glavnih podatkovnih virov za BDP, pri čemer je bila zlasti pomembna odobritev dostopa Sursu do davčnih evidenc Dursa. Uvedba institucionalne sektorizacije v Poslovni register Slovenije (administrativni poslovni register) je omogočila izračunavanje BDP po proizvodni in dohodkovni metodi ločeno po virih in po sektorjih ter na podrobni ravni dejavnosti.

1.1.2.1 BDP po proizvodni metodi

Najpomembnejši podatkovni vir za BDP po proizvodni metodi so letni računovodski izkazi (izkaz poslovnega izida in bilanca stanja), ki jih zbira Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes). Pošiljajo ji jih družbe (od leta 2002 tudi samostojni podjetniki), enote sektorja država in nepridobitne institucije, ki opravljajo

storitve za gospodinjstva (NPISG). Vsi računovodski izkazi za predhodno leto so za vse institucionalne sektorje Sursu na voljo v maju. Posebni dogovori za predložitev računovodskih podatkov so sklenjeni z Banko Slovenije za banke ter z Agencijo za zavarovalni nadzor za zavarovalnice in pokojninske sklade. Za samozaposlene so na voljo tudi davčne napovedi, ki jih Surs dobiva od Dursa. Za kmetijsko proizvodnjo Surs pripravlja ekonomske račune za kmetijstvo. Drugi administrativni viri so na voljo pri Dursu, Upravi Republike Slovenije za javna plačila in Carinski upravi Republike Slovenije (Curs) o davkih na proizvodnjo in uvoz. Proračunska statistika na centralni in lokalni ravni se uporablja za ocenjevanje subvencij.

1.1.2.2 BDP po dohodkovni metodi

BDP po dohodkovni metodi se ocenjuje hkrati in z istimi podatkovnimi viri kot BDP po proizvodni metodi. Za sredstva za zaposlene je dodaten podatkovni vir anketa o stroških dela, ki je bila izvedena za leto 2000. Dopolnilni vir so še dohodninske napovedi, ki jih zagotavlja Durs. V okviru metodološke revizije je bila za ocenjevanje potrošnje stalnega kapitala za sektor država razvita t. i. metoda nepretrganega popisovanja; ta zajema obdobje od leta 1995 dalje.

1.1.2.3 BDP po izdatkovni metodi

Za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo se uporabljajo številni podatkovni viri, med katerimi sta najpomembnejša anketa o porabi v gospodinjstvih in statistično raziskovanje trgovine na drobno. Glavni vir za bruto investicije v osnovna sredstva ter neto pridobitve vrednostnih predmetov je statistično raziskovanje o investicijah, dodatno pa se uporabljajo še podatki statistike gradbeništva, podatki o registriranih vozilih, ki so na voljo pri Ministrstvu za notranje zadeve, poročila o DDV ter računovodski izkazi. Spremembe zalog so ocenjene s podatkovnimi viri, ki se uporabljajo pri izračunu BDP po proizvodni metodi, ter s podatki ekonomskih računov za kmetijstvo. Izdatki države in NPISG se ocenijo v okviru priprave BDP po proizvodni metodi. Vir za ocenjevanje izvoza in uvoza blaga so carinske deklaracije, podatki o izvozu in uvozu storitev pa temeljijo na plačilni bilanci.

1.1.3 Geografsko zajetje

Ekonomsko ozemlje Slovenije je enako geografskemu ozemlju, nad katerim izvajajo slovenske državne institucije administrativni nadzor. Geografsko ozemlje zajema ozemeljske vode in zračni prostor pod nadzorom slovenskih oblasti. Vsi poslovni subjekti ne glede na pravno ali institucionalno obliko, ki nameravajo opravljati ekonomsko dejavnost, se morajo registrirati pri primarnem registrskem organu (sodišče, ministrstvo, zbornica, Durs itd.), ta pa vse ustrezne podatke posreduje Poslovnemu registru Slovenije (PRS); državni organi pa se ustanovijo in vpišejo v poslovni register na osnovi zakona. S tem dejanjem postanejo vsi poslovni subjekti tudi del statističnega sistema in morajo po zakonu sodelovati v statističnih raziskovanjih. Transakcije na ekonomskem ozemlju se izvajajo v nacionalni valuti (slovenski tolar); v letu 2001 je en evro po povprečnem letnem tečaju znašal 217,2 slovenskega tolarja (SIT).

Del ekonomskega ozemlja Slovenije so tudi predstavništva in veleposlaništva v tujini. Podatki o njihovih transakcijah so prikazani v centralnem proračunu. Tuja predstavništva in ambasade v Sloveniji niso del ekonomskega ozemlja Slovenije, njihov položaj pa je navadno urejen s posebnimi uradnimi dogovori. Ekonomsko ozemlje Slovenije sestavljajo tudi ladje, ki plujejo pod slovensko zastavo, ne glede na to, kje se trenutno nahajajo. Njihove transakcije zajema Surs s posebnim statističnim raziskovanjem.

1.1.4 Statistični urad Republike Slovenije

Statistični urad Republike Slovenije je glavni proizvajalec nacionalne statistike in povezovalna institucija na tem področju. Poleg povezovanja in koordinacije statističnega sistema so njegove najpomembnejše naloge določanje metodoloških in klasifikacijskih standardov, zbiranje, obdelava in objavljanje podatkov, mednarodno sodelovanje in predvidevanje potreb uporabnikov.

Surs izvaja dejavnost nacionalne statistike na osnovi zakona o državni statistiki in ob sodelovanju pooblaščenih izvajalcev statističnih raziskovanj, ki so določeni s srednjeročnim programom statističnih raziskovanj 2003–2007. V organizacijski strukturi Vlade Republike Slovenije je Surs odgovoren neposredno predsedniku Vlade. Generalni direktor in namestnik generalnega direktorja sta imenovana za obdobje petih let z možnostjo ponovnega imenovanja. Zakon o državni statistiki določa, da je generalni direktor statističnega urada neodvisen pri odločanju o strokovnih in metodoloških zadevah.

Surs je organiziran v 10 sektorjev in 5 služb. Sektorji so:

- splošne metodologije in standardi;
- nacionalni računi;
- statistika cen;
- proizvodne in storitvene statistike;
- strukturne statistike, klasifikacije in register podjetij;
- demografske in socialne statistike;
- statistika naravnih virov, okolja, regionalne statistike in geomatika;
- izkazovanje statističnih podatkov in metod;
- zbiranje in obdelava statističnih podatkov ter vzdrževanje produkcijskih baz;
- informacijska infrastruktura in tehnologija.

V sektorju za nacionalne račune je bilo sredi leta 2007 zaposlenih 16 oseb. Delo je organizirano na projekten način, zato sektor ni razdeljen na oddelke. Sektor je zadolžen za letne in četrletne ocene BDP, BND in drugih temeljnih agregatov nacionalnih računov, za tabele ponudbe in porabe, za nefinančne institucionalne sektorske račune, statistični del poročila o DDV ter za regionalne račune. Za letne in četrletne finančne račune ni odgovoren Surs, ampak Banka Slovenije.

1.2 POLITIKA REVIZIJ TER ROKOVNIK ZA REVIDIRANJE IN DOKONČANJE OCEN

1.2.0 Uvod

Podatki nacionalnih računov za posamezno leto se prvič objavijo v začetku marca (t+70 dni) kot vsota vrednosti, izračunanih v okviru četrletnih računov. Prve ocene letnih računov za posamezno leto se objavijo septembra (t+9 mesecev), zajemajo pa podrobno razčlenjene podatke o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi skupaj s temeljnimi agregati nacionalnih računov. Podatki se najprej objavijo v agregatni obliki v Prvi objavi sredi septembra, podrobne ocene pa so navadno uporabnikom na voljo konec septembra v Statističnih informacijah.

Praviloma morajo biti vse ocene, preden se podatki pošljejo Eurostatu, objavljene v Sloveniji. Vsi podatki so dostopni tudi v elektronski obliki na spletni strani Sursa (<http://www.stat.si>) v slovenskem in angleškem jeziku. Na navedeni spletni strani so na voljo tudi vse publikacije nacionalnih računov ter časovne vrste podatkov o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi ter temeljni agregati za obdobje po letu 1995.

1.2.1 Metodološke revizije 1995–2004

Po letu 2000 so bile v nacionalnih računih izvedene tri metodološke revizije, ki so zajemale obdobje po letu 1995. Njihov glavni namen je bil izboljšati skladnost ocen BDP z ESR 1995 in z merili polnega zajetja. Najpomembnejši del revizij so bile izboljšave virov in metod.

Glavne točke metodoloških ali glavnih revizij, katerih rezultati so bili objavljeni marca 2003 in aprila 2004 (tabela 1.1), so bile: razmejitev tržnih in netržnih enot ter izboljšanje njihove institucionalne sektorizacije, uvedba nove metodologije za ocenjevanje stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, ocena potrošnje stalnega kapitala za sektor država (skupaj z javnimi cestami, mostovi ipd.) po metodi nepretrganega popisovanja, izboljšave popravkov za polno zajetje ter druge izboljšave metod. Pri teh metodoloških revizijah so bili hkrati revidirani in objavljeni vsi podatki za obdobje po letu 1995.

Rezultati zadnje metodološke revizije so bili objavljeni septembra 2005, najpomembnejša sprememba pa je bilo drugačno knjiženje PMSFP, ki so bile razporejene končnim porabnikom teh storitev. Hkrati je bilo uvedeno merjenje sprememb obsega v stalnih cenah predhodnega leta. Tudi rezultati te revizije so bili pripravljani in objavljeni hkrati za celotno obdobje 1995–2004.

V tabeli 1.1 so prikazani učinki treh metodoloških revizij na nominalno raven BDP in na oceno stopenj rasti obsega za leta 1999, 2000 in 2001. Učinki, ki so prikazani v tabeli, niso enaki v vseh letih, in to predvsem zaradi precenjene ocene ravni BDP v letih 2000 in 2001 pred revizijami.

Tabela 1.1 Revizije BDP 1999–2001

	1999	2000	2001
1. Četrtletni računi, mio SIT	3 637 437	4 045 469	4 566 191
Spremembe obsega (%)	4,9	4,8	3,0
2. Letni računi, april 2002, mio SIT	3 648 401	4 035 518	4 566 191
Spremembe obsega (%)	5,2	4,6	3,0
2.1 Prva metodološka revizija, marec 2003, mio SIT	3 839 852	4 222 404	4 740 122
Sprememba predhodne ocene nominalne ravni BDP (%)	+5,2	+4,6	+3,8
2.2 Druga metodološka revizija, april 2004, mio SIT	3 874 720	4 252 315	4 761 815
Sprememba predhodne ocene nominalne ravni BDP (%)	+0,9	+0,7	+0,5
2.3 Tretja metodološka revizija, september 2005, mio SIT	3 918 974	4 300 350	4 799 552
Sprememba predhodne ocene nominalne ravni BDP (%)	+1,1	+1,1	+0,8
Spremembe obsega (%)	5,4	4,1	2,7

1.2.2 Politika revizij in naslednja glavna revizija 2005

Pri objavljanju rezultatov metodoloških revizij je Surs upošteval standardna pravila politike revizij. Uporabnike je vnaprej obvestil o vzrokih in učinkih revizije. Vsaka revizija je zajemala celotno obdobje po letu 1995, rezultati pa so bili navadno objavljeni kmalu po objavi podatkov četrtletnih računov za predhodno četrletje, tako da je bilo mogoče uskladiti četrletne in letne ocene do objave podatkov za naslednje četrletje. Pomembno je tudi, da je Surs z metodološkimi revizijami uvedel standardno objavljanje BDP po proizvodni in dohodkovni metodi na podrobni ravni dejavnosti (A60).

Naslednja glavna revizija je načrtovana za leto 2005, rezultati pa bodo objavljeni septembra 2007. Najpomembnejši del te revizije bodo nadaljnje izboljšave popravkov za polno zajetje, pri čemer je še posebej pomembna vključitev ilegalne ekonomije v uradno oceno BDP. Z revizijo se bo raven BDP zvišala za 1,4 do 1,9 odstotka (poglavje 1.7.4). Po načrtih bo ta revizija v prvem koraku zajemala obdobje od leta 2000 dalje.

1.2.3 Rokovnik za revidiranje in dokončanje ocen

Podatki nacionalnih računov za leto t se navadno revidirajo in dokončajo v štirih korakih, tako da se končne ocene za leto t navadno objavijo septembra leta $t+3$ oziroma 33 mesecev po koncu leta. Ti štirje koraki in obdobja, v katerih so ocene prvič objavljene, redno revidirane in dokončane, so:

- $t+70$ dni: prva popolna ocena BDP in temeljnih agregatov nacionalnih računov, pripravljena na osnovi četrtletnih računov;
- $t+9$ mesecev: prva popolna ocena BDP in temeljnih agregatov nacionalnih računov, pripravljena na osnovi letnih računov;
- $t+21$ mesecev: prva revizija podatkov letnih računov o BDP in temeljnih agregatih nacionalnih računov;
- $t+33$ mesecev: končna revizija podatkov letnih računov o BDP in temeljnih agregatih nacionalnih računov.

Ker se objavljanje ocen nacionalnih računov začne s četrletnimi računi, je pomembno, da sta se kakovost in zanesljivost četrletnih ocen znatno izboljšali po uvedbi izdatkovne metode v tekočih in stalnih cenah v letu 2000. Osnovo za prvo oceno BDP v okviru letnih računov, ki je objavljena devet mesecev po koncu leta, sestavljajo popolni in izčrpani podatkovni viri za BDP po proizvodni metodi, saj so viri za vse institucionalne sektorje na voljo že v maju.

Že pri prvi redni reviziji letnih računov ($t+21$ mesecev) je vključena tudi večina podatkov, pripravljenih v okviru tabel ponudbe in porabe, kar je še posebej pomembno za proizvodno strukturo bruto investicij v osnovna sredstva. Poleg tega so pri tem koraku na voljo vsi statistični in drugi podatkovni viri za izdatkovno metodo, zato so spremembe med prvo revizijo in zadnjim korakom dokončanja letnih računov v $t+33$ mesecih navadno zelo majhne.

1.3 PREGLED PROIZVODNE METODE

1.3.0 Uvod

BDP po proizvodni metodi je enak vsoti bruto dodane vrednosti v osnovnih cenah po dejavnostih, povečani za davke na proizvode in zmanjšani za subvencije na proizvode. Bruto dodana vrednost dejavnosti je pri tem enaka razliki med proizvodnjo v osnovnih cenah in vmesno potrošnjo v kupčevih cenah. Tabela 1.2 prikazuje glavne kategorije BDP po proizvodni metodi za leto 2001.

BDP po proizvodni metodi se pripravi kot neodvisna ocena; ta temelji na osnovi izčrpnih podatkovnih virov za vse institucionalne sektorje gospodarstva. Glavni viri podatkov so na voljo v začetku maja, prva ocena pa je na ravni 140 dejavnosti dokončana junija ali v začetku julija.

V okviru glavne revizije 2000 je Surs začel redno pripravljati letne tabele ponudbe in porabe, v katerih so združene vse tri metode za ocenjevanje BDP. Postopek izdelave temelji na številnih dodatnih statističnih raziskovanjih in virih podatkov, ki omogočajo združitev vseh treh metod na ravni proizvodov.

Tabela 1.2 BDP po proizvodni metodi, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Proizvodnja v osnovnih cenah	9 671 326	201,5
Manj: vmesna potrošnja v kupčevih cenah	5 492 899	114,4
Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	4 178 428	87,1
Plus: davki na proizvode	646 009	13,5
Manj: subvencije na proizvode	24 885	0,5
Bruto domači proizvod v tržnih cenah	4 799 552	100,0

1.3.1 Tržni in netržni proizvajalci, PMSFP

Proizvajalci, ki sodelujejo v proizvodnem procesu, se v nacionalnih računih delijo na tržne in netržne. Razmejitev se začne ob vpisu v PRS, ko enote dobijo ustrezno šifro dejavnosti v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti (SKD). SKD je skladna s Klasifikacijo ekonomskih dejavnosti v Evropskih skupnostih (NACE Rev. 1). Ob vpisu v PRS dobijo vse enote tudi šifro institucionalnega sektorja na osnovi institucionalne sektorizacije v skladu z načeli ESR 1995. Ob glavni reviziji 2000 je bila preverjena sektorska klasifikacija enot; to je vzpostavilo natančno razmejitev proizvajalcev na tržne in netržne ter natančno institucionalno sektorizacijo.

V letu 2005 so bile PMSFP razporejene porabnikom v celotnem obdobju po letu 1995. Z razporeditvijo teh storitev je bil opušen prejšnji način knjiženja, pri katerem je bila od vsote bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti odšteta dodana vrednost namišljenega sektorja gospodarstva, ki je predstavljala skupno vrednost PMSFP.

Pri novem načinu knjiženja so PMSFP razporejene neposrednim porabnikom storitev finančnega posredništva, ki jih zagotavljajo denarne institucije. Tak način knjiženja vpliva na raven BDP; v letu 2001 se je zaradi razporeditve PMSFP povečal za 0,8 odstotka (ocena pred razporeditvijo 4 761 815 mio SIT, po razporeditvi 4 799 552 mio SIT).

1.3.2 Metodološki okvir

1.3.2.0 Uvod

Proizvajalci kot institucionalne enote se delijo na tržne in netržne. Javni proizvajalci (to so proizvajalci, ki jih nadzirajo enote sektorja država), ki jih vsaj 50-odstotno financirajo enote države, tvorijo državo kot institucionalni sektor. Enako merilo se uporablja za zasebne proizvajalce: enote, ki s tržnimi prodajami ne financirajo več kot 50 odstotkov svojih proizvodnih stroškov, tvorijo sektor NPISG. Razmejitev na tržne in netržne proizvajalce je bila v okviru glavne revizije 2000 opravljena na ravni enote. Proizvodnja netržnih proizvajalcev se vrednoti po proizvodnih stroških in je enaka vsoti vmesne potrošnje, sredstev za zaposlene, drugih davkov na proizvodnjo in potrošnje stalnega kapitala.

1.3.2.1 Proizvodnja in meje proizvodnje

V meje proizvodnje je vključena proizvodnja vsega blaga, ne glede na to, ali je to blago namenjeno prodaji na trgu ali pa je bilo proizvedeno za lastne potrebe. Vključene so tudi vse storitve, ki so namenjene prodaji na trgu, ter dve skupini storitev, ki jih gospodinjstva proizvajajo za svoje lastne potrebe, in sicer stanovanjske storitve, ki jih proizvajajo gospodinjstva, ki bivajo v lastnih stanovanjih, ter gospodinske in osebne storitve, ki jih proizvaja zaposleno plačano gospodinjstvo osebje. Vrednost stanovanjskih storitev za lastne potrebe je pri tem ocenjena po stroškovni metodi.

V meje proizvodnje sodi tudi ilegalna proizvodnja, to je proizvodnja blaga in storitev, ki jih je po zakonu prepovedano prodajati, razdeljevati ali posedovati. Ilegalne dejavnosti bodo v uradno oceno BDP vključene v glavni reviziji 2005.

1.3.2.2 Vmesna potrošnja

Vmesno potrošnjo sestavljajo proizvodi (blago in storitve), ki se potrošijo v proizvodnem procesu, vrednoteni pa so v kupčevih cenah. V skladu z računovodskimi načeli sta vrednost 500 evrov in življenjska doba enega leta merili za razmejitev proizvodov na proizvode za vmesno potrošnjo in proizvode za bruto investicije v osnovna sredstva.

Drugi stroški poslovanja, kot so potni stroški, nastanitev na službenem potovanju in povračila poslovnih stroškov zaposlenim, se delijo na neposredne stroške in denarna povračila. Izdatki delodajalcev za šolanje, izobraževanje, delovna oblačila in podobni poslovni stroški za zaposlene so del vmesne potrošnje, vsa denarna povračila pa se izločijo iz vmesnih stroškov in se vključijo v sredstva za zaposlene. Iz vmesne potrošnje je izločen tudi del stroškov uporabe in vzdrževanja službenih vozil, ki predstavlja zasebno rabo; ta znesek je nato vključen med sredstva za zaposlene. Prav tako so bruto zavarovalne premije, kot so prikazane v podatkovnih virih, zmanjšane na raven vrednosti zavarovalne storitve.

Del vmesne potrošnje so tudi plačila članarin nepridobitnim poslovnim združenjem, ki se obravnavajo kot plačila za storitve, pri obrambnih storitvah pa tudi vojaško orožje in oprema za njegov prenos. Proizvodi, ki jih delodajalci zagotavljajo zaposlenim kot plače v naravi, ter plačila drugih davkov na proizvodnjo institucijam države pa niso del vmesne potrošnje.

Z razporeditvijo PMSFP neposrednim porabnikom so v vmesno potrošnjo vseh proizvajalcev vključene tudi PMSFP. Pri tržnih proizvajalcih so PMSFP po dejavnostih razporejene glede na bruto dodano vrednost. Pri sektorju gospodinjstev so PMSFP neodvisno ocenjene pri stanovanjskih dejavnostih ter posledično vključene v vmesno potrošnjo stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih. Ker so te storitve ocenjene po stroškovnem pristopu, razporeditev PMSFP poveča vmesno potrošnjo in hkrati proizvodnjo, z zvišanjem izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo pa tudi raven BDP.

1.3.2.3 Davki na proizvode

Davki na proizvode so obračunani na blago in storitve sorazmerno glede na vrednost ali količino, v plačilo pa zapadejo v trenutku, v katerem so proizvodi proizvedeni, uvoženi ali kupljeni. Enako kot drugi davki so tudi davki na proizvode obvezna in nepovratna plačila institucijam države. Sedanji sistem davkov na proizvode je bil uveden leta 1999 s popolno reformo sistema davkov na proizvode; ta je zajemala uvedbo davka na dodano vrednost, trošarin in davkov na posebne storitve.

1.3.2.4 Subvencije na proizvode

Subvencije na proizvode so nepovratna plačila rezidenčnim tržnim proizvajalcem, s katerimi institucije države podpirajo raven tržnih cen in tako neposredno vplivajo na proizvodnjo oziroma podpirajo proizvodnjo. Najbolj tipične so v kmetijstvu, predelavi hrane in potniškem prometu. V skladu z računovodskimi podatki centralnega proračuna in lokalnih proračunov so celotne subvencije proizvajalcem razdeljene na subvencije na proizvode, druge subvencije na proizvodnjo ter v manjšem delu na transferje kapitala.

1.3.3 Podatkovni viri

1.3.3.0 Uvod

Glavni podatkovni vir za BDP po proizvodni metodi so letni računovodski izkazi in administrativni podatki, za izdelavo tabel ponudbe in porabe pa še statistična raziskovanja. Letni računovodski izkazi tvorijo primarno in izčrpno podatkovno osnovo za vse institucionalne sektorje.

1.3.3.1 Letni računovodski izkazi in Agencija za javnopravne evidence in storitve

Letni računovodski izkazi kot najpomembnejši podatkovni vir za BDP po proizvodni metodi zajemajo izkaz poslovnega izida in bilanco stanja sredstev. Od leta 2002 dalje jih zbira Ajpes, ki je pomemben sestavni del statističnega sistema. Poleg zbiranja omenjenih podatkov je Ajpes pristojen tudi za vzdrževanje PRS. Z zbiranjem podatkov za leto 2002 je Ajpes prvič zajel tudi računovodske izkaze nekorporativnih podjetij, tako da se računovodski izkazi sedaj zbirajo od enot vseh institucionalnih sektorjev. Izkazi se zbirajo skoraj v celoti elektronsko, delo je končano konec aprila, v maju pa so podatki na voljo Sursu.

Ajpes zbira sedem vrst letnih računovodskih izkazov, ki temeljijo na pravnih oblikah poslovnih subjektov: za gospodarske družbe, velike in srednje velike samostojne podjetnike, majhne samostojne podjetnike, določene uporabnike (posredni proračunski uporabniki), druge uporabnike (neposredni proračunski uporabniki), društva in pravne osebe zasebnega prava.

Pravne osnove za zbiranje izkazov so Zakon o državni statistiki in zakoni o posameznih vrstah poslovnih subjektov, ki določajo, da morajo vsi poslovni subjekti javno objaviti svoje letne računovodske izkaze. Podatki se tako zbirajo za statistični namen in za namen javne objave. Obrazci izkazov so prilagojeni različnim namenom in so rezultat dogovora med institucijami.

1.3.3.2 Drugi statistični in administrativni podatkovni viri

Letne napovedi za odmero davka od dohodkov iz dejavnosti, ki so primarni vir za nekorporativna podjetja, so na voljo pri Dursu. Vir je izčrpen in zajema vse aktivne samozaposlene.

Ministrstvo za finance je v začetku leta 1998 uvedlo javnofinančno statistiko skupaj z novo ekonomsko klasifikacijo transakcij v skladu s standardi in priporočili Mednarodnega denarnega sklada. Proračunsko statistiko pripravlja omenjeno ministrstvo mesečno; sestavljajo jo podatki za štiri bilance: za centralni proračun, za lokalne proračune, za Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) ter za Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ). Na centralni ravni bilance prikazujejo vse transakcije t. i. neposrednih proračunskih uporabnikov, na lokalni ravni pa transakcije proračunov občin. Podatki so na voljo približno trideset dni po koncu meseca na osnovni ravni računov.

Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP) vzdržuje Surs. Zajema osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, so zaposlene ali samozaposlene na ozemlju Republike Slovenije, stare vsaj 15 let in niso upokojene. Zaposlenost je lahko za določen ali nedoločen čas ter za polni ali skrajšani delovni čas. SRDAP je v nacionalnih računih osnovni podatkovni vir za ocenjevanje četrtletne in letne zaposlenosti, poleg tega pa se uporablja tudi za analizo zasetja v podatkovnih virih za BDP po proizvodni metodi.

Uprava Republike Slovenije za javna plačila zbira vse javnofinančne prihodke, vključno z davki in prispevki za socialno varnost. Podatki o vplačilih so razporejeni na centralni proračun, občinske proračune in sklada socialne varnosti. Vir je na voljo približno tri dni po koncu meseca in se v nacionalnih računih uporablja predvsem za izračun davkov in prispevkov za socialno varnost v skladu z ESR 1995.

Vir za podatke o uvoznih dajatvah in uvoznih davkih so carinske deklaracije. Curs je poleg tega pristojen tudi za zbiranje trošarin, za katere so podatki po vrstah na voljo mesečno. Carinske deklaracije so vir tudi za DDV, pobran pri uvozu.

DDV je bil skupaj s trošarinami in davki na posebne storitve uveden sredi leta 1999. Sursu je bil dostop do individualnih podatkov iz mesečnih poročil zavezancev za DDV (obračunov DDV) odobren leta 2002 s podpisom dogovora med Ministrstvom za finance, Dursom in Sursom. Ta dogovor je bil tudi osnova za dostop do individualnih podatkov iz davčnih napovedi/odmer samozaposlenih in dohodninskih napovedi. Podatkovna baza poročil o DDV je pri tem pomemben vir tudi za ocenjevanje podatkov za enote, ki zaradi neporočanja (neodgovora) niso vključene v računovodske izkaze.

Dohodninske napovedi so popoln podatkovni vir in prikazujejo vse glavne vrste dohodkov gospodinjstev: bruto plače, nagrade in bonitete, pogodbeno delo, avtorske honorarje, študentsko delo, tržne stanovanjske najemnine, druge tržne najemnine, druge dohodke samozaposlenih itd. Podatkovni vir omogoča analizo in preverjanje podatkov iz drugih virov ter ocen in popravkov za polno zajetje.

Izkaz poslovnega izida in bilanco stanja za denarne posrednike zagotavlja Banka Slovenije četrtletno, za zavarovalnice in pokojninske sklade pa Agencija za zavarovalni nadzor. Za zavarovalnice in pokojninske sklade izvaja Surs tudi letno statistično raziskovanje.

1.3.3.3 Statistična raziskovanja za izdelavo tabel ponudbe in porabe

Za ocenjevanje proizvodnje posameznih dejavnosti po proizvodih se uporabljajo podatki, pridobljeni s statističnimi raziskovanji. Najpomembnejše je letno raziskovanje industrije, ki zajema rudarstvo, predelovalne dejavnosti in oskrbo z elektriko. Druga raziskovanja zajemajo kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, gradbeništvo, trgovino na drobno in debelo, gostinstvo, transport, skladiščenje in zveze. Pomemben podatkovni vir so tudi ekonomski računi za kmetijstvo.

Za razrešitev težav pri ocenjevanju vmesne potrošnje v okviru priprave tabel ponudbe in porabe je bilo uvedeno novo statistično raziskovanje, ki daje podatke o vrednosti vseh inputov po posameznih dejavnostih. Raziskovanje, ki je glavni vir za vmesno potrošnjo v tabeli porabe, je bilo prvič izvedeno za leto 2000, drugič pa za leto 2005.

1.3.4 Vrednotenje

Podatki v letnih računovodskih izkazih ter v administrativnih virih, ki se uporabljajo za ocenjevanje proizvodnje in vmesne potrošnje, so v skladu s temeljnimi računovodskimi načeli prikazani po obračunskem načelu. Izjema so podatki za neposredne proračunske uporabnike, agencije in sklade na centralni in lokalni ravni; ti so prikazani po načelu denarnega toka, zato so potrebni številni popravki za prilagoditev na obračunske vrednosti.

Proizvodnja je načeloma vrednotena v osnovnih cenah, ki vključujejo subvencije na proizvode. Spremembe zalog so prilagojene za dobičke iz lastnine po dejavnostih in vrstah zalog. Vsi proizvodi, ki vstopajo v vmesno potrošnjo, so vrednoteni v kupčevih cenah.

Proizvodnja tržnih proizvajalcev je vrednotena kot vsota prodaj, sprememb zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje, vrednosti proizvodov, ki so proizvedeni za lastno porabo, ter subvencij na proizvode. Spremembe zalog dokončanih proizvodov, blaga za lastno porabo in nedokončane proizvodnje so merjene v skladu s stroški inputov (vključno s stroški dela in amortizacije). Trgovsko blago je vrednoteno v kupčevih cenah brez odbitnega DDV.

Trgovska marža, ki je proizvodnja trgovine, je ocenjena kot razlika med vrednostjo prodaje trgovskega blaga in nabavno vrednostjo trgovskega blaga. Obe komponenti trgovske marže sta v podatkovnih virih prikazani posebej, razen pri majhnih nekorporativnih podjetjih, pri katerih je treba maržo oceniti posredno.

Vmesna potrošnja je vrednotena v kupčevih cenah brez odbitnega DDV. Porabe blaga za vmesno potrošnjo so navadno enake nakupom v obdobju, povečanim za izstope iz zalog in zmanjšanim za vstopne v zaloge. Spremembe zalog surovin in materiala so ocenjene v povprečnih kupčevih cenah.

Računovodski standardi za družbe so zaradi inflacije specifični; to še posebej velja za vrednotenje sredstev in zalog v bilanci stanja. Ti dve kategoriji v bilancah stanja nista prikazani po zgodovinskih cenah, ampak se na koncu leta redno revalorizirata na raven tekočih (nadomestitvenih) vrednosti.

Najpomembnejši davki na proizvode so ocenjeni neposredno iz podatkovnih virov, ki omogočajo obračunske ocene. DDV je ocenjen na osnovi mesečnih poročil o DDV, uvozne dajatve in uvozni davki so ocenjeni na osnovi carinskih deklaracij, vir za obračunske trošarine po vrstah pa so mesečna poročila Cursa. Davki na posebne storitve so preračunani na obračunsko osnovo z enomesečno časovno prilagoditvijo podatkov, ki temeljijo na načelu denarnega toka.

Subvencije na proizvode so v skladu s proračunsko statistiko vrednotene kot dejanske transakcije v obdobju. Izjema so subvencije v kmetijstvu; te se namreč popravijo tudi za vrednost plačil v tekočem letu, ki se nanašajo na predhodno leto.

1.3.5 Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov

Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov v skladu z ESR 1995 je pomemben del izdelave nacionalnih računov. To še posebej velja za izračun BDP po proizvodni metodi, ki v glavnem temelji na podatkih računovodskih izkazov. Glavni koraki in prilagoditve, ki so potrebni za pripravo podatkov iz računovodskih izkazov v skladu z načeli in kategorijami nacionalnih računov, so opravljeni po vrstah podatkovnih virov in po institucionalnih sektorjih. Pri tem je zelo pomembno, da se vprašalniki za računovodske izkaze postopno prilagajajo definicijam nacionalnih računov. Znatno izboljšanje pri prehodu od računovodskih standardov na kategorije nacionalnih računov pa je bilo možno s četrletnim statističnim raziskovanjem gospodarskih družb. K raziskovanju za četrto četrletje se namreč navadno priloži dodatek, s katerim se pridobijo podrobni podatki o posameznih spremenljivkah, ki so pomembne za izračun BDP po proizvodni metodi.

1.3.6 Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja

Ocena BDP po proizvodni metodi temelji na neposrednih metodah in standardnih letnih virih, zato je pomen posrednih metod zanemarljiv. Že prva letna ocena BDP po proizvodni metodi (t+9 mesecev) temelji na izčrpnih podatkovnih virih in neposrednih metodah ocenjevanja.

1.3.7 Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij

BDP za leto 2001 temelji na letu 2000 kot izhodiščnem letu. Naslednja glavna revizija je načrtovana za leto 2005, ki bo tako naslednje izhodiščno leto. V okviru glavne revizije se preverita tržni/netržni značaj enot in ustreznost institucionalne sektorizacije. Med dvema glavnima revizijama se skuša čimbolj izogibati spremembam šifre dejavnosti v PRS, zato se pri osnovni pripravi podatkov v nacionalnih računih enotam praviloma določita šifra dejavnosti in šifra institucionalnega sektorja, ki sta jim bili določeni v izhodiščnem letu.

Glavni popravki za polno zajetje (napačno poročanje, napitnine in druge statistične pomanjkljivosti) se iz izhodiščnega leta ekstrapolirajo proporcionalno in tako načeloma ne vplivajo na spremembo ravni in obsega BDP. Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, so v izhodiščnem letu ocenjene po stroškovni metodi, v naslednjih letih pa ekstrapolirane s spremembami cen in obsega. Podoben je tudi postopek pri nekaterih korakih prehoda od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov. Ti koraki se obenem vsako leto razjasnjujejo in izboljšujejo na osnovi dodatka k četrtletnemu raziskovanju gospodarskih družb, kar je podlaga za reševanje posameznih problemov.

1.3.8 Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja

Zajetje v osnovnih podatkovnih virih je že po tradiciji zelo dobro, zato neodgovor oziroma neporočanje enot ne predstavlja posebnih težav pri ustreznih prilagoditvah v okviru izračuna BDP po proizvodni metodi. Povprečna stopnja neodgovora, merjena z bruto dodano vrednostjo, je 1,3 odstotka. Poročanje je skorajda popolno pri sektorju država in pri finančnih družbah, pri nefinančnih družbah pa neodgovor predstavlja 1,2 odstotka bruto dodane vrednosti. Prav tako je dobro poročanje nekorporativnih podjetij (popravek za neodgovor znaša 3,6 odstotka bruto dodane vrednosti samozaposlenih), saj so vir davčne napovedi, pri katerih se neporočanje kaznuje. Daleč najslabše poročanje (največji neodgovor) je v sektorju NPISG, saj predstavlja neporočanje 23,3 odstotka bruto dodane vrednosti.

Popravki za neodgovor temeljijo na posrednih in neposrednih metodah. Posredni popravki so pripravljani na osnovi SRDAP; s primerjavo računovodskih izkazov in administrativnih virov na eni strani ter SRDAP na drugi se identificirajo manjkajoče enote in njihova povprečna letna zaposlenost. Za ravnanje v primeru neodgovora je bil pomemben dostop do individualnih podatkov mesečnih obračunov DDV; večina manjkajočih enot se namreč lahko odkrije v podatkovni bazi obračunov DDV, ki zajema vsa aktivna podjetja in omogoča neposredno oceno najpomembnejših agregatov za manjkajoče enote.

Ena izmed najtežavnih nalog pri zagotovitvi polnega zajetja BDP je prepoznavna napačnega poročanja. Osnovne metode, ki se za ta namen uporabljajo, so analiza podatkov o inputih in outputih *per capita*, preverjanje ponudbene strani z anketo o porabi v gospodinjstvih, prilagoditve in usklajevanje v tabelah ponudbe in porabe ter izvedenske ocene v "občutljivih" dejavnostih. Primerjava podatkov o zaposlenosti med anketo o delovni sili in nacionalnimi računi, ki je bila narejena za leto 2000, je pokazala le majhne razlike, ker so viri za BDP popolni. Vrednosti utaje DDV brez privolitve v letu 2001 niso izrecno vključene v popravke za napačno poročanje po dejavnostih, saj so bili neposredni popravki na osnovi utaj DDV brez privolitve prvič pripravljani za leto 2002 (trgovina na drobno, gostinstvo in nekatere osebne storitve). Ugotovitve davčnih pregledov se pri popravkih za napačno poročanje ne uporabljajo, ker so pregledi usmerjeni k davčno pomembnim in davčno tveganim enotam, zato niso statistično reprezentativni. Ne glede na to se dogovori z Dursom nadaljujejo, kar naj bi omogočilo analizo ugotovitev davčnih pregledov v "občutljivih" dejavnostih.

Vrednosti popravkov za napačno poročanje znašajo 1,5 odstotka BDP, od tega pri nefinančnih družbah 1,7 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja, pri nekorporativnih podjetjih gospodinjstev pa 6,7 odstotka bruto dodane vrednosti.

Popravki za neregistrirane dejavnosti gospodinjstev in druge statistične pomanjkljivosti so pomembna vrsta popravkov za polno zajetje pri BDP po proizvodni metodi. Predstavljajo približno polovico celotnih popravkov za polno zajetje in 3,6 odstotka BDP. Najpomembnejši neregistrirani dejavnosti gospodinjstev sta tržne stanovanjske najemnine in gradnja stanovanj za lastne potrebe. V okviru drugih statističnih pomanjkljivosti je ocenjenih več komponent, med katerimi so najpomembnejši denarna povračila stroškov službenih potovanj, napitnine in zasebna raba službenih vozil. Popravki za polno zajetje so podrobneje predstavljeni v poglavju 1.7.

1.4 PREGLED DOHODKOVNE METODE

1.4.0 Uvod

BDP po dohodkovni metodi sestavljajo komponente bruto dodane vrednosti kot kategorije primarnega dohodka, ki ga rezidenčne proizvodne enote in posamezniki prejmejo v procesu proizvodnje blaga in storitev. Bruto poslovni presežek je primarni dohodek tržnih in netržnih proizvajalcev, raznovrstni dohodek je primarni dohodek gospodinjstev kot tržnih proizvajalcev, sredstva za zaposlene pa so primarni dohodek posameznikov. Komponente bruto dodane vrednosti in s tem BDP po dohodkovni metodi so tudi drugi davki na proizvodnjo, zmanjšani za druge subvencije na proizvodnjo.

Z razporeditvijo PMSFP se celotna bruto dodana vrednost dejavnosti ne zmanjša več za PMSFP kot negativni poslovni presežek navideznega sektorja gospodarstva. Dohodkovne kategorije po dejavnostih se tako neposredno povečajo za davke na proizvode in zmanjšajo za subvencije na proizvode, kar da končno vrednost BDP v tržnih cenah. V tabeli 1.3 so prikazane glavne dohodkovne kategorije BDP za leto 2001.

Tabela 1.3 BDP po dohodkovni metodi, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Sredstva za zaposlene	2 564 414	53,4
Davki na proizvodnjo in uvoz	771 895	16,1
Manj: subvencije na proizvodnjo	73 526	1,5
Bruto poslovni presežek	1 171 553	24,4
Bruto raznovrstni dohodek	365 215	7,6
Bruto domači proizvod v tržnih cenah	4 799 552	100,0

1.4.1 Metodološki okvir in glavni podatkovni viri

1.4.1.0 Uvod

BDP po dohodkovni metodi se ocenjuje hkrati in z istimi podatkovnimi viri kot BDP po proizvodni metodi ter s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima kategorijama. BDP po dohodkovni metodi tako ni merjen neodvisno. Podatkovni viri za izračun kategorij primarnega dohodka so v veliki meri isti kot pri proizvodni metodi (poglavje 1.3.3). Proces izračuna kategorij BDP po dohodkovni metodi se začne že v začetku leta, prva letna ocena pa je na ravni 140 dejavnosti hkrati z BDP po proizvodni metodi končana konec junija ali v začetku julija. Za izračun BDP po dohodkovni metodi se uporabljajo tudi dodatni viri; med temi je najpomembnejša anketa o stroških dela kot glavni dodatni vir za sredstva za zaposlene.

1.4.1.1 Sredstva za zaposlene

Sredstva za zaposlene zajemajo plače in socialne prispevke delodajalcev; ti prispevki se delijo na dejanske in pripisane. Plače zajemajo vsa bruto plačila v denarju ter blago in storitve v naravi, ki jih delodajalci zagotavljajo svojim zaposlenim v zameno za opravljeno delo v opazovanem obdobju.

Sredstva za zaposlene se ocenjujejo na podlagi razpoložljivih podatkovnih virov in v skladu z računovodskimi standardi in pravili. V prvem koraku se kategorija oceni ločeno po posameznih podatkovnih virih in po institucionalnih sektorjih. Podatki se oblikujejo v tri glavne skupine: bruto plače, druge stroške dela in dejanske prispevke delodajalcev za socialno varnost. Na koncu se podatki preoblikujejo v kategorije ESR 1995 na osnovi ankete o stroških dela za leto 2000.

Anketa o stroških dela je bila prvič izvedena za leto 2000, njeni rezultati pa so bili uporabljeni za analizo komponent in vrst stroškov dela v podatkovnih virih ter za oceno plač v naravi. Pomemben in izčrpen vir podatkov so tudi dohodninske napovedi, uporabljajo pa se za preverjanje vrednosti najpomembnejših kategorij sredstev za zaposlene.

Bruto plače zajemajo vsa bruto plačila, vključno s prispevki zaposlenih za socialno varnost (obvezna plačila za pokojninsko, zdravstveno in porodniško zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti) ter progresivno

dohodnino. Drugi stroški dela (npr. prehrana na delu, denarna nadomestila za prevoz na delo in z dela, regres za letni dopust) se prav tako vrednotijo bruto, tj. pred odbitkom katerih koli drugih davkov. Dejanske prispevke delodajalcev za socialno varnost sestavljajo obvezni prispevki za socialno varnost ter prostovoljni socialni prispevki za zdravstveno, življenjsko in nezgodno zavarovanje. Pri končnem preračunu kategorij sredstev za zaposlene po dejavnostih in po institucionalnih sektorjih se vsa bruto plačila, ki imajo socialni značaj, izločijo iz bruto plač in prikažejo kot pripisani socialni prispevki (npr. povračila zaposlenemu zaradi bolezni in nesreč).

1.4.1.2 Davki na proizvodnjo in uvoz

Davki na proizvodnjo in uvoz se v nacionalnih računih delijo na davke na proizvode in druge davke na proizvodnjo. Davki na proizvode so kategorija BDP po proizvodni metodi in so opisani v poglavju 1.3.2.3. Drugi davki na proizvodnjo se v glavnem ocenjujejo na osnovi poročila B-2; to poročilo prikazuje plačila vseh javnih prihodkov po vrstah ter njihovo razporeditev med centralni proračun, proračune občin in sklada socialne varnosti. Drugi davki na proizvodnjo so bili po dejavnostih (plačnikih) razporejeni za leto 2000 (izhodiščno leto) na osnovi podatkov o individualnih transakcijah po vrstah davkov in po plačnikih ter v skladu z dejavnostjo in institucionalnim sektorjem plačnika iz poslovnega registra.

1.4.1.3 Subvencije na proizvodnjo

Subvencije na proizvodnjo se delijo na subvencije na proizvode in druge subvencije na proizvodnjo. Osnovni vir za oceno je proračunska statistika, zato so podatki prikazani kot dejanska plačila v obdobju. Izjema so subvencije v kmetijstvu, za katere so v ekonomskih računih za kmetijstvo zagotovljene obračunske ocene.

Transferji države podjetjem so kot tekoči transferji v vseh računovodskih izkazih podjetij prikazani posebej. Z uporabo razpoložljivih podatkov proračunske statistike so ti transferji razdeljeni med subvencije na proizvode in druge subvencije na proizvodnjo, preostanek pa je izločen in prikazan kot transfer kapitala. Vsi transferji enotam sektorjev država in NPISG se obravnavajo kot tekoči transfer znotraj sektorja država oziroma kot tekoči transfer enotam NPISG, in ne kot subvencije na proizvodnjo.

1.4.1.4 Bruto poslovni presežek

Bruto poslovni presežek je rezidualna kategorija bruto dodane vrednosti; izračunan je kot bruto dodana vrednost dejavnosti v osnovnih cenah, zmanjšana za sredstva za zaposlene in druge davke na proizvodnjo ter povečana za druge subvencije na proizvodnjo. Ocenjuje se za vse družbe na podlagi istih virov, razen za denarne posrednike, zavarovalnice in pokojninske sklade; za te enote je namreč izračun proizvodnje specifičen. Proizvodnja za Banko Slovenije kot netržnega proizvajalca je ocenjena po stroškovnem pristopu, zato je njen bruto poslovni presežek enak potrošnji stalnega kapitala.

Bruto poslovni presežek gospodinjstev je ocenjen za stanovanjsko dejavnost tega sektorja. Največji del kategorije je ocenjen za stanovanjsko dejavnost gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih (pripisana najemnina za stanovanja). Ker se proizvodnja te dejavnosti gospodinjstev ocenjuje po stroškovni metodi, je bruto poslovni presežek vsota potrošnje stalnega kapitala in neto poslovnega presežka. Potrošnja stalnega kapitala se ocenjuje po metodi nepretrganega popisovanja, neto poslovni presežek pa je enak 2,5 odstotka realne vrednosti stanovanj ter zemljišč pod njimi v povprečnih cenah opazovanega obdobja. Razporeditev PMSFP nima vpliva na bruto poslovni presežek; zaradi stroškovnega načina vrednotenja proizvodnje stanovanjske dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, se PMSFP dodajo vmesni potrošnji, hkrati pa tudi proizvodnji.

Pri enotah sektorjev država in NPISG kot netržnih proizvajalcih je bruto poslovni presežek enak potrošnji stalnega kapitala; ta se za sektor država ocenjuje po metodi nepretrganega popisovanja.

1.4.1.5 Bruto raznovrstni dohodek

Bruto raznovrstni dohodek je dohodek samozaposlenih oseb. Ocenjen je kot rezidualna postavka in je enak bruto dodani vrednosti, zmanjšani za sredstva za zaposlene in druge davke na proizvodnjo ter povečani za druge subvencije na proizvodnjo. Ocena temelji na podatkih, ki jih zagotavljata Durs in Ajpes. Bruto raznovrstni dohodek kmetijskih dejavnosti gospodinjstev se ocenjuje na osnovi podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo.

1.4.2 Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov

Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov v skladu z ESR 1995 je pomemben del izdelave nacionalnih računov. Glavni problem glede na razpoložljive računovodske podatke je razmejitev med kategorijami vmesne potrošnje, sredstev za zaposlene in drugih davkov na proizvodnjo. Iz vmesnih stroškov so izločena vsa plačila, ki so prepoznana kot drugi davki na proizvodnjo, nato pa prikazana kot kategorija bruto dodane vrednosti. Prav tako so izločena vsa plačila v korist zaposlenih (denarna povračila stroškov službenih potovanj in del stroškov uporabe službenih vozil) in prikazana kot sredstva za zaposlene. Iz stroškov dela, kot so prikazani v računovodskih izkazih, je izločen davek na izplačane plače in prikazan med drugimi davki na proizvodnjo. Vsi transferji tržnim proizvajalcem so razdeljeni med transferje proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev, subvencije na proizvode, druge subvencije na proizvodnjo in transferje kapitala. Enote, ki opravljajo posredniške storitve pri študentskem delu (študentski servisi), prikazujejo v računovodskih izkazih samo storitveno maržo, zato so celotna plačila študentom dodana proizvodnji in hkrati sredstvom za zaposlene v študentskih servisih.

1.4.3 Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja

Dohodkovna metoda temelji na neposrednih metodah ocenjevanja v skladu s standardnimi in popolnimi letnimi podatkovnimi viri. Posredne metode se zato ne uporabljajo.

1.4.4 Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij

Anketa o stroških dela, ki je bila izvedena za leto 2000, se uporablja kot izhodišče za izračun sestave sredstev za zaposlene v skladu s kategorijami ESR 1995 in še posebej za izračun pripisanih prispevkov delodajalcev za socialno varnost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih.

Ekstrapolacija ocen, ki so bile pripravljene v glavni reviziji 2000, se uporablja tudi za tržne in pripisane najemnine gospodinjstev.

1.4.5 Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja

Popravki za polno zajetje dohodkovnih kategorij se v celoti ocenijo v skladu s popravki pri proizvodni metodi. Razporejeni so sredstvom za zaposlene, drugim davkom na proizvodnjo, bruto poslovnemu presežku in bruto raznovrstnemu dohodku.

1.5 PREGLED IZDATKOVNE METODE

1.5.0 Uvod

BDP po izdatkovni metodi je vsota izdatkov za blago in storitve, ki so namenjeni končni potrošnji in bruto investicijam v okviru enot nacionalnega gospodarstva, povečana za izvoz blaga in storitev ter zmanjšana za uvoz blaga in storitev. Končna potrošnja je vsota izdatkov gospodinjstev, NPISG in države za blago in storitve, bruto investicije pa so vsota bruto investicij v osnovna sredstva, sprememb zalog ter neto pridobitev (pridobitve manj odtujitve) vrednostnih predmetov. Tabela 1.4 prikazuje glavne kategorije BDP po izdatkovni metodi za 2001.

Tabela 1.4 BDP po izdatkovni metodi, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Izdatki za končno potrošnjo	3 676 235	76,6
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	2 657 823	55,4
Izdatki NPISG za končno potrošnjo	60 447	1,3
Izdatki države za končno potrošnjo	957 965	20,0
Bruto investicije	1 158 480	24,1
Bruto investicije v osnovna sredstva	1 158 679	24,1
Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	1 110 185	23,1
Pridobitve manj odtujitve neopredmetenih osnovnih sredstev	42 787	0,9
Povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih osnovnih sredstev	5 707	0,1
Spremembe zalog	-2 366	0,0
Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	2 167	0,0
Saldo menjave s tujino	-35 163	-0,7
Izvoz blaga in storitev	2 745 667	57,2
Blago	2 270 941	47,3
Storitve	474 726	9,9
Manj: uvoz blaga in storitev	2 780 830	57,9
Blago	2 419 405	50,4
Storitve	361 425	7,5
Bruto domači proizvod v tržnih cenah	4 799 552	100,0

1.5.1 Metodološki okvir in glavni podatkovni viri

1.5.1.0 Uvod

Glavni podatkovni viri za izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicije so statistična raziskovanja. Izdatki države in NPISG za končno potrošnjo se ocenjujejo na podlagi istih podatkovnih virov kot BDP po proizvodni metodi; ti viri so opisani v poglavju 1.3.3. Izvoz in uvoz blaga in storitev sta ocenjena v skladu s carinskimi deklaracijami in podatki plačilne bilance.

1.5.1.1 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo

Ocena izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo temelji na številnih podatkovnih virih, med katerimi sta najpomembnejša anketa o porabi v gospodinjstvih in statistično raziskovanje trgovine na drobno. Številni drugi podatkovni viri podpirajo omenjena najpomembnejša: računovodski izkazi, poročila o DDV, ekonomski računi za kmetijstvo, podatki o registriranih vozilih ter podrobna proračunska statistika na centralni in lokalni ravni ter za sklada socialne varnosti.

Ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo so pripravljene po klasifikaciji individualne potrošnje po namenu (COICOP) na štirimestni ravni. Uporablja se pristop "od spodaj navzgor", za vsako skupino proizvodov pa se pripravi "najboljša ocena". Pri tem se za različne skupine proizvodov uporabljajo različni podatkovni viri. V vseh primerih se na trimestni ravni pripravi več kot ena ocena na osnovi različnih podatkovnih virov, izbrana "najboljša ocena" pa je navadno eden izmed dobljenih rezultatov. Ocene so pripravljene na sistematičen način s koraki in prilagoditvami od osnovnih podatkovnih virov do končnih ocen nacionalnih računov.

1.5.1.2 Izdatki NPISG za končno potrošnjo

Za NPISG obstajata dva podatkovna vira. Prvi vir so računovodski izkazi pravnih oseb zasebnega prava; te se delijo na tržne enote in enote, ki zagotavljajo gospodinjstvom netržne storitve. Iz drugega (računovodski izkazi društev) se v ocene nacionalnih računov vključijo samo enote z vsaj minimalno zaposlenostjo. Tržne prodaje, ki so prikazane v računovodskih izkazih, se preverjajo s podatki obračunov DDV o prodaji proizvodov, obdavčenih z DDV; primerjava kaže precej majhne razlike med obema viroma. V začetku leta 2005 je Surs izvedel posebno raziskovanje o NPISG, katerega namen je bil izboljšati ocene. Raziskovanje naj bi se v prihodnosti izvajalo vsako leto.

1.5.1.3 Izdatki države za končno potrošnjo

Izdatki države za končno potrošnjo zajemajo najprej t. i. preostalo drugo netržno proizvodnjo kot plačila enotam sektorja država, ki zagotavljajo netržne storitve. Ta del izdatkov države je v celoti ocenjen v okviru BDP po proizvodni metodi in je enak proizvodnji po stroškovnem pristopu, zmanjšani za vsoto tržnih prodaj, proizvodnje za lastno končno porabo in druge netržne proizvodnje.

Drugi del izdatkov države za končno potrošnjo so transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom. Te transferje v celoti financirajo institucije sektorja država.

Glavni podatkovni viri so proračunska statistika, ta zajema centralni proračun, proračune občin, ZZZS in ZPIZ, ter letni izkazi poslovnega izida vseh enot sektorja država.

1.5.1.4 Bruto investicije v osnovna sredstva

Statistično raziskovanje o investicijah (INV-1) z dobrim zajetjem pravnih oseb je primarni vir za izračun bruto investicij v osnovna sredstva. Raziskovanje prikazuje podrobne skupine proizvodov opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev ter neproizvedenih nefinančnih sredstev (predvsem izboljšave zemljišč in stroške transakcij zemljišč). Bruto investicije v osnovna sredstva se v statističnem raziskovanju delijo na pridobitve novih sredstev, pridobitve obstoječih sredstev ter odtujitve obstoječih sredstev. Tako so v to kategorijo vključeni tudi transakcijski stroški kot razlika med pridobitvami in odtujitvami obstoječih sredstev. Za preračun na celotno populacijo se za sektor država uporabljajo podatki računovodskih izkazov, za zagotovitev ustreznega zajetja drugih pravnih oseb ter za bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev pa se v glavnem uporabljajo obračuni DDV - ti prikazujejo tudi nabave investicijskih proizvodov - ter statistika zaposlenosti.

Dodatni viri so statistika gradbeništva z gradbenimi in uporabnimi dovoljenji, ekonomski računi za kmetijstvo in podatki o registriranih vozilih. V končni fazi so bruto investicije v osnovna sredstva po skupinah proizvodov preverjene in usklajene v tabelah ponudbe in porabe, kar daje končne letne ocene te kategorije izdatkovnega BDP.

Priprava letne ocene o bruto investicijah v osnovna sredstva se začne z rezultati raziskovanja INV-1. Postopek ima tri korake. V prvem se uporabijo in prilagodijo podatki iz raziskovanja INV-1. V drugem se na osnovi drugih podatkovnih virov ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja ter v zgradbe in objekte samozaposlenih. Tretji korak temelji v glavnem na uporabi podatkov iz obračunov DDV majhnih podjetij in samozaposlenih, ki niso zajeti z raziskovanjem INV-1. Ocena bruto investicij v osnovna sredstva po proizvodih je preverjena in dokončana v tabelah ponudbe in porabe.

1.5.1.5 Spremembe zalog

Izračun sprememb zalog temelji na podatkovnih virih za BDP po proizvodni metodi, ki so opisani v poglavju 1.3.3. Spremembe zalog so torej ocenjene hkrati in v okviru priprave ocen kategorij BDP po proizvodni metodi. Izračunane so kot razlika med vrednostjo na koncu obdobja in vrednostjo na začetku obdobja v povprečnih cenah obdobja. Ocene so pripravljene za štiri skupine: dokončano proizvodnjo, nedokončano proizvodnjo, trgovsko blago ter surovine in material.

1.5.1.6 Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov

Namen nabave vrednostnih predmetov je ohraniti njihovo vrednost. Neto pridobitve (pridobitve manj odtujitve) vrednostnih predmetov so ocenjene v skladu z raziskovanjem o investicijah. Poročevalske enote v tem raziskovanju zagotavljajo podatke o nabavah in prodajah vrednostnih predmetov, kot so dragocene kovine in kamni, nakit, umetniška dela, starine in drugi podobni proizvodi.

1.5.1.7 Izvoz in uvoz blaga

Primarna vira za izvoz in uvoz blaga sta statistika zunanje trgovine v skladu s carinskimi deklaracijami ter popravki za zajetje v plačilni bilanci, ki jih pripravlja Banka Slovenije. Popravki v plačilni bilanci zajemajo transakcije blaga v skladu s sistemom poročanja o transakcijah s tujino (ITRS) in prikazujejo vrednost izvoza in uvoza blaga, za katerega se ne izdelajo carinske deklaracije.

1.5.1.8 Izvoz in uvoz storitev

Glavni vir za oceno izvoza in uvoza storitev je plačilna bilanca; ta pretežno temelji na podatkih ITRS. Dodaten vir za neposredne nakupe nerezidentov v Sloveniji je raziskovanje o potrošnji tujcev v Sloveniji; izvaja ga Surs, in sicer vsako tretje leto.

1.5.2 Vrednotenje

Vrednotenje v primarnih statističnih raziskovanjih za končno potrošnjo gospodinjstev in bruto investicije v osnovna sredstva je v skladu z načeli ESR 1995 v kupčevih cenah, zato dodatne prilagoditve niso potrebne. Pri drugih virih so postopki odvisni od posameznega uporabljenega vira ter od vrste proizvoda.

Osnovna načela vrednotenja po metodi pretoka blaga so bila vzpostavljena v okviru izdelave tabel ponudbe in porabe za leto 2000. Razpoložljivi administrativni in statistični viri omogočajo oceno trgovskih in transportnih marž ter davkov in subvencij na proizvode. Prehod od osnovnih cen na kupčeve cene (predvsem razporeditev neodbitnega DDV) temelji na podrobni analizi po sektorjih in proizvodih.

Plače v naravi so vrednotene v kupčevih cenah, če podjetje blago in storitve kupi, če pa podjetje blago in storitve, ki jih zagotavlja zaposlenim, proizvede samo, so vrednotene v osnovnih cenah.

Spremembe zalog so vrednotene v povprečnih cenah opazovanega obdobja. Podatki o vrednosti zalog na začetku in na koncu leta, ki jih podjetja prikazujejo v svojih računovodskih izkazih (dokončana proizvodnja, nedokončana proizvodnja, surovine in material, trgovsko blago), se preračunajo (deflacionirajo/inflacionirajo) po dejavnostih in po vrstah zalog na povprečne cene obdobja. Spremembe zalog se nato izračunajo kot razlika med preračunano vrednostjo zalog na koncu leta in preračunano vrednostjo zalog na začetku leta.

V statistiki zunanje trgovine je uvoz blaga prikazan po cenah cif, zato je skupna vrednost uvoza blaga prilagojena na cene fob s koeficientom, ki je izračunan kot tehtano povprečje koeficientov med cenami cif in fob za uvoz; pri tem so koeficienti izračunani po vrstah blaga, po vrstah transporta in po državah, izračun pa temelji na podatkih iz carinskih deklaracij. Ocene, ki se trenutno uporabljajo, je za leto 1999 pripravila Banka Slovenije.

1.5.3 Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov

Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov v skladu z ESR 1995 pri BDP po izdatkovni metodi v glavnem ne pride v poštev, ker so najpomembnejši podatkovni viri statistična raziskovanja, ki so pripravljena v skladu z načeli ESR 1995 in za potrebe nacionalnih računov.

1.5.4 Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja

Kategorije BDP po izdatkovni metodi se ocenjujejo neposredno na osnovi razpoložljivih statističnih in administrativnih podatkovnih virov.

1.5.5 Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij

Za izdatke države za končno potrošnjo je pomembno, da se v izhodiščnem letu (letu glavne revizije) preveri tržni/netržni značaj vseh javnih enot ter izboljša in določi prevajalnik med kategorijami javnih financ in kategorijami nacionalnih računov. To delo je bilo opravljeno za leto 2000 v okviru glavne revizije, tako da se takrat določena razmejitev med tržnimi in netržnimi enotami (na ravni enote) uporablja tudi v naslednjih letih.

Nekatere komponente izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo se izračunajo v izhodiščnem letu, nato pa ekstrapolirajo na osnovi rezultatov ankete o porabi v gospodinjstvih. Rezultati se letno preverjajo s podatki raziskovanja trgovine na drobno, podatki obračunov DDV in z metodo pretoka blaga.

Stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, so v izhodiščnem letu ocenjene po stroškovni metodi, v naslednjih letih pa se ekstrapolirajo s spremembami obsega (statistika gradbeništva o dokončanih stanovanjih) in spremembami cen. Dejanske najemnine so v izhodiščnem letu ocenjene po metodi stratifikacije, v naslednjih letih pa je metoda enaka kot pri pripisanih najemninah.

Glavna revizija pri oceni bruto investicij v osnovna sredstva je pomembna za določitev ravni cen in podrobnih količin vseh gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe. Podatki iz izhodiščnega leta tvorijo osnovo za ekstrapolacijo s spremembami cen in obsega v okviru BDP po proizvodni metodi in za oceno bruto investicij v osnovna sredstva v naslednjih letih.

1.5.6 Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja

Glavne kategorije BDP po izdatkovni metodi so pokrite s statističnimi raziskovanji in izčrpnimi računovodskimi podatki. Popravke za polno zajetje tako sestavljajo vse prilagoditve in izboljšave osnovnih podatkov iz statističnih raziskovanj pri vsaki kategoriji izdatkovnega BDP.

Pri ocenjevanju izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo je pomembno, da so vsi popravki za polno zajetje pri proizvodni in izdatkovni metodi usklajeni. Ker so sedanji podatkovni viri za izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo dokaj popolni in izčrpni, je glavna težava zagotavljanja polnega zajetja ustrezen postopek preračuna osnovnih podatkov ankete o porabi v gospodinjstvih na celotno populacijo ter priprava drugih ustreznih prilagoditev podatkov te ankete. Za zagotovitev najzanesljivejše končne ocene za vsak proizvod je pomembna primerjava z drugimi razpoložljivimi viri.

Za oceno bruto investicij v osnovna sredstva se podatki iz osnovnega statističnega raziskovanja v nacionalnih računih popravijo in po institucionalnih sektorjih preverijo z računovodskimi podatki na ravni enote za državo in NPISG ter s podatki obračunov DDV za družbe. Ker gospodinjstva niso zajeta v raziskovanje, je ocena za ta sektor najpomembnejši del zagotavljanja celovite ocene bruto investicij v osnovna sredstva na nacionalni ravni. Podatkovna osnova se je z dostopom do individualnih podatkov iz obračunov DDV znatno izboljšala, kar je bilo pomembno zlasti za oceno investicij samozaposlenih. Vsi koraki in prilagoditve osnovnih statističnih podatkov o bruto investicijah v osnovna sredstva so v končni fazi preverjeni v tabelah ponudbe in porabe na podrobni ravni proizvodov.

Polnost zajetja ni resen problem za sektor država, podatkovni viri za NPISG pa zahtevajo znatne popravke in prilagoditve za zagotovitev polnega zajetja.

1.6 USKLAJEVANJE IN INTEGRACIJA OCEN TER METODE PREVERJANJA NJIHOVE VELJAVNOSTI

1.6.0 Uvod

Glavni namen revizij je izboljšati in izpopolniti podatkovne vire in metode za ocenjevanje BDP. Postopek, ki se začne s prvo oceno, izračunano v okviru četrletnih računov, in konča s končno letno oceno BDP, ima več korakov. Najpomembnejša je prva ocena BDP po proizvodni metodi, izračunana v okviru letnih računov (t. i. prva letna ocena), ki je na podrobni ravni dejavnosti dokončana približno sedem mesecev po koncu leta in temelji na popolnih podatkovnih virih in zato skoraj v celoti na neposrednih metodah ocenjevanja. V tej fazi se pripravijo tudi ocene vseh kategorij dohodkovnega BDP s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima kategorijama. Te ocene so skoraj končne, saj so kasneje potrebne le manjše izboljšave oziroma revizije, predvsem pri proizvodnih dejavnostih gospodinjstev. V tem koraku je tako nominalna raven BDP določena s proizvodno metodo.

Prva ocena za posamezno leto, pripravljena v okviru letnih računov, se objavi septembra naslednjega leta (t+9 mesecev). Vse nadaljnje revizije nominalne ravni BDP do objave končne ocene (t+33 mesecev) so navadno majhne (med 0,1 in 0,3 odstotka BDP) in so v glavnem posledica izboljšav in preverjanj predhodnih izračunov.

Z letom 2000 je Surs začel redno pripravljati tabele ponudbe in porabe, ki so postale primarno orodje za integracijo in preverjanje veljavnosti vseh treh metod ocenjevanja BDP na ravni proizvodov. Glavni namen dela je uporabiti in postopno vključiti tabele ponudbe in porabe v proces letne priprave ocen BDP in proces revizij.

Vsa razlika v ravni BDP med proizvodno in izdatkovno metodo se postopoma odpravi v procesu dokončanja ocen. Prikaz statistične napake kot razlike med BDP po proizvodni metodi in BDP po izdatkovni metodi se tako pri objavljanju podatkov nacionalnih računov ne uporablja.

1.6.1 Druga letna ocena

V drugem koraku priprave letnih ocen so na voljo tudi vsi preostali podatkovni viri za BDP po izdatkovni metodi (zlasti za izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicije v osnovna sredstva). V tej fazi je BDP po izdatkovni metodi v celoti ocenjen neodvisno, končna ocena BDP pa je določena z usklajevanjem oziroma s postopno odpravo razlike med obema metodama. Druga letna ocena vključuje v številnih pogledih, zlasti pri glavnih komponentah porabe po proizvodih, tudi rezultate vzporednega dela pri pripravi tabel ponudbe in porabe.

Pomemben del te faze je izboljšava ocene BDP po proizvodni metodi s kakovostno analizo podatkovnih virov ter z dodatno odpravo napak in neskladij v podatkovnih virih. Majhne izboljšave prve ocene so možne praktično v vseh sektorjih, navadno pa so zaradi sprememb v primarnih podatkovnih virih in zaradi dodatne in podrobnejše analize virov podatkov bolj pomembne v proizvodnih dejavnostih gospodinjstev.

Razlike v ravni in stopnji rasti obsega med oceno BDP po izdatkovni metodi in oceno BDP po proizvodni metodi so na koncu druge letne ocene navadno majhne (med 0,1 in 0,3 odstotka BDP). Razpoložljivi podatkovni viri omogočajo

natančno preverjanje ocen na ravni proizvodov. Razlika med ocenama, izračunanima po eni in drugi metodi, se postopno odpravlja s popravki in prilagoditvami obeh ocen. Druga letna ocena je končana 17 mesecev po koncu leta, objavljena pa je skupaj s prvo letno oceno za naslednje leto 21 mesecev po koncu leta.

1.6.2 Tretja letna ocena in tabele ponudbe in porabe

Letna izdelava tabel ponudbe in porabe se je začela s tabelami za leto 2000; te so bile pripravljene skupaj z glavno revizijo 2000. Do sedaj so bile tabele dokončane približno 30 mesecev po koncu obdobja.

Podatkovni viri pri prvi in drugi letni oceni BDP po proizvodni metodi so v glavnem računovodski izkazi in administrativni podatki, ki temeljijo na konceptu institucionalne enote. Razčlenitev na glavno in stranske dejavnosti ter po proizvodih je izpeljana v okviru priprave tabel ponudbe in porabe, ki združujejo podrobne podatke o proizvodih iz statističnih raziskovanj ter agregatne podatke po dejavnostih na osnovi računovodskih izkazov in administrativnih virov. Skupaj s podatki po proizvodih za izdatkovno metodo in podatki za dohodkovno metodo so tabele ponudbe in porabe orodje za integracijo in preverjanje vseh treh metod merjenja BDP na ravni proizvodov.

Začetek priprave tabele ponudbe temelji na podatkih o proizvodnji iz statističnih raziskovanj posameznih področij; ta raziskovanja zajemajo v glavnem pravne osebe, enote sektorja gospodinjstev pa le v manjšem obsegu. Ti podatki se dopolnijo s podatki o strukturi proizvodnje podjetij, pridobljenimi s statističnim raziskovanjem, ki se izvaja za potrebe izdelave tabel. Tako je možno izločiti tudi druge stranske dejavnosti, zlasti storitve, ki jih opravljajo podjetja.

Glavni podatkovni vir za izračun vmesne potrošnje po proizvodih v tabeli porabe je statistično raziskovanje za potrebe izdelave tabel. Raziskovanje je bilo prvič izvedeno za leto 2000, za naslednja leta pa so bili rezultati ekstrapolirani. Drugič je bilo raziskovanje izvedeno za leto 2005.

Podatkovna baza za tabele se najprej pripravi na najpodrobnejši ravni, ki jo omogočajo podatkovni viri. V nadaljnjem postopku se podatki o proizvodih za proizvodnjo, uvoz in izvoz agregirajo na 6-mestno raven klasifikacije proizvodov po dejavnostih (CPA), kar tvori osnovo za izdelavo podatkovne baze razpoložljivih proizvodov za različne porabe. Tabeli ponudbe za leti 2000 in 2001 sta bili nato izdelani na 3-mestni ravni klasifikacij dejavnosti SKD in proizvodov CPA, kar pomeni 220 dejavnosti in proizvodov. Posamezne delne tabele ponudbe se pripravljajo po posameznih dejavnostih ali vrstah enot (po institucionalnih sektorjih) v skladu s panožnimi statistikami in drugimi viri podatkov. Vsaka delna tabela ponudbe se najprej posamično prilagodi z ustreznimi agregatnimi podatki in nato vključi v končno tabelo ponudbe. Tabele porabe se glede na razpoložljive podatke o vmesni potrošnji izdelajo samo na 3-mestni ravni dejavnosti SKD in za 150 proizvodov CPA. Tabele se nato uskladijo na 2-mestni ravni (60) dejavnosti SKD in skupin proizvodov CPA.

Usklajevanje za leto 2002 je bilo opravljeno na podrobnejši ravni. Vzpostavljen je bil naslednji okvir: 206 dejavnosti je bilo definiranih na osnovi klasifikacije SKD; v glavnem so to dejavnosti na 3-mestni ravni, nekatere manj pomembne dejavnosti so agregirane, nekatere pa so podrobneje členjene, če to zahteva postopek izračuna (npr. za različne vrste proizvajalcev, obdavčenja itd.). Dejavnosti se glede na vrste proizvajalcev delijo na dejavnosti za proizvodnjo za lastno končno porabo, dejavnosti tržnih proizvajalcev, dejavnosti proizvajalcev sektorja država in dejavnosti proizvajalcev sektorja NPISC.

V sistemu se uporablja 264 skupin proizvodov v skladu s CPA (v glavnem 3-mestna raven). Omejitev pri ravni podrobnosti je stran porabe, saj so tu na voljo precej manj podrobni podatki. V sistemu obstajajo tudi navzkrižna klasifikacija izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo po proizvodih tabel ponudbe in porabe ter po 39-ih skupinah COICOP, navzkrižna klasifikacija bruto investicij po proizvodih tabel ponudbe in porabe ter po 36-ih skupinah investicij (v skladu s skupinami v statističnem raziskovanju o investicijah) ter navzkrižna klasifikacija vrst investicijskega blaga po vrstah porabnikov (sektorjih). Vse navzkrižne klasifikacije tokov se uporabljajo za primerjavo s primarnimi podatkovnimi viri, za ažuriranje in za pravilno vrednotenje.

1.6.3 Preverjanje veljavnosti ocen

Za preverjanje veljavnosti ocen, še posebej za raven BDP in polnost zajetja, je bila najpomembnejša uvedba DDV sredi leta 1999. Pri preverjanju BDP je bila prva prioriteta razporeditev neodbitnega DDV po kategorijah končne porabe, po sektorjih in po proizvodih v okviru tabel ponudbe in porabe oziroma izračun teoretičnega DDV. Dostop do individualnih podatkov obračunov DDV po sklenitvi dogovora z Dursom je bil pomemben korak, ki je omogočil izboljšanje tega izračuna. Že prve analize DDV in njegove razporeditve po kategorijah in po proizvodih so namreč pokazale, da je bil BDP za leto 2000 podcenjen in da ni bil zajet celovito. Te analize so bile zato opravljene vzporedno z zadnjo revizijo BDP in so hkrati tudi osnova za glavno revizijo 2005.

Pomemben del preverjanja ocen BDP po proizvodni metodi je uporaba statistike zaposlenosti; ta se v nacionalnih računih pripravlja na ravni enote, zato je mogoče analizirati zajetost podatkov na podrobni ravni dejavnosti in po institucionalnih sektorjih.

Za analizo in preverjanje ocen se uporabljajo tudi podatki o davkih in socialnih prispevkih; to še posebej velja za sredstva za zaposlene, poslovni presežek in raznovrstni dohodek. Preverjanje za proizvodne dejavnosti gospodinjstev in kategorije dohodka se izvede s podatki o posameznih kategorijah davka na dohodek in s podatki o prispevkih za socialno varnost zaposlenih, samozaposlenih in delodajalcev.

Izračun temeljnih agregatov sektorja država in izdelava nefinančnih računov institucionalnih sektorjev sta omogočila dodatne izboljšave, in sicer predvsem z razporeditvijo tokov v proračunskih bilancah na kategorije ESR 1995 pri subvencijah, transferjih tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom in pri transferjih kapitala. Omenjene izboljšave so bile v uradne podatke vključene od vključno leta 2004 dalje, ob glavni reviziji 2005 pa bodo pripravljene tudi za obdobje 2000–2003.

1.7 PREGLED ZAGOTAVLJANJA POLNEGA ZAJETJA

1.7.0 Uvod

Med pripravo revizije 2000 je Surs sodeloval v pilotnem projektu o polnosti zajetja v okviru Phare 2002, ki ga je organiziral Eurostat. Eden izmed rezultatov projekta je bila razporeditev vseh popravkov za polno zajetje po vrstah, kar je omogočilo tabelarni prikaz v okviru letne priprave ocene BDP po proizvodni metodi.

Najpomembnejši del revizije so bile izboljšave podatkovnih virov in metod. Med revizijo je Surs dopolnil podatkovne vire za vse tri metode merjenja BDP; po dogovoru z Ministrstvom za finance in Dursom ob koncu leta 2002 je namreč dobil dostop do podatkovnih baz številnih davčnih podatkov in tako izpopolnil podatkovne vire za BDP po proizvodni metodi na individualni ravni za vse institucionalne sektorje.

BDP po proizvodni metodi se ocenjuje za približno 140 dejavnosti, v glavni reviziji BDP pa so bile ocene na tej ravni pripravljene od leta 1995 dalje. Z letom 2000 je Surs začel redno pripravljati tudi letne tabele ponudbe in porabe.

1.7.1 BDP po proizvodni metodi in popravki za polno zajetje po vrstah v skladu s tabelarnim pristopom

1.7.1.0 Uvod

BDP po proizvodni metodi je zaradi izčrpnih podatkovnih virov že tradicionalno primarni pristop za merjenje ravni BDP in polnost zajetja. Vrednost skupnih popravkov za polno zajetje je v letu 2001 ocenjena na 326 674 mio SIT ali 6,8 odstotka BDP; popravki so po vrstah v skladu s tabelarnim pristopom prikazani v tabeli 1.5. Pri tem je treba omeniti, da ilegalne dejavnosti še niso vključene v uradno oceno BDP, tako da so popravki za polno zajetje, ki so vključeni v uradno objavljene BDP, ocenjeni na 297 110 mio SIT ali 6,2 odstotka BDP.

Tabela 1.5 Popravki za polno zajetje po vrstah, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)	% BDP
N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	0	0,0	0,0
N2 Ilegalne dejavnosti	29 563	9,0	0,6
N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	70 882	21,7	1,5
N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih	37 770	11,6	0,8
N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	15 985	4,9	0,3
N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	73 722	22,6	1,5
N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	98 752	30,2	2,1
Skupaj	326 674	100,0	6,8
Skupaj vključeno v objavljeno vrednost BDP (brez N2 ilegalne dejavnosti)	297 110	91,0	6,2

1.7.1.1 N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti

Namenoma neregistrirane dejavnosti v Sloveniji niso pomembne, zato niso izrecno ocenjene. Ker je popravke za polno zajetje težko razdeliti na registrirani in neregistrirani del, so vsi prikazani v okviru istih (registriranih) skupin. Obstajajo pa določene dejavnosti, ki jih gospodinjstva zagotavljajo drugim gospodinjstvom in niso zajete v nobenem podatkovnem viru: inštruiranje na domu, alternativno zdravljenje in gospodinske storitve. Te dejavnosti, ki eksplicitno še niso ocenjene, bodo v glavni reviziji 2005 vključene v skupino N1.

1.7.1.2 N2 Ilegalne dejavnosti

Za obdobje po letu 1995 je ocenjena vrednost za pet vrst ilegalnih dejavnosti (za tihotapljenje/uživanje drog, prostitucijo, tihotapljenje ljudi skozi Slovenijo, za trgovino z ukradenimi vozili in ilegalno kopiranje programske opreme), niso pa še vključene v uradne podatke o BDP. Bruto dodana vrednost ilegalnih dejavnosti za leto 2001 je po proizvodni metodi ocenjena na 29 563 mio SIT ali 0,6 odstotka BDP oziroma 9,0 odstotka vrednosti vseh popravkov za polno zajetje. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo se zaradi vključitve ilegalnih dejavnosti povečajo nekoliko bolj, za 36 532 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP.

Glavna težava merjenja ilegalnih dejavnosti so podatkovni viri in zanesljivost ocen. Ocene za droge v glavnem temeljijo na policijskih evidencah in podatkih Inštituta za varovanje zdravja. Viri za oceno tihotapljenja ljudi skozi Slovenijo in za prostitucijo so slabi. Prostitucija sama po sebi v Sloveniji ni prepovedana, ocene o številu prostitutk iz policijskih evidenc (900–1 500 oseb) in iz izvedenskih mnenj (3 000 oseb) pa se znatno razlikujejo. Tihotapljenje ljudi skozi Slovenijo je bilo zelo intenzivno v letih 1999/2000 (znašalo je skoraj 0,3 odstotka BDP), kasneje pa se je postopno znižalo in je v letu 2004 znašalo 0,05 odstotka BDP. Trgovina z ukradenimi avtomobili in ilegalno kopiranje programske opreme sta vrednostno zanemarljivi dejavnosti.

Surs bo ilegalne dejavnosti vključil v uradni BDP pri glavni reviziji 2005, in sicer od leta 2000 dalje. Pri tem je treba upoštevati, da so nekateri deli ilegalnih dejavnosti že vključeni v uradno oceno BDP v okviru skupine N6 (proizvajalci, ki namerno poročajo napačno). Zaradi tega in zaradi nepomembnosti vključenost tihotapljenja ljudi skozi Slovenijo, ilegalnega kopiranja programske opreme in trgovine z ukradenimi avtomobili v uradni BDP ni tako pomembna. Vključitev ilegalnih dejavnosti prostitucije in uživanja drog bo zvišala raven BDP po proizvodni metodi za okoli 0,4–0,5 odstotka. Za uskladitev BDP po izdatkovni metodi z BDP po proizvodni metodi bo treba iz izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo izločiti proizvode, ki so vmesna potrošnja ilegalnih dejavnosti.

1.7.1.3 N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna

Popravki za dejavnosti, za katere registracija ni potrebna, so pomembna oblika popravkov za polno zajetje. V letu 2001 so znašali 70 882 mio SIT ali 1,5 odstotka BDP oziroma 21,7 odstotka vseh popravkov. To obliko v celoti sestavljajo neregistrirane dejavnosti gospodinjstev: tržne stanovanjske najemnine, gradnja za lastne potrebe, zasebne nastanitve, popravek kmetijske proizvodnje gospodinjstev, kmetijske dejavnosti nekmetijskih gospodinjstev, stranske ribiške dejavnosti in gospodinske storitve.

Za izboljšanje podatkovnih virov in ocen neregistriranih dejavnosti gospodinjstev sta bili izvedeni dve statistični raziskovanji, in sicer raziskovanje o tržnih stanovanjskih najemninah v letu 2003 in raziskovanje o gradbeni dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe v letu 2005.

1.7.1.4 N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih (neporočanje)

Popravek za pravne osebe, ki niso zajete v virih, je v letu 2001 ocenjen na 37 770 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP. Zajetje v osnovnih podatkovnih virih je skoraj popolno za državo in finančne družbe, nekoliko slabše je za nefinančne družbe, najslabše pa za NPISG. Popravki za manjkajoča podjetja temeljijo na podatkih iz SRDAP, od leta 2002 dalje pa tudi na podatkovni bazi mesečnih poročil zavezancev za DDV. S primerjavo podatkovnih virov za BDP s podatki iz SRDAP je mogoče odkriti vse manjkajoče enote in njihovo število zaposlenih na enak način, kot je zaposlenost merjena v nacionalnih računih, prednost podatkovne baze poročil o DDV pa je, da omogoča neposredno oceno proizvodnje in vmesne potrošnje po enotah.

1.7.1.5 N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih (neporočanje)

Popravek za registrirane samozaposlene, ki niso zajeti v virih, je v letu 2001 znašal 15 985 mio SIT ali 0,3 odstotka BDP. Ker osnovni podatkovni vir sestavljajo davčne napovedi, ki jih enote sektorja gospodinjstev pošiljajo Dursu, je podatkovna baza skoraj popolna. Enote, ki ne poročajo, se odkrivajo na enak način kot manjkajoče pravne osebe

(N4). V letu 2001 so v N5 vključeni tudi dodatni popravki proizvodnje in vmesne potrošnje v dejavnostih, za katere so tabele ponudbe in porabe pokazale, da izvirni popravki niso zadostni.

1.7.1.6 N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno

Skupina N6 (proizvajalci, ki namerno poročajo napačno) zajema popravke proizvodnje in vmesne potrošnje pri družbah in samozaposlenih. V letu 2001 je ocenjena na 73 722 mio SIT ali 1,5 odstotka BDP, od česar je 62 670 mio SIT popravkov proizvodnje, 11 052 mio SIT pa zmanjšanje vmesne potrošnje v majhnih podjetjih.

Primerjava podatkov o delovni sili med anketo o delovni sili in nacionalnimi računi je bila pripravljena za leto 2000 in zaradi popolnih podatkovnih virov za BDP ni odkrila večjih razlik. Na tej osnovi ocene BDP zato ni mogoče izboljšati.

Rezultati davčnih inšpekcijskih pregledov še niso bili analizirani. Ta akcija, ki je podprta z Eurostatovo donacijo, se izvaja v obdobju 2006/2007, splošna uporaba teh podatkov pa bo verjetno precej omejena, ker so davčni pregledi v glavnem usmerjeni na davčno pomembne enote.

Sedanji pristop za namerno napačno poročanje v glavnem temelji na analizah in primerjavah podatkov družb po številu zaposlenih ter na usklajevanju v okviru tabel ponudbe in porabe. Popravki se v sektorju družb v glavnem izvedejo pri podjetjih, ki imajo manj kot deset zaposlenih, v sektorju gospodinjstev pa pri vseh podjetjih. Preveliki inputi so značilni za podjetja brez zaposlenih oziroma z enim ali dvema zaposlenima. Proizvodnja je zaradi napačnega poročanja popravljena v glavnem pri sektorjih, ki proizvajajo proizvode za končno potrošnjo, popravki pa so v nekaterih storitvenih sektorjih zelo veliki. Tabele ponudbe in porabe so pokazale več pomanjkljivosti v gradbeništvu, proizvodnji pohištva in v poslovnih storitvah – popravki za te dejavnosti so delno zajeti v N5.

1.7.1.7 N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki

Skupino N7 (druge statistične pomanjkljivosti in popravki) sestavljajo popravki v vseh institucionalnih sektorjih; znašajo 98 752 mio SIT ali 2,1 odstotka BDP oziroma 33,2 odstotka vseh popravkov za polno zajetje: denarna povračila stroškov službenih potovanj, napitnine, zasebna raba službenih vozil, hrana v restavracijah in menzah za zaposlene, brezplačno blago za samozaposlene v trgovini in popravki cen v kmetijstvu pri neposrednih prodajah končnim potrošnikom na kmetijah in na tržnicah.

Najpomembnejša vrsta v okviru te skupine so denarna povračila stroškov službenih potovanj, ki so v letu 2001 znašala 1,2 odstotka BDP. Ta komponenta je trenutno v podjetjih z manj kot deset zaposlenimi rahlo podcenjena, zato bo zvišana v glavni reviziji 2005. Skupina N7 zajema tudi napitnine v restavracijah, pri frizerjih, popravilu osebnih avtomobilov, igralnicah, taksijih in pri zasebnih zdravnikih. Ocena napitnin je izvedensko določena v odstotku proizvodnje v kupčevih cenah.

V zasebno rabo službenih vozil je vključenih pet proizvodov porabe poslovnega sektorja: nakup novih osebnih avtomobilov, nakup goriv, stroški vzdrževanja ter stroški poslovnega in finančnega lizinga osebnih vozil. V letu 2005 je Surs izvedel posebno letno raziskovanje o podjetjih lizinga, ki je dalo predvsem bolj podrobno razčlenitev finančnega in poslovnega lizinga osebnih vozil med institucionalnimi sektorji.

1.7.2 BDP po dohodkovni metodi in polno zajetje

BDP po dohodkovni metodi ni merjen neodvisno; ocenjen je hkrati in na podlagi istih podatkovnih virov kot BDP po proizvodni metodi ter s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima postavkama. V procesu ocenjevanja BDP po proizvodni in dohodkovni metodi so zato vsi popravki za polno zajetje po vrstah hkrati vključeni v ustrezne dohodkovne kategorije. Večina popravkov, ki so vključeni v uradni BDP, je razporejena sredstvom za zaposlene (161 126 mio SIT ali 54,2 odstotka vseh popravkov) in bruto raznovrstnemu dohodku (89 123 mio SIT ali 30,0 odstotka skupne vrednosti). Bruto poslovni presežek je zaradi popravkov zvišan za 45 188 mio SIT, kar je 15,2 odstotka vseh popravkov, drugi davki na proizvodnjo pa za 1 673 mio SIT (0,6 odstotka popravkov).

1.7.3 BDP po izdatkovni metodi in polno zajetje

BDP po izdatkovni metodi je merjen neodvisno. Primarni podatkovni viri za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicij v osnovna sredstva, ki sta glavni kategoriji izdatkovnega BDP, so statistična raziskovanja; anketa o porabi v gospodinjstvih in letno raziskovanje o investicijah sta najpomembnejša vira, dopolnita pa se s številnimi drugimi viri. Za obe kategoriji izdatkovnega BDP je bistveno, da so vrednotenje v primarnih

podatkovnih virih, vse prilagoditve definicijam in konceptom pri prehodu od primarnih virov na končne ocene nacionalnih računov ter uporaba drugih podatkovnih virov pregledni in podrobno pojasnjeni.

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so v skladu z izvirnimi podatki iz ankete o porabi v gospodinjstvih (APG) ocenjeni na 1 815 841 mio SIT ali 64,9 odstotka končne vrednosti po domačem konceptu v nacionalnih računih (2 796 938 mio SIT). Izvirni podatki APG so v prvem koraku prilagojeni za potrošnjo oseb, ki živijo v institucijah, ter glede na kategorije in definicije nacionalnih računov. Prilagoditve kategorijam in definicijam nacionalnih računov zajemajo potrošnjo hrane iz lastne proizvodnje v kmetijstvu, plače v naravi in druge popravke (stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, tržne stanovanjske najemnine, zavarovalne storitve, prostovoljno zdravstveno zavarovanje, PMSFP in številne druge specifične popravke).

V naslednjem koraku se podatki iz APG po nacionalnem konceptu pretvorijo v podatke po domačem konceptu z izločitvijo izdatkov rezidentov v tujini v skladu z APG in s prištetjem izdatkov nerezidentov na domačem trgu v skladu s plačilno bilanco. V končni fazi se prilagojeni podatki APG po domačem konceptu še dodatno prilagodijo, preverijo in uskladijo z drugimi podatkovnimi viri, veljavnost ocen pa se preveri tudi v tabelah ponudbe in porabe na podrobni ravni. Vrednost vseh popravkov in prilagoditev v tej fazi znaša 161 229 mio SIT ali 5,8 odstotka končne vrednosti izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu.

Postopek priprave ocene bruto investicij v osnovna sredstva poteka v treh temeljnih korakih. V prvem se podatki primarnega podatkovnega vira preračunajo na celotno populacijo, v drugem se ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev, končna letna ocena po podrobnih skupinah proizvodov, ki je pripravljena v tretji stopnji, pa temelji na tabelah ponudbe in porabe.

V letu 2001 so bruto investicije v osnovna sredstva skupaj z neto pridobitvami vrednostnih predmetov znašale 1 160 846 mio SIT, tega je bilo 802 145 mio SIT ali 69,1 odstotka ocenjeno v prvem koraku. Popravki za polno zajetje, ki so posledica neodgovora sektorjev država, NPISG in finančne družbe v primarnem podatkovnem viru, znašajo 16 948 mio SIT ali 2,1 odstotka vrednosti, ocenjene v prvem koraku. V drugem koraku so v višini 18,0 odstotka končne vrednosti ocenjene investicije gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja (vključno z gradnjo za lastne potrebe) ter v zgradbe in objekte za poslovne namene samozaposlenih. Končna ocena bruto investicij v osnovna sredstva po podrobnih skupinah proizvodov, ki je pripravljena v tretjem koraku, temelji na tabelah ponudbe in porabe. Usklajevanje v tabelah je razdeljeno na zgradbe in druge gradbene objekte, transportno opremo ter druge stroje in opremo. Za usklajevanje investicij v transportno opremo se uporabljajo tudi podatki o registriranih motornih vozilih po vrstah in po enotah. Podatki o osebnih avtomobilih se usklajujejo z izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, med katere so razporejene vse odtujitve obstoječih (rabljenih) osebnih vozil in 30 odstotkov novih avtomobilov poslovnega sektorja zaradi zasebne rabe. Z nakupi gospodinjstev se usklajujejo tudi pridobitve manj odtujitve novih in obstoječih (starih) stanovanj pri pravnih osebah. V tretjem koraku je tako ocenjenih 12,9 odstotka končne vrednosti, znesek pa predstavlja bruto investicije v osnovna sredstva majhnih nefinančnih družb, ki niso zajete v primarnem podatkovnem viru, ter vse druge investicijske proizvode (razen zgradb) samozaposlenih. S podatki iz poročil o DDV je ta znesek preverjen in razporejen med gospodinjstva in nefinančne družbe.

Izdatki države in NPISG za končno potrošnjo so ocenjeni z istimi podatkovnimi viri in hkrati kot BDP po proizvodni metodi. Podatkovni viri za sektor država so skoraj popolni, za NPISG pa niso izčrpani. Popravki za polno zajetje so potrebni zaradi neodgovora; ta je v sektorju NPISG največji v primerjavi s poročanjem drugih institucionalnih sektorjev.

Izvoz in uvoz blaga in storitev sta v nacionalnih računih v celoti skladna s plačilno bilanco, ki jo pripravlja Banka Slovenije. Plačilna bilanca temelji na podatkih statistike zunanje trgovine in na sistemu poročanja o transakcijah s tujino kot primarnima podatkovnima viroma. Specifične postavke, kot so izdatki nerezidentov v Sloveniji in izdatki rezidentov v tujini, so ocenjene s posebnimi modeli. Podatki o izvozu in uvozu blaga temeljijo na carinskih deklaracijah in na popravkih zajetja za blago, za katero se carinske deklaracije ne izpolnijo. Podatkovni vir za vse popravke zajetja so ITRS ter poročila prostocarinskih prodajal in konsignacijskih skladišč.

Za polno zajetje izdatkovne metode in izboljšanje ocen sta bila zelo pomembna uvedba DDV sredi leta 1999 in dostop do individualnih podatkov iz obračunov DDV. To je omogočilo preverjanje kakovosti ocen na podlagi razporeditve neodbitnega DDV po sektorjih, vrstah porab in po proizvodih. Analiza mesečnih obračunov DDV po sektorjih in dejavnostih kaže, da je podatkovni vir izčrpen in skoraj popoln, zato se v nacionalnih računih uporablja za preverjanje in ugotavljanje zanesljivosti drugih podatkovnih virov, ki se uporabljajo za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicij v osnovna sredstva.

1.7.4 Glavna revizija BDP 2005 in izboljšave polnega zajetja

Tabela 1.6 kaže najpomembnejše točke glavne revizije BDP 2005, katere rezultati bodo objavljeni septembra 2007. Pet jih sodi med popravke za polno zajetje, izjemi sta študentsko delo in proizvodnja programske opreme za lastne potrebe. Popravek pri dejanskih stanovanjskih najemninah gospodinjstev bo zmanjšal raven BDP med 0,5 in 0,6 odstotka, vendar bo zmanjšanje izničeno z zvišanjem pripisanih najemnin. V tabeli 1.6 so prikazani neto učinki sprememb, s katerimi bo raven BDP okvirno zvišana za okoli 1,4 do 1,9 odstotka.

Tabela 1.6 Izboljšave polnega zajetja in glavna revizija BDP 2005

	Najmanj	Največ
	% BDP	
Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev (N3)	-0,2	-0,3
Dejavnosti gospodinjstev, ki namenoma niso registrirane (N1)	0,1	0,2
Denarna povračila potnih stroškov v majhnih podjetjih (N7)	0,1	0,2
Ilegalne dejavnosti (N2)	0,4	0,5
Dejavnosti gospodinjstev, ki jih ni treba registrirati - honorarji (N3)	0,2	0,3
Študentsko delo	0,6	0,8
Proizvodnja programske opreme za lastne potrebe	0,2	0,2
Skupaj	1,4	1,9

1.7.5 Teoretični DDV

1.7.5.0 Uvod

Teoretični DDV je znesek DDV, ki bi bil obračunan, če bi vse enote gospodarstva plačale DDV v skladu z veljavno zakonodajo. Razlika med teoretičnim DDV in DDV, ki ga davčne oblasti dejansko prejmejo (obračunski DDV), nastane zaradi namernih ali nenamernih neplačil DDV oziroma zaradi davčnih utaj. Izračun teoretičnega DDV je treba opraviti, ker daje informacijo o celovitosti in popolnosti izračuna BDP.

Pri izračunu utaj DDV je pomembno razlikovanje med utajami DDV brez privolitve kupca in utajami DDV s privolitvijo kupca. Utaja DDV brez privolitve se zgodi, kadar kupec ne ve, da prodajalec o opravljeni transakciji ni poročal davčnim oblastem. Kupec je torej DDV plačal, prodajalec pa ga ni nakazal davčnim oblastem, zato ima korist v obliki višjega dobička. Pri utaji DDV s privolitvijo se kupec in prodajalec dogovorita, da pri transakciji DDV ne bo zaračunan. Znesek DDV, ki ga je kupec plačal, podjetje pa ga ni nakazalo davčnim oblastem (utaja brez privolitve), je treba vključiti v kupčevo ceno blaga ali storitve in v izračun proizvodnje ter posledično v poslovni presežek ali raznovrstni dohodek prodajalca. DDV, ki ni bil plačan pri utajah s privolitvijo, v nacionalnih računih ni prikazan.

1.7.5.1 Vloga teoretičnega DDV pri analizi in preverjanju polnega zajetja BDP

Po uvedbi DDV sredi leta 1999 je bilo zaradi pomembnosti DDV v ESR 1995 treba v nacionalnih računih razrešiti več težav v razmeroma kratkem obdobju. Glavni korak je bila razporeditev DDV v okviru tabel ponudbe in porabe; s tem je DDV postal pomembno analitično orodje za splošno analizo in preverjanje kakovosti zajetja ocen BDP.

Zaradi popolnih podatkovnih virov je proizvodna metoda vedno bila in je primarna metoda za ocenjevanje BDP. Tudi pri popravkih za polno zajetje ima BDP po proizvodni metodi vodilno vlogo. Z uvedbo DDV pa se je položaj spremenil, saj je razporeditev DDV in preverjanje na ravni proizvodov po sektorjih in kategorijah postalo primarno orodje za splošno analizo skladnosti in zanesljivosti ocen BDP po proizvodni in izdatkovni metodi ter za celovitost zajetja BDP. Prve analize DDV za leti 2000 in 2001 po sektorjih in kategorijah so pokazale, da je skupna vrednost razporejenega DDV nekoliko nižja od obračunske vrednosti. To je bilo opozorilo, da je BDP podcenjen in da so potrebne izboljšave, zato sta bili v obdobju po letu 2002 izvedeni dve glavni reviziji BDP.

1.7.5.2 Izračun teoretičnega DDV po sektorjih in kategorijah

Izračun teoretičnega DDV in utaj DDV je bil pripravljen v okviru izračuna osnove za določitev lastnega vira Skupnosti na osnovi DDV in je bil izdelan v okviru tabel ponudbe in porabe.

Teoretični DDV je izračunan ob upoštevanju predpisanih davčnih stopenj v skladu z veljavno zakonodajo. Za vsako kombinacijo "skupina proizvodov–vrsta uporabnikov" se definirajo predpisana davčna stopnja in morebitne oprostitve ob upoštevanju vrste proizvoda, vrste dejavnosti, sektorja in velikosti proizvajalca.

Sektorji in kategorije, v katere je razporejen neodbitni DDV, so:

- izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu;
- vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva države ter transferji tržnih proizvodov v naravi gospodinjstvom preko tržnih proizvajalcev;
- vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva NPISG;
- druge dejavnosti, izvzete iz DDV (vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva), majhne enote, ki niso vključene v sistem DDV, in posebni proizvodi (izdatki za reprezentanco, gradnja stanovanj za lastne potrebe gospodinjstev);
- izdatki za osebne avtomobile v poslovnem sektorju: ta kategorija zajema vse stroške pridobitev, odtujitev in vzdrževanja osebnih avtomobilov kot tistih proizvodov, pri katerih poslovni sektor vstopnega DDV ne more odbiti. V nacionalnih računih se stroški poslovnega sektorja za pridobitve in vzdrževanje osebnih avtomobilov zmanjšajo za 30 odstotkov; ta znesek predstavlja zasebno rabo službenih avtomobilov in se vključi med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo.

Pri izračunu teoretičnega DDV za 2002 in 2003 je bilo opravljenih več izboljšav in razmejitev posameznih sektorjev (predvsem drugi izvzeti sektorji) in posebnih proizvodov, kar vse je bilo upoštevano pri izdelavi tabel ponudbe in porabe za ti dve leti.

1.7.5.3 Teoretični DDV in utaje DDV za 2002 in 2003

Tabela 1.7 v prvem delu kaže sektorje, ki jim je bil v letih 2002 in 2003 razporejen DDV. V obeh letih je skupni razporejeni DDV 2,4 odstotka nad obračunsko vrednostjo.

V naslednjem koraku je razporejeni DDV prilagojen za vse transakcije majhnih, iz sistema DDV izvzetih podjetij (podjetja, ki imajo promet, manjši od 5 mio SIT), kar da vrednost teoretičnega DDV. Neto učinek tega popravka je ocenjen na 0,5 odstotka obračunskega DDV v letu 2002 in na 0,4 odstotka v letu 2003. Za proizvode majhnih izvzetih podjetij je treba ustrezno zmanjšati razporejeni DDV pri izdatkih gospodinjstev za končno potrošnjo (75 odstotkov celotne proizvodnje majhnih podjetij je vključenih v izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo) in pri vmesni potrošnji drugih izvzetih sektorjev. Pri tej korekciji je treba dodati nevračljivi DDV, ki so ga majhna podjetja plačala za proizvode vmesne potrošnje in bruto investicij v osnovna sredstva.

Znesek teoretičnega DDV za leto 2002 je ocenjen na 484 041 mio SIT ali 1,9 odstotka nad obračunsko vrednostjo, v letu 2003 pa na 522 478 mio SIT ali 2,0 odstotka nad obračunsko vrednostjo. Razlika med teoretičnim in obračunskim DDV je razdeljena na znesek utaj brez privolitve v skladu s popravki proizvodnje za polno zajetje in na znesek utaj s privolitvijo, pri čemer so utaje s privolitvijo ocenjene kot rezidualna postavka. Utaje s privolitvijo v obeh letih znašajo 0,7 odstotka vrednosti obračunskega DDV, kar je ocenjeno kot prenizko v primerjavi z dejanskimi popravki za polno zajetje v okviru kategorije napačnega poročanja (N6). Glede na dejanske popravke za polno zajetje bi morale utaje s privolitvijo znašati okrog 1,6 odstotka obračunskega DDV. Ta razlika bo z nadaljnjimi izboljšavami popravkov za polno zajetje in z drugimi popravki ravni BDP odpravljena z glavno revizijo 2005 (poglavje 1.7.4).

Pri analizi izračuna teoretičnega DDV je treba upoštevati tudi morebitne napake in statistična neskladja; to se nanaša zlasti na vprašanje pravilne interpretacije davčne zakonodaje v zvezi s transakcijami, pri katerih DDV ni mogoče odbiti, ter v zvezi s stopnjami DDV po proizvodih. Surs o tej problematiki redno razpravlja z Ministrstvom za finance ob pripravi letnega poročila o DDV za potrebe lastnih virov Skupnosti. Kljub vsemu pa podrobna razčlenitev celotnega izračuna po sektorjih in kategorijah omogoča primerljivo oceno med leti.

Tabela 1.7 Teoretični DDV in utaje DDV, 2002 in 2003

	2002	2003	2002	2003
	mio SIT		%	
A Skupaj razporejeni DDV (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	486 287	524 590	102,4	102,4
1. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	303 959	334 439	64,0	65,3
2. Država	76 315	80 113	16,1	15,6
3. NPISG	7 641	7 207	1,6	1,4
4. Druge dejavnosti in proizvodi, izvzeti iz DDV	83 890	87 357	17,7	17,0
5. Izdatki za avtomobile v poslovnem sektorju	14 483	15 474	3,1	3,0
B Prilagoditev za majhna izvzeta podjetja (promet, manjši od 5 mio SIT)	2 246	2 112	0,5	0,4
C Teoretični DDV (A – B)	484 041	522 478	101,9	102,0
D Utaje DDV brez privolitve	5 859	6 459	1,2	1,3
E Utaje DDV s privolitvijo (C - D - F)	3 343	3 603	0,7	0,7
F Obračunski DDV	474 839	512 415	100,0	100,0

1.8 PREHOD OD BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA K BRUTO NACIONALNEMU DOHODKU

1.8.0 Uvod in metodološki okvir

Bruto nacionalni dohodek (BND) je dohodkovni koncept in je izračunan kot BDP, povečan za primarne dohodke, prejete iz tujine (sredstva za zaposlene, subvencije EU in dohodki od lastnine), in zmanjšan za primarne dohodke, plačane v tujino (sredstva za zaposlene, davki na proizvodnjo in uvoz, plačani EU, in dohodki od lastnine). V letu 2001 je BND znašal 4 812 013 mio SIT ali 100,3 odstotka BDP; ocenjen je kot BDP v tržnih cenah v vrednosti 4 799 552 mio SIT, povečan za primarne dohodke iz tujine v vrednosti 107 063 mio SIT in zmanjšan za primarne dohodke, plačane v tujino, v vrednosti 94 602 mio SIT. Tabela 1.8 prikazuje izračun še bolj podrobno.

Tabela 1.8 Prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku, 2001

	Mio SIT
Bruto domači proizvod	4 799 552
Plus: sredstva za zaposlene	36 346
Prejeta iz tujine	42 818
Plačana v tujino (-)	6 472
Manj: davki na proizvodnjo in uvoz, plačani EU	-
Plus: subvencije, prejete iz EU	-
Plus: obresti	-26 714
Prejete iz tujine	63 061
Plačane v tujino (-)	89 774
Plus: razdeljeni dohodki družb	-9 263
Prejeti iz tujine	2 212
Plačani v tujino (-)	11 474
Plus: reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb	12 092
Prejeti iz tujine	-1 028
Plačani v tujino (-)	-13 119
Plus: dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem	n. v.
Prejeti iz tujine	n. v.
Plačani v tujino (-)	n. v.
Plus: najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev	0
Prejete iz tujine	0
Plačane v tujino (-)	0
Enako: Bruto nacionalni dohodek	4 812 013

n. v.: ni na voljo.

Prehod od BDP k BND v celoti temelji na podatkih plačilne bilance, izjema je samo popravek za PMSFP. Plačilno bilanco pripravlja Banka Slovenije na osnovi mesečnih podatkov o transakcijah (ITRS) in stanjih, na osnovi carinskih deklaracij kot glavnega vira za spremljanje blagovne menjave in na osnovi ocen. Za oceno primarnih dohodkov so pomembni zlasti poročila o transakcijah, opravljenih med rezidenti in nerezidenti preko bančnih računov in preko njihovih računov v tujini, računovodski podatki Banke Slovenije ter letna poročila o kapitalskih naložbah med rezidenti in nerezidenti (za reinvestirane dohodke od neposrednih tujih naložb). Kot dodaten vir za dohodke od dela se uporabljajo modeli. Ker je glavni vir za ocenjevanje tokov primarnih dohodkov s tujino ITRS, so transakcije knjižene po načelu denarnega toka; isto načelo pa se uporablja tudi v nacionalnih računih (podatki plačilne bilance se ne popravljajo).

1.8.1 Sredstva za zaposlene

Glavni podatkovni vir za dohodke od dela v plačilni bilanci je ITRS.

Nerezidenti, ki delajo v Sloveniji, morajo imeti nerezidenčni račun, preko katerega potekajo vse transakcije v zvezi z njihovimi plačami. Podatke o dohodkih od dela domačinov, ki delajo na slovenskih ambasadah v tujini, zagotavlja Ministrstvo za zunanje zadeve.

Pri rezidentih, ki delajo v tujini, se dodatna ocena pripravlja za sezonske delavce in dnevne migrante v sosednjih državah, ker znaten del njihovih plač ni plačan preko domačih bank. Dodatna ocena za dohodke od dela iz Avstrije temelji na številu slovenskih rezidentov, ki delajo v Avstriji, in povprečnih neto plačah v Avstriji. Dodatna ocena za dohodke od dela iz Italije temelji na dveh virih podatkov: prvi je raziskovanje, ki ga je Italija izvedla leta 1993 in je dalo podatke o skupni potrošnji vseh slovenskih rezidentov, ki delajo v Italiji, drugi pa anketa o porabi v gospodinjstvih, ki daje podatke o odstotku dohodka, ki ga slovenska gospodinjstva potrošijo v Italiji. Rezidenti, ki delajo v Italiji in Avstriji, so najpomembnejši del pojasa; število rezidentov, ki delajo v drugih državah, je majhno, zato se ocene zanje ne pripravljajo. Vir za podatke o dohodkih, ki jih prejmejo Slovenci, zaposleni na tujih veleposlaništvih v Sloveniji, je ITRS (tuja veleposlaništva imajo nerezidenčni račun).

Dohodki od dela, prejeti iz tujine, in dohodki od dela, plačani v tujino, so prikazani po načelu denarnega toka in zajemajo samo neto plače; dohodnina in prispevki za socialno varnost torej niso vključeni.

1.8.2 Davki na proizvodnjo in uvoz

Za referenčno leto ne pridejo v poštev.

1.8.3 Subvencije

Za referenčno leto ne pridejo v poštev.

1.8.4 Obresti

Informacije o tokovih obresti s tujino v plačilni bilanci zagotavlja ITRS. Obresti se v plačilni bilanci delijo na obresti od obveznic in zadolžnic ter obresti od instrumentov denarnega trga; obe vrsti sta prikazani med dohodki od naložb v vrednostne papirje. Obresti od posojil, kreditov in vlog niso prikazane posebej, ampak so vključene med dohodke od drugih naložb. Popravek za PMSFP je narejen v nacionalnih računih in ni vključen v plačilno bilanco.

ITRS zagotavlja ločene informacije o tokovih obresti na osnovi kratkoročnih posojil, dolgoročnih posojil in vlog. Obresti v zvezi s finančnim lizingom so prikazane skupaj s tokovi obresti pri dolgoročnih posojilih. Enako velja za tokove obresti pri dolgoročnih blagovnih kreditih – združeni so s tokovi obresti pri dolgoročnih posojilih in niso prikazani posebej (blagovni krediti niso pogost pojav). Podatki so prikazani po načelu denarnega toka, in ne na obračunski osnovi, ter po odbitku davkov, ne pa pred odbitkom, kot zahteva ESR 1995.

Tudi podatke o obrestih pri naložbah v vrednostne papirje zagotavlja ITRS, in sicer razčlenjene na dohodke od obveznic/zadolžnic in na dohodke od instrumentov denarnega trga. Podatki so prikazani po načelu denarnega toka, in ne po obračunskem načelu. Ker je vir podatkov ITRS, podatki ne morejo biti prikazani na bruto osnovi (pred odbitkom morebitnih davkov); takšne informacije je možno dobiti le z neposrednim poročanjem, to pa naj bi bilo predvidoma uvedeno v obdobju 2007/2008.

Od leta 2002 dalje so obresti na rezervna sredstva (vsi instrumenti) in obresti na posojila (vsi sektorji) v plačilni bilanci prikazane na obračunski osnovi.

1.8.5 Razdeljeni dohodki družb

Vir informacij o čezmejnih tokovih razdeljenih dohodkov je ITRS. V plačilni bilanci so ti tokovi prikazani med dohodki od neposrednih naložb iz lastniškega kapitala (postavka "razdeljeni dohodki"). Dohodki od lastniškega kapitala v zvezi z neposrednimi naložbami (vsaj 10-odstotni kapitalski delež) niso razmejeni od dohodkov od lastniškega kapitala v zvezi z naložbami v vrednostne papirje (manj kot 10-odstotni tržni delež), tako da so vsi razdeljeni dohodki od lastniškega kapitala prikazani med dohodki od neposrednih naložb. Takšna klasifikacija ne vpliva na prehod od BDP k BND.

Razdeljeni dohodki družb, ki izhajajo iz neposrednih tujih naložb in naložb v vrednostne papirje, so zaradi uporabe poravnalnega sistema kot glavnega podatkovnega vira prikazani v trenutku plačila, in ne ob nastanku obveznosti. Razlika med obema načeloma prikaza transakcij je majhna, ker se oba dogodka navadno zgodita znotraj istega koledarskega leta.

Dividende so prikazane na neto osnovi (po odbitku davkov), ker informacije temeljijo na ITRS. Takšno knjiženje ni v skladu z ESR 1995; ta namreč zahteva, da so tokovi prikazani na bruto osnovi (pred odbitkom morebitnih davkov). Neskladje bo razrešeno z uvedbo novega sistema zbiranja podatkov za plačilno bilanco, ki bo temeljil na neposrednem poročanju in bo podatke o tokovih dividend zagotavljal na bruto osnovi.

1.8.6 Reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb

Podatki o reinvestiranih dohodkih od neposrednih tujih naložb temeljijo na letnem raziskovanju o slovenskih neposrednih naložbah v tujini (zunanje neposredne tuje naložbe) in o podjetjih z neposrednimi tujimi naložbami v Sloveniji (notranje neposredne tuje naložbe). Poročevalske enote ne poročajo neposredno o reinvestiranih dohodkih, pač pa podatek kot razliko med poročanimi dobički/izgubami po davku ter zadržanimi oziroma razporejenimi dobički izračuna Banka Slovenije.

Register neposrednih tujih naložb, ki je osnova za raziskovanje, zajema vse poslovne subjekte z neposredno tujo naložbo. V raziskovanje so trenutno vključena vsa podjetja, v prihodnosti pa bodo zajeta samo podjetja nad določenim pragom. Register se posodablja na osnovi ITRS, administrativnih virov za notranje neposredne tuje naložbe (registracija podjetij v sodnem registru), medijev (časopisi, televizija ipd.) ter na osnovi informacij v letnih poročilih podjetij o tujih finančnih sredstvih v njihovih bilancah stanja. Predpostavlja se, da je register za zunanje in notranje neposredne tuje naložbe popoln.

Reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb so prikazani v obdobju, v katerem so zasluženi.

Opredelitev dobička temelji na konceptu "vse vključeno", in ne na konceptu "tekočih poslovnih rezultatov", ki izloča vse izjemne postavke in zajema samo dobiček iz tekočega poslovanja. V raziskovanje o neposrednih tujih naložbah za leto 2004 je bilo vključeno dodatno vprašanje o izrednih postavkah, zato se bodo podatki o dobičku od leta 2004 dalje zbirali po konceptu "tekočih poslovnih rezultatov", reinvestirani dohodki pa bodo izračunani kot razlika med celotnimi dobički, zmanjšanimi za izredne postavke, in razdeljenimi dobički.

1.8.7 Dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem

Dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem, so dohodki od investiranja zavarovalnih tehničnih rezervacij. Ker so rezervacije lastnina zavarovancev, je treba prihodke od njihovega investiranja prikazati, kot bi jih zavarovalnice plačale zavarovancem v obliki dohodkov od lastnine, plačanih zavarovancem, zavarovanci pa bi jih nato vrnili zavarovalnicam v obliki dodatnih premij. Nobeden od obeh tokov se ne zgodi v praksi, zato morata biti pripisana. Ta pojav se doslej ni ocenjeval, ocene tega pojava bodo tako prvič pripravljene v okviru glavne revizije 2005.

1.8.8 Najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev

Najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev se prikažejo samo, če je nerezident najemnik zemljišča manj kot leto. Te najemnine v plačilni bilanci niso prikazane posebej, ampak so vključene med dohodke od neposrednih naložb; pri tem so vključene samo tiste najemnine, ki so zajete preko ITRS. Ker je pojav zanemarljiv, se v nacionalnih računih uporabljajo podatki plačilne bilance in se ne delajo dodatne korekcije. Najemnine od podzemnih sredstev ne pridejo v poštev.

1.9 POSREDNO MERJENE STORITVE FINANČNEGA POSREDNIŠTVA: IZRAČUN, RAZPOREDITEV IN VPLIV NA BND

1.9.0 Uvod

PMSFP so plačilo za primarne storitve bank, tj. prevzemanje vlog in odobravanje posojil. Uredba Komisije št. 1889/2002 določa, da se vrednost PMSFP najkasneje leta 2005 razporedi sektorjem porabnikom oziroma dejavnostim porabnicam. Uredba zahteva razporeditev PMSFP, ki jih zagotavljata institucionalna sektorja S.122 Druge denarne finančne institucije in S.123 Drugi finančni posredniki razen zavarovalnih družb in pokojninskih skladov. Izračun PMSFP je bil leta 2005 v skladu z uredbo pripravljen za obdobje od leta 1995 dalje, in sicer za storitve sektorja S.122, ne pa tudi za storitve sektorja S.123.

Leta 2001 so skupne PMSFP sektorja S.122 Druge denarne finančne institucije znašale 105 826 mio SIT ali 2,2 odstotka BDP, od tega 104 627 mio SIT za domače sektorje in 1 199 mio SIT v izvozu. Za institucionalne sektorje je bil ocenjen tudi uvoz PMSFP; znašal je 4 327 mio SIT, kar pomeni, da je bil saldo PMSFP s tujino leta 2001 negativen.

Zaradi razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom se ravni BDP in BND zvišata. Na BDP vpliva razporeditev PMSFP v končno potrošnjo, izvoz in uvoz, učinek izvoza in uvoza PMSFP pa je treba nato nevtralizirati pri izračunu BND. Posledično na raven BND vpliva samo razporeditev PMSFP v kategorije končne potrošnje.

Tabela 1.9 prikazuje glavne podatke in učinek razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom na BDP in BND. V letu 2001 so PMSFP, razporejene v kategorije končne potrošnje, ocenjene na 40 866 mio SIT ali 0,9 odstotka BDP. Izvoz PMSFP je ocenjen na 1 199 mio SIT (od tega 3 831 mio SIT za posojila nerezidentom in -2 632 mio SIT kot negativne PMSFP za vloge nerezidentov), uvoz pa na 4 327 mio SIT. Skupni učinek razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom na raven BDP za leto 2001 je ocenjen na 37 737 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP.

Učinka razporeditve izvoza in uvoza PMSFP morata biti nevtralizirana pri transakcijah primarnih dohodkov (obresti) s tujino. Obresti, prejete iz tujine, so v tabeli 1.9 zmanjšane za PMSFP, razporejene na posojila nerezidentom (3 831 mio SIT), ki predstavljajo izvoz PMSFP sektorja S.122. Obresti, plačane v tujino, so zmanjšane za PMSFP, razporejene na posojila rezidentom iz tujine (4 327 mio SIT), ki predstavljajo uvoz PMSFP, in za PMSFP, razporejene na vloge nerezidentov (2 632 mio SIT), ki predstavljajo negativni izvoz PMSFP sektorja S.122. Tokovi obresti s tujino so tako skupaj zvišani za 3 128 mio SIT, s čimer je v celoti nevtraliziran negativni saldo razporeditve PMSFP v izvoz in uvoz na računu blaga in storitev.

BND z razporejenimi PMSFP je v letu 2001 znašal 4 812 013 mio SIT, z izločenim vplivom razporeditve PMSFP v komponente končne potrošnje v vrednosti 40 866 mio SIT pa 4 771 147 mio SIT. Za namene določitve prispevka države članice v proračun EU na osnovi BND (t. i. četrti lastni vir) mora biti namreč iz BND izločen vpliv razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom.

1.9.1 Podatkovni viri in metode

Vse podatke za izračun in razporeditev PMSFP zagotavlja Banka Slovenije. Podatki o stanju posojil in vlog na začetku in koncu četrletja in pripadajočih obrestih v sektorju S.122 Druge denarne finančne institucije so razčlenjeni po dospelosti in institucionalnih sektorjih. Podatki, ki jih zagotavlja Banka Slovenije, zajemajo posojila rezidenčnim institucionalnim sektorjem iz tujine ter vloge nerezidentov in posojila nerezidentom s strani sektorja S.122.

PMSFP za obe storitvi (prevzemanje vlog in odobravanje posojil) so ocenjene kot razlika med obrestmi na vloge in na posojila na eni strani ter obrestmi ob upoštevanju referenčne obrestne mere na drugi. Kot referenčna obrestna mera se uporablja medbančna obrestna mera. PMSFP pri posojilih so enake dejanskim obrestim na posojila, zmanjšanim za obresti ob upoštevanju referenčne obrestne mere. PMSFP pri vlogah so enake obrestim ob upoštevanju referenčne obrestne mere, zmanjšanim za dejanske obresti na vloge. Pri izračunu so podatki o stanju posojil in vlog na začetku in koncu četrletja preračunani na povprečno vrednost na sredi obdobja, letna vrednost PMSFP pa je izračunana kot vsota četrletnih vrednosti.

Tabela 1.9 Prilagoditev bruto domačega proizvoda in bruto nacionalnega dohodka zaradi razporeditve PMSFP, 2001

	Mio SIT	Struktura
Bruto domači proizvod	4 799 552	100,0
PMSFP, skupaj	37 737	0,8
Izdatki za končno potrošnjo	40 866	0,9
Gospodinjstva	36 033	0,8
NPISG	187	0,0
Država	4 646	0,1
Plus: izvoz PMSFP	1 199	0,0
Manj: uvoz PMSFP	4 327	0,1
Plus: primarni dohodki, prejeti iz tujine	107 063	2,2
Od tega prejete obresti	63 061	1,3
Obresti v plačilni bilanci	66 892	1,4
Prilagoditev za PMSFP	-3 831	-0,1
Manj: primarni dohodki, plačani v tujino	94 602	2,0
Od tega plačane obresti	89 774	1,9
Obresti v plačilni bilanci	96 734	2,0
Prilagoditev za PMSFP	-6 959	-0,1
Bruto nacionalni dohodek	4 812 013	100,3
Manj: vpliv razporeditve PMSFP v končno potrošnjo na BND	40 866	0,9
Bruto nacionalni dohodek brez razporejenih PMSFP	4 771 147	99,4

DRUGO POGLAVJE

POLITIKA REVIZIJ TER ROKOVNIK ZA REVIDIRANJE IN DOKONČANJE OCEN

2.0 UVOD

Revizije so sestavni del statističnega procesa, zato se podatki o BDP in drugih temeljnih agregatih nacionalnih računov zaradi različnih vzrokov stalno spreminjajo. Čeprav niti statistiki niti uporabniki na revizije ne gledajo naklonjeno, je treba poudariti, da so revizije za statistike edini način za izboljševanje ocen. Brez revizij skorajda ne bi bilo mogoče zadovoljiti zahtev uporabnikov, kajti ti hkrati zahtevajo pravočasne in mednarodno primerljive podatke nacionalnih računov. Revidiranje podatkov načeloma povzroča uporabnikom velike težave, še zlasti če povzroči prelom v časovni vrsti. Ena pomembnejših nalog vsake revizije je zato zagotovitev primerljivih časovnih vrst, to pa zahteva smiselno in sprejemljivo politiko revizij. Uvedba ESR 1995 je sama po sebi velika revizija, ki zahteva precej časa; zaželeno bi sicer bilo, da bi jo bilo mogoče izvesti v enem koraku, vendar je to skorajda nemogoče. Revizijam se tudi ni mogoče izogniti zaradi stalnih sprememb v podatkovnih virih in metodah.

2.1 POLITIKA REVIZIJ

2.1.0 Uvod

Revizije, ki tvorijo bistveni del izdelave ocen nacionalnih računov, so treh vrst: redne revizije, glavne revizije in metodološke revizije.

Redne revizije obsegajo vse spremembe letnih in četrletnih ocen BDP in drugih temeljnih agregatov nacionalnih računov za določeno obdobje od prve do končne ocene. Načeloma temeljijo na istih podatkovnih virih in metodah, njihov namen pa je zagotoviti polno primerljivost sprememb cen in obsega s podatki za predhodno leto ter s podatki za določeno časovno obdobje.

Pri glavnih revizijah se podatki o BDP in drugih temeljnih agregatih nacionalnih računov lahko spremenijo do te mere, da se prelomijo časovne vrste, kar navadno ni značilnost rednih revizij. Glavne revizije tako vplivajo na raven BDP, praviloma pa se izvajajo v kratkih časovnih presledkih, npr. vsakih pet let.

Metodološke revizije so v glavnem posledica spremenjenih načel nacionalnega računovodstva. Pri pomembnih metodoloških revizijah se časovne vrste navadno preračunajo za pretekla obdobja, in sicer najmanj do leta zadnje glavne revizije.

2.1.1 Metodološke revizije 1995–2004

Po letu 2000 so bile v nacionalnih računih izvedene tri metodološke revizije, ki so zajemale obdobje po letu 1995. Njihov glavni namen je bil izboljšati skladnost ocen BDP z ESR 1995 in z merili polnega zajetja. Priprave na revizije so se začele že v letu 1998, ko se je okrepilo sodelovanje z Eurostatom in njegova podpora v obliki številnih projektnih skupin na področju nefinančnih nacionalnih računov in pilotnih projektov o polnem zajetju.

Najpomembnejši del revizij so bile izboljšave virov in metod. Na osnovi dogovora med Sursom, Ministrstvom za finance in Dursom, ta je bil podpisan konec leta 2002, je Surs dobil dostop do individualnih podatkov mesečnih poročil davčnih zavezancev za DDV, napovedi in odmer davka od dohodka iz dejavnosti samozaposlenih ter dohodninskih napovedi, s čimer je izpopolnil podatkovne vire za BDP po proizvodni metodi na individualni ravni za vse institucionalne sektorje.

V prvem koraku revizijskega procesa so bili sredi marca 2003 objavljeni vsi revidirani podatki za leti 2000 in 2001, konec marca pa še prva ocena za leto 2002 (točka 2.1 v tabeli 2.1). Podatki za obdobje 1995–1999 so bili nato objavljeni sredi oktobra 2003. Glavne točke te metodološke revizije so bile uvedba nove metodologije za ocenjevanje stanovanjske dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, ocena potrošnje stalnega kapitala za sektor država (skupaj z javnimi cestami, mostovi in podobno prometno infrastrukturo) po metodi nepretrganega popisovanja, izboljšave popravkov za polno zajetje ter druge izboljšave metod. S to revizijo je bila nominalna raven BDP za leto 2000 glede na prejšnjo objavljeno oceno zvišana za 4,6 odstotka.

Pri drugi metodološki reviziji v aprilu 2004 (točka 2.2 v tabeli 2.1) so bila razrešena še nekatera druga vprašanja polnega zajetja, in sicer predvsem tisti del napačnega poročanja družb, ki ni bil razrešen pri prvi metodološki reviziji. S to revizijo se je raven BDP za leto 2000 zvišala za 0,7 odstotka, pri podatkih za leto 2001 pa so bili potrebni še nekateri drugi popravki v okviru redne revizije. Pri tej reviziji so bili hkrati revidirani in objavljeni vsi podatki za obdobje 1995–2003.

Rezultati zadnje metodološke revizije so bili objavljeni septembra 2005 (točka 2.3 v tabeli 2.1), najpomembnejša sprememba pa je bilo drugačno knjiženje PMSFP, ki so bile razporejene končnim porabnikom teh storitev. Nominalno povečanje ravni BDP za leta 1999, 2000 in 2001, ki je prikazano v tabeli 2.1 pri točki 2.3, je tako v celoti posledica razporeditve PMSFP (npr. v letu 2000 se je raven BDP ob tej reviziji zvišala za 1,1 odstotka glede na raven BDP, ki je bila objavljena ob drugi metodološki reviziji). Hkrati je bilo uvedeno merjenje sprememb obsega v stalnih cenah predhodnega leta, vendar je bil vpliv te metodološke spremembe na predhodno objavljene stopnje rasti obsega (v stalnih cenah 1995 oziroma 2000) zanemarljiv. Tudi rezultati te revizije so bili pripravljani in objavljeni hkrati za celotno obdobje 1995–2004.

V tabeli 2.1 so prikazani učinki treh metodoloških revizij na nominalno raven BDP in na oceno stopenj rasti obsega za leta 1999, 2000 in 2001. Učinki, ki so prikazani v tabeli, niso v vseh letih enaki, in to predvsem zaradi precenjene ocene ravni BDP v letih 2000 in 2001 pred revizijami ter zaradi podatkovnih virov za proizvodne dejavnosti gospodinjstev, ki so v obdobjih pred letom 2000 zahtevali višje korekcije bruto dodane vrednosti v nekaterih dejavnostih samozaposlenih.

Tabela 2.1 Revizije BDP 1999–2001

	1999	2000	2001
1. Četrtletni računi, mio SIT	3 637 437	4 045 469	4 566 191
Spremembe obsega (%)	4,9	4,8	3,0
2. Letni računi, april 2002, mio SIT	3 648 401	4 035 518	4 566 191
Spremembe obsega (%)	5,2	4,6	3,0
2.1 Prva metodološka revizija, marec 2003, mio SIT	3 839 852	4 222 404	4 740 122
Sprememba predhodne ocene nominalne ravni BDP (%)	+5,2	+4,6	+3,8
2.2 Druga metodološka revizija, april 2004, mio SIT	3 874 720	4 252 315	4 761 815
Sprememba predhodne ocene nominalne ravni BDP (%)	+0,9	+0,7	+0,5
2.3 Tretja metodološka revizija, september 2005, mio SIT	3 918 974	4 300 350	4 799 552
Sprememba predhodne ocene nominalne ravni BDP (%)	+1,1	+1,1	+0,8
Spremembe obsega (%)	5,4	4,1	2,7

2.1.2 Politika revizij in naslednja glavna revizija 2005

Pri objavljanju rezultatov metodoloških revizij je Surs upošteval standardna pravila politike revizij. Uporabnike je vnaprej obvestil o vzrokih in učinkih revizije. Rezultati vsake revizije so bili hkrati na voljo za celotno spremenjeno časovno vrsto, podatki pa so bili navadno objavljeni kmalu po objavi podatkov četrtletnih računov za predhodno četrtletje, tako da je bilo mogoče uskladiti četrtletne in letne ocene do objave podatkov za naslednje četrtletje. Pomembno je tudi, da je Surs z metodološkimi revizijami uvedel standardno objavljanje BDP po proizvodni in dohodkovni metodi na podrobni ravni dejavnosti (A60).

Naslednja glavna revizija je načrtovana za 2005, rezultati pa bodo objavljeni septembra 2007. Najpomembnejši del te revizije bodo nadaljnje izboljšave popravkov za polno zajetje, pri čemer je še posebej pomembna vključitev ilegalne ekonomije v uradno oceno BDP. Z revizijo se bo raven BDP zvišala za 1,4 do 1,9 odstotka (poglavje 7.5). Po načrtih bo ta revizija v prvem koraku zajemala obdobje od leta 2000 dalje.

2.2 ROKOVNIK ZA REVIDIRANJE IN DOKONČANJE OCEN

2.2.0 Uvod

Podatki nacionalnih računov za posamezno leto se najprej objavijo v začetku marca ($t+70$ dni) kot vsota vrednosti, izračunanih v okviru četrletnih računov. Četrletni računi zajemajo BDP po izdatkovni metodi v tekočih in stalnih cenah ter BDP po proizvodni metodi v stalnih cenah. Prve ocene letnih računov za posamezno leto se objavijo septembra naslednjega leta ($t+9$ mesecev), zajemajo pa podrobno razčlenjene podatke o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi skupaj s temeljnimi agregati nacionalnih računov. Podatki se najprej objavijo v agregatni obliki v Prvi objavi sredi septembra, podrobne ocene pa so navadno uporabnikom na voljo konec septembra v Statističnih informacijah.

2.2.1 Objavljanje podatkov in njihovo pošiljanje Eurostatu

Praviloma morajo biti vse ocene, preden se podatki pošljejo Eurostatu, objavljene v Sloveniji. Vsi podatki so dostopni tudi v elektronski obliki na spletni strani Sursa (<http://www.stat.si>) v slovenskem in angleškem jeziku. Na navedeni spletni strani so na voljo tudi vse publikacije nacionalnih računov ter časovne vrste podatkov o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi ter temeljni agregati za obdobje po letu 1995.

Podatke o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi ter podatke o BND pošilja Surs Eurostatu vsako leto sredi septembra tudi s t. i. Poročilom o BND (poročilo je treba poslati najkasneje 22. septembra), in sicer preko Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri Evropski uniji.

2.2.2 Rokovnik za revidiranje in dokončanje ocen

Podatki nacionalnih računov za leto t se navadno revidirajo in dokončajo v štirih korakih, tako da se končne ocene za leto t navadno objavijo septembra leta $t+3$ oziroma 33 mesecev po koncu leta. Ti štirje koraki in obdobja, v katerih so ocene prvič objavljene, redno revidirane in dokončane, so:

- $t+70$ dni: prva popolna ocena BDP in temeljnih agregatov nacionalnih računov, pripravljena na osnovi četrletnih računov;
- $t+9$ mesecev: prva popolna ocena BDP in temeljnih agregatov nacionalnih računov, pripravljena na osnovi letnih računov;
- $t+21$ mesecev: prva revizija podatkov letnih računov o BDP in temeljnih agregatih nacionalnih računov;
- $t+33$ mesecev: končna revizija podatkov letnih računov o BDP in temeljnih agregatih nacionalnih računov.

Ker se objavljanje ocen nacionalnih računov začne s četrletnimi računi, je pomembno, da sta se kakovost in zanesljivost četrletnih ocen znatno izboljšali po uvedbi izdatkovne metode v tekočih in stalnih cenah v letu 2000. Osnovo za prvo oceno BDP v okviru letnih računov, ki je objavljena devet mesecev po koncu leta, sestavljajo popolni in izčrpani podatkovni viri za BDP po proizvodni metodi, saj so viri za vse institucionalne sektorje na voljo že v maju.

Pri septembrski objavi ocen nacionalnih računov se v celoti uporabijo tudi zadnji razpoložljivi podatki plačilne bilance. Banka Slovenije namreč plačilno bilanco revidira v sredini avgusta, revizija pa navadno zajema zadnji dve ali tri leta.

V letu 2000 je Surs začel redno pripravljati tabele ponudbe in porabe v tekočih cenah. Že pri prvi redni reviziji letnih računov ($t+21$ mesecev) je vključena tudi večina podatkov, pripravljenih v okviru tabel ponudbe in porabe, kar je še posebej pomembno za proizvodno strukturo bruto investicij v osnovna sredstva. Poleg tega so pri tem koraku na voljo vsi statistični in drugi podatkovni viri za izdatkovno metodo, zato so spremembe med prvo revizijo in zadnjim korakom dokončanja letnih računov v $t+33$ mesecih navadno zelo majhne. Za leto 2002 sta bili tabeli ponudbe in porabe prvič pripravljeni tudi v stalnih cenah predhodnega leta (ob koncu 2005), projekt pa je finančno podprl Eurostat. V prihodnje bodo zato končne ocene nacionalnih računov v tekočih in stalnih cenah določene s tabelami ponudbe in porabe.

TRETJE POGLAVJE

PROIZVODNA METODA

3.0 UVOD

3.0.0 BDP po proizvodni metodi

BDP po proizvodni metodi se izračuna v dveh korakih. V prvem se oceni bruto dodana vrednost v osnovnih cenah kot razlika med proizvodnjo v osnovnih cenah in vmesno potrošnjo v kupčevih cenah. K vsoti bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti se nato prištejejo davki na proizvode ter odštejejo subvencije na proizvode, kar da BDP v tržnih cenah. V tabeli 3.1 so prikazane glavne kategorije BDP po proizvodni metodi za leto 2001.

BDP po proizvodni metodi se pripravi kot neodvisna ocena; ta temelji na izčrpnih podatkovnih virih za vse institucionalne sektorje gospodarstva. Glavni podatkovni viri so na voljo na začetku maja, prva letna ocena pa je končana konec junija ali v začetku julija na ravni 140 dejavnosti. Hkrati in na podlagi istih podatkovnih virov so ocenjene tudi dohodkovne kategorije BDP, kar je opisano v četrtem poglavju. BDP po izdatkovni metodi je ocenjen neodvisno in je razložen v petem poglavju.

V okviru glavne revizije 2000 je Surs začel redno pripravljati letne tabele ponudbe in porabe, v katerih so združene vse tri metode za ocenjevanje BDP. Postopek izdelave tabel temelji na številnih dodatnih statističnih raziskovanjih in virih podatkov, ki omogočajo združitev vseh treh metod na ravni proizvodov.

Tabela 3.1 BDP po proizvodni metodi, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Proizvodnja v osnovnih cenah	9 671 326	201,5
Manj: vmesna potrošnja v kupčevih cenah	5 492 899	114,4
Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	4 178 428	87,1
Plus: davki na proizvode	646 009	13,5
Manj: subvencije na proizvode	24 885	0,5
Bruto domači proizvod v tržnih cenah	4 799 552	100,0

3.0.1 Tržni in netržni proizvajalci, PMSFP

Proizvajalci, ki sodelujejo v proizvodnem procesu, se v nacionalnih računih delijo na tržne in netržne. Razmejitev se začne ob vpisu v PRS, ko enote dobijo šifro dejavnosti v skladu s SKD. SKD je skladna s Klasifikacijo ekonomskih dejavnosti v Evropskih skupnostih (NACE Rev. 1). Ob vpisu v PRS dobijo vse enote tudi šifro institucionalnega sektorja na osnovi institucionalne sektorizacije v skladu z načeli ESR 1995.

Ob glavni reviziji 2000 je bila preverjena sektorska klasifikacija enot; to je vzpostavilo natančno razmejitev proizvajalcev na tržne in netržne ter ustrezno institucionalno sektorizacijo. Tabela 3.2 prikazuje bruto dodano vrednost tržnih in netržnih proizvajalcev.

PMSFP so bile v letu 2005 razporejene sektorjem porabnikom za celotno obdobje po letu 1995. Z razporeditvijo teh storitev je bil opuščen prejšnji način knjiženja, pri katerem je bila od vsote bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti odštet bruto dodana vrednost namišljenega sektorja gospodarstva, ki je predstavljala skupno vrednost PMSFP.

Pri novem načinu knjiženja so PMSFP razporejene neposrednim porabnikom storitev finančnega posredništva, ki jih zagotavljajo denarne institucije. Takšno knjiženje vpliva na raven BDP, v letu 2001 se je zaradi razporeditve PMSFP povečal za 0,8 odstotka (ocena pred razporeditvijo 4 761 815 mio SIT, po razporeditvi 4 799 552 mio SIT).

Tabela 3.2 BDP po proizvodni metodi: tržni in netržni proizvajalci, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja v kupčevih cenah	Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	Struktura
	mio SIT			(%)
Tržni proizvajalci	8 578 861	5 110 679	3 468 182	72,3
Netržni proizvajalci	1 092 465	382 220	710 245	14,8
Skupaj proizvajalci	9 671 326	5 492 899	4 178 428	87,1
Davki na proizvode			646 009	13,5
Manj: subvencije na proizvode			24 885	0,5
Bruto domači proizvod v tržnih cenah			4 799 552	100,0

3.1 METODOLOŠKI OKVIR

3.1.0 Uvod

Proizvodnja in proizvajalci kot institucionalne enote se delijo na tržne in netržne. Tržni proizvajalci svoje blago in storitve prodajajo drugim enotam po "ekonomsko značilnih" cenah, s katerimi pokrivajo več kot 50 odstotkov svojih proizvodnih stroškov. Tržni proizvajalci lahko svoje proizvode uporabljajo tudi neposredno za lastno končno porabo ali za lastne bruto investicije v osnovna sredstva, zato je del njihove proizvodnje lahko tudi netržen. Javni proizvajalci (tj. proizvajalci, ki jih nadzirajo enote sektorja država) se na tržne in netržne delijo z istim merilom 50 odstotkov: tisti, ki jih vsaj 50-odstotno financirajo enote države, tvorijo državo kot institucionalni sektor. Isto merilo se uporablja za zasebne proizvajalce: enote, ki s tržnimi prodajami ne financirajo več kot 50 odstotkov svojih proizvodnih stroškov, tvorijo sektor NPISG. Proizvodnjo netržnih proizvajalcev torej lahko delno sestavljajo tudi tržne prodaje, v glavnem pa jo sestavlja t. i. preostala druga netržna proizvodnja, ki se zagotavlja družbi kot celoti ali posameznikom brezplačno ali po cenah, ki so znatno nižje od tržnih cen.

Razlikovanje med tržnimi in netržnimi proizvajalci je pomembno pri vrednotenju proizvodnje. Proizvodnja tržnih proizvajalcev je načeloma enaka proizvodom, vrednotenim po tekočih tržnih cenah, po katerih jih je mogoče prodati. Proizvodnja netržnih proizvajalcev se lahko vrednoti samo na osnovi proizvodnih stroškov in je zato enaka vsoti vmesne potrošnje, sredstev za zaposlene, drugih davkov na proizvodnjo in potrošnje stalnega kapitala.

3.1.1 Proizvodnja in meje proizvodnje

V meje proizvodnje je vključena proizvodnja vsega blaga, ne glede na to, ali je to blago namenjeno prodaji na trgu ali pa je bilo proizvedeno za lastne potrebe. Vključene so tudi vse storitve, ki so namenjene prodaji na trgu, ter dve skupini storitev, ki jih gospodinjstva proizvajajo za svoje lastne potrebe, in sicer stanovanjske storitve, ki jih proizvajajo gospodinjstva, ki bivajo v lastnih stanovanjih, ter gospodinske in osebne storitve, ki jih proizvaja zaposleno plačano gospodinjstvo osebje. Vrednost proizvodnje stanovanjskih storitev gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, je pri tem treba oceniti in pripisati glede na ustrezne tržne vrednosti. Druge storitve, ki se proizvedejo in potrošijo znotraj istega gospodinjstva, so zunaj meja proizvodnje po ESR 1995.

Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za podjetja (poslovna in podobna združenja), se financirajo s prispevki članov (članarinami); te se v nacionalnih računih obravnavajo kot plačila za storitve. Te enote imajo status nepravilnih družb in so torej tržni proizvajalci.

V meje proizvodnje sodi tudi ilegalna proizvodnja, to je proizvodnja blaga in storitev, ki jih je po zakonu prepovedano prodajati, razdeljevati ali posedovati. Ocenjevanje ilegalne proizvodnje je še v poskusni fazi in se sooča z nerazpoložljivostjo ustreznih podatkovnih virov ter posledično s slabo zanesljivostjo ocen, zato ocene še niso vključene v uradni BDP (sedmo poglavje).

3.1.2 Vmesna potrošnja

Vmesno potrošnjo sestavljajo proizvodi (blago in storitve), ki se potrošijo v proizvodnem procesu, vrednoteni pa so v kupčevih cenah. V skladu z računovodskimi načeli sta vrednost 500 evrov in življenjska doba enega leta merili za

razmejitev proizvodov na proizvode za vmesno potrošnjo in proizvode za bruto investicije v osnovna sredstva. Vmesni inputi podjetij ne zajemajo stroškov velikih popravil, gradbenih del, velikih izboljšav ter povečanj in razširitev osnovnih sredstev, ki izboljšajo njihovo delovanje, povečajo produktivnost ali podaljšajo življenjsko dobo.

Drugi stroški poslovanja, kot so potni stroški, nastanitev na službenem potovanju in povračila poslovnih stroškov zaposlenim, se delijo na neposredne stroške in denarna povračila. Izdatki delodajalcev za šolanje, izobraževanje, delovna oblačila in podobni poslovni stroški za zaposlene so del vmesne potrošnje, vsa denarna povračila pa se izločijo iz vmesnih stroškov in se vključijo v sredstva za zaposlene. Iz vmesne potrošnje je izločen tudi del stroškov uporabe in vzdrževanja službenih vozil, ki predstavlja zasebno rabo; ta znesek je nato vključen med sredstva za zaposlene. Prav tako so bruto zavarovalne premije, kot so prikazane v podatkovnih virih, zmanjšane na raven vrednosti zavarovalne storitve.

Del vmesne potrošnje so tudi plačila članarin nepridobitnim poslovnim združenjem, ki se obravnavajo kot plačila za storitve, pri obrambnih storitvah pa tudi vojaško orožje za uničevanje in oprema za njegov prenos (podobni izdatki policije se delijo na vmesno potrošnjo in bruto investicije v osnovna sredstva). Proizvodi, ki jih delodajalci zagotavljajo zaposlenim kot plače v naravi, ter plačila drugih davkov na proizvodnjo institucijam države pa niso del vmesne potrošnje.

Z razporeditvijo PMSFP neposrednim porabnikom so v vmesno potrošnjo vseh proizvajalcev vključene tudi PMSFP. Pri tržnih proizvajalcih so PMSFP po dejavnostih razporejene glede na bruto dodano vrednost. Pri sektorju država so PMSFP razporejene dejavnosti javne uprave in obrambe (dejavnost L po SKD), pri NPISC pa dejavnosti članskih organizacij (SKD 91) kot glavni dejavnosti tega sektorja. Pri sektorju gospodinjstev so PMSFP neodvisno ocenjene pri stanovanjskih storitvah ter posledično vključene v vmesno potrošnjo stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih. Ker so te storitve ocenjene po stroškovnem pristopu, razporeditev PMSFP poveča vmesno potrošnjo, proizvodnjo in BDP (poglavje 3.16.1.1, tabela 3.46).

3.1.3 Proizvodnja, vmesna potrošnja in bruto dodana vrednost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih za leto 2001

V tabeli 3.3 so po dejavnostih na dvomestni ravni SKD in po institucionalnih sektorjih prikazane proizvodnja, vmesna potrošnja in bruto dodana vrednost. Tabela prikazuje tudi oceno zaposlenosti po nacionalnih računih; ta je podrobneje opisana v sedmem poglavju.

Tabela 3.3 Bruto dodana vrednost in zaposlenost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001

	Proizvodnja	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost	Struktura bruto dodane vrednosti	Zaposlenost
				%	tisoč
	mio SIT				
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	277 520	154 228	123 292	3,0	102,7
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	258 191	143 914	114 277	2,7	100,1
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	19 329	10 314	9 014	0,2	2,6
B Ribištvo (05)	1 943	1 201	742	0,0	0,3
C Rudarstvo	43 896	21 012	22 883	0,5	5,3
10 Pridobivanje premoga in lignita, šote	30 660	13 130	17 529	0,4	4,3
12 Pridobivanje uranovih in torijevih rud	57	194	-136	0,0	0,1
13 Pridobivanje rud	41	117	-77	0,0	0,0
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	13 138	7 571	5 567	0,1	0,9
D Predelovalne dejavnosti	3 714 734	2 603 458	1 111 276	26,6	257,0
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	390 282	282 478	107 803	2,6	22,2
16 Proizvodnja tobačnih izdelkov	16 327	10 049	6 278	0,2	0,4
17 Proizvodnja tekstilij	177 525	133 218	44 306	1,1	15,8
18 Proizvodnja oblačil; proizv. krznenih izdelkov	122 813	86 402	36 410	0,9	17,7
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	71 650	48 711	22 939	0,5	8,5

Tabela 3.3 Bruto dodana vrednost in zaposlenost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Proizvodnja	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost	Struktura bruto dodane vrednosti	Zaposlenost
	mio SIT			%	tisoč
20 Obdelava in predelava lesa	120 583	81 190	39 393	0,9	13,4
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	133 780	95 387	38 393	0,9	6,1
22 Založništvo, tiskarstvo	134 628	78 850	55 778	1,3	10,3
23 Proizvodnja koka, naftnih derivatov	13 031	12 157	874	0,0	0,7
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	329 276	203 081	126 195	3,0	13,9
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	202 489	139 150	63 339	1,5	12,8
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izd.	131 740	82 737	49 003	1,2	10,5
27 Proizvodnja kovin	184 254	140 410	43 843	1,0	8,6
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov	409 636	273 308	136 328	3,3	33,8
29 Proizvodnja strojev in naprav	337 472	236 585	100 887	2,4	24,4
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	19 114	12 901	6 213	0,1	1,0
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	207 182	144 420	62 762	1,5	14,4
32 Proizvodnja radijskih, TV, komunikac. naprav	116 602	85 367	31 236	0,7	7,3
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih instrum.	81 349	48 734	32 614	0,8	7,8
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	312 867	275 172	37 695	0,9	7,1
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	38 142	27 944	10 199	0,2	3,1
36 Proizvodnja pohištva in druge pred. dejavnosti	149 238	95 063	54 175	1,3	16,4
37 Reciklaža	14 754	10 141	4 613	0,1	0,8
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	273 916	150 322	123 594	3,0	11,9
40 Oskrba z el. energijo, plinom, paro, toplo vodo	232 730	130 873	101 856	2,4	8,0
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	41 186	19 449	21 737	0,5	3,9
F Gradbeništvo (45)	843 144	599 253	243 891	5,8	66,8
G Trgovina na drobno in debelo, popravila	918 916	445 462	473 454	11,3	109,0
50 Prodaja in popr. mot. vozil; trgovina z mot. gorivi	166 046	84 534	81 512	2,0	16,1
51 Posredništvo in trgovina na debelo	459 239	241 882	217 358	5,2	42,8
52 Trgovina na drobno; popr. izdelkov široke porabe	293 630	119 046	174 585	4,2	50,2
H Gostinstvo (55)	205 561	108 884	96 677	2,3	30,2
I Promet, skladiščenje in zveze	713 739	424 504	289 235	6,9	53,5
60 Kopenski promet; cevovodni transport	277 175	159 257	117 918	2,8	31,2
61 Vodni promet	17 018	11 383	5 635	0,1	0,6
62 Zračni promet	24 343	16 303	8 041	0,2	0,6
63 Pomožne promet. dej.; potovalne in turistične org.	207 585	143 942	63 643	1,5	9,9
64 Pošta in telekomunikacije	187 618	93 619	93 998	2,2	11,2
J Finančno posredništvo	285 818	96 099	189 720	4,5	20,4
65 Finančno posredništvo	201 489	61 006	140 483	3,4	12,7
65.1 Denarno posredništvo	180 303	54 475	125 828	3,0	11,6
65.2 Drugo finančno posredništvo	21 186	6 531	14 655	0,4	1,1
65.21 Finančni lizing	9 542	3 482	6 060	0,1	0,4
65.22 Druge kreditne institucije	1 505	577	928	0,0	0,3
65.23 Drugo finančno posredništvo	10 138	2 472	7 667	0,2	0,5
66 Zavarovalništvo in pokojninski skladi	56 231	23 706	32 525	0,8	4,9
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	28 099	11 387	16 711	0,4	2,8

Tabela 3.3 Bruto dodana vrednost in zaposlenost po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Proizvodnja	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost	Struktura bruto dodane vrednosti	Zaposlenost
	mio SIT			%	tisoč
K Poslovanje z nepremičninami, najem in posl. storitve	1 032 294	403 948	628 346	15,0	67,1
70 Poslovanje z nepremičninami	401 965	78 433	323 532	7,7	3,0
Od tega: stanovanjske dejavnosti gospodinjstev	355 761	50 760	305 001	7,3	-
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljal. v najem	3 911	1 787	2 123	0,1	0,5
72 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	84 799	37 431	47 368	1,1	5,9
73 Raziskovanje in razvoj	35 900	13 994	21 906	0,5	3,7
74 Druge poslovne dejavnosti	505 719	272 303	233 416	5,6	54,0
L Javna uprava in obramba, obvezna soc. varnost (75)	444 406	175 694	268 712	6,4	45,0
M Izobraževanje (80)	304 540	64 849	239 691	5,7	54,6
N Zdravstvo in socialno varstvo (85)	336 633	119 194	217 439	5,2	45,0
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	272 479	124 792	147 687	3,5	29,1
90 Dejavnosti javne higiene	20 415	9 261	11 154	0,3	2,5
91 Dejavnosti združenj, organizacij	58 752	38 900	19 852	0,5	3,4
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	161 240	64 686	96 554	2,3	13,0
93 Druge storitvene dejavnosti	32 071	11 944	20 127	0,5	10,1
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (95)	1 789	0	1 789	0,0	0,8
Skupaj dejavnosti	9 671 326	5 492 899	4 178 428	100,0	898,9
Nefinančne družbe	6 718 262	4 277 922	2 440 340	58,4	509,3
Finančne družbe	286 488	96 610	189 878	4,5	20,2
Država	1 009 558	327 891	681 667	16,3	136,0
Gospodinjstva	1 574 112	736 147	837 965	20,1	228,2
NPISG	82 907	54 329	28 578	0,7	5,2

3.1.4 Podatkovni viri

3.1.4.0 Uvod

Glavni podatkovni viri za BDP po proizvodni metodi so letni računovodski izkazi in administrativni podatki, za izdelavo tabel ponudbe in porabe pa še statistična raziskovanja. Letni računovodski izkazi tvorijo primarno in izčrpno podatkovno osnovo za vse institucionalne sektorje.

3.1.4.1 Letni računovodski izkazi in Agencija za javnopravne evidence in storitve

Letni računovodski izkazi kot najpomembnejši podatkovni vir za BDP po proizvodni metodi zajemajo izkaz poslovnega izida in bilanco stanja sredstev. Od leta 2002 dalje jih zbira Agencija za javnopravne evidence in storitve (Ajpes), pred tem jih je zbirala Agencija za plačilni promet. Agencija za plačilni promet je bila namreč v letu 2002 reorganizirana; zagotavljanje plačilnega prometa kot njena glavna funkcija je bilo preneseno na banke, iz omenjene agencije pa sta nastali dve manjši enoti. Prva je Ajpes, ta je prevzela zbiranje računovodskih izkazov in vzdrževanje Poslovnega registra Slovenije, druga, Uprava Republike Slovenije za javna plačila, pa je odgovorna za plačila v javnem (državnem) sektorju ter za zbiranje vseh javnofinančnih prihodkov, vključno z davki in prispevki za socialno varnost.

Ajpes je sedaj pomemben sestavni del statističnega sistema. Pričakovati je, da se bodo podatki, ki jih zbira, čedalje bolj prilagajali statističnim potrebam in še posebej potrebam nacionalnih računov. Za leto 2002 je Ajpes prvič zajel tudi računovodske izkaze večine samostojnih podjetnikov (nekorporativnih podjetij), tako da so sedaj na voljo

računovodski izkazi od enot vseh institucionalnih sektorjev. Izkazi se zbirajo skoraj v celoti elektronsko, delo je končano konec aprila, v maju pa so podatki na voljo Sursu.

Ajpes zbira sedem vrst računovodskih izkazov, ki temeljijo na pravnih oblikah poslovnih subjektov:

- letne računovodske izkaze gospodarskih družb;
- letne računovodske izkaze majhnih samostojnih podjetnikov;
- letne računovodske izkaze velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov;
- letne računovodske izkaze določenih uporabnikov (posredni proračunski uporabniki);
- letne računovodske izkaze drugih uporabnikov (neposredni proračunski uporabniki);
- letne računovodske izkaze društev;
- letne računovodske izkaze pravnih oseb zasebnega prava.

Pravne osnove za zbiranje izkazov so Zakon o državni statistiki in zakoni o posameznih vrstah poslovnih subjektov (npr. Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o društvih, Zakon o invalidskih organizacijah), ki določajo, da morajo vsi poslovni subjekti javno objaviti svoje letne računovodske izkaze. Podatki se tako zbirajo za statistični namen in za namen javne objave. Obrazci izkazov so prilagojeni različnim namenom in so rezultat dogovora med institucijami, glavna institucija, ki določa njihovo vsebino, pa je Ajpes v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo. Izjema so vprašalniki za proračunske uporabnike, ki jih predpisuje Ministrstvo za finance. Vprašalniki za posamezne vrste poslovnih subjektov temeljijo na računovodskih standardih, ki jih predpisujeta Slovenski inštitut za revizijo oziroma Ministrstvo za finance.

Zavezanci za predložitev letnih računovodskih izkazov gospodarskih družb so gospodarske družbe s pravnoorganizacijskimi oblikami, ki jih določa Zakon o gospodarskih družbah (v glavnem družbe z omejeno odgovornostjo, družbe z neomejeno odgovornostjo, delniške družbe in komanditne družbe), ne glede na dejavnost ali velikost. Večina enot spada v sektorja nefinančne in finančne družbe.

Letne računovodske izkaze majhnih samostojnih podjetnikov predlagajo majhni samostojni podjetniki s pravnoorganizacijsko obliko samostojni podjetnik posameznik ne glede na dejavnost ali velikost. Velikostni razred majhnih samostojnih podjetnikov je določen v zakonu o gospodarskih družbah in temelji na številu zaposlenih (manj kot 50), letnem prometu (manj kot 1 000 mio SIT) in vrednosti sredstev (manj kot 500 mio SIT).

Letne računovodske izkaze velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov predlagajo veliki in srednje veliki samostojni podjetniki s pravnoorganizacijsko obliko samostojni podjetnik posameznik, ne glede na dejavnost ali velikost. Velikostni razred velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov je določen v Zakonu o gospodarskih družbah in temelji na številu zaposlenih, letnem prometu in vrednosti sredstev.

Zavezanci za letne računovodske izkaze določenih uporabnikov so enote, ki so po svoji pravnoorganizacijski obliki javni zavod, zavod, zbornica itd., ne glede na dejavnost ali velikost. Te enote spadajo med t. i. proračunske uporabnike in v glavnem zagotavljajo individualne storitve gospodinjstvom (vrtci, šole, bolnišnice ipd.). Z merilom 50 odstotkov se v nacionalnih računih razdelijo na tržne in netržne proizvajalce. Enote imajo dve obliki računovodskih izkazov, ena temelji na dejanskih transakcijah (načelo denarnega toka) in zajema tekoči račun, račun kapitala, račun financiranja in bilance stanja, druga pa na obračunskih transakcijah. V nacionalnih računih se uporabljajo izkazi, ki temeljijo na obračunskem načelu.

Zavezanci za letne računovodske izkaze drugih uporabnikov so ministrstva, sodišča, vladne službe, upravne enote, občine, skladi na centralni in lokalni ravni ter druge državne institucije, ne glede na dejavnost ali velikost. Te enote spadajo med proračunske uporabnike, vse pa so razvrščene v sektor država. Podatki računovodskih izkazov so prikazani po načelu denarnega toka (dejanske transakcije v obdobju) in zajemajo tekoči račun, račun kapitala, račun financiranja in bilance stanja. Sistem je skladen s priporočili Mednarodnega denarnega sklada za javnofinančno statistiko.

Letne računovodske izkaze društev predlagajo enote z različnimi pravnoorganizacijskimi oblikami (99,8 odstotka teh enot spada po svoji pravnoorganizacijski obliki med društva), ne glede na dejavnost ali velikost. Vse so razporejene v sektor NPISG.

Letne računovodske izkaze pravnih oseb zasebnega prava predlagajo enote z različnimi pravnoorganizacijskimi oblikami, ki so določene v zakonu, ne glede na dejavnost ali velikost: sindikati, institucije, fundacije, ustanove, agrarne skupnosti, skladi, politične stranke itd. Enote so razvrščene v različne sektorje, večina pa jih je del sektorja NPISG.

Več informacij o posameznih oblikah računovodskih izkazov je v enajstem poglavju.

3.1.4.2 *Drugi statistični in administrativni podatkovni viri*

Letne napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti gospodinjstev zagotavlja Durs, tvorijo pa primarni podatkovni vir za nekorporativna podjetja. Vir je izčrpen in zajema vse aktivne samozaposlene: davčne napovedi vlagajo posamezniki, ki opravljajo proizvodne dejavnosti in so registrirani v ustreznih registrih (v davčnem registru samostojnih podjetnikov posameznikov, registru zasebnih raziskovalcev, registru odvetnikov, registru športnikov itd.). Vključeni so tudi zasebniki, ki opravljajo kmetijske dejavnosti. Zajete so naslednje oblike: samostojni podjetniki posamezniki, odvetniki, zdravniki, veterinarji, samostojni kulturni delavci, zasebni detektivi, notarji, lekarnarji, samostojni raziskovalci, sobodajalci, športniki, samostojni novinarji, zasebni športni delavci, sodni tolmači, nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, izvršitelji itd. Podatki zajemajo vse komponente, ki so potrebne za izračun bruto dodane vrednosti in dohodkovnih kategorij. Enaki podatki so nekoliko pozneje na voljo iz davčnih odmer; le-ti se pri drugi letni oceni uporabljajo za preverjanje (poglavje 11.1.7).

Ministrstvo za finance je v začetku leta 1998 uvedlo javnofinančno statistiko in novo klasifikacijo ekonomskih transakcij v skladu s standardi in priporočili Mednarodnega denarnega sklada. Novi sistem proračunskega računovodstva je za centralni proračun in sklada socialne varnosti začel veljati v začetku leta 1998, za občine pa sredi 1999. Vsi podatki za proračunske enote na centralni in lokalni ravni ter za sklada socialne varnosti so bili po novem sistemu računov in po novi ekonomski klasifikaciji transakcij na letni ravni preračunani tudi za obdobje 1992–1998.

Proračunsko statistiko Ministrstvo za finance pripravlja mesečno; sestavljajo jo podatki za štiri blagajne: centralni proračun, proračune občin, ZZZS in ZPIZ. Bilanca centralnega proračuna prikazuje vse transakcije t. i. neposrednih proračunskih uporabnikov na centralni ravni, bilanca proračunov občin pa transakcije vseh občinskih proračunov v Sloveniji. Podatki se redno revidirajo, v končni fazi pa jih sprejema Državni zbor. Bilance obsegajo tri račune:

- račun tekočih prihodkov in izdatkov;
- račun finančnih terjatev in naložb;
- račun financiranja.

Podatki so na voljo mesečno približno 30 dni po koncu meseca (za občine 60 dni po koncu meseca) na osnovni ravni računov (šestmestna raven). Podatki proračunske statistike so glavni vir za četrletno ocenjevanje računa proizvodnje in računa ustvarjanja dohodka, letno pa se uporabljajo skupaj z računovodskimi izkazi drugih uporabnikov.

Statistični register delovno aktivnega prebivalstva vzdržuje Surs. Zajema osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, so zaposlene ali samozaposlene na ozemlju Republike Slovenije, stare vsaj 15 let in niso upokojene. Zaposlenost je lahko za določen ali nedoločen čas ter za polni ali skrajšani delovni čas. Register se dopolnjuje oziroma osvežuje s podatki iz obrazcev M, tj. prijava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (SRDAP je podrobneje opisan v poglavju 11.0.1). SRDAP je glavni podatkovni vir za ocenjevanje zaposlenosti v nacionalnih računih: za potrebe nacionalnih računov se podatki SRDAP prikažejo po dejavnostih in po institucionalnih sektorjih na ravni 140 dejavnosti, na voljo pa so 45 dni po koncu četrtertletja. Četrletna zaposlenost se nato izračuna kot povprečna zaposlenost na začetku in koncu četrtertletja, letna zaposlenost pa kot povprečje četrletnih vrednosti (ocenjevanje zaposlenosti v nacionalnih računih je opisano v poglavju 7.6). SRDAP se v nacionalnih računih uporablja tudi za analizo zajetja v podatkovnih virih za BDP po proizvodni metodi; primerjava zaposlenosti v enotah, za katere obstajajo računovodski izkazi, s celotno zaposlenostjo kaže obseg manjkajoče populacije. SRDAP je tako pomembno orodje za obravnavo neporočanja (neodgovora) in s tem za zagotavljanje polnega zajetja (poglavje 3.6).

Uprava Republike Slovenije za javna plačila zbira vse javnofinančne prihodke (davke, prispevke za socialno varnost, pristojbine, prihodke od tržnih prodaj, sodne takse in kazni itd.) na podlagi podrobno razčlenjenih računov. Poročilo o zbranih prihodkih (t. i. poročilo B-2, poglavje 11.2.1) je na voljo približno tri dni po koncu meseca in prikazuje prihodke, razporejene na centralni proračun, lokalne proračune in sklada socialne varnosti. Podatkovni vir se v glavnem uporablja za izračun davkov in socialnih prispevkov.

Za carine in druge uvozne dajatve se uporabljajo podatki iz carinskih deklaracij, ki jih zagotavlja Curs. Curs je odgovoren tudi za zbiranje trošarin, podatki pa so po vrstah trošarin Sursu na voljo mesečno. Carinske deklaracije so tudi vir za podatke o DDV, pobranem pri uvozu (poglavje 3.25).

DDV, trošarine in davki na posebne storitve so bili uvedeni sredi leta 1999. Po dogovoru z Ministrstvom za finance in Dursom je Surs konec leta 2002 dobil dostop do individualnih podatkov mesečnih obračunov DDV, napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti in dohodninskih napovedi. S podatkovno bazo DDV in z napovedmi za davek od dohodka iz dejavnosti je Surs izpopolnil podatkovne vire za BDP po proizvodni metodi. Mesečni obračuni

DDV so podrobneje opisani v poglavju 3.25, njihova uporaba pri ocenjevanju podatkov za enote, ki ne predložijo računovodskih izkazov, pa je razložena v poglavju 3.6.

Dohodninske napovedi so popoln podatkovni vir in prikazujejo vse glavne vrste dohodkov gospodinjstev: bruto plače, nagrade in bonitete, pogodbeno delo, avtorske honorarje, študentsko delo, tržne stanovanjske najemnine, druge tržne najemnine, druge dohodke samozaposlenih itd. Podatkovni vir omogoča analizo in preverjanje podatkov iz drugih virov ter ocen in popravkov za polno zajetje.

Izkaz poslovnega izida in bilanco stanja za denarne posrednike (SKD 65.1) zagotavlja Banka Slovenije četrletno, za zavarovalnice in pokojninske sklade (SKD 66) pa Agencija za zavarovalni nadzor. Za zavarovalnice in pokojninske sklade izvaja Surs tudi letno statistično raziskovanje.

Četrletno statistično raziskovanje gospodarskih družb zagotavlja podatke o osnovnih računovodskih kategorijah (prometu, stroških, zalogah, investicijah), pomembno pa je tudi za letno ocenjevanje BDP po proizvodni metodi. K raziskovanju za četrto četrletje se namreč navadno priloži dodatek, s katerim se pridobijo podrobni podatki o posameznih spremenljivkah, ki so pomembne za izračun BDP po proizvodni metodi. Doslej so bili z dodatkom pridobljeni podatki o zavarovalnih premijah, najemninah, stroških dela, subvencijah, davku na izplačane plače, zalogah (metode vrednotenja in pogostost revaloriziranja), proizvodnji za lastne potrebe in drugih stroških. Ti podatki so omogočili znatne izboljšave prehoda od računovodskih standardov na kategorije nacionalnih računov (več informacij o omenjenem raziskovanju je v poglavju 11.1.9).

Ekonomski računi za kmetijstvo, ki so na voljo za obdobje od leta 1995 dalje, so zelo izboljšali podatkovno osnovo za ocenjevanje kmetijstva v celoti in še posebej kmetijske proizvodnje v gospodinjstvih (poglavje 11.1.11).

3.1.4.3 Statistična raziskovanja za izdelavo tabel ponudbe in porabe

Za ocenjevanje proizvodnje posameznih dejavnosti po proizvodih se uporabljajo podatki statističnih raziskovanj, ki tvorijo osrednjo podatkovno osnovo za izdelavo tabel ponudbe in porabe. Statistična raziskovanja po dejavnostih zajemajo večino tržnih dejavnosti, razen poslovnih storitev.

Najpomembnejše je letno raziskovanje industrije, ki zajema rudarstvo, predelovalne dejavnosti in oskrbo z elektriko. Vključena so industrijska podjetja (tudi nekorporativna) in obrati v podjetjih zunaj industrije, ki opravljajo eno ali več industrijskih dejavnosti in imajo vsaj pet zaposlenih. Raziskovanje uporablja Nacionalno klasifikacijo industrijskih proizvodov, ta pa temelji na PRODCOM (poglavje 11.1.12).

Druga raziskovanja zajemajo kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, gradbeništvo, trgovino na drobno in debelo, gostinstvo, transport, skladiščenje in zveze. V vsa omenjena raziskovanja so vključene vse pravne osebe nad določenim pragom, razen v raziskovanju v trgovini in gostinstvu, ki temeljita na vzorcu. Raziskovanja v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu, trgovini in gostinstvu zajemajo tudi vzorec nekorporativnih podjetij. Stopnja odgovora je v povprečju sorazmerno visoka, se pa v zadnjih letih pri posameznih raziskovanjih pojavljajo večje težave. Najpomembnejša raziskovanja so opisana v poglavjih od 11.1.13 do 11.1.19.

Za zagotovitev polnega zajetja proizvodnje po vrstah dejavnosti in po proizvodih se podatki iz statističnih raziskovanj združujejo in dopolnjujejo s podatki iz računovodskih izkazov in administrativnih podatkovnih virov.

Podatke o izvozu in uvozu blaga (iz carinskih deklaracij) na podrobni ravni Kombinirane nomenklature zagotavlja statistika zunanje trgovine. Ti podatki se nato prevedejo in združijo na tisto raven CPA, ki se uporablja v tabelah ponudbe in porabe. Podatki o izvozu in uvozu storitev so iz plačilne bilance, ki jo pripravlja Banka Slovenije.

Proizvodnja je tradicionalno dobro pokrita s statističnimi raziskovanji, položaj pri vmesni potrošnji pa je precej slabši. V področnih statistikah obstaja trenutno samo letno raziskovanje o porabi gradbenega materiala v gradbeništvu in nekaj podatkov o porabi glavnih inputov v kmetijstvu in transportu. Za druge dejavnosti so na voljo le računovodski izkazi in administrativni viri, ki dajejo samo zbirne podatke o vmesni potrošnji blaga in storitev. V letu 2002 se je število postavk v računovodskem izkazu za gospodarske družbe nekoliko povečalo, tako da je poraba materiala prikazana ločeno za energijo in drugi material, poraba storitev pa je ločena na transportne storitve, najemnine, povračila stroškov službenih potovanj in druge storitve.

Za razrešitev težav pri ocenjevanju vmesne potrošnje pri pripravi tabel ponudbe in porabe je bilo uvedeno novo statistično raziskovanje, ki daje podatke o vrednosti vseh inputov po posameznih dejavnostih in je glavni vir za vmesno potrošnjo v tabeli porabe; raziskovanje je bilo prvič izvedeno za leto 2000 (poglavje 11.1.10). Zajema vse dejavnosti in vse sektorje razen individualnih kmetov, za katere se uporabljajo podatki ekonomskih računov za kmetijstvo, in neposrednih proračunskih uporabnikov, za katere se uporabljajo podatki javnofinančne statistike.

Raziskovanje daje podatke o stroških, razčlenjene na 150 skupin blaga in storitev, ter podatke o sestavi proizvodnje, s katerimi je možno razločiti tudi druge stranske dejavnosti (zlasti storitve) v tabeli ponudbe. Raziskovanje se izvaja vsakih pet let (drugič je bilo izvedeno za leto 2005), v vmesnih letih pa se rezultati ekstrapolirajo.

3.1.5 Država kot netržni proizvajalec

Pred glavno revizijo 2000 je bila razmejitev sektorja država opravljena na ravni dejavnosti, ob reviziji pa je bil sektor razmejen na ravni enote, tako da so bile vanj vključene vse enote, pri katerih so tržne prodaje manjše od 50 odstotkov stroškov proizvodnje. Z uporabo tega merila se vse javne enote (enote pod nadzorom sektorja država) na centralni in lokalni ravni razdelijo med tržne in netržne, v sektor država pa se vključijo tiste, katerim država s tekočimi transferji dohodka financira vsaj 50 odstotkov proizvodnih stroškov.

Razmejitev sektorja država, ki je bila narejena ob glavni reviziji 2000, se tekoče vzdržuje. Leta 2004 je Surs oblikoval izvedensko skupino, ki se ukvarja z institucionalno sektorizacijo enot v PRS v skladu z ESR 1995. Skupino sestavljajo predstavniki Ministrstva za finance, Banke Slovenije, Ajpesa in Sursa.

Sektor država sestavljajo tri skupine enot. Prvo skupino sestavljajo neposredni proračunski uporabniki na centralni in lokalni ravni: ministrstva, sodišča, upravne enote, občine, agencije, javni skladi in druge državne institucije. Neposredni proračunski uporabniki so z vsemi transakcijami vključeni v proračunsko statistiko centralne in lokalne ravni in so po definiciji vsi vključeni v sektor država. V to skupino sodita tudi ZZZS in ZPIZ, za katera se vodi posebna proračunska bilanca.

Drugo skupino sestavljajo tisti določeni uporabniki (vrtci, šole, bolnišnice itd.), ki so v skladu z merilom 50 odstotkov razporejeni v sektor država. Te enote v glavnem zagotavljajo individualne državne storitve gospodinjstvom, financirajo pa jih bodisi centralni in/ali lokalni proračuni bodisi ZZZS (socialne in zdravstvene storitve). Določeni uporabniki (poglavji 3.3.2.2 in 3.3.3, tabeli 3.12 in 3.13) se z merilom 50 odstotkov razdelijo na enote države in tržne proizvajalce; glavne kategorije računa proizvodnje in računa ustvarjanja dohodka za obe skupini so prikazane v tabeli 3.4.

Tabela 3.4 Račun proizvodnje, račun ustvarjanja dohodka in zaposlenost za določene uporabnike, 2001

	Skupaj	Država	Tržni proizvajalci
	mio SIT		
Proizvodnja v osnovnih cenah	707 373	596 703	110 670
Vmesna potrošnja	197 912	160 657	37 255
Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	509 461	436 046	73 415
Sredstva za zaposlene	453 482	392 402	61 081
Drugi davki na proizvodnjo	17 621	16 125	1 495
Manj: druge subvencije na proizvodnjo	2 849	0	2 849
Bruto poslovni presežek	41 207	27 519	13 688
Potrošnja stalnega kapitala	34 173	27 519	6 654
Neto poslovni presežek	7 034	0	7 034
Zaposlenost (v tisoč)	108,4	93,5	14,8
	struktura (%)		
Proizvodnja v osnovnih cenah	100,0	100,0	100,0
Vmesna potrošnja	28,0	26,9	33,7
Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	72,0	73,1	66,3
Sredstva za zaposlene	64,1	65,8	55,2
Drugi davki na proizvodnjo	2,5	2,7	1,4
Manj: druge subvencije na proizvodnjo	0,4	0,0	2,6
Bruto poslovni presežek	5,8	4,6	12,4
Potrošnja stalnega kapitala	4,8	4,6	6,0
Neto poslovni presežek	1,0	0,0	6,4

V tretji skupini so štiri gospodarske družbe, ki so ob upoštevanju merila 50 odstotkov prepoznane kot netržni proizvajalci, ter Slovenska odškodninska družba in Kapitalska družba. Slovenska odškodninska družba in Kapitalska družba sta pomembni enoti in znatno vplivata na neto posojanje oziroma neto izposojanje sektorja država. Slovenska odškodninska družba je bila ustanovljena za financiranje in vračilo v denarju vsega zasebnega premoženja, ki je bilo zaseženo in nacionalizirano po 2. svetovni vojni in ga ni mogoče vrniti v naravi. Proces vračila premoženja naj bi bil zaključen okrog leta 2008. Kapitalska družba je bila ustanovljena za podporo pokojninski reformi in za pokrivanje tekočega primanjkljaja, ki ga ZPIZ ustvarja v tem procesu. V to skupino je bila vključena tudi Slovenska razvojna družba, ki je bila ustanovljena za upravljanje javnih podjetij s težavami med privatizacijo, ki niso bila privatizirana v predvidenih rokih. Enota je prenehala delovati leta 2002.

Sektor država je v letu 2001 sestavljalo 2 551 enot, ki so po dejavnostih prikazane v tabeli 3.5. Za vse enote so na voljo individualni računovodski podatki.

Celotna proizvodnja netržnih proizvajalcev v sektorju država se deli na tržno proizvodnjo in proizvodnjo za lastno končno porabo, drugo netržno proizvodnjo in preostalo drugo netržno proizvodnjo. Tržna proizvodnja in proizvodnja za lastno končno porabo (skupaj 59 070 mio SIT) vsebujeta prodajo proizvodov, obdavčenih z DDV, po vrednosti, ki je enaka osnovi za DDV (38 581 mio SIT v skladu s podatki obračunov DDV od stranskih in pomožnih dejavnosti), proizvodnjo za lastno končno porabo (189 mio SIT), tržne najemnine in raznovrstne prihodke (20 300 mio SIT). V drugi netržni proizvodnji (91 087 mio SIT) so zajeti vsi drugi komercialni prihodki in druge vrste prodaje storitev. Pri individualnih storitvah so ti prihodki v glavnem plačila gospodinjestev za primarne storitvene dejavnosti, ki so izvzete iz sistema DDV, pri proračunskih uporabnikih pa so najpomembnejši del teh prihodkov sodne takse in pristojbine (ocenjene so v skladu s proračunsko statistiko). Preostala druga netržna proizvodnja je rezidualna kategorija, ta del proizvodnje financira oziroma plačuje država sama, kategorija pa je enaka izdatkom države za končno potrošnjo (poglavje 5.9). Njena vrednost znaša 859 402 mio SIT, kar je 85,1 odstotka proizvodnje sektorja država (1 009 558 mio SIT).

V dejavnosti poslovanja z nepremičninami (SKD 70), ta zajema tudi vse stanovanjske sklade na ravni centralne in lokalne države, predstavljata tržna in druga netržna proizvodnja približno 89 odstotkov celotne proizvodnje. Razlog za to je posebno knjiženje transakcij te dejavnosti v nacionalnih računih: po eni strani proizvodnja vključuje potrošnjo stalnega kapitala za državna stanovanja (poglavje 4.12), po drugi pa so v tej dejavnosti kot prihodek centralnega proračuna in lokalnih proračunov prikazane vse najemnine od socialnih in neprofitnih stanovanj.

Tabela 3.5 prikazuje tudi zaposlenost v sektorju država; ta ocena v celoti temelji na podatkih iz SRDAP, le podatke o številu zaposlenih v naših predstavništvih in veleposlaništvih v tujini zagotavlja Ministrstvo za zunanje zadeve.

Tabela 3.5 Struktura proizvodnje, število enot in zaposlenost v sektorju država po dejavnostih, 2001

	Skupaj proizvodnja v osnovnih cenah	Tržna proizvodnja in proizvodnja za lastno končno porabo	Druga netržna proizvodnja	Preostala druga netržna proizvodnja	Število enot	Zaposleni
22 Založništvo, tiskarstvo	62	11	0	51	1	0,0
55 Gostinstvo	605	49	144	412	7	0,1
63 Pomožne prometne dejavnosti; turistične organizacije	85	11	6	68	3	0,0
65 Finančno posredništvo	478	0	0	478	5	0,1
66 Zavarovalništvo in pokojninski skladi	871	503	0	368	1	0,1
70 Poslovanje z nepremičninami	7 252	4 972	1 462	818	24	0,1
73 Raziskovanje in razvoj	17 152	2 751	240	14 161	30	1,8
74 Druge poslovne dejavnosti	5 374	937	481	3 957	28	0,8
75 Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost	421 437	30 171	22 258	369 008	1 277	44,8
75.1 Javna uprava ter ekonomska in socialna politika	247 433	27 719	21 544	198 171	1 215	22,0
75.2 Posebne dejavnosti za celotno družbeno skupnost	156 763	1 390	15	155 358	60	21,1
75.21 Zunanje zadeve	9 601	0	0	9 601	1	0,5
75.22 Obramba	58 476	124	0	58 352	1	6,4
75.23 Pravosodje	35 733	39	0	35 694	45	4,9
75.24 Javna varnost, zakonitost in red	50 295	759	0	49 536	1	8,9
75.25 Zaščita in reševanje pri požarih in nesrečah	2 658	468	15	2 176	12	0,5
75.3 Skladi socialne varnosti	17 240	1 062	699	15 479	2	1,7
80 Izobraževanje	281 674	9 741	37 147	234 786	793	51,1
85 Zdravstvo in socialno varstvo	240 962	7 989	24 815	208 158	182	32,3
85.1 Zdravstvo	219 642	7 401	24 341	187 900	90	27,8
85.2 Veterinarstvo	1 038	212	0	826	1	0,2
85.3 Socialno varstvo	20 282	376	474	19 432	91	4,3
91 Dejavnosti združenj, organizacij	640	118	299	222	18	0,1
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	32 966	1 817	4 235	26 914	182	4,7
Skupaj dejavnosti	1 009 558	59 070	91 087	859 402	2 551	136,0
Struktura (%)	100,0	5,9	9,0	85,1		

3.1.6 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, kot netržni proizvajalci

Za nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, obstajata dve skupini računovodskih izkazov. Prva skupina so računovodski izkazi društva (poglavje 11.1.5). Ob glavni reviziji 2000 so bile v sektor NPISG vključene samo tiste enote z računovodskim izkazom za društva, ki imajo vsaj minimalno zaposlenost (polovico osebe letno). Veliko število zasebnih neprofitnih enot v PRS (22 000 v letu 2001) in v letnih računovodskih izkazih (17 000) je namreč brez zaposlenih, tako da tak pristop nima praktično nobenega vpliva na dodano vrednost sektorja. Z določitvijo natančnega števila enot je sorazmerno enostavno zagotavljati podatke, ki so primerljivi med leti, ter celovitost ocen za ta institucionalni sektor.

Druga skupina so računovodski izkazi pravnih oseb zasebnega prava (poglavje 11.1.6): sindikatov, dobrotelčnih ustanov, političnih strank itd. Enote s temi letnimi izkazi se delijo na tržne in netržne.

Za zbiranje podatkov pri verskih organizacijah ni zakonske osnove. Zanje se ocene pripravijo na osnovi podatkov o zaposlenosti po SRDAP in ustreznih vrednosti *per capita* pri enotah sektorja NPISG v dejavnosti članskih organizacij (SKD 91). Proizvodnjo verskih organizacij v celoti sestavlja preostala druga netržna proizvodnja.

Tabela 3.6 prikazuje proizvodnjo, tržne prodaje, drugo netržno proizvodnjo, število enot in zaposlenost v sektorju NPISG po dejavnostih.

Tabela 3.6 Struktura proizvodnje, število enot in zaposlenost v sektorju NPISG po dejavnostih, 2001

	Skupaj proizvodnja v osnovnih cenah	Tržna proizvodnja in proizvodnja za lastno končno porabo	Preostala druga netržna proizvodnja	Število enot	Zaposleni
	mio SIT				tisoč
01 Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	381	250	131	17	0,0
05 Ribištvo in ribiške storitve	508	263	245	18	0,0
55 Gostinstvo	18	6	12	1	0,0
65 Finančno posredništvo	16	0	16	1	0,0
73 Raziskovanje in razvoj	215	201	13	2	0,0
75 Javna uprava, in obramba, obvezna socialna varnost	1 292	80	1 212	54	0,1
75.1 Javna uprava, ekonomska in socialna politika	66	2	64	2	0,0
75.25 Zaščita in reševanje	1 226	78	1 148	52	0,1
80 Izobraževanje	2 583	1 241	1 342	46	0,5
85 Zdravstvo in socialno varstvo	9 863	3 050	6 813	167	0,7
85.1 Zdravstvo	956	2	954	1	0,0
85.3 Socialno varstvo	8 907	3 048	5 859	166	0,7
91 Dejavnosti združenj, organizacij	49 794	8 297	41 497	3 304	2,6
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	18 237	9 073	9 164	467	1,2
Skupaj dejavnosti	82 907	22 460	60 447	4 077	5,2
Struktura (%)	100,0	27,1	72,9		

3.1.7 Institucionalne in statistične enote, tabele ponudbe in porabe ter objavljanje podatkov

Kategorije proizvodnega in dohodkovnega BDP se v skladu z letnimi računovodskimi izkazi kot glavnim podatkovnim virom nanašajo na podjetja in so torej po dejavnostih objavljene s podjetji kot institucionalnimi enotami. Pred glavno revizijo 2000 so se podatki po dejavnostih pretvorili na obrate kot institucionalne enote, ker pa so podatkovni viri za obrate precej nepopolni, je bila kakovost takega preračuna vprašljiva.

Objavljanje podatkov po dejavnostih, ki temeljijo na obratih, je bilo tako v letu 2002 opuščeno. Podatki se sedaj po dejavnostih objavljajo samo za podjetja kot institucionalne enote, na enak način pa so bile preračunane tudi časovne vrste do leta 1995. Ker najpomembnejši podatkovni vir (letni računovodski izkazi) temelji na podjetjih, novi pristop poenostavlja izračun vseh kategorij BDP po proizvodni in dohodkovni metodi. Prva letna ocena BDP po proizvodni metodi je pripravljena sedem mesecev po koncu leta za 140 skupin dejavnosti, kar omogoča objavljanje na podrobni ravni dejavnosti.

V tabelah ponudbe in porabe so podatki o proizvodnji institucionalnih enot (ki tvorijo dejavnosti v tabelah) prikazani po proizvodih, simetrična input-output tabela pa je nato pripravljena in objavljena v obliki tabele proizvod po proizvodu. Zaradi (ne)razpoložljivih podatkovnih virov so tudi panoge v tabelah ponudbe in porabe opredeljene v skladu s podjetji kot institucionalnimi enotami, in ne v skladu z obrati.

Podrobna razčlenitev v glavne in stranske dejavnosti in po proizvodih je pripravljena v okviru izdelave tabel ponudbe in porabe. Končne tabele so izdelane na ravni 60 dejavnosti SKD in 60 skupin CPA, objavljene pa so približno 30 mesecev po koncu obdobja.

3.2 VREDNOTENJE

3.2.0 Uvod

Podatki v letnih računovodskih izkazih ter v administrativnih virih, ki se uporabljajo za ocenjevanje proizvodnje in vmesne potrošnje, so v skladu s temeljnimi računovodskimi načeli prikazani po obračunskem načelu. Izjema so podatki za neposredne proračunske uporabnike, agencije in sklade na centralni in lokalni ravni (poglavji 3.1.4.1 in 11.1.4); ti so prikazani po načelu denarnega toka, zato so potrebni popravki za prilagoditev na obračunske vrednosti (poglavje 3.3.2.1).

Proizvodnja je načeloma vrednotena v osnovnih cenah; te vključujejo subvencije na proizvode. Pri netržnih proizvajalcih je proizvodnja vrednotena po stroškovni metodi in je enaka vsoti vmesne potrošnje, sredstev za zaposlene, drugih davkov na proizvodnjo in potrošnje stalnega kapitala. Spremembe zalog so prilagojene za dobičke iz lastnine po dejavnostih in vrstah zalog; zaradi inflacije in posebnih računovodskih pravil so namreč te prilagoditve še vedno pomembne in vplivajo na vrednotenje proizvodnje in vmesne potrošnje (podrobneje so opisane v poglavju 3.2.5). Vsi proizvodi, ki vstopajo v vmesno potrošnjo, so vrednoteni v kupčevih cenah, večina davkov na proizvode pa je z neposrednimi podatkovnimi viri ocenjena na obračunski osnovi.

3.2.1 Proizvodnja

Podatki v letnih računovodskih izkazih in administrativnih virih so v skladu z računovodskimi načeli prikazani brez davkov na proizvode. Vrednost prodaje je tako v računih prodajalca prikazana kot neto vrednost, tj. brez davka na dodano vrednost in drugih davkov na blago in storitve, ki jih plačajo kupci. Proizvodnja tržnih proizvajalcev je vrednotena kot vsota prodaj, sprememb zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje, vrednosti proizvodov, ki so proizvedeni za lastno porabo, ter subvencij na proizvode. Spremembe zalog dokončanih proizvodov, blaga za lastno porabo in nedokončane proizvodnje so merjene v skladu s stroški inputov (vključno s stroški dela in amortizacije). Trgovsko blago je vrednoteno v kupčevih cenah brez odbitnega DDV.

Trgovska marža, to je proizvodnja trgovine, je ocenjena kot razlika med vrednostjo prodaje trgovskega blaga in nabavno vrednostjo trgovskega blaga. Obe komponenti trgovske marže sta v podatkovnih virih prikazani posebej, razen pri majhnih nekorporativnih podjetjih; pri teh podjetjih je treba maržo oceniti posredno ter za njeno vrednost prilagoditi proizvodnjo in vmesno potrošnjo, kot sta prikazani v podatkovnem viru.

3.2.2 Vmesna potrošnja

Vmesna potrošnja je vrednotena v kupčevih cenah brez odbitnega DDV. Porabe blaga za vmesno potrošnjo so navadno enake nakupom v obdobju, povečanim za izstope iz zalog in zmanjšanim za vstopne v zaloge. Spremembe zalog surovin in materiala so ocenjene v povprečnih kupčevih cenah. Bruto zavarovalne premije so sorazmerno po dejavnostih zmanjšane na raven proizvodnje zavarovalnih storitev, ki jih plačajo zavarovanci.

3.2.3 Davki na proizvode

Najpomembnejši davki na proizvode so ocenjeni neposredno iz podatkovnih virov, ki omogočajo obračunske ocene. Skupna obračunska vrednost DDV je ocenjena na osnovi mesečnih obračunov DDV, ki prikazujejo neto zapadli DDV v obdobju, in carinskih deklaracij, ki prikazujejo DDV, plačan pri uvozu. Uvozne dajatve in uvozni davki so ocenjeni na osnovi carinskih deklaracij, vir za obračunske trošarine po vrstah pa so mesečna poročila Cursa. Davki na posebne storitve so preračunani na obračunsko osnovo z enomesečno časovno prilagoditvijo podatkov, ki temeljijo na načelu denarnega toka.

3.2.4 Subvencije na proizvode

Subvencije na proizvode so v skladu s proračunsko statistiko vrednotene kot dejanske transakcije v obdobju. Podatke o subvencijah iz tega vira je mogoče sorazmerno sprejemljivo uskladiti z računovodskimi podatki podjetij. Izjema so subvencije v kmetijstvu, ki se plačujejo z zamudo, in sicer na začetku naslednjega leta. Podatki o kmetijskih

subvencijah v nacionalnih računih zato temeljijo na ekonomskih računih za kmetijstvo; ti subvencije prikazujejo na obračunski osnovi, te vrednosti pa so znatno višje od vrednosti v proračunskih bilancah.

3.2.5 Zaloge in dobički iz lastnine v nacionalnih računih

Računovodski standardi za družbe so zaradi inflacije specifični (leta 2001 je bil indeks cen življenjskih potrebščin 108,4); to še posebej velja za vrednotenje sredstev in zalog. Ti dve kategoriji v bilancah stanja nista prikazani po zgodovinskih cenah, ampak se na koncu leta redno revalorizirata na raven tekočih (nadomestitvenih) vrednosti.

V računovodskih podatkih gospodarskih družb so vrednosti zalog v tekočih cenah prikazane po stanju na začetku in koncu leta za dokončane proizvode, nedokončano proizvodnjo, surovine in material ter trgovsko blago. Vrednosti zalog po dejavnostih in po vrstah na začetku in koncu leta se v nacionalnih računih prevrednotijo na povprečne cene leta, spremembe zalog pa nato izračunajo kot razlika med stanjem na koncu leta in stanjem na začetku leta v povprečnih cenah leta. S tako ocenjenimi spremembami zalog se nadomestijo podatki iz računovodskih izkazov, ki prikazujejo povečanja zalog in zmanjšanja zalog (tabela 3.7). Spremembe zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje se dodajo k vrednosti prodaj in vrednosti proizvodnje za lastne potrebe, kar da skupno vrednost proizvodnje v tekočih cenah v obdobju. Z opisanim postopkom se iz vrednosti proizvodnje izločijo dobički iz lastnine na zalogah dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje.

Vrednotenje stroškov surovin in materiala ter zalog v računovodskih podatkih podjetij je odvisno od uporabljenih metod vrednotenja. Podatki o metodah vrednotenja stroškov in zalog, ki jih podjetja uporabljajo, in o pogostosti revalorizacije so bili zbrani z letnim dodatkom k četrletnemu raziskovanju gospodarskih družb. Rezultati so pokazali, da nobena metoda ne prevladuje (obratnozaporedne cene – LIFO, zaporedne cene – FIFO, povprečne cene itd.). Računovodska pravila dajejo v zadnjih letih prednost metodi zaporednih cen. V razmerah inflacije so stroški surovin in materiala v tekočih cenah (torej v skladu z načeli nacionalnih računov) vrednoteni samo ob uporabi metode obratnozaporednih cen in podobnih. Pri vseh drugih metodah, še posebej pa pri metodi zaporednih cen vrednotenje ni pravilno, saj so stroški surovin in materiala ter nabavna vrednost trgovskega blaga v tem primeru vrednoteni po zgodovinskih cenah.

Problem vrednotenja zalog je nasproten: pri metodi zaporednih cen so zaloge v tekočih cenah, pri metodi obratnozaporednih cen pa po zgodovinskih. Rezultati četrletnega raziskovanja so pokazali, da podjetja, ki uporabljajo metodo obratnozaporednih cen, zaloge ob koncu leta revalorizirajo na raven nadomestitvenih cen. Zaradi navedenega je treba popraviti vrednost stroškov surovin in materiala ter nabavne vrednosti trgovskega blaga, kot je prikazana v računovodskih izkazih. Popravek je enak nominalnim dobičkom iz lastnine na zalogah v obdobju, zmanjšanim za revalorizacijo zalog na koncu obdobja. Nominalni dobički iz lastnine na zalogah v obdobju so enaki vrednosti zalog na koncu leta, zmanjšani za vrednost na začetku leta in za spremembo zalog v povprečnih cenah leta (tabela 3.7). Popravki vrednosti so narejeni po dejavnostih ob upoštevanju stalnega deleža revalorizacije v nominalnih dobičkih iz lastnine (40 odstotkov pri zalogah surovin in materiala ter 50 odstotkov pri zalogah trgovskega blaga). Pri tem pristupu je del celotnih dobičkov iz lastnine na zalogah surovin in materiala ter trgovskega blaga dodan vrednostim tekočega računa; s tem je zmanjšana previsoko vrednotena bruto dodana vrednost (poslovni presežek) v računovodskih izkazih podjetij.

Izračun dobičkov iz lastnine in vrednostnega popravka je po vrstah zalog prikazan v tabeli 3.7. V letu 2001 je vrednostni popravek znašal 34 468 mio SIT, s čimer je bila bruto dodana vrednost, kot je prikazana v računovodskih izkazih, zmanjšana za 0,7 odstotka BDP. Od skupne vrednosti je 14 721 mio SIT ocenjenih za dokončano in nedokončano proizvodnjo, kar predstavlja negativno razliko pri vrednotenju med nacionalnimi računi in računovodskimi podatki podjetij. Porabe surovin in materiala so v nacionalnih računih popravljene za 7 758 mio SIT, nabavna vrednost trgovskega blaga pa za 11 988 mio SIT. Pri tem je treba omeniti, da so bili ti popravki v obdobjih visoke inflacije znatno višji in so bruto dodana vrednost po podatkih iz računovodskih izkazov zmanjšali za več odstotkov.

Tabela 3.7 Nominalni dobički iz lastnine, spremembe zalog in popravki vrednosti pri gospodarskih družbah, 2001

	Zaloge v tekočih nadomestitvenih vrednostih		Spremembe zalog v povprečnih cenah leta	Nominalni dobički iz lastnine na zalogah
	na začetku leta	na koncu leta		
	1	2	3	4 = 2 - 1 - 3
mio SIT				
Skupaj	932 635	998 909	3 301	62 972
Dokončana proizvodnja	148 696	161 854	2 962	10 195
Nedokončana proizvodnja	164 682	180 913	361	15 870
Surovine in material	253 598	258 959	-7 569	12 931
Trgovsko blago	365 659	397 182	7 547	23 976

	Računovodski podatki	Nacionalni računi	Popravek vrednosti
	1	2	3 = 2 - 1
Popravek vrednosti - skupaj (-1 + 2 + 3)			34 468
1 Dokončana in nedokončana proizvodnja	18 045	3 323	-14 721
Dokončana proizvodnja		2 962	
Nedokončana proizvodnja		361	
2 Surovine in material (porabe)	2 263 163	2 270 922	7 758
3 Nabavna vrednost trgovskega blaga	3 066 337	3 078 325	11 988

3.3 PREHOD OD RAČUNOVODSKIH IN ADMINISTRATIVNIH STANDARDOV NA KATEGORIJE NACIONALNIH RAČUNOV

3.3.0 Uvod

Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov v skladu z ESR 1995 je pomemben del izdelave nacionalnih računov; to še posebej velja za BDP po proizvodni metodi, ki v glavnem temelji na podatkih računovodskih izkazov. Glavni koraki in prilagoditve, ki so potrebni za pripravo podatkov v skladu z načeli in kategorijami nacionalnih računov, so v tem poglavju prikazani po vrstah računovodskih izkazov in administrativnih virov, opisanih v poglavju 3.1.4.1. Uporaba vseh drugih podatkovnih virov, ki se uporabljajo pri posameznih dejavnostih, je razložena v poglavjih 3.8 do 3.22. Tabela 3.8 prikazuje vrste računovodskih izkazov in druge posebne podatkovne vire ter poglavja, v katerih so razloženi, ter proces ocenjevanja BDP po razpoložljivih virih. Za vse vire, ki so prikazani v tem poglavju, je proces priprave ocen izveden na isti in standardni ravni dejavnosti (140 skupin).

Tabela 3.8 BDP po proizvodni metodi glede na razpoložljive podatkovne vire, 2001

	Poglavje	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	
		mio SIT			(%)
Skupaj po dejavnostih (A + B)		9 671 326	5 492 899	4 178 428	100,0
A Skupaj po glavnih virih (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	3.3	8 895 050	5 267 721	3 627 329	86,8
1. Gospodarske družbe	3.3.1	6 633 404	4 258 105	2 375 299	56,8
2. Država	3.3.2	1 009 558	327 891	681 667	16,3
2.1 Drugi uporabniki na centralni ravni		344 575	130 933	213 642	5,1
2.2 Drugi uporabniki na lokalni ravni		68 280	36 301	31 979	0,8
2.3 Določeni uporabniki		596 703	160 657	436 046	10,4
3. Tržni določeni uporabniki	3.3.3	110 670	37 255	73 415	1,8
4. Nekorporativna podjetja	3.3.4	1 027 776	584 744	443 032	10,6
4.1 Majhna nekorporativna podjetja		983 985	559 508	424 477	10,2
4.2 Veliki in srednje veliki samostojni podjetniki		43 791	25 236	18 556	0,4
5. Tržne pravne osebe zasebnega prava	3.3.5	30 735	5 398	25 337	0,6
6. NPISG	3.3.6	82 907	54 329	28 578	0,7
B Skupaj drugi viri (7 + 8 + 9 + 10)		776 277	225 178	551 099	13,2
7. Kmetijska dejavnost gospodinjstev	3.7	185 344	96 812	88 533	2,1
8. Denarni posredniki	3.16	180 302	54 474	125 828	3,0
9. Zavarovalnice in pokojninski skladi	3.16	54 870	23 132	31 738	0,8
10. Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev	3.17	355 761	50 760	305 001	7,3

3.3.1 Gospodarske družbe

3.3.1.0 Uvod

Računovodski izkazi gospodarskih družb so najpomembnejši podatkovni vir, saj pokrivajo več kot polovico BDP. Zajemajo nefinančne in finančne družbe, razen bank in zavarovalnic. V letu 2002 se je število postavk v izkazu nekoliko povečalo: stroški so bili razčlenjeni na glavne vrste surovin in materiala (energija in drugi material) ter storitev (transportne storitve, najemnine, povračila stroškov službenih potovanj in druge storitve), prihodki pa so bili razčlenjeni na prihodke od najemnin ter druge prihodke od prodaje blaga in storitev.

3.3.1.1 Proizvodnja

Proizvodnja tržnih proizvajalcev je enaka vrednosti proizvedenih blaga in storitev v obdobju, sestavljata pa jo tržna proizvodnja in proizvodnja za lastno končno porabo. Ustrezne kategorije in oznake v letnih računovodskih izkazih gospodarskih družb so:

- prodaja blaga in storitev na domačem trgu (oznaka 051);
- izvoz blaga in storitev (oznaka 052);
- prodaja trgovskega blaga na domačem trgu (oznaka 053);
- izvoz trgovskega blaga (oznaka 054);
- povečanje vrednosti manj zmanjšanje vrednosti zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje (oznaka 055 manj oznaka 056);
- vrednost blaga za lastno končno porabo (oznaka 057);
- tekoči transferji države (oznaka 058);
- nabavna vrednost trgovskega blaga (oznaka 061).

V tabeli 3.9 so prikazani vsi koraki od računovodskih podatkov do končne vrednosti proizvodnje v osnovnih cenah v nacionalnih računih. Tabela prikazuje proces izračuna; ta je enak za vse dejavnosti, za katere se izračunava bruto

dodana vrednost. V prvem koraku se proizvodnja izračuna glede na podatke podatkovnega vira; enaka je celotni prodaji, zmanjšani za nabavno vrednost trgovskega blaga. Pri tem je prodaja vsota prodaje na domačem trgu in v tujini (postavke 1, 2, 3 in 4 v tabeli 3.9), neto povečanja zalog (postavka 5), vrednosti blaga za lastno končno porabo (postavka 6) in vseh tekočih transferjev države (postavka 7). Nabavna vrednost trgovskega blaga je enaka računovodski vrednosti, ki je popravljena tako, kot je opisano v poglavju 3.2.5, in zmanjšana za druge popravke. Le-ti so potrebni v proizvodnji elektrike (nabavna vrednost trgovskega blaga, ki znaša 12 232 mio SIT, je izločena iz komponente trgovskega blaga in prenesena v vmesno potrošnjo) in zaradi napak v podatkovnem viru (270 mio SIT).

V naslednjem koraku je proizvodnja prilagojena s pozitivnimi in negativnimi popravki. Nekateri med njimi so narejeni v vseh dejavnostih, drugi pa samo v posameznih. Pozitivni popravki v vrednosti 33 516 mio SIT so:

- Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (SKD 75.1) – 13 267 mio SIT;
- subvencije za potrošnjo – 6 492 mio SIT;
- drugi popravki – 13 757 mio SIT¹⁾.

Podatki o prodaji Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji so popravljani na vrednost celotnih pobranih cestnin. V računovodskem izkazu družba namreč prikazuje samo tisti del cestnin, ki ga porabi za tekoče stroške vzdrževanja, ne pa tudi cestnin, ki se porabljajo za gradnjo novih avtocest.

Celotni tekoči transferji države, ki so prikazani v računovodskih izkazih (65 709 mio SIT), se delijo na subvencije na proizvode (17 715 mio SIT), druge subvencije na proizvodnjo (33 618 mio SIT), transferje kapitala (7 884 mio SIT) in subvencije za potrošnjo (6 492 mio SIT). Zadnja kategorija je vir proizvodnje v obliki transferjev proizvodov v naravi končnim potrošnikom preko tržnih proizvajalcev, ta transfer pa kot izdatek za končno potrošnjo v celoti financira država (poglavje 5.9).

Negativni popravki proizvodnje v znesku 225 288 mio SIT so:

- proizvodnja elektrike (SKD 40.1) – 160 335 mio SIT;
- popravek vrednosti pri spremembah zalog – 14 721 mio SIT;
- tekoči transferji države – 47 994 mio SIT;
- napake v podatkovnem viru – 1 400 mio SIT;
- drugi popravki – 838 mio SIT¹⁾.

Iz proizvodnje in vmesne potrošnje dejavnosti dobave elektrike so izločene vse transakcije elektrike znotraj sektorja. Popravki vrednosti pri spremembah zalog so razloženi v poglavju 3.2.5. Tekoči transferji države so zmanjšani za druge subvencije na proizvodnjo, subvencije za potrošnjo in kapitalske transferje, kar da končno vrednost subvencij na proizvode kot dela proizvodnje v osnovnih cenah. Z negativnim popravkom so odpravljene tudi napake v podatkovnem viru.

V naslednjem koraku so narejeni popravki za polno zajetje in za blago na oplemenitenju, katerega vrednost v podatkih podjetij ni prikazana; s tem je ocenjena končna vrednost proizvodnje v osnovnih cenah v nacionalnih računih. Popravki za polno zajetje so podrobneje opisani v poglavju 3.6, celotno vrednost (133 505 mio SIT) pa sestavljajo popravki za neporočanje (95 064 mio SIT), za napitnine, hrano v gostilnah in blago za zaposlene v trgovini (5 563 mio SIT) ter za napačno poročanje majhnih družb (32 879 mio SIT). Popravki za neporočanje znašajo 1,4 odstotka celotne proizvodnje; to potrjuje, da je zajetje v podatkovnem viru za gospodarske družbe sorazmerno dobro. Vrednost blaga na oplemenitenju je ocenjena v tabelah ponudbe in porabe in temelji na podatkih o uvozu blaga na oplemenitenje iz carinskih deklaracij in na podatkih o proizvodnji na osnovi oplemenitenja iz letnega raziskovanja industrije.

Tabela 3.9 Kategorije proizvodnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za gospodarske družbe, 2001

	Oznaka v podatkovnem viru	Kategorije in popravki proizvodnje
		mio SIT
1. Prodaja blaga in storitev na domačem trgu	051	3 579 231
2. Izvoz blaga in storitev	052	2 219 590
3. Prodaja trgovskega blaga na domačem trgu	053	3 182 236
4. Izvoz trgovskega blaga	054	425 995
5. Povečanje manj zmanjšanje zalog	055 - 056	18 045
6. Vrednost blaga za lastno končno porabo	057	57 319
7. Tekoči transferji države	058	65 709
Skupaj prodaja (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7)		9 548 125
Manj: nabavna vrednost trgovskega blaga		3 078 325
Nabavna vrednost trgovskega blaga	061	3 078 839
Plus: popravek vrednosti		11 988
Manj: drugi popravki		12 502
Skupaj proizvodnja v podatkovnem viru		6 469 800
Pozitivni popravki		33 516
Negativni popravki		225 288
Proizvodnja v osnovnih cenah v podatkovnem viru		6 278 027
Popravki za polno zajetje		133 505
Blago na oplemenitenju		221 871
Proizvodnja v osnovnih cenah v nacionalnih računih		6 633 404
Prodaja (skupaj s trgovsko maržo)		6 555 047
Sprememba zalog dokončanih proizvodov		2 962
Sprememba zalog nedokončane proizvodnje		361
Proizvodnja za lastno končno porabo		57 319
Subvencije na proizvode		17 715

Celotna proizvodnja gospodarskih družb v osnovnih cenah je ocenjena na 6 633 404 mio SIT, kar je 68,6 odstotka skupne proizvodnje proizvajalcev (9 671 326 mio SIT). Sestavljajo jo tržne prodaje skupaj s trgovsko maržo (6 555 047 mio SIT ali 98,8 odstotka celote), spremembe zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje (3 323 mio SIT ali 0,1 odstotka celote), proizvodnja za lastno končno porabo (57 319 mio SIT ali 0,9 odstotka celote) in subvencije na proizvode (17 715 mio SIT ali 0,3 odstotka celote).

Struktura proizvodnje za lastno končno porabo je bila v letu 2002 preverjena z dodatkom k četrletnemu raziskovanju gospodarskih družb. Rezultati so pokazali, da 70 odstotkov celotne vrednosti predstavljajo bruto investicije v osnovna sredstva; te se v razmerju 50/50 delijo na zgradbe in objekte ter na druge proizvode za investicije v osnovna sredstva. Samo 5,5 odstotka so proizvodi za potrošnje zaposlenih, preostanek pa so po namenu nedefinirani proizvodi. Vrednost po namenu nedefiniranih proizvodov je bila v letu 2002 izločena iz računovodskih podatkov podjetij o tej kategoriji, tako da je bila proizvodnja za lastno končno porabo v tem letu ocenjena v vrednosti 38 583 mio SIT ali 0,7 odstotka BDP (7,3 odstotka so proizvodi za potrošnje zaposlenih, preostanek pa proizvodi za bruto investicije v osnovna sredstva).

3.3.1.2 Vmesna potrošnja

Stroški so prikazani v naslednjih postavkah računovodskih izkazov podjetij:

- surovine in material (oznaka 062);
- storitve in drugi poslovni stroški, kot so potni stroški in nastanitev na službenem potovanju ter povračila drugih poslovnih stroškov zaposlenim (oznaka 063);
- drugi stroški (oznaka 071).

Tabela 3.10 prikazuje korake, s katerimi se v nacionalnih računih popravijo podatki računovodskih izkazov. Najprej je vmesna potrošnja v kupčevih cenah ocenjena glede na podatkovni vir ter prilagojena s pozitivnimi in negativnimi popravki. Pozitivni popravki, ki znašajo 97 507 mio SIT, so:

- nabavna vrednost trgovskega blaga v proizvodnji elektrike (SKD 40.1) – 12 232 mio SIT;
- popravek vrednosti surovin in materiala – 7 758 mio SIT;
- stroški popravil avtomobilov, ki jih z odškodninami neposredno financirajo zavarovalnice – 3 394 mio SIT;
- PMSFP – 65 637 mio SIT;
- drugi popravki – 8 486 mio SIT¹⁾.

Nabavna vrednost trgovskega blaga pri proizvodnji elektrike je prenesena v vmesno potrošnjo (poglavje 3.3.1.1). Popravki vrednosti surovin in materiala so opisani v poglavju 3.2.5. Stroški popravil avtomobilov, ki jih z odškodninami neposredno financirajo zavarovalnice, se vključijo v vmesno potrošnjo lastnikov vozil, dodatni stroški podjetij pa se nato uskladijo z zavarovalnimi odškodninami podjetjem. Podatki o stroških popravil avtomobilov so zbrani s statističnim raziskovanjem zavarovalnic. PMSFP so po dejavnostih razporejene sorazmerno glede na bruto dodano vrednost.

Negativni popravki, ki znašajo 230 531 mio SIT, so:

- proizvodnja elektrike (SKD 40.1) – 160 335 mio SIT;
- popravek bruto zavarovalnih premij – 30 331 mio SIT;
- drugi davki na proizvodnjo – 35 477 mio SIT;
- drugi popravki – 4 388 mio SIT¹⁾.

Prvi popravek je posledica netiranja proizvodnje elektrike za medsektorske transakcije, kar je standardna rešitev v nacionalnih računih. Z drugim popravkom so bruto zavarovalne premije, kot so prikazane v računovodskih podatkih podjetij, sorazmerno zmanjšane na raven plačila zavarovalnih storitev. Tretji negativni popravek je popravek "drugih stroškov" za druge davke na proizvodnjo. Pri večini drugih davkov na proizvodnjo je mogoče razpoznati plačnika, pri tistih, ki jih plačujejo vse dejavnosti, pa je bila razporeditev po dejavnostih plačnika opravljena za leto 2000, in sicer na osnovi vsakega posameznega plačila ustreznih davkov (poglavje 4.8). Naslednja razporeditev drugih davkov na proizvodnjo po dejavnostih je bila opravljena za leto 2005. Za dodatno razjasnitev strukture "drugih stroškov" je bil uporabljen dodatek k četrletnemu raziskovanju gospodarskih družb za leto 2004.

Tabela 3.10 Kategorije vmesne potrošnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za gospodarske družbe, 2001

	Oznaka v podatkovnem viru	Kategorije in popravki vmesne potrošnje
		mio SIT
1. Surovine in material	062	2 409 185
2. Storitve	063	1 691 710
3. Drugi stroški	071	76 261
Skupaj stroški v podatkovnem viru (1 + 2 + 3)		4 177 156
Pozitivni popravki		97 507
Negativni popravki		230 531
Vmesna potrošnja v podatkovnem viru		4 044 132
Pozitivni popravki za polno zasetje		65 890
Negativni popravki za polno zasetje		73 789
Blago na oplemenitenu		221 871
Vmesna potrošnja v nacionalnih računih		4 258 105

V zadnjem koraku se vmesna potrošnja v kupčevih cenah po podatkovnem viru prilagodi za pozitivne in negativne popravke za polno zasetje ter za blago na oplemenitenu. Pozitivne popravke za polno zasetje sestavljajo popravki vmesne potrošnje enot, ki ne poročajo (97 507 mio SIT), negativni popravki (73 789 mio SIT) pa so popravki za

denarna povračila stroškov službenih potovanj (47 474 mio SIT), zasebno rabo službenih vozil (15 263 mio SIT) in za previsoko vmesno potrošnjo v računovodskih izkazih podjetij z manj kot deset zaposlenimi (11 052 mio SIT). Končna vrednost vmesne potrošnje gospodarskih družb je ocenjena na 4 258 105 mio SIT, kar je 77,5 odstotka celotne vmesne potrošnje v nacionalnih računih.

3.3.2 Država

3.3.2.0 Uvod

Za enote sektorja država obstajata dva podatkovna vira. Računovodski izkazi t. i. drugih uporabnikov (neposrednih proračunskih uporabnikov) so prikazani po načelu denarnega toka, računovodski izkazi določenih uporabnikov (posrednih proračunskih uporabnikov) pa po načelu denarnega toka in na obračunski osnovi (poglavji 11.1.3 in 11.1.4). Podatki, ki so prikazani po načelu denarnega toka, so podrobnejši in prikazujejo tudi transakcije računa kapitala s tekočim primanjkljajem (presežkom) kot izravnalno postavko med prihodki in izdatki.

3.3.2.1 Drugi uporabniki

Tabela 3.11 prikazuje korake in prilagoditve računovodskih podatkov drugih uporabnikov pri prehodu na glavne kategorije proizvodnje v nacionalnih računih. Pri tem je kategorija "preostala druga netržna proizvodnja" ocenjena rezidualno in je prikazana na dnu tabele.

Podatke za vse enote centralne in lokalne države zagotavlja Ajpes. Na centralni ravni je podatkovni vir popoln, na lokalni ravni pa navadno manjka manjše število majhnih enot. Na centralni ravni je vključenih tudi šest gospodarskih družb (tudi Slovenska odškodninska družba in Kapitalska družba), vendar podatki zanje niso prikazani posebej, ampak so združeni s podatki proračunskih uporabnikov.

Vmesna potrošnja

V podatkovnih virih so komponente vmesne potrošnje prikazane v naslednjih računovodskih kategorijah:

- pisarniški splošni material in storitve (oznaka 195);
- posebni (v glavnem vojaški) material in storitve (oznaka 196);
- energija, voda, komunalne storitve in komunikacije (oznaka 197);
- prevozni stroški in storitve (oznaka 198);
- izdatki za službena potovanja (oznaka 199);
- stroški tekočega vzdrževanja (oznaka 200);
- najemnine (oznaka 201);
- drugo blago in storitve (oznaka 204).

Celotni stroški v podatkovnem viru se prilagodijo s štirimi pozitivnimi popravki. S prvim se transakcije, ki so knjižene po načelu denarnega toka, prilagodijo na obračunsko osnovo (1 706 mio SIT²⁾). Z enim delom tega popravka se vmesna potrošnja uporabnikov centralnega proračuna časovno prilagodi za en mesec (3 884 mio SIT).

Drugi pozitivni popravek je narejen za Zavod za blagovne rezerve, ki je tržni proizvajalec. Transfer centralnega proračuna tej enoti se zato v nacionalnih računih obravnava kot plačilo za storitev (1 444 mio SIT).

Tretji popravek je popravek za storitve Agencije za plačilni promet (3 651 mio SIT), ker so bili vsi javnofinančni prihodki (skupaj z davki in prispevki za socialno varnost), ki jih je zbrala agencija, v centralnem proračunu prikazani neto (po odbitku storitvene marže agencije). Že naslednje leto so bili prihodki v centralnem proračunu prikazani bruto, zato ta korekcija ni bila več potrebna.

Zadnji je popravek za PMSFP (4 646 mio SIT), ki so za sektor država v celoti razporejene v centralno državo in v dejavnost L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost.

Negativni so popravki za bruto zavarovalne premije, ki so zmanjšane na raven zavarovalne storitve (postavka 1), za kategorije sredstev za zaposlene (postavke 2, 4 in 5), druge davke na proizvodnjo (postavka 3), druge subvencije na proizvodnjo (postavka 6) in za kategorije bruto investicij v osnovna sredstva (postavka 7). Vsi popravki temeljijo na podrobnih podatkih proračunske statistike (računi centralnega proračuna in lokalnih proračunov – RCP/RLP). Popravek pri postavki 6 je potreben, ker so stroški tekočega vzdrževanja javne železniške infrastrukture v nacionalnih

računih (in v izkazih podjetja) prikazani med tekočimi transferji in posledično med drugimi subvencijami na proizvodnjo.

Celotna vrednost vmesne potrošnje je v nacionalnih računih ocenjena na 167 234 mio SIT, od česar je 130 933 mio SIT vmesne potrošnje na centralni ravni, 36 301 mio SIT pa na lokalni ravni.

Sredstva za zaposlene

Stroški dela, kot so prikazani v podatkovnih virih, so časovno prilagojeni za en mesec ter povečani za komponente, ki so izločene iz vmesne potrošnje in prenesene v sredstva za zaposlene. Popravki vmesne potrošnje zajemajo denarna povračila stroškov službenih potovanj (dnevnice za službena potovanja po proračunskih podatkih znašajo 44 odstotkov postavke 199, ta odstotek pa je nato uporabljen za celoten sektor država), hrano v vojski, plačila po avtorskih pogodbah in pogodbah o delu, sejnine in plačila članom posebnih komisij, dodatke poslancem in državnim svetnikom, plačila za delo zapornikov in ustrezne davke za avtorsko delo in delo po pogodbah. Sredstva za zaposlene so na centralni ravni ocenjena na 174 206 mio SIT, na lokalni pa na 17 494 mio SIT.

Drugi davki na proizvodnjo

Druge davke na proizvodnjo sestavljajo davek na izplačane plače, nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč in pristojbine za registracijo motornih vozil, ki jih plačajo drugi uporabniki na centralni (7 953 mio SIT) in lokalni ravni (763 mio SIT).

Potrošnja stalnega kapitala

Potrošnja stalnega kapitala je za neposredne proračunske uporabnike na centralni in lokalni ravni ocenjena po metodi nepretrganega popisovanja. Izjema so gospodarske družbe in skladi centralne države, ki potrošnjo stalnega kapitala (amortizacijo) prikazujejo v svojih računovodskih izkazih. Celotna potrošnja stalnega kapitala v vrednosti 45 205 mio SIT zajema tudi potrošnjo stalnega kapitala za ceste, mostove in podobno javno infrastrukturo; ta znaša 19 109 mio SIT (poglavje 4.12).

Proizvodnja, tržna proizvodnja, druga netržna proizvodnja in preostala druga netržna proizvodnja

Celotna proizvodnja je tako po stroškovnem pristopu za druge uporabnike na centralni ravni ocenjena na 344 575 mio SIT, na lokalni ravni pa na 68 280 mio SIT. Na koncu tabele 3.11 je celotna proizvodnja teh enot razdeljena na tržne prodaje (oznaka 150), sodne takse (oznaka 146), tržne najemnine in koncesije (oznaka 145), tržne prihodke gospodarskih družb (na lokalni ravni so prikazani tržni prihodki nezajetih enot) in na preostalo drugo netržno proizvodnjo kot preostanek celotne vrednosti. Preostala druga netržna proizvodnja na centralni ravni znaša 306 979 mio SIT, na lokalni pa 49 468 mio SIT. Ta kategorija je hkrati izdatek države za končno potrošnjo in je opisana v poglavju 5.9 (prikazana je tudi v tabeli 3.5).

Celotna proizvodnja drugih uporabnikov je v letu 2001 znašala 412 855 mio SIT ali 4,3 odstotka skupne proizvodnje v osnovnih cenah.

Tabela 3.11 Kategorije proizvodnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za druge uporabnike, 2001

	Oznaka v podatkovnem viru	Kategorije in popravki proizvodnje		
		skupaj	centralna država	lokalna država
		mio SIT		
1. Material in storitve	od 195 do 201	139 082	109 688	29 393
2. Drugo blago in storitve	204	34 213	26 655	7 558
Skupaj stroški v podatkovnem viru (1 + 2)		173 295	136 344	36 951
Pozitivni popravki		11 446	11 446	
1. Časovno prilagojene transakcije	RCP/RLP	1 706	1 706	
2. Plačilo storitev za vzdrževanje blagovnih rezerv	RCP/RLP	1 444	1 444	
3. Storitve Agencije za plačilni promet	RCP/RLP	3 651	3 651	
4. PMSFP		4 646	4 646	
Negativni popravki		20 506	18 966	1 540
1. Bruto zavarovalne premije	RCP/RLP	1 581	1 168	413
2. Plače	RCP/RLP	3 768	3 045	723
3. Drugi davki na proizvodnjo	RCP/RLP	1 050	867	183
4. Denarna povračila stroškov službenih potovanj	199 (44 %)	1 731	1 510	221
5. Hrana v vojski	RCP/RLP	1 481	1 481	
6. Druge subvencije na proizvodnjo – javni železniški prevoz	RCP/RLP	9 480	9 480	
7. Drugi popravki	RCP/RLP	1 414	1 414	
Vmesna potrošnja v podatkovnem viru		164 235	128 824	35 411
8. Gospodarske družbe in skladi (na lokalni ravni neodgovor)		2 999	2 109	890
A Vmesna potrošnja v nacionalnih računih		167 234	130 933	36 301
1. Bruto plače	082+085+086	137 004	124 510	12 494
2. Drugi stroški dela	083+084+087+088	18 101	16 350	1 751
3. Socialni prispevki delodajalcev	089	25 155	23 157	1 999
Skupaj stroški dela v podatkovnem viru (1 + 2 + 3)		180 260	164 017	16 244
Pozitivni popravki		9 331	8 175	1 156
1. Časovna prilagoditev na obračunsko osnovo	Enomesečni zamik	2 350	2 139	211
2. Plače med vmesnimi inputi	RCP/RLP	3 768	3 045	723
3. Denarna povračila stroškov službenih potovanj	199 (del)	1 731	1 510	221
4. Hrana v vojski	RCP/RLP	1 481	1 481	
Sredstva za zaposlene v podatkovnem viru		189 591	172 192	17 399
5. Gospodarske družbe in skladi (na lokalni ravni neodgovor)		2 109	2 014	94
B Sredstva za zaposlene v nacionalnih računih		191 700	174 206	17 494
1. Drugi davki na proizvodnjo	RCP/RLP	1 050	867	183
2. Davek na izplačane plače	203	7 581	7 013	569
Drugi davki na proizvodnjo v podatkovnem viru (1 + 2)		8 632	7 880	752
3. Gospodarske družbe in skladi (na lokalni ravni neodgovor)		85	73	12
C Drugi davki na proizvodnjo v nacionalnih računih		8 716	7 953	763
1. Amortizacija, gospodarske družbe in skladi		295	295	
2. Metoda nepretrganega popisovanja		44 910	31 188	13 722
D Potrošnja stalnega kapitala v nacionalnih računih		45 205	31 483	13 722
E Skupaj proizvodnja (A + B + C + D)		412 855	344 575	68 280
1. Tržne prodaje	150	8 187	6 109	2 078
2. Sodne takse	146	21 205	19 663	1 542
3. Tržne najemnine in koncesije	145	24 379	10 175	14 205
4. Gospodarske družbe in skladi (na lokalni ravni neodgovor)		2 637	1 649	987
5. Preostala druga netržna proizvodnja (E - 1 - 2 - 3 - 4)		356 447	306 979	49 468

3.3.2.2 Določeni uporabniki, ki so del sektorja država

Vse enote, ki imajo računovodske izkaze za določene uporabnike, se v nacionalnih računih z uporabo merila 50-ih odstotkov tržnih prodaj v proizvodnji razdelijo na tržne enote in enote sektorja država. V tem poglavju so opisani tisti določeni uporabniki, ki so del sektorja država; tisti, ki so tržni proizvajalci, so opisani v poglavju 3.3.3.

Od leta 2000 imajo določeni uporabniki dva računovodska izkaza, eden temelji na načelu denarnega toka, drugi pa na obračunskem načelu. Obračunski podatki temeljijo na podobnih pravilih, kot veljajo za gospodarske družbe, podatki, ki temeljijo na denarnem toku, pa so precej bolj podrobni. V procesu priprave ocen, ki je prikazan v tabeli 3.12, se uporabljata oba vira; oznake od 060 do 094 označujejo podatke iz obračunskega vira, oznake od 401 naprej pa iz drugega vira. Podatki, prikazani po načelu denarnega toka, so enaki, kot so pojasnjeni pri drugih uporabnikih v poglavju 3.3.2.1.

Vmesna potrošnja

Postavke vmesne potrošnje v podatkovnem viru so stroški materiala (oznaka 074), stroški storitev (oznaka 075) in drugi stroški (oznaka 083). Drugi stroški, ki so prikazani v tabeli 3.12, so že zmanjšani za vse tekoče transferje za brezposelne (socialni prejemki v denarju – skupaj 61 213 mio SIT preko Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje). V naslednjem koraku so skupni stroški po podatkovnih virih zmanjšani zaradi popravka bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (ocena nacionalnih računov), za druge davke na proizvodnjo in denarna povračila stroškov službenih potovanj. Zajetje v podatkovnih virih je skoraj popolno, tako da je z majhnim popravkom za nezajetje skupna vrednost vmesne potrošnje v nacionalnih računih ocenjena na 160 657 mio SIT.

Sredstva za zaposlene

Komponente stroškov dela so v podatkovnem viru enake kot pri gospodarskih družbah; zmanjšane so za davek na izplačane plače (oznaka 454 je časovno prilagojena za en mesec), povečane pa za denarna povračila stroškov službenih potovanj in popravke za polno zajetje, kar da končno vrednost sredstev za zaposlene v nacionalnih računih (392 402 mio SIT).

Drugi davki na proizvodnjo

Drugi davki na proizvodnjo so ocenjeni na 16 125 mio SIT, zajemajo pa davek na izplačane plače, nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč in pristojbine za registracijo motornih vozil.

Potrošnja stalnega kapitala

Potrošnja stalnega kapitala, ki znaša 27 519 mio SIT, je skoraj v celoti ocenjena z metodo nepretrganega popisovanja (poglavje 4.12). V tabeli 3.12 je prikazana tudi amortizacija iz podatkovnih virov ter razlika med vrednostjo v računovodskih podatkih in končno vrednostjo v nacionalnih računih.

Proizvodnja, tržna proizvodnja, druga netržna proizvodnja in preostala druga netržna proizvodnja

Celotna proizvodnja je za določene uporabnike, ki so del sektorja država, po stroškovnem pristopu ocenjena na 596 703 mio SIT ali 6,2 odstotka skupne proizvodnje v osnovnih cenah. Po odštetju tržnih prodaj, proizvodnje za zaloge, najemnin in drugih tržnih prihodkov ter po prištetju nabavne vrednosti trgovskega blaga je preostala druga netržna proizvodnja ocenjena kot preostanek celotne vrednosti, ki znaša 502 955 mio SIT. Nabavno vrednost trgovskega blaga je pri tej enačbi treba prišteti, ker ti nakupi niso vključeni v vmesno potrošnjo.

Tabela 3.12 Kategorije proizvodnje v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za določene uporabnike, ki so del sektorja država, 2001

	Oznaka v podatkovnih virih	Kategorije v podatkovnih virih in popravki
		mio SIT
1. Stroški materiala	074	88 388
2. Stroški storitev	075	72 365
3. Drugi stroški	083	3 337
Skupaj stroški v podatkovnih virih (1 + 2 + 3)		164 089
Manj: popravek bruto zavarovalnih premij	Ocena NR	1 158
Manj: drugi davki na proizvodnjo	083 (del)	622
Manj: denarna povračila stroškov službenih potovanj	450 (44 %)	2 193
Vmesna potrošnja v podatkovnih virih		160 116
Popravki za polno zasetje		540
A Vmesna potrošnja v nacionalnih računih		160 657
1. Bruto plače	077	299 899
2. Drugi stroški dela	079	50 104
3. Socialni prispevki delodajalcev	078	54 038
Skupaj stroški dela v podatkovnih virih (1 + 2 + 3)		404 042
Manj: davek na izplačane plače	454 * 1,05	15 433
Plus: denarna povračila stroškov službenih potovanj	450 (44 %)	2 193
Sredstva za zaposlene v podatkovnih virih		390 802
Popravki za polno zasetje		1 600
B Sredstva za zaposlene v nacionalnih računih		392 402
1. Drugi davki na proizvodnjo	083 (del)	622
2. Davek na izplačane plače	454	15 433
Drugi davki na proizvodnjo v podatkovnih virih (1 + 2)		16 055
Popravki za polno zasetje		70
C Drugi davki na proizvodnjo v nacionalnih računih		16 125
1. Amortizacija	080	17 197
2. Popravki za polno zasetje		53
3. Metoda nepretrganega popisovanja		10 269
D Potrošnja stalnega kapitala v nacionalnih računih		27 519
E Skupaj proizvodnja (A + B + C + D)		596 703
1. Prodaje – javne storitve	418	45 424
2. Drugi tržni prihodki	421	25 187
3. Tržne prodaje	425	21 958
4. Prihodki od najemnin	427	2 398
5. Nabavna vrednost trgovskega blaga	073	1 736
6. Proizvodnja za lastne potrebe	062 - 063	189
7. Prodaje – popravki za polno zasetje		328
8. Preostala druga netržna proizvodnja (E - 1 - 2 - 3 - 4 + 5 - 6 - 7)		502 955

3.3.3 Tržni določeni uporabniki

3.3.3.0 Uvod

Preostale enote določenih uporabnikov so tržni proizvajalci, ki opravljajo različne storitve. Najpomembnejše so storitve trgovine na drobno v lekarnah (SKD 52.3), študentskih in dijaških domov (SKD 55.2), pomožnih finančnih dejavnosti (SKD 67 – Agencija za plačilni promet), drugega izobraževanja (SKD 80.42), zdravstva (SKD 85.14), domov za starejše (SKD 85.31), nepridobitnih poslovnih združenj (SKD 91) in javne radio televizije (SKD 92.2). Te enote so bile pred glavno revizijo 2000 v glavnem vključene v sektor država, ob analizi vsake posamezne enote z merilom 50-ih odstotkov tržnih prodaj v proizvodnji pa so dobile status tržnih proizvajalcev. Izračun proizvodnje in vmesne potrošnje za tržne določene uporabnike je prikazan v tabeli 3.13.

Tabela 3.13 Kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za tržne določene uporabnike, 2001

	Oznaka v podatkovnem viru	Kategorije v podatkovnem viru in popravki
		mio SIT
1. Prodaje blaga in storitev	061	102 361
2. Povečanje manj zmanjšanje zalog	062 - 063	85
3. Prodaja trgovskega blaga	064	67 858
4. Nabavna vrednost trgovskega blaga	073	56 785
5. Druge subvencije na proizvodnjo	Ocena NR	2 849
Proizvodnja v nacionalnih računih (1 + 2 + 3 - 4 - 5)		110 670
1. Stroški materiala	074	13 206
2. Stroški storitev	075	23 741
3. Drugi stroški	083	861
Skupaj stroški v podatkovnem viru (1 + 2 + 3)		37 807
Manj: popravek bruto zavarovalnih premij	Ocena NR	380
Manj: drugi davki na proizvodnjo	083 (del)	172
Vmesna potrošnja v nacionalnih računih		37 255

3.3.3.1 Proizvodnja

Proizvodnja je ocenjena na enak način kot pri vseh tržnih proizvajalcih; enaka je prodajam, neto povečanjem zalog in trgovski marži, ki je razlika med prodajami trgovskega blaga in nabavno vrednostjo trgovskega blaga. Od te vrednosti so odštete druge subvencije na proizvodnjo, kar da končno vrednost proizvodnje (110 670 mio SIT).

Celotna prodaja (vsota postavk 1, 2 in 3 v tabeli 3.13) znaša 170 304 mio SIT, od česar so transferji od države 56 416 mio SIT (podatki po načelu denarnega toka). Ti transferji se delijo na plačila za storitve (v glavnem transferji tržnih proizvodov v naravi gospodinjstvom preko tržnih proizvajalcev, poglavje 5.9) in na druge subvencije na proizvodnjo, ki so tako končna korekcijska postavka pri izračunu proizvodnje.

3.3.3.2 Vmesna potrošnja

Vmesna potrošnja je enaka vsoti stroškov materiala (oznaka 074), stroškov storitev (oznaka 075) in drugih stroškov (oznaka 083), zmanjšani za druge davke na proizvodnjo (del oznake 083) in za popravek bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (ocena nacionalnih računov). Vmesna potrošnja je v nacionalnih računih ocenjena na 37 255 mio SIT.

3.3.4 Nekorporativna podjetja

3.3.4.0 Uvod

Podatkovni vir za velike in srednje velike samostojne podjetnike je enak kot za gospodarske družbe (računovodski izkazi, ki jih zbira Ajpes). Za majhna nekorporativna podjetja so podatkovni vir napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti, ki jih zagotavlja Durs. Surs je dostop do individualnih podatkov davčnih napovedi samozaposlenih dobil konec leta 2002, kar je bistveno izboljšalo proces ocenjevanja ter še posebej preverjanje zajetja v podatkovnem viru. Prav tako je pomembno, da sta se konec 90. let izboljšala in izpopolnila registriranje in poročanje samozaposlenih oseb, saj je bilo vključenih več skupin storitvenih dejavnosti. Ker so za večino samozaposlenih podatkovni vir davčne napovedi, je neporočanje zelo majhno, vir pa je izčrpen. Surs je konec leta 2002 dobil tudi dostop do mesečnih obračunov DDV; tudi ta vir je izčrpen in omogoča boljše preverjanje zajetja za samozaposlene.

Z letom 2002 so tudi majhni samostojni podjetniki pričeli pošiljati računovodske izkaze Ajpesu, pri čemer so vprašalniki in računovodska pravila podobni tistim za gospodarske družbe ter velike in srednje velike samostojne podjetnike. Prednost novega vira je pravočasnost, saj so podatki na voljo dva meseca pred davčnimi napovedmi, slabost pa manjše zajetje glede na davčne napovedi. Z novim virom je bilo mogoče proces priprave ocen za samostojne podjetnike prilagoditi istim pravilom in kategorijam kot za gospodarske družbe, nov postopek pa je bil uveden pri pripravi podatkov za leto 2004. Novi vir omogoča tudi izračun sprememb zalog, kar s podatki davčnih napovedi ni možno.

3.3.4.1 Proizvodnja

Proizvodnja velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov je enaka vsoti prodaj, povečanju manj zmanjšanju zalog in vrednosti blaga za lastno končno porabo. Vrednost prodaje je popravljena za nabavno vrednost trgovskega blaga, kar skupaj s popravkom za polno zajetje (1 803 mio SIT ali 4,2 odstotka celotne proizvodnje, v glavnem zaradi neporočanja) da proizvodnjo v vrednosti 43 791 mio SIT.

Podatkovni vir za majhna nekorporativna podjetja prikazuje samo skupno prodajo (promet); ta je v dejavnosti trgovine z oceno nacionalnih računov na podrobni ravni dejavnosti popravljena za nabavno vrednost trgovskega blaga, pri čemer se uporabljajo podatki o maržah in prodaji v gospodarskih družbah. Popravki za polno zajetje so pri majhnih nekorporativnih podjetjih pomembni in znašajo 229 941 mio SIT ali 23,4 odstotka končne vrednosti njihove proizvodnje v nacionalnih računih (983 985 mio SIT). Sestavljajo jih popravki zaradi napačnega poročanja (29 399 mio SIT), za majhne dejavnosti gospodinjstev, ki jih ni treba registrirati, skupaj z gradbenimi dejavnostmi za lastne potrebe (159 906 mio SIT), za neporočanje (33 575 mio SIT), za napitnine v gostinstvu in osebnih storitvah (3 598 mio SIT) ter za hrano in druge proizvode za zaposlene v gostinstvu in trgovini (3 463 mio SIT).

Skupna proizvodnja nekorporativnih podjetij je v nacionalnih računih ocenjena na 1 027 776 mio SIT ali 10,6 odstotka proizvodnje vseh proizvajalcev.

3.3.4.2 Vmesna potrošnja

Vmesna potrošnja velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov je ocenjena kot vsota stroškov materiala in storitev, popravki za polno zajetje pa so popravki za zasebno rabo službenih vozil. Vmesna potrošnja velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov je v letu 2001 znašala 25 236 mio SIT.

Komponente vmesne potrošnje v podatkovnem viru za majhna nekorporativna podjetja so stroški surovin in materiala, stroški storitev in izdatki za reprezentanco. Ker stroški surovin in materiala v dejavnosti trgovine zajemajo tudi trgovsko blago, je za nabavno vrednost trgovskega blaga potrebna enaka korekcija kot pri proizvodnji. Poleg tega so v nacionalnih računih za 25 odstotkov zmanjšani izdatki za reprezentanco v vseh dejavnostih. PMSFP so po dejavnostih razporejene v vrednosti 1 560 mio SIT. Vmesna potrošnja je za kategorije zasebne rabe službenih vozil zmanjšana za 9 213 mio SIT (sedmo poglavje), povečana pa je za popravke za polno zajetje, kot so opisani v poglavju 3.3.4.1 o popravkih za polno zajetje proizvodnje. Končna vrednost vmesne potrošnje majhnih nekorporativnih podjetij je ocenjena na 559 508 mio SIT.

Skupna vmesna potrošnja nekorporativnih podjetij gospodinjstev je v nacionalnih računih ocenjena na 584 744 mio SIT ali 10,6 odstotka celotne vmesne potrošnje v nacionalnih računih.

Tabela 3.14 Kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za nekorporativna podjetja, 2001

	Skupaj	Kategorije in popravki proizvodnje in vmesne potrošnje			
		oznaka v podatkovnem viru	majhna podjetja	oznaka v podatkovnem viru	velika in srednje velika podjetja
		1 = 3 + 5	2	3	4
	mio SIT		mio SIT		mio SIT
1. Prodaje blaga in storitev	951 214	08	891 250	051/054	59 964
2. Povečanje manj zmanjšanje zalog	88			055 - 056	88
3. Vrednost blaga za lastno končno porabo	95			057	95
4. Manj: nabavna vrednost trgovskega blaga	155 392	Ocena NR	137 206	061	18 185
Proizvodnja v osnovnih cenah v podatkovnih virih (1 + 2 + 3 - 4)	796 005		754 044		41 961
Popravki za polno zajetje	231 771		229 941		1 830
Proizvodnja v osnovnih cenah v nacionalnih računih	1 027 776		983 985		43 791
1. Surovine in material (tudi trgovsko blago v majhnih podjetjih)	421 677	14	404 122	062	17 555
2. Storitve	146 571	15	138 576	063	7 995
3. Izdatki za reprezentanco	3 780	16	3 780		
4. Manj: nabavna vrednost trgovskega blaga	137 206	Ocena NR	137 206		
5. Manj: 25 % izdatkov za reprezentanco	945	16 (25 %)	945		
6. Plus: PMSFP	1 560		1 560		
Vmesna potrošnja v podatkovnih virih (1 + 2 + 3 - 4 - 5 + 6)	435 436		409 886		25 550
Pozitivni popravki za polno zajetje	158 521		158 521		
Negativni popravki za polno zajetje	9 213		8 899		314
Vmesna potrošnja v nacionalnih računih	584 744		559 508		25 236

3.3.5 Tržne pravne osebe zasebnega prava

3.3.5.0 Uvod

Pravne osebe, ki zagotavljajo zasebne storitve, imajo poseben pravni status in posebno računovodsko shemo (zajemajo sindikate, politične stranke ipd.). Z merilom 50 odstotkov tržnih prodaj v proizvodnji se razdelijo med nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, in na tržne proizvajalce. V tem poglavju so opisane tržne pravne osebe zasebnega prava; tiste, ki so del sektorja NPISC, so opisane v poglavju 3.3.6.

3.3.5.1 Proizvodnja

Proizvodnja je enaka vsoti prodaj in povečanju manj zmanjšanju zalog, zmanjšani za nabavno vrednost trgovskega blaga. Obe kategoriji izračuna proizvodnje (prodaje in spremembe zalog) sta v podatkovnem viru prikazani razčlenjeno na javni in zasebni del. Zaradi študentskega dela je popravljena proizvodnja enot, ki zagotavljajo posredniške storitve za začasne zaposlitve študentov (SKD 74.5), saj te enote v svojih računovodskih izkazih prikazujejo samo posredniško maržo. Vsa bruto plačila študentom (19 545 mio SIT) so zato dodana proizvodnji (ta popravek se ne obravnava kot popravek za polno zajetje), kar da skupno vrednost proizvodnje tržnih pravnih oseb zasebnega prava v vrednosti 30 735 mio SIT. Glede na dohodninske napovedi je bila ocena študentskega dela za leto 2001 pravilna in nekoliko višja od vrednosti v dohodninskih napovedih, že naslednje leto pa so bili dohodki od študentskega dela, prikazani v dohodninskih napovedih, višji od ocen nacionalnih računov. Analiza po enotah, ki zagotavljajo posredniške storitve, je pokazala, da je bilo študentsko delo zunaj glavnih univerzitetnih mest (Ljubljane in Maribora) podcenjeno, zato bo ob glavni reviziji 2005 ta popravek znatno večji (poglavje 7.5).

3.3.5.2 Vmesna potrošnja

Vmesna potrošnja je enaka stroškom surovin in materiala, stroškom storitev in drugim stroškom, ki so popravljeni za zmanjšanje bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve in za plače med vmesnimi inputi. Drugi stroški podjetij za posredovanje študentskega dela so dodatno zmanjšani za tekoče transferje, s katerimi iz dela svojih prihodkov financirajo Študentsko organizacijo. Vmesna potrošnja v nacionalnih računih je ocenjena na 5 398 mio SIT.

Tabela 3.15 Kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za tržne pravne osebe zasebnega prava, 2001

	Oznaka v podatkovnem viru	Kategorije v podatkovnem viru in popravki
		mio SIT
1. Prodaje blaga in storitev, javni del	083	1 996
2. Povečanje manj zmanjšanje zalog, javni del	084 - 085	4
3. Druge tržne prodaje, javni del	087	9 271
4. Povečanje manj zmanjšanje zalog, zasebni del	088 - 089	5
5. Nabavna vrednost trgovskega blaga	094	87
6. Študentsko delo	Popravek NR	19 545
Proizvodnja v nacionalnih računih (1 + 2 + 3 + 4 - 5 + 6)		30 735
1. Surovine in material	095	840
2. Storitve	096	4 553
3. Drugi stroški	105	1 129
Skupaj stroški v podatkovnih virih (1 + 2 + 3)		6 522
Manj: popravek bruto zavarovalnih premij	Ocena NR	14
Manj: plače med vmesnimi stroški	Ocena NR	319
Manj: financiranje Študentske organizacije		792
Vmesna potrošnja v nacionalnih računih		5 398

3.3.6 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva

3.3.6.0 Uvod

Za NPISG obstajata dve skupini računovodskih izkazov. Prvi so za pravne osebe zasebnega prava, ki se delijo na tržne enote (poglavje 3.3.5) in enote, ki gospodinjstvom zagotavljajo netržne storitve. Druga skupina so računovodski izkazi društev, ki zajemajo preostala nepridobitna združenja in društva. Ta podatkovni vir je manj podroben, zato so v nacionalnih računih potrebne nekatere ocene. Iz tega vira so izločene vse enote, ki nimajo vsaj minimalne zaposlenosti (poglavje 3.1.6). Tako je izločenih veliko enot, ki imajo samo vmesne stroške, vendar to ne vpliva na bruto dodano vrednost sektorja NPISG. Poleg tega je tako mogoče pripraviti boljše in med leti bolj primerljive popravke za polno zаетje, kar je pomembno tudi zaradi sorazmerno visoke stopnje neodgovora v podatkovnem viru.

3.3.6.1 Kategorije proizvodnje in preostala druga netržna proizvodnja

Vsi koraki od kategorij proizvodnje do preostale druge netržne proizvodnje so za netržne pravne osebe zasebnega prava in društva prikazani v tabeli 3.16. Stopnja neodgovora in ustrezni popravki za polno zаетje so pri NPISG največji v primerjavi z drugimi institucionalnimi sektorji, popravek za polno zаетje pa je nujen tudi zaradi verskih organizacij, ker zanje ne obstaja pravna osnova za poročanje.

Celotna proizvodnja NPISG je po stroškovnem pristopu ocenjena na 82 907 mio SIT ali 1,7 odstotka BDP, preostala druga netržna proizvodnja kot rezidual pa na 60 447 mio SIT ali 1,3 odstotka BDP. Preostala druga netržna proizvodnja je v nacionalnih računih tudi kategorija izdatkov NPISG za končno potrošnjo in je enaka proizvodnji, zmanjšani za tržne prodaje in proizvodnjo za lastne potrebe (spremembe zalog dokončanih proizvodov) in povečani za nabavno vrednost trgovskega blaga.

Tabela 3.16 Kategorije proizvodnje v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za NPISG, 2001

	Skupaj NPISG	Kategorije v podatkovnih virih in popravki				
		Oznaka v podatkovnem viru	Pravne osebe zasebnega prava	Oznaka v podatkovnem viru	Društva	mio SIT
		2	3	4	5	
	1 = 3 + 5					
	mio SIT		mio SIT			
1. Surovine in material	6 809	095	1 522	021		5 286
2. Storitve	32 180	096	14 568	022		17 612
3. Drugi stroški	6 623	105	5 895	030		728
Skupaj stroški v podatkovnih virih (1 + 2 + 3)	45 611		21 985			23 626
Manj: popravek bruto zavarovalnih premij	402	Ocena NR	182	Ocena NR		220
Manj: plače v vmesnih stroških	2 253	Ocena NR	1 020	Ocena NR		1 233
Manj: drugi davki na proizvodnjo	97	Ocena NR	44	Ocena NR		53
Plus: PMSFP	187		187			
Vmesna potrošnja v podatkovnih virih	43 048		20 927			22 121
Popravek za polno zajejte, neodgovor	4 731					
Popravek za polno zajejte, verske organizacije	6 550					
A Vmesna potrošnja v nacionalnih računih	54 329					
1. Bruto plače	10 959	098	3 259	023 (del)		7 700
2. Drugi stroški dela	4 681	100	982	023 (del)		3 698
3. Socialni prispevki delodajalcev	1 950	099	725	023 (del)		1 224
Sredstva za zaposlene v podatkovnih virih (1 + 2 + 3)	17 589		4 967			12 622
Popravek za polno zajejte, neodgovor	1 496					
Popravek za polno zajejte, verske organizacije	3 761					
Popravek za polno zajejte vmesne potrošnje	2 253					
Manj: davek na izplačane plače	709	Ocena NR				
B Sredstva za zaposlene v nacionalnih računih	24 390					
1. Drugi davki na proizvodnjo	97	Ocena NR				
2. Davek na izplačane plače	709	Ocena NR				
C Drugi davki na proizvodnjo v nacionalnih računih	805					
1. Amortizacija v podatkovnih virih	1 979	101	578	026		1 401
2. Popravek za polno zajejte	1 404					
D Potrošnja stalnega kapitala v nacionalnih računih (1 + 2)	3 383					
E Skupaj proizvodnja (A + B + C + D)	82 907					
1. Tržne prodaje	22 496	087	10 402	032 (del)		12 094
2. Proizvodnja za lastne potrebe	59	(084+088) - (085+089)	4	033 - 034		55
3. Nabavna vrednost trgovskega blaga	95	094	95			
4. Preostala druga netržna proizvodnja (E - 1 - 2 + 3)	60 447					

3.4 VLOGA NEPOSREDNIH IN POSREDNIH METOD OČENJEVANJA

BDP po proizvodni metodi temelji na neposrednih metodah in standardnih letnih virih, zato je pomen posrednih metod zanemarljiv. Večino podatkovnih virov sestavljajo računovodski izkazi, ki zajemajo vse sektorje gospodarstva in so v celoti na voljo pet mesecev po koncu leta. Že prva letna ocena (t+9 mesecev) zato temelji na izčrpnih podatkovnih virih ob majhni vlogi posrednih metod ocenjevanja. Pri glavni reviziji 2000 so bile v okviru priprave tabel ponudbe in porabe uporabljene nekatere manjše posredne ocene, s katerimi je bila zlasti zvišana proizvodnja v posameznih dejavnostih nekorporativnih podjetij, za katere se je izkazalo, da so bili popravki za zajetje premajhni (kmetijstvo, gradbeništvo, proizvodnja pohištva, ribištvo).

3.5 VLOGA GLAVNIH REVIZIJ IN EKSTRAPOLACIJ

BDP za leto 2001 temelji na letu 2000 kot izhodiščnem letu. Naslednja glavna revizija je načrtovana za leto 2005, ki bo tako naslednje izhodiščno leto. V okviru glavne revizije se preverita tržni/netržni značaj enot in ustreznost institucionalne sektorizacije. Med dvema glavnima revizijama se skuša čimbolj izogibati spremembam šifre dejavnosti in sektorja v PRS, zato se pri osnovni pripravi podatkov v nacionalnih računih enotam praviloma določita šifra dejavnosti in šifra institucionalnega sektorja, ki sta jim bili določeni v izhodiščnem letu.

Kategorije in komponente s slabšimi podatkovnimi viri in metodami ocenjevanja se izboljšujejo tudi med izhodiščnimi leti. V takšnih primerih se ob objavi podatkov za tekoče leto objavijo tudi ustrezno revidirani podatki za predhodno leto. Če so spremembe metod ali podatkovnih virov večje ali pomembnejše, se podatki ustrezno preračunajo nazaj do zadnjega izhodiščnega leta.

Glavni popravki za polno zajetje (napačno poročanje, napitnine in druge statistične pomanjkljivosti) se iz izhodiščnega leta ekstrapolirajo proporcionalno in tako načeloma ne vplivajo na spremembo ravni in obsega BDP. Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, so v izhodiščnem letu ocenjene po stroškovni metodi (poglavje 3.17), v naslednjih letih pa so ekstrapolirane s spremembami cen in obsega. Podoben je tudi postopek pri nekaterih korakih prehoda od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov. Ti koraki se obenem vsako leto razjasnjujejo in izboljšujejo na osnovi dodatka k četrletnemu raziskovanju gospodarskih družb (poglavje 3.1.4.2), kar je podlaga za reševanje posameznih problemov. Prav tako je pomembno, da se preverjanja lahko redno ponavljajo znotraj obdobja petih let.

3.6 GLAVNE METODE ZAGOTAVLJANJA POLNEGA ZAJETJA

3.6.0 Uvod

Na začetku leta 2004 je Surs dokončal metodološko revizijo BDP za obdobje 1995–2002. Priprave na revizijo so se začele že v letu 1998, ko se je okrepilo sodelovanje z Eurostatom in njegova podpora v obliki številnih projektnih skupin na področju nefinančnih nacionalnih računov in pilotnih projektov o polnem zajetju. Glavni namen revizij je bil izračunavati BDP v skladu z metodologijo ESR 1995 in še posebej v skladu z merili polnega zajetja.

Glavni popravki za polno zajetje pri izračunu BDP po proizvodni metodi so bili že omenjeni v predhodnih poglavjih. Skupni popravki v letu 2001 znašajo 297 110 mio SIT ali 6,2 odstotka BDP (brez ilegalne ekonomije). V tem poglavju so predstavljeni glavni viri in metode popravkov za neodgovor, napačno poročanje, neregistrirane dejavnosti gospodinjstev in za druge statistične pomanjkljivosti. Prav tako so omenjeni nekateri trenutni problemi in slabosti ter prihodnje izboljšave. Popravki za polno zajetje so podrobneje predstavljeni v sedmem poglavju.

3.6.1 Neodgovor

Zajetje v osnovnih podatkovnih virih je že po tradiciji zelo dobro, zato neodgovor oziroma neporočanje enot ne predstavlja posebnih težav pri ustreznih prilagoditvah v okviru izračuna BDP po proizvodni in dohodkovni metodi. Povprečna stopnja neodgovora, merjena z bruto dodano vrednostjo, je 1,3 odstotka. Poročanje je skorajda popolno pri sektorju država in pri finančnih družbah, pri nefinančnih družbah pa neodgovor predstavlja 1,2 odstotka bruto dodane vrednosti. Prav tako je dobro poročanje samozaposlenih (popravek za neodgovor znaša 3,6 odstotka bruto dodane vrednosti), saj so vir davčne napovedi, pri katerih se neporočanje kaznuje. Daleč najslabše poročanje (največji neodgovor) je v sektorju NPISC, saj predstavlja neporočanje 23,3 odstotka bruto dodane vrednosti (v glavnem zaradi neporočanja verskih organizacij).

Popravki za neodgovor temeljijo na posrednih in neposrednih metodah. Posredni popravki so pripravljene na osnovi SRDAP; s primerjavo računovodskih izkazov in administrativnih virov na eni strani ter SRDAP na drugi se identificirajo manjkajoče enote in njihova povprečna letna zaposlenost, popravki pa so nato narejeni s podatki *per capita* po ustreznih dejavnostih in velikosti podjetij. Za ravnanje v primeru neodgovora je bil pomemben dostop do individualnih podatkov mesečnih obračunov DDV, napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti in dohodninskih napovedi. Večina manjkajočih enot se namreč lahko odkrije v podatkovni bazi obračunov DDV; ta zajema vsa aktivna podjetja in omogoča neposredno oceno najpomembnejših agregatov za manjkajoča podjetja. Za manjše manjkajoče enote, ki jih je mogoče razpoznati samo s SRDAP, se uporablja posredna metoda s številom zaposlenih.

3.6.2 Napačno poročanje

Ena izmed najtežavnejših nalog pri zagotovitvi polnega zajetja BDP je prepoznavna napačnega poročanja. Osnovne metode, ki se za ta namen uporabljajo, so analiza podatkov o inputih in outputih *per capita*, preverjanje ponudbene strani z anketo o porabi v gospodinjstvih, prilagoditve in usklajevanje v tabelah ponudbe in porabe ter izvedenske ocene v "občutljivih" dejavnostih. Primerjava podatkov o zaposlenosti med anketo o delovni sili in nacionalnimi računi, ki je bila narejena za leto 2000, je pokazala le majhne razlike, ker so viri za BDP popolni (analiza je prikazana v sedmem poglavju). Vrednosti utaje DDV brez privolitve v letu 2001 niso izrecno vključene v popravke za napačno poročanje, saj so bili neposredni popravki na osnovi utaj DDV brez privolitve prvič pripravljene za leto 2002 (trgovina na drobno, gostinstvo in nekatere osebne storitve). Ugotovitve davčnih pregledov se pri popravkih za napačno poročanje ne uporabljajo, ker so pregledi usmerjeni k davčno pomembnim in davčno tveganim enotam, zato niso statistično reprezentativni. Ne glede na to se dogovori z Dursom nadaljujejo, kar naj bi omogočilo analizo ugotovitev davčnih pregledov v "občutljivih" dejavnostih.

Vrednosti popravkov za napačno poročanje znašajo 1,5 odstotka BDP, od tega pri nefinančnih družbah 1,7 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja, pri nekorporativnih podjetjih gospodinjstev pa 6,7 odstotka bruto dodane vrednosti.

3.6.3 Neregistrirane dejavnosti gospodinjstev

Popravki za neregistrirane dejavnosti gospodinjstev so pomemben del popravkov za polno zajetje, saj znašajo 1,5 odstotka BDP. To skupino v celoti sestavljajo majhne dejavnosti gospodinjstev kot institucionalnega sektorja:

- tržne stanovanjske najemnine;
- gradbene dejavnosti za lastne potrebe;
- zasebne nastanitve;
- kmetijski proizvodi in stranske kmetijske dejavnosti, kmetijske dejavnosti nekmetijskih gospodinjstev;
- stranske ribiške dejavnosti;
- gospodinske storitve.

Glavna težava ocenjevanja neregistriranih dejavnosti gospodinjstev so ustrezni podatkovni viri in posledično zanesljivost ocen. O tržnih in neprofitnih najemninah je bilo v letu 2003 izvedeno statistično raziskovanje, ki je pokazalo, da je raven tržnih stanovanjskih najemnin bistveno nižja od ocen nacionalnih računov, kar bi zahtevalo precejšnje zmanjšanje trenutne ocene. Ocenjuje se, da vzorec ni bil popolnoma reprezentativen, saj nerezidenti v raziskovanje niso bili vključeni. Prav tako pa je možno, da trenutna ocena preveč temelji na ravni najemnin v Ljubljani, ki so zelo visoke. Podobno nizki so tudi podatki o dohodkih gospodinjstev od najemnin v dohodninskih napovedih, vendar je število gospodinjstev s temi dohodki bistveno nižje od tistega v popisu prebivalstva. Zaradi teh dilem v oceno nacionalnih računov zaenkrat niso vključeni niti podatki raziskovanja niti podatki dohodninskih napovedi. O gradbenih dejavnostih gospodinjstev za lastne potrebe je Surs v letu 2005 izvedel vzorčno raziskovanje, zato so pri teh dejavnostih možne dodatne izboljšave.

3.6.4 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki

Popravki za druge statistične pomanjkljivosti so narejeni pri vseh sektorjih in znašajo 2,1 odstotka BDP. Zajemajo:

- denarna povračila stroškov službenih potovanj;
- napitnine;
- zasebno rabo službenih vozil;

- hrano in blago v gostilnah, restavracijah, menzah in trgovinah za zaposlene;
- popravek cen v kmetijstvu pri neposrednih prodajah končnim potrošnikom na tržnicah in kmetijah.

Najpomembnejša so denarna povračila stroškov službenih potovanj. Ocenjena so za vse sektorje razen za gospodinjstva in so v sredstva za zaposlene vključena glede na podatke ankete o stroških dela po dejavnostih oziroma institucionalnih sektorjih. Za sektor država se popravek oceni neposredno iz razpoložljivih podatkovnih virov. Pri gospodarskih družbah z manj kot deset zaposlenimi bo treba popravek nekoliko povečati, saj so pri njih ti izdatki sorazmerno precej veliki (vprašalnik računovodskega izkaza za gospodarske družbe od leta 2002 dalje povračila za službena potovanja prikazuje posebej). Ta oblika popravkov bo v prihodnje uvrščena v razliko med administrativnimi in računovodskimi koncepti v podatkovnih virih in kategorijami nacionalnih računov, ne pa med popravke za polno zasetje.

Naslednja oblika so napitnine v restavracijah, pri frizerjih, popravilu osebnih avtomobilov, igralnicah, taksijih in zasebnih zdravnikih, za katere je ocena določena izvedensko. Na enak način se popravi tudi proizvodnja v trgovini za blago, ki je namenjeno zaposlenim.

Iz vmesne potrošnje, kot je prikazana v podatkovnih virih, je izločenih približno 30 odstotkov stroškov goriv ter izdatkov za vzdrževanje in lizing službenih vozil, znesek pa je vključen v sredstva za zaposlene. Popravek je narejen posebej za korporativna in nekorporativna podjetja, temelji pa na podatkih o registriranih osebnih vozilih po dejavnostih/sektorjih.

Popravek cen pri neposrednih prodajah končnim potrošnikom na tržnicah in kmetijah je pomemben in standarden korak izboljšanja podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo v nacionalnih računih.

3.6.5 Slabosti in izboljšave popravkov za polno zasetje

Za namenoma neregistrirane dejavnosti popravki za polno zasetje niso prikazani posebej, ampak so vključeni med druge oblike, omenjene zgoraj. Ta pojav v Sloveniji ni značilen in ne pomemben, popravke pa je tudi težko razdeliti na registrirani in neregistrirani del. Nekateri popravki, ki bi lahko bili prikazani med neregistriranimi dejavnostmi, so sorazmerno pomembni in znatno zvišujejo podatke v podatkovnih virih (taksiji, frizerji, tržne najemnine, prenočitve, proizvodnja pohištva in gradbeništvo), vendar v nacionalnih računih ta delitev ni narejena. Po drugi strani pa obstajajo določene dejavnosti, ki jih gospodinjstva zagotavljajo gospodinjstvom in niso zajete v podatkovnih virih (inštruiranje na domu, alternativno zdravljenje, gospodinjske storitve). Te majhne dejavnosti, ki jih ni treba registrirati, trenutno niso posebej ocenjene, v BDP pa bodo (skupaj s preračuni za nazaj) vključene ob glavni reviziji 2005.

Z dostopom do individualnih podatkov davčnih napovedi samozaposlenih, dohodninskih napovedi in obračunov DDV je možno razpoznati vse enote, ki manjkajo v podatkovnih virih za BDP po proizvodni metodi. Analiza dohodninskih napovedi je pokazala, da ima približno deset odstotkov prebivalstva vsaj en dohodek na osnovi pogodbenega dela, avtorskih honorarjev ali študentskega dela. Ti podatkovni viri so zato pomembni tudi za analizo dejavnosti stranskih (drugih) zaposlitev, ki se ne registrirajo v PRS, posebej pa še za oceno storitev, ki jih posamezniki opravljajo za poslovni sektor preko avtorskih honorarjev (avtorski honorarji so podrobneje opisani v poglavju 4.7.3). V dohodninskih napovedih so prikazani vsi dohodki posameznikov na osnovi avtorskih honorarjev, v računovodskih izkazih pa so plačila zanje v letu 2001 prikazana med stroški dela in so torej del sredstev za zaposlene. Podrobnejša analiza in preverjanje pa sta pokazala, da so nekateri avtorski honorarji specifični za ponudnike kulturnih in podobnih storitev. Plačila teh storitev so namreč izvedena preko posebnih agencij, zato so vključena v vmesno potrošnjo uporabnikov, ne pa v njihove stroške dela. Ponudniki teh storitev niso vključeni v PRS in ne izpolnjujejo napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti, pač pa samo plačajo poseben davek na avtorske honorarje (če imajo dohodek nad določenim zneskom, morajo vstopiti v sistem DDV). Za te dejavnosti, ki niso vključene v podatkovne vire za BDP, bodo potrebne dodatne prilagoditve, ki bodo temeljile na analizi obračunov DDV, davčnih napovedi samozaposlenih in dohodninskih napovedi. Nove ocene bodo v BDP vključene ob glavni reviziji 2005.

3.7 KMETIJSTVO, LOV IN GOZDARSTVO (A)

3.7.0 Uvod

Ekonomski računi za kmetijstvo so omogočili znatno izboljšanje ocen proizvodnje in bruto dodane vrednosti kmetijstva, lova in gozdarstva, kar še posebej velja za dejavnosti gospodinjstev. S kmetijsko proizvodnjo se ukvarjajo gospodarske družbe, nekorporativna podjetja (samozaposleni), individualni kmetje, v manjšem delu pa tudi NPISG. Individualni kmetje so tisti kmetje, ki se jim ni treba registrirati.

Bruto dodana vrednost dejavnosti je ocenjena na 123 292 mio SIT ali 3,0 odstotka skupne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa na 102 700 oseb ali 11,4 odstotka skupne zaposlenosti v nacionalnih računih. Največji del kmetijske proizvodnje prispevajo individualni kmetje; njihova bruto dodana vrednost (skupaj z vrtno proizvodnjo nekmetijskih gospodinjstev, ki je ocenjena na 3 320 mio SIT) znaša 88 533 mio SIT ali 71,8 odstotka bruto dodane vrednosti kmetijstva, lova in gozdarstva. Tabela 3.17 prikazuje proizvodnjo, vmesno potrošnjo, bruto dodano vrednost in zaposlenost za gospodarske družbe, samozaposlene, individualne kmete in NPISG.

Tabela 3.17 A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
Skupaj	277 520	154 228	123 292	100,0	3,0	102,7	11,7	91,0
Gospodarske družbe	85 122	53 662	31 459	25,5	0,8	9,6	9,6	
Samozaposleni	6 673	3 544	3 128	2,5	0,1	1,1	0,4	0,6
Individualni kmetje	185 344	96 812	88 533	71,8	2,1	92,1	1,7	90,4
NPISG	381	209	171	0,1	0,0	0,0	0,0	

3.7.1 Podatkovni viri in metode

Za gospodarske družbe in samozaposlene so podatkovni viri in metode enaki kot za vse dejavnosti in so podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3.

Podatki ekonomskih računov za kmetijstvo, ki skupno kmetijsko proizvodnjo prikazujejo na podrobni ravni proizvodov, se v nacionalnih računih razdelijo na proizvodnjo gospodarskih družb in individualnih kmetov; pri tem se uporabljajo podatki o odkupu kmetijskih proizvodov od gospodarskih družb in zasebnih proizvajalcev ter računovodski izkazi podjetij. Podatki ekonomskih računov za individualne kmete se nato prilagodijo za polno zajetje in vključijo v nacionalne račune. Za oceno proizvodnje gospodarskih družb se uporabljajo podatki iz njihovih računovodskih izkazov, saj ti poleg glavne proizvodnje prikazujejo tudi stransko proizvodnjo (predvsem predelavo kmetijskih proizvodov in trgovske dejavnosti).

Kmetijske storitve proizvajajo majhne gospodarske družbe in samozaposleni, pri proizvodnji NPISG pa so zajete dejavnosti lovskih društev.

Pri izračunu BDP po proizvodni metodi je proizvodnji in vmesni potrošnji dodano blago na oplemenitenju. To blago v računovodskih izkazih ni prikazano, ker se oplemenitenje vrednoti na neto osnovi, popravek pa je potreben zaradi uskladitve proizvodnje in vmesne potrošnje s tabelami ponudbe in porabe.

V tabeli 3.18 je kmetijska proizvodnja, kot je prikazana v ekonomskih računih za kmetijstvo, razdeljena na proizvodnjo gospodarskih družb in proizvodnjo individualnih kmetov. Tabela prikazuje glavne komponente kmetijske proizvodnje: prodajo (po podatkih statistike odkupa), subvencije na proizvode, spremembe zalog, lastno pridelano krmo, kmetijske storitve, lastne bruto investicije v osnovna sredstva (osnovna čreda in dolgoletni nasadi) ter proizvodnjo za lastne potrebe in neposredne prodaje končnim potrošnikom na kmetijah in tržnicah kot preostanek celotne vrednosti.

V naslednjem koraku je proizvodnja individualnih kmetov popravljena za zajetje. Popravki obsega se v glavnem nanašajo na popravek za proizvodnjo vina, ki vsebuje tudi proizvodnjo vina v nekmetijskih gospodinjstvih. Neregistrirano proizvodnjo vina (t. i. sivo proizvodnjo vina) strokovnjaki ocenjujejo na približno 20 odstotkov registrirane proizvodnje v državi, ocene pa temeljijo na različnih podatkih o površini vinogradov v državi, ki nakazujejo, da velik del vinogradov ni upoštevan v uradni oceni.

Popravki cen so potrebni zaradi razlike med proizvajalčevimi cenami in tržnimi cenami, po katerih individualni kmetje svoje proizvode neposredno prodajajo končnim potrošnikom na kmetijah in tržnicah. Vmesni inputi se med gospodarske družbe in individualne kmete v glavnem razdelijo sorazmerno glede na proizvodnjo ob upoštevanju

krme, ki jo kmetje proizvedejo za lastne potrebe. Končna bruto dodana vrednost kmetijske proizvodnje individualnih kmetov je ocenjena na 85 213 mio SIT ali 2,0 odstotka skupne bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti.

Tabela 3.18 A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001
Ekonomski računi za kmetijstvo in individualni kmetje v nacionalnih računih

	Ekonomski računi za kmetijstvo	Nacionalni računi	
		gospodarske družbe	individualni kmetje
	mio SIT		
Proizvodnja v osnovnih cenah	215 785	46 594	169 191
Prodaja	98 342	42 170	56 172
Subvencije na proizvode	8 156	986	7 170
Spremembe zalog	-1 176	-111	-1 065
Osnovna čreda	3 590	336	3 253
Proizvedena krma	35 656	1 526	34 130
Proizvedene kmetijske storitve	3 304		3 304
Dolgoletni nasadi	2 838	843	1 994
Proizvodnja za lastne potrebe in neposredne prodaje (preostanek)	65 076	843	64 233
Popravki v nacionalnih računih			12 834
Popravki obsega			6 336
Popravki cen			6 498
Skupaj proizvodnja v osnovnih cenah			182 025
Vmesna potrošnja	126 920	30 108	96 812
Bruto dodana vrednost	88 865	16 486	85 213

3.7.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Tabela 3.19 prikazuje temeljne korake od proizvodnje v podatkovnih virih do končne vrednosti v nacionalnih računih po podatkovnih virih za gospodarske družbe, samozaposlene, individualne kmete in NPISG. Vsi koraki so bili že pojasnjeni v poglavju 3.3, sestavljajo pa jih pozitivni in negativni konceptualni popravki, popravki zaradi vrednotenja (spremembe zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje ter trgovska marža), popravki za polno zajetje (pozitivni, za vmesno potrošnjo pa tudi negativni) ter drugi popravki. Negativni konceptualni popravki pri gospodarskih družbah se nanašajo na razmejitev transferjev od države (ti so v podatkovnih virih prikazani kot tekoči prihodek) med subvencije na proizvode kot del proizvodnje v osnovnih cenah in druge subvencije na proizvodnjo kot negativni popravek drugih davkov na proizvodnjo v računu ustvarjanja dohodka (razdelitev temelji na podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo). Popravki za polno zajetje so v glavnem ocenjeni za neporočanje in napačno poročanje gospodarskih družb in samozaposlenih. Pri individualnih kmetih popravki za polno zajetje zajemajo popravke obsega in cen, ki so opisani v predhodnem poglavju, ter popravek za vrtničarsko (vrtno) proizvodnjo nekmetijskih gospodinjstev (3 320 mio SIT), ki je ocena nacionalnih računov. Drugi popravki zajemajo blago na oplemenitenju, ki je v skladu s tabelami ponudbe in porabe, saj to blago v računovodskih izkazih gospodarskih družb ni prikazano niti v proizvodnji niti v vmesni potrošnji.

Skupna proizvodnja kmetijstva, lova in gozdarstva je ocenjena na 277 520 mio SIT, od tega je 21 081 mio SIT ali 7,6 odstotka popravkov za polno zajetje.

3.7.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Na enak način in po enakih vrstah kot za proizvodnjo so v tabeli 3.19 prikazani tudi popravki za vmesno potrošnjo. Popravki za polno zajetje so razdeljeni na pozitivne in negativne, ki zmanjšujejo vrednosti, prikazane v podatkovnih virih. Med negativne popravke so vključeni popravki vmesnih inputov ter del popravkov za druge statistične pomanjkljivosti. Pozitivni konceptualni popravki pri gospodarskih družbah se nanašajo na popravila poškodovanih vozil, ki jih neposredno plačajo zavarovalnice (popravek je po dejavnostih razporejen sorazmerno glede na število

registriranih osebnih vozil), ter na PMSFP, ki so razporejene tej dejavnosti (od skupne vrednosti 864 mio SIT je gospodarskim družbam razporejeno 852 mio SIT). Negativni konceptualni popravki se nanašajo na zmanjšanje bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve in na izločitev drugih davkov na proizvodnjo iz vmesnih inputov. Popravki vrednosti zajemajo popravek stroškov materiala in surovin, ki je razložen v poglavju 3.2.

Končna vrednost vmesne potrošnje je ocenjena na 154 228 mio SIT in je 3,0 odstotka višja od vrednosti v podatkovnih virih.

Tabela 3.19 A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Proizvodnja	256 487		-1 531	-817	21 081		2 298	277 520
Gospodarske družbe	80 573		-1 531	-817	4 597		2 298	85 122
Samozaposleni	6 348				324			6 673
Individualni kmetje (tudi vrtna proizvodnja)	169 191				16 154			185 344
NPISG	375				6			381
Vmesna potrošnja	149 773	913	-1 057	223	3 297	-1 219	2 298	154 228
Gospodarske družbe	49 105	901	-1 054	223	3 297	-1 108	2 298	53 662
Samozaposleni	3 633	12	-1			-99		3 544
Individualni kmetje	96 812							96 812
NPISG	224		-2			-12		209

Tabela 3.20 prikazuje bruto dodano vrednost po podatkovnih virih in končno vrednost v nacionalnih računih. Končna vrednost v nacionalnih računih je 15,5 odstotka višja od vrednosti v podatkovnih virih, razlika pa je največja pri individualnih kmetih skupaj z vrtno proizvodnjo (22,3 odstotka). V tabeli so prikazani tudi skupni popravki za polno zajetje bruto dodane vrednosti, ki so v tej dejavnosti ocenjeni na 19 003 mio SIT ali 15,4 odstotka končne bruto dodane vrednosti v nacionalnih računih.

Tabela 3.20 A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri	nacionalni računi	popravki za polno zajetje	2/1*100	3/2*100
	1	2	3		
mio SIT					
Skupaj	106 714	123 292	19 003	115,5	15,4
Gospodarske družbe	31 468	31 459	2 408	100,0	7,7
Samozaposleni	2 716	3 128	424	115,2	13,5
Individualni kmetje (tudi vrtna proizvodnja)	72 379	88 533	16 154	122,3	18,2
NPISG	151	171	18	113,5	10,6

3.8 RIBIŠTVO (B)

3.8.0 Uvod

Sladkovodno in morsko komercialno ribištvo je majhna dejavnost, s katero se ukvarjajo gospodarske družbe, individualni morski ribiči in nepridobitna ribiška društva. Individualni morski ribiči imajo enak status kot individualni kmetje: ni se jim treba registrirati niti poročati o dohodkih. Njihov status se bo v prihodnje spremenil, saj se bodo morali po dvehletnem prehodnem obdobju registrirati kot samozaposleni. Njihova dejavnost je ocenjena na osnovi statistike ribištva in je kot popravek za polno zasetje dodana proizvodnji samozaposlenih. Bruto dodana vrednost ribištva je ocenjena na 742 mio SIT ali nekoliko manj kot 0,02 odstotka skupne bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti. Tudi zaposlenost v tej dejavnosti je majhna in znaša 300 oseb ali 0,03 odstotka skupne zaposlenosti.

Tabela 3.21 B Ribišstvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%	tisoč		
Skupaj	1 943	1 201	742	100,0	0,02	0,3	0,2	0,1
Gospodarske družbe	800	506	295	39,7	0,01	0,1	0,1	
Samozaposleni	634	381	253	34,1	0,01	0,1	0,0	0,1
NPISG	508	314	195	26,2	0,00	0,0	0,0	

3.8.1 Podatkovni viri in metode

Podatke o morskem in sladkovodnem ribištvu zagotavljajo proizvajalci, pri katerih je ribištvo glavna ali stranska dejavnost. Zajete so komercialne dejavnosti gospodarskih družb, samozaposlenih, individualnih morskih ribičev in športne dejavnosti ribiških društev, pri katerih je gojenje sladkovodnih rib stranska dejavnost. Drugi podatkovni viri so še računovodski izkazi gospodarskih družb, samozaposlenih in NPISG. Popravki za zajetje so potrebni za individualne morske ribiče, temeljijo pa na podatkih statistike ribištva.

3.8.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Popravki za celovitost zajetja proizvodnje pri individualnih ribičih znašajo malo več kot eno petino proizvodnje, ki je zajeta v podatkovnih virih, oziroma 59,9 odstotka proizvodnje samozaposlenih. Drugi popravki in prilagoditve so standardni in enaki kot v vseh drugih dejavnostih.

Proizvodnja ribištva je ocenjena na 1 943 mio SIT in je za 23,0 odstotka višja od vrednosti v podatkovnih virih.

3.8.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Majhni konceptualni popravki in popravki za polno zajetje vmesne potrošnje so enaki kot pri drugih dejavnostih. Pri individualnih ribičih so vmesni inputi ocenjeni sorazmerno glede na proizvodnjo.

Vmesna potrošnja je ocenjena na 1 201 mio SIT ali 15,7 odstotka več kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.22 B Ribišтво, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vrednotenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Proizvodnja	1 580		-4	-31	398			1 943
Gospodarske družbe	835		-4	-31	1			800
Samozaposleni	254				380			634
NPISC	492				17			508
Vmesna potrošnja	1 038	9	-11		222	-57		1 201
Gospodarske družbe	548	8	-9		1	-42		506
Samozaposleni	164	1			221	-5		381
NPISC	325		-1			-10		314

Skupna bruto dodana vrednost ribištva je v nacionalnih računih ocenjena na 742 mio SIT, od česar je popravkov za polno zajetje 233 mio SIT ali 31,4 odstotka.

Tabela 3.23 B Ribišťvo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	542	742	233	136,8	31,4
Gospodarske družbe	286	295	42	102,9	14,4
Samozaposleni	90	253	164	282,6	64,8
NPISC	167	195	27	116,9	13,7

3.9 RUDARSTVO (C)

3.9.0 Uvod

Rudarstvo je dejavnost z dolgo tradicijo, v 90. letih pa se je njegova proizvodnja postopno zmanjševala in opuščala, tako da je danes ta dejavnost precej majhna in močno subvencionirana. Skoraj vsa proizvodnja rjavega premoga in lignita se porabi kot input pri domači proizvodnji električne in toplotne energije. Rudnike v zapiranju država subvencionira z visokimi okoljskimi subvencijami, tako da so imeli rudniki v dejavnostih pridobivanja uranovih in torijevih rud (SKD 12) in pridobivanja rud (SKD 13) v letu 2001 negativno bruto dodano vrednost (tabela 3.3). Ker subvencije pokrivajo več kot 50 odstotkov proizvodnih stroškov, bodo ti rudniki v prihodnje kot netržni proizvajalci vključeni v sektor država. Druge rudarske dejavnosti v glavnem zajemajo pridobivanje kamna, peska in gramoza, s to proizvodnjo pa se ukvarjajo tudi samozaposleni (ustvarijo približno 21 odstotkov celotne proizvodnje dejavnosti SKD 14).

Bruto dodana vrednost rudarstva je ocenjena na 22 883 mio SIT ali 0,5 odstotka skupne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa na 5 300 oseb ali 0,6 odstotka celotne zaposlenosti.

Tabela 3.24 C Rudarstvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	43 896	21 012	22 883	100,0	0,5	5,3	5,2	0,1
Gospodarske družbe	41 109	19 684	21 425	93,6	0,5	5,1	5,1	
Samozaposleni	2 787	1 328	1 459	6,4	0,0	0,2	0,1	0,1

3.9.1 Podatkovni viri in metode

Zajetje v računovodskih izkazih gospodarskih družb je popolno, proizvodnja, vmesna potrošnja in bruto dodana vrednost pa so ocenjene na enak način kot v drugih dejavnostih.

3.9.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Proizvodnja v podatkovnih virih za gospodarske družbe je enaka vsoti prodaj, proizvodnje za lastne potrebe, sprememb zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje ter trgovske marže (poglavje 3.3.1). Vse subvencije rudnikom so razporejene med druge subvencije na proizvodnjo, zato so pri vrednotenju proizvodnje izločene kot negativni konceptualni popravek (tabela 3.25). S temi subvencijami država podpira zaposlenost in pokriva okoljske stroške zapiranja rudnikov. Zajetje je v podatkovnih virih za gospodarske družbe popolno, zato popravki za zajetje niso potrebni. Proizvodnja samozaposlenih (v celoti v dejavnosti 14 Pridobivanje drugih rudnin in kamnin) je popravljena za neporočanje in premajhno poročanje, ki je pri tej dejavnosti zelo izrazito (popravki za polno zajetje proizvodnje samozaposlenih so ocenjeni na 34,4 odstotka končne vrednosti).

Proizvodnja je ocenjena na 43 896 mio SIT in je 10,0 odstotka manjša kot v podatkovnih virih.

3.9.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Vmesni stroški, kot so prikazani v podatkovnih virih za gospodarske družbe, so konceptualno zmanjšani za druge davke na proizvodnjo in za popravek bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve. Med pozitivnimi konceptualnimi popravki so stroški popravil vozil, ki jih z odškodninami neposredno financirajo zavarovalnice (poglavje 3.3.1.2), in PMSFP (skupaj 606 mio SIT, od tega gospodarske družbe 603 mio SIT). Popravki za polno zajetje pri gospodarskih družbah se nanašajo na denarna povračila stroškov službenih potovanj in zasebno rabo službenih vozil.

Vmesna potrošnja je ocenjena na 21 012 mio SIT in je 0,8 odstotka višja kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.25 C Rudarstvo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno- tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
		mio SIT						
Proizvodnja	48 800		-5 889	26	959		43 896	
Gospodarske družbe	46 972		-5 889	26			41 109	
Samozaposleni	1 828				959		2 787	
Vmesna potrošnja	20 855	616	-751	67	434	-208	21 012	
Gospodarske družbe	19 932	613	-740	67		-187	19 684	
Samozaposleni	923	3	-11		434	-22	1 328	

Zaradi konceptualnega popravka za druge subvencije na proizvodnjo je bruto dodana vrednost v nacionalnih računih manjša kot v podatkovnih virih. Popravki za polno zasetje znašajo 3,2 odstotka končne bruto dodane vrednosti (pri gospodarskih družbah 0,9 odstotka, pri samozaposlenih pa 37,5 odstotka).

Tabela 3.26 C Rudarstvo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zasetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	27 945	22 883	734	81,9	3,2
Gospodarske družbe	27 040	21 425	187	79,2	0,9
Samozaposleni	904	1 459	547	161,3	37,5

3.10 PREDELOVALNE DEJAVNOSTI (D)

3.10.0 Uvod

Gospodarske družbe ustvarijo 89,9 odstotka, samozaposleni pa 10,1 odstotka bruto dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti. Predelovalne dejavnosti so najpomembnejša dejavnost, njihova bruto dodana vrednost predstavlja 26,6 odstotka skupne bruto dodane vrednosti v nacionalnih računih, zaposlenost pa 28,6 odstotka skupne zaposlenosti. Pomembne so tudi zaradi izvoza, ki znaša približno 60 odstotkov njihove proizvodnje. V začetku 90. let se je zaposlenost v teh dejavnostih zmanjšala za približno 35 odstotkov, po letu 1994 pa se njihovo delovanje postopno izboljšuje. Bruto dodana vrednost je ocenjena na 1 111 276 mio SIT, zaposlenost pa na 257 000 oseb. Najpomembnejše dejavnosti so proizvodnja kovinskih izdelkov (SKD 28), proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov (SKD 24), proizvodnja hrane in pijač (SKD 15) ter proizvodnja strojev in naprav (SKD 29).

Tabela 3.27 D Predelovalne dejavnosti, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo-zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	3 714 734	2 603 458	1 111 276	100,0	26,6	257,0	244,0	13,0
Gospodarske družbe	3 463 277	2 463 886	999 391	89,9	23,9	225,3	225,3	
Samozaposleni	251 395	139 540	111 855	10,1	2,7	31,7	18,7	13,0
Država	62	32	30	0,0	0,0	0,0	0,0	

3.10.1 Podatkovni viri in metode

Zasetje v podatkovnih virih je dobro pri gospodarskih družbah in samozaposlenih (računovodski izkazi in napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti). Popravek za neodgovor temelji na podatkih SRDAP, postopek pa se je pozneje izboljšal z dostopom do individualnih podatkov mesečnih obračunov DDV. Podatkovni viri omogočajo izčrpno in konsistentno oceno temeljnih agregatov proizvodnega računa na podrobni ravni dejavnosti šest do sedem mesecev po koncu leta. Od leta 2002 dalje so na voljo tudi računovodski izkazi za majhne samostojne podjetnike (poglavje 3.3.4), tako da je mogoče proces ocenjevanja za samozaposlene izvesti na enak način kot za gospodarske družbe (novi postopek je bil uveden pri ocenah za leto 2004).

3.10.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Končna vrednost proizvodnje predelovalnih dejavnosti je ocenjena na 3 714 734 mio SIT in je po podatkovnih virih izračunana kot vsota prodaj (3 622 094 mio SIT), sprememb zalog (4 149 mio SIT, od tega dokončani proizvodi 4 737 mio SIT, nedokončana proizvodnja pa -588 mio SIT), proizvodnje za lastne potrebe (19 573 mio SIT), trgovske marže (61 107 mio SIT) in subvencij na proizvode (7 810 mio SIT). Kategorije proizvodnje so standardne in so ocenjene za vse tržne proizvajalce ter ločeno za gospodarske družbe in samozaposlene.

Proizvodnja gospodarskih družb, ki je prikazana v podatkovnih virih, je najprej prilagojena za druge subvencije na proizvodnjo (6 339 mio SIT). V naslednjem koraku so podatki o spremembah zalog nadomeščeni s podatki nacionalnih računov (poglavje 3.2), pri katerih so izločeni nominalni dobički iz lastnine na zalogah (11 264 mio SIT). Zaradi drugačnega vrednotenja je nekoliko zmanjšana tudi trgovska marža (za 1 080 mio SIT). Negativni popravki proizvodnje tako skupaj znašajo 12 344 mio SIT (tabela 3.28). Popravki za polno zajetje proizvodnje so pri gospodarskih družbah potrebni zaradi neporočanja, pri samozaposlenih pa zaradi neporočanja in napačnega poročanja. Pri proizvodnji pohoštva je bilo treba za uskladitev ponudbe in porabe proizvodnjo in vmesno potrošnjo dodatno popraviti (bruto dodana vrednost samozaposlenih je večja za 3 836 mio SIT). Na koncu je proizvodnji (in vmesni potrošnji) dodana vrednost blaga na oplemenitenju, ki temelji na podatkih tabel ponudbe in porabe (drugi popravki v vrednosti 217 210 mio SIT). Vsi omenjeni koraki izračuna proizvodnje so standardni in se uporabljajo pri vseh dejavnostih s tržno proizvodnjo. Izračun proizvodnje samozaposlenih je zaradi podatkovnih virov nekoliko poenostavljen, kar velja zlasti za majhne samostojne podjetnike (poglavje 3.3.4).

Proizvodnja predelovalnih dejavnosti znaša 3 714 734 mio SIT in je 7,3 odstotka višja kot v podatkovnih virih. Popravki za polno zajetje so ocenjeni na 55 512 mio SIT oziroma 1,5 odstotka končne vrednosti.

3.10.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Stroški materiala, stroški storitev in drugi stroški, ki so prikazani v podatkovnih virih, so popravljani in prilagojeni na koncepte in standarde nacionalnih računov. Najprej so podatki prilagojeni za pozitivne in negativne konceptualne popravke. Pozitivni so popravki zaradi stroškov popravil vozil, ki jih z odškodninami neposredno financirajo zavarovalnice (509 mio SIT, tabela 3.28), in za PMSFP (27 922 mio SIT, od tega gospodarske družbe 27 517 mio SIT). Negativni popravki zajemajo izločitev vseh drugih davkov na proizvodnjo iz vmesne potrošnje in njihovo vključitev v kategorije bruto dodane vrednosti (8 291 mio SIT) ter prilagoditev bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (9 610 mio SIT). Podatki o inputih se povečajo tudi zaradi vrednotenja v računovodskih izkazih (5 741 mio SIT, poglavje 3.2.5).

Komponente vmesne potrošnje v podatkovnih virih za gospodarske družbe so nadalje zmanjšane za denarna povračila stroškov službenih potovanj, zasebno rabo službenih vozil kot del stroškov službenih vozil ter zaradi napačnega poročanja, ki je značilno predvsem za majhna podjetja. Tudi ti popravki so standardni in so ocenjeni za vse dejavnosti.

Vmesna potrošnja je ocenjena na 2 603 458 mio SIT, kar je za 10,5 odstotka več kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.28 D Predelovalne dejavnosti, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
mio SIT								
Proizvodnja	3 460 714		-6 358	-12 344	55 512		217 210	3 714 734
Gospodarske družbe	3 223 563		-6 339	-12 344	41 187		217 210	3 463 277
Samozaposleni	237 090		-19		14 324			251 395
Država	62							62
Vmesna potrošnja	2 357 104	28 431	-18 100	5 741	36 077	-23 005	217 210	2 603 458
Gospodarske družbe	2 220 059	28 026	-17 901	5 741	31 558	-20 807	217 210	2 463 886
Samozaposleni	137 012	405	-199		4 519	-2 198		139 540
Država	32							32

Popravki za polno zasetje bruto dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih znašajo 42 440 mio SIT oziroma 3,8 odstotka končne vrednosti v nacionalnih računih. Pri gospodarskih družbah popravki znašajo 3,0 odstotka, pri samozaposlenih pa 10,7 odstotka bruto dodane vrednosti.

Tabela 3.29 D Predelovalne dejavnosti, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zasetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	1 103 610	1 111 276	42 440	100,7	3,8
Gospodarske družbe	1 003 503	999 391	30 437	99,6	3,0
Samozaposleni	100 077	111 855	12 003	111,8	10,7
Država	30	30		100,0	0,0

3.11 OSKRBA Z ELEKTRIKO, PLINOM IN VODO (E)

3.11.0 Uvod

S to dejavnostjo se v glavnem ukvarjajo velika javna podjetja, ki so popolnoma zajeta v podatkovnih virih, samozaposleni pa v majhnem obsegu proizvajajo električno energijo. Proizvodnja elektrike je z izločitvijo vseh transakcij znotraj dejavnosti med primarno proizvodnjo, prenosom in redistribucijo prilagojena na neto vrednosti. V tej dejavnosti je pomemben del skupne proizvodnje tudi proizvodnja investicijskih proizvodov za lastne potrebe. Bruto dodana vrednost je ocenjena na 123 594 mio SIT, kar je 3,0 odstotka skupne bruto dodane vrednosti. Zaposlenost znaša 11 900 oseb oziroma 1,3 odstotka skupne zaposlenosti po nacionalnih računih.

Tabela 3.30 E Oskrba z elektriko, plinom in vodo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo-zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	273 916	150 322	123 594	100,0	3,0	11,9	11,8	0,2
Gospodarske družbe	273 263	150 192	123 070	99,6	2,9	11,7	11,7	
Samozaposleni	653	129	523	0,4	0,0	0,2	0,0	0,2

3.11.1 Podatkovni viri in metode

Zasetje je v računovodskih izkazih gospodarskih družb popolno, proizvodnja, vmesna potrošnja in bruto dodana vrednost pa so ocenjene na enak način kot v drugih dejavnostih.

3.11.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Proizvodnja po podatkovnih virih je netirana za transakcije elektrike znotraj dejavnosti (160 335 mio SIT). Iz proizvodnje so izločeni vsi transferji države in prikazani kot druge subvencije na proizvodnjo (414 mio SIT). Popravki za zasetje so v tej dejavnosti majhni.

Končna vrednost proizvodnje znaša 273 916 mio SIT, od tega je 14 615 mio SIT ali 5,3 odstotka proizvodnja osnovnih sredstev za lastne potrebe (zlasti gradbeni objekti).

3.11.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Vmesna potrošnja je najprej prilagojena s konceptualnimi popravki; le-ti znašajo 15 812 mio SIT in jih sestavljajo PMSFP (3 430 mio SIT), nabavna vrednost trgovskega blaga (12 232 mio SIT, poglavje 3.3.1.2) in popravila vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice (150 mio SIT). Vmesna potrošnja je prilagojena za transakcije električne energije znotraj dejavnosti (160 335 mio SIT) in za druge davke na proizvodnjo, ki so v tej dejavnosti znatni (8 325 mio SIT). Popravek za polno zasetje vmesne potrošnje pri samozaposlenih (28 mio SIT) je standardna korekcija za zasebno rabo službenih vozil, ki je po dejavnostih razporejena glede na število registriranih osebnih vozil (povprečno stanje na začetku in koncu leta). Vir za število vozil je podatkovna baza Ministrstva za notranje zadeve, ki se v nacionalnih računih razporedi po dejavnostih in institucionalnih sektorjih.

Vmesna potrošnja je ocenjena na 150 322 mio SIT, kar je zaradi netiranja transakcij znotraj dejavnosti le 49,1 odstotka vrednosti iz podatkovnih virov.

Tabela 3.31 E Oskrba z elektriko, plinom in vodo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vrednotenje	Popravki za polno zasetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
mio SIT								
Proizvodnja	434 927		-160 749	-397	135			273 916
Gospodarske družbe	434 286		-160 749	-397	124			273 263
Samozaposleni	641				12			653
Vmesna potrošnja	306 315	15 814	-171 671	158	89	-384		150 322
Gospodarske družbe	306 160	15 812	-171 671	158	89	-355		150 192
Samozaposleni	156	2				-28		129

Bruto dodana vrednost oskrbe z elektriko, plinom in vodo je ocenjena na 123 594 mio SIT, od tega je 430 mio SIT ali 0,3 odstotka popravkov za polno zasetje. Podatki po podatkovnih virih so zaradi konceptualnih razlik znatno prilagojeni, tako da je bruto dodana vrednost v nacionalnih računih 3,9 odstotka manjša kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.32 E Oskrba z elektriko, plinom in vodo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zasetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	128 612	123 594	430	96,1	0,3
Gospodarske družbe	128 126	123 070	390	96,1	0,3
Samozaposleni	486	523	40	107,8	7,6

3.12 GRADBENIŠTVO (F)

3.12.0 Uvod

Z dejavnostjo gradbeništva se ukvarjajo gospodarske družbe in samozaposleni. Med proizvodne dejavnosti spadajo tudi gradbene dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe; te ustvarjajo dodano vrednost in jih je treba ocenjevati

enako kot druge tržne dejavnosti. Z gradbeništvo se ukvarja tudi veliko število majhnih proizvajalcev, ki jim gospodinjstva za opravljene storitve plačujejo v gotovini, kar zahteva popravke zaradi napačnega poročanja. Pri tej dejavnosti je usklajevanje v tabelah ponudbe in porabe pomemben del izračuna končne ocene, saj je zaradi usklajevanja ponudbe s povpraševanjem proizvodnja povečana za 1,7 odstotka.

Bruto dodana vrednost gradbeništva je ocenjena na 243 891 mio SIT ali 5,8 odstotka skupne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa na 66 800 oseb ali 7,4 odstotka skupne zaposlenosti. Gospodinjstva kot samozaposleni in z gradbenimi dejavnostmi za lastne potrebe ustvarijo 36,4 odstotka celotne bruto dodane vrednosti in zaposlujejo 37,5 odstotka vseh oseb v gradbeništvo.

Tabela 3.33 F Gradbeništvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	843 144	599 253	243 891	100,0	5,8	66,8	56,1	10,8
Gospodarske družbe	529 339	374 148	155 191	63,6	3,7	41,7	41,7	
Samozaposleni	313 805	225 105	88 700	36,4	2,1	25,1	14,3	10,8

3.12.1 Podatkovni viri in metode

Za gospodarske družbe in samozaposlene so podatkovni viri in metode enaki kot pri drugih dejavnostih (podrobno so opisani v poglavjih 3.1 in 3.3). Proizvodnja je enaka prodajam na domačem in tujem trgu, spremembam zalog (v tej dejavnosti so zaloge nedokončane proizvodnje sorazmerno pomembne), trgovski marži kot razliki med vrednostjo prodaje in nabavno vrednostjo trgovskega blaga ter proizvodnji za lastne potrebe, ki jo v gradbeništvo sestavlja samo proizvodnja investicijskih proizvodov.

Gradnja gospodinjstev za lastne potrebe je ocenjena za stanovanja in za vse gradbene objekte, pri katerih so investitorji samozaposleni. Dejavnosti sta podobni in sta ocenjeni na osnovi podatkov o gradbenih in uporabnih dovoljenjih (nove zgradbe, velike izboljšave in obnove) ter ankete o porabi v gospodinjstvih. Model na letni ravni zajema stanovanja (ločeno stanovanja, vikende in garaže) ter zgradbe za samozaposlene po dejavnostih. Glavni podatki, ki se uporabljajo v modelu, so število zgradb, uporabna površina in stroški inputov (brez stroškov zemljišč). Za stanovanja se ta dejavnost ocenjuje tudi četrtletno v stalnih cenah, ocene pa zajemajo obdobje po letu 1995. Oba modela temeljita na oceni povprečne dobe gradnje stanovanj in zgradb za poslovne namene. Pri končni oceni je proizvodnji obeh dejavnosti gospodinjstev dodana vrednost lastnega dela, kar je prikazano tudi kot popravek za polno zаетje.

V letu 2005 se je izvajalo posebno vzorčno raziskovanje o gradnji hiš za lastne potrebe gospodinjstev, s katerim so se zbrali podatki o nakupih glavnih vrst storitev in materiala, o povprečni dobi gradnje ter o inputih lastnega in drugega neplačanega dela.

3.12.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki za gospodarske družbe so standardni in sorazmerno majhni. Zajetje v osnovnih podatkovnih virih je dobro, zato so popravki za neporočanje majhni (14 085 mio SIT oziroma 2,7 odstotka končne vrednosti proizvodnje).

Proizvodnja gospodinjstev je v celoti popravljena za 176 482 mio SIT, od tega zaradi usklajevanja ponudbe in porabe za 13 971 mio SIT, zaradi gradnje za lastne potrebe za 157 692 mio SIT in zaradi napačnega poročanja za 4 819 mio SIT. Proizvodnja gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe je ocenjena za stanovanja (112 048 mio SIT) ter za poslovne objekte za samozaposlene (45 644 mio SIT). Proizvodnja obeh gradbenih dejavnosti gospodinjstev je na strani porabe enaka bruto investicijam v stanovanja ter druge zgradbe in objekte. Pri prejšnjem pristopu je bila proizvodnja na strani porabe razdeljena na dokončane zgradbe, ki so bile prikazane kot bruto investicije v osnovna sredstva, in na nedokončane zgradbe, ki so bile prikazane kot zaloge nedokončane proizvodnje. ESR 1995 takšnega knjiženja ne omogoča, zato je bila ob reviziji, katere rezultati so bili objavljeni leta 2005, vsa proizvodnja gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe prikazana kot bruto investicije v osnovna sredstva v celotnem obdobju po letu 1995.

Končna vrednost proizvodnje je ocenjena na 843 144 mio SIT in je 29,2 odstotka nad vrednostjo v podatkovnih virih. Popravki za polno zasetje znašajo 190 568 mio SIT ali 22,6 odstotka celotne proizvodnje.

3.12.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki vmesne potrošnje so standardni in prikazujejo PMSFP, razporejene tem dejavnostim (4 226 mio SIT pri gospodarskih družbah in 250 mio SIT pri samozaposlenih), ter popravek za stroške popravil vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice (283 mio SIT). Vmesna potrošnja, ki je prikazana v podatkovnih virih za gospodarske družbe, je zmanjšana za druge davke na proizvodnjo (998 mio SIT) in za preračun bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (5 396 mio SIT). Popravki za polno zasetje so narejeni za enote, ki niso zajete v virih (10 502 mio SIT), za napačno poročanje (460 mio SIT) in za druge statistične pomanjkljivosti (8 138 mio SIT).

Vmesna potrošnja v podatkovnih virih za majhne samozaposlene je zmanjšana zaradi napačnega poročanja in drugih statističnih pomanjkljivosti (skupaj 1 961 mio SIT). Vmesna potrošnja pri gradbenih dejavnostih gospodinjstev za lastne potrebe je ocenjena na 140 346 mio SIT, premajhno zasetje v podatkovnih virih na osnovi usklajevanja tabel ponudbe in porabe pa na 7 594 mio SIT (skupaj 147 940 mio SIT).

Končna vmesna potrošnja je ocenjena na 599 253 mio SIT in je 32,5 odstotka višja kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.34 F Gradbeništvo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vrednotenje	Popravki za polno zasetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
mio SIT								
Proizvodnja	652 555		-729	589	190 568		160	843 144
Gospodarske družbe	515 211		-707	589	14 085		160	529 339
Samozaposleni	137 344		-21		176 482			313 805
Vmesna potrošnja	452 379	4 760	-6 477	548	158 442	-10 560	160	599 253
Gospodarske družbe	373 420	4 509	-6 394	548	10 502	-8 599	160	374 148
Samozaposleni	78 959	250	-83		147 940	-1 961		225 105

V dejavnosti gradbeništva popravki za polno zasetje znašajo 42 686 mio SIT oziroma 17,5 odstotka končne bruto dodane vrednosti. Pri gospodarskih družbah so popravki ocenjeni na 12 182 mio SIT ali 7,8 odstotka bruto dodane vrednosti, pri samozaposlenih pa na 30 504 mio SIT ali 34,4 odstotka bruto dodane vrednosti. Bruto dodana vrednost gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe znaša 17 346 mio SIT ali 19,6 odstotka končne bruto dodane vrednosti samozaposlenih.

Tabela 3.35 F Gradbeništvo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zasetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	200 176	243 891	42 686	121,8	17,5
Gospodarske družbe	141 791	155 191	12 182	109,5	7,8
Samozaposleni	58 385	88 700	30 504	151,9	34,4

3.13 TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE (G)

3.13.0 Uvod

Glavna dejavnost trgovine na drobno in debelo ter storitev popravil je prerazdelitev blaga. Primarna proizvodnja te dejavnosti se meri z razliko med vrednostjo prodaje trgovskega blaga (promet) in nabavno vrednostjo trgovskega blaga. V podatkovnih virih sta obe komponenti prikazani posebej, kar omogoča neposredno oceno trgovske marže kot glavne proizvodnje trgovine na drobno in debelo ter stranske proizvodnje vseh drugih dejavnosti. Podatkovni vir za majhne samozaposlene stroškov nabave trgovskega blaga ne prikazuje posebej, zato so na podrobni ravni dejavnosti ocenjeni glede na podatke gospodarskih družb ter izločeni iz proizvodnje in vmesne potrošnje. Proizvajalci storitev popravil imajo težave pri razmejitvi med prodajo trgovskega blaga in popravili, zato je pri teh dejavnostih trgovska marža navadno majhna ali celo negativna. Nadaljnja analiza negativnih trgovskih marž se na ravni posameznega podjetja izvede v okviru tabel ponudbe in porabe, s čimer se odpravi nepravilna razporeditev prihodkov med prihodke od trgovine in prihodke od drugih dejavnosti.

Majhna nekorporativna podjetja se ukvarjajo v glavnem s trgovino na drobno, njihova proizvodnja pa je pomembna samo v dejavnostih popravil. Ta sektor proizvede več kot polovico storitev popravil osebnih avtomobilov (57,2 odstotka), motornih koles (71,2 odstotka) ter izdelkov široke porabe (54,2 odstotka). Zaradi močne konkurence velikih mednarodnih in domačih podjetij predvsem v trgovini na drobno se je število majhnih nekorporativnih podjetij v tej dejavnosti v kratkem obdobju zelo znižalo (merjeno z zaposlenostjo za približno 40 odstotkov).

Bruto dodana vrednost dejavnosti je ocenjena na 473 454 mio SIT, kar je 11,3 odstotka skupne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa na 109 000 oseb ali 12,1 odstotka skupne zaposlenosti.

Tabela 3.36 G Trgovina na drobno in debelo, popravila, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
Skupaj	918 915	445 462	473 454	100,0	11,3	109,0	97,7	11,3
Gospodarske družbe	811 808	398 138	413 670	87,4	9,9	87,0	87,0	
Samozaposleni	107 107	47 324	59 783	12,6	1,4	22,0	10,6	11,3

3.13.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode za gospodarske družbe in samozaposlene so enaki kot v drugih dejavnostih in so podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3.

3.13.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Najpomembnejši del proizvodnje te dejavnosti je trgovska marža, pri izračunu katere je treba podatke o trgovskem blagu, kot so prikazani v podatkovnih virih, vrednostno prilagoditi na raven tekočih tržnih vrednosti (poglavje 3.2). Popravek vrednosti trgovskih marž v vseh dejavnostih znaša 11 988 mio SIT, samo v dejavnosti trgovine pa 9 470 mio SIT ali 79,0 odstotka. Poleg tega so zaradi dobičkov iz lastnine prilagojene vrednosti sprememb zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje (1 319 mio SIT). Popravki vrednosti proizvodnje v tej dejavnosti so tako skupaj ocenjeni na 10 789 mio SIT.

Popravki za polno zasetje so potrebni zaradi nezasetja majhnih gospodarskih družb (16 158 mio SIT ali 2,0 odstotka končne vrednosti proizvodnje tega sektorja) ter zaradi napačnega poročanja gospodarskih družb (3 463 mio SIT) in samozaposlenih (6 362 mio SIT). Proizvodnja storitev popravil osebnih vozil je popravljena še za napitnine v vrednosti 1 031 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah za 566 mio SIT, pri samozaposlenih pa za 465 mio SIT.

Celotna proizvodnja trgovine na drobno in debelo ter storitev popravil znaša 918 915 mio SIT, od česar je 25 983 mio SIT ali 2,8 odstotka popravkov za polno zasetje. Le-ti pri gospodarskih družbah znašajo 2,4 odstotka, pri samozaposlenih pa 5,9 odstotka končne vrednosti proizvodnje.

3.13.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki vmesne potrošnje so standardni in enaki kot v drugih dejavnostih: PMSFP v vrednosti 11 303 mio SIT (pri gospodarskih družbah 11 079 mio SIT, pri samozaposlenih 224 mio SIT) ter storitve popravil vozil, ki jih financirajo zavarovalnice, v vrednosti 835 mio SIT. Vmesna potrošnja po podatkovnih virih za gospodarske družbe je zmanjšana za druge davke na proizvodnjo (4 418 mio SIT) in za preračun bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (3 898 mio SIT). Pri majhnih gospodarskih družbah je vmesna potrošnja iz podatkovnih virov zmanjšana za napačno poročanje in druge statistične pomanjkljivosti v skupni vrednosti 16 589 mio SIT (4,1 odstotka).

Vmesna potrošnja je ocenjena na 445 462 mio SIT in je za 1,1 odstotka manjša kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.37 G Trgovina na drobno in debelo, popravila, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vrednotenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
mio SIT								
Proizvodnja	905 039		-1 635	-10 789	25 983		317	918 915
Gospodarske družbe	804 289		-1 629	-10 789	19 621		317	811 808
Samozaposleni	100 751		-5		6 362			107 107
Vmesna potrošnja	450 214	12 361	-8 413	416	8 826	-18 258	317	445 462
Gospodarske družbe	401 347	12 137	-8 316	416	8 826	-16 589	317	398 138
Samozaposleni	48 867	224	-97			-1 670		47 324

Popravki za polno zajetje znašajo 35 415 mio SIT ali 7,5 odstotka končne bruto dodane vrednosti. Pri gospodarskih družbah so ocenjeni na 27 384 mio SIT ali 6,6 odstotka bruto dodane vrednosti, pri samozaposlenih pa na 8 032 mio SIT ali 13,4 odstotka bruto dodane vrednosti. Popravki pri gospodarskih družbah so sorazmerno majhni, ker je zajetje v podatkovnih virih dobro in ker v dejavnostih trgovine na drobno in trgovine z motornimi gorivi prevladujejo velika podjetja.

Tabela 3.38 G Trgovina na drobno in debelo, popravila, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri	nacionalni računi	popravki za polno zajetje	2/1*100	3/2*100
	1	2	3		
mio SIT					
Skupaj	454 826	473 454	35 415	104,1	7,5
Gospodarske družbe	402 942	413 670	27 384	102,7	6,6
Samozaposleni	51 884	59 783	8 032	115,2	13,4

3.14 GOSTINSTVO (H)

3.14.0 Uvod

Gospodarske družbe v tej dejavnosti se v glavnem ukvarjajo s hotelskimi oziroma nastanitvenimi storitvami, samostojni podjetniki pa prevladujejo pri storitvah strežbe hrane in pijač. Proizvajalci sektorja država so tisti študentski in dijaški

domovi (SKD 55.2), ki jim institucije sektorja država financirajo več kot polovico proizvodnih stroškov. Večina študentskih in dijaških domov je sicer tržnih proizvajalcev, pri katerih se financiranje države obravnava kot transfer tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom (poglavje 5.9).

Bruto dodana vrednost gostinstva je ocenjena na 96 677 mio SIT ali 2,3 odstotka celotne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa na 30 200 oseb ali 3,4 odstotka celotne zaposlenosti. Gospodarske družbe proizvedejo 59,5 odstotka bruto dodane vrednosti dejavnosti, samozaposleni 40,1 odstotka, država pa 0,4 odstotka.

Tabela 3.39 H Gostinstvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%	tisoč		
Skupaj	205 561	108 884	96 677	100,0	2,3	30,2	24,4	5,8
Gospodarske družbe	116 065	58 544	57 521	59,5	1,4	14,4	14,4	
Samozaposleni	88 873	50 104	38 769	40,1	0,9	15,7	9,9	5,8
Država	605	219	385	0,4	0,0	0,1	0,1	
NPISG	18	17	2	0,0	0,0	0,0	0,0	

3.14.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode za gospodarske družbe in samozaposlene so enaki kot v drugih dejavnostih in so podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3.

3.14.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Proizvodnja po podatkovnih virih za gospodarske družbe in samozaposlene je zelo popravljena zaradi nezajetja v podatkovnih virih (5 551 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah 3 337 mio SIT), napačnega poročanja (8 147 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah 4 340 mio SIT) in drugih statističnih pomanjkljivosti (7 122 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah 3 088 mio SIT). Druge statistične pomanjkljivosti zajemajo popravke za napitnine (4 598 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah 2 080 mio SIT, pri samozaposlenih pa 2 518 mio SIT) in hrano za zaposlene (2 524 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah 1 008 mio SIT, pri samozaposlenih pa 1 516 mio SIT).

Celotna proizvodnja dejavnosti je ocenjena na 205 561 mio SIT, popravki za polno zajetje pa na 20 822 mio SIT ali 10,1 odstotka celotne proizvodnje. Popravki pri gospodarskih družbah (9,3 odstotka) so podobni kot pri samozaposlenih (11,3 odstotka).

3.14.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki vmesne potrošnje so sicer standardni, vendar v tej dejavnosti niso zelo pomembni. Popravki za polno zajetje so potrebni zaradi neporočanja in drugih standardnih statističnih pomanjkljivosti pri obeh skupinah tržnih proizvajalcev.

Vmesna potrošnja je ocenjena na 108 884 mio SIT, kar je za 2,4 odstotka več kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.40 H Gostinstvo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Proizvodnja	184 979		-723	470	20 822		14	205 561
Gospodarske družbe	105 553		-723	470	10 766			116 065
Samozaposleni	78 817				10 056			88 873
Država	591						14	605
NPISG	18							18
Vmesna potrošnja	105 825	1 653	-904	55	3 154	-898		108 884
Gospodarske družbe	56 422	1 505	-902	55	2 093	-628		58 544
Samozaposleni	49 162	149			1 061	-268		50 104
Država	224		-2			-2		219
NPISG	17							17

Popravki za polno zajetje znašajo 18 566 mio SIT, kar je 19,2 odstotka bruto dodane vrednosti. Pri gospodarskih družbah so popravki ocenjeni na 16,2 odstotka, pri samozaposlenih pa na 23,9 odstotka bruto dodane vrednosti.

Tabela 3.41 H Gostinstvo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	79 154	96 677	18 566	122,1	19,2
Gospodarske družbe	49 131	57 521	9 301	117,1	16,2
Samozaposleni	29 655	38 769	9 262	130,7	23,9
Država	367	385	2	105,0	0,6
NPISG	2	2		100,0	0,0

3.15 PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE (I)

3.15.0 Uvod

S to dejavnostjo se skoraj v celoti ukvarjajo gospodarske družbe, ki ustvarijo 80,2 odstotka celotne bruto dodane vrednosti. Edina izjema so dejavnosti cestnega transporta, v katerih majhni samostojni podjetniki ustvarijo 95,8 odstotka bruto dodane vrednosti vseh taksi storitev (SKD 60.22), 71,6 odstotka drugega potniškega cestnega prevoza (SKD 60.23) in 65,8 odstotka cestnega blagovnega prevoza (SKD 60.24). Proizvodnja samozaposlenih je daleč najpomembnejša v cestnem blagovnem prevozu, saj v tej dejavnosti samozaposleni ustvarijo 85,6 odstotka svoje bruto dodane vrednosti v celotni dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez.

Proizvodnja prometa, skladiščenja in zvez je merjena z vrednostjo prodaj, ki zajema tudi plačila in provizije za posredniške storitve potovalnih agencij. Izjema pri storitvah potovalnih agencij so organizatorji potovanj, ki za potovanje zaračunajo vse stroške, vključno s prevozi in nastanitvijo. Proizvodnja organizatorjev potovanj je tako enaka

celotnim plačilom za potovanje in je ne sestavlja samo organizatorjeva marža. Ker organizatorji potovanj v glavnem zagotavljajo storitve rezidentom v tujini, je treba za prevozne in nastanitvene storitve, ki jih organizatorji kupijo v tujini, ustrezno popraviti podatke plačilne bilance. Ti nakupi se v nacionalnih računih ne obravnavajo kot neposredni nakupi rezidentov v tujini (potovanja v plačilni bilanci), ampak kot uvoz storitev (poglavje 5.18) in vmesna potrošnja organizatorjev potovanj.

Bruto dodana vrednost dejavnosti je ocenjena na 289 235 mio SIT ali 6,9 odstotka skupne bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti, zaposlenost pa na 53 500 oseb, kar je 6,0 odstotka celotne zaposlenosti.

Tabela 3.42 I Promet, skladiščenje in zveze, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%	tisoč		
Skupaj	713 739	424 504	289 235	100,0	6,9	53,5	44,9	8,6
Gospodarske družbe	585 563	353 531	232 031	80,2	5,6	40,4	40,4	
Samozaposleni	128 091	70 926	57 165	19,8	1,4	13,1	4,6	8,6
Država	85	46	39	0,0	0,0	0,0	0,0	

3.15.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode za gospodarske družbe in samozaposlene so enaki kot v drugih dejavnostih in so podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3.

3.15.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Pri zmanjšanju proizvodnje, kot je prikazana v podatkovnih virih, je najpomembnejša konceptualna razmejitev transferjev države Slovenskim železnicam med subvencije na proizvode (7 541 mio SIT) ter druge subvencije na proizvodnjo in transfer kapitala (skupaj 17 041 mio SIT, od tega druge subvencije na proizvodnjo 12 184 mio SIT). Kot subvencija na proizvode se obravnavajo tudi transferji države cestnemu potniškemu prevozu (1 379 mio SIT, poglavje 3.26).

Popravki za polno zajetje proizvodnje pri gospodarskih družbah so potrebni v glavnem zaradi nezajetih enot (6 225 mio SIT), pri samozaposlenih (7 369 mio SIT) pa je največ popravkov ocenjenih za taksi storitve (5 780 mio SIT), pri katerih so podatkovni viri popolnoma nerealni (1 577 mio SIT), preostanek pa v glavnem za cestni blagovni prevoz.

Proizvodnja dejavnosti je ocenjena na 713 739 mio SIT, od tega so subvencije na proizvode 8 919 mio SIT (železniški in avtobusni potniški prevoz), proizvodnja za lastne potrebe (v glavnem bruto investicije v osnovna sredstva) pa 1 658 mio SIT. Popravki za polno zajetje znašajo 13 595 mio SIT ali 1,9 odstotka končne vrednosti proizvodnje.

3.15.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki so standardni in enaki kot pri drugih dejavnostih. Pozitivni so popravki za PMSFP (6 586 mio SIT, od tega pri gospodarskih družbah 6 375 mio SIT), za plačila popravil vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice (199 mio SIT pri gospodarskih družbah), ter drugi popravki (8 486 mio SIT¹⁾), negativni pa prilagoditev bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (3 744 mio SIT pri gospodarskih družbah) ter prenos drugih davkov na proizvodnjo med kategorije bruto dodane vrednosti (2 646 mio SIT pri gospodarskih družbah).

Vmesna potrošnja po podatkovnih virih za gospodarske družbe je tako kot proizvodnja popravljena zaradi nezajetih enot (3 861 mio SIT), znatna pa so tudi zmanjšanja v okviru drugih statističnih pomanjkljivosti zaradi denarnih povračil stroškov službenih potovanj in zasebne rabe službenih vozil (6 234 mio SIT). Povečanje vmesne potrošnje pri samozaposlenih je v glavnem posledica nezajetih taksi storitev (2 580 mio SIT), zmanjšanje pa posledica zasebne rabe službenih vozil (1 285 mio SIT).

Končna vrednost vmesne potrošnje je ocenjena na 424 504 mio SIT in je 1,9 odstotka višja kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.43 I Promet, skladiščenje in zveze, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Proizvodnja	703 787	13 757	-17 041	-359	13 595		1	713 739
Gospodarske družbe	582 981	13 757 ¹⁾	-17 041	-359	6 225			585 563
Samozaposleni	120 722				7 369			128 091
Država	84						1	85
Vmesna potrošnja	416 526	15 271	-6 438	223	6 440	-7 520		424 504
Gospodarske družbe	347 012	15 060 ²⁾	-6 390	223	3 861	-6 234		353 531
Samozaposleni	69 467	211	-47		2 580	-1 285		70 926
Država	47		-1			-1		46

Popravki za polno zajetje znašajo 14 674 mio SIT, kar je 5,1 odstotka končne bruto dodane vrednosti. Pri gospodarskih družbah so popravki ocenjeni v vrednosti 3,7 odstotka, pri samozaposlenih pa 10,6 odstotka bruto dodane vrednosti.

Tabela 3.44 I Promet, skladiščenje in zveze, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	287 261	289 235	14 674	100,7	5,1
Gospodarske družbe	235 969	232 031	8 599	98,3	3,7
Samozaposleni	51 255	57 165	6 074	111,5	10,6
Država	37	39	1	105,5	1,8

3.16 FINANČNO POSREDNIŠTVO (J)

3.16.0 Uvod

Merjenje proizvodnje in bruto dodane vrednosti je za največji del te dejavnosti specifično, saj standarden način izračuna proizvodnje kot vsote prodaj blaga in storitev ter sprememb zalog ne zadošča. Večina proizvajalcev precejšen del dohodka ustvarja z razlikami v obrestnih merah pri prevzemanju vlog in odobravanju posojil; pomemben del dohodka torej prejemajo posredno, z razliko med prejetimi in plačanimi obrestmi. Ker pa obresti v nacionalnih računih niso kategorija proizvodnega računa, so bile za merjenje proizvodnje denarnega posredništva razvite posebne metode. Prav tako je posebno zavarovalništvo, pri katerem so dohodki odvisni od razlike med premijami in odškodninami ter od investiranja presežkov.

Bruto dodana vrednost finančnega posredništva je ocenjena na 189 720 mio SIT, kar je 4,5 odstotka bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti, zaposlenost pa na 20 400 oseb ali 2,3 odstotka celotne zaposlenosti. Tabela 3.45 po podatkovnih virih prikazuje glavne sektorje, ki se ukvarjajo z dejavnostjo finančnega posredništva.

Tabela 3.45 J Finančno posredništvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	285 818	96 099	189 720	100,0	4,5	20,4	20,2	0,2
Gospodarske družbe	45 861	16 297	29 565	15,6	0,7	4,0	4,0	
Samozaposleni	3 420	1 433	1 988	1,0	0,0	0,3	0,1	0,2
Država	1 350	494	856	0,5	0,0	0,2	0,2	
65.1 Denarno posredništvo	180 302	54 474	125 828	66,3	3,0	11,2	11,2	
66 Zavarovalnice in pokojninski skladi NPISG	54 870 16	23 397 4	31 437 12	16,6 0,0	0,8 0,0	4,7 0,0	4,7 0,0	

3.16.1 Podatkovni viri in metode

3.16.1.0 Uvod

Podatkovni viri in metode za gospodarske družbe, samozaposlene, državo in NPISG so enaki kot v drugih dejavnostih in so podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3. Podatkovni viri za gospodarske družbe (letni računovodski izkazi) zajemajo vse dejavnosti, razen denarnega posredništva (SKD 65.1) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (SKD 66), ki imajo posebne vire in metode merjenja proizvodnje. V standardnem podatkovnem viru za gospodarske družbe so tako zajete dejavnosti drugega finančnega posredništva (SKD 65.2, tabela 3.3) in pomožnih dejavnosti v finančnem posredništvu (SKD 67); za te dejavnosti je proizvodnja v skladu z računovodskimi pravili merjena kot vsota provizij brez dobičkov iz lastnine.

Uredba Komisije št. 1889/2002 določa, da se PMSFP najpozneje leta 2005 razporedijo sektorjem porabnikom oziroma dejavnostim porabnicam. Uredba zahteva razporeditev PMSFP institucionalnih sektorjev S.122 Druge denarne finančne institucije in S.123 Drugi finančni posredniki razen zavarovalnih družb in pokojninskih skladov. Izračun PMSFP je bil leta 2005 v skladu z uredbo pripravljen od leta 1995 dalje, in sicer za storitve sektorja S.122, ne pa tudi za storitve sektorja S.123. Vse ustrezne podatke za izračun in razporeditev PMSFP je zagotovila Banka Slovenije.

3.16.1.1 Denarno posredništvo (SKD 65.1)

Dejavnost denarnega posredništva zajema Banko Slovenije, splošne in druge komercialne banke, hranilnice in hranilno-kreditne službe. Banka Slovenije je avtonomna in neodvisna institucija, ki nadzira vse druge denarne posrednike. Vse banke, hranilnice in hranilno-kreditne službe svoja letna finančna poročila pošiljajo Banki Slovenije, ki jih v agregatni obliki posreduje Sursu.

Proizvodnjo kreditnih institucij sestavlja neposredno in posredno (PMSFP) merjena proizvodnja. Neposredno merjene komponente so provizije (postavka 1 v tabeli 3.46), prihodki za nebančne storitve (postavka 2) in neto dobiček oziroma izguba od finančnih poslov (postavka 3). V zadnjo postavko je vključena celotna razlika med prihodki in odhodki pri trgovanju s tujimi valutami in finančnimi instrumenti. Zaradi velikega nihanja neto prihodkov od trgovanja s finančnimi instrumenti se je postavilo vprašanje, ali postavka morda ne zajema tudi dobičkov iz lastnine. Analiza je pokazala, da opisani izračun ni pravilen, saj neto prihodki od trgovanja s finančnimi instrumenti skoraj v celoti zajemajo samo kapitalske dobičke, zato so bili ti prihodki od leta 2002 dalje izločeni iz izračuna proizvodnje, hkrati pa so bili v proizvodnjo vključeni drugi poslovni prihodki (oznaka 6861 v podatkovnem viru; v letu 2001 so znašali 9 754 mio SIT).

PMSFP so plačilo za storitve, ki jih plačajo uporabniki primarnih denarnih storitev bank, tj. prevzemanje vlog in odobravanje posojil. PMSFP za obe storitvi so ocenjene kot razlika med obrestmi na vloge in na posojila na eni strani ter obrestmi ob upoštevanju referenčne obrestne mere na drugi. Za referenčno obrestno mero pri izračunu in razporeditvi PMSFP se uporablja medbančna obrestna mera.

Leta 2001 so skupne PMSFP sektorja S.122 Druge denarne finančne institucije znašale 105 826 mio SIT ali 2,2 odstotka BDP, od tega 104 627 mio SIT za domače sektorje in 1 199 mio SIT v izvozu. Med domačimi sektorji je

največji del PMSFP razporejen nefinančnim družbam (61 643 mio SIT ali 58,9 odstotka celotne vrednosti) in gospodinjstvom (36 975 mio SIT ali 35,3 odstotka). Pri tem so PMSFP, ki so razporejene gospodinjstvom, ocenjene za končno potrošnjo (27 474 mio SIT ali 0,6 odstotka BDP), stanovanjske storitve gospodinjstev (7 941 mio SIT ali 0,2 odstotka BDP) in samozaposlene (1 560 mio SIT). PMSFP, ki so razporejene stanovanjskim storitvam gospodinjstev, so hkrati vključene v vmesno potrošnjo in proizvodnjo stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih (proizvodnja teh storitev je ocenjena po stroškovnem pristopu, poglavje 3.17.1). PMSFP za sektor država so ocenjene na 3 736 mio SIT ali 3,6 odstotka celotne vrednosti, za druge finančne posrednike na 2 004 mio SIT (1,9 odstotka) in za NPISG na 269 mio SIT (0,3 odstotka).

Za institucionalne sektorje je ocenjen tudi uvoz PMSFP, ki znaša 4 327 mio SIT; to pomeni, da je bil saldo PMSFP s tujino leta 2001 negativen (poglavji 5.18 in 9, tabela 9.1).

Vmesna potrošnja bank in drugih finančnih institucij zajema stroške materiala in storitev ter plačane provizije in članarine v skupni vrednosti 52 830 mio SIT. Na koncu je najprej dodan pozitiven popravek v vrednosti 2 952 mio SIT¹⁾, nato pa je odšteta vrednost konceptualnih popravkov (drugi davki na proizvodnjo, 649 mio SIT) in popravkov za polno zajetje sredstev za zaposlene (denarna povračila stroškov službenih potovanj, 659 mio SIT). Končna vrednost vmesne potrošnje je ocenjena na 54 474 mio SIT.

Tabela 3.46 Proizvodnja in vmesna potrošnja v podatkovnem viru in popravki nacionalnih računov za 65.1 Denarno posredništvo, 2001

	Oznaka v podatkovnem viru	Kategorije v podatkovnem viru in popravki
		mio SIT
1. Provizije	670/679	51 920
2. Prihodki za nebančne storitve in prihodki od poslovnega lizinga	680 + 6860	5 811
3. Neto prihodki od finančnih poslov	(6600+6680+6660) (6200+6220+6260)	12 627
Proizvodnja v podatkovnem viru	(1 + 2 + 3)	70 358
Plus: PMSFP		105 826
Domači sektorji		104 627
S.11 Nefinančne družbe		61 643
S.124/125 Drugi finančni posredniki		2 004
S.13 Država		3 736
S.14 Gospodinjstva		36 975
Končna potrošnja		27 474
Stanovanjske storitve		7 941
Samozaposleni		1 560
S.15 NPISG		269
Izvoz		1 199
Plus: drugi popravki¹⁾		4 118
Proizvodnja v nacionalnih računih		180 302
1. Material	6320/6329	6 092
2. Storitve	6330/6339	36 435
3. Provizije	610/619	9 841
4. Članarine	643	461
Vmesna potrošnja v podatkovnem viru	(1 + 2 + 3 + 4)	52 830
Plus: drugi popravki ¹⁾		2 952
Manj: konceptualni popravki		649
Manj: popravki za polno zajetje		659
Vmesna potrošnja v nacionalnih računih		54 474

3.16.1.2 Zavarovalnice in pokojninski skladi (SKD 66)

Zavarovalnice in pokojninske sklade nadzira Agencija za zavarovalni nadzor, ki njihove računovodske izkaze v agregatni obliki pošilja Sursu, Surs pa od zavarovalnic s statističnim raziskovanjem zbira še dodatne podatke iz izkaza poslovnega izida. Računovodska pravila in shema za pošiljanje podatkov so se večkrat spreminjali in izboljševali, po zadnji spremembi, ki je bila izvedena v začetku leta 2002, pa so podatki popolnoma skladni z računovodskimi standardi EU. V tej dejavnosti se z neposrednim zavarovanjem ukvarjajo proizvajalci storitev neživiljskega, živiljskega in zdravstvenega zavarovanja ter storitev pokojninskih skladov, vse storitve pozavarovanja pa opravljata dve neodvisni enoti.

Proizvodnja zavarovalnih storitev se izračuna kot vsota bruto pridobljenih premij, premijskih dodatkov in drugih zavarovalnih prihodkov, zmanjšana za bruto prevzete odškodnine in odhodke za zavarovalno-tehnične rezervacije. Stroški reševanja škod v letih 2000 in 2001 v skladu z računovodskimi standardi niso bili vključeni med bruto prevzete odškodnine. V tabeli 3.47 so po vrstah neposrednega zavarovanja in za pozavarovanje prikazani vsi koraki izračuna proizvodnje, ki je ocenjena na 54 870 mio SIT.

V vmesno potrošnjo so vključene naslednje postavke: stroški pridobivanja zavarovanj, drugi izdatki za blago in storitve, drugi zavarovalni odhodki, drugi stroški upravljanja in pozavarovalna bilanca. Pozavarovalna bilanca je iz podatkov izkaza poslovnega izida izračunana po formuli: obračunane pozavarovalne premije (+) spremembe prenosnih pozavarovalnih premij (-) obračunani deleži škod pozavarovateljev (-) spremembe škodnih rezervacij pozavarovanj (-) prihodki od pozavarovalnih provizij in udeležb v dobičku.

Med konceptualnimi popravki so standardne prilagoditve za druge davke na proizvodnjo, na koncu pa so vmesni potrošnji dodane še PMSFP, ki so razporejene tej dejavnosti. Vsa denarna povračila stroškov službenih potovanj so izločena iz vmesne potrošnje in kot popravek za polno zajetje dodana sredstvom za zaposlene.

Končna vrednost vmesne potrošnje za zavarovalnice in pokojninske sklade je ocenjena na 23 397 mio SIT.

3.16.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki in popravki za polno zajetje proizvodnje so standardni; njihova vrednost je majhna, razen PMSFP kot glavnega dela izračuna proizvodnje denarnega posredništva (SKD 65.1). Popravki za polno zajetje, ki znašajo 1 634 mio SIT ali 47,8 odstotka končne vrednosti proizvodnje, so zaradi zajetja v podatkovnih virih pomembni samo v dejavnostih samozaposlenih.

Skupna proizvodnja dejavnosti je ocenjena na 285 818 mio SIT, od tega je 1 634 mio SIT ali 0,6 odstotka popravkov za polno zajetje. PMSFP so ocenjene na 105 826 mio SIT ali 37,0 odstotka celotne proizvodnje.

Tabela 3.47 Proizvodnja in vmesna potrošnja v podatkovnih virih in popravki nacionalnih računov za 66 Zavarovalnice in pokojninski skladi, 2001

	Skupaj	Neposredno zavarovanje					Pozavarovanje	
		skupaj	neživljenjsko zavarovanje	življenjsko zavarovanje	pokojninski skladi	zdravstveno zavarovanje	Pozavarovanje	
							mno SIT	
Bruto pridobljene premije	239 805	219 193	116 405	42 380	3 291	57 117	20 612	
Plus: premijski dodatki	27 242	25 458	13 319	10 221	321	1 597	1 784	
Manj: bruto prevzete odškodnine	175 245	154 858	92 452	14 057		48 349	20 387	
Manj: odhodki za zavarovalno-tehnične rezervacije	38 097	40 933	9 448	25 167	3 257	3 061	-2 836	
Plus: drugi zavarovalni prihodki	1 165	1 080	843	143	94		86	
Proizvodnja v nacionalnih računih	54 870	49 939	28 667	13 521	448	7 304	4 931	
1. Stroški pridobivanja zavarovanj	7 694	7 694	3 618	3 278	2	796		
2. Material in storitve	13 844	13 682	8 531	2 158	384	2 609	162	
3. Drugi zavarovalni odhodki	3 363	3 338	2 812	223	72	230	25	
4. Drugi stroški upravljanja	1 187	1 102	653	430	9	10	85	
5. Pozavarovalna bilanca	-1 986	-3 418	-3 815	371		27	1 432	
Vmesna potrošnja v podatkovnih virih (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	24 103	22 399	11 799	6 460	468	3 672	1 704	
Manj: konceptualni popravki	1 008	1 007	970	16	3	19	1	
Manj: popravki za polno zajeje	855	839	641	143	25	30	16	
Vmesna potrošnja	22 240	20 553	10 188	6 301	440	3 624	1 687	
Plus: PMSFP	1 157							
Vmesna potrošnja v nacionalnih računih	23 397							

3.16.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Pozitivni konceptualni popravki vmesne potrošnje prikazujejo PMSFP, razporejene gospodarskim družbam (860 mio SIT), samozaposlenim (4 mio SIT) ter zavarovalnicam in pokojninskim skladom (1 157 mio SIT), vmesna potrošnja gospodarskih družb pa je konceptualno popravljena še za popravila vozil, ki jih z odškodninami neposredno financirajo zavarovalnice (469 mio SIT).

Negativni konceptualni popravki pri gospodarskih družbah (1 904 mio SIT) zajemajo popravek bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve ter izločitev drugih davkov na proizvodnjo med kategorije bruto dodane vrednosti. Isti popravek za druge davke na proizvodnjo je narejen tudi pri denarnem posredništvu (649 mio SIT) ter zavarovalnicah in pokojninskih skladih (1 008 mio SIT).

Popravki za polno zasetje pri samozaposlenih so ocenjeni za nezajete enote (663 mio SIT), v drugih sektorjih pa zaradi napačnega poročanja in drugih statističnih pomanjkljivosti.

Končna vrednost vmesne potrošnje je ocenjena na 96 099 mio SIT in je 1,1 odstotka manjša kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.48 J Finančno posredništvo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zasetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Proizvodnja	178 898	105 826	-332	-208	1 634			285 818
Gospodarske družbe	46 400		-332	-208				45 861
Samozaposleni	1 786				1 634			3 420
Država	1 350							1 350
65.1 Denarno posredništvo	74 476	105 826						180 302
66 Zavarovalnice in pokojninski skladi	54 870							54 870
NPISG	16							16
Vmesna potrošnja	96 884	5 443	-3 561	1	663	-3 331		96 099
Gospodarske družbe	18 644	1 329	-1 904	1		-1 773		16 297
Samozaposleni	809	4			663	-44		1 433
Država	494							494
65.1 Denarno posredništvo	52 830	2 952	-649			-659		54 474
66 Zavarovalnice in pokojninski skladi	24 103	1 157	-1 008			-855		23 397
NPISG	4							4

Bruto dodana vrednost finančnega posredništva je ocenjena na 189 720 mio SIT, od tega je 4 302 mio SIT ali 2,3 odstotka popravkov za polno zasetje. Ti popravki so sorazmerno veliki pri samozaposlenih (51,1 odstotka bruto dodane vrednosti), pri gospodarskih družbah pa je njihova vrednost podobna kot v drugih dejavnostih (6,0 odstotka).

Tabela 3.49 J Finančno posredništvo, 2001

Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajeetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	82 014	189 720	4 302	232,3	2,3
Gospodarske družbe	27 756	29 565	1 773	106,5	6,0
Samozaposleni	977	1 988	1 015	203,5	51,1
Država	856	856		100,0	0,0
65.1 Denarno posredništvo	21 647	125 828	659	581,3	0,5
66 Zavarovalnice in pokojninski skladi	30 767	31 473	855	102,3	2,7
NPISG	12	12		100,0	0,0

3.17 POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE (K)

3.17.0 Uvod

Skoraj polovico (48,5 odstotka) bruto dodane vrednosti te dejavnosti je ocenjene za stanovanjske dejavnosti gospodinjstev, ki se delijo na storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, ter storitve tržnega oddajanja stanovanj. Stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, je treba ocenjevati kot proizvodnjo za lastne potrebe in vrednotiti s cenami, ki veljajo za podobne tržne storitve. Ker v Sloveniji približno 90 odstotkov gospodinjstev živi v lastnih hišah in stanovanjih, samo 10 odstotkov pa v najetih (približno 30 odstotkov je tržnega najema, 70 odstotkov pa neprofitnega), se stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, lahko ocenjujejo po stroškovnem pristopu, saj majhen delež tržnega najema ne omogoča vrednotenja z ustreznimi tržnimi najemninami. Zaradi pomanjkanja podatkov se zaenkrat najemnine rezidentov v tujini ne ocenjujejo (uvoz stanovanjskih storitev oziroma nakupi rezidentov v tujini), čeprav je pojav zaradi velikega števila vikendov, ki jih imajo Slovenci na Hrvaškem, verjetno pomemben.

Bruto dodana vrednost poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev je ocenjena na 628 346 mio SIT, kar je 15,0 odstotka skupne bruto dodane vrednosti. Poleg stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev je pomembna še proizvodnja gospodarskih družb (41,3 odstotka bruto dodane vrednosti), proizvodnja samozaposlenih pa k bruto dodani vrednosti dejavnosti prispeva precej manj (7,1 odstotka). Netržna proizvodnja sektorja država zajema dejavnosti raziskav in razvoja, nepremičnin (stanovanjski skladi) in drugih poslovnih storitev, skupaj pa ustvari 3,0 odstotka bruto dodane vrednosti. Zaposlenost znaša 67 100 oseb ali 7,5 odstotka celotne zaposlenosti.

Tabela 3.50 K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo-zaposleni
	mio SIT			%			tisoč	
Skupaj	1 032 294	403 948	628 346	100,0	15,0	67,1	58,1	9,0
Gospodarske družbe	575 749	316 155	259 594	41,3	6,2	51,2	51,2	
Samozaposleni	70 791	26 005	44 786	7,1	1,1	13,2	4,2	9,0
Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev	355 761	50 760	305 001	48,5	7,3	0,0	0,0	
Država	29 778	10 938	18 840	3,0	0,5	2,7	2,7	
NPISG	215	89	125	0,0	0,0	0,0	0,0	

3.17.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode za tržne proizvajalce in proizvajalce sektorja država so enaki kot v drugih dejavnostih in so podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3.

Stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, so v izhodiščnem letu ocenjene po stroškovni metodi kot vsota vmesne potrošnje, drugih davkov na proizvodnjo (nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, ki ga plačajo gospodinjstva, poglavje 4.8), potrošnje stalnega kapitala (po metodi nepretrganega popisovanja) in neto poslovnega presežka (2,5 odstotka realne gradbene vrednosti stanovanjskega sklada z zemljišči pod stavbami). Del vmesne potrošnje in proizvodnje so tudi PMSFP, kar zviša raven proizvodnje teh stanovanjskih storitev gospodinjstev (v letu 2001 za 7 941 mio SIT ali malo manj kot 0,2 odstotka BDP). Med izhodiščnimi leti je proizvodnja ekstrapolirana s spremembami obsega (na osnovi podatkov statistike gradbeništva o dokončanih individualnih hišah in stanovanjih) in spremembami cen. Glavni podatkovni viri so popis prebivalstva, anketa o porabi v gospodinjstvih, letna statistika gradbeništva ter podatki o gradbenih in uporabnih dovoljenjih. Že v poglavju 3.6 o polnem zasetju je omenjeno, da je raven tržnih stanovanjskih najemnin ocenjena previsoko; rezultati raziskovanja iz leta 2003 in podatki dohodninskih napovedi za leto 2002 kažejo, da bo treba tržne stanovanjske dejavnosti gospodinjstev na novo preračunati v letu 2005, ki bo naslednje izhodiščno leto.

3.17.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki proizvodnje so standardni in enaki kot v drugih dejavnostih. Pri gospodarskih družbah je izjema študentsko delo, ki je ocenjeno na 19 545 mio SIT, vrednost te kategorije pa je močno podcenjena in bo zvišana ob glavni reviziji 2005 (poglavje 3.3.5.1).

Popravki za polno zasetje so pomembni predvsem pri gospodarskih družbah, kar je posledica velikega števila majhnih podjetij v dejavnosti. Popravki so narejeni za enote, ki niso vključene v podatkovnih virih (7 723 mio SIT pri gospodarskih družbah in 4 040 mio SIT pri samozaposlenih), ter za napačno poročanje (22 291 mio SIT pri gospodarskih družbah in 2 412 mio SIT pri samozaposlenih), ki je značilno predvsem za tiste dejavnosti, kjer gospodinjstva opravljene storitve plačujejo z gotovino. Med popravki za polno zasetje so prikazane tudi tržne stanovanjske dejavnosti gospodinjstev (46 324 mio SIT). Pri sektorju država drugi popravki proizvodnje prikazujejo razliko med amortizacijo v podatkovnih virih in potrošnjo stalnega kapitala, ocenjeno po metodi nepretrganega popisovanja (2 299 mio SIT).

Celotna proizvodnja dejavnosti je ocenjena na 1 032 294 mio SIT in je 11,5 odstotka višja kot v podatkovnih virih.

3.17.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki vmesne potrošnje so standardni in enaki kot v drugih dejavnostih. Pozitivni so popravki za PMSFP (14 550 mio SIT, pri gospodarskih družbah 6 441 mio SIT, samozaposlenih 168 mio SIT in stanovanjskih dejavnostih gospodinjstev 7 941 mio SIT) in za popravila vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice (497 mio SIT pri gospodarskih družbah), negativni pa prilagoditev bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve (778 mio SIT pri gospodarskih družbah) ter izločitev drugih davkov na proizvodnjo med kategorije bruto dodane vrednosti (1 239 mio SIT pri gospodarskih družbah).

Vmesna potrošnja gospodarskih družb je podobno kot proizvodnja popravljena zaradi neporočanja (4 833 mio SIT), popravki zaradi napačnega poročanja znašajo 2 411 mio SIT, zaradi drugih statističnih pomanjkljivosti pa 12 899 mio SIT (denarna povračila stroškov službenih potovanj in zasebna raba službenih vozil). Vmesna potrošnja samozaposlenih je popravljena zaradi neporočanja (1 103 mio SIT) in za zasebno rabo službenih vozil (1 208 mio SIT).

Ocena vmesne potrošnje obeh skupin stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev v glavnem temelji na podatkih ankete o porabi v gospodinjstvih, podrobneje pa je opisana v poglavju 5.7.

Končna vrednost vmesne potrošnje je ocenjena na 403 948 mio SIT in je 2,3 odstotka višja od vrednosti v podatkovnih virih.

Tabela 3.51 K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Skupaj	925 664	27 486	-5 821	-3 020	83 806		4 178	1 032 294
Gospodarske družbe	533 154	19 545	-5 817	-3 026	30 014		1 879	575 749
Samozaposleni	64 343		-4		6 452			70 791
Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev	301 496	7 941			46 324			355 761
Država	26 477			7	996		2 299	29 778
NPISG	195				20			215
Vmesna potrošnja	394 982	15 046	-3 737	279	12 337	-16 839	1 879	403 948
Gospodarske družbe	319 553	6 938	-2 017	279	4 833	-15 310	1 879	316 155
Samozaposleni	25 943	168			1 103	-1 208		26 005
Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev	37 308	7 941			5 511			50 760
Država	12 082		-1 719		890	-315		10 938
NPISG	96		-1			-6		89

Bruto dodana vrednost poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev je ocenjena na 628 346 mio SIT, kar je 18,4 odstotka več kot v podatkovnih virih. Popravki za polno zajetje znašajo 88 308 mio SIT ali 14,1 odstotka končne bruto dodane vrednosti. Zaradi velikega števila majhnih gospodarskih družb so popravki pri gospodarskih družbah (15,6 odstotka bruto dodane vrednosti) podobni kot pri samozaposlenih (14,6 odstotka). Popravki za polno zajetje so v tej dejavnosti največji med vsemi dejavnostmi in znašajo 29,7 odstotka vse popravkov za polno zajetje v nacionalnih računih (297 110 mio SIT).

Tabela 3.52 K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri	nacionalni računi	popravki za polno zajetje	2/1*100	3/2*100
	1	2	3		
mio SIT					
Skupaj	530 682	628 346	88 308	118,4	14,1
Gospodarske družbe	213 601	259 594	40 491	121,5	15,6
Samozaposleni	38 400	44 786	6 557	116,6	14,6
Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev	264 187	305 001	40 813	115,4	13,4
Država	14 395	18 840	421	130,9	2,2
NPISG	99	125	25	126,3	20,2

3.18 JAVNA UPRAVA IN OBRAMBA, OBVEZNA SOCIALNA VARNOST (L)

3.18.0 Uvod

V tej dejavnosti so skoraj vsi neposredni proračunski uporabniki na centralni in lokalnih ravneh (razen nekaterih državnih agencij in skladov), ZZSZ in ZPIZ (tabela 3.5 in 3.11), nekateri netržni določeni uporabniki (tabela 3.12) in enote sektorja NPISC, ki se v glavnem ukvarjajo z gasilskimi storitvami (tabela 3.6).

Med gospodarskimi družbami, ki so del te dejavnosti, je najpomembnejša Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars). Dars se v nacionalnih računih obravnava kot tržni proizvajalec, njegova proizvodnja pa je enaka pobranim cestninam za avtoceste. Ustanovljen je bila leta 1994 in je pristojen za tekoče vzdrževanje obstoječih avtocest in za gradnjo novih avtocest, kar je glavni nacionalni razvojni projekt. Pred letom 1994 so bile cestnine za avtoceste prihodek proračuna, po letu 1994 pa jih pobira Dars in so hkrati njegov glavni prihodek. Gradnja novih avtocest se financira s cestninami (v znesku, v katerem presegajo tekoče stroške vzdrževanja), kapitalskimi transferji države in z bančnimi posojili z državnim poroštvom. Na začetku leta 2004 se je Dars reorganiziral v delniško družbo, priključilo pa se mu je tudi Javno podjetje za vzdrževanje avtocest. Hkrati je vstopil v sistem DDV, s čimer so cestnine postale proizvod, obdavčen z 20-odstotnim DDV. Tržni status podjetja je na začetku leta 2004 potrdila tudi misija Eurostata. Darsu (in ne sektorju država) je v nacionalnih računih pripisana vsa potrošnja stalnega kapitala, ki je po metodi nepretrganega popisovanja ocenjena za avtoceste (poglavje 4.12).

Bruto dodana vrednost dejavnosti je ocenjena na 268 712 mio SIT ali 6,4 odstotka skupne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa na 45 000 oseb ali 5,0 odstotka celotne zaposlenosti. Bruto dodana vrednost gospodarskih družb, ki jo skoraj v celoti sestavlja bruto dodana vrednost Darsa, znaša 14 395 mio SIT.

Tabela 3.53 L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%	tisoč		
Skupaj	444 406	175 694	268 712	100,0	6,4	45,0	45,0	0,0
Gospodarske družbe	21 638	7 243	14 395	5,4	0,3	0,2	0,2	
Samozaposleni	38	6	32	0,0	0,0	0,0		0,0
Država	421 437	167 671	253 766	94,4	6,1	44,8	44,8	
NPISC	1 292	773	519	0,2	0,0	0,1	0,1	

3.18.1 Podatkovni viri in metode

Vsi podatkovni viri in metode so po vrstah proizvajalcev pojasnjeni v poglavjih 3.1 in 3.3.

3.18.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Proizvodnja netržnih proizvajalcev je ocenjena po stroškovnem pristopu, zato je proizvodnja po podatkovnih virih, kot je prikazana v tabeli 3.54, samo indikativna in je enaka razliki med končno vrednostjo v nacionalnih računih in vsoto konceptualnih popravkov, popravkov za polno zajetje in drugih popravkov. Konceptualni popravek proizvodnje za sektor država zajema PMSFP (4 646 mio SIT), ki so za ta sektor v celoti razporejene tej dejavnosti. Popravek vrednosti (enomesečna časovna prilagoditev, 2 336 mio SIT) je narejen za sredstva za zaposlene v proračunskih podatkih, popravek za polno zajetje zajema enote, ki ne poročajo (122 mio SIT), drugi popravki pa prikazujejo potrošnja stalnega kapitala po metodi nepretrganega popisovanja (42 780 mio SIT).

Konceptualni popravek pri gospodarskih družbah je narejen za Dars, ki v svojih računovodskih izkazih prikazuje samo tisti del cestnin, ki jih porabi za tekoče vzdrževanje avtocest, v proizvodnjo po nacionalnih računih pa so vključene tudi tiste cestnine, ki se porabijo za gradnjo novih avtocest (13 267 mio SIT).

Celotna proizvodnja javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti je ocenjena na 444 406 mio SIT in je 16,6 odstotka višja kot "proizvodnja v podatkovnih virih". Netržna proizvodnja države znaša 421 437 mio SIT ali 94,8 odstotka celotne proizvodnje te dejavnosti.

3.18.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Tej dejavnosti je razporejenih večina pozitivnih in negativnih konceptualnih popravkov in popravkov za polno zajetje za enote sektorja država, ki so podrobno opisani v poglavju 3.3.2 (tabela 3.11).

Vmesna potrošnja v nacionalnih računih je ocenjena na 175 694 mio SIT, od česar enote sektorja država prispevajo 167 671 mio SIT.

Tabela 3.54 L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Skupaj	381 232	17 912		2 336	147		42 780	444 406
Gospodarske družbe	8 372	13 267						21 638
Samozaposleni	38				1			38
Država	371 554	4 646		2 336	122		42 780	421 437
NPISG	1 268				24			1 292
Vmesna potrošnja	184 736	11 829	-18 892		21	-1 999		175 694
Gospodarske družbe	6 934	384	-63			-12		7 243
Samozaposleni	6							6
Država	176 978	11 446	-18 823		21	-1 950		167 671
NPISG	818		-7			-37		773

Končna bruto dodana vrednost dejavnosti je ocenjena na 268 712 mio SIT, od česar je 2 125 mio SIT ali 0,8 odstotka popravkov za polno zajetje. Tabela 3.54 prikazuje, da so pri prehodu od podatkovnih virov na kategorije nacionalnih računov pomembni predvsem konceptualni in drugi popravki ter da je bruto dodana vrednost v nacionalnih računih 36,8 odstotka višja kot v podatkovnih virih. Za enote sektorja država je tudi ta primerjava problematična, saj je bruto dodana vrednost po podatkovnih virih samo vsota stroškov dela in (morebitne) amortizacije.

Tabela 3.55 L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	196 496	268 712	2 125	136,8	0,8
Gospodarske družbe	1 438	14 395	12	1001,2	0,1
Samozaposleni	31	32	1	102,2	2,2
Država	194 576	253 766	2 052	130,4	0,8
NPISG	451	519	61	115,1	11,8

3.19 IZOBRAŽEVANJE (M)

3.19.0 Uvod

Tudi v dejavnosti izobraževanja ima netržna proizvodnja sektorja država velik delež, saj prispeva 92,5 odstotka celotne proizvodnje, tržni proizvajalci pa v glavnem zagotavljajo storitve voznških šol in izobraževanja za odrasle. V celotni proizvodnji dejavnosti kategorija "preostala druga netržna proizvodnja" sektorja država znaša 234 786 mio SIT (tabela 3.5) ali 77,1 odstotka. Bruto dodana vrednost izobraževanja je ocenjena na 239 691 mio SIT, kar je 5,7 odstotka skupne bruto dodane vrednosti vseh dejavnosti, zaposlenost pa na 54 600 oseb ali 6,1 odstotka celotne zaposlenosti.

Tabela 3.56 M Izobraževanje, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%	tisoč		
Skupaj	304 540	64 849	239 691	100,0	5,7	54,6	54,3	0,3
Gospodarske družbe	18 798	8 502	10 296	4,3	0,2	2,6	2,6	
Samozaposleni	1 485	455	1 030	0,4	0,0	0,4	0,1	0,3
Država	281 674	55 083	226 591	94,5	5,4	51,1	51,1	
NPISC	2 583	809	1 774	0,7	0,0	0,5	0,5	

3.19.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode so po vrstah proizvajalcev pojasnjeni v poglavjih 3.1 in 3.3.

3.19.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki in popravki za polno zajetje so majhni. Izjema je proizvodnja samozaposlenih, ki je po podatkovnih virih zelo majhna, ker pa uporabniki (v glavnem gospodinjstva) njihove storitve plačujejo pretežno v gotovini, je proizvodnja zaradi napačnega poročanja popravljena približno za 30 odstotkov. Proizvodnja gospodarskih družb in enot sektorja država je rahlo popravljena zaradi nezajetih enot. Med drugimi popravki pri sektorju država je prikazana razlika med amortizacijo v podatkovnih virih in potrošnjo stalnega kapitala, ocenjeno po metodi nepretrganega popisovanja (7 165 mio SIT).

Celotna proizvodnja izobraževanja je ocenjena na 304 540 mio SIT in je 2,9 odstotka višja kot po podatkovnih virih.

3.19.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki in popravki za polno zajetje so standardni in jih v glavnem sestavljajo zmanjšanje vmesne potrošnje zaradi napačnega poročanja, denarnih povračil stroškov službenih potovanj in zasebne rabe službenih vozil.

Končna vrednost vmesne potrošnje je ocenjena na 64 849 mio SIT in je 2,5 odstotka manjša kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.57 M Izobraževanje, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vrednotenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Skupaj	295 832		-6	-9	1 551		7 171	304 540
Gospodarske družbe	18 585		-6	-9	221		7	18 798
Samozaposleni	1 142				342			1 485
Država	273 595				914		7 165	281 674
NPISG	2 510				74			2 583
Vmesna potrošnja	66 519	182	-667	1	293	-1 486	7	64 849
Gospodarske družbe	8 490	178	-43	1	115	-245	7	8 502
Samozaposleni	486	4				-35		455
Država	56 693		-618		179	-1 170		55 083
NPISG	850		-7			-35		809

Končna bruto dodana vrednost izobraževanja je 4,5 odstotka višja kot po podatkovnih virih. Popravki za polno zajetje so sorazmerno majhni; znašajo 2 744 mio SIT ali 1,1 odstotka bruto dodane vrednosti. Individualno zasebno poučevanje (inštruiranje) še ni del ocene in bo v BDP vključeno ob glavni reviziji 2005.

Tabela 3.58 M Izobraževanje, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	229 313	239 691	2 744	104,5	1,1
Gospodarske družbe	10 095	10 296	352	102,0	3,4
Samozaposleni	656	1 030	378	156,9	36,7
Država	216 902	226 591	1 906	104,5	0,8
NPISG	1 659	1 774	109	106,9	6,1

3.20 ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO (N)

3.20.0 Uvod

Bruto dodana vrednost zdravstva in socialnega varstva znaša 217 439 mio SIT ali 5,2 odstotka skupne bruto dodane vrednosti. Skoraj enak je tudi delež zaposlenosti (5,0 odstotka oziroma 45 000 oseb). Večino proizvodnje ustvarijo netržne enote sektorja država (71,6 odstotka proizvodnje in 73,6 odstotka bruto dodane vrednosti). Tržni proizvajalci so določeni uporabniki (11,0 odstotka bruto dodane vrednosti, v glavnem domovi za starejše), gospodarske družbe (6,7 odstotka, v glavnem zunajbolnišnične zdravstvene storitve in veterinarske storitve) in samozaposleni (7,0 odstotka, v glavnem zunajbolnišnične zdravstvene storitve in zobozdravstvene storitve). Netržni proizvajalci sektorja NPISG proizvedejo 1,8 odstotka bruto dodane vrednosti, in sicer v glavnem v dejavnostih socialnega varstva.

Tabela 3.59 N Zdravstvo in socialno varstvo, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	336 633	119 194	217 439	100,0	5,2	45,0	43,7	1,3
Gospodarske družbe	61 362	22 981	38 381	17,7	0,9	9,5	9,5	
Samozaposleni	24 446	9 315	15 131	7,0	0,4	2,5	1,2	1,3
Država	240 962	80 983	159 979	73,6	3,8	32,3	32,3	
NPISG	9 863	5 915	3 948	1,8	0,1	0,7	0,7	

3.20.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode so po vrstah proizvajalcev opisani v poglavjih 3.1 in 3.3. Pri tem je treba upoštevati, da je za proizvajalce zdravstvenih storitev in storitev socialnega varstva vrednotenje proizvodnje nekoliko posebno. Zasebni in javni tržni proizvajalci izvajajo tudi javne storitve, zato jih deloma financirajo institucije sektorja država. Ti transferji se ne obravnavajo kot subvencije na proizvode ali druge subvencije na proizvodnjo; v nacionalnih računih so za proizvajalce ti transferji enaki tržnim prodajam in se obravnavajo kot transferji tržnih proizvodov v naravi neposredno gospodinjstvom, vključeni pa so med izdatke države za končno potrošnjo (poglavje 5.9).

Skoraj enako se obravnavajo odškodnine zasebnih in javnih zdravstvenih zavarovalnic neposredno proizvajalcem zdravstvenih storitev. V nacionalnih računih so te odškodnine del vrednosti proizvodnje in so na strani porabe v celoti prikazane med izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo. Ti izdatki se nato v računu dohodka gospodinjstev nadomestijo z neto odškodninami zdravstvenega zavarovanja.

3.20.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Konceptualni popravki in popravki vrednosti so za gospodarske družbe majhni in nepomembni. Majhni so tudi popravki za polno zasetje, ki so potrebni zaradi neporočanja gospodarskih družb in NPISG ter zaradi napačnega poročanja samozaposlenih. Prav tako je razlika med amortizacijo v podatkovnih virih in potrošnjo stalnega kapitala, ocenjeno po metodi nepretrganega popisovanja, manjša kot v izobraževanju (drugi popravki, 2 202 mio SIT).

Celotna proizvodnja je ocenjena na 336 633 mio SIT in je 1,6 odstotka višja kot v podatkovnih virih (največ pri NPISG – 11,9 odstotka in pri samozaposlenih – 2,1 odstotka).

3.20.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Vmesna potrošnja je vsota stroškov materiala in storitev ter drugih stroškov, ki se popravijo na enak način kot pri drugih dejavnostih. Popravki za polno zasetje so sorazmerno majhni in zajemajo neporočanje, napačno poročanje in popravek za denarna povračila stroškov službenih potovanj. Zaradi dobrega zasetja v podatkovnih virih ter zaradi konceptualnih popravkov in popravkov za polno zasetje, ki vmesno potrošnjo zmanjšujejo, je končna vrednost v nacionalnih računih nekoliko nižja kot v podatkovnih virih.

Vmesna potrošnja je ocenjena na 119 194 mio SIT ali 0,2 odstotka manj kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.60 N Zdravstvo in socialno varstvo, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zaje- tje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Skupaj	331 362		-12	36	3 045		2 202	336 633
Gospodarske družbe	61 016		-12	36	323			61 362
Samozaposleni	23 943				503			24 446
Država	237 590				1 171		2 202	240 962
NPISG	8 814				1 049			9 863
Vmesna potrošnja	119 387	487	-994	15	1 007	-707		119 194
Gospodarske družbe	23 009	426	-357	15	84	-196		22 981
Samozaposleni	9 343	61				-89		9 315
Država	81 565		-603		284	-263		80 983
NPISG	5 469		-35		638	-158		5 915

Končna bruto dodana vrednost zdravstva in socialnega varstva je 2,6 odstotka višja kot v podatkovnih virih. Popravki za polno zaje-
tje so ocenjeni na 2 745 mio SIT ali 1,3 odstotka končne bruto dodane vrednosti (največ pri NPISG – 14,4 odstotka in pri samozaposlenih – 3,9 odstotka).

Tabela 3.61 N Zdravstvo in socialno varstvo, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zaje- tje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	211 975	217 439	2 745	102,6	1,3
Gospodarske družbe	38 006	38 381	435	101,0	1,1
Samozaposleni	14 599	15 131	592	103,6	3,9
Država	156 025	159 979	1 149	102,5	0,7
NPISG	3 345	3 948	569	118,0	14,4

3.21 DRUGE JAVNE, SKUPNE IN OSEBNE STORITVENE DEJAVNOSTI (O)

3.21.0 Uvod

Druge javne, skupne in osebne storitve opravljajo gospodarske družbe, samozaposleni ter netržni proizvajalci države in NPISG. Bruto dodana vrednost dejavnosti znaša 147 687 mio SIT ali 3,5 odstotka skupne bruto dodane vrednosti, zaposlenost pa 29 100 oseb ali 3,2 odstotka skupne zaposlenosti. Večino bruto dodane vrednosti ustvarijo gospodarske družbe (88 030 mio SIT ali 59,6 odstotka), pri katerih je daleč najpomembnejša močna igralniška dejavnost (SKD 92.710).

Tabela 3.62 O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, 2001

	Proizvodnja v osnovnih cenah	Vmesna potrošnja	Bruto dodana vrednost			Zaposlenost		
			skupaj	struktura	odstotek celote	skupaj	zaposleni	samo- zaposleni
			mio SIT		%		tisoč	
Skupaj	272 479	124 792	147 687	100,0	3,5	29,1	23,0	6,1
Gospodarske družbe	145 054	57 024	88 030	59,6	2,1	11,1	11,1	
Samozaposleni	25 789	9 148	16 641	11,3	0,4	9,4	3,3	6,1
Država	33 605	12 423	21 183	14,3	0,5	4,8	4,8	
NPISG	68 031	46 198	21 833	14,8	0,5	3,8	3,8	

3.21.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode so standardni in podrobno opisani v poglavjih 3.1 in 3.3.

3.21.2 Proizvodnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Proizvodnjo po podatkovnih virih je treba močno popraviti predvsem zaradi zagotovitve polnega zajetja samozaposlenih (18,6 odstotka končne vrednosti v nacionalnih računih) in NPISG (24,6 odstotka končne vrednosti). Pri samozaposlenih so ti popravki veliki v osebnih storitvah, pri katerih je treba zlasti frizerske storitve uskladiti s podatki ankete o porabi v gospodinjstvih. Popravki pri gospodarskih družbah so sorazmerno precej manjši (4,4 odstotka proizvodnje), najmanjši pa so pri državi (0,5 odstotka). Tržna proizvodnja je popravljena tudi za napitnine (skupaj 1 617 mio SIT); pri samozaposlenih so napitnine ocenjene v frizerskih storitvah (522 mio SIT), pri gospodarskih družbah pa pri frizerskih storitvah in v igralnicah (1 095 mio SIT). Proizvodnja gospodarskih družb je konceptualno prilagajena za druge subvencije na proizvodnjo (598 mio SIT) in za druge popravke (838 mio SIT¹). Drugi popravki pri sektorju država zajemajo razliko med amortizacijo sredstev po podatkovnih virih in potrošnjo stalnega kapitala v nacionalnih računih (751 mio SIT). Popravek vrednosti pri sektorju država se nanaša na enomesečno časovno prilagoditev sredstev za zaposlene, ki so v enem od podatkovnih virov prikazana po načelu denarnega toka (poglavje 3.3.2.1). Proizvodnja (in vmesna potrošnja) NPISG je popravljena za PMSFP, ki so za ta sektor v celoti razporejene tej dejavnosti (187 mio SIT).

Celotna proizvodnja je ocenjena na 272 479 mio SIT, od tega so popravki za polno zajetje 28 041 mio SIT ali 10,3 odstotka.

3.21.3 Vmesna potrošnja v podatkovnih virih, popravki in prilagoditve

Pozitivni konceptualni popravki vmesne potrošnje zajemajo PMSFP, ki so razporejene tej dejavnosti (skupaj 2 132 mio SIT, od tega gospodarskim družbam 1 879 mio SIT, samozaposlenim 65 mio SIT in NPISG 187 mio SIT), ter stroške popravil vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice (58 mio SIT). Negativni konceptualni popravki zajemajo izločitev drugih davkov na proizvodnjo, preračun bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve ter druge popravke¹. S popravki za polno zajetje je vmesna potrošnja zmanjšana zaradi napačnega poročanja in zaradi drugih statističnih pomanjkljivosti (denarna povračila stroškov službenih potovanj in zasebna raba službenih vozil).

Vmesna potrošnja je ocenjena na 124 792 mio SIT, kar je 3,4 odstotka manj kot v podatkovnih virih.

Tabela 3.63 O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, 2001
Popravki in prilagoditve proizvodnje in vmesne potrošnje

	Podatkovni viri	Konceptualni popravki		Vredno-tenje	Popravki za polno zajetje		Drugi popravki	Nacionalni računi
		pozitivni	negativni		pozitivni	negativni		
	mio SIT							
Skupaj	244 776	187	-1 436	160	28 041		751	272 479
Gospodarske družbe	139 999		-1 436	150	6 341			145 054
Samozaposleni	21 005				4 784			25 789
Država	32 681			10	163		751	33 605
NPISG	51 090	187			16 753			68 031
Vmesna potrošnja	129 249	2 189	-13 801	31	11 331	-4 208		124 792
Gospodarske družbe	69 271	1 937	-13 155	31	632	-1 692		57 024
Samozaposleni	9 385	65	-2			-301		9 148
Država	12 787		-200		57	-221		12 423
NPISG	37 806	187	-445		10 643	-1 993		46 198

Bruto dodana vrednost je v nacionalnih računih 27,8 odstotka višja kot v podatkovnih virih, kar je v največji meri posledica popravkov za polno zajetje. Merjeno s končno bruto dodano vrednostjo so popravki največji pri NPISG (37,1 odstotka, predvsem zaradi verskih organizacij, ki niso zajete v podatkovnih virih) in pri samozaposlenih (30,6 odstotka), precej manjši pa so pri gospodarskih družbah (8,4 odstotka) in državi (1,5 odstotka). Vsi popravki za polno zajetje so ocenjeni na 20 917 mio SIT ali 14,2 odstotka končne bruto dodane vrednosti dejavnosti.

Tabela 3.64 O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, 2001
Bruto dodana vrednost v podatkovnih virih in končna vrednost v nacionalnih računih

	Bruto dodana vrednost			Indeksi	
	podatkovni viri 1	nacionalni računi 2	popravki za polno zajetje 3	2/1*100	3/2*100
	mio SIT				
Skupaj	115 526	147 687	20 917	127,8	14,2
Gospodarske družbe	70 728	88 030	7 401	124,5	8,4
Samozaposleni	11 620	16 641	5 085	143,2	30,6
Država	19 894	21 183	327	106,5	1,5
NPISG	13 285	21 833	8 104	164,3	37,1

3.22 ZASEBNA GOSPODINJSTVA Z ZAPOSLENIM OSEBJEM (P)

3.22.0 Uvod

Proizvodnja te dejavnosti je enaka bruto dodani vrednosti in sredstvom za zaposlene (vmesne potrošnje ni treba ocenjevati). V letu 2001 je bruto dodana vrednost (proizvodnja) ocenjena na 1 789 mio SIT ali 0,04 odstotka skupne bruto dodane vrednosti.

3.22.1 Podatkovni viri in metode

Osebam, ki opravljajo domače storitve gospodinjstvom, se ni treba registrirati, njihovo število pa je na voljo v statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva (800 oseb). Celotna plačila so ocenjena glede na *per capita*

podatke podobnih dejavnosti v področju O. V poglavju 3.6 je že omenjeno, da bo za druge neregistrirane osebe, ki zagotavljajo gospodinjske storitve v obliki druge zaposlitve in brez plačila prispevkov za socialno varnost, treba pripraviti dodatne ocene. Med temi storitvami je najbolj tipično varstvo otrok na domu.

3.23 EKSTERITORIALNE ORGANIZACIJE IN ZDRUŽENJA (Q)

Slovenske eksteritorialne organizacije in združenja zajemajo konzularna in diplomatska predstavništva v tujini, podatki zanje pa so prikazani v dejavnosti zunanjih zadev (SKD 75.21, tabela 3.5). Podobna tuja predstavništva v Sloveniji niso zajeta v izračun domače proizvodnje.

3.24 DAVKI NA PROIZVODE, RAZEN DDV

3.24.0 Uvod

Davki na proizvodnjo in uvoz se v nacionalnih računih delijo na davke na proizvode in na druge davke na proizvodnjo. Davki na proizvode so obračunani na blago in storitve sorazmerno glede na vrednost ali količino, v plačilo pa zapadejo v trenutku, v katerem so proizvodi proizvedeni, uvoženi ali kupljeni. Enako kot drugi davki so tudi davki na proizvode obvezna in nepovratna plačila institucijam države. Sedanji sistem davkov na proizvode je bil uveden leta 1999 s popolno reformo sistema davkov na proizvode; ta je zajemala uvedbo davka na dodano vrednost, trošarin in davkov na posebne storitve. V tem poglavju so razloženi viri in metode ocenjevanja davkov na proizvode, razen DDV, ki je razložen v poglavju 3.25. Drugi davki na proizvodnjo zajemajo davke na delovno silo, onesnaževanje, uporabo zemljišč in na druga osnovna sredstva, ki se uporabljajo v proizvodnji. So kategorija bruto dodane vrednosti in so opisani v poglavju 4.8. Glavne skupine davkov na proizvode so prikazane v tabeli 3.65.

Tabela 3.65 Davki na proizvode, 2001

	Podatkovni vir	Skupaj	Centralna država	Lokalna država
		mio SIT		
Davki na proizvode		646 009	637 723	8 286
Davek na dodano vrednost	Mesečna poročila	411 640	411 640	
Trošarine	Mesečna poročila	167 546	167 546	
Alkoholne pijače		12 604	12 604	
Mineralna olja in plini		124 162	124 162	
Tobak in cigarete		26 292	26 292	
Prostocarinske prodajalne		4 488	4 488	
Alkoholne pijače		828	828	
Tobak in cigarete		3 660	3 660	
Uvozne dajatve in davki	Carinske deklaracije	27 364	27 364	
Kmetijske dajatve pri uvozu	Carinske deklaracije	1 060	1 060	
Davek na nova motorna vozila	B-2, št. 66	5 254	5 254	
Davek na rabljena motorna vozila	B-2, št. 68	320	320	
Davek na zavarovalne storitve	B-2, št. 79	8 616	8 616	
Davek od posebnih iger na srečo	B-2, št. 81	7 015	7 015	
Davek od klasičnih iger na srečo	B-2, št. 103	403	403	
Posebna taksa na igralne avtomate	B-2, št. 166	1 078		1 078
Davek na promet nepremičnin, pravne osebe	B-2, št. 86	3 280		3 280
Davek na promet nepremičnin, fizične osebe	B-2, št. 87	3 150		3 150
Carine fizičnih oseb	B-2, št. 111	122	122	
Druge carinske takse in trošarine	B-2, št. 126 (CD)	1 763	1 763	
Krajevna prenočitvena taksa	B-2, št. 148	778		778
Taksa za obremenjevanje zraka od naftnih derivatov	B-2, št. 155	6 620	6 620	

V letu 2001 so davki na proizvode znašali 646 009 mio SIT ali 13,6 odstotka BDP. Večina je prihodek centralne države, prihodek lokalne države pa so davek na promet nepremičnin, posebni davek na igralne avtomate in krajevna prenočitvena taksa, ki skupaj znašajo 8 286 mio SIT ali 1,3 odstotka skupne vrednosti davkov na proizvode.

3.24.1 Podatkovni viri in vrednotenje

Najpomembnejši davki na proizvode (DDV, trošarine in vse uvozne dajatve) so kot obračunske vrednosti ocenjeni neposredno iz podatkovnih virov. DDV je ocenjen na osnovi mesečnih obračunov, ki jih zagotavlja Durs, uvozne dajatve in uvozni davki ter kmetijske dajatve pri uvozu so ocenjeni na osnovi carinskih deklaracij, vir za obračunske trošarine iz uvoza in domače proizvodnje po vrstah pa so mesečna poročila Cursa. Vir za druge davke na proizvode je poročilo B-2, ki ga zagotavlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila, davki pa so na obračunsko osnovo preračunani z enomesečno časovno prilagoditvijo podatkov, ki temeljijo na načelu denarnega toka. Izjema so davki na promet nepremičnin, ki so prikazani kot dejanske transakcije v obdobju. Pri izračunu drugih davkov na proizvode so iz vrednosti davkov izločene vse zamudne obresti, ki so nato prikazane med tekočimi transferji (D.75).

3.24.2 Vrste davkov na proizvode

Tabela 3.65 prikazuje 16 skupin davkov na proizvode, ki so vključeni v nacionalne račune. Daleč najpomembnejši so DDV, trošarine ter uvozne dajatve in davki, ki skupaj znašajo približno 94 odstotkov celotne vrednosti.

Trošarine

Podatkovni vir za trošarine so mesečna poročila Cursa, ki obračunane trošarine prikazujejo po proizvodih ter ločeno na domačo proizvodnjo, uvoz in na prodajo v prostocarinskih prodajalnah (prostocarinske prodajalne na cestnih mejnih prehodih so bile zaradi zahtev EU zaprte v letu 2002). Trošarine so v letu 2001 znašale 167 546 mio SIT ali 3,5 odstotka BDP, od česar je bilo 124 162 mio SIT (74,1 odstotka vseh) trošarin na mineralna olja in pline, 29 952 mio SIT (17,9 odstotka) trošarin na cigarete in tobak ter 13 432 mio SIT (8,0 odstotka) trošarin na alkohol. V tabeli 3.66 so prikazane trošarine po proizvodih ter ločeno glede na uvoz oziroma domačo proizvodnjo.

Tabela 3.66 Trošarine po proizvodih, 2001

	Skupaj	Domača proizvodnja	Uvoz
	mio SIT		
Skupaj trošarine (1 + 2 + 3)	167 546	145 064	22 482
1 Alkohol in alkoholne pijače	13 432	11 843	1 590
Pivo	10 555	10 208	347
Fermentirane pijače	19	5	14
Etilni alkohol	2 919	1 689	1 229
Vračila (-)	60	60	
2 Mineralna olja in plini	124 162	105 637	18 525
Bencin	79 643	67 949	11 693
Kerozin	134	126	8
Plinsko olje, kurilno olje	43 899	37 576	6 322
Naftni plini (propan, butan ...)	519	17	501
Vračila (-)	33	33	
3 Tobačni proizvodi	29 952	27 585	2 367
Cigarete	29 990	27 623	2 367
Vračila (-)	38	38	

Uvozne dajatve in davki, kmetijske dajatve

Uvozne dajatve in davki ter kmetijske dajatve so prikazani glede na carinske deklaracije, ki jih mesečno zagotavlja Curs. Njihova skupna vrednost je 28 423 mio SIT ali 0,6 odstotka BDP.

Davek na nakupe motornih vozil

Davek na nakupe motornih vozil je posebna vrsta prodajnega davka, ki se v glavnem pobira pri uvozu osebnih vozil ter pri transakcijah starih (rabljenih) osebnih vozil, davčna osnova pa je odvisna od moči motorja. V letu 2001 so ti davki znašali 5 575 mio SIT ali 0,1 odstotka BDP.

Davek na zavarovalne storitve

Davek se plačuje v odstotku (6,5 odstotka) bruto zavarovalne premije. Pri tem so iz plačevanja davka izvzete večletne pogodbe o življenjskem in zdravstvenem zavarovanju. Davek je v letu 2001 znašal 8 616 mio SIT ali 0,2 odstotka BDP.

Davek na klasične igre na srečo in igralništvo

Igralništvo je v Sloveniji pomemben del turistične dejavnosti. Z davki na proizvode so obdavčeni trije proizvodi iger na srečo: klasične igre na srečo, posebne igre na srečo (igre na srečo igralniškega tipa) in igralni avtomati v restavracijah in drugih gostinskih lokalih. Prva dva proizvoda sta obdavčena v odstotku storitvene marže (klasične igre na srečo 5 odstotkov, posebne igre na srečo 16 odstotkov), tretji pa v absolutnem znesku na vsak avtomat. Skupaj ti davki znašajo 8 496 mio SIT ali 0,2 odstotka BDP, pri čemer je posebna taksa na igralne avtomate prihodek lokalne države.

Davek na promet nepremičnin

Davek na promet nepremičnin je prihodek lokalne države in znaša 6 430 mio SIT ali 0,1 odstotka BDP. Plačuje se na transakcije obstoječih nepremičnin po 2-odstotni stopnji, v poročilu B-2 pa je prikazan ločeno za pravne in fizične osebe.

Drugi davki na proizvode

Drugi davki na proizvode zajemajo štiri vrste davkov. Krajevna prenočitvena taksa se plačuje v absolutnem znesku na prenočitev in je prihodek lokalne države. Druga vrsta so carine, ki jih fizične osebe plačujejo neposredno pri prehodu meje. Druge carinske takse in trošarine zajemajo druga plačila carin in več vrst trošarin (trošarine, ki se plačujejo v absolutnem znesku na kotel za kuhanje žganja v gospodinjstvih). Takse za obremenjevanja zraka zaračunajo prodajalci in jih torej kot davek na proizvod neposredno plačajo kupci naftnih derivatov. V letu 2001 so ti davki skupaj znašali 9 283 mio SIT ali 0,2 odstotka BDP.

3.25 DAVEK NA DODANO VREDNOST**3.25.0 Uvod**

DDV je bil uveden sredi leta 1999, ko je bila izvedena druga velika revizija davčnega sistema po osamosvojitvi v letu 1991, sistem DDV pa v glavnem temelji na določilih Šeste direktive EU. Proizvodi so obdavčeni z dvema stopnjama, in sicer 19 in 8 odstotkov (na začetku leta 2002 sta bili stopnji zvišani na 20 odstotkov in 8,5 odstotka), kmetje pa imajo možnost vstopiti v t. i. sistem pavšalnega nadomestila (4 odstotki). Zaradi sistema pavšalnega nadomestila je treba v nacionalnih računih oceniti nadomestilo kmetom pavšalistom in izvedeno stopnjo DDV; ta se nanaša na proizvode, ki jih individualni kmetje proizvedejo za lastno končno potrošnjo ter neposredno prodajo končnim potrošnikom na kmetijah in tržnicah. V nacionalnih računih so torej proizvodi razporejeni med tri stopnje DDV: 8-odstotno, 19-odstotno in 8,9-odstotno izvedeno stopnjo proizvodov kmetov pavšalistov za končno potrošnjo.

V letu 2001 je DDV ocenjen na 411 640 mio SIT ali 8,6 odstotka BDP. Od vrednosti obračunskega DDV (414 826 mio SIT, tabela 3.67) se odšteje premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom v vrednosti 3 186 mio SIT, kar da končni znesek DDV v nacionalnih računih (411 640 mio SIT, tabela 3.65). Premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom je kategorija drugih davkov na proizvodnjo, zato je prikazano tudi v poglavju 4.8. Izračuna izvedene stopnje in premajhnega nadomestila kmetom pavšalistom sta pojasnjena v poglavju 3.25.2.

Razporeditev DDV in utaje DDV so razložene v poglavju 7.7.

3.25.1 Podatkovni viri in vrednotenje

V sistem DDV morajo vstopiti vse enote, ki imajo promet večji od 5 mio SIT. Po uvedbi DDV v letu 1999 se je število davčnih zavezancev hitro povečevalo in v nekaj letih so bili v sistemu skoraj vsi poslovni subjekti. Zunaj sistema so le

majhne enote, v glavnem samozaposleni brez zaposlenih, tako da davčni zavezanci, ki so v sistemu DDV, ustvarijo malo več kot 99 odstotkov vsega prometa nacionalnega gospodarstva. V sistem DDV lahko vstopijo tudi enote, ki so izvzete iz sistema, če njihova stranska proizvodnja zajema proizvode, obdavčene z DDV. Davčni zavezanci o transakcijah v glavnem poročajo mesečno, manjše enote pa imajo možnost četrletnega ali polletnega poročanja. Plačevanje davka za mesec t se začne na zadnji delovni dan v mesecu $t+1$, davek pa je v glavnem plačan znotraj 40 dni po koncu obdobja.

Mesečna poročila DDV prikazujejo vse ustrezne podatke za izračun obračunskega DDV ter nekaterih drugih pomembnih makroekonomskih in analitičnih kategorij: bruto investicije v osnovna sredstva (od leta 2002 dalje posebej za nepremičnine in druga osnovna sredstva), prodaje končnim potrošnikom, prodaje davčnim zavezancem in DDV na inpute (vse razdeljeno po davčnih stopnjah), pavšalno nadomestilo DDV, uvoz, izvoz, obdavčljive in neobdavčljive transakcije, izvzet promet s pravico in brez pravice odbitka vstopnega DDV itd.

Obračunska vrednost DDV se v nacionalnih računih izračuna tako (tabela 3.67), da se k vrednosti DDV po obračunu v skladu s poročili o DDV (plačila DDV se zmanjšajo za vračila in povečajo za prenos iz preteklega obdobja) doda vrednost DDV, plačanega pri uvozu, po carinskih deklaracijah. Približno 80 odstotkov DDV se plača pri uvozu, 20 odstotkov pa po obračunu. Po vstopu Slovenije v EU se je položaj obrnil in se pri uvozu plačuje samo še 20 odstotkov, po obračunu pa 80 odstotkov DDV. Od tako izračunane vrednosti je treba odšteti premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom, kar da končno vrednost obračunskega DDV v nacionalnih računih.

Tabela 3.67 Obračunski davek na dodano vrednost, 2001

	Mio SIT
Davek na dodano vrednost (A + B)	414 826
A DDV po obračunu (46 + 51 - 52)	92 291
46 Prenos iz preteklega obdobja	138 716
51 Plačilo DDV	318 376
52 Vračilo DDV	364 801
B DDV pri uvozu	322 535

Podatki poročil o DDV so Sursu na voljo četrletno približno 60 dni po koncu obdobja, zato je prva letna ocena pripravljena kot vsota četrletnih vrednosti. Vsa zapoznena poročila se vključijo v ustrezna obdobja, druga letna ocena pa je narejena približno šest mesecev po koncu leta. Končni DDV je izračunan približno 12 mesecev po koncu leta, ko so zbrana vsa zapoznena poročila, razlika med prvo in zadnjo oceno pa je zelo majhna.

3.25.2 Izvedena stopnja in premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom

Tabela 3.68 prikazuje podatke, ki so potrebni za izračun izvedene stopnje DDV. Proizvodnja v proizvajalčevih cenah je deljena na končno potrošnjo na kmetijah in neposredne prodaje kmetov končnim potrošnikom, prodaje davčnim zavezancem po 4-odstotni stopnji DDV, spremembe zalog, proizvodnjo vmesnih proizvodov za lastne potrebe (krma in kmetijske storitve), proizvodnjo bruto investicij v osnovna sredstva za lastne potrebe (osnovna čreda in dolgoletni nasadi) ter druge prodaje in porabe (neposredne prodaje (zlasti vina) gostilnam in restavracijam). Proizvodi za vmesno potrošnjo so deljeni med proizvode, ki so izvzeti iz DDV (vključno s proizvodnjo krme za lastne potrebe), proizvode, ki so obdavčeni z 8-odstotnim DDV, in proizvode, obdavčene z 19-odstotnim DDV. Na enak način so razdeljeni tudi proizvodi za bruto investicije v osnovna sredstva.

Tabela 3.68 Glavne kategorije za izračun premajhnega nadomestila kmetom pavšalistom, 2001

	Mio SIT
Proizvodnja v cenah proizvajalcev	174 855
Končna potrošnja na kmetijah in neposredne prodaje končnim potrošnikom	60 664
Prodaje davčnim zavezancem (4-odstotna pavšalna stopnja)	64 941
Spremembe zalog	-1 065
Proizvodnja krme in kmetijskih storitev za lastne potrebe	37 434
Bruto investicije v osnovna sredstva za lastne potrebe (osnovna čreda in dolgoletni nasadi)	5 248
Druge prodaje in porabe	7 634
Vmesna potrošnja	96 812
Proizvodi, izvzeti iz DDV (tudi proizvodnja krme za lastne potrebe)	44 197
Od tega: spremembe zalog	-4 898
Proizvodi, obdavčeni z 8-odstotnim DDV	32 694
Proizvodi, obdavčeni z 19-odstotnim DDV	19 921
Bruto investicije v osnovna sredstva	31 260
Proizvodi, izvzeti iz DDV (tudi investicije v osnovna sredstva iz lastne proizvodnje)	5 842
Proizvodi, obdavčeni z 8-odstotnim DDV	398
Proizvodi, obdavčeni z 19-odstotnim DDV	25 020

Izvedena stopnja, ki znaša 8,9058 odstotka, je izračunana kot DDV na inpute (11 186 mio SIT), deljen z vsoto davčne osnove transakcij po 4-odstotni stopnji (64 941 mio SIT po obračunih DDV) in vrednosti proizvodnje za lastno končno potrošnjo in neposredne prodaje končnim potrošnikom (60 664 mio SIT). Premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom je enako davčni osnovi transakcij po 4-odstotni stopnji (64 941 mio SIT), pomnoženi z razliko med pavšalno in izvedeno stopnjo (4 odstotki - 8,9058 odstotka). Premajhno nadomestilo tako znaša 3 186 mio SIT, je kategorija drugih davkov na proizvodnjo in odbitna postavka pri izračunu končne vrednosti DDV v nacionalnih računih. Vsi izračuni so povzeti v tabeli 3.69.

Tabela 3.69 Izračun premajhnega nadomestila kmetom pavšalistom, 2001

	Vrednost	Transakcije, izvzete iz DDV	Osnova za DDV		
			skupaj	DDV 8 %	DDV 19 %
mio SIT					
1 Vmesna potrošnja	96 812	44 197	52 614	32 694	19 921
2 Bruto investicije v osnovna sredstva	31 260	5 842	25 419	398	25 020
3 Skupaj	128 072	50 039	78 033	33 092	44 941
4 DDV na inpute			11 186	2 647	8 539
5 Obdavčljive transakcije kmetov pavšalistov (64 941) ter končna potrošnja na kmetijah in neposredne prodaje končnim potrošnikom (60 664)	125 605				
6 Izvedena stopnja (%) = $4/5 \cdot 100 = (11\,186/125\,605) \cdot 100$	8,9058				
7 Nadomestilo (4 %) kmetom pavšalistom	2 598				
8 Obdavčljive transakcije kmetov pavšalistov (davčna osnova)	64 941				
9 Premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom = 64 941 * (4 % - 8,9058 %)	-3 186				

3.26 SUBVENCIJE NA PROIZVODE

3.26.0 Uvod

Subvencije na proizvode so nepovratna plačila rezidenčnim tržnim proizvajalcem. V skladu z računovodskimi podatki centralnega in lokalnih proračunov so celotne subvencije proizvajalcem razdeljene na subvencije na proizvode, druge subvencije na proizvodnjo ter v manjšem delu na transferje kapitala. S subvencijami na proizvode institucije države podpirajo raven tržnih cen in tako neposredno vplivajo na proizvodnjo oziroma podpirajo proizvodnjo. Najbolj tipične so v kmetijstvu, predelavi hrane in v potniškem prometu. Vse druge subvencije v glavnem pokrivajo stroške proizvodnje (predvsem stroške dela in stroške zaščite okolja), opisane pa so v poglavju 4.9.

Ob glavni reviziji 2000 so bile med subvencije na proizvode vključene samo cenovne subvencije, s čimer se je njihova vrednost precej zmanjšala, ustrezno pa so se povečale druge subvencije na proizvodnjo. Pri tem je bila zlasti pomembna razmejitev subvencij Slovenskim železnicam glede na proračunske podatke med subvencije na proizvode, druge subvencije na proizvodnjo in transferje kapitala. Pred revizijo so bile vse subvencije Slovenskim železnicam knjižene kot subvencije na proizvode.

Subvencije na proizvode so v letu 2001 ocenjene na 24 885 mio SIT ali 0,5 odstotka BDP. Po glavnih vrstah so prikazane v tabeli 3.70.

Tabela 3.70 Subvencije na proizvode, 2001

	Mio SIT
Subvencije na proizvode	24 885
Kmetijstvo	8 156
Predelovalne dejavnosti	7 810
Javni železniški potniški prevoz	7 541
Potniški avtobusni prevoz	1 379

3.26.1 Podatkovni viri in vrednotenje

Glavni podatkovni vir so proračunski podatki centralnega proračuna po ministrstvih in podatki lokalnih proračunov. Podatki so v skladu z javnofinančno statistiko prikazani kot dejanska plačila v obdobju. Proračunske podatke redno preverja Računsko sodišče, zaključni račun proračuna pa sprejme Državni zbor.

Izjema so subvencije v kmetijstvu, ki temeljijo na podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo. Te subvencije se plačujejo z zamikom na začetku naslednjega leta. Ekonomski računi za kmetijstvo subvencije prikazujejo na obračunski osnovi, njihova vrednost pa je višja od proračunskih podatkov. Ekonomski računi za kmetijstvo so tudi osnova za razdelitev vseh subvencij v kmetijski proizvodnji med subvencije na proizvode in druge subvencije na proizvodnjo.

Subvencije v avtobusnem potniškem prevozu so v skladu z računovodskimi podatki podjetij.

3.26.2 Vrste subvencij na proizvode

Subvencije na proizvode so razdeljene na štiri dejavnosti: kmetijstvo, predelovalne dejavnosti, javni železniški potniški prevoz in avtobusni potniški prevoz. Avtobusni potniški prevoz prejema subvencije iz lokalnih proračunov, vse druge subvencije pa se izplačujejo iz centralnega proračuna. Subvencije v kmetijstvu so se v zadnjih letih močno povečale, z njimi pa država olajšuje težak položaj proizvajalcev (individualnih kmetov in gospodarskih družb) zaradi skoraj nespremenjenih tržnih cen. V predelovalnih dejavnostih večino subvencij prejmejo proizvajalci hrane, namenjene pa so proizvodnji za domači trg in izvoz.

1) Podatek zaradi varovanja statistične zaupnosti ni podrobneje opisan.

2) Podatek zaradi varovanja statistične zaupnosti ni v celoti opisan.

ČETRTO POGLAVJE

DOHODKOVNA METODA

4.0 UVOD

4.0.0 BDP po dohodkovni metodi

BDP po dohodkovni metodi sestavljajo kategorije primarnega dohodka, ki ga rezidenčne proizvodne enote in posamezniki prejmejo v procesu proizvodnje blaga in storitev. Rezidenčne proizvodne enote so družbe in samozaposleni kot tržni proizvajalci ter enote države in NPISG kot netržni proizvajalci, v proizvodnem procesu pa sodelujejo tudi posamezniki oziroma zaposleni. BDP po dohodkovni metodi je tako v prvi fazi vsota primarnih dohodkov proizvodnih enot in zaposlenih. Bruto poslovni presežek je primarni dohodek tržnih in netržnih proizvajalcev, raznovrstni dohodek je primarni dohodek gospodinjstev kot tržnih proizvajalcev, sredstva za zaposlene pa primarni dohodek posameznikov. V drugem koraku so k vrednosti primarnih dohodkov dodani davki na proizvodnjo in uvoz, odštete pa subvencije na proizvodnjo, kar da končno vrednost BDP v tržnih cenah. V tabeli 4.1 so prikazane glavne dohodkovne kategorije BDP za leto 2001.

Podatkovni viri za izračun kategorij primarnega dohodka so v veliki meri isti kot pri proizvodni metodi (tretje poglavje). Proces izračuna BDP po dohodkovni metodi se začne že v začetku leta, prva letna ocena pa je na ravni 140 dejavnosti hkrati z BDP po proizvodni metodi končana konec junija ali v začetku julija. Za dohodkovne kategorije BDP se uporabljajo tudi dodatni viri, med katerimi je najpomembnejša anketa o stroških dela kot glavni dodatni vir za sredstva za zaposlene.

Tabela 4.1 BDP po dohodkovni metodi, 2001

	Poglavje	Mio SIT	Struktura (%)
Sredstva za zaposlene	4.7	2 564 414	53,4
Davki na proizvodnjo in uvoz	4.8	771 895	16,1
Davki na proizvode	3.24, 3.25	646 009	13,5
Drugi davki na proizvodnjo	4.8	125 886	2,6
Manj: subvencije na proizvodnjo	4.9	73 526	1,5
Subvencije na proizvode	3.26	24 885	0,5
Druge subvencije na proizvodnjo	4.9	48 642	1,0
Bruto poslovni presežek	4.10 in 4.12	1 171 553	24,4
Bruto raznovrstni dohodek	4.11	365 215	7,6
Bruto domači proizvod v tržnih cenah		4 799 552	100,0

4.0.1 Sredstva za zaposlene

Sredstva za zaposlene zajemajo dve glavni komponenti: plače in socialne prispevke delodajalcev. Plače zajemajo vsa bruto plačila v denarju ter blago in storitve v naravi, ki jih delodajalci zagotavljajo svojim zaposlenim v zameno za opravljeno delo v opazovanem obdobju. Sredstva za zaposlene predstavljajo več kot 50 odstotkov BDP in so opisana v poglavju 4.7.

4.0.2 Davki na proizvodnjo in uvoz

Davki na proizvodnjo in uvoz se v nacionalnih računih delijo na davke na proizvode (poglavji 3.24 in 3.25) ter na druge davke na proizvodnjo. Drugi davki na proizvodnjo, ki obsegajo davke na delovno silo, davke na uporabo zemljišč, okoljske davke, davke na druga osnovna sredstva, uporabljena v proizvodnem procesu, in premajhno nadomestilo kmetom v sistemu DDV, so opisani v poglavju 4.8.

4.0.3 Subvencije na proizvodnjo

Subvencije na proizvodnjo se delijo na subvencije na proizvode in druge subvencije na proizvodnjo. So tekoča nepovratna plačila države rezidenčnim tržnim proizvajalcem. Druge subvencije na proizvodnjo so opisane v poglavju 4.9, subvencije na proizvode pa so del vrednosti proizvodnje v osnovnih cenah in so opisane v poglavju 3.26.

4.0.4 Bruto poslovni presežek

Bruto poslovni presežek je rezidualna kategorija na strani porabe računa ustvarjanja dohodka; izračunan je kot bruto dodana vrednost, zmanjšana za sredstva za zaposlene in druge davke na proizvodnjo ter povečana za druge subvencije na proizvodnjo. Ta dohodkovna kategorija je za družbe kot tržne proizvajalce prikazana v poglavju 4.10. Zajema tudi bruto poslovni presežek stanovanjske dejavnosti gospodinjstev; ta je opisan v poglavju 3.17.

4.0.5 Bruto raznovrstni dohodek

Bruto raznovrstni dohodek je dohodek samozaposlenih oseb. Je rezidualna kategorija in je enak bruto dodani vrednosti, zmanjšani za sredstva za zaposlene in druge davke na proizvodnjo ter povečani za druge subvencije na proizvodnjo. Viri in metode izračuna so opisani v poglavju 4.11.

4.0.6 Potrošnja stalnega kapitala

Pri enotah sektorjev država in NPISG kot netržnih proizvajalcih je potrošnja stalnega kapitala enaka bruto poslovnemu presežku, opisana pa je v poglavju 4.12.

4.0.7 Kategorije dohodka po institucionalnih sektorjih

Kategorije dohodka po institucionalnih sektorjih so prikazane v tabeli 4.2. Ob reviziji BDP v drugi polovici leta 2005 so bile PMSFP razporejene sektorjem oziroma neposrednim porabnikom teh storitev v celotnem obdobju po letu 1995. Po razporeditvi PMSFP skupna bruto dodana vrednost dejavnosti ni več zmanjšana za PMSFP kot negativni poslovni presežek navideznega sektorja gospodarstva. Dohodkovne kategorije po dejavnostih se tako neposredno povečajo za davke na proizvode in zmanjšajo za subvencije na proizvode, kar da končno vrednost BDP v tržnih cenah. Sredstva za zaposlene, druge subvencije na proizvodnjo, drugi davki na proizvodnjo, bruto poslovni presežek in bruto raznovrstni dohodek so po dejavnostih prikazani na koncu vsakega poglavja, v katerem so opisani.

Tabela 4.2 BDP po dohodkovni metodi po glavnih kategorijah in institucionalnih sektorjih, 2001

	VIRI		PORABE							
	Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	Sredstva za zaposlene	Drugi davki na proizvodnjo	Manj: druge subvencije na proizvodnjo	Poslovni presežek			Raznovrstni dohodek		
					bruto	potrošnja stalnega kapitala	neto	bruto	potrošnja stalnega kapitala	neto
	mio SIT									
Skupaj po dejavnostih	4 178 428	2 564 414	125 886	48 642	1 171 553	732 240	439 313	365 215	90 891	274 325
Nefinančne družbe	2 440 340	1 683 030	86 579	38 704	709 435	502 980	206 455			
Finančne družbe	189 878	99 435	5 428	526	85 541	27 323	58 218			
Država	681 667	584 102	24 842	0	72 724	72 724	0			
Gospodinjstva	837 965	173 458	8 233	9 412	300 471	125 831	174 640	365 215	90 891	274 325
NPISG	28 578	24 390	805	0	3 383	3 383	0			
Davki na proizvode	646 009									
Manj: subvencije na proizvode	24 885									
Bruto domači proizvod	4 799 552									
					%					
Skupaj po dejavnostih	87,1	53,4	2,6	1,0	24,4	15,3	9,2	7,6	1,9	5,7
Nefinančne družbe	50,8	35,1	1,8	0,8	14,8	10,5	4,3			
Finančne družbe	4,0	2,1	0,1	0,0	1,8	0,6	1,2			
Država	14,2	12,2	0,5	0,0	1,5	1,5	0,0			
Gospodinjstva	17,5	3,6	0,2	0,2	6,3	2,6	3,6	7,6	1,9	5,7
NPISG	0,6	0,5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0			
Davki na proizvode	13,5									
Manj: subvencije na proizvode	0,5									
Bruto domači proizvod	100,0									

4.1 METODOLOŠKI OKVIR

4.1.0 Uvod

BDP po dohodkovni metodi se ocenjuje hkrati in na podlagi istih podatkovnih virov kot BDP po proizvodni metodi ter s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima kategorijama. Podatkovni viri za izračun kategorij računa ustvarjanja dohodka so v veliki meri isti kot pri proizvodni metodi (tretje in enajsto poglavje). Individualni podatki iz vseh podatkovnih virov so na osnovi PRS razčlenjeni po institucionalnih sektorjih; pred glavno revizijo 2000 to ni bilo možno, ker vsi podatkovni viri (predvsem za samozaposlene) niso bili na voljo na individualni ravni. Druga pomembna izboljšava v okviru glavne revizije 2000 je bilo izboljšanje institucionalne sektorizacije v skladu z ESR 1995. Tako je bilo možno individualno razrešiti različne težave procesa priprave ocen po posameznih podatkovnih virih in institucionalnih sektorjih, kar je bilo zlasti pomembno za izboljšanje ocene sredstev za zaposlene.

BDP po dohodkovni metodi torej ni merjen neodvisno; ker pa proces ocenjevanja kategorij dohodkovnega BDP poteka hkrati in na osnovi istih podatkovnih virov kot ocenjevanje BDP po proizvodni metodi in za vsak institucionalni sektor posebej, je možno razjasniti vse korake pri preoblikovanju osnovnih podatkov na ocene nacionalnih računov. Pomembno je tudi, da so osnovni podatkovni viri v glavnem izčrpani in da v veliki meri zajemajo aktivno populacijo družb, samozaposlenih in netržnih enot.

4.1.1 Sredstva za zaposlene

Stroški dela, kot so prikazani v osnovnih podatkovnih virih za BDP po proizvodni metodi, se navadno delijo v tri skupine: bruto plače, druge stroške dela in prispevke delodajalcev za socialno varnost. Za leto 2000 je Surs prvič izvedel anketo o stroških dela (ASD), ki je skupaj z načinom uporabe opisana v poglavju 4.7. V letu 2002 je Surs dobil dostop do dohodninskih napovedi, ki so izčrpen vir podatkov in se uporabljajo za preverjanje najpomembnejših komponent sredstev za zaposlene.

4.1.2 Davki na proizvodnjo in uvoz

Davki na proizvode se ocenjujejo na osnovi številnih podatkovnih virov, drugi davki na proizvodnjo pa v glavnem na osnovi t. i. poročila B-2 (poročilo o vplačilih in razporeditvi javnofinančnih prihodkov), ki prikazuje plačila javnofinančnih prihodkov po vrstah in njihovo razporeditev na centralno raven, na občinske proračune in na sklada socialne varnosti.

4.1.3 Subvencije na proizvodnjo

Osnovni vir za oceno subvencij na proizvode in drugih subvencij na proizvodnjo so podatki centralnega proračuna ter podatki ministrstev in državnih agencij. Na obe navedeni skupini subvencij se delijo tudi subvencije, ki so prikazane v podatkih občinskih proračunov.

4.1.4 Bruto poslovni presežek

Bruto poslovni presežek je kot rezidualna kategorija bruto dodane vrednosti ocenjen z istimi viri podatkov za vse družbe, vključno s finančnimi, razen za enote v dejavnostih 65.1 Denarni posredniki (komercialne banke, hranilnice in Banka Slovenije) ter 66 Zavarovalnice in pokojninski skladi. Enote v teh dveh dejavnostih imajo poseben računovodski sistem in specifičen izračun proizvodnje. Podatke za banke zagotavlja Banka Slovenije, za zavarovalnice pa Surs; ta jih pridobi s posebnim statističnim raziskovanjem, podatke pa zagotavlja tudi Agencija za zavarovalni nadzor. Proizvodnja za Banko Slovenije kot netržnega proizvajalca je ocenjena po stroškovnem pristopu, zato je bruto poslovni presežek enak potrošnji stalnega kapitala (poglavje 3.16). Iz podatkovnih virov za državo in NPISC (drugi in določeni uporabniki, pravne osebe zasebnega prava) se tržne enote izločijo in ocenijo posebej. Prav tako se posebej oceni bruto poslovni presežek stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev (tržne in pripisane najemnine, poglavje 3.17).

4.1.5 Bruto raznovrstni dohodek

Bruto raznovrstni dohodek samozaposlenih oseb je ocenjen kot rezidualna kategorija bruto dodane vrednosti na osnovi podatkov, ki jih zagotavlja Durs. Izjema so podatki za individualne kmete ter velike in srednje velike samostojne podjetnike. Bruto raznovrstni dohodek kmetijskih dejavnosti gospodinjstev se ocenjuje s podatki ekonomskih računov za kmetijstvo, ocena za velike in srednje velike samostojne podjetnike pa temelji na podatkih iz računovodskih izkazov, ki jih zagotavlja Ajpes. Bruto raznovrstni dohodek zajema tudi številne neregistrirane dejavnosti gospodinjstev; te se ocenjujejo s posebnimi viri in metodami, prikazanimi v sedmem poglavju.

4.1.6 Potrošnja stalnega kapitala

Potrošnja stalnega kapitala za osnovna sredstva sektorja država (skupaj z javnimi cestami, mostovi in podobno javno infrastrukturo) se ocenjuje po metodi nepretrganega popisovanja na osnovi podatkov o stanju osnovnih sredstev in letnih podatkov o bruto investicijah v osnovna sredstva po vrstah proizvodov. Zbiranje podatkov ter razvoj metode nepretrganega popisovanja so bili opravljeni v Pharovem projektu, tako da so bile nove ocene potrošnje stalnega kapitala za sektor država vključene v uradni BDP v okviru glavne revizije 2000 za celotno obdobje po letu 1995.

4.2 VREDNOTENJE

Podatki v podatkovnih virih za ocenjevanje BDP po proizvodni metodi ter kategorij bruto dodane vrednosti so v skladu s temeljnimi računovodskimi načeli prikazani na obračunski osnovi. Izjema so proračunski podatki ter podatki za druge uporabnike na centralni in lokalni ravni (ministrstva, vladne službe, sodišča, agencije, skladi ipd.), ki so prikazani po načelu denarnega toka, zato so pri teh enotah potrebni popravki za prilagoditev na obračunske vrednosti. Pri sredstvih za zaposlene je narejena enomesečna časovna prilagoditev, popravki pa so podrobneje opisani v poglavju 3.3. Podatkovni viri za določene uporabnike (sestavljajo jih tržne enote in proizvajalci netržnih državnih storitev) od leta 2000 zajemajo dve vrsti podatkov: eni so prikazani po obračunskem načelu v skladu z računovodskimi standardi za družbe, drugi pa po načelu denarnega toka v skladu z javnofinančno statistiko (poglavje 3.1). Za oceno proizvodnje in dohodkovnih kategorij se za te enote uporabljajo obračunski računovodski podatki.

Drugi davki na proizvodnjo in druge subvencije na proizvodnjo se ocenjujejo na osnovi podatkov davčne in proračunske statistike na centralni in lokalni ravni, ki odražajo dejanske transakcije v obdobju. Izjema je davek na izplačane plače kot najpomembnejša vrsta drugih davkov na proizvodnjo, pri katerem je narejena enomesečna časovna prilagoditev. Po obračunskem načelu so prikazane tudi subvencije v kmetijstvu, ki temeljijo na podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo in so znatno večje, kot pa jih prikazujejo podatki centralnega proračuna.

Potrošnja stalnega kapitala je v podatkovnih virih za družbe in druge tržne proizvajalce v skladu z računovodskimi standardi vrednotena v tekočih stroških nadomestitve. Zaradi inflacije dajejo računovodski standardi pri vrednotenju sredstev v bilancah stanja prednost tekočim tržnim cenam, zato je revalorizacija sredstev in indeksacija na tekoče cene standardna metoda vrednotenja sredstev in zalog v računovodskih izkazih in bilancah stanj podjetij.

Sredstva za zaposlene zajemajo vse prispevke za socialno varnost, ki jih plačajo zaposleni in delodajalci v imenu oziroma v korist zaposlenega, ter ustrezne davke na dohodek. Prispevki za socialno varnost in ustrezni davki na dohodek samozaposlenih so del raznovrstnega dohodka.

Bruto poslovni presežek in bruto raznovrstni dohodek sta v skladu z načeli nacionalnih računov rezidualni kategoriji bruto dodane vrednosti v osnovnih cenah, zato je njuno vrednotenje določeno z vrednotenjem proizvodnje in vmesne potrošnje ter posledično bruto dodane vrednosti (tretje poglavje). Pri izračunu proizvodnje in vmesne potrošnje je njuno pravilno vrednotenje ključnega pomena, pri čemer je treba nameniti še posebno pozornost spremembam zalog. Podatki podjetij namreč zahtevajo prilagoditev za dobičke iz lastnine, za katere je "poslovni presežek" v računovodskih podatkih podjetij precenjen (poglavje 3.2.5). Zaradi računovodskih metod vrednotenja stroškov in zalog kategorije proizvodnje in vmesne potrošnje v računovodskih izkazih vsebujejo dobičke iz lastnine na zalogah, ki jih je v skladu z načeli nacionalnih računov treba izločiti iz tekočih transakcij.

4.3 PREHOD OD RAČUNOVODSKIH IN ADMINISTRATIVNIH STANDARDOV NA KATEGORIJE NACIONALNIH RAČUNOV

4.3.0 Uvod

Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov v skladu z ESR 1995 je pomemben del izdelave nacionalnih računov (podrobno je opisan v tretjem poglavju). Postopek temelji na prevajalnikih med kategorijami in komponentami v podatkovnih virih ter kategorijami nacionalnih računov. Najpomembnejši koraki so:

- iz stroškov v administrativnih in statističnih podatkovnih virih so izločena vsa plačila, razpoznana kot drugi davki na proizvodnjo, nato pa prikazana kot kategorije bruto dodane vrednosti;
- iz stroškov v administrativnih in statističnih podatkovnih virih so izločena vsa plačila v imenu oziroma v korist zaposlenega (skupaj z denarnimi povračili stroškov službenih potovanj) ter vključena med sredstva za zaposlene

(poglavje 3.3). Denarna povračila stroškov službenih potovanj so pri tem prikazana kot popravek za polno zajetje (sedmo poglavje);

- iz stroškov dela v administrativnih in statističnih podatkovnih virih je izločen davek na izplačane plače in prikazan med drugimi davki na proizvodnjo;
- vsi transferji tržnim proizvajalcem so razdeljeni med transferje proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev kot del izdatkov države za končno potrošnjo (poglavje 5.9), subvencije na proizvode kot del proizvodnje v osnovnih cenah (poglavje 3.26), druge subvencije na proizvodnjo, ki so prikazane kot kategorija bruto dodane vrednosti (poglavje 4.9), in transferje kapitala, ki so prikazani na računu kapitala;
- enote, ki opravljajo posredniške storitve pri študentskem delu, prikazujejo v računovodskih izkazih samo storitveno maržo, zato so celotna plačila študentom dodana proizvodnji in hkrati sredstvom za zaposlene v študentskih servisih. Ta popravek je prikazan kot prehod od računovodskih standardov na kategorije nacionalnih računov, in ne, kot prej, med popravki za polno zajetje (poglavje 3.3.5).

4.3.1 Sredstva za zaposlene

V tabeli 4.3 so po institucionalnih sektorjih prikazani koraki prehoda od stroškov dela v podatkovnih virih do sredstev za zaposlene. Podatki v tej tabeli vključujejo vse popravke za polno zajetje sredstev za zaposlene; ti popravki so podrobneje opisani v poglavju 4.6.

Tabela 4.3 Prehod od stroškov dela v podatkovnih virih do sredstev za zaposlene, 2001

	Skupaj	Nefinančne družbe	Finančne družbe	Država	Gospodinjstva	NPISG
	mio SIT					
1. Stroški dela – podatkovni viri	2 449 100	1 574 845	100 791	586 222	169 653	17 589
2. Vrednotenje	2 350			2 350		
3. Od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov	-48 163	-27 099	-4 480	-10 183	-5 692	-709
3.1 Davek na izplačane plače	-70 242	-49 620	-4 480	-15 433		-709
3.2 Študentsko delo	19 545	19 545				
3.3 Drugo	2 534	2 976 ¹⁾		5 250	-5 692	
4. Popravki za polno zajetje	161 126	135 284	3 124	5 712	9 496	7 510
Sredstva za zaposlene (1 + 2 + 3 + 4)	2 564 414	1 683 030	99 435	584 102	173 458	24 390

1) Podatek zaradi varovanja statistične zaupnosti ni podrobneje opisan.

Pri vseh sektorjih, razen pri gospodinjstvih, so stroški dela, kot so prikazani v podatkovnih virih, zmanjšani za davek na izplačane plače. V skladu z razpoložljivo davčno statistiko sektor gospodinjstev namreč ne plačuje davka na izplačane plače. Pri neposrednih proračunskih uporabnikih (sektor država) korekcija ni potrebna, ker je v podatkovnih virih davek na izplačane plače prikazan posebej.

Podatki o sredstvih za zaposlene v nefinančnih družbah so povečani za študentsko delo preko študentskih servisov. V sektorju država je pri neposrednih proračunskih uporabnikih potrebna enomesečna časovna prilagoditev podatkov o sredstvih za zaposlene, prikazanih po načelu denarnega toka. Prav tako je treba iz vmesnih inputov izločiti kategorije sredstev za zaposlene (avtorski honorarji, pogodbeno delo, delo zapornikov, hrana v vojski, poglavje 3.3.2). V sektorju gospodinjstev so v osnovnem podatkovnem viru prikazane bruto plače zaposlenih in "drugi stroški dela". Postavka "drugi stroški dela" zajema tudi stroške samozaposlenih, zato je 90 odstotkov njene vrednosti vključene med sredstva za zaposlene, 10 odstotkov pa med bruto raznovrstni dohodek. Razdelitev se opravi na osnovi ankete o stroških dela; s tem se raven sredstev za zaposlene v sektorju gospodinjstev uskladi z glavnimi komponentami te kategorije.

4.4 VLOGA NEPOSREDNIH IN POSREDNIH METOD OCENJEVANJA

Dohodkovna metoda temelji na neposrednih metodah ocenjevanja v skladu s standardnimi in popolnimi letnimi podatkovnimi viri. Posredne metode se zato ne uporabljajo.

4.5 VLOGA GLAVNIH REVIZIJ IN EKSTRAPOLACIJ

BDP za leto 2001 temelji na letu 2000 kot izhodiščnem letu. Naslednja glavna revizija je načrtovana za leto 2005, ki bo tako naslednje izhodiščno leto. Pri glavni reviziji se navadno oceni izboljšana raven BDP. Prav tako je treba preveriti tržni/netržni značaj enot in ustreznost institucionalne sektorizacije. Ocene za dejavnosti s slabšimi podatkovnimi viri in metodami ocenjevanja se izboljšajo tudi med dvema glavnima revizijama; v tem primeru se ustrezno spremenjeni podatki za predhodno leto objavijo hkrati s podatki za tekoče leto v okviru redne letne revizije. Pri vseh večjih in pomembnejših izboljšavah metod in virov med dvema glavnima revizijama se podatki preračunajo do zadnjega izhodiščnega leta.

Ekstrapolacija podatkov iz izhodiščnega leta je pomembna za več vrst popravkov za polno zajetje (napitnine, napačno poročanje ipd.) ter za ocene stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev z merami cen in obsega. Anketa o stroških dela, ki je bila izvedena za leto 2000, se uporablja kot izhodišče za izračun sestave sredstev za zaposlene v skladu s kategorijami ESR 1995 (poglavje 4.7).

4.6 GLAVNE METODE ZAGOTAVLJANJA POLNEGA ZAJETJA

4.6.0 Uvod

Popravki za polno zajetje dohodkovnih kategorij niso ocenjeni neodvisno, ampak v skladu in hkrati s popravki pri proizvodni metodi. Pri glavni reviziji 2000 je bilo pri proizvodni metodi uvedenih več novih popravkov, ki so neposredno zvišali raven sredstev za zaposlene: napitnine, denarna povračila stroškov službenih potovanj pri pravnih osebah, hrana in drugo blago za zaposlene v restavracijah, gostilnah, menzah in v trgovini ter zasebna raba službenih vozil. Celotni popravki za polno zajetje po proizvodni metodi znašajo 6,8 odstotka BDP, večina popravkov proizvodnje pa je razporejena sredstvom za zaposlene in bruto raznovrstnemu dohodku.

Tabela 4.4 prikazuje popravke za polno zajetje dohodkovnih kategorij po vrstah. Bruto dodana vrednost ilegalnih dejavnosti (N2) je v celoti razporejena bruto raznovrstnemu dohodku gospodinjstev; ker pa je ocenjevanje ilegalnih dejavnosti še v poskusni fazi, te še niso vključene v objavljeni BDP. Popravki za polno zajetje, ki so vključeni v uradni BDP, tako znašajo 6,2 odstotka BDP, podrobneje pa so opisani v sedmem poglavju.

4.6.1 Sredstva za zaposlene

Med dejavnosti, za katere registracija ni potrebna (N3), je vključena proizvodnja zasebnih gospodinjstev z zaposlenim osebjem kot neregistrirana dejavnost; njena vrednost je enaka bruto dodani vrednosti in sredstvom za zaposlene (1 789 mio SIT). Sredstva za zaposlene so povečana tudi zaradi pravnih oseb, ki niso zajete v virih (N4 – 31 722 mio SIT), in zaradi samozaposlenih, ki niso zajeti v virih (N5 – 4 393 mio SIT). Sredstvom za zaposlene so razporejeni tudi vsi popravki zaradi napačnega poročanja proizvodnje in vmesne potrošnje v nefinančnih družbah (N6 – 43 931 mio SIT); čeprav je takšna razporeditev morda vprašljiva, se zdi boljša kot pa razporeditev omenjenih popravkov v bruto poslovni presežek (sedmo poglavje).

Druge statistične pomanjkljivosti (N7 – 79 292 mio SIT) zajemajo zmanjšanje vmesnih inputov, kot so prikazani v poslovnih izkazih, za denarna povračila stroškov službenih potovanj pri pravnih osebah (55 152 mio SIT) in za zasebno rabo službenih vozil v družbah (15 263 mio SIT). Skupina N7 zajema tudi popravke proizvodnje za hrano zaposlenim v restavracijah in gostilnah (2 524 mio SIT) ter za napitnine v storitvenih dejavnostih gospodinjstev (3 598 mio SIT) se razdeli na dva enaka dela, eden se vključi med sredstva za zaposlene, drugi pa med bruto raznovrstni dohodek in v nefinančnih družbah (4 555 mio SIT). Denarna povračila stroškov službenih potovanj v sektorju gospodinjstev so v skladu z anketo o stroških dela deloma vključena med sredstva za zaposlene, deloma pa v raznovrstni dohodek, in se ne obravnavajo kot popravek za polno zajetje.

Tabela 4.4 Popravki za polno zasetje po vrstah in kategorijah dohodkovnega BDP, 2001

	Skupaj	Sredstva za zaposlene	Bruto poslovni presežek	Bruto raznovrstni dohodek	Drugi davki na proizvodnjo
	mio SIT				
N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	0	0	0	0	0
N2 Ilegalne dejavnosti	29 563	0	0	29 563	0
N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	70 882	1 789	40 813	28 281	0
N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih	37 770	31 722	4 375	0	1 673
N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	15 985	4 393	0	11 592	0
N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	73 722	43 931	0	29 790	0
N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	98 752	79 292	0	19 460	0
Skupaj	326 674	161 126	45 188	118 686	1 673
% BDP	6,8	3,4	0,9	2,5	0,0
Skupaj vključeno v BDP (brez N2)	297 110	161 126	45 188	89 123	1 673
% BDP	6,2	3,4	0,9	1,9	0,0

4.6.2 Bruto poslovni presežek

Bruto poslovni presežek nefinančnih družb je povečan za ocenjeni poslovni presežek pravnih oseb, ki niso zajete v virih (N4 – 4 375 mio SIT), bruto poslovni presežek dejavnosti, za katere registracija ni potrebna (N3), pa je ocenjen za tržne stanovanjske najemnine gospodinjstev (40 813 mio SIT) in zato vključen v bruto poslovni presežek sektorja gospodinjstev.

4.6.3 Bruto raznovrstni dohodek

Popravki za polno zasetje bruto raznovrstnega dohodka (89 123 mio SIT) so ocenjeni za dejavnosti gospodinjstev, ki jih ni treba registrirati (N3 – 28 281 mio SIT) in ki niso zajete v virih (N5 – 11 592 mio SIT), zaradi napačnega poročanja (N6 – 29 790 mio SIT) in zaradi drugih statističnih pomanjkljivosti (19 460 mio SIT). Dejavnosti gospodinjstev, ki jih ni treba registrirati, zajemajo manjše dejavnosti, ki v glavnem niso vključene niti v davčno zakonodajo: gradnjo za lastne potrebe (bruto dodana vrednost v osnovnih cenah je enaka bruto raznovrstnemu dohodku, 17 346 mio SIT), kmetijsko proizvodnjo nekmetijskih gospodinjstev (vrtičkarstvo, 3 320 mio SIT), neregistrirane zasebne nastanitve (721 mio SIT) in nekmetijske dejavnosti individualnih kmetov (6 894 mio SIT). Zadnja skupina zajema tudi količinski popravek kmetijske proizvodnje tistih proizvodov, ki so tipični za majhne kmete in za katere se ocenjuje, da podatki ekonomskih računov za kmetijstvo niso izčrpni.

Proizvodnja individualnih kmetov za lastno potrošnjo in za neposredne prodaje končnim potrošnikom na kmetijah in na tržnicah se je pred glavno revizijo 2000 ocenjevala v skladu z anketo o porabi v gospodinjstvih in je bila vključena med popravke za polno zasetje. Ob glavni reviziji 2000 je bila izločena iz popravkov, saj se sedaj redno ocenjuje v okviru ekonomskih računov za kmetijstvo. Ta oblika proizvodnje je še vedno pomembna in znaša približno 1,2 odstotka BDP v proizvajalčevih cenah.

Povečanje bruto raznovrstnega dohodka zaradi drugih statističnih pomanjkljivosti (N7 – 19 460 mio SIT) je posledica zmanjšanja vmesnih inputov za komponente zasebne rabe službenih vozil pri samozaposlenih (8 963 mio SIT), denarnih povračil stroškov službenih potovanj pri velikih samostojnih podjetnikih (252 mio SIT), napitnin in drugih popravkov v trgovini in gostinstvu (3 746 mio SIT) ter popravka cen kmetijskih proizvodov, prodanih na kmetijah in tržnicah neposredno končnim potrošnikom (6 498 mio SIT). Zadnji popravek je potreben zaradi razlike med proizvajalčevimi cenami v ekonomskih računih za kmetijstvo in tržnimi cenami. Skupina N7 zajema tudi 50 odstotkov napitnin in popravke proizvodnje za neplačano (brezplačno) blago za samozaposlene v trgovini.

4.6.4 Drugi davki na proizvodnjo

Popravek za polno zasetje pri drugih davkih na proizvodnjo (1 673 mio SIT) je ocenjen za davek na izplačane plače pri pravnih osebah, ki niso zajete v virih (N4).

4.7 SREDSTVA ZA ZAPOSLENE

4.7.0 Uvod

Sredstva za zaposlene, ki so prikazana v tabeli 4.5, zajemajo bruto plače ter prispevke delodajalcev za socialno varnost; ti prispevki se delijo na dejanske in pripisane. V letu 2001 so sredstva za zaposlene ocenjena na 2 564 414 mio SIT ali 53,4 odstotka BDP. So največja kategorija dohodkovnega BDP in prikazujejo plačila delodajalcev zaposlenim v denarju in naravi v zameno za delo, opravljeno v opazovanem obdobju. Plače se merijo bruto, torej pred odbitkom socialnih prispevkov zaposlenih in dohodnine.

Sredstva za zaposlene se ocenjujejo z razpoložljivimi podatkovnimi viri in v skladu z računovodskimi standardi in pravili. Vsi koraki in popravki za polno zajetje so pripravljene tako, da so kategorija in njene komponente v skladu s standardi, načeli in metodologijo ESR 1995.

Proces ocenjevanja ima dve stopnji. V prvi se kategorija oceni ločeno po posameznih podatkovnih virih in po institucionalnih sektorjih (tabela 4.6), v drugi pa se podatki preoblikujejo v kategorije ESR 1995 na osnovi ankete o stroških dela za leto 2000 (poglavje 4.7.5 in tabela 4.7).

V prvi stopnji se podatki oblikujejo v tri glavne skupine: bruto plače, drugi stroški dela in dejanski prispevki delodajalcev za socialno varnost. Najpomembnejše so bruto plače, ki zajemajo vsa bruto plačila (skupaj s prispevki zaposlenega za socialno varnost in z dohodnino) zaposlenim s pogodbo o zaposlitvi. Ta korak na koncu zajema tudi preverjanje in usklajevanje, tako da je končna vrednost sredstev za zaposlene in njegovih glavnih komponent celovita in predvsem v skladu z obračunskimi podatki o prispevkih za socialno varnost kot prihodki sektorja država.

Proces ocenjevanja se je izboljšal, ko je Surs po dogovoru z Ministrstvom za finance in Dursom leta 2002 dobil na voljo številne davčne podatke, med drugim tudi dohodninske napovedi; te so izčrpen podatkovni vir. Pomembne so predvsem za preverjanje veljavnosti ocen bruto plač, ki so v tem viru prikazane posebej.

Tabela 4.5 Sredstva za zaposlene po vrstah, 2001

	Mio SIT
Sredstva za zaposlene	2 564 414
Plače	2 231 612
Socialni prispevki delodajalcev	332 802
Dejanski	281 305
Pripisani	51 498

4.7.1 Metodološki okvir

Vsi podatkovni viri, razen za druge uporabnike in samozaposlene, prikazujejo tri skupine stroškov dela: bruto plače, druge stroške dela in socialne prispevke delodajalcev. Podatkovni vir za druge uporabnike prikazuje stroške dela precej bolj podrobno, zato jih je mogoče preurediti na enake kategorije, kot veljajo za druge sektorje. Pri tem viru je treba podatke o stroških dela prilagoditi na obračunske vrednosti, obenem pa ustrezno prilagoditi tudi podatke o vmesnih inputih (avtorski honorarji, pogodbeno delo, sejnine, delo zapornikov itd., poglavje 3.3.2). Specifičen je tudi podatkovni vir za samozaposlene, ki prikazuje samo bruto plače in druge stroške dela. Zadnja skupina vključuje tudi socialne prispevke delodajalca in stroške samozaposlenega, zato je njena vrednost zmanjšana za ocenjene stroške samozaposlenega (poglavje 4.3.1). V tabeli 4.6 so prikazana sredstva za zaposlene po institucionalnih sektorjih in njihova sestava v skladu s podatkovnimi viri in računovodskimi načeli.

Tabela 4.6 Sredstva za zaposlene po kategorijah in po institucionalnih sektorjih glede na podatkovne vire, 2001

	Skupaj	Nefinančne družbe	Finančne družbe	Država	Gospodinjstva	NPISG
	mio SIT					
Sredstva za zaposlene	2 564 414	1 683 030	99 435	584 102	173 458	24 390
Bruto plače	1 703 506	1 060 342	72 087	443 134	113 698	14 245
Drugi stroški dela	579 603	443 829	15 886	70 420	41 959	7 509
Socialni prispevki delodajalcev	281 305	178 858	11 462	70 548	17 801	2 636

4.7.2 Bruto plače

Bruto plače zajemajo vsa bruto plačila za redno in nadurno delo, premije za delovno uspešnost in bonuse po periodičnih in letnih obračunih ter ustrezne popravke za polno zаетje, opisane v poglavju 4.6. Vključena so tudi vsa plačila delodajalcev zaposlenim za čas, ko niso bili na delu zaradi letnih dopustov, državnih praznikov ali bolniške odsotnosti, ki jo delodajalec plača za določeno obdobje (praviloma en mesec). Bolniške odsotnosti, ki so daljše od določenega obdobja, plača ZZZS, zato ta plačila niso del sredstev za zaposlene.

Bruto plače vključujejo štiri oblike prispevkov zaposlenih za socialno varnost (skupaj 22,10 odstotka bruto plače) in dohodnino. Prispevki zaposlenih za socialno varnost so obvezna plačila za pokojninsko (15,50 odstotka) in zdravstveno (6,36 odstotka) zavarovanje, ti se plačujejo skladoma socialne varnosti (ZPIZ in ZZZS), ter prispevki za zaposlovanje (0,14 odstotka) in porodniško varstvo (0,10 odstotka), ti pa se plačujejo državnemu proračunu. Bruto plače so tudi davčna osnova za socialne prispevke delodajalcev za socialno varnost (15,9 odstotka). Sedanji sistem prispevkov za socialno varnost in dohodnino je bil uveden leta 1991. Zaposleni dobijo mesečno izplačano neto plačo, saj prispevke za socialno varnost in dohodnino plačajo (odbijejo) delodajalci.

Progresivna davčna stopnja dohodnine na neto plačo (plača brez socialnih prispevkov) znaša od 16 do 50 odstotkov. Delodajalci odbijejo akontacije dohodnine in jih v imenu zaposlenih vsak mesec plačajo davčnim oblastem. V marcu naslednjega leta vse osebe, ki so v letu imele dohodke od zaposlenosti ali samozaposlenosti ali so dobivale pokojnine ali kateri koli drug dohodek nad določenim zneskom, predložijo davčnim oblastem letne napovedi za odmero dohodnine (glede na davčne napovedi je v Sloveniji približno 1,4 milijona zavezancev za dohodnino). Na osnovi letne napovedi se nato določi končna letna obveznost, kar pomeni bodisi dodatno plačilo ali pa vračilo preveč plačane dohodnine.

Letne napovedi dohodnine prikazujejo vse letne bruto plače v gospodarstvu, zato so glavni vir za preverjanje in usklajevanje podatkov nacionalnih računov. Prikazani vrednosti bruto plač za leto 2001 sta bili v obeh virih skoraj enaki: v nacionalnih računih 1 703 506 mio SIT (tabela 4.6), v letnih napovedih dohodnine pa 1 700 380 mio SIT. Popravki bruto plač za polno zаетje zaradi neodgovora (N3, delno pa tudi N4 in N5 v tabeli 4.4) so znašali 25 476 mio SIT ali 1,5 odstotka končne vrednosti. To kaže, da je zаетje v vseh osnovnih virih za BDP dovolj izčrpno.

4.7.3 Drugi stroški dela

V skladu z računovodskimi standardi so najpomembnejši "drugi stroški dela" izdatki za prehrano na delu (zaposleni v glavnem dobivajo mesečno denarno povračilo, bone za hrano pa le redko), denarna povračila za prevoz na delo in z dela ter za ločeno življenje, sejnine in podobni dodatki, regres za letni dopust, plačila za pogodbeno delo in avtorski honorarji. Manj pomembni izdatki med drugimi stroški dela so jubilejne nagrade, odpravnine, nagrade, darila, bonusi ter drugi izdatki za zaposlene v denarju in naravi, ki niso neposredno povezani s poslovanjem podjetij.

Vsa plačila drugih stroškov dela se vrednotijo bruto, tj. pred odbitkom davkov in socialnih prispevkov, ki jih plačajo delodajalci. Na začetku leta 1998 je bilo uvedeno obvezno plačilo prispevkov za socialno varnost tudi pri nekaterih drugih stroških dela, pa tudi pri poslovnih stroških nad določenim zneskom: pri vseh oblikah odpravnin, pri plačilih v sheme prostovoljnega zavarovanja, zasebni rabi službenih vozil, zmanjšanju cen pri prodaji lastnih proizvodov in trgovskega blaga zaposlenim, pri darilih ter zmanjšanju obresti pri posojilih zaposlenim.

Za nekatere oblike drugih stroškov dela veljajo posebna davčna pravila: regres za letni dopust je obdavčen z dohodnino (z enako davčno stopnjo kot bruto plača zaposlenega), avtorski honorarji so obdavčeni s 25 odstotki na davčno osnovo, ki je 60 odstotkov celotne bruto vrednosti (40 odstotkov je odbitek stroškov), pogodbeno delo je obdavčeno s 25 odstotki (delodajalec) in s 25 odstotki dohodnine zaposlenega (davčna osnova je 90 odstotkov bruto

plačila). Pri pogodbah o delu morajo delodajalci plačati tudi prispevke za pokojninsko zavarovanje (6 odstotkov bruto plačila) in majhen fiksen znesek za zdravstveno zavarovanje. Regres za letni dopust je samostojna postavka v letnih napovedih dohodnine, avtorske honorarje in pogodbeno delo pa je možno oceniti na osnovi poročila B-2, v katerem so vsi omenjeni davki prikazani posebej.

Avtorski honorarji so težaven mejni primer v okviru drugih stroškov dela. V skladu z računovodskimi standardi za družbe so ta plačila obravnavana kot stroški dela. Pri javnih enotah (tržnih in netržnih) so ta plačila v računovodskih podatkih prikazana posebej in vključena med sredstva za zaposlene. Plačila avtorskih honorarjev za skrajšani delovni čas (druga zaposlitev) niso isto kot plačila za storitve, ki jih zagotavljajo registrirani samozaposleni.

Ob spremembi računovodskih standardov leta 2002 so bila vsa plačila za avtorske honorarje in pogodbeno delo izločena iz sredstev za zaposlene in vključena v vmesno potrošnjo. Ker te dejavnosti posameznikov niso registrirane, je bilo v nacionalnih računih treba opraviti prilagoditev. Za uskladitev "novih" vmesnih inputov vseh dejavnosti je bila v BDP po proizvodni metodi pripisana proizvodnja navideznega sektorja, v kateri so prikazana vsa plačila gospodarstva za ti dve obliki dela. Navidezni sektor je bil uvrščen v dejavnost druge poslovne storitve (SKD 74.8).

V skladu z računovodskimi standardi lahko stroški dela zajemajo proizvode kot plače v naravi, ki so vrednoteni bodisi v kupčevih cenah ali pa z razliko med kupčevo ceno in ceno, po kateri so proizvodi prodani zaposlenim. Plačila v naravi zajemajo vse stroške popravil in vzdrževanja skupaj s potrošnjo stalnega kapitala sredstev za razvedrilne, kulturne in športne dejavnosti zaposlenih. Vsa lastna proizvodnja proizvodov za zaposlene v stroških dela mora biti na prihodkovni strani usklajena s proizvodnjo za lastne potrebe, torej je knjiženje podobno kot v nacionalnih računih (poglavje 3.3).

Podatkovni viri za samozaposlene so posebni, saj prikazujejo samo dve postavki, in sicer bruto plače zaposlenih in vse druge stroške dela, ki zajemajo tudi socialne prispevke delodajalcev in denarna povračila stroškov službenih potovanj. Sestava sredstev za zaposlene je ocenjena na osnovi ASD in s podatki o davkih in socialnih prispevkih (v poročilu B-2 so posebej prikazani prispevki za socialno varnost zaposlenih v nekorporativnih podjetjih, socialni prispevki delodajalcev zanje in socialni prispevki samozaposlenih). Del drugih stroškov dela (10 odstotkov) je razporejen v bruto raznovrstni dohodek, kar ni prikazano med popravki za polno zаетje.

Celotni drugi stroški dela so v letu 2001 znašali 579 603 mio SIT, od tega so popravki zaradi manjkajočih odgovorov 8 399 mio SIT ali 1,4 odstotka skupne vrednosti. Med druge stroške dela so vključeni tudi skoraj vsi drugi popravki za polno zаетje, in sicer v višini 126 969 mio SIT ali 21,9 odstotka končne vrednosti (poglavje 4.6.1).

4.7.4 Dejanski socialni prispevki delodajalcev

Dejanske socialne prispevke delodajalcev, kot so prikazani v podatkovnih virih, v glavnem sestavljajo obvezni socialni prispevki po standardni stopnji 15,9 odstotka bruto plače. Zajemajo prispevke za zdravstveno zavarovanje (6,36 odstotka), pokojninsko zavarovanje (8,85 odstotka), zaposlovanje (0,06 odstotka), porodniško varstvo (0,10 odstotka) ter poškodbe pri delu (0,53 odstotka). V podatkovnih virih so dejanski socialni prispevki delodajalcev prikazani posebej, razen v viru za samozaposlene, v katerem so vključeni med druge stroške dela, kategorijo pa je mogoče oceniti kot 15,9 odstotka bruto plače. Ocenjena vrednost dejanskih socialnih prispevkov delodajalcev v nacionalnih računih zajema tudi plačila delodajalcev za obvezno zdravstveno zavarovanje pri drugih oblikah zaposlenosti, delno pa tudi plačila za prostovoljno zdravstveno in življenjsko zavarovanje. Delodajalci lahko plačajo tudi premije v zasebne pokojninske sklade v korist zaposlenih, vendar pa so bili pokojninski skladi v letu 2001 šele v zgodnjih fazah razvoja, zato so bili v nacionalne račune prvič vključeni v letu 2002 (v sektor zavarovalništva).

Glavnino celotne vrednosti socialnih prispevkov delodajalcev v nacionalnih računih (281 305 mio SIT) sestavljajo obvezna plačila sektorju država v višini 15,9 odstotka bruto plače. V letu 2001 je ta kategorija ocenjena na 270 857 mio SIT, od tega so popravki za neodgovor 3 933 mio SIT ali 1,5 odstotka skupne vrednosti. Preostanek celotne vrednosti (10 448 mio SIT) so socialni prispevki delodajalcev za druge oblike zaposlenosti, vključno s prispevki delodajalcev v zasebne sheme zdravstvenega, življenjskega in nezgodnega zavarovanja.

4.7.5 Anketa o stroških dela 2000 in sredstva za zaposlene

4.7.5.0 Uvod

Anketa o stroških dela za leto 2000 je bila pomemben podatkovni vir za analizo komponent in vrst stroškov dela v podatkovnih virih, zlasti za plače v naravi. Na podlagi rezultatov ASD 2000 so podatki o komponentah sredstev za zaposlene iz podatkovnih virov preračunani na kategorije sredstev za zaposlene v skladu z ESR 1995 (tabela 4.7).

V ASD 2000 so bili zajeti vsi institucionalni sektorji. Povprečno zаетje je bilo sprejemljivo in je znašalo 86,8 odstotka končne vrednosti sredstev za zaposlene v nacionalnih računih. Analiza zаетja po institucionalnih sektorjih in primerjava po glavnih komponentah med ASD in podatki nacionalnih računov kaže zelo dobre rezultate za državo in finančne družbe, nekoliko slabše pa za NPISG in gospodinjstva: pri finančnih družbah je bilo zаетje v ASD v primerjavi s sredstvi za zaposlene v nacionalnih računih (skupaj z vsemi popravki za polno zаетje) 90,1-odstotno, pri državi 92,4-odstotno, pri NPISG 53,0-odstotno in pri gospodinjstvih 24,8-odstotno. Prav tako so bili podatki po komponentah sprejemljivo skladni in enaki kot v nacionalnih računih, nekatere razlike pri drugih stroških dela za finančne družbe in NPISG pa so bile odpravljene po dejavnostih. V celoti so bili v nacionalne račune vključeni samo podatki ASD 2000 po komponentah za sektor gospodinjstev.

Podatki ankete po komponentah niso bili v celoti verodostojni za druge stroške dela nefinančnih družb. V tem sektorju enote z manj kot 10 zaposlenimi niso bile zаетe, zato so bili rezultati pravilni in verodostojni samo za podjetja z več kot 10 zaposlenimi. Majhne enote prikazujejo sorazmerno večji delež drugih stroškov dela v sestavi sredstev za zaposlene, kar še posebej velja za denarna povračila stroškov službenih potovanj. Prav tako v ASD niso bila vključena vsa plačila delodajalcev zaposlenim za praktično delo dijakov in študentov, ki so tipična oblika drugih stroškov dela v nefinančnih družbah. Manjša slabost ankete je bila tudi v tem, da so bila upoštevana dejanska plačila v obdobju, ne pa obračunske vrednosti. Analiza podatkov kaže, da so bili drugi stroški dela v nefinančnih družbah zаетi približno 85-odstotno (glede na ustrezne podatke nacionalnih računov brez popravkov za polno zаетje in po odbitku davka na izplačane plače).

V naslednji ASD, ki je bila izvedena za leto 2004, je bil zает tudi vzorec majhnih nefinančnih družb, dodana pa so bila tudi vprašanja o vrstah sredstev za zaposlene v skladu z računovodskimi standardi. Na ta način bo možno bolj uskladiti podatke nacionalnih računov o sredstvih za zaposlene z rezultati ASD tudi na podrobnejši ravni komponent in po vrstah za vse institucionalne sektorje.

V tabeli 4.7 je prikazanih 27 komponent sredstev za zaposlene v skladu z ASD 2000; pri tem je sektor gospodinjstev prikazan posebej. Kategorije, ki so glede na opredelitve Mednarodne organizacije za delo komponente stroškov dela, glede na nacionalne račune pa vmesna potrošnja (izdatki za izobraževanje in delovne obleke ter neposredni poslovni stroški) ali drugi davki na proizvodnjo (davek na izplačane plače), niso vključene. Vse komponente so združene v dve glavni skupini sredstev za zaposlene, v bruto plače in socialne prispevke delodajalcev. Večina komponent je obrazložena že zgoraj in je v skladu z računovodskimi standardi in prakso podjetij. Izjema so denarna povračila stroškov službenih potovanj; ta povračila se v poslovnem računovodstvu štejejo za vmesni input. Ta kategorija je bila na osnovi ASD izločena iz vmesnih inputov, kar je pri pravnih osebah prikazano kot popravek za polno zаетje. V obrazcu poslovnega izida za gospodarske družbe (nefinančne in finančne družbe, razen denarnih institucij in zavarovalnic) so od leta 2002 dalje povračila zaposlenim za poslovne namene prikazana posebej; analiza podatkov za leto 2002 je pokazala, da je ta postavka pri majhnih podjetjih (z manj kot 20 zaposlenimi) znatno (*per capita* petkrat) večja kot v drugih podjetjih, zato bo potrebna dodatna korekcija vmesnih inputov (sedmo poglavje).

Tabela 4.7 Anketa o stroških dela 2000 in sredstva za zaposlene po kategorijah in vrstah

	Skupaj ASD 2000	Od tega: gospodinjstva
	mio SIT	
Sredstva za zaposlene	1 975 987	39 320
Bruto plače	1 698 454	34 438
Bruto (osnovne) plače	1 389 878	24 980
1 Bruto plače	1 146 571	21 920
2 Nadomestila za letni dopust in praznike	158 102	2 247
3 Delovna uspešnost	62 022	730
4 Uspešnost poslovanja	23 183	82
Druge plače v denarju in naravi	308 575	9 458
5 Regres za letni dopust	70 845	1 620
6 Jubilejne nagrade	4 171	44
7 Denarna povračila za hrano, prevoz in ločeno življenje	122 629	3 113
8 Denarna povračila za službena potovanja	45 526	3 902
9 Drugi stroški dela (vključno z boni)	13 552	386
10 Plačila v obliki dnevnic, obveznic ipd.	365	0
11 Plačila v naravi (blago v naravi)	561	0
12 Stroški zasebne rabe službenih vozil	5 024	172
13 Druga plačila v naravi (kulturne, športne in razvedrilne storitve)	2 709	51
14 Solidarnostna pomoč	1 126	7
15 Pogodbeno delo	20 126	97
16 Avtorski honorarji	21 939	65
Socialni prispevki delodajalcev	277 533	4 882
Dejanski socialni prispevki	236 625	4 515
17 Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	130 135	2 529
18 Prispevki za zdravstveno zavarovanje	89 646	1 669
19 Prispevki za zaposlovanje	3 100	63
20 Prispevki za poškodbe pri delu	7 654	146
21 Prispevki za porodniško varstvo	1 532	38
22 Drugi socialni prispevki	4 559	71
Pripisani socialni prispevki	40 908	366
23 Nadomestila zaradi bolezni in nesreč	29 634	342
24 Nadomestila zaradi čakanja na delo, odpovednega roka ipd.	1 750	5
25 Nadomestila zaradi rojstva, poroke in smrti	1 980	7
26 Odpravnine ob upokojitvi in nakup delovne dobe	4 819	12
27 Odpravnine trajno presežnim delavcem	2 725	1

4.7.5.1 Bruto plače

Tabela 4.7 prikazuje, da so bruto (osnovne) plače sestavljene iz bruto plač za redno delo (postavka 1), nadomestil za letni dopust in praznike (2), sredstev za delovno uspešnost (3) in uspešnost poslovanja (4).

Druge stroške dela sestavlja dvanajst komponent, večino pa predstavljajo denarna plačila in povračila.

Prve štiri postavke so v celoti denarni dodatki in povračila: regres za letni dopust (5), jubilejne nagrade (6), denarna povračila za hrano na delu, prevoz na delo in z dela, ločeno življenje in sejnine (7) ter za službena potovanja (8).

Drugi stroški dela (9) zajemajo vse stroške priprave hrane, organizacije prevoza na delo in z dela za zaposlene in bone za hrano. Boni za hrano so bolj povračilo v denarju kot v naravi (navadno lahko zaposleni z boni kupijo blago v bližnji trgovini), zato bi morali biti v naslednji ASD vključeni v skupino 7.

Postavka 10 (plačila v obliki dnevnic, obveznic ipd.) prikazuje plačila in letne nagrade, ki se zaposlenim plačajo v delnicah in podobnih finančnih instrumentih.

Plačila v naravi v obliki lastno proizvedenega blaga (11) so zanemarljiva, skoraj pol zneska (256 mio SIT) pa je razporejenega v rudarstvo.

V naslednji postavki (12) so prikazani stroški zasebne rabe službenih vozil (goriva, stroški vzdrževanja, popravil, zavarovanja in parkiranja). Druga plačila v naravi (13), ki zajemajo nakupe kulturnih, športnih in razvedrilnih storitev, ki jih uporabljajo zaposleni, so v znesku 2 709 mio SIT enakomerno razporejena med vse dejavnosti.

Solidarnostna pomoč (14) je občasna pomoč v gotovini, ki jo delodajalci dajejo zaposlenim v primeru izrednih dogodkov (nesreč, dolgotrajnih bolezni ipd.). Plačila na osnovi pogodb o delu (15) in avtorski honorarji (16) so tudi glede na ASD 2000 pomembni kategoriji drugih stroškov dela.

4.7.5.2 Socialni prispevki delodajalcev

Dejanske socialne prispevke delodajalcev sestavlja šest komponent (tabela 4.7); pet od teh so obvezni prispevki za socialno varnost v sklade države, v zadnji pa so prostovoljni prispevki za zdravstveno, življenjsko in nezgodno zavarovanje (22). Obvezni prispevki za socialno varnost so standardna plačila za pokojnine (17), zdravstvo (18), zaposlovanje (19), poškodbe pri delu (20) in porodniško varstvo (21).

Pri končnem preračunu sredstev za zaposlene po dejavnostih in institucionalnih sektorjih na kategorije ESR 1995 so iz bruto plač izločena vsa bruto plačila delodajalcev zaposlenim s socialnim značajem in prikazana kot pripisani socialni prispevki shem brez skladov v podjetjih. Skupino sestavljajo plačila delodajalcev zaposlenim za čas, ko niso bili na delu zaradi bolezni in nesreč (23), zaradi čakanja na delo (24), družinskih zadev (25) in pomanjkanja dela (27); poleg tega so vključene še odpravnine ob upokojitvi in nakupi delovne dobe s strani delodajalcev v korist zaposlenih (26).

4.7.6 Sredstva za zaposlene in število zaposlenih po dejavnostih in institucionalnih sektorjih v letu 2001

V tabeli 4.8 so sredstva za zaposlene v letu 2001 prikazana po glavnih komponentah na ravni dejavnosti in po institucionalnih sektorjih. Vsi podatki o sredstvih za zaposlene, prikazani v tej tabeli, so pripravljene na podlagi rezultatov ASD 2000 kot izhodiščem za razčlenitev celotnih bruto (osnovnih) plač na bruto plače in pripisane socialne prispevke, kar je opisano v prejšnjem poglavju. Tisti del bruto plač, ki je prikazan kot pripisani socialni prispevki delodajalcev, zajema ustrezne (15,9-odstotne) obvezne socialne prispevke delodajalcev, kajti delodajalci morajo plačati obvezne socialne prispevke za vse oblike bruto plač. V tabeli so prikazani tudi podatki o številu zaposlenih v skladu z ocenami nacionalnih računov, podrobneje pa je ocenjevanje zaposlenosti v nacionalnih računih opisano v sedmem poglavju.

Tabela 4.8 Sredstva za zaposlene in število zaposlenih po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001

	Sredstva za zaposlene	Plače	Socialni prispevki delodajalcev			Število zaposlenih	
			mno				tisoč
			skupaj	dejanski	pripisani		
A							
Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	30 573	26 616	3 957	3 329	628	11,5	
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	23 115	20 225	2 890	2 505	386	9,1	
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	7 458	6 391	1 066	824	242	2,5	
B							
Ribištvo	522	467	56	52	4	0,2	
C							
Rudarstvo	22 119	18 743	3 376	2 467	909	5,2	
10 Pridobivanje premoga in lignita, šote	18 957	16 008	2 950	2 109	841	4,3	
12 Pridobivanje uranovih in torijevih rud	360	313	47	37	10	0,1	
13 Pridobivanje rud	104	75	29	12	17	0,0	
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	2 698	2 348	350	309	41	0,8	
D							
Predelevalne dejavnosti	730 753	630 929	99 824	82 282	17 542	244,0	
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	66 621	56 882	9 738	7 753	1 985	21,8	
16 Proizvodnja tobačnih izdelkov	2 214	1 926	288	229	59	0,4	
17 Proizvodnja tekstilij	35 493	30 317	5 175	4 082	1 093	15,4	
18 Proizvodnja oblačil; proizvodnja krznenih izdelkov	33 100	28 464	4 636	3 762	875	16,7	
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	18 775	16 203	2 572	2 163	409	8,3	
20 Obdelava in predelava lesa	29 280	25 088	4 192	3 373	819	12,0	
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	19 098	16 373	2 725	2 118	607	6,0	
22 Založništvo, tiskarstvo	40 360	35 631	4 730	4 010	720	9,6	
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva	2 174	1 874	299	258	41	0,7	
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken	66 935	57 795	9 140	7 633	1 507	13,8	
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	38 018	32 706	5 312	4 248	1 064	11,9	
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	29 898	25 690	4 208	3 464	744	10,2	
27 Proizvodnja kovin	28 868	24 859	4 010	3 271	738	8,6	
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	87 060	75 529	11 532	9 671	1 861	30,1	
29 Proizvodnja strojev in naprav	69 278	59 839	9 439	7 770	1 669	23,4	
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	3 634	3 196	437	407	30	0,9	
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	42 096	36 659	5 437	4 715	722	13,8	
32 Proizvodnja radijskih, televizijskih, komunikacijskih naprav	24 933	21 672	3 261	2 735	527	7,0	
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih, optičnih instrum.	22 717	19 689	3 028	2 560	468	7,5	

Tabela 4.8 Sredstva za zaposlene in število zaposlenih po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Sredstva za zaposlene	Plače	Socialni prispevki delodajalcev			Število zaposlenih tisoč
			mio sit			
			skupaj	dejanski	pripisani	
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	22 497	19 396	3 100	2 639	461	7,1
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	8 738	7 360	1 379	1 024	355	3,1
36 Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti	36 211	31 378	4 833	4 093	740	15,0
37 Reciklaža	2 755	2 403	352	306	46	0,8
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	46 859	40 450	6 409	5 425	983	11,8
40 Oskrba z električno energijo, plinom, paro in toplo vodo	33 960	29 283	4 677	3 913	764	7,9
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	12 898	11 166	1 732	1 512	220	3,9
F Gradbeništvo (45)	152 684	133 431	19 253	16 556	2 697	56,0
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	302 491	265 212	37 279	32 146	5 133	97,7
50 Prodaja in popravila mot. vozil; trgovina z motornimi gorivi	44 900	39 066	5 834	4 921	913	13,7
51 Posredništvo in trgovina na debelo	134 656	118 601	16 055	13 928	2 127	38,9
52 Trgovina na drobno; popravila izdelkov široke porabe	122 935	107 545	15 389	13 297	2 092	45,1
H Gostinstvo (55)	64 696	56 919	7 776	6 358	1 418	24,4
I Promet, skladičenje in zveze	166 302	144 651	21 651	18 257	3 395	45,2
60 Kopenski promet; cevovodni transport	77 441	67 673	9 767	8 184	1 584	23,4
61 Vodni promet	3 488	3 394	94	74	20	0,6
62 Zračni promet	4 934	4 354	580	487	93	0,6
63 Pomožne prometne dejavnosti; potovalne in turistične org.	36 507	31 630	4 878	4 133	745	9,7
64 Pošta in telekomunikacije	43 932	37 600	6 333	5 379	953	10,8
J Finančno posredništvo	99 378	86 328	13 049	11 414	1 635	20,1
65 Finančno posredništvo	61 318	52 981	8 337	7 243	1 094	12,7
66 Zavarovalništvo in dejavnost pokojninskih skladov	27 826	24 402	3 423	3 113	310	4,9
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	10 234	8 945	1 289	1 058	231	2,6
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	241 610	218 346	23 264	20 098	3 166	58,1
70 Poslovanje z nepremičninami	9 070	7 913	1 157	1 009	147	2,8
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	1 132	1 058	74	67	6	0,3
72 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	35 813	32 501	3 312	2 894	418	5,1
73 Raziskovanje in razvoj	19 816	17 272	2 544	2 273	271	3,6
74 Druge poslovne dejavnosti	175 780	159 601	16 178	13 855	2 323	46,3

Tabela 4.8 Sredstva za zaposlene in število zaposlenih po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Sredstva za zaposlene	Plače	Socialni prispevki delodajalcev			Število zaposlenih	
			mno				tisoč
			skupaj	dejanski	pripisani		
			mno sit				
L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (75)	202 941	174 833	28 108	23 955	4 154	45,0	
M Izobraževanje (80)	217 110	186 849	30 261	26 205	4 056	54,3	
N Zdravstvo in socialno varstvo (85)	181 610	155 290	26 320	22 145	4 175	43,7	
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	102 978	90 759	12 219	10 616	1 603	23,0	
90 Dejavnosti javne higijene	7 796	6 794	1 002	874	128	2,5	
91 Dejavnosti združenj, organizacij	17 769	15 656	2 112	1 982	130	3,4	
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	66 883	59 081	7 803	6 677	1 126	12,3	
93 Druge storitvene dejavnosti	10 530	9 228	1 302	1 083	219	4,8	
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (95)	1 789	1 789	0	0	0	0,8	
Skupaj dejavnosti	2 564 414	2 231 612	332 802	281 305	51 498	741,1	
Ne finančne družbe	1 683 030	1 467 103	215 926	178 858	37 068	509,3	
Finančne družbe	99 435	86 356	13 079	11 462	1 617	20,2	
Država	584 102	502 661	81 441	70 548	10 893	136,0	
Gospodinjstva	173 458	153 990	19 468	17 801	1 667	70,4	
NPISG	24 390	21 501	2 889	2 636	253	5,2	

4.8 DRUGI DAVKI NA PROIZVODNJO

4.8.0 Uvod

Drugi davki na proizvodnjo so kategorija bruto dodane vrednosti in jih sestavljajo vsa plačila proizvodnih enot institucijam države za sodelovanje v proizvodnem procesu. V letu 2001 so drugi davki na proizvodnjo znašali 125 886 mio SIT ali 2,6 odstotka BDP.

V nacionalnih računih druge davke na proizvodnjo sestavljajo davki na delovno silo (davek na izplačane plače), davki na uporabo zemljišč in osnovnih sredstev, davki na onesnaževanje vode in zraka ter davki oziroma posebne koncesije in poslovna dovoljenja za opravljanje storitev. Zajemajo tudi premajhno nadomestilo DDV, ki je v nacionalnih računih ocenjeno za kmete pavšaliste v sistemu DDV in je odbitna postavka od obračunskega DDV (poglavje 3.25). Drugi davki na proizvodnjo ne zajemajo podobnih davkov (npr. davkov ob registraciji osebnih vozil), ki jih plačajo gospodinjstva kot potrošniki; le-ti so vključeni med druge tekoče davke. Izjema je davek na uporabo zemljišč, ki ga plačajo gospodinjstva; ta davek je vključen med druge davke na proizvodnjo in v bruto dodano vrednost stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev (tržne in pripisane najemnine).

4.8.1 Podatkovni viri in vrednotenje

Drugi davki na proizvodnjo so v skladu z davčno statistiko ocenjeni kot dejanske transakcije v letu. Izjema je davek na izplačane plače kot najpomembnejša oblika drugih davkov na proizvodnjo, pri katerem se opravi enomesečna časovna prilagoditev. Ocena premajhnega nadomestila DDV kmetom pavšalistom v sistemu DDV je pripravljena po obračunskem načelu. Prav tako je obračunski podatek o plačilu Nuklearne elektrarne Krško posebnemu proračunskemu skladu za financiranje njene razgradnje.

Vir za druge davke na proizvodnjo (razen premajhnega nadomestila DDV kmetom pavšalistom in prispevka za financiranje razgradnje nuklearne elektrarne) je t. i. poročilo B-2 (Poročilo o vplačilih in razporeditvi javnofinančnih prihodkov), ki prikazuje plačila javnofinančnih prihodkov po vrstah in njihovo razporeditev na centralno raven, občinske proračune in sklada socialne varnosti (ZZZS in ZPIZ). Vrednost drugih davkov na proizvodnjo v nacionalnih računih zajema tudi zamudne obresti, kot so prikazane v podatkovnem viru.

4.8.2 Vrste drugih davkov na proizvodnjo

Med druge davke na proizvodnjo je vključenih 12 vrst davkov. Daleč najpomembnejši je davek na izplačane plače, ki je bil uveden leta 1996, da bi nadomestil zmanjšanje proračunskih prihodkov zaradi znatnega znižanja stopenj socialnih prispevkov delodajalcev (z 22,1 odstotka na 15,9 odstotka osnovne bruto plače). Trije davki so v celoti prihodek lokalnih proračunov (nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč od pravnih oseb in gospodinjstev ter taksa za registracijo kmetijskih traktorjev). Koncesijske dajatve za posebne igre na srečo se v enakih delih delijo med centralni proračun in lokalne proračune, prav tako se med obe ravni delijo koncesije in poslovne licence. Drugi davki na proizvodnjo po vrstah so prikazani v tabeli 4.9.

Tabela 4.9 Drugi davki na proizvodnjo, 2001

Zap. št. B-2		Država	Centralna država	Lokalna država
		mio SIT		
	Drugi davki na proizvodnjo	125 886	99 609	26 277
015 + 016	Davek na izplačane plače	80 560	80 560	
170	Pristojbine za registracijo motornih vozil, plovil in letal – pravne osebe	3 054	3 054	
162	Takse za registracijo kmetijskih traktorjev	12		12
248 + 250	Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – pravne osebe	17 762		17 762
249	Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – gospodinjstva	4 530		4 530
153 + 154	Komunalna taksa za vodo	1 238	1 238	
263 + 264	Vodna povračila	2 194	2 194	
156 + 157	Takse za obremenjevanje zraka od trdih goriv	923	923	
272 + 273	Koncesijski prihodki	609	575	34
274 + 275	Koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo	7 878	3 939	3 939
Poseben vir	Prispevek Nuklearne elektrarne Krško Skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško	3 941	3 941	
NR	Premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom v sistemu DDV	3 186	3 186	

Davek na izplačane plače

Davek plačajo delodajalci v vseh podjetjih (vključno z netržnimi enotami) na bruto plače, ki presegajo določeno raven. Izračuna se v odstotkih bruto plače (progresivna lestvica se začne pri dveh odstotkih), v plačilo pa zapade hkrati z bruto plačo. Po podatkih nacionalnih računov je povprečna davčna stopnja v letu 2001 znašala 4,7 odstotka, zaradi inflacije pa se stalno povečuje (3,0 odstotka v letu 1997 in 5,1 odstotka v letu 2003).

Pristojbine za registracijo motornih vozil, plovil in letal – pravne osebe

Takse za registracijo kmetijskih traktorjev

Davke plačajo lastniki avtomobilov in tovornjakov, plovil, letal in kmetijskih traktorjev, ki so registrirani v Sloveniji, in sicer enkrat letno, znesek davka pa je odvisen od moči motorja.

Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – pravne osebe in gospodinjstva

Davek je odmerjen kot nadomestilo za uporabo občinskega zemljišča in ga neposredni uporabnik zemljišča plača enkrat ali dvakrat letno. Davčna osnova je odvisna od površine občinskega zemljišča ali od površine stanovanja. V večstanovanjskih stavbah se davek razporedi na posamezna stanovanja.

Komunalna taksa za vodo

Taksa se plačuje kot nadomestilo za odvajanje odpadnih vod (industrijskih, padavinskih in komunalnih). Pri industrijskih odpadnih vodah so zavezanci za plačilo takse pravne osebe, ki morajo opravljati t. i. obratovalni monitoring odpadnih vod, pri padavinskih in komunalnih vodah pa takso plačujejo javna komunalna podjetja, ki čistijo in odvajajo komunalne in padavinske vode v občinah. Taksa se plačuje v mesečnih obrokih, razlika med plačanimi obroki in končno obveznostjo pa se plača pri naslednjem mesečnem obroku.

Vodna povračila

Vodna povračila se plačujejo za izkoriščanje energetske potencialnih vod za proizvodnjo elektrike, za rabo vode, za oskrbo s pitno vodo ter za rabo naplavin. Zavezanci za plačilo so enote, ki gospodinjstva oskrbujejo z vodo. Višina vodnega povračila se določi na podlagi proizvedene elektrike, količine uporabljenih ali popite vode in na podlagi obsega uporabe naplavin. Povračilo se plačuje v obliki mesečnih akontacij, končna odmera pa se izvede ob koncu leta.

Takse za obremenjevanje zraka od trdih goriv

Takse so odmerjene na uporabo trdih goriv za poganjanje strojev in turbin, za pridobivanje toplote in za sežiganje odpadkov. Zavezanci za plačilo takse so proizvajalci trdih goriv, pri sežiganju odpadkov pa upravljalci sežigalnic odpadkov.

Koncesijski prihodki

Koncesije se plačujejo v zameno za pravico do izkoriščanja premoženja oziroma lastnine, ki je navadno v lasti države. Pravice do izkoriščanja se pojavljajo v različnih delih gospodarstva; najpomembnejše so pravice za izkoriščanje vodnega potenciala, ki jih plačajo hidroelektrarne, in pravice za rudarsko dejavnost, ki jih plačajo rudniki. Nekateri koncesijski prihodki so v celoti prihodek državnega proračuna, nekateri pa se delijo med centralni proračun in lokalne proračune.

Koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo

Davčni zavezanci so igralnice, ki morajo za opravljanje dejavnosti plačati koncesijsko dajatev. Davčna osnova so plačila, prejeta za sodelovanje pri igrah na srečo, zmanjšana za izplačane dobitke. Koncesijske dajatve se izračunavajo in plačujejo mesečno ter se v enakih zneskih delijo med centralni proračun in lokalne proračune.

Prispevek Nuklearne elektrarne Krško Skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško

Prispevek, ki ga Nuklearna elektrarna Krško plača Skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško, je namenjen financiranju njene razgradnje in stroškom varnega shranjevanja radioaktivnih odpadkov. Davčna osnova je razlika med lastno ceno vsake proizvedene kWh električne energije in tržno ceno. Prispevek se plačuje mesečno.

Premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom v sistemu DDV

Premajhno nadomestilo kmetom pavšalistom v sistemu DDV je opisano v poglavju 3.25. Njegova vrednost je enaka razliki med pavšalno (4 odstotke) in izvedeno stopnjo (8,9058 odstotka), pomnoženi z osnovo za DDV od prodaj kmetov pavšalstov davčnim zavezancem za DDV: $(4,0\% - 8,9058\%) * 64\,941 = -3\,186$ mio SIT.

4.8.3 Drugi davki na proizvodnjo po dejavnostih in institucionalnih sektorjih

Drugi davki na proizvodnjo so bili po dejavnostih (plačnikih) razporejeni za leto 2000 (izhodiščno leto) na osnovi podatkov o individualnih transakcijah po vrstah davkov in po plačnikih ter v skladu z dejavnostjo in institucionalnim sektorjem plačnika iz poslovnega registra (naslednje izhodiščno leto bo 2005). Drugi davki na proizvodnjo so po dejavnostih skupaj z drugimi subvencijami na proizvodnjo prikazani v tabeli 4.11.

4.9 DRUGE SUBVENCije NA PROIZVODNJO**4.9.0 Uvod**

Druge subvencije na proizvodnjo so tekoča nepovratna plačila državnih institucij rezidenčnim tržnim proizvajalcem. V letu 2001 so znašale 48 642 mio SIT ali 1,0 odstotka BDP. Kategorija zajema vsa plačila, katerih namen je pokrivati stroške ali podpirati različne oblike zaposlovanja, zmanjšati ali odpraviti onesnaževanje, olajšati breme plačevanja obresti ali drugih tekočih stroškov vzdrževanja.

Druge subvencije na proizvodnjo ne zajemajo plačil države tržnim proizvajalcem za tržne proizvode, ki jih ti proizvajalci brezplačno zagotavljajo gospodinjstvom. Ta plačila se obravnavajo kot nakupi blaga in storitev s strani države, ki so namenjeni neposredni razdelitvi gospodinjstvom kot transferji tržnih proizvodov v naravi; ta kategorija je del izdatkov države za končno potrošnjo (poglavje 5.9). Transferji države tržnim proizvajalcem, ki so namenjeni za bruto investicije v osnovna sredstva, so prikazani med transferji kapitala, in ne med subvencijami.

Vsi transferji netržnim enotam sektorjev država in NPISC se obravnavajo kot tekoči transferji znotraj države oziroma kot tekoči transferji NPISC, in ne kot druge subvencije na proizvodnjo.

Subvencije na proizvode so del proizvodnje v osnovnih cenah. Plačilo teh subvencij je neposredno vezano na vrednost (ceno) ali količino proizvodov, opisane pa so v poglavju 3.26.

4.9.1 Podatkovni viri in vrednotenje

Glavni podatkovni viri za druge subvencije na proizvodnjo so letna proračunska statistika centralnega proračuna in lokalnih proračunov ter ministrstev. Podatki, ki se uporabljajo v nacionalnih računih, so v skladu s proračunsko statistiko prikazani kot dejanske transakcije v obdobju. Izjema so subvencije v kmetijstvu, ki temeljijo na ekonomskih računih za kmetijstvo in so prikazane po obračunskem načelu. Te subvencije se plačujejo z zamikom, zato se plačila v prvih treh mesecih leta navadno nanašajo na zapadle subvencije iz predhodnega leta.

4.9.2 Vrste drugih subvencij na proizvodnjo

Druge subvencije na proizvodnjo se delijo glede na javnofinančno statistiko in so prikazane v tabeli 4.10. Subvencije javnim podjetjem zajemajo na centralni ravni subvencije za javni železniški transport, za rudarsko proizvodnjo in za plačilo obresti pri posojilih za gradnjo novih avtocest. Druge skupine zajemajo subvencije javnim in zasebnim podjetjem v podporo različnim oblikam zaposlovanja in za pokrivanje stroškov zaposlenih (prispevki za socialno varnost), subvencije v kmetijski proizvodnji, subvencioniranje obresti ter druge subvencije zasebnim podjetjem s strani centralnega proračuna in vse subvencije lokalnih proračunov.

Tabela 4.10 Druge subvencije na proizvodnjo, 2001

	Država	Centralna država	Lokalna država
	mio SIT		
Druge subvencije na proizvodnjo	48 642	43 630	5 011
Rudarska proizvodnja	5 376	5 376	
Javni železniški transport, tekoči stroški vzdrževanja	10 848	10 848	
Subvencije za plačilo obresti za posojila za gradnjo avtocest	1 961	1 961	
Druga plačila obresti	904	904	
Plačila prispevkov za socialno varnost	4 296	4 296	
Programi preusposabljanja zaposlenih	307	307	
Novo zaposlovanje	2 731	2 731	
Zaposlovanje invalidov	2 239	2 239	
Zaposlovanje preko javnih del	1 064	1 064	
Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo	10 359	10 359	
Druge subvencije	8 557	3 546	5 011

Rudarska proizvodnja

Subvencije rudnikom pokrivajo stroške zaposlenih in druge stroške rudnikov, ki so že opustili proizvodnjo (rudniki v zapiranju). Pri rudnikih v zapiranju je takšna obravnava plačil vprašljiva, ker subvencije presegajo 50-odstotno merilo, po katerem se proizvajalci delijo na tržne in netržne. Do sedaj je bil v sektor država uvrščen samo en rudnik, v naslednji glavni reviziji pa bodo v sektor država uvrščeni tudi drugi rudniki v zapiranju kot netržni proizvajalci (poglavje 3.9).

Javni železniški transport

Celotno plačilo centralnega proračuna Slovenskim železnicam se v nacionalnih računih deli na proizvodno subvencijo (cenovno subvencioniranje potniškega prometa), druge subvencije na proizvodnjo in transfer kapitala. Druge subvencije na proizvodnjo zajemajo plačila za pokrivanje tekočih stroškov vzdrževanja železniške infrastrukture, delno pa tudi za pokrivanje stroškov zaposlenih. V centralnem proračunu je vzdrževanje javne železniške infrastrukture prikazano med stroški vzdrževanja sektorja država, zato je v nacionalnih računih izločeno iz vmesne potrošnje in prikazano med drugimi subvencijami na proizvodnjo (poglavje 3.3.2.1).

Subvencioniranje obresti

Subvencioniranje obresti je prikazano ločeno za gradnjo novih avtocest in za plačilo drugih obresti. Subvencije za gradnjo novih avtocest so v celoti razporejene Darsu (poglavje 3.18) in so odbitna postavka pri izdatkih za obresti v centralnem proračunu. S subvencioniranjem drugih obresti država podpira izvoz ter investicije v majhnih zasebnih podjetjih.

Subvencije za zaposlovanje

Subvencije za zaposlovanje, s katerimi centralna država podpira zaposlovanje v vseh oblikah podjetij, se delijo v pet skupin. Najpomembnejše so subvencije za plačilo prispevkov za socialno varnost (socialni prispevki delodajalcev), ki jih prejema tudi javna podjetja. Subvencije prejema tudi podjetja, ki zaposlujejo invalide, še posebej pa invalidska podjetja. Pri subvencijah za zaposlovanje preko javnih del se upoštevajo samo subvencije tržnim proizvajalcem; znaten del javnih del namreč poteka v enotah države, zato se subvencije tem enotam obravnavajo kot tekoči transferji znotraj države.

Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo

Subvencije kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvo se v skladu s podatki Ministrstva za finance in ekonomskih računov za kmetijstvo delijo na proizvodne subvencije in druge subvencije na proizvodnjo; pri tem so subvencije za gozdarstvo in ribištvo v celoti razporejene drugim subvencijam na proizvodnjo. V sektorju kmetijstva se druge subvencije na proizvodnjo delijo na subvencije družbam in kmetom pavšalistom.

Druge subvencije

Vse druge subvencije centralnega proračuna in lokalnih proračunov so razvrščene v zadnjo skupino subvencij na proizvodnjo. Subvencije lokalnih proračunov občinskemu avtobusnemu transportu so prikazane kot proizvodne subvencije (poglavje 3.26), raznovrstne subvencije zasebnim podjetjem pa so vključene med druge subvencije na proizvodnjo.

4.9.3 Druge subvencije na proizvodnjo po dejavnostih

Skupna vrednost drugih subvencij na proizvodnjo je ocenjena v skladu s proračunsko statistiko na centralni in lokalni ravni. Vsi transferji države podjetjem so kot tekoči transferji posebej prikazani v vseh računovodskih izkazih podjetij, z uporabo razpoložljivih podatkov proračunske statistike pa so razdeljeni med subvencije na proizvode, druge subvencije na proizvodnjo in transferje kapitala. V tabeli 4.11 so druge subvencije na proizvodnjo in drugi davki na proizvodnjo prikazani po dejavnostih.

Tabela 4.11 Drugi davki in druge subvencije na proizvodnjo po dejavnostih, 2001

	Drugi davki na proizvodnjo	Druge subvencije na proizvodnjo
	mio SIT	
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	4 244	10 355
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	3 918	10 101
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	326	254
B Ribištvo (05)	14	4
C Rudarstvo	1 159	5 889
10 Pridobivanje črnega in rjavega premoga, lignita, šote	958	5 103
12 Pridobivanje uranovih in torijevih rud	62	539
13 Pridobivanje rud	19	240
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	120	7
D Predelovalne dejavnosti	29 748	6 373
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	3 831	6
16 Proizvodnja tobačnih izdelkov	155	0
17 Proizvodnja tekstilij	1 063	228
18 Proizvodnja oblačil; proizvodnja krznenih izdelkov	569	392
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	477	209

Tabela 4.11 Drugi davki in druge subvencije na proizvodnjo po dejavnostih, 2001 (nadaljevanje)

	Drugi davki na proizvodnjo	Druge subvencije na proizvodnjo
	mio SIT	
20 Obdelava in predelava lesa	919	199
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	1 688	52
22 Založništvo, tiskarstvo	1 481	744
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva	87	562
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken	4 219	356
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	1 337	278
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	1 461	241
27 Proizvodnja kovin	1 358	267
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	2 465	447
29 Proizvodnja strojev in naprav	2 525	1 209
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	140	12
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	1 495	275
32 Proizvodnja radijskih, televizijskih, komunikacijskih naprav	894	106
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih, optičnih instrum.	843	396
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	1 031	53
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	455	18
36 Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti	1 000	278
37 Reciklaža	255	45
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	10 111	414
40 Oskrba z električno energijo, plinom, paro in toplo vodo	8 972	216
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	1 138	198
F Gradbeništvo (45)	4 492	729
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	13 172	862
50 Prodaja in popravila mot. vozil; trgovina z motornimi gorivi	3 619	236
51 Posredništvo in trgovina na debelo	5 619	0
52 Trgovina na drobno; popravila izdelkov široke porabe	3 934	626
H Gostinstvo (55)	1 417	723
I Promet, skladiščenje in zveze	8 080	12 214
60 Kopenski promet; cevovodni transport	2 672	10 928
61 Vodni promet	30	0
62 Zračni promet	266	221
63 Pomožne prometne dejavnosti; potovalne in turistične org.	2 520	975
64 Pošta in telekomunikacije	2 593	90
J Finančno posredništvo	5 431	332
65 Finančno posredništvo	3 513	277
66 Zavarovalništvo in dejavnost pokojninskih skladov	1 575	0
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	343	55
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	11 266	5 022
70 Poslovanje z nepremičninami	5 212	146
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	25	1
72 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	1 021	47
73 Raziskovanje in razvoj	693	1 338
74 Druge poslovne dejavnosti	4 315	3 490
L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (75)	9 061	2 000
M Izobraževanje (80)	7 798	446
N Zdravstvo in socialno varstvo (85)	8 077	332
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	11 816	2 947
90 Dejavnosti javne higiene	407	389
91 Dejavnosti združenj, organizacij	730	885
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	10 561	1 655
93 Druge storitvene dejavnosti	118	19
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (95)	0	0
Skupaj dejavnosti	125 886	48 642

4.10 BRUTO POSLOVNI PRESEŽEK

4.10.0 Uvod

Bruto poslovni presežek je rezidualna kategorija bruto dodane vrednosti v nefinančnih in finančnih družbah in v stanovanjskih dejavnostih gospodinjstev. Kategorija je lahko prikazana neto ali bruto (skupaj s potrošnjo stalnega kapitala). V netržnih dejavnostih države in NPISG je bruto poslovni presežek enak potrošnji stalnega kapitala.

Z razporeditvijo PMSFP se je struktura bruto poslovnega presežka po dejavnostih spremenila, saj dodatna korekcija za izračun končne vrednosti bruto poslovnega presežka nacionalnega gospodarstva ni več potrebna. Pri razporejenih PMSFP je bruto poslovni presežek nacionalnega gospodarstva enak vsoti bruto poslovnega presežka po dejavnostih. Razporeditev PMSFP je v letu 2001 zvišala raven BDP za 37 737 mio SIT ali 0,8 odstotka (1,1 odstotka v letu 2000, 0,8 odstotka v letu 2002, 0,9 odstotka v letu 2003 in 1,0 odstotka v letu 2004), bruto poslovni presežek je bil višji za 39 297 mio SIT, bruto raznovrstni dohodek pa nižji za 1 560 mio SIT. Pri tem se je bruto poslovni presežek nefinančnih družb precej znižal (za 64 776 mio SIT ali 8,4 odstotka), nova vrednost pa je ocenjena na 709 435 mio SIT (prej 774 211 mio SIT). Bruto poslovni presežek finančnih družb je po razporeditvi PMSFP ocenjen na 85 541 mio SIT (prej 80 456 mio SIT).

V tabeli 4.12 je bruto poslovni presežek prikazan po institucionalnih sektorjih. Po razporeditvi PMSFP po dejavnostih/sektorjih je bruto poslovni presežek nacionalnega gospodarstva v letu 2001 ocenjen na 1 171 553 mio SIT ali 24,4 odstotka BDP (pred razporeditvijo 1 132 256 mio SIT ali 23,6 odstotka BDP). Bruto poslovni presežek po dejavnostih je prikazan v tabeli 4.13.

Tabela 4.12 Bruto poslovni presežek, 2001

	Bruto poslovni presežek	
	mio SIT	%
Bruto poslovni presežek	1 171 553	100,0
Nefinančne družbe	709 435	60,6
Skupaj	709 450	60,6
Manj: sektor gospodinjstev	15	0,0
Finančne družbe	85 541	7,3
Država	72 724	6,2
Gospodinjstva	300 471	25,6
NPISG	3 383	0,3

4.10.1 Bruto poslovni presežek nefinančnih družb

Bruto poslovni presežek je kategorija nacionalnega, in ne poslovnega računovodstva. Kot rezidualna kategorija je določen z vsemi drugimi kategorijami in še posebej z vsemi popravki in vrednotenjem komponent proizvodnje in vmesne potrošnje. Izračunan je kot bruto dodana vrednost dejavnosti v osnovnih cenah, zmanjšana za sredstva za zaposlene in druge davke na proizvodnjo in povečana za druge subvencije na proizvodnjo. Kot rezidualna kategorija bruto poslovni presežek samo odraža vire in metode ter uporabljene koncepte, ki so prikazani v tretjem poglavju in v tem poglavju zgoraj.

Pri prehodu od računovodskih standardov na kategorije nacionalnih računov je treba bruto zavarovalne premije v vmesni potrošnji pri vseh dejavnostih prilagoditi na raven zavarovalne storitve, kar je pomemben korak pri vrednotenju bruto poslovnega presežka (26 809 mio SIT). Prav tako je treba vmesne inpute prilagoditi za stroške popravil avtomobilov, ki jih v imenu zavarovancev neposredno financirajo zavarovalnice, kar se nadomesti z neto odškodninami (2 786 mio SIT).

Pri izračunu proizvodnje in vmesne potrošnje je njuno pravilno vrednotenje ključnega pomena, pri čemer je treba še posebno pozornost nameniti spremembam zalog. Podatki podjetij namreč zahtevajo prilagoditev za dobičke iz lastnine, za katere je "poslovni presežek" v računovodskih podatkih podjetij precenjen (poglavje 3.2). Podatki o zalogah dokončane in nedokončane proizvodnje, kot so prikazani v bilancah stanja podjetij, se zato preračunajo na

povprečne cene obdobja, rezultati pa potrjujejo, da podatki o spremembah zalog v računovodskih izkazih podjetij zajemajo dobičke iz lastnine, ki jih je treba pri vrednotenju proizvodnje v nacionalnih računih izločiti. Skoraj enak je problem trgovskih marž in vrednotenja vmesnih inputov blaga. Obe kategoriji zaradi računovodskih metod vrednotenja stroškov in zalog v poslovnih izkazih podjetij vključujeta dobičke iz lastnine, ki jih je v skladu z načeli nacionalnih računov treba izločiti iz tekočih transakcij. Skupni popravki zaradi vrednotenja so ocenjeni na 34 468 mio SIT (poglavje 3.2.5).

Potrošnja stalnega kapitala je v nacionalnih računih v skladu s podatki računovodskih izkazov nefinančnih in finančnih družb. Ob uvedbi novih računovodskih standardov v letu 1993 je bil izračun amortizacije za družbe poenostavljen in standardiziran. Podjetja izračunajo amortizacijo po tekočih nadomestitvenih stroških, stanje osnovnih sredstev pa se stalno, najmanj dvakrat letno, z uporabo indeksa cen proizvajalcev in indeksa cen na drobno preračuna na tekoče tržne cene. Raziskave so pokazale, da se je indeks cen na drobno uporabljal preveč obširno in brez korekcije na tržne cene, zato sta bila stanje osnovnih sredstev in amortizacija v podatkih podjetij precenjena. V letu 2002 so družbe (predvsem javna podjetja) v svojih bilancah znižale vrednost osnovnih sredstev na raven tržnih cen in zmanjšale amortizacijo. V nacionalnih računih so bile ustrezne korekcije opravljene tudi za leti 2000 in 2001.

Skupine pri stanju osnovnih sredstev so oblikovane ob upoštevanju tehnične življenjske dobe, uporabljene amortizacijske stopnje pa so iste, kot jih določajo računovodski predpisi za vse ekonomske enote. Priporočila za amortizacijske stopnje so zelo podrobna, tako da podjetja izračunavajo amortizacijo za vse vrste osnovnih sredstev, vključno z osnovno čredo in dolgoletnimi nasadi.

Bruto poslovni presežek nefinančnih družb je v letu 2001 znašal 709 435 mio SIT (14,8 odstotka BDP), od česar je bila potrošnja stalnega kapitala 502 980 mio SIT, neto poslovni presežek pa 206 455 mio SIT (4,3 odstotka BDP). Popravki za polno zajetje zaradi nefinančnih družb, ki niso zajete v virih, so 4 375 mio SIT ali 0,6 odstotka celotnega bruto zneska. Popravki za dobičke iz lastnine so ocenjeni na 34 468 mio SIT, kar kategorijo zmanjša za 4,6 odstotka (poglavje 3.2.5, tabela 3.7).

4.10.2 Bruto poslovni presežek finančnih družb

Bruto poslovni presežek finančnih družb je v letu 2001 ocenjen na 85 541 mio SIT ali 1,8 odstotka BDP. Največji del je ocenjen za dejavnost 65.1 Denarno posredništvo (splošne in druge komercialne banke, hranilnice, Banka Slovenije ipd.), in sicer na 68 220 mio SIT ali 79,8 odstotka. Proizvodnja Banke Slovenije je ocenjena po stroškovni metodi, zato je njen bruto poslovni presežek enak potrošnji stalnega kapitala.

Bruto poslovni presežek zavarovalnic je ocenjen na 3 010 mio SIT. Kategorija kot rezidualna postavka bruto dodane vrednosti v celoti odraža poseben izračun proizvodnje in vmesne potrošnje za ta sektor (poglavje 3.16). Za druge finančne posrednike (drugo kreditno in finančno posredništvo, pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu) so viri in metode izračuna enaki kot pri nefinančnih družbah, bruto poslovni presežek pa je ocenjen na 14 311 mio SIT.

4.10.3 Bruto poslovni presežek gospodinjstev

Bruto poslovni presežek gospodinjstev je ocenjen za stanovanjske dejavnosti tega sektorja; v letu 2001 je znašal 300 471 mio SIT ali 6,3 odstotka BDP.

Največji del kategorije je ocenjen za stanovanjsko dejavnost gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih (pripisana najemnina za stanovanja), in sicer v višini 259 658 mio SIT ali 5,4 odstotka BDP. Ker je proizvodnja te dejavnosti gospodinjstev ocenjena po stroškovni metodi, je bruto poslovni presežek vsota potrošnje stalnega kapitala in neto poslovnega presežka. Potrošnja stalnega kapitala je pri tem ocenjena po metodi nepretrganega popisovanja, neto poslovni presežek pa je enak 2,5 odstotka realne vrednosti stanovanj in zemljišč pod njimi v povprečnih cenah opazovanega obdobja (poglavje 3.17). Razporeditev PMSFP na bruto poslovni presežek ne vpliva, saj so zaradi stroškovne metode vrednotenja proizvodnje PMSFP dodane vmesni potrošnji, hkrati pa tudi proizvodnji.

V tržnih stanovanjskih dejavnostih gospodinjstev je bruto poslovni presežek rezidualna kategorija in je ocenjen na 40 813 mio SIT ali 0,9 odstotka BDP. Ta dejavnost gospodinjstev je v celoti vključena med popravke za polno zajetje (N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna).

Tabela 4.13 Bruto poslovni presežek tržnih proizvajalcev po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001

	Poslovni presežek		
	bruto	potrošnja stalnega kapitala	neto
	mio sit		
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	5 427	6 627	-1 199
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	4 346	5 412	-1 066
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	1 081	1 215	-134
B Ribišstvo (05)	-69	77	-146
C Rudarstvo	4 405	5 889	-1 484
10 Pridobivanje črnega in rjavega premoga, lignita, šote	2 717	4 252	-1 535
12 Pridobivanje uranovih in torijevih rud	-19	676	-695
13 Pridobivanje rud	41	36	5
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	1 665	926	740
D Predelovalne dejavnosti	291 329	195 231	96 097
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	33 499	28 439	5 060
16 Proizvodnja tobačnih izdelkov	3 909	1 205	2 704
17 Proizvodnja tekstilij	6 601	8 735	-2 134
18 Proizvodnja oblačil; proizvodnja krznenih izdelkov	842	3 233	-2 390
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	3 232	2 826	406
20 Obdelava in predelava lesa	3 779	5 597	-1 818
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	16 935	7 602	9 334
22 Založništvo, tiskarstvo	10 652	8 279	2 373
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva	-826	438	-1 265
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	55 175	23 238	31 938
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	17 204	12 022	5 181
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	16 032	10 117	5 915
27 Proizvodnja kovin	13 502	8 819	4 683
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov	25 690	16 157	9 533
29 Proizvodnja strojev in naprav	27 178	18 140	9 038
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	2 375	790	1 585
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	17 403	11 351	6 053
32 Proizvodnja radijskih, televizijskih, komunikacijskih naprav	4 706	4 822	-116
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih, instrumentov	8 277	3 978	4 299
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	14 126	10 003	4 124
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	993	1 326	-333
36 Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti	8 464	7 203	1 260
37 Reciklaža	1 579	911	669
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	66 581	53 908	12 673
40 Oskrba z elektriko, plinom, paro in toplo vodo	58 682	43 577	15 106
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	7 899	10 332	-2 433
F Gradbeništvo (45)	30 386	20 491	9 895
G Trgovina, popravila mot. vozil in izdelkov široke porabe	124 857	71 695	53 162
50 Prodaja in popravila mot. vozil; trgovina z mot. gorivi	23 688	15 110	8 578
51 Posredništvo in trgovina na debelo	70 264	31 606	38 658
52 Trgovina na drobno; popravila izdelkov široke porabe	30 904	24 978	5 926
H Gostinstvo (55)	11 852	10 783	1 069
I Promet, skladiščenje in zveze	86 505	73 651	12 854
60 Kopenski promet; cevovodni transport	9 454	15 670	-6 216
61 Vodni promet	2 044	66	1 978

Tabela 4.13 Bruto poslovni presežek tržnih proizvajalcev po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Poslovni presežek		
	bruto	potrošnja stalnega kapitala	neto
	mio sit		
62 Zračni promet	3 052	2 307	745
63 Pomožne prometne dejavnosti, turistične agencije	24 960	9 652	15 308
64 Pošta in telekomunikacije	46 995	45 956	1 039
J Finančno posredništvo	83 587	26 516	57 071
65 Finančno posredništvo	75 888	21 695	54 193
65.1 Denarno posredništvo	68 220	16 812	51 408
65.2 Drugo finančno posredništvo	7 668	4 883	2 785
65.21 Finančni najem	3 466	4 398	-932
65.22 Drugo kreditno poslovanje	347	159	188
65.23 Drugo finančno posredništvo	3 855	326	3 529
66 Zavarovalništvo in dejavnost pokojninskih skladov	3 010	3 353	-343
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	4 689	1 468	3 221
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	346 349	157 963	188 386
70 Poslovanje z nepremičninami	306 039	130 044	175 995
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	342	446	-104
72 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	8 638	4 146	4 492
73 Raziskovanje in razvoj	1 322	1 191	131
74 Druge poslovne dejavnosti	30 008	22 136	7 871
L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (75)	15 320	14 519	802
M Izobraževanje (80)	1 298	1 197	101
N Zdravstvo in socialno varstvo (85)	6 117	4 273	1 844
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	21 517	13 551	7 966
90 Dejavnosti javne higiene	3 157	2 995	162
91 Dejavnosti združenj, organizacij	387	471	-84
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	17 111	9 021	8 090
93 Druge storitvene dejavnosti	861	1 064	-203
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (95)	0	0	0
Skupaj dejavnosti	1 095 462	656 373	439 089
Nefinančne družbe	709 435	502 980	206 455
Finančne družbe	85 541	27 323	58 218
Gospodinjstva, stanovanjske dejavnosti	300 471	125 831	174 640
Neprave družbe gospodinjstev	15	239	-224

4.11 BRUTO RAZNOVRSTNI DOHODEK

4.11.0 Uvod

Bruto raznovrstni dohodek je dohodek, ki ga samozaposleni prejmejo za sodelovanje v proizvodnem procesu. V letu 2001 je ocenjen na 365 215 mio SIT ali 7,6 odstotka BDP. Kategorija se ocenjuje posebej za kmetijsko proizvodnjo gospodinjstev ter za majhna, velika in srednje velika nekorporativna podjetja. Zajema tudi bruto poslovni presežek institucionalnih enot sektorja gospodinjstev med družbami (neprofitna poslovna združenja gospodinjstev in podobne enote) kot nepravilnih družb gospodinjstev. Tabela 4.14 prikazuje bruto raznovrstni dohodek gospodinjstev za kmetijsko proizvodnjo, majhna ter velika in srednje velika nekorporativna podjetja ter neprave družbe. Bruto raznovrstni dohodek po dejavnostih je prikazan v tabeli 4.15; ta vsebuje tudi podatke o številu samozaposlenih po dejavnostih, kot so ocenjeni v nacionalnih računih.

Tabela 4.14 Bruto raznovrstni dohodek, 2001

	Bruto raznovrstni dohodek	
	mio SIT	%
Bruto raznovrstni dohodek	365 215	100,0
Kmetje pavšalisti	91 338	25,0
Nekorporativna podjetja gospodinjstev	273 862	75,0
Majhna podjetja	263 376	72,1
Velika in srednje velika podjetja	10 487	2,9
Neprave družbe	15	0,0

4.11.1 Kmetijska proizvodnja

Bruto raznovrstni dohodek v kmetijski proizvodnji individualnih kmetov je ocenjen na 91 338 mio SIT ali 1,9 odstotka BDP. Zajema vse popravke podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo kot osnovnega podatkovnega vira, ki so potrebni za zagotovitev polnega zajetja. Popravki za polno zajetje v tej dejavnosti gospodinjstev znašajo 16 154 mio SIT ali 17,7 odstotka bruto raznovrstnega dohodka. Zajemajo popravke za proizvodnjo majhnih kmetov skupaj z vrtičkarstvom nekmetijskih gospodinjstev ter popravek cen pri neposrednih prodajah končnim potrošnikom na kmetijah in tržnicah. Ocena nacionalnih računov o zaposlenosti v kmetijski proizvodnji individualnih kmetov znaša 43 100 kmetov, 47 400 pomagajočih družinskih članov in 1 700 zaposlenih, kar je skupaj 92 100 oseb ali 10,2 odstotka celotne zaposlenosti po nacionalnih računih. Zaposlenost je bila kot izhodiščna ocena izračunana v letu 2000 na osnovi triletnega povprečja ankete o delovni sili, vzdržuje pa se s podatki statistike socialne varnosti.

4.11.2 Majhna nekorporativna podjetja

Dohodek majhnih nekorporativnih podjetij predstavlja največji del bruto raznovrstnega dohodka. Ocenjen je na 263 376 mio SIT ali 72,1 odstotka celotnega bruto raznovrstnega dohodka. Podatkovni vir za majhna nekorporativna podjetja so njihova letna davčna poročila Dursu. Leta 2002 so morale te enote svoje računovodske izkaze, ki so podobni izkazom za družbe, prvič posredovati tudi Ajpesu. Prednost novega vira je, da je na voljo dva meseca pred davčnimi napovedmi, hkrati pa omogoča izračun ustreznih kategorij za sektor gospodinjstev na podoben način, kot se uporablja za družbe.

Med majhna nekorporativna podjetja so vključene tudi neregistrirane dejavnosti gospodinjstev. Pri proizvodnji majhnih nekorporativnih podjetij celotni popravki za polno zajetje znašajo 70 826 mio SIT ali 26,9 odstotka končne vrednosti bruto raznovrstnega dohodka. Od skupne vrednosti popravkov je bruto raznovrstni dohodek neregistriranih dejavnosti gospodinjstev ocenjen na 18 625 mio SIT in ga v glavnem tvori pripisana bruto dodana vrednost gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe. Neposredni popravki bruto raznovrstnega dohodka majhnih nekorporativnih podjetij znašajo 52 201 mio SIT in ga sestavljajo samozaposleni, ki niso zajeti v virih (11 592 mio SIT), napačno poročanje (27 961 mio SIT) in druge statistične pomanjkljivosti (12 648 mio SIT) (sedmo poglavje).

Bruto raznovrstni dohodek po podatkovnih virih je ocenjen na 192 550 mio SIT. K tej vrednosti se dodajo popravki za polno zajetje v vrednosti 52 201 mio SIT, kar daje končno vrednost bruto raznovrstnega dohodka majhnih nekorporativnih podjetij v višini 244 750 mio SIT. Leta 2001 je skupna zaposlenost v tem podsektorju gospodinjstev znašala 134 700 oseb (66 400 samozaposlenih in 68 300 zaposlenih).

4.11.3 Velika in srednje velika nekorporativna podjetja

Bruto raznovrstni dohodek velikih in srednje velikih nekorporativnih podjetij je ocenjen na 10 487 mio SIT ali 2,9 odstotka celotnega bruto raznovrstnega dohodka gospodinjstev. Podatkovni vir za ta podjetja so računovodski izkazi, ki jih zbira Ajpes; v letu 2001 sta to obliko izkazov poslali 102 podjetji s 3 160 zaposlenimi. Popravki za polno zajetje bruto raznovrstnega dohodka znašajo 2 144 mio SIT ali 20,4 odstotka celotne vrednosti, zajemajo pa popravke zaradi napačnega poročanja (1 830 mio SIT) in druge statistične pomanjkljivosti (314 mio SIT).

Tabela 4.15 Bruto raznovrstni dohodek po dejavnostih, 2001

	Raznovrstni dohodek			Število samoza- poslenih
	bruto	potrošnja stalnega kapitala	neto	
	mio SIT			tisoč
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	93 380	25 314	68 066	91,2
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	92 976	25 206	67 770	91,0
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	404	108	296	0,2
B Ribištvo (05)	221	38	183	0,1
C Rudarstvo	1 090	506	584	0,1
10 Pridobivanje črnega in rjavega premoga, lignita, šote				
12 Pridobivanje uranovih in torijevih rud				
13 Pridobivanje rud				
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	1 090	506	584	0,1
D Predelovalne dejavnosti	65 820	19 818	46 002	13,0
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	3 859	1 509	2 350	0,4
16 Proizvodnja tobačnih izdelkov				
17 Proizvodnja tekstilij	1 377	383	994	0,4
18 Proizvodnja oblačil; proizvodnja krznenih izdelkov	2 291	384	1 907	1,0
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	663	145	519	0,2
20 Obdelava in predelava lesa	5 614	2 061	3 553	1,4
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	724	238	485	0,1
22 Založništvo, tiskarstvo	4 030	1 312	2 717	0,7
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva	2	0	2	0,0
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	222	74	148	0,1
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	7 058	2 716	4 342	0,9
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	1 853	788	1 065	0,3
27 Proizvodnja kovin	381	94	287	0,0
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov	21 561	7 022	14 539	3,7
29 Proizvodnja strojev in naprav	3 114	627	2 487	1,0
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	76	4	72	0,0
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	2 042	428	1 614	0,6
32 Proizvodnja radijskih, televizijskih, komunikacijskih naprav	809	176	633	0,3
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih, instrumentov	1 173	299	874	0,3
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	94	44	49	0,0
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	29	3	27	0,0
36 Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti	8 778	1 489	7 290	1,4
37 Reciklaža	69	21	48	0,0
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	458	308	150	0,2
40 Oskrba z elektriko, plinom, paro in toplo vodo	458	308	150	0,2
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode				
F Gradbeništvo (45)	57 058	9 481	47 577	10,8
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	33 797	6 778	27 018	11,3
50 Prodaja in popravila motornih vozil; trgovina z motornimi gorivi	9 540	2 837	6 703	2,4
51 Posredništvo in trgovina na debelo	6 818	611	6 207	3,9
52 Trgovina na drobno; popravila izdelkov široke porabe	17 438	3 330	14 109	5,1
H Gostinstvo (55)	19 403	4 685	14 718	5,7

Tabela 4.15 Bruto raznovrstni dohodek po dejavnostih, 2001 (nadaljevanje)

	Raznovrstni dohodek			Število samoza- poslenih
	bruto	potrošnja stalnega kapitala	neto	
	mio SIT			tisoč
I Promet, skladiščenje in zveze	40 560	15 467	25 092	8,3
60 Kopenski promet; cevovodni transport	39 280	15 215	24 065	7,7
61 Vodni promet	74	8	65	0,0
62 Zračni promet	8	2	7	0,0
63 Pomožne prometne dejavnosti, potovalne in turistične agencije	629	192	437	0,2
64 Pošta in telekomunikacije	568	50	518	0,3
J Finančno posredništvo	1 527	91	1 436	0,2
65 Finančno posredništvo	4	0	5	0,0
66 Zavarovalništvo in dejavnost pokojninskih skladov	23	3	20	0,0
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	1 500	89	1 411	0,2
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	30 239	4 386	25 852	9,0
70 Poslovanje z nepremičninami	733	274	460	0,3
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	626	257	369	0,2
72 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	1 944	244	1 700	0,8
73 Raziskovanje in razvoj	147	11	135	0,1
74 Druge poslovne dejavnosti	26 790	3 601	23 189	7,8
L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (75)	24	4	19	0,0
M Izobraževanje (80)	735	80	655	0,3
N Zdravstvo in socialno varstvo (85)	10 564	2 222	8 341	1,3
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	10 326	1 472	8 854	6,1
90 Dejavnosti javne higiene	183	56	127	0,1
91 Dejavnosti združenj, organizacij	0	0	0	0,0
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	1 507	125	1 382	0,7
93 Druge storitvene dejavnosti	8 636	1 292	7 344	5,3
Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (95)				
Skupaj dejavnosti	365 200	90 652	274 548	157,8
Neprave družbe gospodinjstev	15	239	-224	0,0
Skupaj raznovrstni dohodek gospodinjstev	365 215	90 891	274 325	157,8

4.12 POTROŠNJA STALNEGA KAPITALA PRI NETRŽNIH PROIZVAJALCIH

4.12.0 Uvod

Proizvodnja netržnih proizvajalcev se ocenjuje po stroškovni metodi kot vsota vmesne potrošnje ter sredstev za zaposlene, drugih davkov na proizvodnjo in potrošnje stalnega kapitala kot dohodkovnih kategorij. Za vrednotenje proizvodnje in bruto dodane vrednosti je zato pomembna pravilna ocena potrošnje stalnega kapitala; ta ocena mora biti v skladu s tekočimi tržnimi vrednostmi in življenjsko dobo osnovnih sredstev, ki se uporabljajo v proizvodnji. ESR 1995 zahteva, da mora potrošnja stalnega kapitala v sektorju država zajemati tudi ocene za javne ceste, mostove in podobno javno infrastrukturo. Pravilna ocena potrošnje stalnega kapitala pri netržnih proizvajalcih je tako pomembna za raven BDP in polnost zajetja ocen BDP.

Tabela 4.16 prikazuje potrošnjo stalnega kapitala za državo in NPISG po dejavnostih, pri državi pa še po podsektorjih. Potrošnja stalnega kapitala za sektor država je ocenjena na 72 724 mio SIT ali 1,5 odstotka BDP, za NPISG pa na 3 383 mio SIT ali nekoliko manj kot 0,1 odstotka BDP.

Tabela 4.16 Potrošnja stalnega kapitala pri netržnih proizvajalcih po dejavnostih, 2001

	Država	NPISG
	mio SIT	
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve		23
05 Ribištvo		58
55 Gostinstvo	32	
63 Pomožne prometne dejavnosti; potovalne in turistične organizacije	1	
65 Finančno posredništvo	36	
66 Zavarovalništvo in pokojninski skladi	92	
70 Poslovanje z nepremičninami	2 624	
73 Raziskovanje in razvoj	1 244	22
74 Druge poslovne dejavnosti	13	
75.1 Javna administracija, ekonomska in socialna politika	31 939	
75.2 Posebne storitve za družbo kot celoto	10 397	83
75.3 Skladi socialne varnosti	947	
80 Izobraževanje	12 938	258
85 Zdravstvo in socialno varstvo	10 948	454
91 Dejavnosti združenj, organizacij	27	1 824
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	1 485	661
Skupaj dejavnosti	72 724	3 383
Centralna država	48 614	
Lokalna država	23 071	
Skladi socialne varnosti	1 039	

4.12.1 Podatkovni viri in metode

Pri glavni reviziji 2000 je bilo za sektor država uvedeno ocenjevanje potrošnje stalnega kapitala po metodi nepretrganega popisovanja. Ocene so bile pripravljene za obdobje po letu 1995 in zajemajo tudi potrošnjo stalnega kapitala za ceste, mostove in podobno javno infrastrukturo. Vrednost potrošnje stalnega kapitala je ocenjena na osnovi stanja osnovnih sredstev, ki so v skupine združena glede na tehnično življenjsko dobo, na tej osnovi pa so določene letne stopnje potrošnje stalnega kapitala. Model temelji na metodi enakomerne amortizacije: sredstvom v vsaki skupini se vrednost vsako leto tehnične življenjske dobe zniža za enak znesek. Model nepretrganega popisovanja se letno vzdržuje s podatki o bruto investicijah v osnovna sredstva v skladu z letnim statističnim raziskovanjem, s katerim se pridobijo podatki o pridobitvah in odtujitvah (prodajah) opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev. Model je bil postavljen in se vzdržuje v stalnih cenah leta 1995.

Stanje osnovnih sredstev na koncu leta 1994 je bilo ocenjeno na osnovi posebnega raziskovanja, ki se je začelo v prvi polovici leta 1999. Izhodiščna ocena se nanaša na otvoritveno stanje v letu 1995 v povprečnih cenah 1995. Poročevalske enote v raziskovanju so bile najpomembnejše enote sektorja država na centralni in lokalni ravni, raziskovanje pa je podprlo Ministrstvo za finance, ki je tudi zagotovilo podatke za nekatere manjkajoče lokalne enote. Ocene za ceste in podobno infrastrukturo temeljijo na cenah, količinah, podatkih letnega raziskovanja o investicijah in nasvetih izvedencev. Podatki so bili zbrani posebej za avtoceste, regionalne in lokalne ceste skupaj s pripadajočo infrastrukturo. Podatki o stanju osnovnih sredstev Ministrstva za obrambo ob izvedbi raziskovanja niso bili na voljo; prvič jih je posredovalo leta 2004, nanašajo pa se na konec leta 2003. Ne glede na to Ministrstvo za obrambo redno poroča o letnih bruto investicijah v osnovna sredstva in pri tem zagotavlja podatke o vseh tekočih nabavah in dobavah proizvodov za civilne bruto investicije v osnovna sredstva (razen orožja).

Pri vrednotenju je pomembno, da so bile ocene vrednosti osnovnih sredstev v računovodskih podatkih za leto 1994 dobre kakovosti, kar je omogočilo, da so bili podatki iz raziskovanja pravilno preračunani na celotno populacijo. Z ustreznimi indeksi cen se ocene v stalnih cenah vsako leto preračunajo na tekoče nadomestitvene vrednosti. Tabela 4.17 prikazuje glavne skupine osnovnih sredstev, njihovo tehnično življenjsko dobo, letne stopnje potrošnje stalnega kapitala in potrošnjo stalnega kapitala, kot je z metodo nepretrganega popisovanja ocenjena za leto 2001. Metoda

nepretrganega popisovanja se uporablja za glavne dejavnosti centralne in lokalne države, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo.

Tabela 4.17 Tehnična življenjska doba, stopnje amortizacije in potrošnja stalnega kapitala, 2001

	Tehnična življenjska doba (leta)	Stopnja amortizacije (%)	Potrošnja stalnega kapitala (mio SIT)
Skupaj			81 499
Gradbeni objekti			48 337
Stanovanjske zgradbe	77	1,3	2 350
Ceste, mostovi ipd.			33 510
Avtoceste	50	2,0	14 401
Druge ceste in mostovi	50	2,0	19 109
Drugi gradbeni objekti	59	1,7	12 477
Stroji in oprema			33 162
Transportna oprema	8	12,5	2 695
Strojna in programska oprema	6	16,7	10 708
Druga oprema in sredstva	16 (8)	6,25 (12,5)	19 758

Celotna potrošnja stalnega kapitala je po metodi nepretrganega popisovanja ocenjena na 81 499 mio SIT ali 1,7 odstotka BDP, od tega 14 401 mio SIT za avtoceste. Vse avtoceste v Sloveniji upravlja in vzdržuje Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars), ki je bila ustanovljena leta 1994. Podjetje pobira cestnino in je odgovorno za upravljanje celotnega projekta gradnje avtocest v državi. Gradnja novih avtocest se financira s cestninami, kapitalskimi transferji države in bančnimi posojili z državnim poroštvom. V nacionalnih računih se enota razvršča med tržne proizvajalce. Cestnine pokrivajo vse tekoče stroške vzdrževanja avtocest ter potrošnjo stalnega kapitala, kot je za avtoceste ocenjena v nacionalnih računih. Potrošnja stalnega kapitala za avtoceste, kot je prikazana v tabeli 4.17, je zato vključena pri podatkih za Dars (poglavje 3.18, tabela 4.13, dejavnost L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost), in ne pri sektorju država.

Za nekatere enote države se metoda nepretrganega popisovanja še ne uporablja, ampak se upoštevajo računovodski podatki o amortizaciji. Od celotne potrošnje stalnega kapitala sektorja država v vrednosti 72 724 mio SIT je 5 626 mio SIT ali 7,7 odstotka ocenjene na osnovi računovodskih podatkov. Le-ti se uporabljajo za enote države v dejavnostih raziskovanja in razvoja (SKD 73), rekreacijskih, kulturnih in športnih dejavnosti (SKD 92), za nekatere posebne javne sklade, agencije in nekatere druge enote v sektorju. Javni skladi in agencije uporabljajo enake računovodske standarde in načela kot družbe, zato amortizacijo prikazujejo v svojih računovodskih izkazih. V tabeli 4.18 so prikazani računovodski podatki in končne ocene potrošnje stalnega kapitala v nacionalnih računih ter razlike med obema ocenama. Enaka metoda kot za javne sklade se uporablja tudi za NPISG; računovodski podatki o amortizaciji za te enote se sorazmerno prilagodijo na raven podobnih dejavnosti v sektorju država, kar daje končno vrednost potrošnje stalnega kapitala za NPISG v nacionalnih računih.

Tabela 4.18 Amortizacija v podatkovnih virih in potrošnja stalnega kapitala, 2001

	Amortizacija v poslovnih izkazih	Razlike in prilagoditve	Potrošnja stalnega kapitala
	mio SIT		
Država	19 347	53 377	72 724
Proračunski uporabniki, agencije in javni skladi	2 046	43 180	45 226
M Izobraževanje	5 746	7 192	12 938
N Zdravstvo in socialno varstvo	8 741	2 206	10 948
Druge enote (večinoma SKD 73 in 92)	2 813	799	3 612
NPISG	1 979	1 404	3 383

PETO POGLAVJE

IZDATKOVNA METODA

5.0 UVOD

5.0.0 BDP po izdatkovni metodi

BDP po izdatkovni metodi je vsota izdatkov za blago in storitve, ki so namenjeni končni potrošnji in bruto investicijam v okviru enot nacionalnega gospodarstva, povečana za izvoz blaga in storitev ter zmanjšana za uvoz blaga in storitev. Končna potrošnja je vsota izdatkov gospodinjstev, NPISG in države za blago in storitve, bruto investicije pa so vsota bruto investicij v osnovna sredstva, sprememb zalog ter neto pridobitev (pridobitve manj odtujitve) vrednostnih predmetov. V tabeli 5.1 so za leto 2001 prikazane glavne kategorije BDP po izdatkovni metodi ter poglavja, v katerih so pojasnjeni viri in metode njihovega ocenjevanja.

Glavni podatkovni viri za izdatke gospodinjstev in bruto investicije so statistična raziskovanja. Izdatki države in NPISG za končno potrošnjo se ocenjujejo na podlagi istih podatkovnih virov kot BDP po proizvodni metodi; ti viri so podrobno opisani v tretjem poglavju (poglavja 3.1.4, 3.3.2 in 3.3.6, tabele 3.11, 3.12 in 3.16). Izvoz in uvoz blaga in storitev sta ocenjena v skladu s podatki iz carinskih deklaracij in podatki plačilne bilance.

Tabela 5.1 BDP po izdatkovni metodi, 2001

	Poglavje	Mio SIT	Struktura (%)
Izdatki za končno potrošnjo		3 676 235	76,6
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	5.7	2 657 823	55,4
Izdatki NPISG za končno potrošnjo	5.8	60 447	1,3
Izdatki države za končno potrošnjo	5.9	957 965	20,0
Bruto investicije		1 158 480	24,1
Bruto investicije v osnovna sredstva		1 158 679	24,1
Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	5.10	1 110 185	23,1
Pridobitve manj odtujitve neopredmetenih osnovnih sredstev	5.11	42 787	0,9
Povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev	5.12	5 707	0,1
Spremembe zalog	5.13	-2 366	0,0
Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	5.14	2 167	0,0
Saldo menjave s tujino		-35 163	-0,7
Izvoz blaga in storitev		2 745 667	57,2
Blago	5.15	2 270 941	47,3
Storitve	5.16	474 726	9,9
Manj: uvoz blaga in storitev		2 780 830	57,9
Blago	5.17	2 419 405	50,4
Storitve	5.18	361 425	7,5
Bruto domači proizvod v tržnih cenah		4 799 552	100,0

5.0.1 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so ocenjeni na 2 657 823 mio SIT, kar je 55,4 odstotka BDP. Zajemajo izdatke rezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu in njihove neposredne nakupe v tujini. Podatkovni viri in postopek ocenjevanja so opisani v poglavju 5.7.

5.0.2 Izdatki NPISG za končno potrošnjo

Izdatki NPISG za končno potrošnjo so ocenjeni na 60 447 mio SIT ali 1,3 odstotka BDP, opisani pa so v poglavju 5.8.

5.0.3 Izdatki države za končno potrošnjo

Izdatki države za končno potrošnjo so ocenjeni na 957 965 mio SIT ali 20,0 odstotka BDP. Ta kategorija izdatkovnega BDP je podrobno pojasnjena v poglavju 5.9.

5.0.4 Bruto investicije v osnovna sredstva

Bruto investicije v osnovna sredstva so v letu 2001 znašale 1 158 679 mio SIT ali 24,1 odstotka BDP, njihove glavne komponente pa so prikazane in pojasnjene posebej.

Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev so kot najpomembnejša komponenta bruto investicij v osnovna sredstva (1 110 185 mio SIT ali 23,1 odstotka BDP) opisane v poglavju 5.10.

Poglavje 5.11 prikazuje pridobitve manj odtujitve neopredmetenih osnovnih sredstev, ki so ocenjene na 42 787 mio SIT ali 0,9 odstotka BDP.

Zadnja komponenta bruto investicij v osnovna sredstva, povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev, je opisana v poglavju 5.12. V letu 2001 je znašala 5 707 mio SIT ali 0,1 odstotka BDP.

5.0.5 Spremembe zalog

Spremembe zalog, ki so bile v letu 2001 negativne (-2 366 mio SIT), so prikazane v poglavju 5.13.

5.0.6 Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov

Namen nabave vrednostnih predmetov je ohraniti njihovo vrednost. Neto pridobitve so v letu 2001 znašale 2 167 mio SIT, kategorija pa je opisana v poglavju 5.14.

5.0.7 Izvoz blaga in storitev

Izvoz blaga in storitev je v letu 2001 znašal 2 745 667 mio SIT ali 57,2 odstotka BDP. Izvoz blaga je bil 2 270 941 mio SIT ali 47,3 odstotka BDP, izvoz storitev pa 474 726 mio SIT ali 9,9 odstotka BDP. Izvoz blaga je opisan v poglavju 5.15, izvoz storitev pa v poglavju 5.16.

5.0.8 Uvoz blaga in storitev

Viri in metode ocenjevanja so za uvoz blaga opisani v poglavju 5.17, za uvoz storitev pa v poglavju 5.18. Skupen uvoz je ocenjen na 2 780 830 mio SIT ali 57,9 odstotka BDP, od tega je 2 419 405 mio SIT (50,4 odstotka BDP) uvoza blaga in 361 425 mio SIT (7,5 odstotka BDP) uvoza storitev.

5.1 METODOLOŠKI OKVIR

5.1.0 Uvod

Ocenjevanje kategorij izdatkovnega BDP v glavnem temelji na statističnih raziskovanjih in plačilni bilanci. V zadnjih letih so se ti podatkovni viri spremenili in izboljšali v skladu z načeli, nomenklaturami in klasifikacijami ESR 1995. V letu 1997 je Surs začel izvajati spremenjeno anketo o porabi v gospodinjstvih (APG) ter dodatno izboljšal letno raziskovanje o bruto investicijah v osnovna sredstva (INV-1) in raziskovanje trgovine na drobno. Viri in njihova uporaba so podrobno opisani v poglavjih po posameznih kategorijah in v enajstem poglavju.

5.1.1 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo

Ocena izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo temelji na številnih podatkovnih virih, med katerimi sta najpomembnejša APG in statistično raziskovanje trgovine na drobno. Številni drugi podatkovni viri podpirajo omenjena najpomembnejša: računovodski izkazi, mesečni obračuni DDV, ekonomski računi za kmetijstvo, podatki o registriranih vozilih ter podrobna proračunska statistika na centralni in lokalni ravni ter za sklada socialne varnosti.

5.1.2 Izdatki NPISG za končno potrošnjo

Viri in metode ocenjevanja izdatkov NPISG za končno potrošnjo, ki so podrobno opisani v tretjem poglavju (poglavji 3.1.6 in 3.3.6, tabeli 3.6 in 3.16), so povzeti v poglavju 5.8.

5.1.3 Izdatki države za končno potrošnjo

Izdatki države za končno potrošnjo zajemajo najprej t. i. preostalo drugo netržno proizvodnjo kot plačila enotam sektorja država, ki zagotavljajo netržne storitve. Ta del izdatkov države je v celoti ocenjen v okviru BDP po proizvodni metodi, za katerega so viri in metode pojasnjeni v tretjem poglavju (poglavji 3.1.5 in 3.3.2, tabele 3.4, 3.11 in 3.12). Drugi del izdatkov države za končno potrošnjo so transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom, ki jih v celoti financirajo institucije sektorja država.

5.1.4 Bruto investicije v osnovna sredstva

Statistično raziskovanje o investicijah z dobrim zajetjem pravnih oseb je primarni vir za izračun komponent bruto investicij v osnovna sredstva. Za preračun podatkov na celotno populacijo se za sektor država uporabljajo podatki iz računovodskih izkazov, za zagotovitev ustreznega zajetja drugih pravnih oseb ter za bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev pa se v glavnem uporabljajo obračuni DDV, ki prikazujejo tudi nabave investicijskih proizvodov (od leta 2002 dalje ločeno za nepremičnine in druge proizvode, poglavje 3.25.1), ter statistika zaposlenosti.

Dodatni viri so statistika gradbeništva z gradbenimi in uporabnimi dovoljenji, ekonomski računi za kmetijstvo in podatki o registriranih vozilih, ki jih zagotavlja Ministrstvo za notranje zadeve. V končni fazi so bruto investicije v osnovna sredstva po skupinah proizvodov preverjene in usklajene v tabelah ponudbe in porabe, kar daje končne letne ocene. Ta kategorija izdatkovnega BDP je po glavnih skupinah proizvodov opisana v poglavjih 5.10, 5.11 in 5.12.

5.1.5 Spremembe zalog

Izračun sprememb zalog temelji na podatkovnih virih za BDP po proizvodni metodi, ki so opisani v tretjem poglavju. Spremembe zalog so torej ocenjene hkrati in v okviru priprave ocen kategorij BDP po proizvodni metodi. Izračunane so kot razlika med vrednostjo na koncu obdobja in vrednostjo na začetku obdobja v povprečnih cenah obdobja. Ocene so pripravljene za štiri skupine: dokončano proizvodnjo, nedokončano proizvodnjo, trgovsko blago ter surovine in material.

5.1.6 Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov

Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov so ocenjene v skladu z raziskovanjem o investicijah.

5.1.7 Izvoz in uvoz blaga

Primarna vira za izvoz in uvoz blaga sta statistika zunanje trgovine v skladu s carinskimi deklaracijami ter popravki za zajetje v plačilni bilanci, ki jih pripravlja Banka Slovenije. Popravki v plačilni bilanci zajemajo transakcije blaga v skladu s sistemom poročanja o transakcijah s tujino (ITRS) in prikazujejo vrednost izvoza in uvoza blaga, za katerega se ne izdelajo carinske deklaracije.

5.1.8 Izvoz in uvoz storitev

Glavni vir za oceno izvoza in uvoza storitev je plačilna bilanca; ta pretežno temelji na podatkih ITRS. Dodaten vir za neposredne nakupe nerezidentov v Sloveniji je raziskovanje o potrošnji tujcev v Sloveniji; izvaja ga Surs, in sicer vsako tretje leto.

5.2 VREDNOTENJE

Vrednotenje v primarnih statističnih raziskovanjih za končno potrošnjo gospodinjstev in bruto investicije v osnovna sredstva je v skladu z načeli ESR 1995 v kupčevih cenah, zato dodatne prilagoditve niso potrebne. Pri drugih virih so postopki odvisni od posameznega uporabljenega vira ter od vrste proizvoda.

Osnovna načela vrednotenja po metodi pretoka blaga so bila vzpostavljena v okviru izdelave tabel ponudbe in porabe za leto 2000. Razpoložljivi administrativni in statistični viri omogočajo oceno trgovskih in transportnih marž ter davkov in subvencij na proizvode. Prehod od osnovnih cen na kupčeve cene (predvsem razporeditev neodbitnega DDV) temelji na podrobni analizi po sektorjih in proizvodih (poglavji 3.25 in 7.7).

Pri ocenjevanju izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo po klasifikaciji COICOP sta glavna podatkovna vira APG in statistično raziskovanje trgovine na drobno, ki prodajo prikazuje po 39-ih skupinah proizvodov. Metoda pretoka

blaga se v glavnem uporablja za preverjanje veljavnosti ocen za homogene skupine trajnega, poltrajnega in netrajnega blaga. Nabavna vrednost številnih skupin blaga, še posebej pa storitev, se lahko oceni s ponudbene strani na osnovi podatkovnih virov za BDP po proizvodni metodi in obračunov DDV. Vsi kmetijski proizvodi, ki so jih proizvedla gospodinjstva in so vključeni v potrošnje gospodinjstev (proizvodnja za lastne potrebe in neposredne prodaje gospodinjstvom), so vrednoteni v proizvajalčevih cenah, h katerim je dodan DDV v skladu z izvedeno davčno stopnjo za kmete pavšaliste (poglavje 3.25).

Izdatki države za individualno in kolektivno potrošnje so ocenjeni kot razlika med proizvodnjo po stroškovnem pristopu ter tržnimi prodajami, proizvodnjo za lastno porabo in drugo netržno proizvodnjo. Proizvodnja po stroškovnem pristopu je vsota vmesne potrošnje, sredstev za zaposlene, drugih davkov na proizvodnjo in potrošnje stalnega kapitala, ocenjene po metodi nepretrganega popisovanja.

Nakupi osnovnih sredstev so v statističnem raziskovanju o bruto investicijah v osnovna sredstva vrednoteni v kupčevih cenah, ki vključujejo tudi stroške prevzema in druge neposredne stroške (npr. stroške montaže, transporta ipd.). Vrednost osnovnih sredstev, ki je pridobljena s finančnim lizingom, ne zajema stroškov obresti. Prodaje obstoječih investicijskih proizvodov so vrednotene brez stroškov prenosa lastništva, pridobitve obstoječih investicijskih proizvodov pa so vrednotene bruto, torej so nabavni vrednosti dodani vsi stroški prenosa lastništva (posredniške storitve in davek na transakcije nepremičnin). Tako so v bruto investicije v osnovna sredstva vključeni stroški transakcij obstoječih proizvodov.

Spremembe zalog so vrednotene v povprečnih cenah opazovanega obdobja. Podatki o vrednosti zalog na začetku in na koncu leta, ki jih podjetja prikazujejo v svojih računovodskih izkazih (dokončana proizvodnja, nedokončana proizvodnja, surovine in material, trgovsko blago), se preračunajo (deflacionirajo/inflacionirajo) po dejavnostih in po vrstah zalog na povprečne cene obdobja, s čimer se izločijo vsi dobički iz lastnine na zalogah. Spremembe zalog se nato izračunajo kot razlika med preračunano vrednostjo zalog na koncu leta in preračunano vrednostjo zalog na začetku leta.

V statistiki zunanje trgovine je uvoz blaga prikazan po cenah cif, zato je skupna vrednost uvoza blaga prilagojena na cene fob s koeficientom, ki je izračunan kot tehtano povprečje koeficientov med cenami cif in fob za uvoz; pri tem so koeficienti izračunani po vrstah blaga, po vrstah transporta in po državah, izračun pa temelji na podatkih iz carinskih deklaracij. Ocene, ki se trenutno uporabljajo, je za leto 1999 na osnovi vzorca carinskih deklaracij pripravila Banka Slovenije.

5.3 PREHOD OD RAČUNOVODSKIH IN ADMINISTRATIVNIH STANDARDOV NA KATEGORIJE NACIONALNIH RAČUNOV

Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov v skladu z ESR 1995 pri BDP po izdatkovni metodi v glavnem ne pride v poštev, ker so najpomembnejši podatkovni viri statistična raziskovanja, ki so pripravljena v skladu z načeli ESR 1995 in za potrebe nacionalnih računov.

Pri ocenjevanju elementov izdatkovnega BDP in pri prehodu od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov je treba rešiti več problemov. Celotni transferji institucij sektorja država tržnim proizvajalcem se delijo na subvencije na proizvode, druge subvencije na proizvodnjo in transferje tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom. Proračunski podatki in računovodski podatki enot sektorja država omogočajo razmejitev tržnih prodaj od drugih davčnih in nedavčnih prihodkov. Razpoložljivi davčni podatki omogočajo razpoznavo najpomembnejših davkov na proizvode na obračunski osnovi in razmejitev drugih davkov na proizvodnjo od prodaj in drugih tekočih in kapitalskih davkov.

V skladu z računovodskimi načeli sta vrednost 500 evrov in življenjska doba enega leta merili za razmejitev med proizvodi za vmesno potrošnje in proizvodi za bruto investicije v osnovna sredstva. Računovodska načela določajo tudi, da so tisti stroški vzdrževanja, ki podaljšujejo življenjsko dobo osnovnih sredstev, del bruto investicij v osnovna sredstva. Bruto investicije v osnovna sredstva zajemajo tudi velika popravila in gradbena dela, velike izboljšave ter tista povečanja in razširitve osnovnih sredstev, ki izboljšujejo njihovo delovanje, povečujejo zmogljivost in podaljšujejo pričakovano delovno dobo.

Računovodski podatkovni viri plač v naravi ne prikazujejo posebej, ampak skupaj z investicijami v postavki "proizvodnja za lastne potrebe". V letu 2002 so bili s statističnim raziskovanjem zbrani podatki o strukturi te proizvodnje (poglavje 3.3.1.1), podatki o investicijah v osnovna sredstva iz lastne proizvodnje pa so prikazani tudi v

letnem statističnem raziskovanju. Ocene plač v naravi se pripravijo s primerjavo omenjenih podatkov z rezultati ankete o stroških dela, nato pa vključijo med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo (četrti poglavje).

Stroški prehrane v vojski se izločijo iz vmesne potrošnje in vključijo med sredstva za zaposlene in med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo.

Podatki APG se prilagodijo na načela ESR 1995 in glede na BDP po proizvodni metodi; to se nanaša zlasti na bruto zavarovalne premije za neživiljenjsko, življenjsko in prostovoljno zdravstveno zavarovanje, popravila osebnih vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice, izdatke za vzdrževanje stanovanj in najemnine, igre na srečo in za organizirana skupinska potovanja. Vsi popravki so podrobno opisani v poglavju 5.7.

5.4 VLOGA NEPOSREDNIH IN POSREDNIH METOD OCENJEVANJA

Kategorije BDP po izdatkovni metodi se ocenjujejo neposredno na osnovi razpoložljivih statističnih in administrativnih podatkovnih virov.

5.5 VLOGA GLAVNIH REVIZIJ IN EKSTRAPOLACIJ

V izhodiščnem letu (letu glavne revizije) se vsi statistični in administrativni viri preverijo in uporabijo na najpodrobnejši ravni. Za izdatke države za končno potrošnjo je pomembno, da se preveri tržni/netržni značaj vseh javnih enot ter izboljša in določi prevajalnik med kategorijami javnih financ in kategorijami nacionalnih računov. To delo je bilo opravljeno za leto 2000 v okviru glavne revizije, tako da se takrat določena razmejitev med tržnimi in netržnimi enotami (na ravni enote) uporablja tudi v naslednjih letih.

Nekatere komponente izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo se izračunajo v izhodiščnem letu, nato pa ekstrapolirajo na osnovi APG. Rezultati se letno preverjajo s podatki raziskovanja trgovine na drobno, podatki obračunov DDV in z metodo pretoka blaga.

Stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, so v izhodiščnem letu ocenjene po stroškovni metodi, v naslednjih letih pa se ekstrapolirajo s spremembami obsega (statistika gradbeništva o dokončanih stanovanjih) in spremembami cen. Dejanske najemnine so v izhodiščnem letu ocenjene po metodi stratifikacije, v naslednjih letih pa je metoda enaka kot pri pripisanih najemninah.

Glavna revizija pri oceni bruto investicij v osnovna sredstva je pomembna za določitev ravni cen in podrobnih količin vseh gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe, za kar se uporabljajo podatki statistike gradbeništva in statistike cen. Podatki iz izhodiščnega leta tvorijo osnovo za ekstrapolacijo s spremembami cen in obsega v okviru BDP po proizvodni metodi in za oceno bruto investicij v osnovna sredstva v naslednjih letih.

Izhodiščno leto je pomembno tudi za oceno turističnih izdatkov nerezidentov (oceno pripravlja Banka Slovenije). Statistično raziskovanje, ki daje podatke o izdatkih na turista in na obiskovalca po dnevih, se izvaja vsako tretje leto, v vmesnih letih pa se podatki ekstrapolirajo s kazalniki cen in obsega, podatki plačilne bilance in z viri za številne druge storitvene dejavnosti in proizvode, ki so pomembni za trošenje nerezidentov v Sloveniji (prostocarinske prodajalne, igralnice in druge igre na srečo, hotelske in nastanitvene storitve, restavracije, goriva, marine, zračni transport in druge transportne storitve).

5.6 GLAVNE METODE ZAGOTAVLJANJA POLNEGA ZAJETJA

Glavne kategorije BDP po izdatkovni metodi so pokrite s statističnimi raziskovanji in izčrpnimi računovodskimi podatki, ki so podrobno opisani v tretjem poglavju. Popravke za polno zajetje tako sestavljajo vse prilagoditve in izboljšave osnovnih podatkov iz statističnih raziskovanj, ki so podrobno pojasnjeni v poglavjih o posameznih kategorijah izdatkovnega BDP.

Pri ocenjevanju izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo je pomembno, da so vsi popravki za polno zajetje pri proizvodni in izdatkovni metodi usklajeni. Ker so sedanji podatkovni viri za to kategorijo dokaj popolni in izčrpani, je glavna težava zagotavljanja polnega zajetja ustrezen postopek preračuna osnovnih podatkov APG na celotno populacijo ter priprava drugih ustreznih prilagoditev podatkov te ankete. Za zagotovitev najzanesljivejše končne ocene za vsak proizvod je pomembna primerjava z drugimi razpoložljivimi viri.

Za oceno bruto investicij v osnovna sredstva se podatki statističnega raziskovanja INV-1 v nacionalnih računih popravijo in po institucionalnih sektorjih preverijo z računovodskimi podatki na ravni enote za državo in NPISG ter s

podatki obračunov DDV za družbe. Ker gospodinjstva v INV-1 niso zajeta, je ocena za ta sektor najpomembnejši del zagotavljanja celovite ocene bruto investicij v osnovna sredstva na nacionalni ravni. Podatkovna osnova se je z dostopom do individualnih podatkov iz obračunov DDV znatno izboljšala, kar je bilo pomembno zlasti za oceno investicij samozaposlenih. Vsi koraki in prilagoditve osnovnih statističnih podatkov o bruto investicijah v osnovna sredstva so v končni fazi preverjeni v tabelah ponudbe in porabe na podrobni ravni proizvodov.

Polnost zajetja ni resen problem za sektor država, podatkovni viri za NPISG pa zahtevajo znatne popravke in prilagoditve za zagotovitev polnega zajetja.

Kakovost posameznih podatkovnih virov je omenjena na ustreznih mestih v tem poglavju, podrobneje pa so viri opisani v enajstem poglavju.

5.7 IZDATKI GOSPODINJSTEV ZA KONČNO POTROŠNJO

5.7.0 Uvod

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo na domačem trgu (domači koncept) so največja kategorija izdatkovnega BDP. V letu 2001 so znašali 2 796 938 mio SIT, kar je 58,3 odstotka BDP. Zajemajo vse izdatke gospodinjstev za trajno, poltrajno in netrajno blago ter za storitve. V okviru izdatkovnega BDP so izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo v skladu z ESR 1995 prikazani po nacionalnem konceptu; ta je enak izdatkom po domačem konceptu, povečanim za neposredne nakupe rezidenčnih gospodinjstev v tujini in zmanjšanim za neposredne nakupe nerezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu. Tabela 5.2 prikazuje izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu po vrstah ter prehod na nacionalni koncept za leto 2001.

Tabela 5.2 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo na domačem trgu	2 796 938	100,0
Trajno blago	286 324	10,2
Poltrajno blago	288 422	10,3
Netrajno blago	1 109 704	39,7
Storitve	1 112 488	39,8
Plus: neposredni nakupi rezidenčnih gospodinjstev v tujini	101 102	3,6
Manj: neposredni nakupi nerezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu	240 217	8,6
Izdatki rezidenčnih gospodinjstev za končno potrošnjo	2 657 823	95,0

5.7.1 Metodološki okvir

Ocena izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo temelji na številnih podatkovnih virih: APG, statističnem raziskovanju trgovine na drobno (TRG/ČL), drugih statističnih raziskovanjih, obračunih DDV, letnih računovodskih izkazih gospodarskih družb, samozaposlenih, enot sektorjev država in NPISG ter proračunski statistiki na centralni in lokalni ravni ter za sklada socialne varnosti.

Ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo so pripravljene po klasifikaciji COICOP na štirimestni ravni. Uporablja se pristop "od spodaj navzgor", za vsako skupino proizvodov pa se pripravi "najboljša ocena". Pri tem se za različne skupine proizvodov uporabljajo različni podatkovni viri. V vseh primerih se na trimesni ravni pripravi več kot ena ocena na osnovi različnih podatkovnih virov, izbrana najboljše ocena pa je navadno eden izmed dobljenih rezultatov. Ocene so pripravljene na sistematičen način s koraki in prilagoditvami od osnovnih podatkovnih virov do končnih ocen nacionalnih računov.

5.7.2 Vrednotenje

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo v APG in promet po blagovnih skupinah v TRG/ČL so vrednoteni v kupčevih cenah. Blago iz lastne proizvodnje, ki ga kmetje zadržijo za lastno potrošnjo in neposredno prodajo

končnim potrošnikom na kmetijah, je vrednoteno v proizvajalčevih cenah, ki mu je dodan DDV po izvedeni stopnji za kmete pavšaliste (poglavje 3.25.2).

Plače v naravi so vrednotene v kupčevih cenah, če proizvode za zaposlene podjetje kupi, če pa podjetje blago in storitve, ki jih zagotovi zaposlenim, proizvede samo, so vrednotene v osnovnih cenah.

5.7.3 Prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov

Proizvodnja zavarovalnih storitev je ocenjena po konceptu plačila za storitev. Proizvodnja iger na srečo je vrednotena na neto osnovi.

Meja med davki in plačili za storitve, ki jih država opravi gospodinjstvom, je postavljena v skladu z ESR 1995. Davki ob nakupu novih in rabljenih avtomobilov se obravnavajo kot davki na proizvode in so vključeni med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo. Davki na transakcije hiš, stanovanj, zgradb, zemljišč ipd. se obravnavajo kot davki na proizvode in se kot stroški transakcij obstoječih investicijskih proizvodov v celoti vključijo v bruto investicije v osnovna sredstva.

Za rabljeno blago se upoštevajo naslednja pravila:

- če ga gospodinjstvo proda drugemu gospodinjstvu, izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo niso ocenjeni;
- če ga gospodinjstvo proda drugemu gospodinjstvu preko trgovine, je v izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo vključena samo trgovska marža;
- če ga podjetje proda gospodinjstvu (v glavnem avtomobili), je v izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo vključena celotna transakcijska vrednost, hkrati pa je pri podjetju za enako vrednost prikazana odtujitev obstoječega osnovnega sredstva (če je prodaja izvedena preko trgovine, je vrednost odtujitve zmanjšana za trgovsko maržo);
- uvoženo rabljeno blago se obravnava enako kot novo blago.

Plačila popravil poškodovanih osebnih vozil, ki jih z odškodninami neposredno financirajo zavarovalnice, se obravnavajo kot neposredni nakupi gospodinjstev (gospodinjstva nato prejmejo od zavarovalnice zavarovalno odškodnino v enakem znesku).

Plačila države tržnim proizvajalcem v zdravstvu, izobraževanju in socialnem varstvu se obravnavajo kot transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom in so del izdatkov države za končno potrošnjo.

Naročnine, članarine, prispevki in drugi prostovoljni transferji v denarju in naravi, ki jih gospodinjstva plačajo NPISG (sindikatom, strokovnim združenjem, združenjem potrošnikov, cerkvenim organizacijam, dobrodelnim organizacijam, kulturnim, športnim in drugim društvom ipd.), se obravnavajo kot tekoči transferji dohodka, in ne kot izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo.

Ocene za stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, so pripravljene v skladu z zakonodajo EU.

Hrana in pijača v vojski je del izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo, uniforme vojakov pa so del vmesne potrošnje, ker jih vojaško osebje ne nosi v prostem času.

Napitnine so ocenjene pri vzdrževanju in popravilih osebnih vozil, zdravstvenih storitvah (zasebni sektor), igralnicah, gostilnah in restavracijah, nastanitvenih storitvah, taksijih ter frizerskih in drugih negovalnih salonih. Vrednost je izvedensko ocenjena kot odstotek proizvodnje v kupčevih cenah (poglavje 7.4.7).

5.7.4 Vloga neposrednih in posrednih metod ocenjevanja

Pri ocenjevanju izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo se v glavnem uporabljajo neposredne metode.

5.7.5 Vloga glavnih revizij in ekstrapolacij

Glavne revizije in ekstrapolacije pri ocenjevanju izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo nimajo velikega pomena. Nekateri izdatki so ocenjeni v izhodiščnem letu, nato pa ekstrapolirani s podatki APG in preverjeni z rezultati TRG/ČL, mesečnimi obračuni DDV in metodo pretoka blaga.

Stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih (pripisane najemnine), so v izhodiščnem letu ocenjene po stroškovni metodi, nato pa ekstrapolirane s spremembami obsega (gradbena statistika o dokončanih

individualnih hišah in stanovanjih) in spremembami cen. Dejanske najemnine so v izhodiščnem letu ocenjene po metodi stratifikacije, v naslednjih letih pa ekstrapolirane enako kot pripisane najemnine.

Osnovni vir za oceno plač v naravi je sicer anketa o stroških dela za leto 2000, ki je izhodiščno leto, vendar pa največji del plač v naravi, tj. zasebna raba službenih vozil, ni ocenjen na osnovi ankete. Zasebna raba službenih vozil je ocenjena posebej za družbe in nekorporativna podjetja, zajema pa pet skupin: nakupe novih avtomobilov, zmanjšane za odtujitve starih, porabo goriv, stroške vzdrževanja ter plačila za poslovni in finančni lizing (poglavje 7.4.7). Ocene za posamezne skupine se iz leta 2000 ekstrapolirajo s spremembami cen in obsega.

5.7.6 Glavne metode zagotavljanja polnega zajetja

Podatki APG se na celotno populacijo preračunajo na osnovi povprečnih izdatkov na gospodinjstvo in ocenjenega števila gospodinjstev. Ker osebe, ki živijo v institucijah, v APG niso zajete, so izdatki za blago in storitve, ki jih te osebe navadno trošijo, ocenjeni posebej (tabela 5.3 in poglavje 5.7.7.1).

Podatki TRG/ČL se popravijo za prodaje "zunaj sistema", in sicer v prostocarinskih prodajalnah in za neposredne prodaje kmetijskih proizvodov na kmetijah in na tržnicah.

Podatki računovodskih izkazov so popravljeni za neporočanje, nezajete transakcije in nepravilno poročanje.

Če se uporablja primerjava ponudbe in porabe, je domača ponudba (proizvodnja, zmanjšana za neto izvoz) popravljena za carine, marže in davke (vključno s trošarinami). Carine in davki temeljijo na administrativnih virih, transportne in trgovske marže pa na podatkih računovodskih izkazov in statistiki trgovine. Za ocenjevanje proizvodnje po blagovnih skupinah se uporabljajo številni podatkovni viri: pri pravnih osebah so to statistična raziskovanja s področja industrije, gradbeništva, gostinstva, transporta in trgovine ter računovodski izkazi, za samozaposlene pa so glavni vir napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti, pri čemer se predpostavlja homogena proizvodnja. Za menjavo blaga in storitev s tujino ocene temeljijo na carinskih deklaracijah in plačilni bilanci.

5.7.7 Podatkovni viri in njihova pretvorba na kategorije nacionalnih računov

V tem poglavju sta podrobneje predstavljena oba najpomembnejša podatkovna vira za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo (APG in TRG/ČL) in njuna pretvorba na kategorije in definicije nacionalnih računov.

5.7.7.1 Anketa o porabi v gospodinjstvih

Opis ankete

Vsako leto je anketiranih približno 1 200 gospodinjstev, zaradi majhnega vzorca pa se seštejejo podatki za tri leta, kar pomeni, da je v rezultate za leto vključenih 3 600 gospodinjstev. V posameznem letu je iz vzorca izločenih "najstarejših" 1 200 gospodinjstev, dodanih pa je 1 200 novih. Gospodinjstva so razdeljena v štiri podvzorce (četrtletja), ki so geografsko reprezentativni, tako da je vsako četrtletje (12 tednov) anketiranih približno 300 gospodinjstev (neto). Vzorec 1 620 (bruto) gospodinjstev je enakomerno razporejen preko leta, zato je vsak teden anketiranih približno 30 gospodinjstev. Anketa ne zajema kolektivnih gospodinjstev (internatov, domov za nego otrok, domov za starejše, bolnišnic, študentskih domov ipd.).

Zbrani podatki so razvrščeni po COICOP, zajemajo pa tudi informacije o nakupih v tujini. Podatki o potrošnji iz lastne proizvodnje zajemajo količinske podatke o kmetijskih proizvodih (hrana, pijače, drva). Prejemki v naravi zajemajo blago, ki so ga gospodinjstva prejela od delodajalcev (elektrika, hladna voda, plin, telefon, naročnina za TV, registracija vozil, brezplačna prehrana ipd.). APG je podrobneje predstavljena v poglavju 11.3.0.

Pretvorba podatkov ankete na kategorije nacionalnih računov

Osnovni podatki, ki so preračunani na celotno populacijo, se popravijo tako, da so ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo skladne z ESR 1995. Popravki zajemajo statistične, definicijske in konceptualne prilagoditve ter prilagoditve za polno zajetje (tabela 5.3 in 5.4).

Postopek se začne z osnovnimi podatki APG, ki so izračunani z množenjem povprečnih letnih izdatkov na gospodinjstvo s številom gospodinjstev (tabela 5.3, stolpec 1).

V stolpcu 2 tabele 5.3 je prikazana korekcija za osebe, ki živijo v institucijah: v domovih za starejše (12 436 oseb), v posebnih socialno-varstvenih zavodih (1 713 oseb) in v zaporih (1 203 oseb), kar skupaj predstavlja 0,77 odstotka celotnega prebivalstva. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so ocenjeni za tiste skupine proizvodov, ki jih te

osebe navadno trošijo: COICOP 01.1.8 Sladkor, marmelada, med, sladkarije, COICOP 01.2 Brezalkoholne pijače, COICOP 02.1 Alkoholne pijače, COICOP 02.2 Tobak, COICOP 03 Obleka in obutev, COICOP 06 Zdravstvo, COICOP 08.1 Poštne storitve, COICOP 09.4 Rekreativne in kulturne storitve, COICOP 09.5.1 Knjige, COICOP 09.5.2 Časopisi in revije, COICOP 09.5.4 Pisalni in risalni pribor, COICOP 11.1.1 Restoracije in kavarne ter COICOP 12.1 Osebna nega.

Stolpec 3 prikazuje popravke za definicije in koncepte; ti so podrobneje predstavljeni v tabeli 5.4, opisani pa so na koncu tega poglavja.

Vsota prvega, drugega in tretjega stolpca (stolpec 4) daje oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo, ki temelji na APG in je pripravljena v skladu s koncepti nacionalnih računov.

V naslednjem koraku so z odštetjem izdatkov rezidenčnih gospodinjstev v tujini (stolpec 5) in prištetjem izdatkov nerezidenčnih gospodinjstev (stolpec 6) izračunani izdatki gospodinjstev po domačem konceptu.

Podatki o izdatkih rezidentov v tujini (stolpec 5) so na dvomestni ravni na voljo v APG. V tej fazi izračuna se uporabljajo rezultati APG, čeprav so bistveno manjši od vrednosti v plačilni bilanci (APG 25 626 mio SIT, plačilna bilanca 101 102 mio SIT), saj je vzorec APG veliko premajhen za ocenjevanje tako specifičnih kategorij. Pri pripravi končne ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo se pri pretvorbi iz domačega na nacionalni koncept uporabljajo podatki plačilne bilance.

Izdatki nerezidenčnih gospodinjstev, ki se dodajo podatkom APG (stolpec 6), temeljijo na postavki "potovanja gospodinjstev" iz plačilne bilance. Za razdelitev izdatkov med postavke COICOP se uporabljajo podatki posebnega raziskovanja in druge informacije o turizmu.

Tabela 5.3 Pretvorba podatkov APG na kategorije nacionalnih računov, 2001

Oznaka COICOP	Opis	mio SIT						APG domači koncept 7=4-5+6
		Osnovni podatki APG 1	Popravek za prebivalstvo 2	Popravki za definicije in koncepte 3	APG nacionalni koncept 4=1+2+3	Izdatki rezidenčnih gospodinjstev v tujini 5	Izdatki nerezidentov na domačem ozemlju 6	
01	Hrana in brezalkoholne pijače	401 802	525	43 350	445 676	4 022	37 260	478 914
01.1	Hrana	362 192	220	43 056	405 467	3 626	33 742	435 583
01.2	Brezalkoholne pijače	39 610	305	294	40 209	397	3 518	43 330
02	Alkoholne pijače, tobak in mamila	40 457	311	9 609	50 378	450	14 410	64 338
02.1	Alkoholne pijače	20 765	160	9 546	30 471	231	3 717	33 957
02.2	Tobak	19 692	152	63	19 907	219	10 693	30 381
02.3	Mamila							
03	Obleka in obutev	186 192	1 417	63	187 672	7 362	15 513	195 824
03.1	Obleka	145 987	1 108	63	147 158	5 752	12 121	153 527
03.2	Obutev	40 205	310		40 514	1 610	3 392	42 297
04	Stanovanjske najemnine, voda, elektrika, plin in druga goriva	204 739		355 341	560 080	303	10 895	570 672
04.1	Dejanske stanovanjske najemnine			40 398	40 398		10 895	51 293
04.2	Pripisane stanovanjske najemnine			307 478	307 478			307 478
04.3	Tekoče vzdrževanje in popravila stanovanj	11 729			11 729	303		11 426
04.4	Vodarina in druge stanovanjske storitve	41 820			41 820			41 820
04.5	Elektrika, plin in druga goriva	151 191		7 464	158 655			158 655
05	Pohištvo, gospodinj. oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj	153 391		664	154 055	1 662	12 294	164 687
05.1	Pohištvo in druga stan. oprema, preproge in druge talne obloge	52 997			52 997	595	6 795	59 197
05.2	Tekstil za gospodinjstvo	12 916		130	13 046	146		12 900
05.3	Gospodinjški aparati	27 548			27 548	288	5 499	32 759
05.4	Steklenina, jedilni pribor in posoda	9 139		92	9 231	104		9 128
05.5	Orodje in oprema za hišo in vrt	3 932		10	3 941	45		3 897
05.6	Blago in storitve vsakodnevnega vzdrževanja stanovanj	46 860		431	47 291	485		46 806
06	Zdravstvo	40 480	312	46 248	87 040	1 095		85 945
06.1	Medicinski in farmacevtski proizvodi ter terapevtska oprema	22 853	176	21 607	44 636	1 095		43 541
06.2	Zunajbolnišnične storitve	17 477	135	15 072	32 684			32 684
06.3	Bolnišnične storitve	150	1	9 569	9 720			9 720
07	Transport	270 637		57 954	328 591	2 766	20 262	346 087
07.1	Nakup vozil	78 854		23 661	102 515	32		102 483
07.2	Blago in storitve za vozila	169 620		30 228	199 847	2 420	20 262	217 690
07.3	Transportne storitve	22 163		4 066	26 229	314		25 914

Tabela 5.3 Pretvorba podatkov APG na kategorije nacionalnih računov, 2001 (nadaljevanje)

Oznaka COICOP	Opis	mio SIT						APG domači koncept
		Osnovni podatki APG	Popravek za prebivalstvo	Popravki za definicije in koncepte	APG nacionalni koncept	Izdatki rezidenčnih gospodinjstev v tujini	Izdatki nerezidentov na domačem ozemlju	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7=4+5+6
08	Komunikacije	79 502	45		79 547	123		79 424
08.1	Poštarne storitve	677	45		722	1		721
08.2	Telefonska in telefaks oprema	5 843			5 843	9		5 834
08.3	Telefonske in telefaks storitve	72 982			72 982	113		72 869
09	Rekreacija in kultura	184 753	688	7 579	193 019	2 195	62 934	253 758
09.1	Avdiovizualna, fotografska in računalniška oprema	20 016		44	20 060	295	12 177	31 942
09.2	Drugo trajno blago za rekreacijo in kulturo	8 228			8 228	127	2 362	10 463
09.3	Drugi rekreacijski proizvodi, vrtnarjenje in male živali	45 604		6 636	52 241	369	2 990	54 862
09.4	Rekreacijske in kulturne storitve	54 833	422	898	56 154	848	45 405	100 711
09.5	Časopisi, knjige in pisalne potrebščine	35 977	266		36 242	556		35 686
09.6	Počitniški paketi	20 094			20 094			20 094
10	Izobraževanje	22 885			22 885			22 885
10.1	Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje	10 055			10 055			10 055
10.2	Srednješolsko izobraževanje	388			388			388
10.3/4	Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje	5 739			5 739			5 739
10.5	Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah	6 703			6 703			6 703
11	Hoteli, kavarne in restavracije	130 926	319	5 449	136 694	3 390	62 082	195 386
11.1	Gostinske storitve	110 412	319	1 516	112 246	2 717	35 370	144 900
11.2	Nastanitvene storitve	20 514		3 933	24 447	673	26 712	50 486
12	Raznovrstno blago in storitve	100 077	487	74 917	175 481	2 258	4 567	177 789
12.1	Osebnega nega	63 264	487		63 751	1 697	3 107	65 160
12.2	Prostitucija							
12.3	Drugi osebni predmeti	14 524			14 524	561	1 460	15 423
12.4	Socialna zaščita	3 464			3 464			3 464
12.5	Zavarovanje			45 930	45 930			45 930
12.6	Finančne storitve	3 963		28 987	32 949			32 949
12.7	Druge storitve	14 862			14 862			14 862
	Skupaj	1 815 841	4 103	601 174	2 421 118	25 626	240 217	2 635 709

Popravki za definicije in koncepte (stolpec 3 v tabeli 5.3) zajemajo potrošnja blaga iz lastne proizvodnje, plače v naravi in druge popravke.

Prva skupina so popravki za potrošnja blaga iz lastne proizvodnje kmetov in iz vrtno (vrtičkarske) proizvodnje (predvsem kmetijski proizvodi, vključno z drvmi). V APG so na voljo samo podatki o količinah potrošenega blaga iz lastne proizvodnje, zato so v nacionalnih računih na osnovi APG in ekonomskih računov za kmetijstvo pripravljene vrednostne ocene za hrano, alkoholne pijače, drva in cvetje. Vmesna potrošnja pri proizvodnji teh proizvodov ni del izdatkov gospodinjstev za končno potrošnja (poglavje 3.7). Skupna potrošnja iz lastne proizvodnje je ocenjena na 63 617 mio SIT, kar je 2,3 odstotka izdatkov gospodinjstev za končno potrošnja na domačem trgu (tabela 5.4, stolpec 2).

Druga skupina popravkov zajema plače v naravi (tabela 5.4, stolpec 3). Ocena temelji na ekstrapoliranih podatkih ankete o stroških dela za leto 2000 in na posebni oceni za zasebno rabo službenih vozil.

Anketa o stroških dela zagotavlja podatke o blagu in storitvah, ki so proizvedeni v delodajalčevih proizvodnih procesih, o stroških delodajalcev za zagotavljanje hrane, nastanitve, osebnih vozil, organiziranje prevoza na delo in z dela, o vrednostnih papirjih, razdeljenih zaposlenim na osnovi uspešnosti, ter o drugih plačilih v naravi (plačila delavskim svetom in podobnim organom, za kulturne, rekreacijske in podobne prostočasne dejavnosti, za vrtce otrok zaposlenih ipd.).

Plače v naravi so ocenjene za hrano in brezalkoholne pijače, alkoholne pijače in tobak, premog, zasebno rabo službenih vozil (osebni avtomobili, rezervni deli in potrebščine, goriva in maziva, vzdrževanje in popravila ter druge storitve za osebne avtomobile), cestni potniški prevoz, rekreacijske in športne storitve, kulturne storitve, gostinstvo, nastanitvene storitve in finančne storitve. V letu 2001 so plače v naravi znašale 43 560 mio SIT ali 1,6 odstotka izdatkov gospodinjstev za končno potrošnja na domačem trgu. Večino (75 odstotkov) predstavlja zasebna raba službenih vozil.

Preostali popravki za definicije in koncepte so prikazani v stolpcu 4 tabele 5.4. V letu 2001 so znašali 493 997 mio SIT ali 17,7 odstotka izdatkov gospodinjstev za končno potrošnja na domačem trgu. Sestavljajo jih:

- stanovanjske storitve, ki jih trošijo gospodinjstva, ki bivajo v lastnih stanovanjih (poglavje 5.7.8, COICOP 04.2);
- izdatki za zavarovalne storitve, ki temeljijo na konceptu plačila za storitev (poglavje 5.7.8, COICOP 12.5);
- hrana v vojski, ki je ocenjena na osnovi proračunskih podatkov;
- brezplačno blago s polic, ki je ocenjeno v vrednosti dveh odstotkov prodaje trgovskega blaga v dejavnosti trgovine pri samozaposlenih;
- PMSFP (poglavje 5.7.8, COICOP 12.6);
- neposredna plačila zavarovalnic iz prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja (poglavje 5.7.8, COICOP 06);
- popravila vozil, ki jih neposredno financirajo zavarovalnice (poglavje 5.7.8, COICOP 07.2);
- marže in davki pri prodaji rabljenih motornih vozil ter rabljena vozila, ki jih podjetja in druge organizacije prodajo gospodinjstvom (poglavje 5.7.8, COICOP 07.1).

Tabela 5.4 Pretvorba podatkov APG na kategorije nacionalnih računov – definicijski in konceptualni popravki (nacionalni koncept), 2001

Oznaka COICOP	Opis	Skupaj	Potrošnja iz lastne proizvodnje	Plače v naravi	Drugi popravki
		1 = 2 + 3 + 4	2	3	4
		mio SIT			
01	Hrana in brezalkoholne pijače	43 350	40 363	331	2 656
01.1	Hrana	43 056	40 363	298	2 394
01.2	Brezalkoholne pijače	294		33	262
02	Alkoholne pijače, tobak in mamila	9 609	9 479	33	97
02.1	Alkoholne pijače	9 546	9 479	17	50
02.2	Tobak	63		16	47
02.3	Mamila				
03	Obleka in obutev	63			63
03.1	Obleka	63			63
03.2	Obutev				
04	Stanovanje, voda, elekrika, plin in druga goriva	355 341	7 193	271	347 877
04.1	Dejanske stanovanjske najemnine	40 398			40 398
04.2	Pripisane stanovanjske najemnine	307 478			307 478
04.3	Tekoče vzdrževanje in popravila stanovanj				
04.4	Vodarina in druge stanovanjske storitve				
04.5	Elektrika, plin in druga goriva	7 464	7 193	271	
05	Pohištvo, gospodinjska oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj	664			664
05.1	Pohištvo in druga stanovanjska oprema, preproge in druge talne obloge				
05.2	Tekstil za gospodinjstvo	130			130
05.3	Gospodinjski aparati				
05.4	Steklenina, jedilni pribor in posoda	92			92
05.5	Orodje in oprema za hišo in vrt	10			10
05.6	Blago in storitve vsakodnevnega vzdrževanja stanovanj	431			431
06	Zdravstvo	46 248			46 248
06.1	Medicinski, farmacevtski proizvodi, terapevtska oprema	21 607			21 607
06.2	Zunajbolnišnične storitve	15 072			15 072
06.3	Bolnišnične storitve	9 569			9 569
07	Transport	57 954		37 423	20 531
07.1	Nakup vozil	23 661		10 638	13 022
07.2	Blago in storitve za vozila	30 228		22 719	7 508
07.3	Transportne storitve	4 066		4 066	
08	Komunikacije				
08.1	Poštna storitve				
08.2	Telefonska in telefaks oprema				
08.3	Telefonske in telefaks storitve				
09	Rekreacija in kultura	7 579	6 583	898	98
09.1	Avdiovizualna, fotografska in računalniška oprema	44			44
09.2	Drugo trajno blago za rekreacijo in kulturo				
09.3	Drugi rekreacijski proizvodi, vrtnarjenje in male živali	6 636	6 583		54
09.4	Rekreacijske in kulturne storitve	898		898	
09.5	Časopisi, knjige in pisalne potrebščine				
09.6	Počitniški paketi				

Tabela 5.4 Pretvorba podatkov APG na kategorije nacionalnih računov – definicijski in konceptualni popravki (nacionalni koncept), 2001 (nadaljevanje)

Oznaka COICOP	Opis	Skupaj	Potrošnja iz lastne proizvodnje	Plače v naravi	Drugi popravki
		1 = 2 + 3 + 4	2	3	4
mio SIT					
10	Izobraževanje				
10.1	Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje				
10.2	Srednješolsko izobraževanje				
10.3/4	Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje				
10.5	Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah				
11	Hoteli, kavarne in restavracije	5 449		3 708	1 741
11.1	Gostinske storitve	1 516		1 516	
11.2	Nastanitvene storitve	3 933		2 192	1 741
12	Raznovrstno blago in storitve	74 917		895	74 022
12.1	Osebna nega				
12.2	Prostitucija				
12.3	Drugi osebni predmeti				
12.4	Socialna zaščita				
12.5	Zavarovanje	45 930			45 930
12.6	Finančne storitve	28 987		895	28 092
12.7	Druge storitve				
	Skupaj	601 174	63 617	43 560	493 997

V tabeli 5.5 so prikazani objavljene ocene nacionalnih računov, prilagojeni podatki APG in razmerje med njimi.

Tabela 5.5 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo v nacionalnih računih in APG, 2001

Oznaka COICOP	Opis	Nacionalni računi	APG	Razmerje
		1	2	2 / 1
mio SIT				
01	Hrana in brezalkoholne pijače	477 129	478 914	1,00
01.1	Hrana	434 340	435 583	1,00
01.2	Brezalkoholne pijače	42 789	43 330	1,01
02	Alkoholne pijače, tobak in mamila	133 604	64 338	0,48
02.1	Alkoholne pijače	59 325	33 957	0,57
02.2	Tobak	74 279	30 381	0,41
02.3	Mamila			
03	Obleka in obutev	178 763	195 824	1,10
03.1	Obleka	137 192	153 527	1,12
03.2	Obutev	41 572	42 297	1,02
04	Stanovanjske najemnine, voda, elektrika, plin in druga goriva	563 388	570 672	1,01
04.1	Dejanske stanovanjske najemnine	51 293	51 293	1,00
04.2	Pripisane stanovanjske najemnine	307 478	307 478	1,00
04.3	Tekoče vzdrževanje in popravila stanovanj	11 426	11 426	1,00
04.4	Vodarina in druge stanovanjske storitve	41 820	41 820	1,00
04.5	Elektrika, plin in druga goriva	151 370	158 655	1,05

Tabela 5.5 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo v nacionalnih računih in APG, 2001 (nadaljevanje)

Oznaka COICOP	Opis	Nacionalni računi	APG	Razmerje
		1	2	2 / 1
		mio SIT		
05	Pohištvo, gospodinjska oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj	170 662	164 687	0,96
05.1	Pohištvo in druga stanovanjska oprema, preproge in druge talne obloge	53 809	59 197	1,10
05.2	Tekstil za gospodinjstvo	12 849	12 900	1,00
05.3	Gospodinjski aparati	37 858	32 759	0,87
05.4	Steklenina, jedilni pribor in posoda	20 281	9 128	0,45
05.5	Orodje in oprema za hišo in vrt	6 248	3 897	0,62
05.6	Blago in storitve vsakodnevnega vzdrževanja stanovanj	39 617	46 806	1,18
06	Zdravstvo	88 000	85 945	0,98
06.1	Medicinski in farmacevtski proizvodi ter terapevtska oprema	40 626	43 541	1,07
06.2	Zunajbolnišnične storitve	31 807	32 684	1,03
06.3	Bolnišnične storitve	15 567	9 720	0,62
07	Transport	425 907	346 087	0,81
07.1	Nakup vozil	149 812	102 483	0,68
07.2	Blago in storitve za vozila	237 979	217 690	0,91
07.3	Transportne storitve	38 115	25 914	0,68
08	Komunikacije	69 634	79 424	1,14
08.1	Poštna storitve	2 077	721	0,35
08.2	Telefonska in telefaks oprema	4 590	5 834	1,27
08.3	Telefonske in telefaks storitve	62 968	72 869	1,16
09	Rekreacija in kultura	263 529	253 758	0,96
09.1	Avdiovizualna, fotografska in računalniška oprema	35 296	31 942	0,90
09.2	Drugo trajno blago za rekreacijo in kulturo	5 170	10 463	2,02
09.3	Drugi rekreacijski proizvodi, vrtnarjenje in male živali	51 381	54 862	1,07
09.4	Rekreacijske in kulturne storitve	110 979	100 711	0,91
09.5	Časopisi, knjige in pisalne potrebščine	42 194	35 686	0,85
09.6	Počitniški paketi	18 508	20 094	1,09
10	Izobraževanje	24 618	22 885	0,93
10.1	Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje	8 260	10 055	1,22
10.2	Srednješolsko izobraževanje	2 337	388	0,17
10.3/4	Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje	7 937	5 739	0,72
10.5	Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah	6 084	6 703	1,10
11	Hoteli, kavarne in restavracije	183 703	195 386	1,06
11.1	Gostinske storitve	145 643	144 900	0,99
11.2	Nastanitvene storitve	38 060	50 486	1,33
12	Raznovrstno blago in storitve	218 001	177 789	0,82
12.1	Osebna nega	65 334	65 160	1,00
12.2	Prostitucija			
12.3	Drugi osebni predmeti	14 345	15 423	1,08
12.4	Socialna zaščita	19 060	3 464	0,18
12.5	Zavarovanje	45 930	45 930	1,00
12.6	Finančne storitve	47 100	32 949	0,70
12.7	Druge storitve	26 233	14 862	0,57
	Skupaj	2 796 938	2 635 709	0,94

5.7.7.2 Raziskovanje trgovine na drobno

Opis raziskovanja

Raziskovanje TRG/ČL je četrletno in daje podatke o prodaji za 39 skupin blaga, ki so v glavnem v skladu s COICOP. Rezultati so prikazani po skupinah blaga in po oblikah plačila (gotovina, potrošniški kredit, virman). Enote opazovanja so vsi poslovni subjekti ali njihovi deli, ki opravljajo trgovsko dejavnost. Poročevalske enote so tako podjetja, katerih glavna ali stranska dejavnost je trgovina, pri tem pa je upoštevan samo tisti del prihodkov, ki se nanaša na trgovino na drobno. Raziskovanje je podrobneje opisano v poglavju 11.1.15.

Pretvorba podatkov raziskovanja na kategorije nacionalnih računov

Osnovni podatki iz TRG/ČL, ki so preračunani na celotno populacijo, se popravijo za zajetje, koncepte in definicije, kar daje oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu.

Prva skupina popravkov zajema razmejitev nakupov v trgovini na drobno med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo ter vmesno potrošnjo ali bruto investicije v osnovna sredstva. Razmejitev temelji na podatkih obračunov DDV; ti obračunski DDV prikazujejo ločeno na prodaje davčnim zavezancem in končnim potrošnikom ter po davčnih stopnjah. Delež prodaje končnim potrošnikom se nato uporabi pri podatkih TRG/ČL.

Druga skupina so popravki za prodaje gospodinjstvom zunaj sistema trgovine na drobno, kar zajema prodajo v prostocarinskih prodajalnah ter neposredne prodaje na kmetijah in tržnicah. Podatki o prodaji v prostocarinskih prodajalnah po proizvodih so na voljo iz raziskovanja, ki ga izvaja Banka Slovenije, neposredne prodaje na kmetijah in tržnicah pa so ocenjene v okviru ekonomskih računov za kmetijstvo.

Tretja skupina so definicijski popravki: potrošnja blaga iz lastne proizvodnje gospodinjstev, blago in storitve, ki so prejeti kot plače v naravi, hrana v vojski, brezplačno blago s polic (vsi popravki so opisani poglavju 5.7.7.1), marže in davki pri prodaji rabljenih osebnih vozil in rabljena vozila, ki jih podjetja prodajo gospodinjstvom (poglavje 5.7.8, COICOP 07.1).

5.7.7.3 Drugi viri

Najpomembnejše tržne storitve (transport, telekomunikacije, gostinstvo) so dobro pokrite z osnovnimi statističnimi raziskovanji, ki so bila v številnih primerih prilagojena potrebam nacionalnih računov. Podatke o železniškem transportu zagotavljajo Slovenske železnice, podatke o poštnih storitvah Pošta Slovenije, podatke o telekomunikacijskih storitvah pa Telekom Slovenije. Zajetje zračnega transporta in letalskih dejavnosti je popolno, podatki o mestnem transportu pa zajemajo Ljubljano in Maribor.

Za druge tržne in netržne storitve se za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo po glavnih skupinah uporabljajo računovodski podatki podjetij in napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti.

Drugi pomembnejši podatkovni viri so še mesečni obračuni DDV, statistična raziskovanja o distribuciji elektrike, o dobavi plina in o trgovanju z naftnimi proizvodi ter anketa o porabi energije v gospodinjstvih.

5.7.8 Izračun po skupinah COICOP

Izračun po skupinah COICOP je opisan v naslednjih odstavkih. Potrošnja gospodinjstev, razčlenjena po namenih, zajema potrošnjo rezidenčnih in nerezidenčnih gospodinjstev v Sloveniji.

COICOP 01 Hrana in brezalkoholne pijače

01.1 Hrana

Izdatki za hrano so ocenjeni na osnovi APG; ta ne zajema vrednosti potrošnje lastno pridelane hrane na kmetijah in na vrtovih, zato je za ta del potrošnje pripravljena posebna ocena, ki temelji na podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo in količinah iz APG (poglavje 5.7.7.1). Dodatno je na osnovi proračunske statistike ocenjena še hrana v vojski.

01.2 Brezalkoholne pijače

Za ocenjevanje izdatkov za brezalkoholne pijače se uporabljajo podatki APG in TRG/ČL.

COICOP 02 Alkoholne pijače in tobak**02.1 Alkoholne pijače**

Ocena potrošnje alkoholnih pijač temelji na trošarinah in rezultatih TRG/ČL, saj so podatki v APG podcenjeni. Podatki v nobenem od teh virov ne zajemajo vrednosti potrošnje alkoholnih pijač (vina) iz lastne proizvodnje, zato je ocena lastno pridelanega vina pripravljena na osnovi ekonomskih računov za kmetijstvo in količin iz APG. Ocene se preverjajo tudi z metodo pretoka blaga.

02.2 Tobak

Potrošnja tobačnih izdelkov je ocenjena na osnovi trošarin, saj so podatki v APG in TRG/ČL podcenjeni. Prodaja v prostocarinskih prodajalnah je na osnovi raziskovanja, ki ga izvaja Banka Slovenije, ocenjena posebej. Ocene se preverjajo tudi z metodo pretoka blaga.

COICOP 03 Obleka in obutev**03.1 Obleka**

Podatkovni vir za ocenjevanje izdatkov za obleko je APG, ocena pa je preverjena z metodo pretoka blaga. APG je tudi vir za ocenjevanje izdatkov za najem, popravila in čiščenje oblačil.

03.2 Obutev

Izdatki za obutev so ocenjeni na osnovi APG, ocena pa je preverjena z metodo pretoka blaga. APG je tudi vir za ocenjevanje izdatkov za popravila obutve.

COICOP 04 Stanovanjske najemnine, voda, električna energija, plin in druga goriva**04.1 Dejanske stanovanjske najemnine**

Popis prebivalstva v letu 1991 je pokazal, da se v Sloveniji oddaja 17 odstotkov celotnega stanovanjskega sklada. Dejanske najemnine (za tržna in neprofitna stanovanja) se ocenjujejo po poenostavljeni stratifikacijski metodi, ki je bila uvedena leta 1997.

Glavni vir za oceno stanovanjskega sklada je popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj iz leta 1991. Za ocene po tem letu se uporablja metoda nepretrganega popisovanja, ki temelji na podatkih statistike gradbeništva (število in površina stanovanj na začetku leta, povečana z dokončanimi stanovanji in zmanjšana za porušena stanovanja).

Najemnine za neprofitna in socialna stanovanja določa uredba o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih, podatke o povprečnih neprofitnih najemninah pa zagotavlja Ministrstvo za okolje in prostor. Povprečna mesečna najemnina je odvisna od leta gradnje (pred ali po letu 1991).

Najemnine za profitna stanovanja se oblikujejo prosto. Ker statističnih virov za te najemnine ni, se uporabljajo podatki nepremičninskih agencij, ki so objavljeni na njihovih spletnih straneh. Podatki so stratificirani po regijah in številu sob, zaradi posebnosti slovenskega nepremičninskega trga pa se v glavnem nanašajo na Ljubljano.

Proizvodnja stanovanjskih storitev se ocenjuje na osnovi sprememb cen (spremembe neprofitnih in tržnih najemnin) in kazalnikov sprememb obsega in kakovosti stanovanjskega sklada v posameznem letu, pri čemer so koeficienti za kakovost določeni s subjektivno presojo dejavnikov kakovosti. Sprememba cen v posameznem letu je tehtano povprečje indeksa cen življenjskih potrebščin za storitve (0,7), spremembe deviznega tečaja nemške marke (0,19), saj so vse cene za stanovanja izražene v nemških markah, in indeksa cen življenjskih potrebščin za neprofitne najemnine (0,11). Pri tem pristopu je poslovní presežek rezidualna kategorija.

V letu 2003 je bilo izvedeno statistično raziskovanje o najetih stanovanjih, ki je temeljilo na popisu prebivalstva iz leta 2002. V vzorec je bilo vključenih 5 011 gospodinjstev (6,3 odstotka vzorčnega okvira), na vprašalnik pa je odgovorilo 3 982 gospodinjstev. Vzorec je bil stratificiran po vrsti najema (profitni, neprofitni), lokaciji (4 stratumi), številu sob (1, 2, 3, 4 in več) in opremljenosti z napeljavo (s centralnim ogrevanjem in brez centralnega ogrevanja). Leto gradnje je pri neprofitnih stanovanjih bolj pomembno kot pri profitnih, zato je bil vzorec za neprofitna stanovanja stratificiran tudi po tej spremenljivki (pred letom 1991 in po njem). Z raziskovanjem so bili zbrani podatki, ki so omogočili podrobnejši izračun proizvodnje stanovanjskih storitev za najeta stanovanja po stratifikacijski metodi.

Rezultati raziskovanja so pokazali, da mesečne najemnine za stanovanja niso tako visoke, kot jih kažejo objavljeni podatki nepremičninskih agencij. Osnovni razlog je seveda v tem, da je raziskovanje pokazalo dejansko plačane najemnine, nepremičninske agencije pa objavljajo najemnine, ki bi jih lastniki stanovanj radi dobili. Posledično so izračunane dejanske najemnine nižje kot po prejšnjem izračunu, nove ocene pa bodo vključene ob glavni reviziji 2005. Obenem bo v skladu s podatki popisa iz leta 2002 popravljena tudi struktura stanovanjskega sklada (v primerjavi s popisom iz leta 1991 se je število neprofitnih stanovanj prepolovilo, delež lastniških stanovanj pa se je s 83 odstotkov zvišal na 90 odstotkov).

04.2 Pripisane stanovanjske najemnine

Zaradi visokega deleža lastniških stanovanj (90 odstotkov glede na popis prebivalstva v letu 2002) so pripisane najemnine ocenjene po stroškovni metodi kot vsota vmesne potrošnje in kategorij bruto dodane vrednosti. Ocene so pripravljene za stanovanja in hiše, vikende in garaže.

Izdatki za vzdrževanje in popravila lastniških stanovanj so ocenjeni na osnovi APG (metoda je opisana pri COICOP 04.3). PMSFP so vključene v vmesno potrošnjo in proizvodnjo, kar vpliva na raven BDP. Podatki o bruto zavarovalnih premijah za lastniška stanovanja in zavarovalnih odškodninah, ki so plačane lastnikom, so pridobljeni s statističnim raziskovanjem o zavarovalnicah.

Potrošnja stalnega kapitala je ocenjena po metodi nepretrganega popisovanja. Izračun celotne vrednosti stanovanjskega sklada je pripravljen posebej za lastniška stanovanja v večstanovanjskih zgradbah in posebej za lastniška stanovanja v individualnih hišah. Za stanovanja v večstanovanjskih zgradbah se uporabljata tehnična življenjska doba 67 let in 1,5-odstotna letna amortizacijska stopnja, za stanovanja v individualnih hišah pa tehnična življenjska doba 77 let in 1,3-odstotna letna amortizacijska stopnja (amortizacijske stopnje so v skladu z navodilom o načinu in stopnjah rednega odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev).

Drugi davki na proizvodnjo zajemajo nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč. Podatkovni vir je davčna statistika, ki prikazuje vsa plačila javnofinančnih prihodkov in njihovo razporeditev med centralni proračun in lokalne proračune in sklada socialne varnosti (poglavje 11.2.1).

Neto poslovni presežek je ocenjen kot 2,5 odstotka realne gradbene vrednosti stanovanjskega sklada in zemljišč, na katerih se nahajajo stanovanja. Pri ocenjevanju vrednosti stanovanjskega sklada se uporabljajo podatki o čistih stroških gradnje (stroški, ki ne zajemajo stroškov nakupa in priprave zemljišč) na kvadratni meter, ki jih ločeno za neprofitna in tržna stanovanja od gradbenih podjetij zbira statistika gradbeništva. Vrednost zemljišč, na katerih se nahajajo stanovanja, je v tekočih cenah ocenjena na 18 odstotkov vrednosti stanovanj, ocena pa temelji na povprečnih cenah stanovanj, ki jih zagotavlja statistika gradbeništva. Po tej statistiki so gradbeni stroški (stroški gradnje ter zaključnih in inštalacijskih del) prikazani kot delež celotne cene, ki zajema še stroške pridobivanja, priprave in komunalnega urejanja zemljišč ter stroške inženiringa, nadzora, prispevkov in druge stroške.

04.3 Tekoče vzdrževanje in popravila stanovanj

ESR 1995 določa, da so med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo vključeni samo tisti izdatki najemnikov in lastnikov za blago in storitve, ki so namenjeni manjšim popravilom in vzdrževanju stanovanj. Izdatki lastnikov za takšna vzdrževanja in popravila, ki jih najemniki navadno ne izvajajo, so del vmesne potrošnje pri proizvodnji stanovanjskih storitev.

Ker ni mogoče določiti, katerih vzdrževalnih del in popravil najemniki navadno ne izvajajo, se primerjajo povprečni letni stroški lastnikov in najemnikov. Podatkovni vir je APG, ki prikazuje izdatke za material in storitve, ki so namenjeni vzdrževanju in manjšim popravilom stanovanj.

Izdatki najemnikov za vzdrževanje in popravila stanovanj so po definiciji v celoti končna potrošnja, torej so njihovi stroški vključeni med izdatke za končno potrošnjo. Izdatki lastnikov so kombinacija končne in vmesne potrošnje, v vmesno potrošnjo pa je vključen tisti del izdatkov, za katerega so povprečni letni stroški lastnika večji od povprečnih letnih stroškov najemnika. Skupni izdatki za vzdrževanje in popravila stanovanj so tako ocenjeni kot zmnožek povprečnih letnih stroškov najemnika in skupnega števila stanovanj.

04.4 Vodarina in druge stanovanjske storitve

Podatkovni viri za vodarino, odvoz smeti, komunalne storitve in druge storitve v zvezi s stanovanjem so APG, računovodski podatki podjetij in obračuni DDV.

04.5 Električna, plin in druga goriva

Izdatki za električno so ocenjeni na osnovi APG in statističnega raziskovanja o distribuciji elektrike. Raziskovanje prikazuje količine potrošene elektrike v gospodinjstvih, vrednost v tekočih cenah pa je izračunana z uporabo povprečne drobnoprodajne cene.

Izračun izdatkov za plin temelji na APG in statističnem raziskovanju o dobavi plina. Raziskovanje daje podatke o količinah mestnega in zemeljskega plina, ki so porabljene v gospodinjstvih, vrednost v tekočih cenah pa je izračunana z uporabo povprečne drobnoprodajne cene za plin.

Ocena izdatkov za tekoča goriva je pripravljena s podatki APG (brez tekočih goriv za pogon kmetijskih traktorjev) in statističnega raziskovanja o trgovanju z naftnimi proizvodi. Raziskovanje prikazuje količine kurilnega olja, prodanega gospodinjstvom, vrednost v tekočih cenah pa je izračunana z uporabo povprečne drobnoprodajne cene. Ocene se preverjajo z metodo pretoka blaga.

Podatkovni viri za trda goriva so statistična raziskovanja s področja energetike (količine) in APG. Ker ta raziskovanja ne zajemajo vrednosti potrošnje drv iz lastne proizvodnje, se zanjo pripravi posebna ocena, ki temelji na ekonomskih računih za kmetijstvo in količinah iz APG.

Poleg zgoraj naštetih virov se za preverjanje uporablja tudi petletna anketa o porabi energije v gospodinjstvih, ki posebej prikazuje tudi porabo energije za kmetijske in poslovne namene.

COICOP 05 Pohištvo, gospodinjska oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj**05.1 Pohištvo in druga stanovanjska oprema, preproge in druge talne obloge**

Za ocenjevanje izdatkov za pohištvo, drugo stanovanjsko opremo, preproge in druge talne obloge se uporabljata TRG/ČL in APG, ocene pa se preverjajo z metodo pretoka blaga. Pri tem se ne upošteva pisarniško in drugo pohištvo, ki ga gospodinjstva navadno ne uporabljajo. Popravila pohištva se ocenjujejo na osnovi APG.

05.2 Tekstil za gospodinjstvo

Ocena izdatkov za tekstil za gospodinjstvo temelji na TRG/ČL in APG.

05.3 Gospodinjski aparati

Izdatki za gospodinjske aparate so ocenjeni s podatki TRG/ČL in APG, izdatki za velike gospodinjske aparate pa so preverjeni še z metodo pretoka blaga.

05.4 Steklenina, jedilni pribor in posoda

Ocena izdatkov za steklenino, jedilni pribor in posodo je pripravljena na osnovi TRG/ČL.

05.5 Orodje in oprema za hišo in vrt

Podatkovni vir ocenjevanja izdatkov za orodje in opremo za hišo in vrt je APG.

05.6 Blago in storitve vsakodnevnega vzdrževanja stanovanj

Ocene za blago in storitve vsakodnevnega vzdrževanja stanovanj so pripravljene s podatki APG in TRG/ČL.

COICOP 06 Zdravstvo**06.1 Medicinski in farmacevtski proizvodi ter terapevtska oprema**

Izdatki za medicinske in farmacevtske proizvode ter terapevtsko opremo so ocenjeni na osnovi računovodskih izkazov, letnega poročila ZZZS in poročil zavarovalnic za prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Podatkovni vir za prodajo v lekarnah so njihova letna poročila, od vrednosti prodaje pa so odšteta plačila ZZZS za medicinske in farmacevtske proizvode. Podatki o neposrednih plačilih gospodinjstev za medicinske proizvode in opremo so na voljo tudi v APG; ti podatki se popravijo za plačila iz sistema prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, uporabljajo pa se za preverjanje.

06.2 Zunajbolnišnične storitve

Izdatki za zunajbolnišnične storitve zajemajo neposredna plačila gospodinjstev javnim zdravstvenim zavodom (podatkovni vir so računovodski izkazi) in zasebnim zdravnikom ter plačila iz prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja zasebnim zdravnikom. Računovodski izkazi so na voljo od vseh enot, vključno z zasebnimi zdravniki. Podatki o neposrednih plačilih gospodinjstev za zunajbolnišnične storitve so na voljo tudi v APG, treba pa jih je popraviti za plačila iz sistema prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Izdatkom v tej skupini so dodane tudi napitnine, ki so ocenjene za zdravstvene storitve v zasebnem sektorju (poglavje 7.4.7).

06.3 Bolnišnične storitve

Izdatki za bolnišnične storitve zajemajo neposredna plačila gospodinjstev javnim zdravstvenim zavodom (podatkovni vir so računovodski izkazi) in zasebnim bolnišnicam ter plačila iz prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja zasebnim bolnišnicam. Podatki o neposrednih plačilih gospodinjstev za bolnišnične storitve so na voljo tudi v APG, treba pa jih je popraviti za plačila iz sistema prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja.

COICOP 07 Transport**07.1 Nakup vozil**

Ocena izdatkov za nakupe osebnih vozil je pripravljena z metodo pretoka blaga. Ocena se preverja z obračuni DDV, s podrobnimi podatki o prvič registriranih osebnih vozilih v letu in njihovih drobnoprodajnih cenah ter z rezultati TRG/ČL in APG (iz podatkov APG je odšteta vrednost prodaj vozil med gospodinjstvi).

Vozila, ki jih kupijo gospodinjstva, se na osnovi podatkov o registracijah delijo med končno potrošnjo in bruto investicije v osnovna sredstva nekorporativnih podjetij. Med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo so vključeni tudi vsi davki in marže na transakcije rabljenih vozil, ki jih plačajo gospodinjstva, ter vrednost rabljenih vozil, ki jih gospodinjstvom prodajo pravne osebe. Posebna ocena je pripravljena za zasebno rabo službenih vozil; ta je ocenjena v višini 30 odstotkov nakupov novih osebnih avtomobilov, stroškov goriv in tekočega vzdrževanja ter stroškov poslovnega in finančnega lizinga za osebne avtomobile t. i. poslovnega sektorja (tj. brez države, NPISG in drugih sektorjev, ki so izvzeti iz sistema DDV). Vrednost zasebne rabe službenih vozil je razporejena med COICOP 07.1 in COICOP 07.2.

07.2 Blago in storitve za vozila

Rezervni deli in pripomočki za osebna vozila ter za vzdrževanje in popravila osebnih vozil so ocenjeni na osnovi APG. Plačila zavarovalnic neposredno servisom in pogodbenikom za popravila vozil gospodinjstev se obravnavajo kot izdatki gospodinjstev za storitve popravil (podatke zagotavljajo zavarovalnice). Kot dodatni podatkovni viri za ocenjevanje te skupine izdatkov se uporabljajo TRG/ČL (za rezervne dele) in računovodski izkazi (za storitve).

Nakupi naftnih derivatov so ocenjeni na osnovi APG, TRG/ČL, statistike energetike in obračunov DDV, ocene pa so preverjene z metodo pretoka blaga.

Druge storitve za osebna vozila zajemajo najem garaž in parkirnih prostorov, cestnine in voziške šole. Podatkovni vir za parkirišča je APG, za cestnine pa računovodski izkaz Darsa. Izdatki za voziške šole so ocenjeni neposredno na osnovi števila novih voziških dovoljenj, povprečnega števila učnih ur za pridobitev dovoljenja, cene za učno uro in cene za izpit.

07.3 Transportne storitve

Podatki o železniškem, cestnem, zračnem in pomorskem prevozu so na voljo v okviru raziskovanj statistike transporta ter podatkov o proizvodnji podjetij (npr. storitve taksijev).

Med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo je vključen ves prevoz potnikov po železnici in v mestnem transportu. Statistično raziskovanje o zračnem transportu prihodek prikazuje ločeno glede na prodajo domačim in tujim potnikom ter na prodajo pravnim osebam (virmani) in fizičnim osebam (gotovinska plačila). Proizvodnja taksi storitev, ki je prikazana v napovedih za odmero davka, je bila ocenjena za prenizko, saj so davčni pregledi pokazali, da je treba proizvodnjo povečati za desetkrat. Nova ocena temelji na številu taksijev, številu kilometrov, štartnini in ceni za kilometer. Izdatkom v tej skupini so dodane tudi napitnine taksistom, ki so ocenjene posebej.

COICOP 08 Komunikacije

08.1 Poštne storitve

Podatki o poštnih storitvah so pridobljeni s statističnim raziskovanjem.

08.2 Telefonska in telefaks oprema

Ocene izdatkov za telefonsko in telefaks opremo so pripravljene s podatki APG in TRG/ČL.

08.3 Telefonske in telefaks storitve

Podatki o telefonskih in telefaks storitvah so pridobljeni s statističnim raziskovanjem. Ker proizvajalci telefonskih storitev podatkov ne morejo prikazati po uporabnikih (izdatki za končno potrošnjo, vmesna potrošnja), je razdelitev narejena na osnovi števila telefonskih priključkov v stanovanjih in v drugih zgradbah (pisarnah in drugih poslovnih prostorih).

COICOP 09 Rekreacija in kultura

09.1 Avdiovizualna, fotografska in računalniška oprema

Izdatki za avdiovizualno, fotografsko in računalniško opremo so ocenjeni z APG in TRG/ČL, ocene pa so preverjene z metodo pretoka blaga.

09.2 Drugo trajno blago za rekreacijo in kulturo

Potrošnja drugega trajnega blaga za rekreacijo in kulturo je ocenjena s podatki APG.

09.3 Drugi rekreacijski proizvodi, vrtnarjenje in male živali

Izdatki za druge rekreacijske proizvode, vrtnarjenje in male živali so ocenjeni na osnovi APG in TRG/ČL.

09.4 Rekreacijske in kulturne storitve

Pri ocenjevanju rekreacijskih in kulturnih storitev se uporabljajo APG, računovodski izkazi in drugi viri. Izdatki za igre na srečo temeljijo na načelu plačila za storitev; to je opredeljeno kot razlika med vplačili za igre na srečo in zneski, izplačanimi dobitnikom, za oceno pa se uporabljajo tudi podatki o davku na igre na srečo. Izdatkom v tej skupini so dodane tudi napitnine, ki so ocenjene posebej.

09.5 Časopisi, knjige in pisalne potrebščine

Izdatki za časopise, knjige in pisalne potrebščine so ocenjeni s podatki APG in TRG/ČL.

09.6 Počitniški paketi

Počitniški paketi se ocenjujejo po bruto vrednosti (počitnice, ki zajemajo vse stroške, ter potovanja z organiziranimi prevozom, prehrano, nastanitvijo, vodiči itd.). Ocene so pripravljene na osnovi mesečnih obračunov DDV.

COICOP 10 Izobraževanje

10.1 Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje

Za izobraževanje se uporabljajo podatki računovodskih izkazov, ki plačila gospodinjstev prikazujejo ločeno od plačil drugih sektorjev. Ta postavka COICOP zajema samo izobraževalne storitve, saj so izdatki za izobraževalni material prikazani v COICOP 09.5.1 in 09.5.4, izdatki za prevoz v COICOP 07.3, za gostinske storitve v COICOP 11.1.2 in za nastanitvene storitve v COICOP 11.2.2.

10.2 Srednješolsko izobraževanje

Viri in metode ocenjevanja so enaki kot pri COICOP 10.1.

10.3/4 Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje

Viri in metode ocenjevanja so enaki kot pri COICOP 10.1.

10.5 Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah

Skupina zajema izdatke za raznovrstne tečaje, ki so namenjeni splošni izobrazbi in usposabljanju. Podatkovni vir so računovodski izkazi, v postavko pa so razvrščene šolnine, ki jih plačajo gospodinjstva. Izdatki za voziške šole niso vključeni v to postavko, ampak v COICOP 07.2.4.

COICOP 11 Hoteli, kavarne in restavracije**11.1 Gostinske storitve**

Ocena gostinskih storitev temelji na APG, obračunih DDV in letnih računovodskih izkazih. Izdatkom v tej skupini so dodane tudi napitnine, ki so ocenjene posebej.

11.2 Nastanitvene storitve

Izdatki za nastanitvene storitve so ocenjeni na osnovi APG in obračunov DDV. Izdatkom v tej skupini so dodane tudi napitnine, ki so ocenjene posebej.

COICOP 12 Raznovrstno blago in storitve**12.1 Osebna nega**

Za ocenjevanje storitev osebne nege se uporabljajo APG in računovodski izkazi. Izdatkom v tej skupini so dodane tudi napitnine, ki so ocenjene posebej.

12.3 Drugi osebni predmeti

Izdatki za druge osebne predmete so ocenjeni s podatki TRG/ČL in APG.

12.4 Socialna zaščita

Izdatki za domove za starejše so ocenjeni neposredno s številom oseb v domovih in povprečnim mesečnim plačilom. Izračuni se preverjajo s podatki iz računovodskih izkazov, ki se uporabljajo tudi za druge socialne storitve (neposredna plačila gospodinjstev).

12.5 Zavarovanje

Ocene so pripravljene za zdravstveno zavarovanje, avtomobilsko zavarovanje, stanovanjsko zavarovanje, življenjsko zavarovanje in drugo zavarovanje. Podatki temeljijo na računovodskih izkazih zavarovalnic, ki jih zagotavlja Agencija za zavarovalni nadzor, podatkih ZZZS in statističnega raziskovanja o zavarovalnicah. K izračunanim ocenam je na koncu dodan davek na bruto zavarovalne premije.

Proizvodnja zavarovalnih storitev (plačilo za storitev) je izračunana kot vsota bruto pridobljenih premij, premijskih dodatkov in drugih zavarovalnih storitev, zmanjšana za bruto prevzete odškodnine in odhodke za zavarovalno-tehnične rezervacije. Proizvodnja storitev zdravstvenega in življenjskega zavarovanja je v celoti prikazana med izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, proizvodnja drugih vrst zavarovalnih storitev pa je med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo razporejena sorazmerno glede na premije, ki so jih plačala gospodinjstva.

12.6 Finančne storitve

Izdatki za bančne provizije so ocenjeni na osnovi podatkov, ki jih zagotavlja Banka Slovenije. Banka Slovenije zagotavlja tudi podatke za izračun PMSFP; le-te so za obe primarni storitvi bank (prevzemanje vlog in odobravanje posojil) ocenjene kot razlika med obrestmi na vloge in na posojila na eni strani ter obrestmi ob upoštevanju referenčne obrestne mere na drugi. Kot referenčna obrestna mera pri izračunu in razporeditvi PMSFP se uporablja medbančna obrestna mera (izračun PMSFP je podrobno opisan v devetem poglavju).

12.7 Druge storitve

Vira za ocenjevanje izdatkov za druge storitve sta APG (plačila za pogrebne in odvetniške storitve, fotokopiranje, časopisne oglase itd.) in podatki proračunske statistike (takse za izdajo rojstnih, poročnih ipd. listin ter druge administrativne dokumente).

Nakupi rezidentov v tujini in nakupi nerezidentov na domačem ozemlju

Oceni za obe skupini nakupov temeljita na podatkih plačilne bilance; ocenjevanje izdatkov rezidenčnih gospodinjstev v tujini je opisano v poglavju 5.18, ocenjevanje izdatkov nerezidenčnih gospodinjstev v Sloveniji pa v poglavju 5.16.

5.8 IZDATKI NPISG ZA KONČNO POTROŠNJO

5.8.0 Uvod

V skladu s pravili ESR 1995 morajo imeti enote sektorja NPISG neodvisen pravni status. Te enote v glavnem opravljajo storitve za gospodinjstva in jih država ne financira in ne nadzira. Njihove prihodke v glavnem sestavljajo članarine in prostovoljni prispevki, deloma pa s prodajo blaga in storitev lahko opravljajo tudi tržne dejavnosti. Izdatki NPISG za končno potrošnjo so tako enaki proizvodnji po stroškovni metodi, zmanjšani za tržne in podobne prihodke (tržna proizvodnja in druga netržna proizvodnja).

Enote NPISG se na osnovi zakonodaje in podatkovnih virov lahko razdelijo v štiri osnovne skupine:

- politične stranke in sindikati;
- izobraževalna, zdravstvena, socialna (Rdeči križ, Karitas in podobne organizacije) in podobna združenja;
- ribiška, lovska, gasilska, športna, kulturna itd. društva;
- verske organizacije.

Izdatki NPISG za končno potrošnjo so v letu 2001 znašali 60 447 mio SIT; njihova vrednost je bila enaka proizvodnji (82 907 mio SIT), zmanjšani za tržne prodaje (22 402 mio SIT) in proizvodnji za lastno končno porabo (59 mio SIT).

Tabela 5.6 Kategorije proizvodnje in izdatki NPISG za končno potrošnjo, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Proizvodnja v osnovnih cenah	82 907	100,0
Tržna proizvodnja in druga netržna proizvodnja	22 402	27,0
Proizvodnja za lastno končno porabo	59	0,1
Preostala druga netržna proizvodnja	60 447	72,9
Vmesna potrošnja	54 329	65,5
Bruto dodana vrednost	28 578	34,5
Sredstva za zaposlene	24 390	29,4
Drugi davki na proizvodnjo	805	1,0
Bruto poslovni presežek (potrošnja stalnega kapitala)	3 383	4,1
Izdatki za končno potrošnjo po vrstah	60 447	100,0
Zdravstvene storitve	954	1,6
Športne in razvedrilne storitve	9 164	15,2
Izobraževalne storitve	1 342	2,2
Storitve socialnega skrbstva	5 859	9,7
Druge storitve	43 127	71,3

5.8.1 Podatkovni viri in metode

Za ta sektor obstajata dva podatkovna vira (poglavje 3.3.6, tabela 3.16). Prvi vir so računovodski izkazi pravnih oseb zasebnega prava; te se delijo na tržne enote in enote, ki gospodinjstvom zagotavljajo netržne storitve (poglavji 3.3.5 in 3.3.6, tabeli 3.15 in 3.16). Drugi podatkovni vir so računovodski izkazi društev, ki zajemajo preostala nepridobitna zasebna združenja in društva. Ta podatkovni vir je manj podroben, zato so potrebne dodatne prilagoditve (poglavje 3.3.6). Iz drugega podatkovnega vira so v ocene nacionalnih računov vključene samo enote z vsaj minimalno zaposlenostjo, kar ne vpliva na bruto dodano vrednost, omogoča pa izdelavo primerljivih ocen in popravkov za polno zasetje med zaporednimi leti (poglavje 3.1.6, tabela 3.6). To je obenem pomembno tudi zaradi sorazmerno velikega neodgovora teh enot v osnovnem podatkovnem viru. Skupni popravki za polno zasetje bruto dodane vrednosti v sektorju NPISG znašajo 8 913 mio SIT ali 31,2 odstotka (sedmo poglavje) in so v glavnem zaradi popravka za verske organizacije sorazmerno največji med institucionalnimi sektorji.

Za zbiranje podatkov od verskih organizacij ne obstaja pravna osnova; ocena zanje temelji na podatkih SRDAP o zaposlenosti in *per capita* vrednostih drugih enot sektorja NPISG v dejavnosti združenj in organizacij (SKD 91).

Tržne prodaje, kot so prikazane v podatkovnih virih, se preverjajo s podatki o prodaji proizvodov, obdavčenih z DDV, ki so prikazani v obračunih DDV; primerjava kaže precej majhne razlike med obema podatkovnima viroma. V začetku leta 2005 je Surs izvedel posebno raziskovanje o NPISG, katerega rezultati naj bi izboljšali izračun po podatkovnih virih.

5.9 IZDATKI DRŽAVE ZA KONČNO POTROŠNJO

5.9.0 Uvod

Enote države se financirajo iz centralnega proračuna, lokalnih proračunov in ZZZS. Klasifikacija enot po podsektorjih centralna država in lokalna država temelji na načelu funkcionalnosti, in ne na načelu financiranja: vse enote, ki opravljajo storitve na lokalni ravni, so del lokalne države, vse preostale so del centralne države. Med sklade socialne varnosti so vključene tri enote: ZPIZ, ZZZS in Kapitalska družba. Kapitalska družba je bila ustanovljena za podporo pokojninski reformi in za pokrivanje tekočega primanjkljaja, ki ga ZPIZ ustvarja v tem procesu (poglavje 3.1.5).

Izdatki države za končno potrošnjo imajo dve glavni komponenti: plačila za "preostalo drugo netržno proizvodnjo" proizvajalcev netržnih storitev države in transferje tržnih proizvodov v naravi preko tržnih javnih in zasebnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom kot končnim potrošnikom. Transferje v naravi plačujeta centralni proračun in ZZZS, namenjeni pa so neposredno gospodinjstvom. Kategorija "preostala druga netržna proizvodnja" je enaka izdatkom za končno potrošnjo; ocenjena je kot proizvodnja po stroškovni metodi, zmanjšana za tržno proizvodnjo, proizvodnjo za lastno končno porabo in drugo netržno proizvodnjo.

Tabela 5.7 Izdatki države za končno potrošnjo, 2001

	Država	Centralna država	Lokalna država	Skladi socialne varnosti
	mio SIT			
Izdatki države za končno potrošnjo	957 965	586 436	265 330	106 200
Kolektivna potrošnja	389 542	308 494	66 232	14 816
Individualna potrošnja	568 423	277 942	199 098	91 384
Netržne individualne storitve	469 860	270 762	199 098	
Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev	98 564	7 180		91 384
	struktura (%)			
Izdatki države za končno potrošnjo	100,0	61,2	27,7	11,1
Kolektivna potrošnja	40,7	32,2	6,9	1,5
Individualna potrošnja	59,3	29,0	20,8	9,5
Netržne individualne storitve	49,0	28,3	20,8	0,0
Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev	10,3	0,7	0,0	9,5

Izdatki države za končno potrošnjo se nadalje delijo na izdatke za kolektivno in izdatke za individualno potrošnjo, razdelitev pa temelji na dejavnosti enot. Med individualne storitve sodijo dejavnosti izobraževanja (SKD 80), študentskih in dijaških domov (SKD 55.2), zdravstva (SKD 85.1) in socialnega varstva (SKD 85.3), rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti (SKD 92) in stanovanjske dejavnosti (SKD 70.2 Stanovanjski skladi). Vse preostale dejavnosti so razvrščene med kolektivne storitve.

Izdatki države za končno potrošnjo so ocenjeni na 957 965 mio SIT ali 20,0 odstotka BDP, od tega za kolektivno potrošnjo 389 542 mio SIT in za individualno potrošnjo 568 423 mio SIT. Izdatke za individualno potrošnjo sestavljajo plačila za individualne netržne storitve (469 860 mio SIT) in plačila za transferje proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev, ki so po definiciji izdatki za individualne storitve (98 564 mio SIT). Izdatki države za končno potrošnjo na centralni ravni znašajo 61,2 odstotka, na lokalni ravni 27,7 odstotka in pri skladih socialne varnosti 11,1 odstotka celotne vrednosti.

5.9.1 Podatkovni viri in metode

5.9.1.0 Uvod

Podatkovni viri so podrobno opisani v poglavju 3.1.4. Izdatki za končno potrošnjo so ocenjeni hkrati in z istimi podatkovnimi viri kot kategorije računa proizvodnje in računa ustvarjanja dohodka. Glavni viri so proračunska statistika in računovodski izkazi enot sektorja država.

5.9.1.1 Izdatki za končno potrošnjo enot sektorja država

V tabeli 5.8 so prikazane glavne kategorije proizvodnje sektorja država na ravneh centralne države, lokalne države in skladov socialne varnosti. Izdatki za končno potrošnjo so enaki proizvodnji po stroškovni metodi, zmanjšani za tržno proizvodnjo, proizvodnjo za lastno končno porabo in drugo netržno proizvodnjo. Potrošnja stalnega kapitala je opisana v poglavju 4.12, vse druge kategorije proizvodnje pa v poglavju 3.3.2.

Tabela 5.8 Kategorije proizvodnje in izdatki države za končno potrošnjo, 2001

	Država	Centralna država	Lokalna država	Skladi socialne varnosti
	mio SIT			
Proizvodnja v osnovnih cenah	1 009 558	664 706	326 550	18 302
Tržna proizvodnja, proizvodnja za lastno končno porabo in druga netržna proizvodnja	150 156	85 450	61 220	3 486
Preostala druga netržna proizvodnja – izdatki za končno potrošnjo	859 402	579 256	265 330	14 816
Vmesna potrošnja	327 891	223 342	95 412	9 137
Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	681 667	441 364	231 138	9 165
Sredstva za zaposlene	584 102	375 395	200 930	7 776
Drugi davki na proizvodnjo	24 842	17 387	7 105	350
Potrošnja stalnega kapitala	72 724	48 581	23 103	1 039
	struktura (%)			
Proizvodnja v osnovnih cenah	100,0	100,0	100,0	100,0
Tržna proizvodnja, proizvodnja za lastno končno porabo in druga netržna proizvodnja	14,9	12,9	18,7	19,0
Preostala druga netržna proizvodnja – izdatki za končno potrošnjo	85,1	87,1	81,3	81,0
Vmesna potrošnja	32,5	33,6	29,2	49,9
Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah	67,5	66,4	70,8	50,1
Sredstva za zaposlene	57,9	56,5	61,5	42,5
Drugi davki na proizvodnjo	2,5	2,6	2,2	1,9
Potrošnja stalnega kapitala	7,2	7,3	7,1	5,7

5.9.1.2 Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev

Ta kategorija izdatkov države za končno potrošnjo zajema izdatke za 17 skupin proizvodov, ki se v skladu z ESR 1995 razvrščajo med transferje tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom. Ker transferje v celoti financira država, so del izdatkov države za končno potrošnjo. Tabela 5.9 prikazuje transferje po glavnih vrstah blaga in storitev.

Tabela 5.9 Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Transferji tržnih proizvodov v naravi	98 564	100,0
Stanovanjske storitve	187	0,2
Zdravstveni proizvodi	88 980	90,3
Zdravstveno blago	56 500	57,3
Farmacevtsko blago	46 266	46,9
Drugo medicinsko blago	2 146	2,2
Terapevtski pripomočki in oprema	8 088	8,2
Zdravstvene storitve	32 480	33,0
Zunajbolnišnične zdravstvene storitve	11 634	11,8
Zunajbolnišnične zobozdravstvene storitve	738	0,7
Druge zunajbolnišnične storitve	19 422	19,7
Bolnišnične storitve	685	0,7
Storitve socialnega varstva	3 004	3,0
Izobraževalne storitve	6 392	6,5

Večina transferjev v naravi je ocenjenih na osnovi proračunske statistike in letnega poročila ZZZS. Med transferji v naravi so prikazani naslednji izdatki:

- farmacevtski proizvodi (zdravila);
- storitve prodaje farmacevtskih proizvodov na drobno;
- terapevtski in ortopedski pripomočki in oprema;
- drugi medicinski proizvodi;
- zdraviliške in z njimi povezane nastanitvene storitve;
- pogrebne storitve;
- stroški prevoza v bolnišnice in iz bolnišnic;
- tržni proizvajalci zdravstvenih storitev – zasebni zdravniki;
- domovi za starejše – tržni javni in zasebni proizvajalci.

Iz socialnih prejemkov v denarju, kot so prikazani v podatkih centralnega proračuna, so med transferje v naravi prerazvrščeni naslednji izdatki:

- darila v naravi ob rojstvu otrok;
- sredstva za zdraviliško in klimatsko zdravljenje;
- prevoz v šolo in iz šole za učence;
- doplačila za šolo v naravi;
- prehrana učencev in dijakov;
- prehrana študentov;
- regresiranje oskrbe v domovih.

Na koncu so med transferje tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev razvrščene še vse subvencije javnim tržnim proizvajalcem izobraževalnih storitev.

5.10 PRIDOBITVE MANJ ODTUJITVE OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

5.10.0 Uvod

Investicije v opredmetena osnovna sredstva tvorijo večino bruto investicij v osnovna sredstva. Kategorija zajema gradbene objekte, stroje in opremo ter gojena naravna sredstva. Osnovna sredstva so tista sredstva, ki se v proizvodnem procesu uporabljajo več kot eno leto in katerih vrednost presega 500 evrov. Statistično raziskovanje o bruto investicijah v osnovna sredstva, ki je osnovni vir za ocenjevanje te kategorije izdatkovnega BDP, podatke prikazuje tako, da so vključeni tudi transakcijski stroški kot razlika med pridobitvami in odtujitvami obstoječih osnovnih sredstev. Komponenta tako zajema nova opredmetena osnovna sredstva in stroške transakcij obstoječih opredmetenih osnovnih sredstev.

Vrednost neto pridobitev (pridobitve manj odtujitve) opredmetenih osnovnih sredstev je ocenjena na 1 110 185 mio SIT, kar je 23,1 odstotka BDP in 95,8 odstotka bruto investicij v osnovna sredstva. Tabela 5.10 prikazuje, da investicije v gradbene objekte znašajo 579 356 mio SIT ali 52,2 odstotka skupne vrednosti, investicije v stroje in opremo 524 834 mio SIT ali 47,3 odstotka, investicije v gojena naravna sredstva pa 5 995 mio SIT ali 0,5 odstotka skupne vrednosti.

Tabela 5.10 Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	1 110 185	100,0
Zgradbe in objekti	579 356	52,2
Stanovanja	160 673	14,5
Druga visoka gradnja	295 505	26,6
Nizka gradnja	123 177	11,1
Stroji in oprema	524 834	47,3
Transportna oprema	110 659	10,0
Osebni avtomobili	42 357	3,8
Druga transportna oprema	68 302	6,2
Drugi stroji in oprema	414 175	37,3
Kovinske konstrukcije	20 959	1,9
Delovni stroji	192 167	17,3
Računalniki in pisarniški stroji	77 241	7,0
Drugi električni stroji	30 422	2,7
Elektronska oprema in aparati	38 420	3,5
Medicinska oprema	19 009	1,7
Pohištvo in oprema	35 956	3,2
Gojena naravna sredstva	5 995	0,5
Osnovna čreda	3 632	0,3
Dolgoletni nasadi	2 362	0,2

V tem poglavju so opisani viri in metode ocenjevanja vseh treh skupin bruto investicij v osnovna sredstva (neto pridobitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev ter povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev) ter vrednostnih predmetov. Glavne komponente bruto investicij v osnovna sredstva, spremembe zalog in vrednostni predmeti so po dejavnostih in institucionalnih sektorjih prikazani v tabeli 5.12 na koncu tega poglavja. Pripravo ocen po dejavnostih in institucionalnih sektorjih je s svojo donacijo za leto 2003 finančno podprl Eurostat.

5.10.1 Podatkovni viri in metode

5.10.1.0 Uvod

Primarni podatkovni vir za ocenjevanje bruto investicij v osnovna sredstva je statistično raziskovanje o bruto investicijah v osnovna sredstva (INV-1), katerega rezultati so na voljo približno 12 mesecev po koncu leta. Vprašalnik raziskovanja je v skladu z zahtevami, koncepti in definicijami ESR 1995 (poglavje 11.3.2).

V drugi polovici leta 2002 je Surs z Ministrstvom za finance in Dursom podpisal dogovor, s katerim je dobil dostop do individualnih podatkov mesečnih obračunov DDV vseh enot, ki so v sistemu DDV (v sistem morajo vstopiti vse enote, ki imajo promet večji od 5 mio SIT). Mesečni obračuni prikazujejo tudi pridobitve investicijskih proizvodov, ločeno na nepremičnine in druge proizvode, tako da so agregatni podatki o investicijah na voljo tudi za tiste enote, ki niso vključene v INV-1. To je pomembno zlasti za ocenjevanje bruto investicij v osnovna sredstva samozaposlenih in pravnih oseb z manj kot 10 zaposlenimi, saj ti v raziskovanju INV-1 niso zajeti. Takšno izboljšanje podatkovnih virov je omogočilo redno pripravo ocen bruto investicij v osnovna sredstva po dejavnostih in institucionalnih sektorjih.

Dodatni podatkovni viri so raziskovanja statistike gradbeništva, podatki o registriranih motornih vozilih Ministrstva za notranje zadeve, letni računovodski izkazi drugih in določenih proračunskih uporabnikov in NPISG ter ekonomski računi za kmetijstvo, ki so vir za ocenjevanje bruto investicij v osnovna sredstva individualnih kmetov.

Proces priprave ocene bruto investicij v osnovna sredstva poteka v treh temeljnih korakih. V prvem koraku se podatki raziskovanja INV-1 prilagodijo za neodgovor in preračunajo na celotno populacijo. V drugem koraku se z dodatnimi podatkovnimi viri ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja ter v zgradbe in objekte za poslovne namene samozaposlenih. V tej fazi se v tabelah ponudbe in porabe pripravijo tudi prve ocene bruto investicij v stroje in opremo po metodi pretoka blaga. V tretjem koraku se predvsem s podatki obračunov DDV ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva majhnih nefinančnih družb in samozaposlenih, ki niso zajeti v INV-1, ocena po proizvodih pa je preverjena in dokončana v okviru tabel ponudbe in porabe. Vsi trije koraki so po proizvodih prikazani v tabeli 5.11, po institucionalnih sektorjih pa v tabeli 7.3 v sedmem poglavju.

5.10.1.1 Glavni podatkovni vir

Statistično raziskovanje o bruto investicijah v osnovna sredstva je v letu 2001 zajemalo vse pravne osebe kot investitorje, ki so imele vsaj 10 zaposlenih, z izjemo enot sektorja država, ki so bile zajete ne glede na velikost. V raziskovanje so bile vključene enote vseh institucionalnih sektorjev, razen samozaposlenih. Le-ti so bili v raziskovanje prvič vključeni v letu 2004 (investicije samozaposlenih, ki so bili vključeni v vzorec, so zajemale približno 25 odstotkov končne vrednosti bruto investicij v osnovna sredstva samozaposlenih), kar je bistveno izboljšalo oceno bruto investicij v osnovna sredstva samozaposlenih po dejavnostih in proizvodih.

Vprašalnik raziskovanja je v skladu z zahtevami ESR 1995 in zajema podrobno strukturo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev (24 skupin proizvodov), ločeno za pridobitve novih sredstev, pridobitve obstoječih sredstev in odtujitve obstoječih sredstev. Od leta 2003 dalje vprašalnik med neopredmetenimi sredstvi vsebuje tudi posebno postavko za lastno razvito programsko opremo. V okviru pridobitev in odtujitev neproizvedenih nefinančnih sredstev so posebej prikazani stroški transakcij zemljišč in izboljšave zemljišč. Vprašalnik zajema posodobitve, rekonstrukcije in prenove obstoječih sredstev, stroške transakcij ter proizvodnjo investicijskih proizvodov za lastne potrebe, vrednost osnovnih sredstev, pridobljenih s finančnim lizingom, pa razčlenjuje na nabavno vrednost in stroške financiranja (obresti). V vprašalniku so posebej prikazane tudi pridobitve in odtujitve vrednostnih predmetov.

Stopnja odgovora je sorazmerno visoka in v povprečju znaša malo manj kot 90 odstotkov. Zajetje, merjeno z razmerjem med končno vrednostjo v nacionalnih računih in vrednostjo v raziskovanju, je najvišje v sektorju država (97 odstotkov), v sektorju nefinančnih in finančnih družb pa znaša med 80 in 85 odstotki.

5.10.1.2 Zajetje in popravki podatkov iz glavnega podatkovnega vira po sektorjih

V prvem koraku ocenjevanja bruto investicij v osnovna sredstva se individualni podatki, zbrani z raziskovanjem INV-1, razčlenijo po institucionalnih sektorjih, skupinah proizvodov in dejavnostih (140 dejavnosti), popravijo za neodgovor in preračunajo na celotno populacijo (popravek za zajetje).

Podatki raziskovanja za sektor država se popravijo za neodgovor in preračunajo na celotno populacijo na osnovi podatkov računovodskih izkazov. Računovodski izkazi za enote države prikazujejo bruto investicije v osnovna sredstva po glavnih skupinah proizvodov, vključno s pridobitvami in z odtujitvami obstoječih sredstev ter zemljišč. Skupna vrednost bruto investicij v osnovna sredstva ter neto pridobitev vrednostnih predmetov za sektor država je v letu 2001 ocenjena na 151 633 mio SIT, od česar so 4 794 mio SIT (3,2 odstotka) popravki za neodgovor.

Zajetje NPISG v raziskovanju je najslabše med vsemi institucionalnimi sektorji (približno 40 odstotkov). Popravki za zajetje delno temeljijo na podatkih računovodskih izkazov, delno pa na številu zaposlenih. Kot dodatni vir za korekcije in usklajevanje se uporabljajo tudi podatki statistike gradbeništva po vrstah zgradb, kar zlasti velja za verske organizacije, ki v raziskovanju niso zajete. Končna vrednost bruto investicij v osnovna sredstva in neto pridobitev vrednostnih predmetov za NPISG je ocenjena na 8 787 mio SIT, od česar je 5 067 mio SIT ali 57,7 odstotka popravkov za zajetje.

Zajetje finančnih družb v raziskovanju je približno 82-odstotno. Največje je v denarnem posredništvu (SKD 65.1, 93-odstotno) in v zavarovalništvu (SKD 66, 95-odstotno), najmanjše pa v drugem denarnem posredništvu (SKD 65.2, 69-odstotno) in v pomožnih dejavnostih v finančnem posredništvu (SKD 67, 78-odstotno). Popravki za zajetje temeljijo na podatkih obračunov DDV (za 65.21 Finančni lizing) in na zaposlenosti. Bruto investicije v osnovna sredstva in neto pridobitve vrednostnih predmetov za finančne družbe so ocenjene na 40 436 mio SIT, od česar je 7 087 mio SIT (17,5 odstotka) popravkov za zajetje.

Končna vrednost bruto investicij v osnovna sredstva za državo, NPISG in finančne družbe tako temelji na podatkih INV-1 in popravkih za zajetje. Za te sektorje je vrednost investicij vsota pridobitev novih osnovnih sredstev (skupaj z rabljenimi sredstvi iz uvoza) in pridobitev obstoječih sredstev, zmanjšana za odtujitve obstoječih sredstev. Povečanja vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev pri tem zajemajo stroške transakcij zemljišč in vrednost izboljšav zemljišč.

Bruto investicije v osnovna sredstva in neto pridobitve vrednostnih predmetov za nefinančne družbe so po podatkih INV-1 ocenjene na 601 290 mio SIT. Vrednost je enaka pridobitvam novih sredstev, razen pri stanovanjih, osebnih avtomobilih in računalnikih. Pri teh treh proizvodih vrednost bruto investicij v osnovna sredstva zajema tudi pridobitve manj odtujitve obstoječih sredstev, saj se navadno samo ti trije proizvodi prodajajo gospodinjstvom. Za transakcije vseh preostalih obstoječih investicijskih proizvodov se predpostavlja, da se odvijajo samo v okviru poslovnega sektorja, zato se upoštevajo samo pridobitve novih proizvodov. Pridobitve novih osebnih avtomobilov se ne zmanjšajo samo za prodaje obstoječih avtomobilov, pač pa tudi za 30 odstotkov vrednosti nabave novih vozil v poslovnem sektorju (zasebna raba službenih vozil), kar je v celoti razporejeno med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo.

5.10.1.3 Bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja ter v zgradbe za poslovne namene samozaposlenih

V drugem koraku ocenjevanja bruto investicij v osnovna sredstva po dejavnostih, sektorjih in skupinah proizvodov se ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja ter v zgradbe in objekte za poslovne namene samozaposlenih. Skupna vrednost teh proizvodov znaša 209 130 mio SIT ali 18,0 odstotka končne vrednosti bruto investicij v osnovna sredstva in vrednostnih predmetov, od tega so 30 853 mio SIT investicije gospodinjstev v kmetijstvu, 141 003 mio SIT v stanovanja in 37 274 mio SIT v zgradbe in objekte za poslovne namene samozaposlenih.

Bruto investicije v osnovna sredstva samozaposlenih v primarni kmetijski proizvodnji (individualni kmetje) so ocenjene s podatki ekonomskih računov za kmetijstvo.

Ocena bruto investicij gospodinjstev v stanovanja je razdeljena v štiri glavne skupine:

- gradnjo za lastne potrebe – 112 048 mio SIT;
- nakupe novih stanovanj, modernizacije in velike obnove – 12 256 mio SIT;
- nakupe novih individualnih hiš na trgu – 7 533 mio SIT;
- stroške transakcij pri nakupih in prodajah obstoječih individualnih hiš in stanovanj – 9 166 mio SIT.

Primarni podatkovni vir za ocenjevanje je statistika gradbeništva o gradbenih in uporabnih dovoljenjih, za preverjanje pa se uporabljajo še podatki APG in podatki obračunov DDV.

Gradnja individualnih hiš in poslovnih zgradb za lastne potrebe je neodvisna proizvodna dejavnost gospodinjstev, ki ustvarja dodano vrednost v višini ocenjene vrednosti dela za lastne potrebe. Proizvodnja je ocenjena s podatki o gradbenih dovoljenjih in temelji na oceni povprečnega trajanja gradnje. Model temelji na predpostavkah, da je za individualno hišo povprečna doba gradnje 3,25 leta, za poslovno zgradbo pa eno leto. V modelu se uporabljajo podatki o številu individualnih hiš (posebej garaže in počitniška stanovanja), o uporabni površini in povprečni ceni gradnje na kvadratni meter. Podatki o dokončanih individualnih hišah in o nedokončanih hišah na začetku in koncu leta se zbirajo letno v okviru gradbene statistike, z njimi se oceni gradbena vrednost dokončanih in nedokončanih zgradb. Podoben model se uporablja za različne vrste zgradb za poslovne namene samozaposlenih. Na koncu se h gradbeni vrednosti obeh gradbenih dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe doda vrednost lastnega dela (v povprečju je ocenjeno na 12 odstotkov). Bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev so enake proizvodnji gradbenih dejavnosti za lastne potrebe.

Ocene za nakupe novih stanovanj, modernizacije in velike obnove, ki jih opravijo gospodinjstva, temeljijo na podatkih statistike gradbeništva. K novim stanovanjem, ki jih kupijo gospodinjstva, se dodajo tudi obstoječa stanovanja, ki jih gospodinjstvom prodajo drugi sektorji (ta komponenta je enaka razliki med vrednostjo obstoječih stanovanj, ki jih prodajo pravne osebe, in vrednostjo obstoječih stanovanj, ki jih kupijo pravne osebe, po podatkih INV-1).

Vrednost novih individualnih hiš, ki jih kupijo gospodinjstva neposredno na trgu, je ocenjena s podatki statistike gradbeništva in v končni fazi usklajena s podatki obračunov DDV. Med investicijskimi proizvodi so namreč samo stanovanja obdavčena z nižjo stopnjo DDV (8 odstotkov), obračuni DDV pa prodaje končnim potrošnikom prikazujejo ločeno po davčnih stopnjah (8 in 19 odstotkov).

Na koncu se dodajo stroški transakcij pri nakupih in prodajah obstoječih individualnih hiš in stanovanj ter vseh drugih zgradb med gospodinjstvi. V to komponento so vključene posredniške in pravne storitve ter 2-odstotni davek na transakcije nepremičnin, ki ga plačajo gospodinjstva. Skupni transakcijski stroški so ocenjeni med 5 in 7 odstotkov vrednosti celotnih transakcij obstoječih nepremičnin med gospodinjstvi (glede na 2-odstotni davek na transakcije nepremičnin, ki ga plačajo gospodinjstva).

5.10.1.4 Bruto investicije v osnovna sredstva ter tabele ponudbe in porabe

Bruto investicije v osnovna sredstva po skupinah proizvodov so v drugem koraku predhodno, v tretjem pa dokončno preverjene in usklajene v tabelah ponudbe in porabe, kar da končno oceno bruto investicij v osnovna sredstva. S tem je ocenjen preostanek končne vrednosti, ki znaša 149 571 mio SIT ali 12,9 odstotka.

Izračun investicij v opremo po metodi pretoka blaga v tabelah ponudbe in porabe temelji na podrobnih podatkih o uvozu, izvozu in domači proizvodnji po skupinah proizvodov. Izračun je narejen na šestmestni ravni klasifikacije CPA, na kateri so opredeljeni tudi investicijski proizvodi. Podatki o domači proizvodnji so na voljo v letnem statističnem raziskovanju industrije, podatki o uvozu in izvozu pa v statistiki zunanje trgovine. Vrednost razpoložljivih investicijskih proizvodov je najprej izračunana v osnovnih cenah, z uporabo ocenjenih marž in ustreznih davčnih stopenj pa v kupčevih cenah. Rezultati se primerjajo s podatki INV-1 in uporabijo pri drugem koraku ocenjevanja bruto investicij v osnovna sredstva. V tabele ponudbe in porabe so vključeni tudi stroški transakcij, ki so ocenjeni posebej.

Usklajevanje v tabelah je razdeljeno na zgradbe in druge gradbene objekte, transportno opremo ter druge stroje in opremo. Za usklajevanje investicij v transportno opremo se uporabljajo tudi podatki o registriranih motornih vozilih po vrstah in po enotah. Osebni avtomobili se usklajujejo z izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, kamor so razporejene vse odtujitve obstoječih (rabljenih) osebnih vozil skupaj s 30 odstotki novih avtomobilov poslovnega sektorja zaradi zasebne rabe. Z nakupi gospodinjstev se usklajujejo tudi pridobitve manj odtujitve novih in obstoječih (starih) stanovanj pri pravnih osebah.

5.10.1.5 Podatki obračunov DDV in bruto investicije v osnovna sredstva po dejavnostih

149 571 mio SIT ali 12,9 odstotka celotne vrednosti bruto investicij v osnovna sredstva in vrednostnih predmetov je v drugem koraku predhodno, v tretjem pa dokončno usklajenih in ocenjenih v okviru tabel ponudbe in porabe. Znesek predstavlja bruto investicije v osnovna sredstva majhnih nefinančnih družb in bruto investicije samozaposlenih v tista osnovna sredstva, ki niso zgradbe. Na osnovi podatkov iz obračunov DDV je skupna vrednost razporejena samozaposlenim in nefinančnim družbam.

Podatki o investicijah iz obračunov DDV, ki so razčlenjeni po institucionalnih sektorjih in po dejavnostih, se prikažejo za dve skupini. V prvi skupini so enote, ki so zajete v INV-1, v drugi pa enote, ki v raziskovanju niso zajete. S tem se ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva po dejavnostih za samozaposlene in za tiste nefinančne družbe, ki niso vključene v INV-1. Vrednost investicijskih proizvodov, ki še ni bila razdeljena med sektorje, se v višini 67 426 mio SIT razporedi gospodinjstvom, preostanek (82 145 mio SIT) pa je pripisan nefinančnim družbam. Razdelitev se po dejavnostih naredi za glavne skupine proizvodov, po institucionalnih sektorjih pa za podrobne skupine proizvodov.

Vrednost investicij sektorja gospodinjstev v zgradbe (razen v kmetijstvu) se po dejavnostih razporedi sorazmerno glede na podatke iz obračunov DDV o investicijah v nepremičnine. Vrednost investicij samozaposlenih v druge proizvode (67 426 mio SIT) se po dejavnostih razporedi sorazmerno glede na podatke iz obračunov DDV o investicijah v druge proizvode, ki so predhodno prilagojeni za dejavnosti, izvzete iz sistema DDV (v glavnem zdravstvene storitve). Ta razporeditev je narejena v dveh korakih: v prvem so skupne bruto investicije v osnovna sredstva razporejene po dejavnostih, v drugem pa so agregatni podatki po dejavnostih razčlenjeni še na glavne skupine proizvodov (transportno opremo, druge stroje in opremo ter neopredmetena osnovna sredstva). Nekateri proizvodi (računalniki in pisarniški stroji, elektronska oprema in aparati, programska oprema, vrednostni predmeti) so pri tem ocenjeni in prikazani posebej (tabela 5.11).

Enako so po dejavnostih razporejene tudi bruto investicije v osnovna sredstva majhnih nefinančnih družb: najprej je skupna vrednost na osnovi obračunov DDV razporejena po dejavnostih, nato pa so vrednosti po dejavnostih razčlenjene še na glavne skupine proizvodov.

Tabela 5.11 Popravki glavnega podatkovnega vira za ocenjevanje bruto investicij v osnovna sredstva in vrednostnih predmetov, 2001

	Skupaj	Glavni podatkovni vir INV-1	Popravki za zajetje	Stanovanja, ekonomski računi za kmetijstvo, zgradbe	Tabele ponudbe in porabe, drugi popravki
Bruto investicije v osnovna sredstva in vrednostni predmeti	1 160 846	785 196	16 948	209 130	149 571
Bruto investicije v osnovna sredstva	1 158 679	783 226	16 932	209 130	149 391
Pridobitve manj odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	1 110 185	738 240	15 561	208 806	147 578
Zgradbe in objekti	579 356	354 133	6 879	187 263	31 081
Stanovanja	160 673	13 934	527	141 003	5 208
Druška visoka gradnja	295 505	219 641	5 369	45 644	24 852
Nizka gradnja	123 177	120 559	982	615	1 021
Stroji in oprema	524 834	383 157	8 680	16 296	116 701
Transportna oprema	110 659	50 896	4 394	8 020	47 350
Osebnih avtomobilov	42 357	23 765	4 069		14 523
Druška transportna oprema	68 302	27 131	324	8 020	32 827
Druški stroji in oprema	414 175	332 262	4 286	8 275	69 352
Kovinske konstrukcije	20 959	17 446	27		3 486
Delovni stroji	192 167	155 787	434	8 275	27 671
Računalniki in pisarniški stroji	77 241	59 183	2 075		15 984
Druški električni stroji	30 422	18 603	42		11 778
Elektronska oprema in aparati	38 420	35 742	232		2 446
Medicinska oprema	19 009	11 769	200		7 040
Pohištvo in oprema	35 956	33 733	1 277		946
Gojena naravna sredstva	5 995	949	2	5 248	-204
Osnovna čreda	3 632	598		3 253	-219
Dolgoletni nasadi	2 362	352	2	1 994	14
Pridobitve manj odtujitve neopredmetenih osnovnih sredstev	42 787	40 472	1 268	0	1 048
Programska oprema	21 124	19 699	582		843
Izvirna literarna in umetniška dela	1 381	1 310	71		0
Druška neopredmetena osnovna sredstva	20 282	19 463	615		205
Povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev	5 707	4 515	103	325	765
Izboljšave zemljišč	2 429	1 349	101		767
Stroški transakcij	3 278	3 166	2	113	-3
Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	2 167	1 970	16		180

Tabela 5.12 Bruto investicije po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001

	Bruto investicije	Bruto investicije v osnovna sredstva	Opređena osnovna sredstva	Neopređena osnovna sredstva	Povečanje vrednosti neproizvedenih denarnih sredstev	Spremembe zalog	Dokončani proizvodi	Nedokončana proizvodnja	Trgovsko blago	Surovine in material	Pridobitve manj odtujive vrednostnih predmetov
	1=2+6+11	2=3+4+5	3	4	5	6=7+8+9+10	7	8	9	10	11
mio SIT											
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	34 619	40 613	39 409	101	1 102	-5 995	-5 602	-217	88	-265	2
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	33 036	39 229	38 049	78	1 102	-6 193	-5 628	-421	109	-254	0
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	1 583	1 384	1 360	23	0	198	25	204	-21	-10	2
B Ribištvo	69	118	118	0	0	-49	1	-61	14	-3	0
C Rudarstvo	5 749	7 119	7 018	99	2	-1 369	-1 386	28	152	-164	0
10 Pridobivanje premoga in lignita, šote	3 732	5 335	5 306	29	1	-1 603	-1 537	0	0	-66	0
12 Pridobivanje uranovih in torijevih rud	25	23	11	12	0	2	0	0	0	2	0
13 Pridobivanje rud	12	13	13	0	0	-2	0	0	0	-2	0
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	1 980	1 747	1 687	59	1	233	151	28	152	-98	0
D Predelovalne dejavnosti	269 426	268 251	260 344	7 434	473	785	4 737	-588	1 117	-4 481	390
DA Proizvodnja hrane, pijač in tobaka	26 296	29 963	29 306	645	11	-3 705	-2 403	397	438	-2 136	37
17 Proizvodnja tekstilij	7 419	8 577	8 296	276	4	-1 158	10	-691	-60	-417	0
18 Proizvodnja oblačil; proizvod. krznenih izdelkov	3 306	2 305	2 134	170	1	1 001	615	128	390	-131	0
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	3 729	3 420	3 110	310	0	309	739	431	-577	-284	0
20 Obdelava in predelava lesa	9 675	10 096	9 958	132	7	-436	691	-125	-165	-837	14
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	11 454	11 669	11 268	356	45	-215	-262	23	11	12	1
22 Založništvo, tiskarstvo	12 393	13 064	12 267	527	270	-671	-325	6	-77	-275	0
23 Proizvodnja koks, naftnih derivatov	7	406	404	2	0	-399	-370	-21	2	-9	0
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	30 039	28 593	27 322	1 255	16	1 341	2 944	-38	-118	-1 447	106
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	21 728	22 191	22 078	102	10	-463	-22	-303	82	-220	0
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izd.	12 780	10 905	10 715	187	3	1 874	1 437	152	-205	490	0
27 Proizvodnja kovin	16 347	17 496	17 241	254	1	-1 153	578	-1 902	-105	276	4
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov	30 598	29 421	28 937	455	29	1 107	574	244	110	178	69
29 Proizvodnja strojev in naprav	29 039	29 565	28 530	1 011	24	-627	-699	561	55	-544	101
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	3 221	3 156	3 068	87	0	65	25	-41	147	-66	0

Tabela 5.12 Bruto investicije po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Bruto investicije	Bruto investicije v osnovna sredstva	Opremenjena osnovna sredstva	Neopredmetna osnovna sredstva	Povečanje vrednosti proizvedenih nefinančnih sredstev	Spremembe zalog	Dokončani proizvodi	Nedokončana proizvodnja	Trgovsko blago	Surovine in material	Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov
	1=2+6+11	2=3+4+5	3	4	5	6=7+8+9+10	7	8	9	10	11
						mio SIT					
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	13 735	13 551	13 092	434	26	183	241	-322	237	27	1
32 Proizvodnja radijskih, TV, komunikac. naprav	6 594	4 684	4 315	362	6	1 911	-265	300	542	1 334	0
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih instrum.	5 948	5 708	5 598	109	2	233	-14	74	184	-11	7
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolice in polprikolice	11 417	10 545	9 963	575	8	872	1 074	5	105	-312	0
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	2 275	1 333	1 295	37	0	942	-230	825	101	247	0
36 Proizvodnja pohištva in druge pred. dejavnosti	9 415	9 522	9 378	140	4	-157	406	-288	74	-349	50
37 Reciklaža	2 012	2 081	2 069	9	4	-69	-7	-1	-53	-9	0
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	55 807	58 694	56 633	1 836	224	-2 887	2	-402	-7	-2 480	0
40 Oskrba z el. energijo, plinom, paro, toplo vodo	38 250	40 813	39 145	1 563	104	-2 563	-3	-25	-53	-2 482	0
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	17 557	17 881	17 488	273	120	-324	5	-377	46	2	0
F Gradbeništvo (45)	42 120	40 452	39 556	621	276	1 617	-780	2259	243	-105	50
G Trgovina, popravila	119 488	116 767	113 468	2 866	432	2 625	-343	-878	3 771	74	97
50 Prodaja in popr. mot. vozil; trgovina z mot. gorivi	26 078	26 730	26 308	369	53	-654	-5	5	-593	-61	2
51 Posredništvo in trgovina na debelo	51 381	47 720	46 169	1 244	306	3 569	227	-595	3 777	160	92
52 Trgovina na drobno; popr. izdelkov široke porabe	42 029	42 317	40 991	1 253	73	-290	-564	-288	587	-25	2
H Gostinstvo (55)	24 233	23 670	23 348	257	64	559	372	126	-51	112	5
I Promet, skladiščenje in zveze	130 499	129 955	122 896	6 776	284	424	332	-410	170	333	120
60 Kopenski promet; cevovodni transport	62 055	61 726	60 763	956	6	329	-3	30	154	148	0
61 Vodni promet	64	41	40	1	0	23	0	0	0	23	0
62 Zračni promet	459	495	470	26	0	-37	0	0	0	-37	0
63 Pomožne promet. dej.; potovalne in turistične org.	17 919	17 965	17 376	569	20	-107	334	-442	91	-90	61
64 Pošta in telekomunikacije	50 002	49 728	44 248	5 223	257	216	0	2	-75	289	59
J Finančno posredništvo	43 427	42 572	39 460	3 043	70	766	-1	-319	1 090	-3	88
65 Finančno posredništvo	37 277	36 282	33 799	2 418	64	920	0	-225	1 143	2	76
66 Zavarovalništvo in dejavnost pokojninskih skladov	4 814	4 802	4 329	471	2	0	0	0	0	0	12
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	1 336	1 488	1 332	153	4	-153	-1	-94	-53	-5	1

Tabela 5.12 Bruto investicije po dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001 (nadaljevanje)

	Bruto investicije	Bruto investicije v osnovna sredstva	Opremenjena osnovna sredstva	Neopredmetna osnovna sredstva	Povečanje vrednosti neproizvedenih nefinancijskih sredstev	Spremembe zalog	Dokončani proizvodi	Nedokončana proizvodnja	Trgovsko blago	Surovine in material	Pridobitve manj odčitave vrednostnih predmetov
	1=2+6+11	2=3+4+5	3	4	5	6=7+8+9+10	7	8	9	10	11
	mio SIT										
K Poslovanje z nepremičninami, najem in posl. storitve	197 366	196 117	192 626	3 406	84	559	768	-457	1 006	-758	690
70 Poslovanje z nepremičninami	150 192	148 431	148 310	118	3	1 759	-1 404	3 270	1 126	-1 232	1
71 Dejanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	1 579	1 546	1 540	6	0	33	4	3	24	2	0
72 Obdelava poklatkov in s tem povezane dejavnosti	4 613	4 296	4 068	228	1	312	52	0	170	90	4
73 Raziskovanje in razvoj	2 793	2 804	2 641	162	0	-12	8	-106	28	59	1
74 Druge poslovne dejavnosti	38 190	39 040	36 068	2 892	80	-1 534	2 108	-3 624	-341	323	684
L Javna uprava in obramba, obvezna soc. varnost (75)	146 756	146 139	130 197	13 554	2 389	84	84	0	0	0	532
M Izobraževanje (80)	20 009	19 858	18 997	850	11	143	140	1	3	-1	7
N Zdravstvo in socialno varstvo (85)	32 185	32 142	31 715	406	20	40	6	43	-25	16	3
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	36 727	36 213	34 399	1 538	277	332	32	169	-24	155	182
90 Dejavnosti javne higijene	5 171	5 165	4 929	38	198	6	-1	6	-11	12	0
91 Dejavnosti združenj, organizacij	6 857	6 878	6 393	473	11	-27	-27	0	0	0	7
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	19 561	19 027	17 959	1 002	66	358	48	163	4	143	176
93 Druge storitvene dejavnosti	5 138	5 143	5 117	25	1	-5	12	0	-18	0	0
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj dejavnosti	1 158 480	1 158 679	1 110 185	42 787	5 707	-2 366	-1 639	-705	7 547	-7 569	2 167
Neфинančne družbe	685 970	682 067	646 075	32 143	3 850	2 535	2 964	680	6 457	-7 567	1 368
Finančne družbe	41 202	40 347	37 284	3 015	48	766	-1	-319	1 090	-3	88
Država	151 871	150 879	142 805	6 654	1 420	238	238	0	0	0	754
Gospodinjstva	270 593	276 605	275 833	447	325	-5 964	-4 898	-1 065	0	0	-49
NPISG	8 845	8 781	8 187	528	65	59	59	0	0	0	6

5.11 PRIDOBITVE MANJ ODTUJITVE NEOPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

5.11.0 Uvod

Pridobitve manj odtujitve neopredmetenih osnovnih sredstev so po ESR 1995 nova kategorija bruto investicij v osnovna sredstva. Ocenjene so na osnovi statističnega raziskovanja INV-1, ki za neopredmetena osnovna sredstva prikazuje tri proizvode: programsko opremo, izvirna literarna in umetniška dela ter druga neopredmetena osnovna sredstva. Zadnjo skupino v glavnem sestavlja investicijska projektna dokumentacija; ta predstavlja znaten del investicijskih izdatkov pri gradnji novih avtocest. Skupna vrednost pridobitev manj odtujitev neopredmetenih osnovnih sredstev je ocenjena na 42 787 mio SIT, kar je 3,7 odstotka bruto investicij v osnovna sredstva in 0,9 odstotka BDP. Investicije v programsko opremo znašajo 21 124 mio SIT ali 0,4 odstotka BDP, investicije v izvirna literarna in umetniška dela 1 381 mio SIT, v druga neopredmetena osnovna sredstva pa 20 282 mio SIT.

5.11.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode so enaki kot pri ocenjevanju neto pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev (poglavje 5.10). Popravki za zajetje so pri programski opremi narejeni sorazmerno glede na popravke pri strojni opremi, razen pri majhnih podjetjih (tabela 5.11), pri katerih so sorazmerno precej manjši. Proizvodnja programske opreme za lastne potrebe je bila kot samostojna postavka v INV-1 prvič prikazana v letu 2003, vendar pa so rezultati slabi, saj naj bi bilo lastno razvite samo 4 odstotke celotne programske opreme. Pri glavni reviziji BDP 2005 bo zato ta komponenta ocenjena na osnovi števila zaposlenih računalniških strokovnjakov (poglavje 7.5).

5.12 POVEČANJE VREDNOSTI NEPROIZVEDENIH NEFINANČNIH SREDSTEV

5.12.0 Uvod

Za povečanje vrednosti neproizvedenih nefinančnih sredstev so v INV-1 prikazane tri postavke, in sicer stroški prenosa lastništva zemljišč, transakcije patentov in licenc ter vrednost izboljšav zemljišč. Skupna vrednost te kategorije bruto investicij v osnovna sredstva je ocenjena na 5 707 mio SIT, od česar so 2 976 mio SIT stroški prenosa lastništva zemljišč, 2 429 mio SIT so izboljšave zemljišč, 302 mio SIT pa stroški prenosa lastništva patentov in licenc.

5.12.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode so enaki kot pri ocenjevanju neto pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev (poglavje 5.10). V raziskovanju INV-1 so ločeno prikazani stroški prenosa lastništva zemljišč in vrednost nakupov zemljišč, enako razmerje kot pri zemljiščih pa se nato uporabi tudi za oceno stroškov prenosa lastništva patentov. Stroškom prenosa lastništva se na koncu doda tudi vrednost davka na transakcije nepremičnin. Vrednost izboljšav zemljišč, ki jih opravijo gospodinjstva, je ocenjena s podatki ekonomskih računov za kmetijstvo. Raziskovanja rudišč kot bruto investicije v osnovna sredstva za Slovenijo ne pridejo v poštev, ker v državi ni neodkritih rudnih nahajališč.

5.13 SPREMEMBE ZALOG

5.13.0 Uvod

Ocena sprememb zalog je v celoti pripravljena s podatkovnimi viri in v okviru ocenjevanja BDP po proizvodni metodi na podrobni ravni dejavnosti (poglavje 3.2.5), večina kategorije pa je ocenjena za nefinančne družbe. Spremembe zalog v kmetijski proizvodnji gospodinjstev, ki so ocenjene s podatki ekonomskih računov za kmetijstvo, zajemajo lastno proizvedeno krmo in živali, razen osnovne črede. V letu 2001 so spremembe zalog ocenjene na -2 366 mio SIT.

Tabela 5.13 Spremembe zalog po institucionalnih sektorjih in po vrstah, 2001

	Skupaj	Nefinančne družbe	Finančne družbe	Država	Gospodinjstva	NPISG
	mio SIT					
Skupaj	-2 366	2 535	766	238	-5 964	59
Dokončani proizvodi	-1 639	2 964	-1	238	-4 898	59
Nedokončana proizvodnja	-705	680	-319		-1 065	
Surovine in material	-7 569	-7 567	-3			
Trgovsko blago	7 547	6 457	1 090			

5.13.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri so letni računovodski izkazi, ki vrednost zalog po vrstah (dokončani proizvodi, nedokončana proizvodnja, surovine in material ter trgovsko blago) prikazujejo na začetku in koncu leta. Vrednost zalog, ki je prikazana v izkazih, se nato po dejavnostih in vrstah preračuna (deflacionira/inflacionira) na povprečne cene leta, sprememba zalog pa izračuna kot razlika med preračunano vrednostjo na koncu leta, zmanjšano za preračunano vrednost na začetku leta. S tem se iz vrednosti zalog izločijo vsi dobički iz lastnine na zalogah (poglavje 3.2.5).

5.14 PRIDOBITVE MANJ ODTUJITVE VREDNOSTNIH PREDMETOV

5.14.0 Uvod

Vrednostni predmeti se pridobijo in posedujejo predvsem kot hranilci vrednosti in se načeloma ne uporabljajo v proizvodnem procesu. V raziskovanju INV-1 so nakupi in prodaje vrednostnih predmetov prikazani posebej, zajemajo pa dragocene kovine in kamne, nakit, umetniška dela, starine ipd. Skupna vrednost pridobitev manj odtujitev vrednostnih predmetov je ocenjena na 2 167 mio SIT, kar je 0,2 odstotka skupne vrednosti bruto investicij.

5.14.1 Podatkovni viri in metode

Podatkovni viri in metode so opisani v poglavju 5.10. V skladu z opredelitvami v INV-1 vrednost pridobitev vrednostnih predmetov vključuje tudi stroške prenosa lastništva, ki bremenijo kupca, vrednost odtujitev pa stroškov prenosa lastništva, ki jih plača prodajalec, ne zajema. Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov kot kategorija izdatkovnega BDP tako zajemajo stroške prenosa lastništva in vrednost trgovskih marž. Pri tem je treba omeniti, da so v raziskovanju prikazane v glavnem samo pridobitve, saj je vrednost odtujitev zanemarljiva.

5.15 IZVOZ BLAGA

5.15.0 Uvod

V letu 2001 je izvoz blaga znašal 2 270 941 mio SIT, kar je 47,3 odstotka BDP in 82,7 odstotka celotnega izvoza blaga in storitev. Kategorija zajema izvoz blaga po podatkih statistike zunanje trgovine (2 247 589 mio SIT ali 99,0 odstotka skupne vrednosti) ter popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance (23 352 mio SIT oziroma 1,0 odstotka skupne vrednosti). Tabela 5.14 prikazuje vrednost in strukturo izvoza blaga in storitev za leto 2001.

Tabela 5.14 Izvoz blaga in storitev, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Izvoz blaga in storitev	2 745 667	100,0
Blago	2 270 941	82,7
Blago po podatkih statistike zunanje trgovine	2 247 589	81,9
Popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance	23 352	0,9
Storitve	474 726	17,3
Turizem	240 217	8,7
Druge storitve	234 509	8,5
Transportne storitve	121 585	4,4
Komunikacijske storitve	8 207	0,3
Gradbene storitve	17 155	0,6
Zavarovalne storitve	1 850	0,1
Finančne storitve	2 649	0,1
PMSFP	1 199	0,0
Računalniške in informacijske storitve	15 560	0,6
Licence, patenti in avtorske pravice	3 501	0,1
Druge poslovne storitve	58 067	2,1
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve	3 908	0,1
Vladne storitve	828	0,0

5.15.1 Izvoz blaga po podatkih statistike zunanje trgovine

Statistika zunanje trgovine (za izvoz in uvoz) temelji na podatkih carinskih deklaracij, ki jih Sursu posreduje Curs. Enota opazovanja je vsaka izvozna in uvozna pošiljka, ki se glede na metodološka priporočila vključuje v zajetje in je enotna glede vrste blaga ter države namena oziroma porekla in za katero je izpolnjena carinska deklaracija v skladu s Pravilnikom o uporabi listin v carinskem postopku. Pošiljke so zajete ne glede na statistično vrednost ali neto maso (statistični prag ni določen).

Statistika zunanje trgovine se spremlja po razširjeni definiciji specialne trgovine; ta poleg rednih izvoznih in uvoznih transakcij vključuje tudi aktivne in pasivne posle oplemenitenja ter posle oplemenitenja, ki se izvajajo v prostih carinskih conah.

Statistika določa zajetje transakcij glede na vrsto carinskega postopka, do določene mere pa se upošteva tudi vrsta posla.

Izvoz zajema:

- blago, izvoženo iz Slovenije, ki izvira iz proizvodnje v Sloveniji oziroma iz notranjega blagovnega prometa;
- izvoz pridobljenih proizvodov po uvozu zaradi proizvodnje za izvoz (sistem odloga);
- izvoz pridobljenih proizvodov po uvozu zaradi proizvodnje za izvoz (sistem povračila);
- blago, začasno izvoženo zaradi oplemenitenja.

Uvoz zajema:

- blago, uvoženo v Slovenijo, ki je bilo sproščeno v prosti promet in deklarirano za domačo porabo;
- blago, uvoženo zaradi proizvodnje za izvoz (sistem odloga);
- blago, uvoženo zaradi proizvodnje za izvoz (sistem povračila);
- blago, uvoženo po oplemenitju.

Statistika zunanje trgovine ne zajema začasnega uvoza in izvoza blaga, ki se bo v določenem času vrnilo v nespremenjenem stanju, storitev, popravil, denarja kot plačilnega sredstva, denarnega zlata, oskrbe tujih vozil z gorivom v Sloveniji in slovenskih vozil v tujini, uvoza blaga za tuja veleposlaništva v Sloveniji, osebne prtljage potnikov, komercialnih vzorcev in poštnih pošiljk manjše vrednosti.

Izvoz je vrednoten po cenah fob, uvoz pa po cenah cif. Statistično vrednost blaga v slovenskih tolarjih franko slovenska meja izračuna deklarant tako, da (1) fakturno vrednost pretvori v nacionalno valuto z deviznim tečajem, ki ga uporablja Curs, in jo (2) poveča ali zmanjša za stroške prevoza, natovarjanja in zavarovanja glede na pogoje dobave, prikazane v pogodbi. Tako izračunano statistično vrednost nato Surs preračuna po tekočih tečajih, ki so veljali na dan predložitve carinske deklaracije.

Statistika zunanje trgovine je podrobneje opisana v poglavju 11.3.3.

5.15.2 Popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance

Popravek za zajetje izvoza blaga v plačilni bilanci zajema izvoženo blago, za katerega se carinske deklaracije ne izdelajo (npr. izvoz knjig, strokovne literature, prodaja blaga tujcem, blago, prodano v pristaniščih in na letališčih prevoznikom, če carinske deklaracije niso bile izdelane), izvoz blaga iz popravil, odpise in pripise razlik v vrednosti ter izvoz blaga v okviru izvajanja investicijskih del (gradbeni material). Podatkovni vir za vse postavke je sistem poročanja o transakcijah s tujino (ITRS).

ITRS je eden glavnih virov za izdelavo plačilne bilance. Je zaprt sistem brez praga poročanja. Poročanje o nerezidenčnih računih (le-to pojasnjuje spremembe sredstev ali obveznosti v računu kapitala in finančnem računu) je integrirano s poročanjem o transakcijah preko teh računov (le-te načeloma pojasnjujejo spremembe v tekočem računu). Na vprašalnikih, ki se uporabljajo za poročanje, mora biti stanje vseh nerezidenčnih računov na koncu poročevalskega obdobja enako stanju na začetku obdobja, povečanemu za prilivne transakcije in zmanjšanemu za odlivne transakcije. Transakcije se glede na opise, ki jih o značilnostih transakcij posredujejo bančne stranke, razvrščajo v več kot 300 skupin. ITRS je podrobneje opisan v poglavju 11.3.4.

5.16 IZVOZ STORITEV

Izvoz storitev je v letu 2001 znašal 474 726 mio SIT, kar je 9,9 odstotka BDP in 17,3 odstotka celotnega izvoza blaga in storitev. V nacionalnih računih je izvoz storitev razdeljen v dve glavni kategoriji, in sicer izvoz turizma (izdatki nerezidentov v Sloveniji, 50,6 odstotka celotne vrednosti) in izvoz drugih storitev (49,4 odstotka). Podatkovni vir za obe kategoriji je plačilna bilanca, izjema so samo PMSFP, za katere se v nacionalnih računih pripravi posebna ocena (deveto poglavje). Izvoz storitev po vrstah je prikazan v tabeli 5.14.

Izdatki nerezidentov v Sloveniji (izvoz turizma) so v plačilni bilanci ocenjeni za zdravstvene storitve, izobraževalne storitve in druge izdatke. Prva in druga postavka v celoti temeljita na ITRS, zadnja pa na modelu, za katerega se uporabljajo naslednji podatkovni viri:

- letno raziskovanje o prostocarinskih prodajalnah: raziskovanje zajema vseh 12 prostocarinskih prodajaln v Sloveniji, izvaja ga Banka Slovenije in prikazuje prihodke od prodaje po glavnih skupinah blaga ter glede na prodajo rezidentom in nerezidentom, nabava trgovskega blaga pa je prikazana ločeno glede na izvor (domače in uvoženo blago). Podatki se uporabljajo za ocenjevanje prodaje blaga nerezidentom v prostocarinskih prodajalnah in carinskih skladiščih;
- ITRS za plačila nerezidentov slovenskim turističnim agencijam, neto dvige tolarjev z nerezidenčnih računov, izdatke nerezidentov v igralnicah, plačila s kreditnimi karticami in prodajo tolarjev nerezidentom v tujini;
- število cestnih mejnih prehodov tujih potnikov in povprečno število nočitev tujih turistov v Sloveniji za oceno prodaje tolarjev nerezidentom v Sloveniji.

Izvoz drugih storitev temelji na ITRS, v plačilni bilanci pa so prikazane v desetih skupinah: transportne storitve, komunikacijske storitve, gradbene storitve, zavarovalne storitve, finančne storitve, računalniške in informacijske storitve, licence, patenti in avtorske pravice, druge poslovne storitve, osebne, kulturne in rekreacijske storitve ter vladne storitve. V naslednjih odstavkih so vse skupine na kratko opisane, opisi pa veljajo za izvoz in uvoz storitev.

Transportne storitve se glede na vrsto transporta delijo na pomorski, zračni, cestni, železniški in drug transport (transport nafte in plina po ceveh, storitve prevoznikov, najem vozil z osebjem ipd.). Prve štiri vrste transporta se dodatno delijo na potniški transport, blagovni transport in drug transport. Potniški transport zajema prevoz nerezidentov v mednarodnem transportu, prevoz rezidentov s tujimi prevoznimi sredstvi in prevoz potnikov v Sloveniji s tujimi prevoznimi sredstvi, ne zajema pa prevoza nerezidentov v Sloveniji z domačimi prevoznimi sredstvi. Blagovni transport zajema prevoz blaga ter storitve nalaganja in razlaganja, ki jih glede na pogodbeno določila opravi prevoznik. Drug transport zajema vse vrste storitev v pristaniščih, na letališčih in drugih terminalnih linijah: kargo, natovarjanje, raztovarjanje, skladiščenje, pakiranje, čiščenje in vzdrževanje transportne opreme, storitve posrednikov za opravljene storitve ipd.

Komunikacijske storitve zajemajo storitve telekomunikacij, prenosa zvoka in informacij po telefonu ali faksu, e-pošto, poštno in kurirske storitve, dostavo pošiljk itd.

Med gradbene storitve so vključena tista gradbena in montažna dela, ki trajajo več kot leto. V postavki so po neto principu prikazane tudi dolgoročne gradbene storitve (plačila iz tujine/v tujino so zmanjšana za vse stroške teh del v tujini).

Zavarovalne storitve zajemajo 25 odstotkov provizij in zavarovalnih premij, ki jih prejmejo zavarovalnice (na strani izvoza), oziroma 25 odstotkov provizij in zavarovalnih premij, plačanih v tujino (na strani uvoza).

Finančne storitve zajemajo provizije in stroške denarnih in drugih kreditnih posrednikov, vključno s stroški garancij. Zajeta so tudi plačila za drugo finančno posredništvo: pri izdaji vrednostnih papirjev, odkupu primarne izdaje vrednostnih papirjev, prodaji in nakupu vrednostnih papirjev ipd. V to kategorijo je razvrščen tudi izvoz PMSFP kot del proizvodnje denarnih posrednikov.

Računalniške storitve zajemajo obdelavo podatkov, storitve za podatkovne baze, razvoj programske opreme ipd.

Licence, patenti in avtorske pravice zajemajo licence, patente, avtorske pravice in franšize.

Med drugimi poslovnimi storitvami so prikazani poslovni najem vseh vrst opreme (stroji, računalniki in drugo), najem transportne opreme brez osebja (ladje, letala, druga oprema), posredniške storitve, raziskave in razvoj, oglaševalske, pravne, računovodske, revizorske ter raznovrstne druge poslovne, strokovne in tehnične storitve.

Osebne, kulturne in rekreacijske storitve zajemajo radijske in televizijske storitve, storitve muzejev, knjižnic ipd.

Vladne storitve vključujejo vse transakcije, izvedene preko računov slovenskih veleposlaništev pri tujih bankah, ter vse druge vladne transakcije, ki so izvedene preko računov pri slovenskih bankah.

5.17 UVOZ BLAGA

5.17.0 Uvod

Uvoz blaga je v letu 2001 znašal 2 419 405 mio SIT, kar je 87,0 odstotka celotnega uvoza blaga in storitev in 50,4 odstotka BDP. Kategorija zajema uvoz blaga po podatkih statistike zunanje trgovine (2 464 052 mio SIT ali 101,8 odstotka skupne vrednosti), popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance (48 529 mio SIT ali 2,0 odstotka) in prilagoditev cif/fob po podatkih plačilne bilance (93 175 mio SIT ali 3,9 odstotka). V tabeli 5.15 sta prikazani vrednost in struktura uvoza blaga in storitev za leto 2001.

5.17.1 Uvoz blaga po podatkih statistike zunanje trgovine

Statistika zunanje trgovine je opisana v poglavju 5.15.1.

5.17.2 Popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance

Popravek za zajetje uvoza blaga v plačilni bilanci zajema naslednje postavke: uvoz blaga, za katerega se ne izdelajo carinske deklaracije (npr. uvoz knjig, strokovne literature ipd.), uvoz blaga po popravilu, odpisi in pripisi vrednosti, uvoz blaga v okviru investicijskih del (gradbeni material) ter blago, kupljeno za prodajo v prostocarinskih prodajalnah. Podatkovni viri za popravke so ITRS ter poročila prostocarinskih prodajal in konsignacijskih skladišč.

5.17.3 Popravek cif/fob

Uvoz blaga je v statistiki zunanje trgovine vrednoten po cenah cif, na cene fob pa je v plačilni bilanci popravljen s koeficientom, ki je enak tehtanemu povprečju koeficientov med cenami cif in fob za uvožene proizvode (vzorec carinskih deklaracij), ki so ocenjeni ločeno po vrstah menjave, transportnih sredstvih, državi izvoznika in inkotermih. Koeficient, ki je bil ocenjen za leto 1999 in se v nespremenjeni višini uporablja od tega leta dalje, znaša 1,0393.

Tabela 5.15 Uvoz blaga in storitev, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)
Uvoz blaga in storitev	2 780 830	100,0
Blago	2 419 405	87,0
Blago po podatkih statistike zunanje trgovine (cif)	2 464 052	88,6
Popravek za zajetje po podatkih plačilne bilance	48 529	1,7
Manj: popravek cif/fob	93 175	3,4
Storitve	361 425	13,0
Potovanja	116 920	4,2
Poslovna potovanja	15 818	0,6
Izdatki gospodinjstev (turizem)	101 102	3,6
Druge storitve	244 505	8,8
Transportne storitve	77 438	2,8
Komunikacijske storitve	14 575	0,5
Gradbene storitve	11 330	0,4
Zavarovalne storitve	2 448	0,1
Finančne storitve	6 352	0,2
PMSFP	4 327	0,2
Računalniške in informacijske storitve	13 970	0,5
Licence, patenti in avtorske pravice	14 628	0,5
Druge poslovne storitve	72 904	2,6
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve	8 909	0,3
Vladne storitve	3 771	0,1
Storitve organizatorjev potovanj	13 854	0,5

5.18 UVOZ STORITEV

Uvoz storitev je v letu 2001 znašal 361 425 mio SIT, kar je 7,5 odstotka BDP in 13,0 odstotka celotnega uvoza blaga in storitev. Uvoz storitev je v nacionalnih računih razdeljen na dve glavni kategoriji, in sicer potovanja in druge storitve. Uvoz potovalnih storitev se nadalje deli na izdatke na poslovnih potovanjih in na izdatke gospodinjstev (turizem). Uvoz storitev po kategorijah je prikazan v tabeli 5.15.

Izdatki na poslovnih potovanjih so ocenjeni v skladu z ITRS.

Izdatki gospodinjstev v tujini (uvoz turizma) so v plačilni bilanci ocenjeni ločeno za zdravstvene storitve, izobraževalne storitve in druge storitve, podatkovni viri pa so ITRS in ocene. Ocenjene so naslednje postavke: izdatki slovenskih rezidentov na Hrvaškem (ocene se ažurirajo mesečno s številom slovenskih prenočitev na Hrvaškem), izdatki slovenskih rezidentov za nakupe blaga v tujini (ocene se ažurirajo letno s podatki APG) ter izdatki slovenskih rezidentov v tujini, razen v bivših jugoslovanskih republikah (ocene se ažurirajo mesečno s številom prestopov meje in plačami rezidentov).

Uvoz drugih storitev temelji na ITRS, v plačilni bilanci pa je prikazanih deset skupin storitev: transportne, komunikacijske, gradbene, zavarovalne, finančne in računalniške storitve, licence, patenti in avtorske pravice, druge poslovne storitve, osebne, kulturne in rekreacijske storitve ter vladne storitve. Definicije vseh skupin so v poglavju 5.16. Za PMSFP se v nacionalnih računih pripravi posebna ocena (deveto poglavje).

Razlika med plačilno bilanco in nacionalnimi računi je v obravnavi plačil domačih organizatorjev potovanj za prevozne, hotelske in podobne storitve v tujini. Ta plačila se v nacionalnih računih obravnavajo kot uvoz (drugih) storitev, v plačilni bilanci pa so vključena med neposredne nakupe gospodinjstev v tujini. Omenjena prerazporeditev ne vpliva na skupno vrednost uvoza storitev.

ŠESTO POGLAVJE

USKLAJEVANJE IN INTEGRACIJA OCEN TER METODE PREVERJANJA NJIHOVE VELJAVNOSTI

6.0 UVOD

Glavni namen revizij je izboljšati in izpopolniti podatkovne vire in metode za ocenjevanje BDP. Postopek, ki se začne s prvo oceno, izračunano v okviru četrletnih računov, in konča s končno letno oceno, ima več korakov. Najpomembnejša je prva ocena BDP po proizvodni metodi, izračunana v okviru letnih računov (t. i. prva letna ocena), ki je na podrobni ravni dejavnosti dokončana približno sedem mesecev po koncu leta in temelji na popolnih podatkovnih virih in zato skoraj v celoti na neposrednih metodah ocenjevanja. V tej fazi se pripravijo tudi ocene vseh kategorij dohodkovnega BDP s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima kategorijama. Vse kategorije računa proizvodnje in računa ustvarjanja dohodka so pripravljene po dejavnostih in po institucionalnih sektorjih. Te ocene so skoraj končne, saj so kasneje potrebne le manjše izboljšave oziroma revizije, predvsem pri proizvodnih dejavnostih gospodinjstev. V tem koraku je tako nominalna raven BDP določena s proizvodno metodo.

V prvem koraku so preverjene in izboljšane tudi kategorije izdatkovnega BDP, ki so bile predhodno ocenjene v okviru četrletnih računov. To je zlasti pomembno za spremembe zalog, ki so v letnih računih ocenjene na osnovi popolnih podatkovnih virov za BDP po proizvodni metodi. Prva ocena za posamezno leto, pripravljena v okviru letnih računov, se objavi septembra naslednjega leta (t+9 mesecev), vse nadaljnje revizije nominalne ravni BDP do objave končne ocene (t+33 mesecev) pa so navadno majhne (med 0,1 in 0,3 odstotka BDP) in v glavnem posledica izboljšav in preverjanj predhodnih izračunov.

Z letom 2000 je Surs začel redno pripravljati tabele ponudbe in porabe, ki so postale primarno orodje za integracijo in preverjanje veljavnosti vseh treh metod ocenjevanja BDP na ravni proizvodov. Glavni namen dela je uporabiti in postopno vključiti tabele ponudbe in porabe v proces letne priprave ocen BDP in proces revizij.

Vsa razlika v ravni BDP med proizvodno in izdatkovno metodo se postopoma odpravi v procesu dokončanja ocen. Prikaz statistične napake kot razlike med BDP po proizvodni metodi in BDP po izdatkovni metodi se tako pri objavljanju podatkov nacionalnih računov ne uporablja.

Pri prvi letni oceni so kategorije izdatkovnega BDP usklajene z BDP po proizvodni metodi. Razlike med obema ocenama so ponavadi sicer majhne in usklajevanje nima posebnega pomena, običajno pa so razporejene bruto investicijam v osnovna sredstva, ker glavni podatkovni vir za to kategorijo ob pripravi prve letne ocene še ni na voljo.

6.1 DRUGA LETNA OCENA

V drugem koraku priprave letnih ocen so na voljo tudi vsi preostali podatkovni viri za BDP po izdatkovni metodi (zlasti za izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicije v osnovna sredstva). V tej fazi je BDP po izdatkovni metodi v celoti ocenjen neodvisno, končna ocena BDP pa je določena z usklajevanjem oziroma s postopno odpravo razlike med obema metodama. Druga letna ocena vključuje v številnih pogledih, zlasti pri glavnih komponentah porabe po proizvodih, tudi rezultate vzporednega dela pri pripravi tabel ponudbe in porabe, ki je podrobneje opisano v naslednjem poglavju.

Rezultati statističnega raziskovanja o investicijah so na voljo približno 12 mesecev po koncu leta. Skupaj z drugimi podatkovnimi viri so ti podatki osnova za pripravo ocen bruto investicij v osnovna sredstva po institucionalnih sektorjih, po dejavnostih in po proizvodih. V tem koraku je pripravljena tudi končna ocena potrošnje stalnega kapitala po metodi nepretrganega popisovanja za sektor država, izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo pa so preračunani in preverjeni s podatkovnimi viri na podrobni ravni izdatkov.

Pomemben del te faze je izboljšava ocene BDP po proizvodni metodi s kakovostno analizo podatkovnih virov ter z dodatno odpravo napak in neskladij v podatkovnih virih. Ker je BDP po proizvodni metodi ocenjen po institucionalnih sektorjih in po podatkovnih virih, so majhne izboljšave prve ocene možne praktično v vseh sektorjih, navadno pa so zaradi sprememb v primarnih podatkovnih virih in zaradi dodatne in podrobnejše analize virov bolj pomembne v kmetijstvu in drugih proizvodnih dejavnostih gospodinjstev.

Razlike v ravni in stopnji rasti obsega med oceno BDP po izdatkovni metodi in oceno BDP po proizvodni metodi so na koncu druge letne ocene navadno majhne (med 0,1 in 0,3 odstotka BDP). Razpoložljivi podatkovni viri omogočajo

natančno preverjanje ocen na ravni proizvodov, razlika med ocenama, izračunanimi po eni in drugi metodi, pa se odpravlja postopno s popravki in prilagoditvami obeh ocen. Druga letna ocena je končana 17 mesecev po koncu leta, objavljena pa je skupaj s prvo letno oceno za naslednje leto 21 mesecev po koncu leta.

6.2 TRETJA LETNA OCENA IN TABELE PONUDBE IN PORABE

Letna izdelava tabel ponudbe in porabe se je začela s tabelami za leto 2000; te so bile pripravljene skupaj z glavno revizijo 2000. Do sedaj so bile tabele dokončane približno 30 mesecev po koncu obdobja.

Podatkovni viri pri prvi in drugi letni oceni BDP po proizvodni metodi so v glavnem računovodski izkazi in administrativni podatki, ki temeljijo na konceptu institucionalne enote. Razčlenitev na glavno in stranske dejavnosti ter po proizvodih je izpeljana v okviru priprave tabel ponudbe in porabe, ki združujejo podrobne podatke o proizvodih iz statističnih raziskovanj ter agregatne podatke po dejavnostih na osnovi računovodskih izkazov in administrativnih virov. Skupaj s podatki po proizvodih za izdatkovno metodo in podatki za dohodkovno metodo so tabele ponudbe in porabe orodje za integracijo in preverjanje vseh treh metod merjenja BDP na ravni proizvodov.

Začetek priprave tabele ponudbe temelji na podatkih o proizvodnji iz statističnih raziskovanj posameznih področij; ta raziskovanja zajemajo v glavnem pravne osebe, enote sektorja gospodinjstev pa le v manjšem obsegu. Podatki se prilagodijo na definicije ESR 1995, dopolnijo za zajetje ter uskladijo s podatki o proizvodnji iz podatkovnih virov za BDP po proizvodni metodi. Podatki o storitvenih dejavnostih, ki niso zajete s statističnimi raziskovanji, temeljijo na računovodskih izkazih in administrativnih virih. Podatki se nato dopolnijo s podatki o strukturi proizvodnje podjetij, pridobljenimi s statističnim raziskovanjem, ki se izvaja za potrebe izdelave tabel. Tako je možno izločiti tudi druge stranske dejavnosti, zlasti storitve, ki jih opravljajo podjetja. Proizvodnja enot sektorja gospodinjstev temelji na podatkih administrativnih virov, ki so popravljene za zajetje v skladu s popravki pri BDP po proizvodni metodi (poglavji 3.3 in 3.6). Podatki ekonomskih računov za kmetijstvo so v tabelo ponudbe vključeni na ravni proizvodov, dodane pa so še proizvodnje finančnega sektorja, NPISG in sektorja države, ki so ocenjene v okviru BDP po proizvodni metodi.

Podatke o izvozu in uvozu blaga po skupinah proizvodov, ki temeljijo na carinskih deklaracijah, zagotavlja statistika zunanje trgovine, podatki o izvozu in uvozu storitev ter o prilagoditvi cif/fob pa so iz plačilne bilance. Izračun trgovskih marž po proizvodih temelji na podatkih računovodskih izkazov podjetij o prodaji in nabavi trgovskega blaga ter na podatkih statistike trgovine o prodaji po blagovnih skupinah in vrstah trgovine. Izračun transportnih marž je pripravljen na osnovi statističnih raziskovanj o transportu ter drugih podatkovnih virov o opravljenih transportnih storitvah in prevozu po skupinah proizvodov. Podatki o davkih zajemajo uvozne dajatve, DDV, trošarine in druge davke na proizvode. Uvozne dajatve po vrstah proizvodov temeljijo na carinskih deklaracijah. Izračun davka na dodano vrednost po proizvodih je pripravljen v okviru tabele davkov, pri tem je davek izračunan ob upoštevanju predpisane davčne stopnje in obdavčljivih nabav (vmesnih in končnih) ter usklajen s podatki iz davčnih podatkovnih virov. Drugi davki na proizvode, ki se nanašajo na specifične skupine proizvodov, so prevzeti iz obračuna BDP po proizvodni metodi, enako pa velja tudi za subvencije na proizvode, ki so ocenjene na osnovi javnofinančne statistike in usklajene z računovodskimi podatki podjetij.

Glavni podatkovni vir za izračun vmesne potrošnje po proizvodih v tabeli porabe je statistično raziskovanje za potrebe izdelave tabel (poglavje 11.1.10). Raziskovanje je bilo prvič izvedeno za leto 2000, za naslednja leta pa so bili rezultati ekstrapolirani ter dopolnjeni z računovodskimi izkazi in drugimi podatkovnimi viri, ki prikazujejo podatke na višjih ravneh. Dodatni podatkovni vir za vmesno potrošnjo so statistična raziskovanja, s katerimi se zbirajo podatki o glavnih inputih, uporabljajo pa se za preverjanje rezultatov raziskovanja o strukturi vmesne potrošnje. Osnova za zagotovitev polnega zajetja vmesne potrošnje in kategorij dodane vrednosti so računovodski izkazi in administrativni viri ter konceptualni popravki v okviru BDP po proizvodni metodi. Ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo temeljijo na anketi o porabi v gospodinjstvih, statistiki trgovine in dodatnih izračunih v okviru priprave ocene BDP po izdatkovni metodi. Glavni vir za bruto investicije v osnovna sredstva je statistično raziskovanje, ki je dopolnjeno z izračuni gradnje za lastne potrebe ter analizo pretoka blaga za stroje in opremo. Podatki o izdatkih države in NPISG za končno potrošnjo so prevzeti iz obračuna BDP po proizvodni oziroma izdatkovni metodi.

Tabela uvoza, ki se uporablja tudi pri usklajevanju tabel, je pripravljena na osnovi podatkov statistike zunanje trgovine in plačilne bilance. Tabela porabe v osnovnih cenah je izdelana z izračunom neto davkov in marž po proizvodih. Na osnovi obeh tabel so izračunane simetrične tabele input-output v obliki proizvod po proizvodu.

Podatkovna baza za tabele ponudbe in porabe se najprej pripravi na najpodrobnejši ravni, ki jo omogočajo podatkovni viri. Podatki o proizvodnji so v glavnem na voljo na individualni ravni enot, kar omogoča uporabo enakih klasifikacij dejavnosti in sektorjev, kot se uporabljata pri prvi in drugi letni oceni BDP, ter kasnejšo analizo morebitnih razlik in neskladij med podatki različnih podatkovnih virov. V nadaljnjem postopku se podatki o proizvodih za proizvodnjo, uvoz in izvoz agregirajo na 6-mestno raven klasifikacije CPA, kar tvori osnovo za izdelavo podatkovne

baze razpoložljivih proizvodov za različne porabe. Tabele ponudbe za leti 2000 in 2001 sta bili nato izdelani na 3-mestni ravni klasifikacij dejavnosti SKD in proizvodov CPA, kar pomeni 220 dejavnosti in proizvodov. Posamezne delne tabele ponudbe se pripravljajo po posameznih dejavnostih ali vrstah enot (po institucionalnih sektorjih) v skladu s panožnimi statistikami in drugimi viri podatkov. Vsaka delna tabela ponudbe se najprej posamično prilagodi z ustreznimi agregatnimi podatki in nato vključi v končno tabelo ponudbe. Tabele porabe se glede na razpoložljive podatke o vmesni potrošnji izdelajo samo na 3-mestni ravni dejavnosti SKD in za 150 proizvodov CPA. Tabele se nato uskladijo na 2-mestni ravni (60) dejavnosti SKD in skupin proizvodov CPA.

Usklajevanje za leto 2002 je bilo opravljeno na podrobnejši ravni. Vzpostavljen je bil naslednji okvir: 206 dejavnosti je bilo definiranih na osnovi klasifikacije SKD; v glavnem so to dejavnosti na 3-mestni ravni, nekatere manj pomembne dejavnosti so agregirane, nekatere pa so podrobneje členjene, če to zahteva postopek izračuna (npr. za različne vrste proizvajalcev, obdavčenja itd.). Dejavnosti se glede na vrste proizvajalcev delijo na dejavnosti za proizvodnjo za lastno končno porabo, dejavnosti tržnih proizvajalcev, dejavnosti proizvajalcev sektorja država in dejavnosti proizvajalcev sektorja NPISG.

V sistemu se uporablja 264 skupin proizvodov v skladu s CPA (v glavnem 3-mestna raven). Omejitev pri ravni podrobnosti je stran porabe (predvsem vmesna potrošnja), saj so tu na voljo precej manj podrobni podatki. V sistemu obstajajo tudi navzkrižna klasifikacija izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo po proizvodih tabel ponudbe in porabe ter po 39-ih skupinah COICOP, navzkrižna klasifikacija bruto investicij po proizvodih tabel ponudbe in porabe ter po 36-ih skupinah investicij (v skladu s skupinami v statističnem raziskovanju o investicijah) ter navzkrižna klasifikacija vrst investicijskega blaga po vrstah porabnikov (sektorjih). Vse navzkrižne klasifikacije tokov se uporabljajo za primerjavo s primarnimi podatkovnimi viri, za ažuriranje in za pravilno vrednotenje.

Ob usklajevanju tabel ponudbe in porabe za leto 2000, ki so bile pripravljene ob glavni reviziji BDP, sta bili izboljšani raven bruto investicij v osnovna sredstva (predvsem v transportno in drugo opremo ter gradbene objekte) ter struktura po proizvodih. Posledično sta bili izboljšani tudi raven izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo ter njihova struktura po proizvodih. Usklajevanje je razkrilo neskladja med ponudbo in porabo v nekaterih skupinah proizvodov, kar je zahtevalo zvišanje ocene proizvodnje v posameznih dejavnostih gospodinjstev, pri katerih so bili popravki za zajetje premajhni (kmetijstvo, gradbeništvo, proizvodnja pohištva in ribištvo). Vsi ti popravki, ki so bili ocenjeni v izhodiščnem letu, se upoštevajo tudi pri podatkih za naslednja leta. V naslednjih letih se predhodne ocene bruto investicij v stroje in opremo, ki so pripravljene v okviru tabel ponudbe in porabe, upoštevajo že pri drugi letni oceni, kar pripomore k bolj kakovostnemu usklajevanju in razmejitvi med bruto investicijami in izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo. Takšna integracija prispeva tudi k temu, da so pri dokončanju tabel ponudbe in porabe agregati, ki so ocenjeni pri drugi letni oceni BDP, le malo spremenjeni.

6.3 PREVERJANJE VELJAVNOSTI OCEN

Za preverjanje veljavnosti ocen, še posebej za raven BDP in polnost zajetja, je bila najpomembnejša uvedba DDV sredi leta 1999. Pri preverjanju BDP je bila prva prioriteta razporeditev neodbitnega DDV po kategorijah končne porabe, po sektorjih in po proizvodih v okviru tabel ponudbe in porabe oziroma izračun teoretičnega DDV. Dostop do individualnih podatkov obračunov DDV po sklenitvi dogovora z Dursom je bil pomemben korak, ki je omogočil izboljšanje tega izračuna. Že prve analize DDV in njegove razporeditve po kategorijah in po proizvodih so namreč pokazale, da je bil BDP za leto 2000 podcenjen in da ni bil zajet celovito. Te analize so bile zato opravljene vzporedno z zadnjo revizijo BDP in so hkrati tudi osnova za glavno revizijo 2005 (sedmo poglavje).

Pomemben del preverjanja ocen BDP po proizvodni metodi je uporaba statistike zaposlenosti; ta se v nacionalnih računih pripravlja na ravni enote, zato je mogoče analizirati zajetost podatkov na podrobni ravni dejavnosti in po institucionalnih sektorjih.

Za analizo in preverjanje ocen se uporabljajo tudi podatki o davkih in socialnih prispevkih; to še posebej velja za sredstva za zaposlene, poslovni presežek in raznovrstni dohodek. Preverjanje za proizvodne dejavnosti gospodinjstev in kategorije dohodka se izvede s podatki o posameznih kategorijah davka na dohodek in s podatki o prispevkih za socialno varnost zaposlenih, samozaposlenih in delodajalcev.

Izračun temeljnih agregatov sektorja država in izdelava nefinančnih računov institucionalnih sektorjev sta omogočila dodatne izboljšave, in sicer predvsem z razporeditvijo tokov v proračunskih bilancah na kategorije ESR 1995 pri subvencijah, transferjih tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom in pri transferjih kapitala. Pripravo novih prevajalnikov je omogočilo Ministrstvo za finance, ki je zagotovilo podrobne proračunske podatke (predvsem za občine) in pri pripravi tekoče proračunske statistike uvedlo institucionalno sektorizacijo v skladu z ESR 1995. Omenjene izboljšave so bile v uradne podatke vključene od vključno leta 2004 dalje, ob glavni reviziji 2005 pa bodo pripravljene tudi za obdobje 2000–2003.

SEDMO POGLAVJE

ZAGOTAVLJANJE POLNEGA ZAJETJA

7.0 UVOD

Po letu 2000 so bile izvedene tri glavne revizije BDP, ki so zajemale obdobje po letu 1995, njihov namen pa je bil približati izračun bruto nacionalnega dohodka zahtevam ESR 1995 in še posebej merilom polnega zajetja. Z vsemi tremi revizijami skupaj je bila raven BDP po posameznih letih povprečno zvišana za približno 7 odstotkov. Priprave na revizije so se začele že v letu 1998, ko se je okrepilo sodelovanje z Eurostatom in njegova podpora v obliki številnih projektnih skupin na področju nefinančnih nacionalnih računov in pilotnih projektov o polnem zajetju. Pri pilotnem projektu o polnem zajetju, ki se je odvijal v okviru Phare 2002, je Surs ocenjevanje popravkov za polno zajetje in tabelarni pristop vgradil v redno pripravo ocen BDP po proizvodni metodi.

Najpomembnejši del revizij so bile izboljšave podatkovnih virov in metod. Podatkovni viri za BDP po proizvodni metodi so bili izpopolnjeni tako, da so sedaj na voljo za vse institucionalne sektorje na individualni ravni. Pri tem je bil ključen dogovor z Ministrstvom za finance in Dursom, s katerim je Surs dobil dostop do individualnih podatkov mesečnih obračunov davčnih zavezancev za DDV, napovedi in odmer davka od dohodka iz dejavnosti samozaposlenih ter dohodninskih napovedi.

V letu 2000 je bil v javnem sektorju uveden novi sistem računovodskih standardov in pravil. Ob reviziji so bile enote tega sektorja na individualni ravni razdeljene med tržne proizvajalce in proizvajalce sektorja država, tako da sektor država sestavlja točno določeno število enot, vključno s posebnimi zunajproračunskimi skladi na centralni in lokalni ravni.

Pomembna izboljšava v podatkovnih virih so bili ekonomski računi za kmetijstvo, ki so na voljo za obdobje od leta 1995 dalje in so v celoti vključeni v ocene BDP. Za leto 2000 je bila izvedena tudi anketa o stroških dela, ki je zajemala enote vseh institucionalnih sektorjev.

BDP po proizvodni metodi se ocenjuje za 140 dejavnosti, v glavni reviziji 2000 pa so bile ocene na tej ravni pripravljene od leta 1995 dalje. Z letom 2000 je Surs začel redno pripravljati tudi tabele ponudbe in porabe, ki so zadnji korak izračuna BDP po vseh treh metodah. Te ocene torej postanejo končne ob dokončanju tabel približno 30 mesecev po koncu leta. Tabele ponudbe in porabe so omogočile številne izboljšave ocen, zlasti pri proizvodni strukturi izdatkovnih komponent, pomembni pa so tudi izračuni teoretičnega DDV, ki so bili prvič pripravljene za leti 2002 in 2003 (poglavje 7.7).

7.1 BDP PO PROIZVODNI METODI IN POLNO ZAJETJE

BDP po proizvodni metodi je zaradi izčrpnih podatkovnih virov že tradicionalno primarni pristop za merjenje ravni BDP in polnost zajetja. Z revizijami je bila raven BDP skupaj zvišana za približno 7 odstotkov, k čemur so metodološke izboljšave prispevale 3,5 odstotne točke, preostanek pa popravki za polno zajetje. Metodološke izboljšave zajemajo oceno potrošnje stalnega kapitala za osnovna sredstva sektorja država po metodi nepretrganega popisovanja (tudi za mostove, ceste in podobno javno infrastrukturo), izboljšanje ocene stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, po stroškovni metodi, nove ocene za denarne institucije (banke) in zavarovalnice ter razporeditev PMSFP po sektorjih porabnikovih.

Skupni popravki za polno zajetje so v letu 2001 ocenjeni na 326 674 mio SIT ali 6,8 odstotka BDP. Pri tem je treba omeniti, da ilegalne dejavnosti še niso vključene v uradno oceno BDP, tako da so popravki za polno zajetje, ki so vključeni v uradno objavljeni BDP, ocenjeni na 297 110 mio SIT ali 6,2 odstotka BDP.

Tabelarni pristop zajema sedem skupin popravkov za polno zajetje proizvodnega pristopa, ki so za leto 2001 prikazani v tabeli 7.1:

- N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti;
- N2 Ilegalne dejavnosti;
- N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna;
- N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih (neporočanje);

- N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih (neporočanje);
- N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno;
- N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki.

Pri tabelarnem pristopu se vpliv popravkov na raven BDP meri z bruto dodano vrednostjo v osnovnih cenah, s čimer je v širšem smislu prikazana ekonomija, ki je vzporedna registrirani in statistično opazovani ekonomiji. Najpomembnejši so popravki v skupini N7 (druge statistične pomanjkljivosti in popravki), ki zajemajo 30,2 odstotka vseh popravkov (98 752 mio SIT ali 2,1 odstotka BDP). Sledijo jim popravki za namerno napačno poročanje (N6) z 22,6 odstotka (73 722 mio SIT ali 1,5 odstotka BDP) in za dejavnosti, za katere registracija ni potrebna (N3), ki predstavljajo 21,7 odstotka celote (70 882 mio SIT ali 1,5 odstotka BDP). Zaradi popolnih in izčrpnih podatkovnih virov za vse institucionalne sektorje so popravki za enote, ki niso zajete v virih, sorazmerno majhni: pri pravnih osebah znašajo 11,6 odstotka vseh popravkov (37 770 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP), pri fizičnih pa 4,9 odstotka (15 985 mio SIT ali 0,3 odstotka BDP). Ilegalne dejavnosti so z bruto dodano vrednostjo ocenjene na 29 563 mio SIT, kar je 9,0 odstotka vseh popravkov in 0,6 odstotka BDP. Popravki za polno zasetje po vrstah so podrobneje opisani v poglavju 7.4.

Tabela 7.1 Popravki za polno zasetje po vrstah, 2001

	Mio SIT	Struktura (%)	% BDP
N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	0	0,0	0,0
N2 Ilegalne dejavnosti	29 563	9,0	0,6
N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	70 882	21,7	1,5
N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih	37 770	11,6	0,8
N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	15 985	4,9	0,3
N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	73 722	22,6	1,5
N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	98 752	30,2	2,1
Skupaj	326 674	100,0	6,8
Skupaj vključeno v objavljeno vrednost BDP (brez N2 Ilegalne dejavnosti)	297 110	91,0	6,2

7.2 BDP PO DOHODKOVNI METODI IN POLNO ZAJETJE

BDP po dohodkovni metodi ni merjen neodvisno; ocenjen je hkrati in na podlagi istih podatkovnih virov kot BDP po proizvodni metodi ter s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima postavkama. V procesu ocenjevanja BDP po proizvodni in dohodkovni metodi so zato vsi popravki za polno zasetje po vrstah hkrati vključeni v ustrezne dohodkovne kategorije. Večina popravkov, ki so vključeni v uradni BDP, je razporejena sredstvom za zaposlene (161 126 mio SIT ali 54,2 odstotka vseh popravkov) in bruto raznovrstnemu dohodku (89 123 mio SIT ali 30,0 odstotka skupne vrednosti) (poglavje 4.6 in tabela 4.4). Bruto poslovni presežek je zaradi popravkov zvišan za 45 188 mio SIT, kar je 15,2 odstotka vseh popravkov, drugi davki na proizvodnjo pa za 1 673 mio SIT (0,6 odstotka popravkov).

7.3 BDP PO IZDATKOVNI METODI IN POLNO ZAJETJE

7.3.0 Uvod

BDP po izdatkovni metodi je merjen neodvisno. Primarni podatkovni viri za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicij v osnovna sredstva, ki sta glavni kategoriji izdatkovnega BDP, so statistična raziskovanja; anketa o porabi v gospodinjstvih in raziskovanje o investicijah sta najpomembnejša vira, dopolnita pa se s številnimi drugimi viri. Za obe kategoriji izdatkovnega BDP je bistveno, da so vrednotenje v primarnih podatkovnih virih, vse prilagoditve definicijam in konceptom pri prehodu od primarnih virov na končne ocene nacionalnih računov ter uporaba drugih podatkovnih virov pregledni in podrobno pojasnjeni. Izdatki države in NPISG za končno potrošnjo so ocenjeni z istimi podatkovnimi viri in hkrati kot BDP po proizvodni metodi. Izvoz in uvoz blaga in storitev sta v

nacionalnih računih v celoti skladna s plačilno bilanco, ki jo pripravlja Banka Slovenije. Viri in metode ocenjevanja kategorij izdatkovnega BDP so podrobno pojasnjeni v petem poglavju, zato so tu povzeti le glavni koraki in metode.

Za polno zajetje izdatkovne metode in izboljšanje ocen sta bila zelo pomembna uvedba DDV sredi leta 1999 in dostop do individualnih podatkov iz obračunov DDV. To je omogočilo preverjanje kakovosti ocen na podlagi razporeditve neodbitnega DDV po sektorjih, vrstah porab in po proizvodih. Analiza mesečnih obračunov DDV po sektorjih in dejavnostih kaže, da je podatkovni vir izčrpen in skoraj popoln, zato se v nacionalnih računih uporablja za preverjanje in ugotavljanje zanesljivosti drugih podatkovnih virov, ki se uporabljajo za ocenjevanje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo in bruto investicij v osnovna sredstva.

7.3.1 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo

Ocena izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo, ki so največja kategorija BDP po izdatkovni metodi, temelji na številnih podatkovnih virih. Najpomembnejša je anketa o porabi v gospodinjstvih (APG), dodatni pa so statistično raziskovanje trgovine na drobno, raziskovanja o drugih storitvah, raziskovanje o prostocarinskih prodajalnah (izvaja ga Banka Slovenije), ekonomski računi za kmetijstvo in drugi. Za preverjanje veljavnosti in zanesljivosti podatkov v statističnih raziskovanjih se uporabljajo še podatkovni viri za BDP po proizvodni metodi in obračuni DDV.

Podatkovni viri, metode in vsi koraki, ki pripeljejo do končne ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo, so opisani v poglavju 5.7. V tabeli 7.2 so prikazani temeljni koraki od podatkov APG do končne vrednosti v nacionalnih računih.

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so glede na izhodiščne podatke iz APG ocenjeni na 1 815 841 mio SIT, kar je 64,9 odstotka končne vrednosti v nacionalnih računih po domačem konceptu (2 796 938 mio SIT). Izhodiščni podatki iz APG so v prvem koraku popravljeni za osebe, ki živijo v institucijah, in prilagojeni na definicije in koncepte nacionalnih računov. Popravki za definicije in koncepte zajemajo potrošnjo hrane, proizvedene za lastne potrebe v kmetijstvu (vključno z vrtno proizvodnjo nekmetijskih gospodinjstev), plače v naravi (predvsem zasebno rabo službenih vozil), stanovanjske storitve gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih, tržne stanovanjske najemnine, zavarovalne storitve, prostovoljno zdravstveno zavarovanje, PMSFP in številne druge (poglavje 5.7.7.1 in tabela 5.4).

V naslednjem koraku se prilagojeni podatki APG po nacionalnem konceptu pretvorijo v podatke po domačem konceptu tako, da se odštejejo izdatki rezidentov v tujini po podatkih APG in prištejejo izdatki nerezidentov na domačem trgu v skladu s plačilno bilanco. V končni fazi se prilagojeni podatki APG po domačem konceptu še dodatno popravijo, preverijo in uskladijo z drugimi podatkovnimi viri, njihova veljavnost pa se preveri še v okviru tabel ponudbe in porabe. Vrednost vseh popravkov in prilagoditev v tej fazi znaša 161 229 mio SIT ali 5,8 odstotka končne vrednosti v nacionalnih računih po domačem konceptu.

Tabela 7.2 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, 2001
Prehod od ankete o porabi v gospodinjstvih do ocen nacionalnih računov

	Mio SIT	Struktura (%)
APG – izhodiščni podatki	1 815 841	64,9
Plus: popravek za prebivalstvo	4 103	0,1
Plus: popravki na definicije in koncepte nacionalnih računov	601 174	21,5
Potrošnja iz lastne proizvodnje	63 617	2,3
Plače v naravi	43 560	1,6
Drugi popravki	493 997	17,7
Prilagojeni podatki APG – nacionalni koncept	2 421 118	86,6
Manj: izdatki rezidenčnih gospodinjstev v tujini	25 626	0,9
Plus: izdatki nerezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu	240 217	8,6
Prilagojeni podatki APG – domači koncept	2 635 709	94,2
Plus: popravki nacionalnih računov in usklajevanje	161 229	5,8
Končna vrednost v nacionalnih računih – domači koncept	2 796 938	100,0
Manj: izdatki nerezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu	240 217	8,6
Plus: izdatki rezidenčnih gospodinjstev v tujini	101 102	3,6
Končna vrednost v nacionalnih računih – nacionalni koncept	2 657 823	95,0

7.3.2 Izdatki NPISG za končno potrošnjo

Izdatki NPISG za končno potrošnjo so ocenjeni z istimi podatkovnimi viri in v okviru ocenjevanja BDP po proizvodni metodi. Podatkovni viri, ki so na voljo za enote tega sektorja, niso izčrpani, zato so potrebni številni popravki, ki so hkrati preneseni tudi v izdatke za končno potrošnjo. Popravki za polno zajetje so potrebni predvsem za neodgovor (ta je v sektorju NPISG največji med vsemi institucionalnimi sektorji), ter za verske organizacije, ki ne poročajo, ker ni pravne osnove za poročanje. Vsi popravki za polno zajetje so ocenjeni na 17 942 mio SIT ali 29,7 odstotka skupne vrednosti (60 447 mio SIT). Koraki so opisani in prikazani v poglavju 3.3.6 in tabeli 3.16. Za leto 2004 je Surs izvedel posebno statistično raziskovanje o NPISG, s katerim so bili zbrani podatki za ocenjevanje kategorij proizvodnega računa, računa ustvarjanja dohodka in računa kapitala. Izvedbo raziskovanja je finančno podprl Eurostat, v prihodnje pa naj bi se izvajalo vsako leto.

7.3.3 Izdatki države za končno potrošnjo

Izdatki države za končno potrošnjo so ocenjeni z istimi podatkovnimi viri in v okviru ocenjevanja BDP po proizvodni metodi. V podatkovnih virih so vključene skoraj vse enote sektorja država, tako da je polno zajetje zagotovljeno na ravni enote. Popravki za zajetje so zato majhni, ocenjeni so na 1 944 mio SIT ali 0,2 odstotka izdatkov države za končno potrošnjo (957 965 mio SIT). Konceptualni in drugi popravki kategorij proizvodnje ter ocenjevanje izdatkov za končno potrošnjo so prikazani v poglavju 3.3.2 ter v tabelah 3.11 in 3.12.

7.3.4 Bruto investicije v osnovna sredstva in vrednostni predmeti

Standardno in podrobno ocenjevanje bruto investicij v osnovna sredstva in vrednostnih predmetov se začne z rezultati raziskovanja o investicijah (INV-1). Vprašalnik raziskovanja je skladen z zahtevami ESR 1995 in prikazuje podrobno strukturo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev po proizvodih, ločeno za pridobitve novih osnovnih sredstev, pridobitve obstoječih osnovnih sredstev in odtujitve obstoječih sredstev. Posebej so prikazane tudi pridobitve in odtujitve neproizvedenih nefinančnih sredstev (transakcije z zemljišči in izboljšave zemljišč).

Stopnja odgovora v INV-1 je sorazmerno visoka in v povprečju znaša malo manj kot 90 odstotkov. Zajetje, merjeno z razmerjem med končno vrednostjo v nacionalnih računih in vrednostjo v raziskovanju, je najvišje v sektorju država (97 odstotkov), v sektorju nefinančnih in finančnih družb pa znaša med 80 in 85 odstotki. V nacionalnih računih se individualni podatki, zbrani z raziskovanjem, najprej razčlenijo po institucionalnih sektorjih, skupinah proizvodov in dejavnostih.

Nadaljnji postopek izračuna je razdeljen v tri temeljne korake. V prvem se podatki iz raziskovanja popravijo za neodgovor in preračunajo na celotno populacijo, v drugem se ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev, v tretjem pa se v okviru tabel ponudbe in porabe izdela končna ocena.

V prvem koraku se ocena dokonča za finančne družbe, državo in NPISG. Bruto investicije v osnovna sredstva za manjkajoče enote sektorja država se v celoti ocenijo s podatki letnih računovodskih izkazov, za enote NPISG deloma s podatki računovodskih izkazov in deloma z zaposlenostjo, za verske organizacije pa ocena temelji na podatkih statistike gradbeništva. Ocene za manjkajoče finančne družbe so pripravljene s podatki obračunov DDV in z zaposlenostjo.

Bruto investicije v osnovna sredstva in vrednostni predmeti so v letu 2001 ocenjeni na 1 160 846 mio SIT; od tega je bilo 802 145 mio SIT ali 69,1 odstotka ocenjeno v prvem koraku. Popravki za polno zajetje, ki so posledica neodgovora sektorjev država, NPISG in finančne družbe, znašajo 16 948 mio SIT ali 2,1 odstotka vrednosti, ocenjene v prvem koraku (tabela 7.3).

V drugem koraku se ocenijo bruto investicije v osnovna sredstva gospodinjstev v kmetijstvu, v stanovanja ter v zgradbe in objekte za poslovne namene samozaposlenih. Ocene v glavnem temeljijo na podatkih statistike gradbeništva o gradbenih in uporabnih dovoljenjih ter na ekonomskih računih za kmetijstvo (za investicije v kmetijstvu). V tej fazi se v tabelah ponudbe in porabe pripravijo tudi prve ocene investicij v stroje in opremo po metodi pretoka blaga. Skupna vrednost, ocenjena v drugem koraku, znaša 209 130 mio SIT ali 18,0 odstotka končne vrednosti, pri čemer investicije gospodinjstev v kmetijstvu znašajo 30 853 mio SIT, v stanovanja 141 003 mio SIT in v zgradbe za poslovne namene samozaposlenih 37 274 mio SIT.

V tretjem koraku se v tabelah ponudbe in porabe pripravijo končne ocene bruto investicij v osnovna sredstva po skupinah proizvodov. Usklajevanje v tabelah je razdeljeno na zgradbe in druge gradbene objekte, transportno opremo ter druge stroje in opremo. Za usklajevanje investicij v transportno opremo se uporabljajo tudi podatki o registriranih

motornih vozilih po vrstah in po enotah. Podatki o osebnih avtomobilih se usklajujejo z izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo, med katere so razporejene vse odtujitve obstoječih (rabljenih) osebnih vozil in 30 odstotkov novih avtomobilov poslovnega sektorja zaradi zasebne rabe. Z nakupi gospodinjstev se usklajujejo tudi pridobitve manj odtujitve novih in obstoječih (starih) stanovanj pri pravnih osebah. V tretji fazi je tako ocenjenih 149 571 mio SIT ali 12,9 odstotka skupne vrednosti, znesek pa predstavlja bruto investicije v osnovna sredstva majhnih nefinančnih družb, ki niso zajete v INV-1, ter investicije v vse proizvode (razen zgradb in objektov) samozaposlenih. S podatki iz obračunov DDV je 67 426 mio SIT razporejeno gospodinjstvom, 82 145 mio SIT pa nefinančnim družbam.

Vsi koraki izračuna bruto investicij v osnovna sredstva in vrednostnih predmetov so zgoščeno prikazani v tabeli 7.3, podrobneje pa je metodologija ocenjevanja opisana v poglavjih 5.10, 5.11, 5.12 in 5.14.

Tabela 7.3 Bruto investicije v osnovna sredstva in vrednostni predmeti, 2001
Temeljni koraki izračuna po institucionalnih sektorjih ter po podatkovnih virih in metodah

	Skupaj	Nefinančne družbe	Finančne družbe	Država	Gospodinjstva	NPISG
	mio SIT					
Statistično raziskovanje INV-1	802 145	601 290	40 436	151 633		8 787
Pridobitve novih sredstev	798 776	615 878	38 217	141 063		3 617
Plus: pridobitve obstoječih sredstev	14 482	2 934	4 205	7 114		229
Manj: odtujitve obstoječih sredstev	28 061	17 522	9 074	1 339		127
Plus: popravki za zajetje	16 948		7 087	4 794		5 067
Ekonomski računi za kmetijstvo	30 853				30 853	
Stanovanja – gospodinjstva	141 003				141 003	
Poslovne zgradbe – gospodinjstva	37 274				37 274	
Tabele ponudbe in porabe, obračuni DDV	149 571	82 145			67 426	
Končna vrednost v nacionalnih računih	1 160 846	683 435	40 436	151 633	276 556	8 787

7.3.5 Izvoz in uvoz blaga in storitev

Izvoz in uvoz blaga in storitev sta v nacionalnih računih v celoti skladna s plačilno bilanco, ki jo pripravlja Banka Slovenije. Plačilna bilanca temelji na podatkih statistike zunanje trgovine in na sistemu poročanja o transakcijah s tujino (ITRS) kot primarnima podatkovnima viroma. Specifične postavke, kot so izdatki nerezidentov v Sloveniji in izdatki rezidentov v tujini, so ocenjene s posebnimi modeli. Podatki o izvozu in uvozu blaga temeljijo na carinskih deklaracijah in na popravkih zajetja za blago, za katero se carinske deklaracije ne izpolnijo. Podatkovni viri za vse popravke zajetja so ITRS ter poročila prostocarinskih prodajal in konsignacijskih skladišč. Viri in metode ocenjevanja izvoza in uvoza blaga in storitev so podrobno opisani v poglavjih 5.15 do 5.18.

7.4 BDP PO PROIZVODNI METODI IN POPRAVKI ZA POLNO ZAJETJE PO VRSTAH V SKLADU S TABELARNIM PRISTOPOM

7.4.0 Uvod

Ocenjevanje popravkov za polno zajetje in tabelarni pristop je Surs vgradil v redno pripravo ocen BDP po proizvodni metodi med pilotnim projektom o polnem zajetju, ki se je odvijal v okviru Phare 2002. Popravki za polno zajetje po vrstah se ocenjujejo za vsak podatkovni vir in za vsak institucionalni sektor, za obdobje 2000–2002 pa so prikazani v tabeli 7.4. Podatki za leti 2000 in 2001 so primerljivi, ker so bili v teh dveh letih podatkovni viri in metode zagotavljanja polnega zajetja enaki. Popravki, ki so vključeni v objavljeni BDP za ti dve leti, znašajo 6,2 odstotka BDP.

Plačila za delo po pogodbah o delu in avtorskih pogodbah se zaradi sprememb v računovodskih standardih od leta 2002 dalje obravnavajo kot plačila za storitve (vmesna potrošnja), in ne več kot stroški dela (sredstva za zaposlene).

Zaradi te spremembe je bilo treba ustrezno prilagoditi ponudbeno stran v okviru BDP po proizvodni metodi, zato se delo po pogodbah o delu in avtorskih pogodbah od leta 2002 dalje obravnava kot posebna proizvodna dejavnost gospodinjstev (SKD 74.8 Druge poslovne storitve). Vrednost tega dela je v letu 2002 znašala 52 365 mio SIT ali 1,0 odstotka BDP, kot popravek za polno zajetje pa je vključena v skupino N3 (dejavnosti, za katere registracija ni potrebna). Ocena temelji na podatkih davčne statistike o davkih, ki se plačujejo na te oblike plačil (obe obliki dela sta pojasnjeni v poglavju 4.7.3). V poglavju 3.6.5 je omenjeno, da so naknadna preverjanja pokazala, da bo treba oceno plačil po avtorskih pogodbah še dodatno preveriti in izboljšati. Osebe, ki zagotavljajo te storitve, niso registrirane v poslovnem registru; poleg tega tistim, katerih dohodek je pod določeno mejo, ni treba vložiti davčne napovedi za samozaposlene, ampak samo plačajo poseben davek na avtorske honorarje, po drugi strani pa morajo, ko presežejo določen prag dohodka, vstopiti v sistem DDV. Nove ocene za te dejavnosti, ki jih ni v osnovnih podatkovnih virih za BDP, bodo tako temeljile na analizi in preverjanju podatkov obračunov DDV, dohodninskih napovedi in davčnih napovedi samozaposlenih.

V letu 2002 je bila dodatna korekcija narejena tudi v skupini N6 (proizvajalci, ki namerno poročajo napačno). Za to leto so bile prvič ocenjene utaje DDV brez privolitve, in sicer v vrednosti 5 859 mio SIT ali 0,1 odstotka BDP. Zaradi obeh dodatnih prilagoditev so celotni popravki za polno zajetje, ki so vključeni v objavljeni BDP, v letu 2002 znašali 6,9 odstotka BDP.

Tabela 7.4 Popravki za polno zajetje po vrstah, 2000–2002

	2000	2001	2002
	mio SIT		
N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	0	0	0
N2 Ilegalne dejavnosti	31 938	29 563	27 819
N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	65 737	70 882	124 939
N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih	32 628	37 770	39 594
N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	14 084	15 985	16 453
N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	65 947	73 722	89 327
N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	88 034	98 752	108 582
Skupaj	298 368	326 674	406 714
Skupaj vključeno v objavljeno vrednost BDP (brez N2 Ilegalne dejavnosti)	266 429	297 110	378 895
	% BDP		
N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	0,0	0,0	0,0
N2 Ilegalne dejavnosti	0,7	0,6	0,5
N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	1,5	1,5	2,3
N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih	0,8	0,8	0,7
N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	0,3	0,3	0,3
N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	1,5	1,5	1,6
N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	2,0	2,1	2,0
Skupaj	6,9	6,8	7,5
Skupaj vključeno v objavljeno vrednost BDP (brez N2 Ilegalne dejavnosti)	6,2	6,2	6,9

7.4.1 N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti

Namenoma neregistrirane dejavnosti v Sloveniji niso pomembne in ne značilne, zato niso izrecno ocenjene. Določeni popravki za polno zajetje, ki so sorazmerno visoki in zelo spreminjajo podatke v virih (taksiji, frizerji, tržne najemnine, prenočitve, proizvodnja pohištva, gradbeništvo), bi sicer lahko bili prikazani v tej skupini, ker pa jih je težko razdeliti

na registrirani in neregistrirani del, so vsi prikazani v okviru istih (registriranih) skupin. Obstajajo pa določene dejavnosti, ki jih gospodinjstva zagotavljajo drugim gospodinjstvom in niso zajete v nobenem podatkovnem viru: inštruiranje na domu, alternativno zdravljenje in gospodinske storitve. Te dejavnosti, ki eksplicitno še niso ocenjene, bodo v glavni reviziji 2005 vključene v skupino N1.

7.4.2 N2 Ilegalne dejavnosti

Za obdobje po letu 1995 je ocenjena vrednost za pet vrst ilegalnih dejavnosti (za tihotapljenje/uživanje drog, prostitucijo, tihotapljenje ljudi skozi Slovenijo, za trgovino z ukradenimi vozili in ilegalno kopiranje programske opreme), niso pa še vključene v uradne podatke o BDP. Bruto dodana vrednost ilegalnih dejavnosti za leto 2001 je po proizvodni metodi ocenjena na 29 563 mio SIT ali 0,6 odstotka BDP oziroma 9,0 odstotka vrednosti vseh popravkov za polno zajetje. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo se zaradi vključitve ilegalnih dejavnosti povečajo nekoliko bolj, za 36 532 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP. Trenutne ocene ilegalnih dejavnosti po proizvodni in izdatkovni metodi so prikazane v tabeli 7.5.

Tabela 7.5 Ilegalne dejavnosti po vrstah: proizvodna in izdatkovna metoda, 2001

	Izdatkovna metoda			Proizvodna metoda		
	končna potrošnja gospodinjstev	izvoz	uvoz	proizvodnja	vmesna potrošnja	bruto dodana vrednost
	1	2	3	4 = 1 + 2 - 3	5	6 = 4 - 5
mio SIT						
Droge	18 547	0	4 849	13 698	1 854	11 845
Prostitucija	17 123	0	4 281	12 842	3 425	9 418
Tihotapljenje ljudi	0	7 479	0	7 479	0	7 479
Ilegalno kopiranje programske opreme	861	0	0	861	172	689
Trgovina z ukradenimi vozili	0	132	0	132	0	132
Skupaj	36 532	7 612	9 130	35 014	5 451	29 563
V % BDP	0,8	0,2	0,2	0,7	0,1	0,6

Glavna težava merjenja ilegalnih dejavnosti so podatkovni viri in zanesljivost ocen. Ocene za droge v glavnem temeljijo na policijskih evidencah in podatkih Inštituta za varovanje zdravja, pripravljene pa so za glavne skupine drog na osnovi števila uživalcev, povprečne porabljene količine, cene na ulici in povprečnega števila dni v letu, v katerih se droge uživajo. Viri za oceno tihotapljenja ljudi skozi Slovenijo in za prostitucijo so slabi. Prostitucija sama po sebi v Sloveniji ni prepovedana, ocene o številu prostitutk iz policijskih evidenc (900–1 500 oseb) in iz izvedenskih mnenj (3 000 oseb) pa se znatno razlikujejo. Prav tako so nezanesljive ocene o številu nerezidenčnih prostitutk (uvoz). Tihotapljenje ljudi skozi Slovenijo je bilo zelo intenzivno v letih 1999/2000 (znašalo je skoraj 0,3 odstotka BDP), kasneje pa se je postopno znižalo in je v letu 2004 znašalo 0,05 odstotka BDP. Za te dejavnosti so na voljo samo policijske evidence o številu ljudi, prijetih na poti skozi Slovenijo, in cene za transport. Trgovina z ukradenimi avtomobili v Sloveniji ni pomembna dejavnost; po policijskih evidencah je razmeroma stabilna, število ukradenih avtomobilov v letu pa je nekoliko več kot 0,1 odstotka celotnega števila vozil. Malo več kot 10 odstotkov ukradenih avtomobilov predstavljajo draga, luksuzna vozila, ki so nato izvožena, zato je ta del vključen v izvoz ilegalnih dejavnosti. Vsa druga ukradena vozila se v glavnem prodajo kot rezervni deli. Vrednost ilegalnega kopiranja programske opreme je določena z izgubami trgovskih marž v trgovini na drobno, ocena pa temelji na podatkih združenja BSA (Business Software Alliance).

Surs bo ilegalne dejavnosti vključil v uradni BDP pri glavni reviziji 2005, in sicer od leta 2000 dalje, pred tem pa bo treba razrešiti še nekatere dodatne težave. Nekateri deli ilegalnih dejavnosti so namreč že vključeni v uradno oceno BDP v okviru skupine N6 (proizvajalci, ki namerno poročajo napačno), in sicer s popravki proizvodnje v storitvah popravil vozil (SKD 50.2), cestnega transporta (SKD 60.24) in obdelave podatkov (SKD 72). Zaradi tega in zaradi nepomembnosti vključenost tihotapljenja ljudi skozi Slovenijo, ilegalnega kopiranja programske opreme in trgovine z

ukradenimi avtomobili v uradni BDP ni tako pomembna. Poleg tega je zaradi metodologije plačilne bilance del izvoza in uvoza ilegalnih storitev verjetno že vključen v ocene izdatkov nerezidentov v Sloveniji in izdatkov rezidentov v tujini. Smiselno bi torej bilo, da se v uradni BDP vključi samo domači del storitev prostitucije in uživanja drog, raven BDP bi morala biti določena s proizvodno metodo in biti enaka dodani vrednosti teh dveh dejavnosti. Za uskladitev BDP po izdatkovni metodi z BDP po proizvodni metodi bi nato bilo treba iz izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo izločiti proizvode, ki so vmesna potrošnja ilegalnih dejavnosti. Izvoz in uvoz ilegalnih dejavnosti bi se lahko prikazala z ustrežno prerazporeditvijo podatkov plačilne bilance. Vključitev ilegalnih dejavnosti prostitucije in uživanja drog v uradno oceno BDP na opisan način bi zvišala raven BDP za okoli 0,4–0,5 odstotka.

7.4.3 N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna

Popravki za dejavnosti, za katere registracija ni potrebna, so pomembna oblika popravkov za polno zajetje. V letu 2001 so znašali 70 882 mio SIT, kar je 1,5 odstotka BDP oziroma 21,7 odstotka vseh popravkov. To obliko v celoti sestavljajo neregistrirane dejavnosti gospodinjstev:

- tržne stanovanjske najemnine, 40 813 mio SIT;
- gradnja za lastne potrebe, 17 346 mio SIT;
- zasebne nastanitve, 1 153 mio SIT;
- kmetijski proizvodi, 6 336 mio SIT;
- kmetijske dejavnosti nekmetijskih gospodinjstev, 3 320 mio SIT;
- stranske ribiške dejavnosti, 126 mio SIT;
- gospodinske storitve, 1 789 mio SIT.

Glavna težava pri ocenjevanju neregistriranih dejavnosti gospodinjstev je pomanjkanje ustreznih podatkovnih virov in posledična zanesljivost ocen. Za izboljšanje virov sta bili izvedeni dve statistični raziskovanji, in sicer raziskovanje o tržnih stanovanjskih najemninah v letu 2003 in raziskovanje o gradbeni dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe v letu 2005.

Rezultati raziskovanja o tržnih stanovanjskih najemninah so pokazali, da je raven tržnih najemnin zelo nizka, kar še posebej velja za območja zunaj Ljubljane. Podobno nizki so tudi podatki o dohodkih gospodinjstev od najemnin v dohodninskih napovedih (poglavje 4.7.2), vendar je število gospodinjstev s temi dohodki bistveno nižje od tistega v popisu prebivalstva. Ocenjuje se, da večina gospodinjstev dohodkov od najemnin ne prijavlja ter da vzorec raziskovanja ni bil popolnoma reprezentativen, saj nerezidenti v glavnem niso bili vključeni. Dodatna težava je še veliko število praznih stanovanj, ki jih je pokazal popis. Zaradi teh dilem ocene nacionalnih računov zaenkrat ostajajo nespremenjene, ker pa obe analizi nakazujeta, da je raven tržnih najemnin previsoka, bodo ustrezne korekcije izvedene v okviru glavne revizije 2005.

Gradnja za lastne potrebe je neodvisna dejavnost gospodinjstev, ki se meri v osnovnih cenah. Ocena temelji na podatkih o gradbenih in uporabnih dovoljenjih, drugih podatkih statistike gradbeništva in APG.

Podatki ekonomskih računov za kmetijstvo se v nacionalnih računih popravijo za podcenjene proizvode: vino, žganje in neregistrirano sečnjo lesa. Ocenjuje se, da v ekonomskih računih za kmetijstvo velik del proizvodnje majhnih kmetov ni zajet celovito. Popravek za vino (4 119 mio SIT) temelji na razliki v površini vinogradov med uradnimi in izvedenskimi ocenami, ki zajemajo tudi proizvodnjo vina v nekmetijskih gospodinjstvih. Domača proizvodnja žganja je ocenjena glede na število registriranih kotlov (22 000, 10 litrov na kotel) in trošarino, ki jo morajo plačati lastniki. Popravek za neregistrirano sečnjo lesa je potreben za uskladitev ponudbe in porabe. T. i. vrtičkarska oziroma vrtna proizvodnja (kmetijska proizvodnja nekmetijskih gospodinjstev) je dodana v odstotku celotnih izdatkov gospodinjstev za zelenjavo.

Med popravke je vključena tudi ocena za proizvodnjo individualnih ribičev, ki imajo enak status kot individualni kmetje: ni se jim treba registrirati in ne poročati o svojih dohodkih. Popravek temelji na statistiki morskega ribištva.

Osebam, ki zagotavljajo gospodinske storitve gospodinjstvom, se ni treba registrirati, je pa njihovo število na voljo v statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva (800 oseb). Celotna plačila so nato ocenjena sorazmerno glede na *per capita* podatke podobnih dejavnosti v področju O. Za druge neregistrirane osebe, ki zagotavljajo domače storitve v obliki druge zaposlitve in brez plačila prispevkov za socialno varnost, bodo pripravljene dodatne ocene. Med temi storitvami je najbolj tipično varstvo otrok na domu.

7.4.4 N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih (neporočanje)

Popravek za pravne osebe, ki niso zajete v virih, je v letu 2001 ocenjen na 37 770 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP. Popravek ni ocenjen na osnovi poslovnega registra, ker se le-ta ne posodablja sproti in ne daje jasne slike o aktivnih in neaktivnih enotah. Zajetje v osnovnih podatkovnih virih je skoraj popolno za državo in finančne družbe, nekoliko slabše je za nefinančne družbe, najslabše pa za NPISG. Popravki za manjkajoča podjetja temeljijo na podatkih iz statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), od leta 2002 dalje pa tudi na podatkovni bazi mesečnih obračunov zavezancev za DDV. SRDAP zajema vse zaposlene in samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane. S primerjavo podatkovnih virov za BDP s podatki iz SRDAP je mogoče odkriti vse manjkajoče enote in njihovo število zaposlenih na enak način, kot je zaposlenost merjena v nacionalnih računih. SRDAP je namreč glavni podatkovni vir za ocenjevanje zaposlenosti v nacionalnih računih; pri tem je letna zaposlenost ocenjena kot povprečje četrletnih vrednosti, ki so izračunane kot povprečna stanja na začetku in koncu četrletja. SRDAP omogoča samo posredno oceno agregatov za manjkajoče enote (število zaposlenih in vrednosti *per capita*), prednost podatkovne baze obračunov DDV pa je, da omogoča neposredno oceno proizvodnje in vmesne potrošnje po enotah. Baza je tudi popolna, saj primerjava s podatkovnimi viri za BDP kaže, da so zunaj sistema DDV v glavnem samo samozaposleni brez zaposlenih v storitvenih dejavnostih.

7.4.5 N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih (neporočanje)

Popravek za registrirane samozaposlene, ki niso zajeti v virih, je v letu 2001 znašal 15 985 mio SIT ali 0,3 odstotka BDP. Ker osnovni podatkovni vir sestavljajo davčne napovedi, ki jih enote sektorja gospodinjstev pošiljajo Dursu, je podatkovna baza skoraj popolna (neporočanje pomeni izogibanje plačilu davkov, kar se kaznuje). Enote, ki ne poročajo, se od leta 2002 dalje odkrivajo na enak način kot manjkajoče pravne osebe (N4), saj je takrat Surs dobil dostop do individualnih podatkov davčnih napovedi. Od leta 2002 morajo samostojni podjetniki svoja letna poročila pošiljati tudi Ajpesu (poglavje 3.1.4.1). Prednost tega vira je pravočasnost, saj so podatki na voljo približno dva meseca pred davčnimi napovedmi, slabost pa manjše zajetje. Za končno oceno popravkov za polno zajetje se zato uporabljajo podatki napovedi oziroma odmer davka od dohodka iz dejavnosti. V letu 2001 so v N5 vključeni tudi dodatni popravki proizvodnje in vmesne potrošnje v dejavnostih, za katere so tabele ponudbe in porabe pokazale, da izvirni popravki niso zadostni (predvsem gradbeništvo in proizvodnja pohištva).

7.4.6 N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno

Skupina N6 (proizvajalci, ki namerno poročajo napačno) zajema popravke proizvodnje in vmesne potrošnje pri družbah in samozaposlenih. V letu 2001 je ocenjena na 73 722 mio SIT ali 1,5 odstotka BDP, od česar je 62 670 mio SIT popravkov proizvodnje, 11 052 mio SIT pa zmanjšanje vmesne potrošnje v majhnih gospodarskih družbah. V skladu z zakonodajo, ki ureja izračun bruto nacionalnega dohodka, v to skupino sodijo popravki, ki so rezultat:

- primerjave podatkov o delovni sili med anketo o delovni sili in nacionalnimi računi;
- ugotovitev davčnih inšpekcijskih pregledov;
- izračuna teoretičnega DDV ter utaj DDV s privolitvijo in brez privolitve;
- analize in primerjave podatkov podjetij po velikosti in po sektorjih;
- usklajevanja med ponudbo in porabo.

Primerjava podatkov o delovni sili med anketo o delovni sili in nacionalnimi računi je bila pripravljena za leto 2000 in zaradi popolnih podatkovnih virov za BDP ni odkrila večjih razlik (poglavje 7.6). Na tej osnovi ocene BDP zato ni mogoče izboljšati.

Rezultati davčnih inšpekcijskih pregledov še niso bili analizirani. Ta akcija, ki je podprta z Eurostatovo donacijo, se izvaja v obdobju 2006/2007, splošna uporaba rezultatov pa bo verjetno precej omejena, ker so davčni pregledi v glavnem usmerjeni na davčno pomembne enote. V letih 2006/2007 bo pozornost osredotočena na rezultate davčnih pregledov v gradbeništvo in drugih "občutljivih" dejavnostih ter na ugotovitve, povezane z DDV.

Glavne težave razporeditve DDV po proizvodih in kategorijah so bile s tabelami ponudbe in porabe razrešene že za leto 2000, za katerega je bil poskusno prvič pripravljen statistični del poročila o DDV za določitev lastnih virov Skupnosti (statistični del poročila, ki zajema izračun tehtane povprečne stopnje DDV in vseh ustreznih popravkov, v celoti pripravlja Surs). Teoretični DDV je bil v okviru tabel ponudbe in porabe prvič izračunan za leti 2002 in 2003, kar je opisano v poglavju 7.7.

Sedanji pristop za namerno napačno poročanje v glavnem temelji na analizah in primerjavah podatkov družb po številu zaposlenih ter na usklajevanju v tabelah ponudbe in porabe. Podatki se v sektorju družb v glavnem popravijo pri podjetjih, ki imajo manj kot deset zaposlenih, v sektorju gospodinjstev pa pri vseh podjetjih. Preveliki inputi so značilni za podjetja brez zaposlenih oziroma z enim ali dvema zaposlenima. Proizvodnja je zaradi napačnega poročanja popravljena v glavnem pri sektorjih, ki proizvajajo proizvode za končno potrošnjo, popravki pa so v nekaterih storitvenih sektorjih zelo veliki. Tabele ponudbe in porabe so pokazale več pomanjkljivosti v gradbeništvu, proizvodnji pohištva in poslovnih storitvah – popravki za te dejavnosti so delno zajeti v N5. Za to delo so ključnega pomena individualni podatki o DDV, usklajevanje v tabelah ponudbe in porabe ter razporeditev DDV po davčnih stopnjah, proizvodih, kategorijah končne porabe in sektorjih.

7.4.7 N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki

Skupino N7 (druge statistične pomanjkljivosti in popravki) sestavljajo popravki v vseh institucionalnih sektorjih; znašajo 98 752 mio SIT ali 2,1 odstotka BDP oziroma 33,2 odstotka vseh popravkov za polno zasetje, ki so vključeni v objavljeni BDP:

- denarna povračila stroškov službenih potovanj, 55 404 mio SIT;
- napitnine, 8 153 mio SIT;
- zasebna raba službenih vozil, 24 224 mio SIT;
- hrana v restavracijah in menzah za zaposlene, 2 524 mio SIT;
- brezplačno blago za samozaposlene v trgovini, 1 947 mio SIT;
- popravki cen v kmetijstvu pri neposrednih prodajah končnim potrošnikom na kmetijah in tržnicah, 6 498 mio SIT.

Najpomembnejša vrsta v okviru te skupine so denarna povračila stroškov službenih potovanj, ki so v letu 2001 znašala 1,2 odstotka BDP. Ocenjena so za vse institucionalne sektorje, razen za majhne samostojne podjetnike; v sredstva za zaposlene so po dejavnostih/institucionalnih sektorjih vključena glede na podatke ankete o stroških dela, posledično je ustrezno zmanjšana vmesna potrošnja v podatkovnih virih. Ta popravek bo v prihodnje prikazan kot prehod od računovodskih in administrativnih standardov na kategorije nacionalnih računov, in ne več kot popravek za polno zasetje. Brez denarnih povračil stroškov službenih potovanj bi popravki za polno zasetje v letu 2001 znašali približno 5,0 odstotka BDP (5,7 odstotka v 2002), kar veliko bolje odraža vzporedno ekonomijo, ki je del uradnega BDP. V poglavju 3.6.4 je že omenjeno, da bodo povračila v gospodarskih družbah z manj kot deset zaposlenimi zvišana ob glavni reviziji 2005. Novi računovodski izkazi, ki od leta 2002 dalje ta povračila prikazujejo v samostojni postavki, so namreč pokazali, da so v majhnih podjetjih sorazmerno precej višja kot v drugih podjetjih.

Skupina N7 zajema tudi napitnine v restavracijah, pri frizerjih, popravilu osebnih avtomobilov, v igralnicah, taksijih in pri zasebnih zdravnikih. Ocena napitnin je izvedensko določena v odstotku (od enega do petih) proizvodnje v kupčevih cenah po dejavnostih. Napitnine, ki so ocenjene pri samozaposlenih, so v enakem znesku razdeljene med sredstva za zaposlene in bruto poslovni presežek.

V zasebno rabo službenih vozil je vključenih pet proizvodov porabe poslovnega sektorja (ocene so pripravljene ločeno za družbe in samozaposlene): nakup novih osebnih avtomobilov, nakup goriv, stroški vzdrževanja ter stroški poslovnega in finančnega lizinga osebnih vozil. V skladu z zakonodajo o DDV poslovni sektor pri nakupu teh proizvodov ne more odbiti vstopnega DDV. Zasebna raba je ocenjena v višini 30 odstotkov skupnih stroškov za te proizvode, pri tem se predpostavlja, da skupna vrednost zajema tudi zasebno rabo. Tisti del zasebne rabe, ki se nanaša na nakupe osebnih avtomobilov, zmanjšuje bruto investicije v osnovna sredstva in hkrati povečuje izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo, zato se ne obravnava kot popravek za polno zasetje. Preostali del zasebne rabe službenih vozil je vključen med popravke za polno zasetje; zmanjšuje vmesno potrošnjo in povečuje sredstva za zaposlene, znaša pa 0,5 odstotka BDP. Po dejavnostih je razporejen glede na število registriranih osebnih avtomobilov v družbah oziroma pri samozaposlenih. V letu 2005 je Surs izvedel posebno raziskovanje o podjetjih lizinga, ki je dalo predvsem bolj podrobno razčlenitev finančnega in poslovnega lizinga osebnih vozil med institucionalnimi sektorji. Zbrani podatki so osnova za izboljšanje ocene zasebne rabe, ki se nanaša na stroške poslovnega in finančnega lizinga.

Popravek cen pri neposrednih prodajah končnim potrošnikom na tržnicah in kmetijah je pomemben in standarden korak izboljšanja podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo v nacionalnih računih. Popravek je ocenjen glede na razliko v ceni proizvodov, ki se končnim potrošnikom navadno prodajajo na tržnicah in kmetijah, med ekonomskimi računi za kmetijstvo in trgovino na drobno.

7.4.8 Popravki za polno zajetje po vrstah in institucionalnih sektorjih

V tabeli 7.6 so prikazani popravki za polno zajetje po vrstah in institucionalnih sektorjih. 93,9 odstotka vseh popravkov je ocenjenih za gospodarske družbe (47,0 odstotka) in gospodinjstva (46,9 odstotka). V državi (2,0 odstotka popravkov) in finančnih družbah (1,1 odstotka) so popravki majhni, saj so osnovni podatkovni viri za ta dva sektorja skoraj popolni. V sektorju država so popravki narejeni samo za denarna povračila stroškov službenih potovanj (N7) in za nezajete enote (N4), podatki za finančne družbe pa so nekoliko popravljene za napačno poročanje majhnih podjetij (N6). Merjeno z bruto dodano vrednostjo popravki v sektorju država znašajo 0,9 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja, v finančnih družbah pa 1,6 odstotka.

Popravki v NPISG znašajo 31,2 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja, kar je največ med vsemi institucionalnimi sektorji. Razlog so verske organizacije, za katere ne obstaja pravna osnova za poročanje in niso zajete v virih. Ocena zanje zato temelji na številu zaposlenih. Izmed vseh enot NPISG, ki so vključene v poslovnem registru (približno 20 000) in v podatkovnih virih (17 000), je v nacionalnih računih zajetih samo 3 000 enot, ki imajo vsaj minimalno zaposlenost. Takšen pristop ne vpliva na BDP, saj imajo izločene enote samo vmesno potrošnjo, ne pa tudi dodane vrednosti. Ker osnovni podatkovni viri za ta sektor niso dovolj podrobni, je za leto 2004 Surs izvedel posebno raziskovanje, ki naj bi pripomoglo k izboljšani oceni kategorij proizvodnega računa.

Popravki v nefinančnih družbah znašajo 5,7 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja. Ker so podatkovni viri dobri, so popravki za nezajete enote (N4) samo 1,2 odstotka bruto dodane vrednosti. Napačno poročanje je bilo na osnovi analize proizvodnje in vmesne potrošnje *per capita* razpoznavno predvsem pri podjetjih z manj kot deset zaposlenimi. Ti popravki so smiselni pri proizvodnji v storitvenih dejavnostih in pri vmesni potrošnji majhnih podjetij (do dva zaposlena) v vseh dejavnostih. Skupni popravki za napačno poročanje znašajo 1,8 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja. Najpomembnejši popravki v nefinančnih družbah (48,5 odstotka vseh) so denarna povračila stroškov službenih potovanj in zasebna raba službenih vozil skupaj z majhnim zneskom napitnin (N7).

Popravki pri gospodinjstvih so ocenjeni na 24,3 odstotka bruto dodane vrednosti sektorja (brez stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih). Najpomembnejši so popravki za dejavnosti, za katere registracija ni potrebna (N3, 50,8 odstotka vseh popravkov). Ker so osnovni podatkovni viri tudi za ta sektor dobri, popravki za neporočanje (N5) znašajo samo 2,8 odstotka bruto dodane vrednosti. Napačno poročanje je ocenjeno na 6,1 odstotka bruto dodane vrednosti in je v nekaterih storitvenih dejavnostih zelo veliko. V skupini N7 so popravki za zasebno rabo službenih vozil, napitnine in popravek cen pri prodaji končnim potrošnikom na kmetijah in tržnicah.

Tabela 7.6 Popravki za polno zajetje po vrstah in institucionalnih sektorjih, 2001

	Skupaj	Nefinančne družbe	Finančne družbe	Država	Gospodinjstva*	NPISG
	mio SIT					
N1 Namenoma neregistrirane dejavnosti	0	0	0	0	0	0
N2 Ilegalne dejavnosti	29 563	0	0	0	29 563	0
N3 Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	70 882	0	0	0	70 882	0
N4 Pravne osebe, ki niso zajete v virih	37 770	29 173	0	1 935	0	6 661
N5 Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	15 985	0	0	0	15 985	0
N6 Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	73 722	42 792	1 139	0	29 790	0
N7 Druge statistične pomanjkljivosti in popravki	98 752	67 816	1 985	3 924	22 775	2 252
Skupaj	326 674	139 781	3 124	5 859	168 996	8 913
Skupaj vključeno v objavljeni BDP (brez N2)	297 110	139 781	3 124	5 859	139 433	8 913
Struktura (%)	100,0	47,0	1,1	2,0	46,9	3,0
V % bruto dodane vrednosti*	7,6	5,7	1,6	0,9	24,3	31,2

* Brez bruto dodane vrednosti stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih.

7.4.9 Popravki za polno zasetje po dejavnostih

Popravki za polno zasetje po dejavnostih so prikazani v tabeli 7.7. Največ popravkov je v dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev; popravki, ki so posledica neregistriranih dejavnosti gospodinjstev, napačnega poročanja in drugih statističnih pomanjkljivosti predstavljajo 29,7 odstotka vseh popravkov za polno zasetje in 24,2 odstotka bruto dodane vrednosti dejavnosti. Merjeno z višino bruto dodane vrednosti so popravki v predelovalnih dejavnostih (14,3 odstotka vseh), gradbeništvu (14,4 odstotka) in trgovini (11,9 odstotka) približno enaki, merjeno z deležem v bruto dodani vrednosti dejavnosti pa so pomembni le v gradbeništvu (17,5 odstotka bruto dodane vrednosti dejavnosti), precej manj pa v trgovini (7,5 odstotka) in v predelovalnih dejavnostih (3,8 odstotka). Glede na delež v bruto dodani vrednosti so popravki pomembni v gostinstvu (19,2 odstotka), drugih storitvenih dejavnostih (14,2 odstotka) in v kmetijstvu (15,4 odstotka). V preostalih dejavnostih so popravki majhni tako glede na delež v skupnih popravkih kot glede na delež v bruto dodani vrednosti. Izjema je le ribištvo, kjer popravki za polno zasetje znašajo 31,3 odstotka bruto dodane vrednosti dejavnosti. Vsi popravki za polno zasetje po dejavnostih in institucionalnih sektorjih so po vrstah tabelarnega pristopa prikazani v tabeli 7.8.

Tabela 7.7 Popravki za polno zasetje, ki so vključeni v objavljeni BDP, po dejavnostih, 2001

	Mio SIT	V % BDP	Struktura (%)	V % bruto dodane vrednosti
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	19 003	0,40	6,40	15,4
B Ribištvo	232	0,00	0,08	31,3
C Rudarstvo	734	0,02	0,25	3,2
D Predelovalne dejavnosti	42 440	0,88	14,28	3,8
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	430	0,01	0,14	0,3
F Gradbeništvo	42 686	0,89	14,37	17,5
G Trgovina na drobno in debelo; popravila	35 415	0,74	11,92	7,5
H Gostinstvo	18 566	0,39	6,25	19,2
I Transport, skladiščenje in zveze	14 674	0,31	4,94	5,1
J Finančno posredništvo	4 302	0,09	1,45	2,3
K Nepremičnine, najem, poslovne storitve*	88 308	1,84	29,72	24,2
L Javna uprava, obvezna socialna varnost	2 126	0,04	0,72	0,8
M Izobraževanje	2 744	0,06	0,92	1,1
N Zdravstvo in socialno varstvo	2 745	0,06	0,92	1,3
O Druge storitvene dejavnosti	20 917	0,44	7,04	14,2
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi	1 789	0,04	0,60	100,0
Skupaj*	297 110	6,19	100,00	7,6

* Brez bruto dodane vrednosti stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih.

Tabela 7.8 Popravki za polno zajetje BDP po proizvodni metodi po vrstah, dejavnostih in institucionalnih sektorjih, 2001

Sektorji / Dejavnosti	Vrste popravkov za polno zajetje							Skupaj		Vključeno v objavljeni BDP	
	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	Vrednost	% BDP	Vrednost	% BDP
	Namenoma neregistrirane dejavnosti	Ilegalne dejavnosti	Dejavnosti, za katere registracija ni potrebna	Pravne osebe, ki niso zajete v virih	Registrirani samozaposleni, ki niso zajeti v virih	Proizvajalci, ki namerno poročajo napačno	Druge statistične pomanjkljivosti in popravki				
mio SIT											
S.11 Nefinančne družbe	0	0	0	29 173	0	42 792	6 781	139 781	2,91	139 781	2,91
S.12 Finančne družbe	0	0	0	0	0	1 139	1 985	3 124	0,07	3 124	0,07
S.13 Država	0	0	0	1 935	0	0	3 924	5 859	0,12	5 859	0,12
S.14 Gospodinjstva	0	29 563	70 882	0	15 985	29 790	22 775	168 996	3,52	139 433	2,91
S.15 NPIŠG	0	0	0	6 661	0	0	2 252	8 913	0,19	8 913	0,19
Skupaj	0	29 563	70 882	37 770	15 985	73 722	98 752	326 674	6,81	297 110	6,19
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	0	0	9 655	1 307	0	477	7 564	19 003	0,40	19 003	0,40
B Ribištvo	0	0	126	17	0	38	52	232	0,00	232	0,00
C Rudarstvo	0	0	0	0	461	65	209	734	0,02	734	0,02
D Predelovalne dejavnosti	0	0	0	9 629	3 836	8 478	20 496	42 440	0,88	42 440	0,88
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	0	0	0	34	0	29	366	430	0,01	430	0,01
F Gradbeništvo	0	0	17 346	3 583	6 377	5 280	10 100	42 686	0,89	42 686	0,89
G Trgovina; popravila	0	12 248	0	7 332	0	8 898	19 185	47 663	0,99	35 415	0,74
H Gostinstvo	0	0	1 153	1 244	0	8 365	7 803	18 566	0,39	18 566	0,39
I Transport, skladičenje in zveze	0	5 240	0	2 361	1 453	3 841	7 019	19 914	0,41	14 674	0,31
J Finančno posredništvo	0	0	0	0	921	1 352	2 029	4 302	0,09	4 302	0,09
K Nepremičnine, poslovne storitve	0	689	40 813	3 016	2 937	27 115	14 427	88 997	1,85	88 308	1,84
L Javna uprava, obvezna soc. varnost	0	0	0	125	0	1	2 000	2 126	0,04	2 126	0,04
M Izobraževanje	0	0	0	916	0	407	1 421	2 744	0,06	2 744	0,06
N Zdravstvo in socialno varstvo	0	0	0	1 392	0	549	805	2 745	0,06	2 745	0,06
O Druge storitvene dejavnosti	0	11 386	0	6 814	0	8 827	5 276	32 303	0,67	20 917	0,44
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi	0	0	1 789	0	0	0	0	1 789	0,04	1 789	0,04
Skupaj	0	29 563	70 882	37 770	15 985	73 722	98 752	326 674	6,81	297 110	6,19

7.5 GLAVNA REVIZIJA BDP 2005 IN IZBOLJŠAVE POLNEGA ZAJETJA

Tabela 7.9 kaže najpomembnejše točke glavne revizije BDP 2005, ki so že opisane v predhodnih poglavjih. Pet jih sodi med popravke za polno zajetje, izjemi sta študentsko delo (poglavje 3.3.5.1) in proizvodnja programske opreme za lastne potrebe (poglavje 5.11.1). Popravek pri dejanskih stanovanjskih najemninah gospodinjstev bo zmanjšal raven BDP med 0,5 in 0,6 odstotka, vendar bo zmanjšanje izničeno z zvišanjem pripisanih najemnin. V tabeli 7.9 so prikazani neto učinki sprememb, s katerimi bo raven BDP okvirno zvišana za okoli 1,4 do 1,9 odstotka.

Tabela 7.9 Izboljšave polnega zajetja in glavna revizija BDP 2005

	Najmanj	Največ
	% BDP	
Stanovanjske dejavnosti gospodinjstev (N3)	-0,2	-0,3
Dejavnosti gospodinjstev, ki namenoma niso registrirane (N1)	0,1	0,2
Denarna povračila potnih stroškov v majhnih podjetjih (N7)	0,1	0,2
Ilegalne dejavnosti (N2)	0,4	0,5
Dejavnosti gospodinjstev, ki jih ni treba registrirati - honorarji (N3)	0,2	0,3
Študentsko delo	0,6	0,8
Proizvodnja programske opreme za lastne potrebe	0,2	0,2
Skupaj	1,4	1,9

7.6 PRIMERJAVA PODATKOV O ZAPOSLENOSTI

7.6.0 Uvod

Namen primerjave podatkov o zaposlenosti med demografskimi viri in zaposlenostjo v podatkovnih virih za BDP je odkriti razlike med obema ocenama, ki bi morebiti lahko kazale na ne vključenost posameznih delov gospodarstva v oceno BDP. Surs je primerjavo, ki je opisana v tem poglavju, naredil za leto 2000.

7.6.1 Ocena zaposlenosti v nacionalnih računih

Ocena zaposlenosti je v nacionalnih računih pripravljena samo po domačem konceptu. Glavni vir za oceno števila zaposlenih je SRDAP. Le-ta zajema osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, so zaposlene ali samozaposlene na ozemlju Republike Slovenije, stare vsaj 15 let in niso upokojene. Zaposlenost je lahko za določen ali nedoločen čas ter za polni ali skrajšani delovni čas. Zajema tudi osebe, ki so zaradi bolezni ali drugih razlogov začasno odsotne z dela, če so zanje plačani socialni prispevki. Zajeti niso študentje, ki delajo preko študentskih servisov, osebe, ki delajo po avtorskih pogodbah in pogodbah o delu, ter osebe na služenju vojaškega roka. Register se mesečno dopolnjuje oziroma osvežuje s podatki iz obrazcev M, tj. prijava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (podatke zagotavljajo ZZZS, ZPIZ in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje), ter podatki Poslovnega registra Slovenije in Centralnega registra prebivalstva. SRDAP je podrobneje opisan v poglavju 11.0.1.

Podatki o zaposlenih iz SRDAP se za potrebe nacionalnih računov pripravijo za 140 dejavnosti in 5 institucionalnih sektorjev. Letno število zaposlenih je ocenjeno kot povprečje četrletnih vrednosti, pri čemer je četrletna zaposlenost izračunana kot povprečna zaposlenost na začetku in koncu četrletja.

Nekatere skupine zaposlenih se v nacionalnih računih ocenijo posebej:

- gospodarske družbe brez zaposlenih: te družbe so aktivne (imajo računovodske izkaze), vendar so glede na SRDAP brez zaposlenih. Ker prispevajo k bruto dodani vrednosti, je zanje obračunana tudi zaposlenost, in sicer 0,7 zaposlenega na vsako gospodarsko družbo;
- študentsko delo: število študentov, ki delajo preko študentskih servisov, je ocenjeno v ekvivalentu polnega delovnega časa na osnovi vrednosti proizvodnje servisov (njihova marža znaša 10 odstotkov plačila) in povprečne

plače v Sloveniji. Ocena študentskega dela je v celoti vključena v dejavnost študentskih servisov (K Nepremičnine, najem in poslovne storitve);

- osebe, ki delajo na slovenskih veleposlaništvih v tujini: te osebe niso vključene v SRDAP, njihovo število je ocenjeno glede na podatke Ministrstva za zunanje zadeve in vključeno v dejavnost javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (SKD L);
- zaposleni na slovenskih ladjah so ocenjeni glede na podatke o bruto dodani vrednosti in vključeni v dejavnost transporta, skladiščenja in zvez (SKD I);
- duhovniki so prerazvrščeni iz samozaposlenih (kot so prikazani v SRDAP) med zaposlene v dejavnosti O Druge storitvene dejavnosti.

Ocena za samozaposlene v glavnem temelji na napovedih za odmero davka od dohodka iz dejavnosti, ki zajemajo tudi osebe, ki opravljajo drugo zaposlitev kot samozaposleni (zaposlenost iz drugih zaposlitev, ki se opravljajo v pravnih osebah, v nacionalnih računih še ni ocenjena). Posebne ocene se na osnovi ankete o delovni sili pripravijo za kmete in pomagajoče družinske člane. Le-ti se ocenjujejo samo v dejavnosti kmetijstva, lova in gozdarstva (SKD A), saj je v preostalih dejavnostih njihovo število zanemarljivo.

7.6.2 Anketa o delovni sili

Anketa o delovni sili (ADS) zajema stalno prebivalstvo po Centralnem registru prebivalstva, tj. osebe, ki večinoma prebivajo na ozemlju Republike Slovenije. Anketa pokriva samo tisto prebivalstvo, ki živi v individualnih gospodinjstvih, enota opazovanja pa so posamezniki, ki živijo v izbranem gospodinjstvu. Referenčno obdobje je teden pred anketiranjem (od ponedeljka do nedelje).

ADS je rotirajoča panelna anketa, ki se izvaja nepretrgano vse leto. Morebitna neenakomerna porazdelitev anket v različnih časovnih obdobjih se popravi z uporabo uteži. Vsako gospodinjstvo je najprej anketirano tri zapovrstna četrtletja, po četrtletju premora pa še dve zapovrstni četrtletji (skupaj torej petkrat); vsako četrtletje je anketiranih približno 7 000 gospodinjstev.

Vzorčni načrt je stratificiran enostaven slučajen. Stratumska razmestitev je sorazmerna glede na populacijsko razdelitev po statističnih regijah in tipu naselja. Zbrani podatki se utežijo zaradi neenake verjetnosti izbora gospodinjstev in neodgovorov ter post-stratificirajo po statističnih regijah, starostnih skupinah in spolu.

Rezultati ankete so ocene, ki temeljijo na statističnem vzorcu, zato so podvrženi vzorčnim napakam (objavljeni podatki o zaposlenosti (samo prve zaposlitve) so v prvem četrtletju 2000 znašali 953 000 oseb, pri tem je standardni, 95-odstotni, interval zaupanja znašal 865 000 – 898 000 oseb). Stopnja neodgovora je približno 12-odstotna (v prvem četrtletju 2000 je bila 11,5-odstotna, v drugem 14,5-odstotna, v tretjem in četrtem 11-odstotna). Večja je pri gospodinjstvih, ki so v vzorcu prvič, in manjša pri drugih gospodinjstvih.

7.6.3 Prilagoditev podatkov ankete o delovni sili na skupne definicije in koncepte

Primerjava ocen zaposlenosti je možna šele, ko sta obe usklajeni na skupne definicije, zajetje in koncepte. V opravljeni primerjavi so bili prilagojeni podatki ADS, ki so bili za referenčno leto izračunani kot povprečje četrtletnih vrednosti. Če ni drugače navedeno, se podatki nanašajo na koncept osebe.

Analiza je bila opravljena na ravni dejavnosti SKD (t. i. raven A17). Ker podatek o šifri dejavnosti iz demografskih virov, ki temelji na opredelitvi anketirane osebe, navadno ni zanesljiv in/ali primerljiv s šifro dejavnosti iz statističnih ali administrativnih virov, so bile najprej šifre dejavnosti iz ADS zamenjane s šiframi iz SRDAP za prve zaposlitve zaposlenih in samozaposlenih, razen pomagajočih družinskih članov.

Ker ADS temelji na nacionalnem konceptu, so bili nato izločeni rezidenti, ki delajo v tujini (8 000 oseb). Na koncu so bile upoštevane naslednje kategorije rezidentov, ki delajo v Sloveniji: prve zaposlitve zaposlenih ter prve in druge zaposlitve samozaposlenih. Te kategorije zajemajo tudi osebe, ki so zaradi dopustov, bolezni, porodniške ipd. časno odsotne z dela. Skupaj ta zaposlenost znaša 908 000 oseb, od česar je 746 000 zaposlenih in 163 000 samozaposlenih.

V drugem koraku so bili podatki ADS še dodatno prilagojeni:

- dodani so bili nerezidenti, ki delajo v Sloveniji. V SRDAP je približno 35 000 "nerezidentov", vendar njihova definicija ni v skladu z določili ESR 1995. Gre za osebe z delovnimi dovoljenji, med katerimi številni v Sloveniji živijo in delajo že veliko let, zato se glede na ESR ne obravnavajo kot nerezidenti. V skladu z ESR so nerezidenti v glavnem sezonski in obmejni delavci, njihovo število pa je precej zahtevno oceniti. Na osnovi analize SRDAP je bilo nato podatkom ADS dodanih 5 200 nerezidentov. Zaposleni so bili razporejeni samo trem dejavnostim

(gradbeništvu, kmetijstvu in predelovalnim dejavnostim), zelo majhno število samozaposlenih pa v glavnem gradbeništvu, trgovini, transportu in predelovalnim dejavnostim;

- študentsko delo: v nacionalnih računih je študentsko delo ocenjeno na 6 835 ekvivalentov polnega delovnega časa, razporejeno pa je dejavnosti študentskih servisov. Podatek o številu zaposlenih študentov iz ADS (12 000 oseb) je bil zato zamenjan z oceno v ekvivalentu polnega delovnega časa (7 700) in v celoti prenesen v dejavnost nepremičnin, najema in poslovnih storitev (SKD K);
- invalidska podjetja: pred letom 2002 so bila invalidska podjetja razvrščena v dejavnost zdravstva in socialnega varstva (SKD N), po spremembi klasifikacije dejavnosti v letu 2002 pa so bila prerazvrščena v dejavnosti, ki jih dejansko opravljajo. V nacionalnih računih je bila ta sprememba narejena že pri podatkih za leto 2000, zato so bili zaposleni v teh podjetjih po ADS razporejeni v iste dejavnosti kot v nacionalnih računih;
- kmetje: v nacionalnih računih je število kmetov ocenjeno kot večletno povprečje iz ADS (44 500). Ker ocena proizvodnje v kmetijstvu ne temelji na podatkih o zaposlenosti, je bilo 35 000 kmetov iz ADS zamenjanih z oceno nacionalnih računov;
- pomagajoči družinski člani v kmetijstvu so v nacionalnih računih ocenjeni na 48 950 oseb (glede na ADS je v kmetijstvu 95 odstotkov vseh pomagajočih družinskih članov, večina preostalih pa je v predelovalnih dejavnostih, gostinstvu in trgovini). Njihovo število iz ADS (58 000) je bilo zamenjano z oceno nacionalnih računov, pomagajoči družinski člani v preostalih dejavnostih pa so bili odšteti;
- osebe, ki delajo po pogodbah o delu in za neposredno plačilo (10 000 oseb), so bile odštete, ker njihova zaposlenost v nacionalnih računih ni ocenjena;
- dodani so bili zaposleni na slovenskih ladjah (450) in duhovniki (1 180).

Skupna zaposlenost po ADS, prilagojena za koncepte in definicije (prilagojena ADS), tako znaša 899 000 oseb (738 000 zaposlenih in 161 000 samozaposlenih). V tabeli 7.10 so po dejavnostih prikazani prilagojeni podatki ADS in ocene nacionalnih računov.

Tabela 7.10 Zaposlenost po prilagojeni ADS in po nacionalnih računih, 2000

	Prilagojena ADS			Nacionalni računi		
	zaposleni	samozaposleni	skupaj	zaposleni	samozaposleni	skupaj
	tisoč					
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	11,0	94,0	105,0	12,1	94,1	106,2
B Ribišstvo	.	.	.	0,2	0,1	0,3
C Rudarstvo	5,0	.	6,0	5,6	0,1	5,7
D Predelovalne dejavnosti	247,0	14,0	261,0	242,7	13,3	256,0
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	13,0	.	13,0	11,8	0,2	12,0
F Gradbeništvo	43,0	10,0	53,0	56,1	10,8	66,8
G Trgovina; popravila	100,0	14,0	114,0	97,9	11,4	109,3
H Gostinstvo	26,0	(4,0)	30,0	24,5	5,8	30,3
I Transport, skladiščenje in zveze	46,0	8,0	54,0	44,2	8,6	52,7
J Finančno posredništvo	22,0	.	22,0	19,7	0,2	19,9
K Nepremičnine, poslovne storitve	53,0	9,0	63,0	55,5	8,8	64,3
L Javna uprava, obvezna soc. varnost	45,0	.	45,0	43,5	0,0	43,5
M Izobraževanje	56,0	.	56,0	53,6	0,2	53,8
N Zdravstvo in socialno varstvo	43,0	(1,0)	45,0	43,0	1,3	44,3
O Druge storitvene dejavnosti	25,0	5,0	30,0	22,7	6,1	28,8
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi	.	.	.	0,8	0,0	0,8
Neznano	(1,0)	.	(1,0)			
Skupaj	738,0	161,0	899,0	733,8	161,0	894,8

. Zelo nenatančna ocena, vendar različna od nič.

() Manj natančna ocena.

7.6.4 Primerjava ocen

V tabeli 7.11 so prikazane razlike med ocenami zaposlenosti po nacionalnih računih in po prilagojenih podatkih ADS. Pozitivni predznak pomeni, da so ocene v nacionalnih računih višje in obratno. Pri analizi rezultatov je treba upoštevati, da je ADS vzorčno raziskovanje, zato se "prava" vrednost nahaja znotraj intervala, ki je opredeljen ob določeni verjetnosti.

Tabela 7.11 Razlike med zaposlenostjo po nacionalnih računih in prilagojeni ADS, 2000

	Razlike					
	zaposleni	samozaposleni	skupaj	zaposleni	samozaposleni	skupaj
	tisoč			%		
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo	1,1	0,2	1,2	9,8	0,2	1,2
B Ribištvo	.	.	.	.	.	.
C Rudarstvo	0,2	.	0,2	4,6	.	3,7
D Predelovalne dejavnosti	-4,1	-1,1	-5,2	-1,6	-8,0	-2,0
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	-1,5	.	-1,3	-11,1	.	-9,9
F Gradbeništvo	12,6	1,1	13,7	29,0	11,3	25,8
G Trgovina; popravila	-2,0	-2,7	-4,7	-2,0	-19,2	-4,1
H Gostinstvo	-1,6	(1,8)	0,2	-6,3	45,3	0,5
I Transport, skladiščenje in zveze	-1,7	0,6	-1,1	-3,7	7,1	-2,1
J Finančno posredništvo	-1,9	.	-1,9	-8,7	.	-8,7
K Nepremičnine, poslovne storitve	2,1	-0,5	1,6	3,9	-5,7	2,5
L Javna uprava, obvezna soc. varnost	-1,7	.	-1,8	-3,7	.	-4,0
M Izobraževanje	-2,5	.	-2,7	-4,4	.	-4,7
N Zdravstvo in socialno varstvo	-0,4	(-0,1)	-0,5	-0,9	-5,7	-1,0
O Druge storitvene dejavnosti	-2,4	1,5	-0,8	-9,5	33,9	-2,9
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi	.	.	.	.	.	.
Neznano	(-1,0)	.	(-1,0)	.	.	.
Skupaj	-4,4	0,2	-4,2	-0,6	0,1	-0,5

. Zelo nenatančna ocena, vendar različna od nič.

() Manj natančna ocena.

Na splošno so razlike med obema ocenama majhne in popolnoma v okviru intervala zaupanja, kar ne nakazuje na to, da bi v ocenah nacionalnih računov manjkali pomembni deli gospodarstva. Skupna zaposlenost po prilagojenih podatkih ADS je 4 200 oseb oziroma 0,5 odstotka višja od podatka v nacionalnih računih; število zaposlenih je večje za 4 400 oseb (0,6 odstotka), razlika v številu samozaposlenih pa je zanemarljiva. Po pričakovanjih so razlike med dejavnostmi večje. Če ne upoštevamo dejavnosti z majhno zaposlenostjo, je razlika največja v gradbeništvu, kjer je ocena nacionalnih računov višja od prilagojenih podatkov ADS za 25,8 odstotka (zaposleni za 29,0 odstotka, samozaposleni za 11,3 odstotka).

7.7 TEORETIČNI DDV

7.7.0 Uvod

Teoretični DDV je znesek DDV, ki bi bil obračunan, če bi vse enote gospodarstva plačale DDV v skladu z veljavno zakonodajo. Razlika med teoretičnim DDV in DDV, ki ga davčne oblasti dejansko prejmejo (obračunski DDV), nastane zaradi namernih ali nenamernih neplačil DDV oziroma zaradi davčnih utaj. Izračun teoretičnega DDV je treba opraviti, ker daje informacijo o celovitosti in popolnosti izračuna BDP.

Pri izračunu utaj DDV je pomembno razlikovanje med utajami DDV brez privolitve kupca in utajami DDV s privolitvijo kupca. Utaja DDV brez privolitve se zgodi, kadar kupec ne ve, da prodajalec o opravljeni transakciji ni

poročal davčnim oblastem. Kupec je torej DDV plačal, prodajalec pa ga ni nakazal davčnim oblastem, zato ima korist v obliki višjega dobička. Pri utaji DDV s privolitvijo se kupec in prodajalec dogovorita, da pri transakciji DDV ne bo zaračunan. Pri tem ima kupec korist od nižje cene, prodajalcu pa ni treba plačati niti drugih davkov, ker transakcije ne prikaže v prihodkih.

Znesek DDV, ki ga je kupec plačal, podjetje pa ga ni nakazalo davčnim oblastem (utaja brez privolitve), je treba vključiti v kupčevo ceno blaga ali storitve in v izračun proizvodnje ter posledično v poslovni presežek ali raznovrstni dohodek prodajalca. DDV, ki ni bil plačan pri utajah s privolitvijo, v nacionalnih računih ni prikazan.

7.7.1 Vloga teoretičnega DDV pri analizi in preverjanju polnega zajetja BDP

Po uvedbi DDV sredi leta 1999 je bilo zaradi njegove pomembnosti v ESR 1995 treba v nacionalnih računih razrešiti več težav v razmeroma kratkem obdobju. Glavni korak je bila razporeditev DDV v okviru tabel ponudbe in porabe; s tem je DDV postal pomembno analitično orodje za splošno analizo in preverjanje kakovosti zajetja ocen BDP. Možnosti za analizo so se znatno izboljšale ob koncu leta 2002, ko je Surs dobil dostop do individualnih podatkov obračunov DDV.

Zaradi popolnih podatkovnih virov je proizvodna metoda vedno bila in je primarna metoda za ocenjevanje BDP. Tudi pri popravkih za polno zajetje ima BDP po proizvodni metodi vodilno vlogo. Z uvedbo DDV pa se je položaj spremenil, saj je razporeditev DDV in preverjanje na ravni proizvodov po sektorjih in kategorijah postalo primarno orodje za splošno analizo skladnosti in zanesljivosti ocen BDP po proizvodni in izdatkovni metodi ter za celovitost zajetja BDP. Prve analize DDV za leti 2000 in 2001 po sektorjih in kategorijah so pokazale, da je skupna vrednost razporejenega DDV nekoliko nižja od obračunske vrednosti. To je bilo opozorilo, da je BDP podcenjen in da so potrebne izboljšave, zato sta bili v obdobju po letu 2002 izvedeni dve glavni reviziji BDP.

Pri razporeditvi DDV so bile v naslednjih letih izvedene številne izboljšave. Najprej so bili dodatno razmejeni sektorji in komponente, ki so izvzeti iz sistema DDV (izdatki za reprezentanco ter specifične dejavnosti gospodinjstev, npr. gradnja za lastne potrebe). Izboljšane ocene so bile upoštevane pri izračunu za leti 2002 in 2003.

V letu 2005 je bilo izvedeno statistično raziskovanje o gradbenih dejavnostih gospodinjstev za lastne potrebe (poglavje 3.12). Z raziskovanjem so bili zbrani podatki o nakupih glavnih skupin materiala in storitev pri gradnji individualnih hiš, lastnem delu in trajanju gradnje. Rezultati raziskovanja bodo osnova za izboljšanje ocene gradnje gospodinjstev za lastne potrebe ob glavni reviziji 2005, vendar pa razlike v povprečni dobi gradnje in lastnem delu med sedanjo oceno in rezultati raziskovanja niso velike.

V letu 2002 so bili prvič ocenjeni popravki proizvodnje za DDV brez privolitve (v trgovini na drobno, gostinstvu in nekaterih poslovnih storitvah, poglavje 3.6.2). Ti popravki so znašali 1,2 odstotka obračunskega DDV, kar je vrednost BDP od leta 2002 dalje zvišalo za nekoliko več kot 0,1 odstotka. Dodatne izboljšave ocene BDP po proizvodni metodi in popravkov za polno zajetje bodo izvedene ob glavni reviziji 2005 (poglavje 3.6).

7.7.2 Izračun teoretičnega DDV po sektorjih in kategorijah

Izračun teoretičnega DDV in utaj DDV je bil pripravljen v okviru izračuna osnove za določitev lastnega vira Skupnosti na osnovi DDV in je bil izdelan v okviru tabel ponudbe in porabe. Teoretični DDV je izračunan ob upoštevanju predpisanih davčnih stopenj v skladu z veljavno zakonodajo. Za vsako kombinacijo "skupina proizvodov–vrsta uporabnikov" se definirajo predpisana davčna stopnja in morebitne oprostitve ob upoštevanju vrste proizvoda, vrste dejavnosti, sektorja in velikosti proizvajalca.

DDV je razporejen tistim proizvodom, pri katerih ga kupci oziroma potrošniki ne morejo odbiti. Le-ti so končni plačniki davka in nosilci davčne obremenitve. Glavni končni potrošnik so gospodinjstva, enak status pa imajo tudi enote sektorjev država in NPISG. Ne glede na to lahko enote teh dveh sektorjev v okviru svojih stranskih dejavnosti prodajajo proizvode z DDV, zato lahko odbijejo vstopni DDV, ki so ga plačale pri nabavah v okviru teh stranskih dejavnosti. Skupno vrednost DDV, ki so ga enote države in NPISG plačale ob svojih nabavah, je zato treba sorazmerno zmanjšati za stranske dejavnosti. Enak je postopek pri drugih sektorjih, ki v okviru svoje glavne dejavnosti proizvajajo in prodajajo proizvode, izvzete iz sistema DDV. Koeficient, s katerim se vstopni DDV sorazmerno zmanjša, je izračunan kot delež proizvodov, obdavčenih z DDV, v skupnem prometu (prodaji) sektorja oziroma dejavnosti, uporablja pa se za vse njegove inpute. Koeficienti so ocenjeni za vse dejavnosti oziroma sektorje, ki so izvzeti iz sistema DDV.

Sektorji in kategorije, v katere je razporejen neodbitni DDV, so:

- izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu;
- vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva države ter transferji tržnih proizvodov v naravi gospodinjstvom preko tržnih proizvajalcev;
- vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva NPISG;
- druge dejavnosti in proizvodi, izvzeti iz sistema DDV:
  - vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva drugih dejavnosti, izvzetih iz sistema DDV. Sem sodijo izvzete dejavnosti, ki jih poslovni sektor opravlja kot glavno ali stranske dejavnosti: finančno posredništvo razen finančnega lizinga, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, poslovna združenja, javna radiotelevizija, igre na srečo in stanovanjske storitve;
  - gradbene dejavnosti gospodinjstev za lastne potrebe;
  - vmesna potrošnja in bruto investicije v osnovna sredstva majhnih enot, ki so zunaj sistema DDV. Te enote na svoje proizvode ne zaračunavajo DDV, 75 odstotkov njihove proizvodnje je vključenih v izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo, pri čemer se njihovi proizvodi obravnavajo kot proizvodi, izvzeti iz sistema DDV;
  - izdatki poslovnega sektorja za proizvode, za katere po veljavni zakonodaji ne more odbiti vstopnega DDV: izdatki za reprezentanco (hotelske in gostinske storitve, nakupi hrane in pijač v trgovini na drobno ipd.);
- izdatki za osebne avtomobile v poslovnem sektorju: ta kategorija zajema vse stroške osebnih avtomobilov kot tistih proizvodov, pri katerih poslovni sektor vstopnega DDV ne more odbiti (nakupi novih avtomobilov, zmanjšani za prodaje starih, stroški goriv, popravil in vzdrževanja ter poslovnega in finančnega lizinga). V nacionalnih računih se stroški poslovnega sektorja za pridobitve in vzdrževanje osebnih avtomobilov zmanjšajo za 30 odstotkov; ta znesek predstavlja zasebno rabo službenih avtomobilov in se vključi med izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo (poglavje 7.4.7).

7.7.3 Teoretični DDV in utaje DDV za 2002 in 2003

Tabela 7.12 v prvem delu kaže kategorije in sektorje, ki jim je bil v letih 2002 in 2003 razporejen DDV. V obeh letih je skupni razporejeni DDV 2,4 odstotka nad obračunsko vrednostjo.

V naslednjem koraku je razporejeni DDV prilagojen za vse transakcije majhnih, iz sistema DDV izvzetih podjetij (podjetja, ki imajo promet, manjši od 5 mio SIT), kar da vrednost teoretičnega DDV. Neto učinek tega popravka je ocenjen na 0,5 odstotka obračunskega DDV v letu 2002 in na 0,4 odstotka v letu 2003. Za proizvode majhnih izvzetih podjetij je treba ustrezno zmanjšati razporejeni DDV pri izdatkih gospodinjstev za končno potrošnjo (75 odstotkov celotne proizvodnje majhnih podjetij je vključenih v izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo) in pri vmesni potrošnji drugih izvzetih sektorjev. Pri tem popravku je treba dodati nevrtačljivi DDV, ki so ga majhna podjetja plačala za proizvode vmesne potrošnje in bruto investicij v osnovna sredstva.

Znesek teoretičnega DDV za leto 2002 je ocenjen na 484 041 mio SIT ali 1,9 odstotka nad obračunsko vrednostjo, v letu 2003 pa na 522 478 mio SIT ali 2,0 odstotka nad obračunsko vrednostjo. Razlika med teoretičnim in obračunskim DDV je razdeljena na znesek utaj brez privolitve v skladu s popravki proizvodnje za polno zajetje (poglavje 7.4.0) in na znesek utaj s privolitvijo, pri čemer so utaje s privolitvijo ocenjene kot rezidualna postavka. Utaje s privolitvijo v obeh letih znašajo 0,7 odstotka vrednosti obračunskega DDV, kar je ocenjeno kot prenizko v primerjavi z dejanskimi popravki za polno zajetje v okviru kategorije napačnega poročanja (N6). Glede na dejanske popravke za polno zajetje bi morale utaje s privolitvijo znašati okrog 1,6 odstotka obračunskega DDV. Ta razlika bo z nadaljnjimi izboljšavami popravkov za polno zajetje in z drugimi popravki ravni BDP odpravljena z glavno revizijo 2005 (poglavje 7.5).

Pri analizi izračuna teoretičnega DDV je treba upoštevati tudi morebitne napake in statistična neskladja; to se nanaša zlasti na vprašanje pravilne interpretacije davčne zakonodaje v zvezi s transakcijami, pri katerih DDV ni mogoče odbiti, ter v zvezi s stopnjami DDV po proizvodih. Surs o tej problematiki redno razpravlja z Ministrstvom za finance ob pripravi letnega poročila o DDV za potrebe lastnih virov Skupnosti. Kljub vsemu pa podrobna razčlenitev celotnega izračuna po sektorjih in kategorijah omogoča primerljivo oceno med leti. Ocene za nekatere kategorije bo treba še dodatno preveriti in izboljšati; to velja predvsem za izračun ocen za osebne avtomobile, gradnjo gospodinjstev za lastne potrebe in popravke za napačno poročanje po dejavnostih in sektorjih.

Tabela 7.12 Teoretični DDV in utaje DDV, 2002 in 2003

	2002	2003	2002	2003
	mio SIT		%	
A Razporejeni DDV (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	486 287	524 590	102,4	102,4
1. Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	303 959	334 439	64,0	65,3
2. Država	76 315	80 113	16,1	15,6
Vmesna potrošnja	45 183	42 957	9,5	8,4
Transferji proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev	5 872	6 620	1,2	1,3
Bruto investicije v osnovna sredstva	25 260	30 536	5,3	6,0
3. NPISG	7 641	7 207	1,6	1,4
Vmesna potrošnja	6 597	6 192	1,4	1,2
Bruto investicije v osnovna sredstva	1 044	1 015	0,2	0,2
4. Druge dejavnosti in proizvodi, izvzeti iz DDV	83 890	87 357	17,7	17,0
Vmesna potrošnja	29 739	30 556	6,3	6,0
Bruto investicije v osnovna sredstva	36 406	41 642	7,7	8,1
Drugi proizvodi	17 744	15 159	3,7	3,0
5. Izdatki za avtomobile v poslovnem sektorju	14 483	15 474	3,1	3,0
B Popravek za majhna izvzeta podjetja (promet, manjši od 5 mio SIT)	2 246	2 112	0,5	0,4
C Teoretični DDV (A - B)	484 041	522 478	101,9	102,0
D Utaje DDV brez privolitve	5 859	6 459	1,2	1,3
E Utaje DDV s privolitvijo (C - D - F)	3 343	3 603	0,7	0,7
F Obračunski DDV	474 839	512 415	100,0	100,0

OSMO POGLAVJE

PREHOD OD BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA K BRUTO NACIONALNEMU DOHODKU

8.0 UVOD IN METODOLOŠKI OKVIR

8.0.0 Bruto nacionalni dohodek

Bruto nacionalni dohodek (BND) je dohodkovni koncept in je izračunan kot BDP, povečan za primarne dohodke, prejete iz tujine (sredstva za zaposlene, subvencije EU in dohodki od lastnine), in zmanjšan za primarne dohodke, plačane v tujino (sredstva za zaposlene, davki na proizvodnjo in uvoz, plačani EU, in dohodki od lastnine). V letu 2001 je BND znašal 4 812 013 mio SIT ali 100,3 odstotka BDP; ocenjen je kot BDP v tržnih cenah v vrednosti 4 799 552 mio SIT, povečan za primarne dohodke iz tujine v vrednosti 107 063 mio SIT in zmanjšan za primarne dohodke, plačane v tujino, v vrednosti 94 602 mio SIT. Tabela 8.1 prikazuje izračun še bolj podrobno.

Tabela 8.1 Prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku, 2001

	Poglavje	Mio SIT
Bruto domači proizvod		4 799 552
Plus: sredstva za zaposlene	8.1	36 346
Prejeta iz tujine		42 818
Plačana v tujino (-)		6 472
Manj: davki na proizvodnjo in uvoz, plačani EU	8.2	-
Plus: subvencije, prejete iz EU	8.3	-
Plus: obresti	8.4	-26 714
Prejete iz tujine		63 061
Plačane v tujino (-)		89 774
Plus: razdeljeni dohodki družb	8.5	-9 263
Prejeti iz tujine		2 212
Plačani v tujino (-)		11 474
Plus: reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb	8.6	12 092
Prejeti iz tujine		-1 028
Plačani v tujino (-)		-13 119
Plus: dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem	8.7	n. v.
Prejeti iz tujine		n. v.
Plačani v tujino (-)		n. v.
Plus: najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev	8.8	0
Prejete iz tujine		0
Plačane v tujino (-)		0
Enako: Bruto nacionalni dohodek		4 812 013

n. v.: ni na voljo.

8.0.1 Sredstva za zaposlene

Sredstva za zaposlene zajemajo plače in prispevke delodajalcev za socialno varnost. Plače so vsa bruto plačila v denarju ter blago in storitve v naravi, ki jih delodajalci zagotavljajo svojim zaposlenim v zameno za opravljeno delo v opazovanem obdobju. Plačila v tujino so povezana z nerezidenti, zaposlenimi pri rezidenčnih institucionalnih enotah, prihodki iz tujine pa z rezidenti, zaposlenimi pri nerezidenčnih institucionalnih enotah. V letu 2001 so neto sredstva za zaposlene iz tujine znašala 36 346 mio SIT. Opisana so v poglavju 8.1.

8.0.2 Davki na proizvodnjo in uvoz, plačani EU

Davke na proizvodnjo in uvoz, plačane EU, sestavljajo tradicionalna lastna sredstva (kmetijske dajatve, dajatve na sladkor, carine) in DDV. Kategorija v referenčnem letu (2001) ni prišla v poštev.

8.0.3 Subvencije, prejete iz EU

Subvencije, prejete iz EU, so tekoča nepovratna plačila rezidenčnim proizvajalcem, s katerimi institucije EU vplivajo na raven njihovih cen ali njihove proizvodnje. Kategorija v referenčnem letu (2001) ni prišla v poštev.

8.0.4 Dohodki od lastnine

Dohodki od lastnine so obresti, razdeljeni dohodki družb, reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb, dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem, in najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev. V letu 2001 so neto transakcije dohodkov od lastnine s tujino znašale -23 885 mio SIT, po kategorijah pa so opisane v poglavjih 8.4 do 8.8. Dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem, in najemnine od zemljišč in podzemnih sredstev niso ocenjeni posebej.

8.0.5 Metodološki okvir

Prehod od BDP k BND v celoti temelji na podatkih plačilne bilance, izjema je samo popravek za PMSFP. Ocena neto primarnih dohodkov torej temelji na postavki "dohodki" v plačilni bilanci. Plačilno bilanco sestavlja Banka Slovenije na osnovi pete izdaje priručnika za sestavljanje plačilne bilance Mednarodnega denarnega sklada (1993). V svoji osnovni različici je tudi delno sektorizirana (denarne oblasti, vlada, poslovne banke, drugi) in razčlenjena na podlagi razlikovanja med kratkoročnimi in dolgoročnimi terjatvami oziroma obveznostmi. Glavne metodološke značilnosti plačilne bilance, ki vplivajo na podatke o "dohodkih", so opredelitev rezidentov, podatkovni viri, vrednotenje in čas zajemanja transakcij.

8.0.5.0 Opredelitev rezidentov

Nerezidenti so za namene sestavljanja plačilne bilance opredeljeni kot:

- fizične osebe, ki nimajo stalnega bivališča v Sloveniji, razen tistih z veljavnim delovnim dovoljenjem v Sloveniji za obdobje 6 mesecev ali več;
- fizične osebe s stalnim bivališčem v Sloveniji, ki imajo uradno dovoljenje za delo ali bivanje v tujini;
- pravne osebe s sedežem v tujini, razen diplomatsko-konzularnih in drugih predstavnikov, ki jih financira slovenska vlada, ter slovenski državljani, zaposleni pri njih, vključno z njihovimi družinskimi člani;
- diplomatska, konzularna in druga predstavništva tujih držav ali mednarodnih organizacij v Sloveniji, ki jih financirajo ali sofinancirajo tuje vlade, in tuji državljani, zaposleni pri njih, in njihovi družinski člani;
- predstavništva in poslovne enote tujih podjetij v Sloveniji, razen za tisti del njihovih dejavnosti, ki se stalno opravlja v Sloveniji;
- predstavništva in poslovne enote slovenskih podjetij, ki opravljajo stalno dejavnost v tujini, za tisti del dejavnosti, ki se opravlja v tujini.

Vsi drugi so rezidenti Republike Slovenije.

Iz opredelitve je razvidno, da je merilo rezidenčnosti v glavnem skladno z ESR 1995. Študentje, ki študirajo v tujini, mejni in sezonski delavci, pacienti ipd. so pravilno razporejeni med rezidente svoje izvirne države. V nekaterih pogledih pa opredelitev odstopa od zahtev ESR 1995:

- upoštevano je pravilo šestih mesecev, ne pa enega leta. To pomeni, da se fizične osebe, ki v Sloveniji nimajo stalnega bivališča, imajo pa delovno dovoljenje za šest mesecev ali več, obravnavajo kot rezidenti. Sprememba te opredelitve bi bila težavna, saj temelji na zakonu o dohodnini, ki določa, da se oseba, ki v Sloveniji dela več kot 183 dni, obravnava kot rezident;
- fizične osebe, ki imajo stalno bivališče v Sloveniji in uradno dovoljenje za delo ali življenje v tujini, se obravnavajo kot nerezidenti, ne glede na dolžino bivanja v tujini. V skladu z ESR 1995 bi bilo treba upoštevati samo osebe, ki v tujini bivajo več kot eno leto. Dopolnitev trenutne opredelitve z dolžino bivanja v tujini bi bila težavna, ker je določena v zakonu o dohodnini.

8.0.5.1 Podatkovni viri

Edini podatkovni vir za kategorije primarnih dohodkov (razen za PMSFP), s katerimi BDP preide v BND, je plačilna bilanca. Plačilna bilanca se pripravlja na osnovi mesečnih podatkov o transakcijah (sistem poročanja o transakcijah s tujino – ITRS) in stanjih, na osnovi carinskih deklaracij kot glavnega vira za spremljanje blagovne menjave in na osnovi ocen. V naslednjih odstavkih so podrobneje opisani tisti viri, ki so pomembni za prehod od BDP k BND. Plačilna bilanca je podrobneje opisana v poglavju 11.3.4.

ITRS je zaprt sistem. Poročanje o nerezidenčnih računih (le-to pojasnjuje spremembe sredstev ali obveznosti v računu kapitala in finančnem računu) je integrirano s poročanjem o transakcijah preko teh računov (le-te načeloma pojasnjujejo spremembe v tekočem računu). Na vprašalnikih, ki se uporabljajo za poročanje, mora biti stanje vseh nerezidenčnih računov na koncu poročevalskega obdobja enako stanju na začetku obdobja, povečanemu za prilivne transakcije in zmanjšanemu za odlivne transakcije. Transakcije se glede na opise, ki jih o značilnostih transakcij posredujejo bančne stranke, razvrščajo v več kot 300 skupin. V ITRS so vse transakcije prikazane po načelu denarnega toka.

Glavni viri za ITRS v povezavi s primarnimi dohodki so:

- poročila o transakcijah med rezidenti in nerezidenti preko bančnih računov (t. i. nerezidenčni računi) in preko njihovih računov v tujini. Prva skupina računov zajema račune bank v tujini (računi nostro, loro, vključno s centralno banko) in račune nebančnih rezidentov v tujini. Poročevalske enote so vse banke, ki opravljajo plačilni promet s tujino, in vsi rezidenti, ki imajo odprte račune v tujini. Podatek o vrsti transakcije posreduje nalogodajalec/upravičenec plačila;
- računovodski podatki Banke Slovenije;
- letno raziskovanje o naložbah in transakcijah s kapitalsko povezanimi podjetji (za reinvestirane dohodke od neposrednih naložb).

Modeli se uporabljajo za oceno dohodkov od dela.

Sredstva za zaposlene

Glavni podatkovni vir za sredstva za zaposlene na prilivni in odlivni strani plačilne bilance je ITRS. Za prejete dohodke od dela se kot dodatni vir uporablja tudi modelska ocena. Ker velik del plač slovenskim sezonskim in mejnim delavcem ni plačan preko slovenskih bank, se zanje pripravlja dodatna ocena, ki temelji na podatkih iz Avstrije in Italije. Dohodki od dela, ki nerezidentom niso izplačani preko domačih bank, se ne ocenjujejo.

Dohodki od neposrednih naložb

Dohodki od neposrednih naložb se ocenjujejo na osnovi ITRS in poročil o naložbah in transakcijah s kapitalsko povezanimi podjetji.

Dohodki od lastniškega kapitala, ki se nanašajo na dividende in razdeljene dobičke, so prikazani na osnovi ITRS. Dohodki od lastniškega kapitala, ki se nanašajo na reinvestirane dohodke, temeljijo na poročilih rezidentov o mednarodnih kapitalskih naložbah (letno raziskovanje o neposrednih tujih naložbah).

Dohodki od dolžniških instrumentov med kapitalsko povezanimi podjetji, kjer je kapitalna povezanost vsaj 10-odstotna (nanaša se na drug kapital neposrednih tujih naložb), niso vključeni med dohodke od neposrednih naložb. Vsi dohodki od dolžniških instrumentov (ne glede na to, ali obstaja kapitalna povezanost v obliki neposredne naložbe) so prikazani med dohodki od naložb v vrednostne papirje (če gre za obresti od dolžniških vrednostnih papirjev) ali med dohodki od drugih naložb (npr. če gre za obresti od posojil znotraj podjetja). Vir podatkov je ITRS.

Dohodki od naložb v vrednostne papirje

Glavni vir za ocenjevanje dohodkov od naložb v vrednostne papirje je ITRS. Sem spadajo:

- dohodki od dolžniških instrumentov, ne glede na to, ali obstaja kapitalna povezanost v obliki neposredne naložbe. To sicer ni skladno s peto izdajo priručnika za plačilno bilanco, vendar opisana klasifikacija dolžniških instrumentov ne vpliva na prehod od BDP k BND;
- dohodki od lastniškega kapitala (pri manj kot 10-odstotnem lastništvu).

Na voljo je tudi razčlenitev po sektorjih. Podatkovni vir za Banko Slovenije so njeni računovodski podatki.

Dohodki od drugih naložb

Dohodki od drugih naložb so v glavnem ocenjeni na osnovi ITRS. Na voljo je tudi razčlenitev po sektorjih.

8.0.5.2 Vrednotenje in čas zajemanja transakcij

V ITRS se vse transakcije poročajo v izvorni valuti, na nacionalno valuto pa se pretvorijo z deviznim tečajem, ki je veljal na dan transakcije. Izjema so transakcije, izračunane iz stanj, kjer se uporabljajo mesečni devizni tečaji.

Ker je za oceno tokov primarnih dohodkov s tujino glavni podatkovni vir ITRS, so transakcije prikazane po načelu denarnega toka. Enako so transakcije prikazane tudi v nacionalnih računih.

8.1 SREDSTVA ZA ZAPOSLENE**8.1.0 Uvod**

V letu 2001 so neto sredstva za zaposlene znašala 36 346 mio SIT, iz tujine je bilo prejetih 42 818 mio SIT, v tujino pa plačanih 6 472 mio SIT. Glavni podatkovni vir za dohodke od dela v plačilni bilanci je ITRS.

8.1.1 Nerezidenti, ki delajo v Sloveniji

Nerezidenti, ki delajo v Sloveniji, morajo imeti nerezidenčni račun, preko katerega potekajo vse transakcije njihovih plač, kar omogoča vključitev teh dohodkov v plačilno bilanco. Podatke o dohodkih lokalnega osebja na slovenskih veleposlaništvih v tujini zagotavlja Ministrstvo za zunanje zadeve.

Opisani postopek ima dve slabosti. Dohodki od dela, ki so izplačani v gotovini, niso ocenjeni, ker podatkovnih virov ni. Druga slabost je, da so podatki, ki so zbrani preko ITRS, prikazani na neto, in ne na bruto osnovi (ne zajemajo ne dohodnine ne prispevkov za socialno varnost). Slabost je tudi prikaz dohodkov v trenutku plačila, in ne v obdobju, v katerem so bili zasluženi, vendar je ta razlika majhna in se navadno nanaša na časovno razporeditev v razmeroma kratkem obdobju.

8.1.2 Rezidenti, ki delajo v tujini

Za sezonske delavce in dnevne migrante v sosednjih državah se poleg ITRS pripravljajo še dodatne ocene, saj velik del njihovih plač ni izplačan preko domačih bank. Dodatna ocena za dohodke od dela iz Avstrije temelji na številu slovenskih rezidentov, ki delajo v Avstriji (podatke letno zagotavlja avstrijska centralna banka), in povprečni neto plači v Avstriji. Dodatna ocena za dohodke od dela iz Italije temelji na rezultatih raziskovanja, ki je bilo v Italiji izvedeno leta 1993 in je dalo podatke o skupni potrošnji vseh slovenskih rezidentov, ki delajo v Italiji. Anketa o porabi v gospodinjstvih, ki jo izvaja Surs, daje podatke o deležu dohodka, ki ga slovenska gospodinjstva potrošijo v Italiji. Dohodki od dela Slovencev, ki delajo v Italiji, so nato izračunani ob predpostavki, da isti delež potrošnje velja tudi za Slovence, ki delajo v Italiji. Slovenci, ki delajo v Avstriji in Italiji, predstavljajo največji del te kategorije; število rezidentov, ki delajo v drugih državah, je zanemarljivo, zato se dohodki od dela zanje ne ocenjujejo.

Podatki o dohodkih od dela Slovencev, ki delajo v tujih veleposlaništvih v Sloveniji, temeljijo na ITRS (tuja veleposlaništva imajo nerezidenčni račun).

Dohodki od dela so prikazani po načelu denarnega toka in zajemajo samo neto plače (brez dohodnine in prispevkov za socialno varnost). Transakcije so prikazane v obdobju plačila, in ne v obdobju, v katerem je bilo delo opravljeno, vendar je ta razlika majhna in se navadno nanaša na časovno razporeditev v razmeroma kratkem obdobju.

8.2 DAVKI NA PROIZVODNJO IN UVOZ

Za referenčno leto ne pridejo v poštev.

8.3 SUBVENCIJE

Za referenčno leto ne pridejo v poštev.

8.4 OBRESTI

8.4.0 Uvod

V letu 2001 je neto tok obresti s tujino znašal -26 714 mio SIT; prejete obresti so bile ocenjene na 63 061 mio SIT, plačane pa na 89 774 mio SIT. Prejete obresti so vsota obresti iz plačilne bilance v vrednosti 66 892 mio SIT in popravka za PMSFP v vrednosti -3 831 mio SIT. Plačane obresti so ocenjene kot vsota obresti v plačilni bilanci (96 734 mio SIT) in popravka za PMSFP (-6 959 mio SIT).

Podatkovni vir za tokove obresti v plačilni bilanci je ITRS. Obresti so razdeljene na obresti od obveznic in zadolžnic ter obresti od instrumentov denarnega trga, obe skupini pa sta prikazani med obrestmi od naložb v vrednostne papirje. Obresti od posojil, kreditov in vlog niso prikazane posebej, ampak so vključene v postavko obresti od drugih naložb. Popravek za PMSFP je ocenjen v nacionalnih računih in ni vključen v plačilno bilanco (deveto poglavje).

Tabela 8.2 Prejete in plačane obresti, 2001

	Mio SIT
Obresti (neto)	-26 714
Obresti, prejete iz tujine	63 061
Obresti od dolžniških vrednostnih papirjev	36 418
Obveznice in zadolžnice	25 005
Instrumenti denarnega trga	11 413
Obresti od drugih naložb	30 474
Popravek za PMSFP	-3 831
Obresti, plačane v tujino	89 774
Obresti od dolžniških vrednostnih papirjev	33 331
Obveznice in zadolžnice	32 495
Instrumenti denarnega trga	835
Obresti od drugih naložb	63 403
Popravek za PMSFP	-6 959

8.4.1 Obresti od posojil, kreditov in vlog

ITRS zagotavlja ločene informacije o tokovih obresti od kratkoročnih posojil, dolgoročnih posojil in vlog. Obresti od finančnega lizinga niso prikazane posebej, ampak skupaj z obrestmi od dolgoročnih posojil. Enako velja za obresti od dolgoročnih trgovinskih kreditov, ki so prikazani skupaj z obrestmi od dolgoročnih posojil (dolgoročni trgovinski krediti se pojavljajo zelo redko). Pri kratkoročnih trgovinskih kreditih se obresti ne zaračunavajo. S takšnimi krediti podjetja omogočajo zamik plačila, kar se navadno nadomesti z višjo ceno prodanega oziroma kupljenega proizvoda. Obresti od vzajemnih skladov so prikazane pri ustreznih finančnih instrumentih (podatki so razčlenjeni po instrumentih, in ne po vrstah poročevalcev).

Obresti so razdeljene tudi glede na sektor rezidenčnega udeleženca transakcije: Banka Slovenije, vlada, banke in drugi sektorji. Podatki so prikazani po načelu denarnega toka in po odbitku davkov.

8.4.2 Obresti od naložb v vrednostne papirje

Informacije o obrestih od naložb v vrednostne papirje zagotavlja ITRS, podatki pa so razčlenjeni na obresti od obveznic in zadolžnic ter na obresti od instrumentov denarnega trga. Podatki so prikazani po načelu denarnega toka ter na neto osnovi (po odbitku davkov). Knjiženje na bruto osnovi, ki je v skladu z ESR 1995, bo uvedeno s sistemom neposrednega poročanja za statistiko plačilne bilance (predvidoma v letih 2007/2008).

8.4.3 Izboljšave v plačilni bilanci

Od leta 2002 dalje so obresti na rezervna sredstva (vsi instrumenti) in obresti na posojila (vsi sektorji) v plačilni bilanci prikazane po obračunskem načelu. Ocena temelji na podatkih plačilnih shem o stanju obresti na koncu meseca,

stanju obresti na začetku meseca in o plačanih obrestih. Obračunske obresti so nato izračunane po obrazcu, ki določa, da je stanje obresti na koncu meseca enako stanju obresti na začetku meseca, povečanemu za obračunske obresti in zmanjšanemu za plačane obresti. Pri rezervnih sredstvih je bila razlika med obema pristopoma v letu 2002 zanemarljiva (neto obrestni prihodki iz tujine so bili višji za 0,02 odstotka BDP), pozitiven učinek obračunskih obresti na posojila pa je bil nekoliko višji in je znašal 0,05 odstotka BDP.

8.5 RAZDELJENI DOHODKI DRUŽB

Tok razdeljenih dohodkov družb s tujino (sestavljajo ga dividende in odtegnjeni dohodki iz nepravilnih družb) je bil v letu 2001 negativen. Znašal je -9 263 mio SIT, pri tem je bilo iz tujine prejetih 2 212 mio SIT, v tujino pa plačanih 11 474 mio SIT.

Vir informacij o čezmejnih tokovih razdeljenih dohodkov je ITRS. V plačilni bilanci so ti tokovi prikazani med dohodki od neposrednih naložb iz lastniškega kapitala (postavka "razdeljeni dohodki"). Dohodki od lastniškega kapitala v zvezi z neposrednimi naložbami (vsaj 10-odstotni kapitalski delež) niso razmejeni od dohodkov od lastniškega kapitala v zvezi z naložbami v vrednostne papirje (manj kot 10-odstotni tržni delež), tako da so vsi razdeljeni dohodki od lastniškega kapitala prikazani med dohodki od neposrednih naložb. Takšna klasifikacija ne vpliva na prehod od BDP k BND. Razmejitev je bila narejena konec leta 2003, ko je bila uvedena nova šifra pri poročanju ("dividende in drugi razdeljeni dohodki od naložb v vrednostne papirje – manj kot 10-odstotni lastniški delež").

Razdeljeni dohodki družb, ki izhajajo iz neposrednih tujih naložb in naložb v vrednostne papirje, so prikazani v trenutku plačila, in ne po obračunskem načelu. Ker oba dogodka navadno padeta v isto koledarsko leto, razlika med obema načinoma knjiženja ni velika.

Plačila dividend, ki izhajajo iz izjemnih kapitalskih dobičkov (t. i. super dividende), se morajo v skladu z mednarodnimi statističnimi standardi prikazati kot zmanjšanje neposrednih tujih naložb (dezinvestiranje), in ne kot dohodki od neposrednih naložb. Do sedaj se takšne dividende v plačilni bilanci niso pojavljale.

Transakcije sredstev, s katerimi se pokrivajo izgube tujih podružnic, so prikazane v finančnem računu plačilne bilance, in ne med dohodki od neposrednih naložb.

Dividende so prikazane na neto osnovi (po odbitku davkov), saj ocene temeljijo na ITRS. Takšno knjiženje ni v skladu z ESR 1995; ta namreč zahteva prikaz bruto dividend. Knjiženje na bruto osnovi bo uvedeno s sistemom neposrednega poročanja za statistiko plačilne bilance.

Slovenski rezidenti imajo največ nepremičnin na Hrvaškem, vendar podatkov ni na voljo. Vsi dosedanji poskusi, da bi hrvaške oblasti zagotovile podatke o tem, koliko nepremičnin na Hrvaškem imajo v lasti slovenski rezidenti, so bili neuspešni.

8.6 REINVESTIRANI DOHODKI OD NEPOSREDNIH TUJIH NALOŽB

Neto reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb so v letu 2001 znašali 12 092 mio SIT. Iz tujine je bilo prejetih -1 028 mio SIT, v tujino plačanih pa -13 119 mio SIT. Negativni predznak kaže negativne reinvestirane dohodke: dividende slovenskih neposrednih naložb v tujini so bile višje od dohodkov slovenskih neposrednih naložb v tujini, zato so bili reinvestirani dohodki iz tujine, izračunani kot razlika med celotnimi dobički in razdeljenimi dobički, negativni. Podobno je bilo s tujimi neposrednimi naložbami v Sloveniji: dividende tujih neposrednih naložb v Sloveniji so bile večje od dohodkov, zato so bili reinvestirani dohodki, plačani v tujino, negativni. Negativni reinvestirani dohodki so bili v letu 2001 izjema, saj se podobna situacija v predhodnih in kasnejših letih ni pojavljala.

Podatki o reinvestiranih dohodkih od neposrednih tujih naložb temeljijo na letnem raziskovanju o slovenskih neposrednih naložbah v tujini (zunanje neposredne tuje naložbe) in o podjetjih z neposrednimi tujimi naložbami v Sloveniji (notranje neposredne tuje naložbe). Poročevalske enote ne poročajo neposredno o reinvestiranih dohodkih, pač pa podatek kot razliko med poročanimi dobički/izgubami po davku ter zadržanimi oziroma razporejenimi dobički izračuna Banka Slovenije.

Register neposrednih tujih naložb, ki tvori osnovo za raziskovanje, zajema vse poslovne subjekte z neposredno tujo naložbo. Raziskovanje trenutno temelji na polnem zajetju, v prihodnje pa naj bi bilo vzorčno, s čimer bi se število poročevalskih enot zmanjšalo za približno 30 odstotkov. Register se posodablja na osnovi ITRS, administrativnih virov za notranje neposredne tuje naložbe (registracija v sodnem registru), novic v medijih in podatkov o tujih finančnih sredstvih, ki jih podjetja prikazujejo v bilancah stanja letnih računovodskih izkazov. Register je za zunanje in notranje

neposredne tuje naložbe popoln; trenutno je v njem 2 200 podjetij z notranjo neposredno tujo naložbo (približno 6 000 kapitalskih razmerij) in 860 podjetij z zunanjo neposredno tujo naložbo.

Reinvestirani dohodki od neposrednih naložb so prikazani v obdobju, v katerem so zasluženi.

Opredelitev dobička temelji na konceptu "vse vključeno", in ne na konceptu "tekočih poslovnih rezultatov", ki izloča vse izjemne postavke in zajema samo dobiček iz tekočega poslovanja. V raziskovanje o neposrednih tujih naložbah za leto 2004 je bilo vključeno dodatno vprašanje o izrednih postavkah, zato se bodo podatki o dobičku od leta 2004 dalje zbirali po konceptu "tekočih poslovnih rezultatov", reinvestirani dohodki pa bodo izračunani kot razlika med celotnimi dobički, zmanjšanimi za izredne postavke, in razdeljenimi dobički.

8.7 DOHODKI OD LASTNINE, PRIPISANI ZAVAROVANECM

Dohodki od lastnine, pripisani zavarovancem, so dohodki od investiranja zavarovalnih tehničnih rezervacij. Ker so tehnične rezervacije lastnina zavarovancev, so prihodki od njihovega investiranja prikazani, kot bi jih zavarovalnice plačale zavarovancem, zavarovanci pa bi jih nato vrnilo zavarovalnicam v obliki dodatnih premij. Ker se niti prvi niti drugi tok dejansko ne zgodita, morata biti pripisana. Trenutno se tokova ne ocenjujeta.

8.8 NAJEMNINE OD ZEMLJIŠČ IN PODZEMNIH SREDSTEV

Transakcije najemnin od zemljišč in podzemnih sredstev med rezidenti in nerezidenti se prikažejo samo, če nerezident najema zemljišče manj kot eno leto. Te najemnine v plačilni bilanci niso prikazane posebej, ampak so vključene med dohodke od neposrednih naložb; pri tem so vključene samo tiste najemnine, ki so zajete preko ITRS. Ker je pojav zanemarljiv, se v nacionalnih računih uporabljajo podatki plačilne bilance in se ne delajo dodatne korekcije. Najemnine od podzemnih sredstev ne pridejo v poštev.

DEVETO POGLAVJE

POSREDNO MERJENE STORITVE FINANČNEGA POSREDNIŠTVA: IZRAČUN, RAZPOREDITEV IN VPLIV NA BND

9.0 UVOD

Posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP) so plačilo za primarne storitve bank, tj. prevzemanje vlog in dajanje posojil. Uredba Komisije št. 1889/2002 določa, da se vrednost PMSFP najkasneje leta 2005 razporedi sektorjem porabnikom oziroma dejavnostim porabnicam. Uredba zahteva razporeditev PMSFP, ki jih zagotavljata institucionalna sektorja S.122 Druge denarne finančne institucije in S.123 Drugi finančni posredniki razen zavarovalnih družb in pokojninskih skladov. Izračun PMSFP je bil leta 2005 v skladu z uredbo pripravljen za obdobje od leta 1995 dalje, in sicer za storitve sektorja S.122, ne pa tudi za storitve sektorja S.123.

Leta 2001 so skupne PMSFP sektorja S.122 Druge denarne finančne institucije znašale 105 826 mio SIT ali 2,2 odstotka BDP, od tega 104 627 mio SIT za domače sektorje in 1 199 mio SIT v izvozu. Za institucionalne sektorje je bil ocenjen tudi uvoz PMSFP; znašal je 4 327 mio SIT, kar pomeni, da je bil saldo PMSFP s tujino leta 2001 negativen (poglavja 3.16.1, 5.16 in 5.18).

Zaradi razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom se ravni BDP in BND zvišata. Na BDP vpliva razporeditev PMSFP v končno potrošnjo, izvoz in uvoz, učinek izvoza in uvoza PMSFP pa je treba nato nevtralizirati pri izračunu BND. Posledično na raven BND vpliva samo razporeditev PMSFP v kategorije končne potrošnje.

Tabela 9.1 prikazuje glavne podatke in učinek razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom na BDP in BND. V letu 2001 so PMSFP, razporejene v kategorije končne potrošnje, ocenjene na 40 866 mio SIT ali 0,9 odstotka BDP. Izvoz PMSFP je ocenjen na 1 199 mio SIT (od tega 3 831 mio SIT za posojila nerezidentom in -2 632 mio SIT kot negativne PMSFP za vloge nerezidentov), uvoz pa na 4 327 mio SIT. Skupni učinek razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom na raven BDP za leto 2001 je ocenjen na 37 737 mio SIT ali 0,8 odstotka BDP.

Učinek razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom je treba popraviti v računu alokacije primarnega dohodka, in sicer v okviru dejanskih tokov obresti med institucionalnimi sektorji. Ker so PMSFP razporejene sektorjem, ki imajo vloge in najemajo posojila, mora biti učinek PMSFP, ki jih plačajo ti sektorji, nevtraliziran: dejanske prejete obresti se povečajo za vrednost plačil PMSFP na vloge (dejanske plačane obresti proizvajalcev PMSFP), dejanske plačane obresti pa se zmanjšajo za vrednost plačil PMSFP na posojila (dejanske prejete obresti proizvajalcev PMSFP).

Enako velja tudi za učinka razporeditve izvoza in uvoza PMSFP, ki morata biti nevtralizirana pri transakcijah primarnih dohodkov (obresti) s tujino. Obresti, prejete iz tujine, so v tabeli 9.1 zmanjšane za PMSFP, razporejene na posojila nerezidentom (3 831 mio SIT), ki predstavljajo izvoz PMSFP sektorja S.122. Obresti, plačane v tujino, so zmanjšane za PMSFP, razporejene na posojila rezidentom iz tujine (4 327 mio SIT), ki predstavljajo uvoz PMSFP, in za PMSFP, razporejene na vloge nerezidentov (2 632 mio SIT), ki predstavljajo negativni izvoz PMSFP sektorja S.122. Tokovi obresti s tujino so tako skupaj zvišani za 3 128 mio SIT, s čimer je v celoti nevtraliziran negativni saldo razporeditve PMSFP v izvoz in uvoz na računu blaga in storitev.

BND z razporejenimi PMSFP je v letu 2001 znašal 4 812 013 mio SIT, z izločenim vplivom razporeditve PMSFP v komponente končne potrošnje v vrednosti 40 866 mio SIT pa 4 771 147 mio SIT. Za namene določitve prispevka države članice v proračun EU na osnovi BND (t. i. četrti lastni vir) mora biti namreč iz BND izločen vpliv razporeditve PMSFP sektorjem porabnikom.

Tabela 9.1 Prilagoditev bruto domačega proizvoda in bruto nacionalnega dohodka zaradi razporeditve PMSFP, 2001

	Mio SIT	Struktura
Bruto domači proizvod	4 799 552	100,0
PMSFP, skupaj	37 737	0,8
Izdatki za končno potrošnjo	40 866	0,9
Gospodinjstva	36 033	0,8
NPISG	187	0,0
Država	4 646	0,1
Plus: izvoz PMSFP	1 199	0,0
Manj: uvoz PMSFP	4 327	0,1
S.11 Nefinančne družbe	3 133	
S.12 Finančne družbe (S.124, S.125)	-252	
S.13 Država	910	
S.14 Gospodinjstva	618	
S.15 NPISG	-81	
Plus: primarni dohodki, prejeti iz tujine	107 063	2,2
Od tega prejete obresti	63 061	1,3
Obresti v plačilni bilanci	66 892	1,4
Prilagoditev za PMSFP	-3 831	-0,1
Manj: primarni dohodki, plačani v tujino	94 602	2,0
Od tega plačane obresti	89 774	1,9
Obresti v plačilni bilanci	96 734	2,0
Prilagoditev za PMSFP	-6 959	-0,1
Bruto nacionalni dohodek	4 812 013	100,3
Manj: vpliv razporeditve PMSFP v končno potrošnjo na BND	40 866	0,9
Bruto nacionalni dohodek brez razporejenih PMSFP	4 771 147	99,4

9.1 PODATKOVNI VIRI IN METODE

Vse podatke za izračun in razporeditev PMSFP zagotavlja Banka Slovenije. Uporabljeni so četrletni podatki sektorja S.122 Druge denarne finančne institucije o stanjih posojil in vlog na začetku in na koncu obdobja ter pripadajočih obrestih, ločeno po dospelosti in po institucionalnih sektorjih, podatki o posojilih, ki jih rezidenčni institucionalni sektorji najemajo v tujini, ter podatki o vlogah nerezidentov in posojilih nerezidentom s strani S.122 Druge denarne finančne institucije.

Glede na razpoložljivost podatkov je bila kot notranja referenčna obrestna mera izbrana letna tehtana povprečna obrestna mera za medbančne vloge, ki jo objavlja Banka Slovenije. V prihodnje bo notranja referenčna obrestna mera izračunana za medbančna posojila s podatki o dejanskih obrestih in stanjih posojil. Zunanja referenčna obrestna mera je ocenjena s podatki o dejanskih obrestih in stanjih posojil domačih bank pri tujih bankah.

PMSFP za obe primarni storitvi so ocenjene kot razlika med obrestmi na vloge in na posojila na eni strani ter obrestmi ob upoštevanju referenčne obrestne mere na drugi. PMSFP pri posojilih so enake dejanskim obrestim na posojila, zmanjšanim za obresti ob upoštevanju referenčne obrestne mere. PMSFP pri vlogah so enake obrestim ob upoštevanju referenčne obrestne mere, zmanjšanim za dejanske obresti na vloge. Pri izračunu so podatki o stanju posojil in vlog na začetku in koncu četrletja preračunani na povprečno vrednost na sredi obdobja, letna vrednost PMSFP pa je izračunana kot vsota četrletnih vrednosti.

DESETO POGLAVJE

NAJPOMEMBNEJŠE KLASIFIKACIJE

10.1 KLASIFIKACIJE, KI SE UPORABLJAJO PRI PROIZVODNI METODI

10.1.1 Standardna klasifikacija dejavnosti (SKD)

Standardna klasifikacija dejavnosti (SKD) temelji na klasifikaciji ekonomskih dejavnosti v Evropskih skupnostih NACE Rev. 1. Predpisana je bila z uredbo vlade leta 1995, po končanem dvoletnem prehodnem obdobju pa je v celoti nadomestila prejšnjo Enotno klasifikacijo dejavnosti (EKD). Od leta 1997 dalje je SKD obvezen nacionalni standard, ki se uporablja za statistične in druge administrativne zbirke podatkov in za njihovo prikazovanje (poslovni register, davčni register, register obvezne socialne varnosti itd.).

Sedanja različica SKD je SKD 2002. Z NACE Rev. 1.1 je usklajena do ravni razredov (ki so označeni s štirimestno številčno oznako), razen na treh mestih:

- samo en razred za skupini 17.1 in 17.2;
- ni skupine 62.3;
- ni oddelkov 96 in 97.

Zaradi upoštevanja značilnosti slovenske gospodarske strukture in izraženih interesov uporabnikov se 39 razredov še dodatno razčlenjuje v 114 podrazredov, ki so označeni s petmestno številčno oznako. Celotna SKD tako vključuje 576 podrazredov.

Razčlenjenost dejavnosti po SKD, ki se uporablja za obračun proizvodnje, vmesne potrošnje in dodane vrednosti, je prikazana v tabeli 10.1.

Tabela 10.1 Raven dejavnosti, ki se uporablja pri proizvodni metodi

Šifra SKD	SKD
A	Kmetijstvo, lov in gozdarstvo
01	Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve
01.1	Pridelovanje kmetijskih rastlin
01.2	Živinoreja
01.3	Mešano kmetijstvo
01.4	Storitve za rastlinsko pridelavo in živinorejo, razen veterinarskih storitev
01.5	Lov in lovske storitve
02	Gozdarstvo in gozdarske storitve
B	Ribištvo in ribiške storitve
C	Rudarstvo
10	Pridobivanje črnega premoga, rjavega premoga in lignita, šote
12	Pridobivanje uranovih in torijevih rud
13	Pridobivanje rud
14	Pridobivanje rudnin in kamnin
D	Predelovalne dejavnosti
15	Proizvodnja hrane, pijač in krmil
16	Proizvodnja tobačnih izdelkov
17	Proizvodnja tekstilij
18	Proizvodnja oblačil; strojenje in dodelava krzna; proizvodnja krznenih izdelkov
19	Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov, razen oblačil
20	Obdelava in predelava lesa; proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja
21	Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona ter izdelkov iz papirja in kartona
22	Založništvo, tiskarstvo, razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa

Tabela 10.1 Raven dejavnosti, ki se uporablja pri proizvodni metodi (nadaljevanje)

Šifra SKD	SKD
23	Proizvodnja koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva
24	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken
25	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas
26	Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov
27	Proizvodnja kovin
28	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav
29	Proizvodnja strojev in naprav
30	Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov
31	Proizvodnja električnih strojev in naprav
32	Proizvodnja radijskih, televizijskih in komunikacijskih naprav in opreme
33	Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih in optičnih instrumentov ter ur
34	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic
35	Proizvodnja drugih vozil in plovil
36	Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti
37	Reciklaža
E	Oskrba z električno energijo, plinom in vodo
40	Oskrba z električno energijo, plinom, paro in toplo vodo
40.1	Oskrba z električno energijo
40.2	Oskrba s plinastimi gorivi
40.3	Oskrba s paro in toplo vodo
41	Zbiranje, čiščenje in distribucija vode
F	Gradbeništvo
45.1	Pripravljalna dela na gradbiščih
45.2	Gradnja objektov in delov objektov
45.3	Inštalacije pri gradnjah
45.4	Zaključna gradbena dela
45.5	Dajanje strojev in naprav za gradnjo in rušenje v najem
G	Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe
50	Prodaja in popravila motornih vozil, trgovina na drobno z motornimi gorivi
50.1	Trgovina z motornimi vozili
50.2	Vzdrževanje in popravila motornih vozil
50.3	Trgovina z rezervnimi deli in dodatno opremo za motorna vozila
50.4	Trgovina in popravila motornih koles, trgovina s posameznimi deli in opremo
50.5	Trgovina na drobno z motornimi gorivi
51	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili
51.1	Posredništvo
51.2	Trgovina na debelo s kmetijskimi surovinami in živimi živalmi
51.3	Trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki
51.4	Trgovina na debelo z izdelki široke porabe
51.5	Trgovina na debelo s nekmetijskimi polizdelki, ostanki in odpadki
51.8	Trgovina na debelo s stroji, napravami, priborom
51.9	Druga trgovina na debelo
52	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili; popravila izdelkov široke porabe
52.1	Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah
52.2	Trgovina na drobno z živili, pijačami in tobakom v specializiranih prodajalnah
52.3	Trgovina na drobno s farmacevtskimi, medicinskimi in kozmetičnimi izdelki
52.4	Trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah
52.5	Trgovina na drobno z rabljenim blagom
52.6	Trgovina na drobno zunaj prodajaln
52.7	Popravila izdelkov široke porabe

Tabela 10.1 Raven dejavnosti, ki se uporablja pri proizvodni metodi (nadaljevanje)

Šifra SKD	SKD
H	Gostinstvo
55.1	Dejavnost hotelov in podobnih obratov
55.2	Dejavnost domov, kampov in drugih nastanitvenih obratov
55.3	Dejavnost prehrabnenih gostinskih obratov
55.4	Točenje pijač
55.5	Dejavnost menz ter priprava in dostava hrane
I	Promet, skladiščenje in zveze
60	Kopenski promet; cevovodni transport
60.1	Železniški promet
60.2	Drug kopenski promet
60.21	Drug kopenski potniški promet na rednih linijah
60.22	Dejavnost taksistov
60.23	Drug kopenski potniški promet
60.24	Cestni tovorni promet
61	Vodni promet
62	Zračni promet
63	Pomožne prometne dejavnosti; dejavnost potovalnih in turističnih organizacij
63.1	Prekladanje, skladiščenje
63.2	Druge pomožne dejavnosti v prometu
63.3	Dejavnost potovalnih agencij in organizatorjev potovanj
63.4	Dejavnosti drugih prometnih agencij
64	Pošta in telekomunikacije
64.1	Poštna in kurirska dejavnost
64.2	Telekomunikacije
J	Finančno posredništvo
65	Finančno posredništvo, razen zavarovalništva in pokojninskih skladov
65.1	Denarno posredništvo
65.2	Drugo finančno posredništvo
65.21	Finančni zakup (lizing)
65.22	Drugo kreditiranje
65.23	Drugo finančno posredništvo, drugje neomenjeno
66	Zavarovalništvo in pokojninski skladi, razen obvezne socialne varnosti
67	Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu
K	Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve
70	Poslovanje z nepremičninami
70.1	Poslovanje z lastnimi nepremičninami
70.2	Dajanje lastnih nepremičnin v najem
70.3	Poslovanje z nepremičninami za plačilo ali po pogodbi
71	Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem
72	Obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti
73	Raziskovanje in razvoj
74	Druge poslovne dejavnosti
74.1	Pravne in računovodske dejavnosti, svetovanje, raziskave trga, holdingi
74.2	Prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje
74.3	Tehnično preizkušanje in analiziranje
74.4	Oglaševanje
74.5	Dejavnost posredovanja in zaposlovanja delovne sile
74.6	Poizvedovalne dejavnosti in varovanje
74.7	Čiščenje objektov in opreme
74.8	Raznovidne poslovne dejavnosti

Tabela 10.1 Raven dejavnosti, ki se uporablja pri proizvodni metodi (nadaljevanje)

Šifra SKD	SKD
L	Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost
75.1	Javna uprava ter ekonomska in socialna politika skupnosti
75.2	Posebne dejavnosti za celotno družbeno skupnost
75.21	Zunanje zadeve
75.22	Obramba
75.23	Pravosodje
75.24	Javna varnost, zakonitost in red
75.25	Zaščita in reševanje pri požarih in nesrečah
75.3	Obvezna socialna varnost
M	Izobraževanje
80.1	Predšolska vzgoja in osnovnošolsko izobraževanje
80.101	Dejavnost vrtcev in predšolsko izobraževanje
80.102	Osnovnošolsko splošno izobraževanje
80.103	Dejavnost zavodov za izobraževanje otrok z motnjami v razvoju
80.2	Srednješolsko izobraževanje
80.3	Višje strokovno, visoko strokovno in univerzitetno izobraževanje
80.4	Dejavnost voznških šol ter drugo izobraževanje in usposabljanje
80.41	Dejavnost voznških šol
80.42	Drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
N	Zdravstvo in socialno varstvo
85.1	Zdravstvo
85.11	Bolnišnična zdravstvena dejavnost
85.12	Zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
85.121	Splošna zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
85.122	Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
85.13	Zobozdravstvena dejavnost
85.14	Druge zdravstvene dejavnosti
85.2	Veterinarstvo
85.3	Socialno varstvo
85.31	Socialno varstvo z nastanitvijo
85.32	Socialno varstvo brez nastanitve
O	Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti
90	Dejavnosti javne higiene
91	Dejavnosti združenj, organizacij
92	Rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti
92.1	Filmska in video dejavnost
92.2	Radijska in televizijska dejavnost
92.3	Umetniško ustvarjanje in poustvarjanje ter druge razvedrilne dejavnosti
92.4	Dejavnost tiskovnih agencij
92.5	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti
92.6	Športna dejavnost
92.7	Druge dejavnosti za sprostitev
92.711	Prerejanje klasičnih iger na srečo
92.712	Dejavnost igralnic
92.72	Druge dejavnosti za sprostitev, drugje neomenjeno
93	Druge storitvene dejavnosti
93.01	Dejavnost pralnic in kemičnih čistilnic
93.02	Frizerska, kozmetična in pedikerska dejavnost
93.03	Pogrebna dejavnost
93.04	Dejavnost salonov za nego telesa
93.05	Druge osebne storitve
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem

10.1.2 Standardna klasifikacija institucionalnih sektorjev (SKIS)

Standardna klasifikacija institucionalnih sektorjev (SKIS) je bila uvedena z uredbo vlade v letu 1998. V veljavo je stopila leta 1999 in je obvezen nacionalni standard, ki se uporablja za statistične namene.

SKIS temelji na klasifikaciji institucionalnih sektorjev, ki izhaja iz ESR 1995. V sektorju država so bile zaradi lažjega sestavljanja računov glede na strukturo razpoložljivih podatkov uvedene dodatne razčlenitve:

- podsektor centralna država se deli na neposredne uporabnike državnega proračuna, državne sklade in agencije ter druge enote centralne države;
- podsektor lokalna država se deli na neposredne uporabnike proračunov občin, sklade in agencije ter druge enote lokalne države.

V SKIS ni podsektorja regionalna država.

Vse kategorije računa proizvodnje in računa primarnega dohodka se ocenjujejo na dvomestni ravni SKIS, sektor finančne družbe in sektor država pa se še dodatno razčlenjujeta, kar prikazuje tabela 10.2.

Tabela 10.2 Raven sektorjev, ki se uporablja pri proizvodni metodi

Šifra SKIS	SKIS
S.11	Nefinančne družbe
S.12	Finančne družbe
S.121	Centralna banka
S.122	Druge denarne finančne institucije
S.125	Zavarovalne družbe in pokojninski skladi
S.123+S.124	Druge finančne družbe
S.13	Država
S.1311	Centralna država
S.1313	Lokalna država
S.1314	Skladi socialne varnosti
S.14	Gospodinjstva
S.15	Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (NPISG)

10.1.3 Klasifikacija proizvodov po dejavnostih (CPA)

Klasifikacija proizvodov po dejavnostih (CPA) je bila sprejeta z uredbo vlade leta 2000 kot nacionalni standard. Klasifikacija nima nobenih nacionalnih podkategorij. Od 1. maja 2004 je v uporabi CPA 2002, ki je bila sprejeta z Uredbo Komisije (ES) št. 204/2002 o statistični klasifikaciji proizvodov po dejavnostih (CPA) v Evropski gospodarski skupnosti.

10.1.4 Nomenklatura industrijskih proizvodov (NIP)

Nomenklatura industrijskih proizvodov (NIP) je slovenska različica seznama PRODCOM. Prva različica, ki je temeljila na seznamu PRODCOM, je bila sprejeta leta 1996.

Danes veljavna različica je NIP 2003, ki temelji na evropskem seznamu proizvodov PRODCOM 2003. Nomenklatura ima približno 5 200 postavk. Prvih osem šifer se ujema s tistimi v seznamu PRODCOM, dodana pa je še deveta šifra, ki omogoča podrobnejšo nacionalno delitev. Vsak proizvod je povezan tudi z ustrezno šifro iz Kombinirane nomenklature carinske tarife (HS/KN), ki se uporablja za statistično spremljanje zunanjetrgovinske menjave. Nekaterim šifram proizvodov je dodana tudi nacionalna merska enota, vendar vedno kot druga enota.

V primerjavi s seznamom PRODCOM NIP vključuje tudi šifre za proizvode v oddelku 37 – Reciklaža, nekatere industrijske storitve v okviru CPA in nekatere nacionalne postavke.

10.2 KLASIFIKACIJE, KI SE UPORABLJAJO PRI DOHODKOVNI METODI

Za kategorije BDP po dohodkovni metodi (sredstva za zaposlene, drugi davki na proizvodnjo, druge subvencije na proizvodnjo, bruto poslovni presežek in bruto raznovrstni dohodek) se uporabljajo enake ravni dejavnosti in enake

sektorske členitve, kot se uporabljajo pri proizvodni metodi (tabeli 10.1 in 10.2). Klasifikacije davkov in subvencij na proizvode so prikazane v tabelah 3.65, 3.66 in 3.70 v tretjem poglavju.

10.3 KLASIFIKACIJE, KI SE UPORABLJAJO PRI IZDATKOVNI METODI

10.3.1 Klasifikacija individualne potrošnje po namenu (COICOP)

Tabela 10.3 prikazuje členitev, na podlagi katere je narejena ocena izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo v skladu s klasifikacijo individualne potrošnje po namenu (COICOP).

Tabela 10.3 Raven COICOP, ki se uporablja za oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo

Šifra COICOP	COICOP
01	Hrana in brezalkoholne pijače
01.1	Hrana
01.1.1	Kruh in žitarice
01.1.2	Meso
01.1.3	Ribe
01.1.4	Mleko, sir in jajca
01.1.5	Olja in maščobe
01.1.6	Sadje
01.1.7	Zelenjava
01.1.8	Sladkor, marmelada, med, sladkarije
01.1.9	Drugi prehrambeni izdelki
01.2	Brezalkoholne pijače
01.2.1	Kava, čaj in kakav
01.2.2	Mineralne vode, sadne pijače, sokovi
02	Alkoholne pijače, tobak in mamila
02.1	Alkoholne pijače
02.1.1	Žgane pijače
02.1.2	Vino
02.1.3	Pivo
02.2	Tobak
02.2.0	Tobak
02.3	Mamila
02.3.0	Mamila
03	Obleka in obutev
03.1	Obleka
03.1.1	Materiali za obleke
03.1.2	Obleka
03.1.3	Druga obleka, šivalni pribor
03.1.4	Čiščenje, popravila in najem obleke
03.2	Obutev
03.2.1	Čevlji in druga obutev
03.2.2	Popravila in najem obutve
04	Stanovanjske najemnine, voda, električna energija, plin in druga goriva
04.1	Dejanske stanovanjske najemnine
04.1.1	Najemnine za stanovanja
04.1.2	Druge najemnine
04.2	Pripisane stanovanjske najemnine
04.2.1	Pripisane najemnine za stanovanja
04.2.2	Druge pripisane najemnine

Tabela 10.3 Raven COICOP, ki se uporablja za oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo (nadaljevanje)

Šifra COICOP	COICOP
04.3	Tekoče vzdrževanje in popravila stanovanj
04.3.1	Blago za tekoče vzdrževanje in popravila
04.3.2	Storitve za tekoče vzdrževanje in popravila
04.4	Vodarina in druge stanovanjske storitve
04.4.1	Vodarina
04.4.2	Odvoz smeti
04.4.3	Komunalne storitve
04.4.4	Druge storitve v zvezi s stanovanjem
04.5	Elektrika, plin in druga goriva
04.5.1	Elektrika
04.5.2	Plin
04.5.3	Tekoča goriva
04.5.4	Trdna goriva
04.5.5	Daljinsko ogrevanje
05	Pohištvo, gospodinjstva oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj
05.1	Pohištvo in druga stanovanjska oprema, preproge in druge talne obloge
05.1.1	Pohištvo in oprema
05.1.2	Preproge in druge talne obloge
05.1.3	Popravila
05.2	Tekstil za gospodinjstvo
05.2.0	Tekstil za gospodinjstvo
05.3	Gospodinjstvi aparati
05.3.1	Večji gospodinjstvi aparati
05.3.2	Male električne priprave
05.3.3	Popravila
05.4	Steklenina, jedilni pribor in posoda
05.4.0	Steklenina, jedilni pribor in posoda
05.5	Orodje in oprema za hišo in vrt
05.5.1	Večje orodje in oprema
05.5.2	Ročno orodje in potrebščine
05.6	Blago in storitve vsakodnevnega vzdrževanja stanovanj
05.6.1	Netrajno gospodinjstveno blago
05.6.2	Domače storitve
06	Zdravstvo
06.1	Medicinski in farmacevtski proizvodi ter terapevtska oprema
06.1.1	Farmacevtski proizvodi
06.1.2	Drugi medicinski proizvodi
06.1.3	Terapevtski pripomočki in oprema
06.2	Zunajbolnišnične storitve
06.2.1	Storitve zdravnikov
06.2.2	Zobozdravstvene storitve
06.2.3	Druge medicinske storitve
06.3	Bolnišnične storitve
06.3.0	Bolnišnične storitve
07	Transport
07.1	Nakup vozil
07.1.1	Osebna vozila
07.1.2	Motorna kolesa
07.1.3	Kolesa

Tabela 10.3 Raven COICOP, ki se uporablja za oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo (nadaljevanje)

Šifra COICOP	COICOP
07.2	Blago in storitve za vozila
07.2.1	Rezervni deli in potrebščine
07.2.2	Goriva in maziva
07.2.3	Vzdrževanje in popravila
07.2.4	Druge storitve
07.3	Transportne storitve
07.3.1	Železniški transport
07.3.2	Cestni transport
07.3.3	Zračni transport
07.3.4	Pomorski transport
07.3.5/6	Druge transportne storitve
08	Komunikacije
08.1	Poštna storitve
08.1.0	Poštna storitve
08.2	Telefonska in telefaks oprema
08.2.0	Telefonska in telefaks oprema
08.3	Telefonske in telefaks storitve
08.3.0	Telefonske in telefaks storitve
09	Rekreacija in kultura
09.1	Avdiovizualna, fotografska in računalniška oprema
09.1.1	RTV aparati, videorekorderji, stereo oprema
09.1.2	Fotografska in kinematografska oprema, optični instrumenti
09.1.3	Računalniška oprema
09.1.4	Kasete, plošče, videokasete
09.1.5	Popravila
09.2	Drugo trajno blago za rekreacijo in kulturo
09.2.1	Trajno blago za rekreacijo
09.2.2	Glasbeni instrumenti
09.2.3	Vzdrževanje in popravila
09.3	Drugi rekreacijski proizvodi, vrtnarjenje in male živali
09.3.1	Igre, igrače in hobiji
09.3.2	Oprema za šport in kampiranje
09.3.3	Vrtnarjenje
09.3.4	Male živali
09.3.5	Veterinarske in druge storitve
09.4	Rekreacijske in kulturne storitve
09.4.1	Rekreacijske in športne storitve
09.4.2	Kulturne storitve
09.4.3	Igre na srečo in stave
09.5	Časopisi, knjige in pisalne potrebščine
09.5.1	Knjige
09.5.2	Časopisi in revije
09.5.3	Razne tiskovine
09.5.4	Pisalni in risalni pribor
09.6	Počitniški paketi
09.6.0	Počitniški paketi
10	Izobraževanje
10.1	Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje
10.1.0	Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje

Tabela 10.3 Raven COICOP, ki se uporablja za oceno izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo (nadaljevanje)

Šifra COICOP	COICOP
10.2	Srednješolsko izobraževanje
10.2.0	Srednješolsko izobraževanje
10.3/4	Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje
10.3.4/0	Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje
10.5	Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah
10.5.0	Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah
11	Hoteli, kavarne in restavracije
11.1	Gostinske storitve
11.1.1	Restavracije in kavarne
11.1.2	Menze
11.2	Nastanitvene storitve
11.2.0	Nastanitvene storitve
12	Raznovrstno blago in storitve
12.1	Osebna nega
12.1.1	Frizerski in drugi negovalni saloni
12.1.2	Električne naprave za osebno nego
12.1.3	Drugi proizvodi za osebno nego
12.2	Prostitucija
12.2.0	Prostitucija
12.3	Drugi osebni predmeti
12.3.1	Nakit, ure
12.3.2	Preostali osebni predmeti
12.4	Socialna zaščita
12.4.0	Storitve socialne zaščite
12.5	Zavarovanje
12.5.1	Življenjsko zavarovanje
12.5.2	Zavarovanje stanovanj
12.5.3	Zdravstveno zavarovanje
12.5.4	Prometna zavarovanja
12.5.5	Druga zavarovanja
12.6	Finančne storitve
12.6.1	PMSFP
12.6.2	Finančne storitve
12.7	Druge storitve
12.7.0	Druge storitve

10.3.2 Kombinirana nomenklatura (KN)

Kombinirana nomenklatura (KN) temelji na Harmoniziranem sistemu nazivov in šifriranja blaga (HS). Namenjena je zbiranju in prikazovanju podatkov s področja statistike zunanje trgovine. Od leta 1996 dalje se za proizvode uporabljajo devetmestne tarifne oznake (prvih osem številčnih oznak izhaja iz Kombinirane nomenklature, deveta oznaka pa je namenjena nacionalni členitvi).

10.3.3 Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija (SMTK)

Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija (SMTK) temelji na Standardni mednarodni trgovinski klasifikaciji Rev. 3. Uporablja se za prikazovanje zunanjetrgovinskih statističnih podatkov, v njej pa ni dodatnih nacionalnih členitev.

10.3.4 Klasifikacija plačilne bilance

Tabela 10.4 prikazuje klasifikacijo, ki se uporablja za plačilno bilanco. V njej so prikazane samo glavne postavke tekočega računa kot enega izmed dveh temeljnih podračunov plačilne bilance.

Tabela 10.4 Postavke tekočega računa plačilne bilance

Postavka
Blago
Izvoz blaga
Izvoz blaga fob
Prilagoditev zaobjema
Uvoz blaga
Uvoz cif
Prilagoditev cif/fob
Prilagoditev zaobjema
Storitve
Izvoz storitev
Transport
Potovanja
Poslovna
Zasebna (turizem)
Komunikacijske storitve
Konstrukcijske storitve
Zavarovanje
Finančne storitve
Računalniške in informacijske storitve
Licence, patenti in avtorske pravice
Druge poslovne storitve
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve
Vladne storitve
Uvoz storitev
Transport
Potovanja
Poslovna
Zasebna (turizem)
Zdravljenje
Izobraževanje
Drugo
Komunikacijske storitve
Konstrukcijske storitve
Zavarovanje
Finančne storitve
Računalniške in informacijske storitve
Licence, patenti in avtorske pravice
Druge poslovne storitve
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve
Vladne storitve
Dohodki
Prejemki
Od dela
Od kapitala
Od neposrednih naložb
Od lastniškega kapitala
Dividende in razdeljeni dobiček

Tabela 10.4 Postavke tekočega računa plačilne bilance (nadaljevanje)

Postavka
Reinvestirani in nerazdeljeni dobiček
Od posojil
Od vrednostnih papirjev
Od naložb v lastniške vrednostne papirje
Od naložb v dolžniške vrednostne papirje
Obveznice in zadolžnice
Instrumenti denarnega trga
Od kreditov
Izdatki
Od dela
Od kapitala
Od neposrednih naložb
Od lastniškega kapitala
Dividende in razdeljeni dobiček
Reinvestirani in nerazdeljeni dobiček
Od posojil
Od vrednostnih papirjev
Od naložb v lastniške vrednostne papirje
Od naložb v dolžniške vrednostne papirje
Obveznice in zadolžnice
Instrumenti denarnega trga
Od kreditov
Tekoči transferi
V Slovenijo
Vladni sektor
Drugi sektorji
Nakazila zdomcev
Zavarovanja
Drugi transferi
V tujino
Vladni sektor
Drugi sektorji
Nakazila zdomcev
Zavarovanja
Drugi transferi

10.4 KLASIFIKACIJE, KI SE UPORABLJAJO ZA PREHOD OD BDP K BND

Prehod od bruto domačega proizvoda k bruto nacionalnemu dohodku temelji na podatkih plačilne bilance, zato se za ta namen uporablja klasifikacija plačilne bilance, ki je prikazana v poglavju 10.3.4.

ENAJSTO POGLAVJE

NAJPOMEMBNEJŠI PODATKOVNI VIRI

11.0 REGISTRI

11.0.0 Poslovni register Slovenije

Zgodovina

Enotni register organizacij in skupnosti je bil vzpostavljen leta 1976 na podlagi takrat veljavnih predpisov in je bil prvi prednik današnjega Poslovnega registra Slovenije (PRS). Vseboval je podatke o podjetjih in različnih organizacijah – pridobitnih in nepridobitnih pravnih osebah. Poleg tega je bil leta 1985 vzpostavljen Enotni register obratovalnic za vodenje podatkov o obrtnikih. Oba registra sta se spreminjala skladno s spremembami zakonodaje. Vodenje Enotnega registra organizacij in skupnosti je bilo računalniško podprto že kmalu po vzpostavitvi, vodenje Enotnega registra obratovalnic pa že od samega začetka. Po Zakonu o Poslovnem registru Slovenije, ki je bil sprejet leta 1995, je PRS moral vsebovati podatke vseh poslovnih subjektov v Sloveniji, ne glede na njihovo pravno ali institucionalno obliko, z izjemo družinskih kmetij in zasebnih gospodinjstev. Za predhodna registra je veljalo prehodno obdobje uskladitve z zakonom do leta 1997. Računalniško voden PRS je bil vzpostavljen v marcu 1997, do julija 2002 ga je vodil in vzdrževal Surs. Tehnično je PRS izdelan v obliki podatkovne baze v Oracle RDBMS. Od julija 2002 je vodenje PRS v pristojnosti Ajpes. Surs je s tem iz upravljalca postal uporabnik podatkov z dnevним dostopom do vseh zapisov.

Enote

PRS vsebuje tri vrste enot: poslovne subjekte, podružnice in druge dele poslovnih subjektov ter podružnice tujih poslovnih subjektov.

Poslovni subjekt je enota, ki na ozemlju Republike Slovenije opravlja registrirane pridobitne ali nepridobitne dejavnosti ali dejavnosti, določene s temeljnim aktom ali dokumentom. Poslovni subjeki so:

- pravne osebe: to so enote, ki pridobijo status pravne osebe z vpisom v sodni register ali po zakonu. Pravne osebe lahko pridobijo pravice in prevzemajo obveznosti, so lahko lastnice premičnin in nepremičnin, lahko tožijo in so lahko tožene;
- fizične osebe: to so samostojni podjetniki in druge fizične osebe, ki stalno in neodvisno opravljajo različne izključno pridobitne dejavnosti na prostem trgu.

Vsak poslovni subjekt ima eno od pravnoorganizacijskih oblik, ki jih določajo predpisi (septembra 2003 je v PRS obstajalo 84 različnih pravnoorganizacijskih oblik). Poslovni subjeki se vnesejo v PRS na podlagi registracije pri pristojnih registrskih organih (sodiščih, ministrstvih, zbornicah itd.) ali nastanejo in se vpišejo v PRS na podlagi zakona (državne institucije).

Deli poslovnih subjektov so deli pravnih in fizičnih oseb. To so organizacijske, pravne, poslovne, računovodske, proizvodne ali tehnološke enote, ki opravljajo različne dejavnosti kot poslovni subjekt na isti lokaciji ali enake ali različne dejavnosti na drugi lokaciji kot poslovni subjekt. Lahko se registrirajo pri pristojnih registrskih organih, lahko jih prijavijo poslovni subjeki sami ali pa obstaja javni interes za njihov obstoj v PRS.

Podružnice tujih poslovnih subjektov so deli tujih pravnih oseb, ki opravljajo dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije, so registrirane ali pa obstaja javni interes za njihov obstoj v PRS. Pristojni registrski organi za registracijo teh enot so okrožna sodišča.

Viri

Trenutno obstaja več kot štirideset primarnih evidenc (registrski organi in zakoni), ki so vir podatkov PRS. Podatki različnih registrskih organov o poslovnih subjektih in njihovih delih se zbirajo dnevno; po zakonu o poslovnem registru morajo registrski organi posredovati podatke PRS pet dni po registraciji ali spremembi podatkov. Registrski organi morajo sporočati podatke o registraciji, spremembah in prenehanju poslovnih enot, zato je zajetje v PRS zelo dobro (skoraj 100-odstotno). Nekateri registrski organi poročajo redno v roku do enega tedna, nekateri pa poročajo z zamikom do enega meseca.

Sodni registri zagotavljajo podatke pravnih oseb (popolno ime, skrajšano ime, številka odločbe, datum nastanka, podatki o sedežu, pravna oblika, registrirane dejavnosti, vrsta lastnine, poreklo kapitala, podatki o ustanoviteljih in zastopnikih). Davčni uradi, ki so pristojni za registracijo samostojnih podjetnikov, zagotavljajo podatke o samostojnih podjetnikih (popolno ime, podatki o sedežu, osebni podatki o podjetniku, opis dejavnosti, podatki o lokalnih enotah, če obstajajo, podatki o zastopnikih, številka odločbe, pravna oblika in datum nastanka). Ministrstvo za notranje zadeve zagotavlja podatke o političnih strankah, Ministrstvo za kulturo podatke o umetnikih, upravne enote podatke o društvih in sindikatih, različne zbornice pa podatke o registriranih zdravnikih, veterinarjih, farmacevtech, detektivih in odvjetnikih.

Večina podatkov je posredovana v obliki kopij upravnih odločb in izpolnjenih obrazcev o registraciji, spremembah in prenehanju (obrazec PRS-1 za poslovne enote in obrazec PRS-2 za podružnice in dele enot). Nekateri podatki so posredovani elektronsko.

Vsebina

Podatki, ki se vodijo za poslovne subjekte in njihove dele v PRS, so:

- matična številka;
- naziv (ime);
- sedež in naslov (občina, naselje, ulica, hišna številka, dodatek k hišni številki, poštna številka, ime pošte);
- geokoda (kode, ki jih uporablja in vzdržuje Register prostorskih enot pri Geodetski upravi Republike Slovenije. Te kode temeljijo na Standardni klasifikaciji teritorialnih enot in so do pete ravni usklajene s Klasifikacijo statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji (NUTS). Nacionalne geokode omogočajo določitev lokacije do hišne številke natančno);
- datum akta o ustanovitvi;
- podatki o vpisu pri registrskem organu (organ, datum in zaporedna številka vpisa);
- šifra glavne dejavnosti (SKD);
- pravnoorganizacijska oblika;
- datum začetka poslovanja;
- podatki o ustanoviteljih (ime, naslov, matična številka, davčna številka ...);
- podatki o zastopnikih (ime, naslov, matična številka, davčna številka ...);
- poreklo kapitala (domači, tuji, mešani);
- države porekla kapitala (do pet držav);
- vrsta lastnine (zasebna, združna, mešana, državna);
- telefonska številka, številka telefaksa, naslovi elektronske pošte;
- velikostni razred glede na število zaposlenih za nekatere pravne osebe v skladu z zakonodajo EU;
- datum prenehanja;
- šifra vrste spremembe;
- številka upravne odločbe;
- številka bančnega računa;
- davčna številka;
- oznaka institucionalnega sektorja (SKIS);
- šifra referenta, ki je vnesel podatke.

Vzdrževanje in posodabljanje

Viri za vzdrževanje PRS so administrativni registri in evidence. Enote, ki niso registrirane pri registrskih organih (enote države), se vnesejo in ažurirajo na podlagi zakonov.

Povezanost med registri

Ajpes vsaki enoti ob registraciji dodeli enolično matično številko, ki se ne spreminja od nastanka do prenehanja enote, po prenehanju se njena številka ne uporablja za označevanje druge enote. Struktura matične številke je:

- za poslovne subjekte 7-mestno število (6-mestna serijska številka in 1-mestna kontrolna številka);
- za podružnice in druge dele poslovnih subjektov 10-mestno število (7-mestna številka poslovnega subjekta, ki mu enota pripada, in 3-mestna serijska številka).

Matična številka je povezovalni element med vsemi primarnimi registri in drugimi administrativnimi evidencami. V registru transakcijskih računov pri bankah je npr. identifikacijski element številka računa, v davčnem registru pa je tak element davčna številka. Oba registra vsebujeta tudi matično številko iz PRS, ki je povezovalni element vseh treh registrov.

Opredelitev in klasifikacija glavne dejavnosti

Glavna dejavnost je po Zakonu o PRS registrirana dejavnost, ki jo določa predpis ali ustanovitveni akt. Če poslovni subjekt opravlja le eno ekonomsko dejavnost, je to njegova glavna dejavnost. Če opravlja več kot eno dejavnost, je treba glavno dejavnost določiti. Običajno jo navede poslovna enota v registracijskem obrazcu PRS-1, večina pravnih oseb pa registrira več kot le eno dejavnost. Ajpes za vsako registrirano enoto v PRS izda uradni dokument o registraciji in klasifikaciji glavne dejavnosti po SKD. Za razreševanje težav pri razvrščanju po dejavnostih deluje komisija, ki jo sestavljajo predstavniki Sursa in Ajpesa.

Objavljanje

Podatki PRS – razen osebnih matičnih števil podjetnikov, ustanoviteljev in zastopnikov – so javni in dostopni vsem uporabnikom pod enakimi pogoji. Podatki se uporabljajo za administrativne (za državne ustanove, Gospodarsko zbornico, Durs, upravne enote, banke, zavarovalnice, Curs), statistične, raziskovalne, komercialne in druge namene.

11.0.1 Statistični register delovno aktivnega prebivalstva

Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP) vodi Surs. Vzdržuje se s podatki obrazca M - Prijava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (obvezna socialna varnost).

Dajalci podatkov oziroma zavezanci za plačilo prispevkov (poslovni subjekti: pravne in fizične osebe) v obrazcu M sporočajo podatke, ki jih morajo zbirati v skladu z zakonodajo s področja dela, socialne in zdravstvene varnosti ter statistike. Navodila za izpolnjevanje obrazcev in definicije so opisana v Metodološkem gradivu I, št. 1/87, ponatisnjem leta 1991, 1996 in 1998, izdanem v sodelovanju Ministrstva za delo, Ministrstva za zdravje in Sursa.

Za zbiranje obrazcev M, vnos podatkov in posredovanje upravljalcem evidenc, je pristojen ZZZS.

Enote opazovanja

Enote opazovanja so osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, so zaposlene ali samozaposlene na ozemlju Republike Slovenije, so stare vsaj 15 let in niso upokojene. Zaposlitev je lahko začasna ali za nedoločen čas, za polni ali skrajšani delovni čas.

Od leta 1995 se enote v SRDAP delijo glede na status zavarovanja:

- zaposlene osebe:
  - zaposleni v podjetjih, družbah, zavodih in drugih organizacijah;
  - zaposleni v podružnicah tujih podjetij;
  - izvoljeni ali imenovani nosilci javnih funkcij;
  - matere z otrokom, ki delajo po posebnih predpisih;
  - lastniki podjetij, ki svoja podjetja vodijo sami in niso drugje zavarovani;
  - zaposleni preko javnih del;
  - prostovoljni vojaki;
- osebe, zaposlene pri:
  - samostojnih podjetnikih;
  - osebah, ki opravljajo poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic (pomožno osebje odvetnikov, zdravnikov zasebnikov itd.);
  - fizičnih osebah, ki uporabljajo dopolnilno delo drugih ljudi (pomoč na domu);

- samozaposlene osebe:
  - samostojni podjetniki;
  - osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic (npr. odvetniki, samostojni kulturni delavci, zdravniki zasebniki, samostojni raziskovalci, duhovniki, rejniki itd.);
  - vrhunski športniki;
  - kmetje in člani kmetijskih zadrug, ki so obvezno socialno zavarovani;
  - kmetje in člani kmetijskih zadrug, ki so zdravstveno zavarovani.

Osebe na porodniškem dopustu so razvrščene v kategorije, v katere so bile razvrščene pred nastopom porodniškega dopusta.

Nekatere enote SRDAP so v statistične obdelave in analize vključene le izjemoma: zaposleni na usposabljanju v tujini, državljani Republike Slovenije, ki so zaposleni pri tujih delodajalcih in niso zavarovani pri tujih institucijah, osebe, ki so zaposlene pri tujih in mednarodnih organizacijah in ustanovah, na tujih konzularnih ali diplomatskih predstavništvi, in vajenci.

V SRDAP niso zajete osebe, zaposlene po pogodbah o delu, avtorskih pogodbah ali za neposredno plačilo, neplačani družinski člani in samozaposlene osebe, ki ne plačujejo zavarovanja.

Rokovnik

Poročevalci oziroma zavezanci za plačevanje prispevkov morajo oddati prijavo oziroma odjavo zavarovanja ter sporočiti spremembe podatkov v roku 8 dni. ZZZS zbira podatke iz obrazcev M dnevno.

Surs prejme podatke do 5. dne v mesecu za pretekli mesec. Do 15. dne v mesecu so pripravljene podatkovne datoteke za statistično obdelavo, ki se nanašajo na stanje izpred dveh mesecev.

Spremenljivke

Podatki o lastnostih, stanjih in odnosih enot se črpajo iz obrazcev M, Centralnega registra prebivalstva in PRS. Označeni so s šiframi, skladno s statističnimi standardi. Uporaba enoličnih identifikatorjev oseb ter poslovnih subjektov in njihovih delov omogoča povezovanje z drugimi podatkovnimi zbirkami.

Podatki v obrazcih M:

- identifikacija osebe: enotna matična številka občana (EMŠO), ki vsebuje tudi podatek o spolu in letnici rojstva;
- vrsta dogodka: prijava zavarovanja (prijava zaposlitve), sprememba podatkov med trajanjem zavarovanja oziroma zaposlitve, odjava zavarovanja (prenehanje zaposlitve);
- datum dogodka;
- identifikacija poslovnega subjekta ali njegovega dela: matična številka iz PRS;
- stopnja strokovne usposobljenosti (glede na delovno mesto - poklic);
- poklic, ki ga oseba opravlja (podlaga za nacionalni standard je ISCO-88);
- delo v izmenah (1, 2, 3, 4 ali več izmen);
- čas zaposlitve (začasna ali za nedoločen čas, pripravništvo);
- delovne ure (zavarovalni čas): število ur na teden;
- državljanstvo tujcev, ki začasno prebivajo v Sloveniji (ISO 3166);
- status zaposlitve/zavarovanja (zaposlen v podjetju ali drugi organizaciji, samozaposlen, oseba, ki opravlja poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic, kmet itd.);
- občina stalnega ali začasnega prebivališča (5-mestna raven Standardne klasifikacije teritorialnih enot);
- upravna enota kraja opravljanja dela za zaposlene ali samozaposlene, ki nimajo matične številke v PRS (4-mestna raven Standardne klasifikacije teritorialnih enot);
- dejavnost zaposlenih ali samozaposlenih, ki nimajo matične številke v PRS (SKD);
- izobrazba: stopnja šolske izobrazbe, dokončana šola, stopnja strokovne usposobljenosti (po nacionalnih standardih; možna prevedba v ISCED 1997).

Iz Centralnega registra prebivalstva je preko EMŠO možno dobiti podatke, kot so:

- državljanstvo stalnih prebivalcev Slovenije (ISO 3166);
- občina stalnega prebivališča (5-mestna raven Standardne klasifikacije teritorialnih enot);
- upravna enota stalnega prebivališča (4-mestna raven Standardne klasifikacije teritorialnih enot);
- zakonski stan (nacionalni standard: samski, poročen, ovdovel itd.);
- naslov stalnega prebivališča;
- država in kraj rojstva.

Iz PRS je preko matične številke možno pridobiti podatke, kot so:

- dejavnost (SKD);
- pravnoorganizacijska oblika poslovnega subjekta (pravne in fizične osebe);
- institucionalni sektor (SKIS);
- vrsta lastnine;
- občina kraja dela (5-mestna raven Standardne klasifikacije teritorialnih enot);
- upravna enota kraja dela (4-mestna raven Standardne klasifikacije teritorialnih enot).

11.1 STATISTIČNA RAZISKOVANJA IN DRUGI PODATKOVNI VIRI ZA PROIZVODNO METODO

11.1.0 Letni računovodski izkazi gospodarskih družb (2002)¹⁾

Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja

Letne računovodske izkaze gospodarskih družb zbira Ajpes za namen državne statistike in namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki in Zakonu o gospodarskih družbah obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze gospodarskih družb predložijo vse gospodarske družbe, ne glede na dejavnost ali velikost. V letu 2002 je izkaze oddalo 38 074 enot z naslednjimi pravnoorganizacijskimi oblikami: družba z omejeno odgovornostjo (32 636 enot), družba z neomejeno odgovornostjo (2 552 enot), delniška družba (1 079 enot), komanditna družba (898 enot), zadruga z omejeno odgovornostjo (296 enot), glavna podružnica tujega poslovnega subjekta (175 enot), podjetje za zaposlovanje invalidov (145 enot), gospodarsko interesno združenje (87 enot), zavod (40 enot), javno podjetje (40 enot), zadruga brez odgovornosti (30 enot), družba za upravljanje (20 enot), odvetniška družba (18 enot), borzno posredniška družba (17 enot), investicijska družba (13 enot), druge oblike (28 enot).

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 83 postavk, izkaz poslovnega izida pa 80 postavk. Pri izračunu BDP so uporabljene naslednje:

- zaloge materiala na začetku in koncu leta;
- zaloge nedokončane proizvodnje na začetku in koncu leta;
- zaloge proizvodov na začetku in koncu leta;
- zaloge trgovskega blaga na začetku in koncu leta;
- prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu;
- prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu;
- prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu;
- prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu;
- usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve;

- subvencije na proizvode;
- drugi poslovni prihodki;
- nabavna vrednost prodanega blaga in materiala;
- stroški materiala;
- stroški storitev;
- stroški dela (plače, socialni prispevki in stroški drugih zavarovanj, drugi stroški dela);
- amortizacija;
- drugi poslovni odhodki;
- druge subvencije na proizvodnjo.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Nezajete nefinančne družbe se ugotavljajo s primerjavo zaposlenosti po SRDAP in zaposlenosti v družbah, ki so oddale računovodske izkaze. Stopnja neodgovora je zelo nizka in znaša 1,5 odstotka, merjeno z zaposlenimi.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.1 Letni računovodski izkazi majhnih samostojnih podjetnikov (2002)

Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja

Letne računovodske izkaze majhnih samostojnih podjetnikov zbira Ajpes za namen državne statistike in namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki in Zakonu o gospodarskih družbah obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze majhnih samostojnih podjetnikov predložijo vsi posamezniki s statusom samostojnega podjetnika, ne glede na dejavnost ali velikost. Velikostni razred majhnih samostojnih podjetnikov je določen v zakonu o gospodarskih družbah in temelji na številu zaposlenih (manj kot 50), letnem prometu (manj kot 1 000 mio SIT) in vrednosti sredstev (manj kot 500 mio SIT). Leta 2002 je izkaze oddalo 53 180 enot. Vse so bile razvrščene v sektor gospodinjstev.

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 20 postavk, izkaz poslovnega izida pa 20 postavk. Pri izračunu BDP so uporabljene naslednje:

- nabavna vrednost prodanega materiala in blaga;
- povečanje/zmanjšanje zalog materiala in blaga;
- stroški storitev;
- stroški dela;
- amortizacija;
- drugi stroški;
- davki, ki niso odvisni od poslovnega izida;
- prihodki od prodaje;
- povečanje/zmanjšanje zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje;
- drugi prihodki.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Računovodski izkazi samostojnih podjetnikov niso primarni vir za oceno ekonomske dejavnosti gospodinjstev, ampak služijo za preverjanje polnega zajetja davčnih napovedi samostojnih podjetnikov.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.2 Letni računovodski izkazi velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov (2002)**Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja**

Letne računovodske izkaze velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov zbira Ajpes za namen državne statistike in namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki in Zakonu o gospodarskih družbah obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov predložijo vsi veliki in srednje veliki samostojni podjetniki, ne glede na dejavnost ali velikost. Velikostni razred velikih in srednje velikih samostojnih podjetnikov je določen v zakonu o gospodarskih družbah in temelji na številu zaposlenih, letnem prometu in vrednosti sredstev. Leta 2002 je izkaze oddalo 18 enot. Vse so bile razvrščene v sektor gospodinjstev.

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 83 postavk, izkaz poslovnega izida pa 80 postavk. Pri izračunu BDP so uporabljene naslednje:

- zaloge materiala na začetku in koncu leta;
- zaloge nedokončane proizvodnje na začetku in koncu leta;
- zaloge proizvodov na začetku in koncu leta;
- zaloge trgovskega blaga na začetku in koncu leta;
- prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu;
- prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu;
- prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu;
- prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu;
- usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve;
- subvencije na proizvode;
- drugi poslovni prihodki;
- nabavna vrednost prodanega blaga in materiala;
- stroški materiala;
- stroški storitev;
- stroški dela (plače, socialni prispevki in stroški drugih zavarovanj, drugi stroški dela);
- amortizacija;
- drugi poslovni odhodki;
- druge subvencije na proizvodnjo.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Vir je polno zajet.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.3 Letni računovodski izkazi določenih uporabnikov (2002)**Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja**

Letne računovodske izkaze določenih uporabnikov (javnih zavodov, javnih agencij in drugih posrednih proračunskih uporabnikov) zbira Ajpes za namen državne statistike in namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki in po Zakonu o računovodstvu obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze določenih uporabnikov predložijo pravne osebe javnega prava, ki so posredni proračunski uporabniki, ne glede na dejavnost ali velikost. V letu 2002 je izkaze oddalo 1 604 enot z naslednjimi pravnoorganizacijskimi oblikami: javni zavod (1 389 enot), zavod (116 enot), zbornica (64 enot), skupnost zavodov (14 enot), druge oblike (21 enot).

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 60 postavk. Izkaz prihodkov in odhodkov je prikazan v dveh oblikah, in sicer po načelu denarnega toka in na obračunski osnovi. Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka vsebuje 78 postavk z naslednjimi glavnimi skupinami:

- prihodki za izvajanje javne službe (prejeta sredstva iz državnega proračuna, iz občinskih proračunov, iz skladov socialnega zavarovanja, iz javnih skladov in agencij, iz naslova tujih donacij, drugi prihodki);
- prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (prodaje blaga in storitev, prejete obresti, najemnine, udeležbe na dobičku v drugih institucijah in podjetjih, drugi tekoči prihodki);
- odhodki za izvajanje javne službe (plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe, plačila obresti, subvencije, transferji, investicije);
- odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu).

Izkaz prihodkov in odhodkov na obračunski osnovi vsebuje 34 postavk z naslednjimi glavnimi skupinami:

- prihodki od poslovanja (prodaja proizvodov in storitev, povečanje/zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, prodaja blaga in materiala);
- finančni prihodki;
- drugi prihodki;
- stroški blaga, materiala in storitev;
- stroški dela;
- amortizacija;
- finančni odhodki;
- drugi odhodki.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Manjkajoče enote se ugotavljajo s primerjavo enot, ki so oddale izkaze, in aktivno populacijo enot; le-ta se določa na osnovi PRS in SRDAP. V letu 2002 je bilo ugotovljenih 38 manjkajočih enot, ki so imele 345 zaposlenih (0,3 odstotka zaposlenih v enotah, ki so oddale izkaze).

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.4 Letni računovodski izkazi drugih uporabnikov (2002)**Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja**

Letne računovodske izkaze drugih uporabnikov zbira Ajpes za namen državne statistike, za namen nadzora in za namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki in po Zakonu o računovodstvu obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze drugih uporabnikov predložijo enote, ki so neposredni proračunski uporabniki (ministrstva, sodišča, vladne službe, upravne enote, občine, krajevne skupnosti, ZZZS, ZPIZ, javni skladi ter druge državne institucije), ne glede na dejavnost ali velikost. V letu 2002 je izkaze oddalo 1 246 enot. Vse enote so bile razporejene v sektor država.

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 60 postavk. Izkaz prihodkov in odhodkov, ki temelji na načelu denarnega toka, vsebuje 78 postavk z naslednjimi glavnimi kategorijami:

- prihodki za izvajanje javne službe (prejeta sredstva iz državnega proračuna, iz občinskih proračunov, iz skladov socialnega zavarovanja, iz javnih skladov in agencij, iz naslova tujih donacij, drugi prihodki);
- prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (prodaje blaga in storitev, prejete obresti, najemnine, udeležbe na dobičku v drugih institucijah in podjetjih, drugi tekoči prihodki);
- odhodki za izvajanje javne službe (plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe, plačila obresti, subvencije, transferji, investicije);
- odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu).

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Manjkajoče enote se ugotavljajo s primerjavo enot, ki so oddale izkaze, z aktivno populacijo enot; le-ta se ugotavlja na osnovi PRS in SRDAP. V letu 2002 je bila stopnja odgovora 100-odstotna.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.5 Letni računovodski izkazi društev (2002)**Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja**

Letne računovodske izkaze društev zbira Ajpes za namen državne statistike in namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki, Zakonu o društvih in Zakonu o invalidskih organizacijah obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze društev predložijo enote z različnimi pravnoorganizacijskimi oblikami (99,8 odstotka jih ima pravnoorganizacijsko obliko društva), ne glede na dejavnost ali velikost. V letu 2002 je izkaze oddalo 12 687 enot. Vse enote so bile razporejene v sektor NPISG.

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 16 postavk, izkaz poslovnega izida pa 24 postavk. Za ocenjevanje BDP so najpomembnejše naslednje:

- nabavna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga;
- stroški storitev;
- stroški dela;
- amortizacijski stroški;
- drugi odhodki;
- prihodki od dejavnosti;
- drugi prihodki.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Manjkajoče enote sektorja NPISG se ugotavljajo s primerjavo števila zaposlenih v enotah, ki so oddale izkaze za društva, in v enotah sektorja NPISG, ki so oddale druge vrste izkazov (večinoma pravne osebe zasebnega prava, poglavje 11.1.6), ter podatkov o zaposlenosti v NPISG, kot je prikazana v SRDAP. V letu 2002 je bila stopnja neodgovora 5,0-odstotna (merjeno z zaposlenostjo).

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.6 Letni računovodski izkazi pravnih oseb zasebnega prava (2002)

Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja

Letne računovodske izkaze pravnih oseb zasebnega prava zbira Ajpes za namen državne statistike in namen javne objave. Poročanje je po Zakonu o državni statistiki in po Zakonu o računovodstvu obvezno.

Enote opazovanja

Letne računovodske izkaze pravnih oseb zasebnega prava predložijo različne vrste pravnih oseb zasebnega prava, ne glede na dejavnost ali velikost. V letu 2002 je izkaze oddalo 3 284 enot, ki so imele naslednje pravnoorganizacijske oblike: sindikat (2 637 enot), zavod (384 enot), ustanova (99 enot), agrarna skupnost (26 enot), sklad (25 enot), politična stranka (21 enot), zbornica (16 enot), druge oblike (76 enot).

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Bilanca stanja vsebuje 61 postavk. Izkaz prihodkov in odhodkov zajema 38 postavk z naslednjimi glavnimi skupinami:

- poslovni prihodki od opravljanja dejavnosti negospodarskih javnih služb (iz sredstev javnih financ, drugi, povečanje/zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje);
- poslovni prihodki od opravljanja lastne dejavnosti (poslovni prihodki, povečanje/zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje);
- finančni prihodki, drugi prihodki;
- stroški blaga, materiala in storitev;
- stroški dela;
- amortizacija;
- drugi stroški, finančni odhodki in drugi odhodki.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Letne računovodske izkaze pravnih oseb zasebnega prava oddajajo enote z različnimi pravnoorganizacijskimi oblikami in iz različnih institucionalnih sektorjev. Neodgovor teh enot se zato ne rešuje posebej, temveč se ugotavlja v sklopu zagotavljanja polnega zajetja pri drugih oblikah izkazov.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.7 Napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti (2002)**Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja**

Napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti nekorporativnih podjetij zbira Durs za administrativne namene. Durs posreduje individualne davčne napovedi Sursu približno šest mesecev po koncu leta.

Enote opazovanja

Napovedi za odmero davka od dohodka iz dejavnosti nekorporativnih podjetij oddajajo samostojni podjetniki in druge fizične osebe, ki opravljajo proizvodne dejavnosti in so vpisane v ustrezen register ali drugo predpisano evidenco na območju Republike Slovenije (davčni register samostojnih podjetnikov, register zasebnih raziskovalcev, imenik odvetnikov, register športnikov itd.). Vključeni so tudi posamezniki, ki opravljajo kmetijsko dejavnost. V letu 2002 je napovedi oddalo 65 892 enot s pravnoorganizacijskimi statusi samostojnega podjetnika posameznika, odvetnika, zdravnika, veterinarja, samostojnega ustvarjalca na področju kulture, zasebnega detektiva, notarja, farmacevta, zasebnega raziskovalca, registriranega sobodajalca, poklicnega športnika, samostojnega novinarja, zasebnega športnega delavca, sodnega tolmača, zavezanca, ki opravlja osebno dopolnilno delo, nosilca dopolnilne dejavnosti na kmetiji in sodnega cenilca.

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Napoved za odmero davka od dohodka iz dejavnosti vsebuje 111 postavk. Pri izračunu BDP se uporabljajo naslednje:

- prihodki od prodaje;
- povečanje zalog;
- zmanjšanje zalog;
- stroški materiala in blaga;
- stroški storitev;
- odhodki financiranja;
- dobiček ali izguba;
- stroški reprezentance;
- stroški dela;
- amortizacija.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Podatki iz napovedi se preverijo s podatki iz letnih računovodskih izkazov nekorporativnih podjetij gospodinjstev. Popravki temeljijo tudi na primerjavi podatkov o številu zaposlenih po SRDAP s podatki iz napovedi (na tej osnovi so popravljeni podatki za taksiste, odvetnike, ribiče in dejavnost gradbeništva) ter na posebnih ocenah (popravkih za zasebne nastanitve in za dejavnost kmečkega turizma). Dodaten popravek je narejen za delo po avtorskih pogodbah.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.8 Poročila o DDV (2004)

Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja

Poročila o DDV (obračune DDV) zbira Durs za administrativne namene. Davčni zavezanci poročila oddajajo za različna časovna obdobja; večina zavezancev oddaja poročila mesečno, nekateri četrtno, drugi polletno. Podatki so Sursu na voljo četrtno, 60 dni po koncu četrtnja. Podatkovna baza, ki jo prejme Surs, vsebuje vsa poročila na individualni ravni, vključno z davčno številko. Končni podatki so na voljo 12 mesecev po koncu leta.

Enote opazovanja

Poslovni subjekti, zavezanci za DDV.

Periodika

Mesečna, četrtna in letna.

Zbrane spremenljivke

Poročila o DDV vsebujejo 34 postavk:

- obdavčen promet, izvoz blaga, oproščen in drug promet s pravico do odbitka vstopnega DDV, oproščen promet brez pravice do odbitka vstopnega DDV, dobave blaga znotraj Skupnosti;
- obdavčene nabave, uvoz, oproščene nabave in pridobitve, nabavna vrednost nepremičnin, nabavna vrednost drugih osnovnih sredstev, pridobitve blaga znotraj Skupnosti;
- obračunani DDV od dobav blaga in storitev in od pridobitev blaga znotraj Skupnosti (zavezancem za DDV po davčnih stopnjah, končnim potrošnikom po davčnih stopnjah, od pridobitev blaga znotraj Skupnosti po davčnih stopnjah);
- obračunani DDV od nabav blaga in storitev in od pridobitev blaga znotraj Skupnosti (v Sloveniji po davčnih stopnjah, pri uvozu po davčnih stopnjah, pavšalno nadomestilo kmetom, od pridobitev blaga znotraj Skupnosti po davčnih stopnjah);
- obveznost DDV za davčno obdobje, presežek DDV v davčnem obdobju, prenos iz preteklega obdobja, plačilo DDV, vračilo DDV.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Ne pridejo v poštev.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Ne pridejo v poštev.

Drugi popravki podatkov

Ne pridejo v poštev.

11.1.9 Četrtno raziskovanje gospodarskih družb za obračun dodane vrednosti in bruto investicij NR-PODJ/ČL (2003)

Zakonodaja EU s področja

Zakonodaja EU področja ne ureja. Raziskovanje temelji na Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Enote opazovanja

Gospodarske družbe v dejavnostih od A do O po SKD.

Periodika

Raziskovanje je četrtno. Vprašalnik za četrto četrtnje vsebuje tudi letni dodatek; z njim se pridobijo letni podatki o posameznih spremenljivkah.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati za prva tri četrtletja so na voljo 60-65 dni po koncu referenčnega četrtletja, za četrto četrtletje so na voljo 75 dni po koncu četrtletja.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir zajema podjetja iz vseh dejavnosti, ki so oddala letni računovodski izkaz za gospodarske družbe in imajo bodisi več kot 10 zaposlenih glede na SRDAP bodisi prihodke po letnem računovodskem izkazu višje od izbranega praga. V letu 2003 je bilo v vzorčnem okviru 5 740 gospodarskih družb s 414 000 zaposlenimi, kar je 85 odstotkov vseh zaposlenih v gospodarskih družbah po SRDAP.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

V sedanji obliki je bilo raziskovanje vpeljana leta 1999. Raziskovanje prikazuje podatke temeljnih in agregatnih računovodskih kategorij. Zasnovano je na podlagi Slovenskih računovodskih standardov za gospodarske družbe. Rezultati so v glavnem namenjeni ocenjevanju četrtletnih agregatov nacionalnih računov, hkrati pa služijo tudi potrebam kratkoročnih in strukturnih statistik.

Vprašalnik raziskovanja je enoten za vse gospodarske družbe, ne glede na velikost. Raziskovanje se izvaja po pošti. Za pospešitev in povečanje stopnje odgovora se poročevalskim enotam pošljejo trije opomini po pošti, pri ključnih enotah sledi še telefonsko opominjanje.

Velikost populacije

V letu 2003 je bilo v gospodarskih družbah zaposlenih 490 000 oseb (po SRDAP).

Velikost vzorca

Vzorčni okvir je stratificiran po številu zaposlenih, prihodku in dejavnosti. Vzorec znotraj stratuma je izbran naključno. V vzorec so vključene vse gospodarske družbe z več kot 50 zaposlenimi ali s prihodki, višjimi od izbranega praga, ter približno 20-odstotni vzorec majhnih podjetij (majhna podjetja so stratificirana na enak način kot vzorčni okvir). V vzorcu je 2 250 gospodarskih družb s 354 000 zaposlenimi, kar je 85 odstotkov zaposlenih iz vzorčnega okvira. Vzorčni prag in odstotki so:

Št. zaposlenih	Vzorčni delež
11 do 25:	11,6 odstotka
26 do 50:	33,2 odstotka
51 do 125:	100,0 odstotka
126 do 250:	100,0 odstotka
251 in več:	100,0 odstotka

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je 95-odstotna, merjeno z zaposlenostjo.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Podatki se pripisejo pri neodgovorih velikih gospodarskih družb. Pripis temelji na treh metodah: metodi uporabe zgodovinskih vrednosti za enote, kjer so na voljo podatki iz preteklih četrtletij, metodi zunanega darovalca z uporabo podatkov računovodskih izkazov preteklega leta za enote, kjer so računovodski izkazi na voljo, ter metodi povprečne vrednosti za preostale neodgovore.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Za preračun na celotno populacijo se uporablja Horwitz-Thompsonova utež (inverzna vrednost verjetnosti izbire). Pri majhnih enotah je utež dodatno pomnožena z utežjo neodgovora znotraj stratuma.

Zajetje v vzorcu

Vzorec zajema približno 40 odstotkov gospodarskih družb iz vzorčnega okvira oziroma 85 odstotkov zaposlenih.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Vprašalnik vsebuje naslednje spremenljivke:

- prihodki na domačem trgu;
- izvoz;
- proizvodnja za lastne potrebe;
- subvencije na proizvode;
- stroški materiala;
- stroški storitev;
- stroški dela;
- drugi stroški;
- nabavna vrednost prodanega blaga in materiala;
- amortizacija;
- stanje vrednosti zalog na začetku in na koncu četrtega po vrstah (material in surovine, nedokončana proizvodnja, proizvodi in blago);
- investicije v osnovna sredstva (nabave in prodaje) po vrstah (zemljišča, nove zgradbe in objekti, obstoječe zgradbe in objekti, transportna oprema, druga oprema in stroji, druga opredmetena osnovna sredstva, programska oprema, študije, projekti in druga neopredmetena osnovna sredstva).

Z letnim dodatkom so bile do sedaj pridobljene podrobnejše razčlenitve naslednjih spremenljivk:

- zavarovalne premije;
- najemnine;
- stroški dela;
- subvencije;
- davek na izplačane plače;
- zaloge (metode vrednotenja in pogostost revalorizacije);
- proizvodnja za lastne potrebe.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.10 Raziskovanje o strukturi vmesne porabe in prihodkov NR-IOT (2000)

Zakonodaja EU s področja

Zakonodaja EU področja ne ureja. Raziskovanje temelji na Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Enote opazovanja

Gospodarske družbe, enote sektorjev država in NPISG, nekorporativna podjetja in druge enote, vključene v vzorec.

Periodika

Petletna. Raziskovanje je bilo prvič izvedeno v letu 2001 (podatki za leto 2000), drugič v letu 2006 (podatki za leto 2005).

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 24 mesecev po koncu referenčnega obdobja.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir temelji na PRS, SRDAP in letnih računovodskih izkazih.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Namen raziskovanja je pridobiti podatke o strukturi vmesne potrošnje in proizvodnje po posameznih dejavnostih. Raziskovanje je glede na vrste institucionalnih enot razdeljeno na 4 dele:

- nefinančne in finančne družbe: v raziskovanje so vključene vse enote iz dejavnosti od A do E po SKD, ki imajo 50 ali več zaposlenih, vse enote iz dejavnosti F do O, ki imajo 20 ali več zaposlenih, ter vzorec majhnih enot, ki je stratificiran po dejavnostih;
- določeni uporabniki: enaka vključitev kot zgoraj;
- nepridobitne institucije: večje enote so vključene glede na prihodek, majhne glede na stratume po dejavnostih;
- nekorporativna podjetja: vzorec glede na stratume po dejavnostih.

Raziskovanje se izvaja po pošti, uporablja se 5 vrst vprašalnikov (glede na vrsto letnega računovodskega izkaza).

Velikost populacije

- nefinančne in finančne družbe: 37 694;
- določeni uporabniki: 1 591;
- NPISG: 14 657;
- nekorporativna podjetja: 66 426.

Velikost vzorca

- nefinančne in finančne družbe: 3 532;
- določeni uporabniki: 1 126;
- NPISG: 185;
- nekorporativna podjetja: 1 611.

Stopnja odgovora

- nefinančne in finančne družbe: 83,4-odstotna;
- določeni uporabniki: 96,3-odstotna;
- NPISG: 91,4-odstotna;
- nekorporativna podjetja: 63,0-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se ne pripisujejo. Neodgovori so v celoti obravnavani s ponovnim uteževanjem znotraj stratumov.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Za preračun na celotno populacijo se uporablja vrednost vmesne potrošnje, kot je prikazana v letnih računovodskih izkazih.

Zajetje v vzorcu

- nefinančne in finančne družbe: 76,9-odstotno;
- določeni uporabniki: 92,0-odstotno;
- NPISG: 64,0-odstotno;
- nekorporativna podjetja: 9,0-odstotno.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Stroški materiala in storitev za 150 skupin proizvodov po dejavnostih (klasifikacija CPA), prihodki iz glavne (3-mestna raven SKD) in stranskih dejavnosti (2-mestna raven SKD).

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.11 Ekonomski računi za kmetijstvo (2003)

Zakonodaja EU s področja

Uredba (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o ekonomskih računih za kmetijstvo v Skupnosti.

Enote opazovanja

Kmetijska gospodarstva.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Prva ocena realnega dohodka iz kmetijstva za leto t je na voljo novembra leta t , druga pa januarja leta $t+1$. Predhodni podatki ekonomskih računov za kmetijstvo v tekočih cenah so na voljo septembra leta $t+1$.

Vzorčni okvir

Okvir ekonomskih računov za kmetijstvo je opredeljen z enotami, ki se spremljajo v kmetijskih statistikah: zajema evropsko primerljive družinske kmetije, podjetja in zadruge, ki po podatkih PRS opravljajo kmetijsko dejavnost, tržne pridelovalce zelenjave in pridelovalce sadja v nasadih.

Obveznost poročanja

Surs mora podatke objavljati v skladu z Zakonom o državni statistiki in Letnim programom statističnih raziskovanj.

Okvir kmetijske dejavnosti

- kmetijske dejavnosti (glavne ali stranske), ki jih opravljajo kmetijske enote;
- nekmetijske stranske dejavnosti kmetijskih enot.

Glavni podatkovni viri

Glavni podatkovni viri so statistična raziskovanja kmetijskih statistik, statistika industrije, zunanjetrgovinske statistike, računovodski izkazi družb in organizacij, davčne evidence, podatki Ministrstva za finance, Kmetijskega inštituta Slovenije in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Glavne značilnosti metodologije

Ekonomski računi za kmetijstvo so satelitski računi nacionalnih računov in temeljijo na osnovnih konceptih, načelih in pravilih, ki veljajo za ESR 1995. Okvir nacionalnih računov je pri tem prilagojen tako, da se upoštevajo posebne zahteve kmetijstva, ki v glavnem izhajajo iz posebnih namenov ekonomskih računov za kmetijstvo, razpoložljivosti podatkov ter posebnih značilnosti kmetijskih enot in njihove dejavnosti.

Ekonomski računi za kmetijstvo se pripravljajo za koledarsko leto. Podatki o proizvodnji, dodani vrednosti, faktorskem dohodku, bruto investicijah v osnova sredstva in zaposlenosti so osnova za izračun dohodkovnih kazalnikov kmetijstva in so vir za nadaljnje analize. Podatki so mednarodno primerljivi, hkrati pa omogočajo tudi primerjavo kmetijske dejavnosti z drugimi dejavnostmi nacionalnega gospodarstva.

Izdelani računi

- račun proizvodnje;
- račun ustvarjanja dohodka;
- račun podjetniškega dohodka;
- elementi računa kapitala.

Najpomembnejše izračunane spremenljivke

- proizvodnja;
- vmesna potrošnja;
- bruto dodana vrednost;
- potrošnja stalnega kapitala;
- neto dodana vrednost;
- faktorski dohodek;
- poslovni presežek in raznovrstni dohodek;
- podjetniški dohodek;
- zaposlenost;
- bruto investicije v osnovna sredstva.

11.1.12 Letno raziskovanje industrije IND/L (2003)**Zakonodaja EU s področja**

Uredba Sveta (EGS) št. 3924/91 o uvedbi raziskovanja o industrijski proizvodnji na ravni Skupnosti.

Enote opazovanja

Industrijska podjetja in enote v sestavi, ki opravljajo eno ali več dejavnosti iz področij rudarstva, predelovalnih dejavnosti in oskrbe z elektriko in plinom.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Začasni rezultati so na voljo 6 mesecev, končni pa 9 mesecev po koncu referenčnega obdobja.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir temelji na PRS. Raziskovanje zajema industrijska podjetja in enote v sestavi, ki opravljajo eno ali več dejavnosti iz področij rudarstva, predelovalnih dejavnosti ter oskrbe z elektriko in plinom, ter imajo 20 ali več zaposlenih, ter nekatera manjša podjetja (5 do 19 zaposlenih).

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Raziskovanje se izvaja od leta 1957. Do leta 1994 je temeljilo na stari nacionalni klasifikaciji dejavnosti (EKD), od leta 1995 temelji na Nomenklaturi industrijskih proizvodov (NIP), ki izhaja iz Prodcoma. Podatki se zbirajo s tiskanim vprašalnikom.

Velikost populacije

Raziskovanje zajema industrijska podjetja in enote v sestavi, ki opravljajo eno ali več dejavnosti iz področij rudarstva, predelovalnih dejavnosti in oskrbe z elektriko in plinom, ter imajo 20 ali več zaposlenih, ter nekatera manjša podjetja (5 do 19 zaposlenih). Takšnih enot je približno 2 500.

Velikost vzorca

Približno 2 500.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je približno 90-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Podatki o količinah za enote, ki na vprašalnik niso odgovorile, se pripišejo iz mesečnega raziskovanja. Če to ni mogoče, se uporabijo podatki iz predhodnega leta, prilagojeni z indeksom industrijske proizvodnje. Za pripis vrednostnih podatkov se uporabljajo še indeksi cen pri proizvajalcih v industriji.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Podatki se ne preračunajo na celotno populacijo.

Zajetje v vzorcu

Približno 90-odstotno.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Za vsako postavko NIP se zbirajo naslednji podatki:

- proizvedena količina;
- količina, porabljena v nadaljnji proizvodnji;
- količine zalog ob koncu leta;
- količine prodaje;
- vrednost prodaje;
- vrednost prodaje v izvozu;
- povprečna cena.

Pri vsaki postavki NIP sta prikazani dve vrsti proizvodnje, in sicer redna proizvodnja in storitvena proizvodnja.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.13 Letno raziskovanje o gradbenih delih na objektu GRAD/L (2004)

Zakonodaja EU s področja

Metodološki okvir za statistiko gradbeništva določa Program stanovanjske in gradbene statistike za države članice UN/ECE.

Enote opazovanja

Podjetja in enote v sestavi, ki opravljajo gradbeno dejavnost.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 10 mesecev po koncu referenčnega leta.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir temelji na PRS in letnih računovodskih izkazih. Raziskovanje zajema podjetja, ki so registrirana v dejavnosti gradbeništva in nekatera podjetja v drugih dejavnostih, ki opravljajo gradbeno dejavnost. Zajeta so vsa gradbena podjetja, katerih vrednost opravljenih gradbenih del je po zaključnih računih v letu 2003 dosegla vsaj 100 milijonov SIT, in enote v sestavi, ki se ukvarjajo z gradbeno dejavnostjo in ki zaposlujejo vsaj 20 oseb, ter druga podjetja, ki izvajajo gradbeno dejavnost.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Raziskovanje je bilo prvič izvedeno v letu 1952, trenutni vprašalnik se uporablja od leta 1998. Z raziskovanjem so zajete stavbe in gradbeni inženirski objekti, na katerih so gradbena podjetja opravljala gradbena dela, in sicer

novogradnje, povečave, spremembe namembnosti, rekonstrukcije, investicijsko vzdrževanje in redno vzdrževanje. Razvrščanje gradbenih objektov na stavbe in gradbene inženirske objekte opredeljuje Enotna klasifikacija vrst objektov (CC-SI). Podizvajalci v raziskovanju ne poročajo, pač pa v njihovem imenu poročajo glavni izvajalci in/ali soizvajalci.

Velikost populacije

Približno 14 000 enot.

Velikost vzorca

650 enot.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je približno 82-odstotna (merjeno s številom enot).

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se pripišejo za enote, ki so vključene v mesečno raziskovanje o gradbeništvu.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Podatki se ne preračunajo na celotno populacijo.

Zajetje v vzorcu

Vzorec zajema približno 92 odstotkov populacije (merjeno z vrednostjo opravljenih del).

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- investitor;
- začetek dela;
- vrsta dela;
- vrsta objekta;
- vrednost opravljenih del, od tega podizvajalci.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.14 Raziskovanje o gradbenih dovoljenjih GRAD-PGD/M (2004)**Zakonodaja EU s področja**

Glavnino metodološkega okvira določa Eurostatov priročnik o kratkoročnih poslovnih statistikah.

Enote opazovanja

Vse stavbe, za katere so upravne enote izdale gradbena dovoljenja.

Periodika

Podatki se zbirajo mesečno, objavljajo pa četrletno.

Razpoložljivost podatkov

Začasni četrletni podatki so objavljeni 50 dni po koncu referenčnega obdobja, končni pa 6 mesecev po koncu referenčnega leta.

Vzorčni okvir

Vir podatkov je projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja, s katero razpolagajo oddelki za okolje in prostor v okviru upravnih enot.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Raziskovanje se izvaja od leta 1998. Za stanovanjske in nestanovanjske stavbe, za katere je v opazovanem obdobju upravna enota izdala gradbeno dovoljenje (za novogradnjo, povečavo ali spremembo namembnosti), se zbirajo podatki o številu stavb, površini in prostornini stavb, številu stanovanj, uporabni površini stanovanj, številu sob v stanovanjih in predvidenih stroških gradbenih del. Razvrščanje gradbenih objektov na stavbe in gradbene inženirske objekte opredeljuje Enotna klasifikacija vrst objektov (CC-SI).

Velikost populacije

V letu 2004 je bilo izdanih približno 7 100 gradbenih dovoljenj.

Velikost vzorca

Ne pride v poštev. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Stopnja odgovora

Ne pride v poštev. Raziskovanje daje podatke o vseh izdanih gradbenih dovoljenjih.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Ne pride v poštev. Raziskovanje daje podatke o vseh izdanih gradbenih dovoljenjih.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- investitor;
- vrsta stavbe;
- vrsta dela;
- prostornina stavbe;
- predvideni stroški gradbenih del;
- površina stavbe;
- število stanovanj;
- uporabna površina stanovanj;
- število sob v stanovanjih.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.15 Četrtletno raziskovanje trgovine TRG/ČL (2003)

Zakonodaja EU s področja

Zakonodaja EU področja ne ureja. Nekateri podatki, zbrani z raziskovanjem, se posredujejo Eurostatu v okviru Uredbe Sveta št. 1165/98 o kratkoročni statistiki.

Enote opazovanja

Enote opazovanja so vsi poslovni subjekti ali njihovi deli (podjetje, družba, podjetnik posameznik, poslovna enota), ki se ukvarjajo s trgovinsko dejavnostjo (glavna ali stranska dejavnost). Poročajo podjetja, katerih glavna dejavnost je trgovina, in podjetja z drugimi dejavnostmi, vendar se podatki vedno nanašajo le na tisti del njihove dejavnosti, ki se uvršča v trgovino (nakup blaga za nadaljnjo prodajo in dejanska prodaja tega blaga). Notranji prodajni tokovi med trgovino na debelo in trgovino na drobno v sestavljenem podjetju niso zajeti; kot prihodek se šteje le vrednost prodaje

zunanjim kupcem. Vsaka poročevalska enota upošteva pri izpolnjevanju vprašalnika tudi vse svoje morebitne poslovne enote. Vir podatkov je računovodska in kadrovska evidenca podjetij, izjemoma tudi njihova ocena.

Periodika

Četrtletna.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 75-80 dni po koncu referenčnega obdobja.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir je oblikovan na osnovi PRS, letnih računovodskih izkazov, SRDAP in nekaterih statističnih raziskovanj.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Namen raziskovanja je četrtletno pridobivanje osnovnih podatkov o trgovinski mreži, zaposlenih osebah, gibanju prihodka od prodaje blaga in materiala, o strukturi prihodka ter o gibanju zalog blaga v trgovini na drobno in debelo ter o prihodku od posredniške prodaje. Izpolnjen vprašalnik poročevalske enote pošiljajo po pošti.

Z raziskovanjem se opazujejo dejavnosti v okviru trgovine (SKD G), razen 50.2 Vzdrževanje in popravila motornih vozil, 52.62 Trgovina na drobno na tržnicah in stojnicah ter 52.7 Popravila izdelkov široke porabe. Pri vzorčenju spodnja velikostna meja ni določena. Vzorec je razdeljen v stratum glede na dejavnost in velikost podjetij.

Velikost populacije

Približno 12 000 enot.

Velikost vzorca

Približno 3 300 enot.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je približno 85-odstotna (merjeno s številom enot).

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Podatki za podjetja, ki so vključena v vzorec opazovanih enot, vendar na vprašalnik niso odgovorila, se ocenijo z uteževanjem odgovorov podjetij, ki so sodelovala v raziskovanju.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Za preračun na celotno populacijo se uporablja prihodek.

Zajetje v vzorcu

Vzorčni deleži po velikosti (glede na stratum prihodkov) so:

- velika podjetja: 100-odstotno;
- srednja podjetja: 100-odstotno;
- majhna podjetja: 17-odstotno.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Prvo poglavje vprašalnika prikazuje celotno dejavnost podjetja:

- prihodki od prodaje blaga in storitev (trgovinske in netrgovinske dejavnosti), DDV, izvoz;
- prihodki od prodaje preko elektronskih medijev (internet, TV, telefon);
- število oseb, ki so konec četrtletja delale v podjetju.

Drugo poglavje vprašalnika prikazuje posredništvo pri prodaji:

- prihodki od posredništva na domačem in tujem trgu, DDV;
- prihodki od posredništva na domačem trgu po mesecih;
- dejavnost, s katero podjetje ustvari največji delež prihodka od posredništva (5-mestna raven SKD);
- število oseb, ki so konec četrtega delale pri posredništvu.

Tretje poglavje vprašalnika prikazuje trgovino na debelo:

- prihodki od prodaje trgovskega blaga v trgovini na debelo na domačem in tujem trgu, DDV, vrednost zalog na koncu četrtega;
- prihodki od prodaje trgovskega blaga v trgovini na debelo na domačem trgu vključno z DDV: po vrstah kupcev, mesecih in skupinah blaga;
- dejavnost, s katero podjetje ustvari največji delež prihodka od trgovine na debelo (5-mestna raven SKD);
- število oseb, ki so konec četrtega delale v trgovini na debelo.

Četrto poglavje vprašalnika prikazuje trgovino na drobno:

- prihodki od prodaje trgovskega blaga v trgovini na drobno, DDV, vrednost zalog na koncu četrtega;
- prihodki od prodaje trgovskega blaga v trgovini na drobno vključno z DDV: po skupinah blaga, načinu plačila in mesecih;
- dejavnost, s katero podjetje ustvari največji delež prihodka od trgovine na drobno (5-mestna raven SKD);
- število oseb, ki so konec četrtega delale v trgovini na drobno;
- število prodajalnih, ki so poslovale konec četrtega, po površini prodajnega prostora.

Drugi popravki podatkov

Rezultati raziskovanja se izračunajo za celotno populacijo v nominalnih zneskih in v indeksih. Na četrletni ravni se objavljajo samo indeksi, nominalni zneski pa so na voljo samo notranjim uporabnikom. Letni rezultati se objavljajo tudi v nominalnih zneskih. Rezultati so prikazani v tekočih cenah, spremembe cen torej niso izločene.

11.1.16 Mesečno raziskovanje o prihodih in prenočitvah turistov TU/M (2004)

Zakonodaja EU s področja

Direktiva Sveta 95/57/ES o zbiranju statističnih podatkov na področju turizma.

Enote opazovanja

Vse pravne in fizične osebe, ki turistom nudijo nastanitvene storitve.

Periodika

Mesečna.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 45 dni po koncu referenčnega meseca.

Vzorčni okvir

Enote opazovanja so določene na osnovi PRS ter administrativnih in drugih virov. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Podatki se zbirajo z mesečnimi poročili na obrazcu TU/M, ki jih sestavljajo poročevalske enote po evidencah svojih recepcijskih služb.

Nastanitveni gostinski objekti so razporejeni v vrste objektov po Pravilniku o merilih in načinu kategorizacije nastanitvenih obratov in marin. Vse vrste gostinskih objektov, ki jih določa ta pravilnik, morajo biti kategorizirane, za določeno vrsto ponudbe morajo torej imeti odločbo o kategoriji, ki je z različnim številom zvezdic (za turistične kmetije s številom jabolk) označena kakovost ponudbe. Podatki se zbirajo tudi za nastanitvene objekte, ki se ne razvrščajo v kategorije po zgoraj omenjenem pravilniku, tj. za planinske domove, delavske počitniške domove, otroške in mladinske počitniške domove, druge domove in začasne nastanitvene zmožljivosti (zmožljivosti študentskih domov in internatov, ki so med počitnicami na voljo turistom).

Velikost populacije

Približno 750.

Velikost vzorca

Ne pride v poštev. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je približno 97-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se ne pripisujejo.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev. Raziskovanje temelji na popolnem zajetju.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- prihodi in prenočitve turistov po državah;
- nastanitvene zmožljivosti po vrstah nastanitvenih objektov.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.17 Letno raziskovanje o pomorskem transportu (2003)

Zakonodaja EU s področja

Raziskovanje se izvaja od leta 1991 in je skladno z Direktivo Sveta 95/64/ES o statističnih poročilih glede prevoza blaga in potnikov po morju.

Enota opazovanja

Splošna plovba, d. o. o.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 8 mesecev po koncu referenčnega obdobja.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Podatki se zbirajo s tiskanim vprašalnikom. Raziskovanje zagotavlja letne podatke o transportni opremi, izkoriščenosti ladij, prevozu potnikov, prevozu blaga, izvozu in uvozu po regijah, delu ladij med tujimi pristanišči, prevozu

zabojnikov, prevozu blaga z zabojniki, prevozu prometnih sredstev, nabavljenem in porabljenem pogonskem materialu, prihodkih in odhodkih v Sloveniji in tujini.

Velikost populacije

Ena enota.

Velikost vzorca

Ena enota.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je 100-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

V raziskovanje so zajete vse enote, stopnja odgovora je 100-odstotna. Manjkajočih podatkov ni.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev. V raziskovanje so zajete vse enote.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev. V raziskovanje so zajete vse enote.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- transportna oprema (vrsta ladij, bruto tonaža, potniška mesta, število ležišč, bruto nosilnost, moč glavnega pogonskega motorja);
- izkoriščenost ladij (vrsta ladij, prevožene morske milje, potniška mesta-morske milje ali bruto nosilnost-morske milje);
- prevoz potnikov (notranji in mednarodni prevoz);
- prevoz blaga (notranji in mednarodni prevoz);
- izvoz in uvoz po regijah (vrste tovara, regije);
- prevoz blaga med tujimi pristanišči (regije);
- prevoz zabojnikov (velikost zabojnikov, notranji in mednarodni prevoz);
- prevoz blaga z zabojniki (velikost zabojnikov, notranji in mednarodni prevoz);
- prevoz transportne opreme (cestna vozila, železniški vagoni, maone, notranji in mednarodni prevoz);
- nabava in poraba goriva;
- prihodki in stroški v Sloveniji in tujini.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.18 Statistika poštnih storitev (2003)

Zakonodaja EU s področja

Raziskovanje se izvaja v okviru komunikacijske in informacijske statistike (COINS), ki je v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta št. 97/67/ES, dopolnjeno z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta št. 2002/39/ES. COINS v glavnem pokriva funkcionalni vidik opazovanih dejavnosti (SKD 64.11, 64.12). Surs zagotavlja samo podatke o dejavnosti javne pošte (SKD 64.11), ne pa tudi podatkov o kurirski dejavnosti (SKD 64.12).

Enota opazovanja

Enota opazovanja je Pošta Slovenije d.o.o.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Nacionalne podatke objavlja Eurostat približno 12 mesecev po koncu referenčnega obdobja. Rezultati se v Sloveniji ne objavljajo.

Obveznost poročanja

Poročanje je prostovoljno.

Glavne značilnosti metodologije

Podatki se zbirajo s tiskanim vprašalnikom. Surs deluje samo kot posrednik pri posredovanju podatkov od poročevalske enote do Eurostata.

Velikost populacije

Ena enota.

Velikost vzorca

Ena enota.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je 100-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

V raziskovanje so zajete vse enote, stopnja odgovora je 100-odstotna. Manjkajočih podatkov ni.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev. V raziskovanje so zajete vse enote.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev. V raziskovanje so zajete vse enote.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Z raziskovanjem se zbirajo podatki o zaposlenosti, prihodku, investicijah, poštnih uradih in poštnih predalih, domačem in mednarodnem poštnem prometu, sprejemih, vročitvah in kakovosti storitev.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.19 Statistika telekomunikacij (2003)**Zakonodaja EU s področja**

Raziskovanje se izvaja v okviru komunikacijske in informacijske statistike (COINS), ki je v skladu z Direktivo Sveta (ES, Euratom) št. 58/97/EGS. Nekatere spremenljivke so zajete v uredbi o strukturi statistiki podjetij, COINS pa v glavnem pokriva funkcionalni vidik opazovanih dejavnosti. Surs zagotavlja nekatere podatke o fiksni in mobilni telefoniji na osnovi medsebojnega dogovora, drugi podatki (statistika impulzov) se zbirajo z rednimi četrletnimi poročili.

Enote opazovanja

Podjetja, družbe in samostojni podjetniki, ki opravljajo ustrezne dejavnosti.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Nacionalne podatke objavlja Eurostat približno 10 mesecev po koncu referenčnega obdobja. Rezultati se v Sloveniji ne objavljajo.

Obveznost poročanja

Poročanje je prostovoljno.

Glavne značilnosti metodologije

Podatke zagotavljajo operaterji fiksne in mobilne telefonije, manjši del podatkov pa ustrezne agencije. Surs deluje samo kot posrednik pri posredovanju podatkov od poročevalskih enot do Eurostata.

Velikost populacije

Populacijo sestavljajo vsi operaterji, ki zagotavljajo opazovane storitve: 3 enote s področja fiksne telefonije in 3 enote s področja mobilne telefonije.

Velikost vzorca

6 enot.

Stopnja odgovora

Stopnja odgovora je 100-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

V raziskovanje so zajete vse enote, stopnja odgovora je 100-odstotna. Manjkajočih podatkov ni.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev. V raziskovanje so zajete vse enote.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev. V raziskovanje so zajete vse enote.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Najpomembnejše zbrane spremenljivke so: zaposlenost, investicije, promet od telekomunikacijskih storitev, mednarodna plačila in prejemi, notranji in mednarodni klici, SMS in kazalniki infrastrukture (število linij in število naročnikov po vrstah storitev).

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.1.20 Računovodski izkazi denarnih institucij (2003)

Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja

Računovodske izkaze denarnih institucij zbira Banka Slovenije. Podatki se zbirajo za potrebe nadzora denarnih institucij in za potrebe makroekonomskih statistik.

Enote opazovanja

Računovodske izkaze denarnih institucij predložijo banke, hranilnice in hranilno-kreditne službe.

Periodika

Podatki so mesečni, četrtletni in letni. Surs jih prejema četrtletno, 30 dni po koncu referenčnega četrtletja. Končni letni podatki so na voljo 5 mesecev po koncu leta.

Zbrane spremenljivke

Z računovodskimi izkazi se zbirajo podrobne postavke iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja. Denarne institucije uporabljajo predpisani kontni načrt, ki ima 10 delov. Računovodski podatki so v glavnem skladni z mednarodnimi računovodskimi standardi in Direktivo Sveta št. 86/635/EGS o letnih računovodskih izkazih in konsolidiranih računovodskih izkazih bank in drugih finančnih institucij. V bilanci stanja je 73 postavk, v izkazu poslovnega izida pa 25. Glavne postavke izkaza poslovnega izida so:

- prihodki iz obresti in podobni prihodki;
- odhodki za obresti in podobni odhodki;
- prihodki iz naložbenja v kapital;
- prejete opravnine (provizije);
- plačane opravnine (provizije);
- prihodki iz finančnih poslov;
- odhodki za finančne pose;
- drugi poslovni prihodki;
- stroški dela;
- stroški materiala in storitev;
- amortizacija in prevrednotenje poslovnih odhodkov neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev;
- drugi poslovni odhodki;
- poslovni izid (dobiček ali izguba) iz rednega delovanja.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Zajete so vse enote, noben podatek ne manjka.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.1.21 Računovodski izkazi zavarovalnic (2003)

Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja

Podatke zbira Agencija za zavarovalni nadzor za potrebe nadzora.

Enote opazovanja

Računovodske izkaze zavarovalnic predložijo zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe.

Periodika

Letna.

Zbrane spremenljivke

Z računovodskimi izkazi se zbirajo podrobne postavke iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja. Podatki se pripravljajo na osnovi predpisanega kontnega načrta. Računovodski podatki so v skladu z Direktivo Sveta (91/674/EGS) o letnih računovodskih izkazih in konsolidiranih računovodskih izkazih zavarovalnic. Izkaz poslovnega izida vsebuje zavarovalno-tehnični izid neživljenjskih zavarovanj, zavarovalno-tehnični izid življenjskih zavarovanj in izkaz celotnega izida iz rednega poslovanja. Glavne postavke izkaza poslovnega izida, ki so pomembne za nacionalne račune, so:

- čisti prihodki od zavarovalnih premij;
- prihodki naložb;
- drugi zavarovalno-tehnični prihodki;
- odhodki za škode;
- sprememba v drugih zavarovalno-tehničnih rezervacijah;
- bonusi in popusti;
- sprememba v izravnalnih rezervacijah;

- obratovalni stroški;
- stroški dela;
- prihodki od pozavarovalnih premij in udeležb v dobičku;
- stroški naložb;
- drugi zavarovalno tehnični stroški.

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Zajete so vse enote, noben podatek ne manjka.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki zaradi razlik med koncepti nacionalnih računov in računovodskimi koncepti so opisani v tretjem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov so opisani v tretjem poglavju.

11.2 STATISTIČNA RAZISKOVANJA IN DRUGI PODATKOVNI VIRI ZA DOHODKOVNO METODO

V tem poglavju so opisani samo tisti podatkovni viri za dohodkovno metodo, ki še niso bili opisani v predhodnih poglavjih.

11.2.0 Anketa o stroških dela (2000)

Zakonodaja EU s področja

Uredba Komisije (ES) št. 1726/1999 o izvedbi Uredbe Sveta (ES) št. 530/1999 o strukturi statistiki dohodkov in stroškov dela na področju opredelitve in posredovanja informacij o stroških dela.

Enote opazovanja

Podjetja, družbe in organizacije, oziroma njihove enote v sestavi, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije in imajo najmanj 10 zaposlenih.

Periodika

Raziskovanje se izvaja vsako četrto leto.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 18 mesecev po koncu referenčnega obdobja.

Vzorčni okvir

V vzorčnem okviru je 9 555 podjetij, družb in organizacij; med temi je 7 060 majhnih enot (50 ali manj zaposlenih), 2 158 srednje velikih (med 51 in 250 zaposlenih) in 337 velikih (več kot 251 zaposlenih). Zajete so vse dejavnosti (A–O).

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Anketa o stroških dela omogoča vpogled v višino in sestavo stroškov dela in s tem zagotavlja delodajalcem in načrtovalcem ekonomske politike podatke o stanju in spremembah na področju stroškov dela na slovenskem trgu dela, prikazuje vpliv posameznih zakonskih sprememb na višino in sestavo stroškov dela, ki jih ima delodajalec z zaposlovanjem, in omogoča primerjavo med stroški dela na slovenskem trgu dela in stroški dela na mednarodnih trgih dela, predvsem pa na trgih dela Evropske unije. Podatki se zbirajo s tiskanim vprašalnikom.

Velikost populacije

Približno 10 000 enot.

Velikost vzorca

Velikost vzorca (3 021 enot) je določena glede na zahtevano natančnost ključnih spremenljivk. Stratifikacija temelji na dejavnosti in velikosti podjetja; pri tem se uporabljajo zgoraj navedene opredelitve majhnih, srednje velikih in velikih podjetij. Velika podjetja, družbe in organizacije so v vzorec vključene z gotovostjo (n=369). Majhna in srednje velika podjetja, družbe in organizacije oziroma njihove enote v sestavi so v vzorec vključene z verjetnostjo, ki je sorazmerna njihovi velikosti, pri čemer je velikost določena s številom zaposlenih.

Stopnja odgovora

Skupna stopnja odgovora je 90,3-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se ne pripisujejo. V primeru neodgovora se uporablja ponovno uteževanje.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Za preračun na celotno populacijo se uporablja število zaposlenih.

Zajetje v vzorcu

V vzorcu je zajetih 66 odstotkov zaposlenih iz vzorčnega okvira.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- delodajalčevi stroški dela (bruto plača, izplačila na podlagi delovne uspešnosti in uspešnosti poslovanja, nadomestila plač za čas letnega dopusta, za čas bolezni in druga nadomestila plač, regres za letni dopust, jubilejne nagrade, povračila stroškov v zvezi z delom, izplačila za službena potovanja, plače v naravi, stroški za avtomobile, plačila za socialno varnost, stroški izobraževanja in kadrovanja, davek na izplačane plače itd.);
- podatki o pogodbah o delu in avtorskih pogodbah (število, vrednosti);
- dejansko opravljene in plačane ure.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.2.1 Poročilo o javnofinančnih prihodkih B-2 (2004)**Organizacija, ki zbira podatke, in nameni zbiranja**

Poročilo o javnofinančnih prihodkih pripravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila na osnovi plačil javnofinančnih prihodkov (davki, prispevki za socialno varnost, takse, kazni, drugi nedavčni javni prihodki itd.). Poročilo je na voljo 3 dni po koncu meseca.

Enote opazovanja

Ne pridejo v poštev.

Periodika

Mesečna.

Zbrane spremenljivke

Poročilo prikazuje zneske javnofinančnih prihodkov po vrstah, ki so bili plačani v referenčnem mesecu. Prihodki so razporejeni v približno 330 vrst, prikazana pa je tudi razporeditev po sektorjih prejemnikov (centralna država, lokalna država, sklada socialne varnosti).

Metode za upoštevanje manjkajočih podatkov

Ne pridejo v poštev.

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune

Popravki za konceptualne razlike glede na nacionalne račune so opisani v tretjem in četrtem poglavju.

Drugi popravki podatkov

Ne pridejo v poštev.

11.3 STATISTIČNA RAZISKOVANJA IN DRUGI PODATKOVNI VIRI ZA IZDATKOVNO METODO

V tem poglavju so opisani samo tisti podatkovni viri za izdatkovno metodo, ki še niso bili opisani v predhodnih poglavjih.

11.3.0 Anketa o porabi v gospodinjstvih (APG)**Zakonodaja EU s področja**

Zakonodaja EU področja ne ureja. Podatki se pošiljajo Eurostatu na osnovi dogovora, mikropodatki naj bi se pošiljali vsakih pet let. Surs je v letu 2002 poslal Eurostatu nekatere tabele za referenčno leto 1999, mikropodatke pa bo prvič poslal za referenčno leto 2005.

Enote opazovanja

Gospodinjstva kot enote opazovanja so skupnosti oseb, ki skupaj stanujejo in skupaj porabljajo svoje prejemke za osnovne življenjske potrebe (stanovanje, hrano in drugo), ali samske osebe, ki živijo same ter porabljajo sredstva in se hranijo samostojno.

Periodika

APG je od leta 1997 dalje kontinuirana letna anketa, ki se z majhnim vzorcem izvaja preko celega leta. Med letoma 1983 in 1996 se je anketa vsako leto izvajala na majhnem vzorcu, vsako peto leto pa na velikem. Pred letom 1983 se je izvajalo več raziskovanj pod različnimi imeni.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 6-8 mesecev po koncu zbiranja podatkov za zadnje od treh let (18 mesecev po koncu referenčnega leta).

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir je Centralni register prebivalstva.

Obveznost poročanja

Sodelovanje v anketi je prostovoljno.

Glavne značilnosti metodologije

Vzorec je stratificiran po statističnih regijah, tipih naselij in deležu kmetov v majhnih naseljih. V večjih naseljih (z več kot 10 000 prebivalci) je uporabljeno enostavno vzorčenje, v manjših pa vzorčenje v skupinah po 4 osebe, ki določajo gospodinjstvo. Najprej so izbrani popisni okoliši (glede na velikost) za celo leto vnaprej, nato pa za vsako četrletje po 4 osebe v vsakem okolišu. V večjih naseljih so s slučajnim enostavnim vzorčenjem izbrane za vsako četrletje le osebe. Vzorec je enakomerno porazdeljen čez vse leto. Metode substitucije (izbiranja nadomestnih gospodinjstev, ki bi zamenjala tista, ki niso sodelovala) se ne uporabljajo; namesto tega se ustrezno poveča vzorec glede na delež odgovorov iz prejšnjih let.

Vprašalniki izpolnjujejo člani gospodinjstva, ki so stari 15 let ali več. Za anketiranje se uporablja anketiranje na terenu, in sicer računalniško podprto osebno anketiranje (CAPI). Zbirajo se podatki o članih gospodinjstva in gospodinjstvih (značilnosti članov, izdatki, stanovanje, opremljenost s trajnimi potrošnimi dobrinami, potrošnja iz lastne proizvodnje). Referenčna obdobja so:

- zadnjih 12 mesecev (večje trajne potrošne dobrine in večji izdatki, dohodek gospodinjstva, nekateri socialni prejemki, potrošnja lastno proizvedene hrane);

- zadnjih 6 mesecev (izdatki za zdravje, počitnice);
- zadnji 3 meseci (obleka in obutev);
- zadnje plačilo (stroški za stanovanje);
- mesečno plačilo (najemnina, vrtec);
- običajen prejemek (plača);
- zadnji prejemek (pokojnina, nekateri socialni prejemki);
- obdobje podrobnega spremljanja: 14 dni (dnevnik).

Dnevnik se vodijo 14 dni (hrana in pijača), izpolnjujejo jih osebe, stare 14 let in več.

Uteževanje: za vsa izbrana gospodinjstva ne velja enaka verjetnost izbora, saj imajo gospodinjstva z višjim številom odraslih oseb večjo verjetnost izbora. Problem se rešuje z uteževanjem (obratno sorazmerno glede na verjetnost izbora). Uporabljajo se uteži, ki upoštevajo neodgovore (obratno sorazmerno glede na stopnjo odgovora po stratumih). Vzorčne uteži se izračunavajo po stratumih. Za doseganje vzorčne reprezentativnosti se uporabljajo pomožni podatki (Popis 1991, Centralni register prebivalstva, podatki ankete o delovni sili), ki omogočajo poststratifikacijo glede na regijo, velikost gospodinjstev, starost in spol. Podatki se utežujejo tudi glede na referenčno obdobje, vir (vprašalnik, dnevnik) in vrsto spremenljivke. Končna utež je produkt vseh teh uteži.

Večina kontrol se izvaja ob anketiranju in vnosu podatkov, pozneje se izvajajo še dodatne kontrole, npr. razmerje med količino in plačanim zneskom (izredne vrednosti), identifikacije, datumi in oznake.

Velikost populacije

V letu 2001 je bilo v Sloveniji 676 752 gospodinjstev, v letu 2002 pa 684 847 gospodinjstev.

Velikost vzorca

V končnem vzorcu za referenčno leto 2001 je bilo 3 816 gospodinjstev, v končnem vzorcu za referenčno leto 2002 pa 3 687 gospodinjstev.

Stopnja odgovora

V referenčnem letu 2001 je bila stopnja odgovora 80,2-odstotna, v referenčnem letu 2002 pa 76,6-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Ocena z metodo notranjega darovalca se uporablja pri pripisu podatkov dnevnikov, ki so bili izpolnjeni za manj kot 5 dni. Podatki za manjkajoče dnevnike se pripisujejo glede na podatke gospodinjstev, ki so podobna po povprečnem dohodku na člana in so bila anketirana v istem četrtletju in v isti regiji.

Metoda notranjega darovalca se uporablja tudi pri pripisu manjkajočih spremenljivk iz vprašalnikov. Za pripis zveznih spremenljivk se uporablja povprečna vrednost glede na velikost in vrsto gospodinjstva. Dohodek se pripíše glede na formalni status in izobrazbo članov gospodinjstva. Če v celoti manjkata prvi ali drugi del vprašalnika, se to obravnava kot zavračanje, zato se podatki ne pripšejo.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Vzorec ankete se v postopku uteževanja preračuna na celotno populacijo s podatki Centralnega registra prebivalstva, popisa iz leta 1991 in ankete o delovni sili (do 2002) ter Centralnega registra prebivalstva in popisa iz leta 2002 (po 2002).

Zajetje v vzorcu

Anketa zajema celotno državo, vsa zasebna gospodinjstva in je reprezentativna na nacionalni ravni. Skupinska gospodinjstva, tujci in brezdomci niso zajeti. Tujci, ki začasno živijo v Sloveniji, so v vzorec lahko zajeti, če živijo v skupnem gospodinjstvu s slovenskim rezidentom. Nekatero osebo niso zajete, ker niso člani gospodinjstva: najemniki, osebe, ki so dolgoročno odsotne, vendar so prisotne v obdobju anketiranja, obiskovalci, hospitalizirane osebe, če pripadajo skupinskemu gospodinjstvu ali če nimajo ekonomskih povezav z gospodinjstvom.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Glavne spremenljivke:

- izdatki v skladu s COICOP-APG (4-mestna raven);
- dohodek iz zaposlitve, samozaposlitve, lastnine, socialnih prejemkov, zasebnih transferjev in drugih prejemkov;
- značilnosti referenčne osebe in drugih članov gospodinjstva (spol, starost, zakonski stan, izobrazba, trenutna dejavnost, poklic, zaposlitveni status);
- značilnosti stanovanja (stanovanjsko razmerje, vrsta stanovanja, število sob, površina, garaža, druga stanovanja, opremljenost s trajnimi potrošnimi dobrinami: avto, TV, video, računalnik, pralni stroj, pomivalni stroj, hladilnik ...).

Izvedene spremenljivke: velikost, ekvivalent velikosti, vrsta gospodinjstva, število zaposlenih družinskih članov in druge.

Izračunani statistični kazalniki: povprečja na gospodinjstvo, člana gospodinjstva in ekvivalent odraslega, strukture, koeficient variacije, agregati.

Drugi popravki podatkov

Da bi bili rezultati primerni za analizo socio-ekonomskih skupin, se podatki treh zaporednih let preračunajo na srednje leto, ki se uporablja kot referenčno leto.

11.3.1 Raziskovanje o turističnih potovanjih domačega prebivalstva (2003)

Zakonodaja EU s področja

Raziskovanje je skladno z definicijami in načeli Direktive Sveta št. 95/57/ES o zbiranju statističnih podatkov na področju turizma, ki opredeljuje obseg in kakovost podatkov o turističnih potovanjih domačega prebivalstva.

Enote opazovanja

Ciljna populacija so prebivalci Slovenije, stari 15 let ali več. Enota opazovanja je član izbranega gospodinjstva, star 15 let ali več, ki bo prvi od anketarjevega klica dalje imel rojstni dan.

Periodika

Raziskovanje se izvaja četrtletno, tj. vsake tri mesece: v januarju, aprilu, juliju in oktobru. Referenčno obdobje je četrtletje pred mesecem, v katerem se raziskovanje izvaja.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 90 dni po koncu referenčnega obdobja.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir je telefonski imenik zasebnih telefonskih naročnikov v Republiki Sloveniji. Vzorec je stratificiran sistematični. Stratumi so definirani s statistično regijo (12 regij) in tipom naselja znotraj statističnih regij (6 tipov). Vsak stratum je vzorčen neodvisno. Število enot oziroma telefonskih števil v posameznem stratumu je sorazmerno glede na delež oseb, starih 15 let ali več, ki živijo v območju posamezne statistične regije, in glede na velikost naselja.

Obveznost poročanja

Sodelovanje v raziskovanju je prostovoljno.

Glavne značilnosti metodologije

Vsako četrtletje se v vzorec izberejo telefonske številke oziroma gospodinjstva iz telefonskega imenika naročnikov. Na naslov imetnika telefonskega priključka se pošljeta obvestilno pismo in zgibanka, s katerima se gospodinjstvo obvesti, da jih bo poklical anketar statističnega urada, in jih seznanita z vsebino ankete.

Podatki se zbirajo s telefonsko računalniško podprto anketo (CATI). Izmed članov gospodinjstva se anketiranec izbere po metodi "prvega rojstnega dne". Anketar torej želi govoriti s članom gospodinjstva, starim 15 let ali več, ki bo (od datuma anketarjevega klica) prvi imel (praznoval) rojstni dan. Vsa vprašanja, razen vprašanja o porabi sredstev za potovanje in o povprečnem mesečnem dohodku gospodinjstva, se nanašajo samo na izbranega člana. Vprašanje o porabi sredstev za zasebno potovanje se lahko nanaša na vse udeležence potovanja.

Letna ocena se izračuna kot vsota četrtletnih. Na ta način ni možno oceniti števila oseb, ki v referenčnem letu niso bile na potovanju, mogoče pa je oceniti število potovanj v referenčnem letu. Zato so v zadnjem (četrtm) četrtletju dodana vprašanja, ki se nanašajo na celo leto. Da bi bili rezultati dodanih vprašanj zadovoljivo natančni, je velikost vzorca v zadnjem četrtletju podvojena.

Velikost populacije

V letu 2003 je bilo v Sloveniji 1 695 914 oseb, ki so bile stare 15 let ali več.

Velikost vzorca

V prvem, drugem in tretjem četrtletju je v vzorcu 3 000 telefonskih števil, v četrtem pa 6 000.

Stopnja odgovora

Skupna stopnja odgovora v letu 2003 je bila 77,4-odstotna. V prvem četrtletju je bila 83,9-odstotna, v drugem 83,0-odstotna, v tretjem 81,5-odstotna in v četrtem 69,4-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se ne pripisujejo.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Podatki so uteženi glede na velikost gospodinjstva, ker imajo osebe, ki živijo v gospodinjstvih z več člani, manjšo verjetnost izbora. Poleg osnovnega uteževanja se uporablja dodatno uteževanje (kalibracija), ki prilagodi porazdelitev kontrolnih spremenljivk znani populacijski sestavi. Za prilagoditev se uporabljajo naslednje spremenljivke: spol, starost, izobrazba, velikost gospodinjstva, statistična regija in tip naselja.

Zajetje v vzorcu

V prvih treh četrtletjih vzorec zajema 0,18 odstotka oseb, starih 15 let in več, v četrtem četrtletju pa 0,35 odstotka.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- poslovna potovanja: število odhodov, namembna država, datum odhoda, število prenočitev, glavno prevozno sredstvo, glavna vrsta nastanitve, organizacija potovanja, povprečni dnevni izdatki;
- zasebna potovanja: število odhodov, namembna država ali kraj v Sloveniji, datum odhoda, število prenočitev, uporaba interneta, glavni razlog za potovanje, glavna dejavnost med počitnicami (dopustom, potovanjem), glavno prevozno sredstvo, glavna vrsta nastanitve, organizacija potovanja, povprečni dnevni izdatki, povprečni dnevni izdatki za počitniški (potovalni) paket;
- razlogi za neodhod na daljše zasebno potovanje;
- socio-demografske značilnosti anketiranca in njegovega gospodinjstva: število članov gospodinjstva, število nečlanov gospodinjstva, ki so dosegljivi na isti telefonski številki, stopnja izobrazbe, zaposlitveni status, starost, mesečni neto dohodek gospodinjstva, tip naselja, spol.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki podatkov se ne delajo.

11.3.2 Letno raziskovanje o investicijah v osnovna sredstva INV-1 (2002)**Zakonodaja EU s področja**

Zakonodaja EU področja ne ureja. Raziskovanje se izvaja v skladu z Zakonom o državni statistiki in Letnim programom statističnih raziskovanj.

Enote opazovanja

Podjetja, družbe in druge organizacije.

Periodika

Letna.

Razpoložljivost podatkov

Rezultati so na voljo 14 mesecev po koncu referenčnega obdobja.

Vzorčni okvir

Vzorčni okvir temelji na PRS, SRDAP in letnih računovodskih izkazih. Zajema vse pravne osebe iz PRS, ki imajo vsaj tri zaposlene ali promet nad določenim pragom ali pripadajo dejavnosti L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost. V vzorčnem okviru je 31 679 enot.

Obveznost poročanja

Poročanje je obvezno po Zakonu o državni statistiki in Letnem programu statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Raziskovanje se je začelo izvajati že v letu 1966. Z raziskovanjem se zbirajo podatki o dejanskih bruto investicijah v osnovna sredstva in njihovih virih pri neposrednih investitorjih. Rezultati se uporabljajo za potrebe nacionalnih računov in strukturno statistiko podjetij. Za vse poročevalske enote, ne glede na velikost, se uporablja enak obrazec. Podatki se zbirajo s tiskanim vprašalnikom.

Vrednost investicij v osnovna sredstva obsega:

- nakupe novih osnovnih sredstev v referenčnem letu, ne glede na to, ali so bila v tem letu plačana ali ne;
- posodobitve, rekonstrukcije in prenove obstoječih osnovnih sredstev, ne glede na to, ali so bile v referenčnem letu plačane ali ne;
- lastno izgradnjo in pridobitev (brez plačila) osnovnih sredstev;
- nabavno vrednost osnovnih sredstev v finančnem lizingu.

Osnovna sredstva (nova in rabljena) se vrednotijo po nabavni vrednosti; ta sestoji iz nakupne cene, povečane za morebitne davke (npr. DDV), stroške prevzema in druge neposredne stroške (npr. stroške transporta, montaže ipd.).

Velikost populacije

Približno 45 000 enot.

Velikost vzorca

Vzorec zajema naslednje enote iz vzorčnega okvira:

- vse enote v dejavnosti L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost;
- vse enote, ki niso v dejavnosti L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost in niso družbe z omejeno odgovornostjo, in imajo vsaj tri zaposlene;
- družbe z omejeno odgovornostjo, ki imajo več kot 10 zaposlenih;
- vzorec družb z omejeno odgovornostjo, ki imajo med 3 in 10 zaposlenih.

V vzorcu je 9 172 enot ali 30 odstotkov vzorčnega okvira. Merjeno z zaposlenostjo je od 631 809 zaposlenih v vzorec vključenih 584 732 zaposlenih (93 odstotkov).

Stopnja odgovora

Merjeno s številom enot je stopnja odgovora 85-odstotna, merjeno z zaposlenostjo 94-odstotna.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se ne pripisujejo. Neodgovor se v celoti obravnava z uteževanjem v stratumu.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Za preračun na celotno populacijo se uporabljata amortizacija iz računovodskih izkazov in število zaposlenih.

Zajetje v vzorcu

V vzorcu je zajetih 30 odstotkov enot in 93 odstotkov zaposlenih.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

Najpomembnejša je tabela 1, ki prikazuje strukturo investicij po vrstah osnovnih sredstev, ločeno za nabavo novih in uvoženih rabljenih sredstev, nabavo obstoječih sredstev in prodajo obstoječih sredstev. Prikazane so naslednje skupine osnovnih sredstev:

- gradbeni objekti (stanovanja, nestanovanjske zgradbe, objekti nizke gradnje, izboljšava zemljišč);
- stroji in oprema (kovinski proizvodi (CPA 28), stroji za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije (CPA 29), drugi stroji in naprave za posebne namene (CPA 29), kmetijski in gozdarski stroji (CPA 29), računalniki ipd. (CPA 30), električni stroji in aparati (CPA 31), radijske, televizijske in komunikacijske naprave in oprema (CPA 32), medicinska oprema, finomehانيčni in optični instrumenti (CPA 33), pohištvo in notranja oprema (CPA 34));
- transportna oprema (osebni avtomobili, tovornjaki, druga vozila in plovila);
- gojena sredstva (večletni nasadi, osnovna čreda);
- neopredmetena osnovna sredstva (študije in projekti, programska oprema, zabavna, izvirna književna dela in drugi izvirniki);
- vrednostni predmeti;
- licence, patenti, blagovne znamke in koncesije.

V drugih tabelah so prikazani viri financiranja, razdelitev virov financiranja med plačane in neplačane investicije, finančni lizing ter nakupi in prodaje zemljišč.

Drugi popravki podatkov

Drugi popravki se ne delajo.

11.3.3 Statistika zunanje trgovine (2003)

Zakonodaja EU s področja

Uredba Sveta št. 1172/95 in 1917/00 o statistiki blagovne menjave Skupnosti in njenih držav članic z državami nečlanicami.

Enote opazovanja

Vse izvozne in uvozne blagovne pošiljke, ki se glede na metodološka priporočila vključujejo v zajetje in so enotne glede vrste blaga, države namena oziroma porekla in za katere so izpolnjene carinske deklaracije v skladu s Pravilnikom o uporabi listin v carinskem postopku.

Periodika

Mesečna.

Razpoložljivost podatkov

Prvi mesečni rezultati so na voljo 42 dni po koncu obdobja opazovanja. Ob prvi objavi so podatki za zadnji mesec večinoma zajeti več kot 99-odstotno. Preostali del podatkov se vključuje v mesec opazovanja ob naslednjih obdelavah, naknadne dopolnitve le izjemoma presegajo en odstotek vrednosti, ki je bila objavljena ob prvi objavi. Letni podatki so objavljeni dvakrat: prvič kot začasni v rednem časovnem zamiku, drugič kot končni (predvidoma v juniju za predhodno leto).

Vzorčni okvir

Vir podatkov za statistiko zunanje trgovine so carinske deklaracije (od leta 1996 se uporablja enotna carinska listina). Podatke s carinskih deklaracij Sursu mesečno posreduje Curs.

Obveznost poročanja

Surs mora podatke objavljati v skladu z Zakonom o državni statistiki in Letnim programom statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Statistika zunanje trgovine spremlja blagovno menjavo s tujino. V Sloveniji se zunanjetrgovinska statistika spremlja po razširjeni definiciji specialne trgovine, ki poleg rednih izvoznih in uvoznih transakcij vključuje tudi aktivne in pasivne posle oplemenitenja kot tudi posle oplemenitenja, ki se izvajajo v prostih carinskih conah. Statistika določa zajetje transakcij v zunanjetrgovinsko statistiko prek vrste carinskih postopkov. Pri zajetju se v določeni meri upošteva tudi vrsta posla (komercialne značilnosti transakcij).

Izvoz zajema:

- blago, izvoženo iz Slovenije, ki izvira iz proizvodnje v Sloveniji oz. iz notranjega blagovnega prometa;
- izvoz pridobljenih proizvodov po uvozu zaradi proizvodnje za izvoz (sistem odloga);
- izvoz pridobljenih proizvodov po uvozu zaradi proizvodnje za izvoz (sistem povračila);
- začasni izvoz v oplemenitenje.

Uvoz zajema:

- blago, uvoženo v Slovenijo, ki je bilo sproščeno v prost promet in za domačo porabo;
- uvoz zaradi proizvodnje za izvoz (sistem odloga);
- uvoz zaradi proizvodnje za izvoz (sistem povračila);
- uvoz blaga po oplemenitenju.

Zaradi spremembe carinskih postopkov za izvoz pridobljenih proizvodov po začasnem uvozu zaradi oplemenitenja se te transakcije od leta 2000 dalje ne spremljajo več ločeno (kot poseben statistični kontingent), ampak skupaj z drugimi transakcijami izvoza pridobljenih proizvodov po uvozu zaradi proizvodnje za izvoz (sistem odloga), od leta 2002 dalje pa delno tudi v okviru rednega izvoza. Podobno je tudi pri uvozu: blago, začasno uvoženo zaradi oplemenitenja, se od leta 2000 dalje ne spremlja več ločeno, temveč skupaj z drugimi transakcijami blaga, uvoženega zaradi proizvodnje za izvoz (sistem odloga), od leta 2002 dalje pa delno tudi v okviru rednega uvoza, predvsem če blago ni zavezano plačilu carine in zanj ne veljajo ukrepi trgovinske politike.

Tudi uporaba carinskih postopkov izvoza pridobljenih proizvodov po začasnem uvozu zaradi proizvodnje za izvoz (sistem povračila) je zaradi sklenjenih trgovinskih sporazumov o prosti trgovini vedno manjša (od leta 2002 znatno manjša glede na predhodna leta). Te transakcije se vedno pogosteje izvajajo v okviru carinskih postopkov rednega izvoza. Podobno je pri uvozu: blago, začasno uvoženo zaradi proizvodnje za izvoz po sistemu povračila dajatev, ki ni zavezano plačilu carine in zanj ne veljajo ukrepi trgovinske politike, se vedno pogosteje pojavlja v okviru carinskih postopkov rednega uvoza.

Statistika zunanje trgovine ne upošteva: začasnega uvoza in izvoza blaga, ki se bo v določenem času vrnilo v nespremenjenem stanju, storitev, popravil, denarja kot plačilnega sredstva, monetarnega zlata, oskrbe tujih vozil z gorivom v naši državi in naših vozil v tujini, uvoza blaga za tuja veleposlaništva v naši državi, osebne prtljage potnikov, komercialnih vzorcev in poštnih pošiljk manjše vrednosti.

Podatki so objavljeni v tolarjih, evrih in ameriških dolarjih. Do 23. aprila 1999 je Curs uporabljal t. i. tedensko tečajno listo za preračun fakturne vrednosti v vrednost v nacionalni valuti, od tega datuma dalje pa mesečni tečaj. Pri tem so bili tedenski tečaji povprečni tečaji, ki so veljali v petek posameznega tedna in jih je Curs uporabljal v naslednjem tednu od ponedeljka do nedelje, mesečni tečaj pa je povprečni tečaj, ki je veljaven v četrtek predzadnji teden v mesecu in se uporablja v celotnem naslednjem mesecu (termina tedenski in mesečni se uporabljata v smislu, da se isti tečaj uporablja cel teden oziroma cel mesec). Surs preračuna statistično vrednost s carinskih deklaracij v vrednost po tekočem tečaju, ki je veljal na dan predložitve carinske deklaracije, ali na datum, ki se uporablja za izpolnjevanje carinskih pravil (datum predložitve poenostavljene carinske deklaracije). Statistična vrednost po tekočem tečaju v nacionalni valuti se nato preračuna v statistično vrednost v evrih in ameriških dolarjih, pri tem se uporablja tekoči menjalni tečaj za evro oziroma ameriški dolar. Vsi tečaji, ki se uporabljajo pri preračunu, so povprečni tečaji Banke Slovenije.

Statistična vrednost blaga je prikazana po pariteti fob pri izvozu in po pariteti cif pri uvozu. Statistično vrednost blaga na slovenski meji izračuna deklarant, in sicer tako, da (1) fakturno vrednost preračuna v nacionalno valuto, pri tem uporabi menjalni tečaj, ki ga uporablja Curs, in (2) fakturno vrednost prilagodi za stroške zavarovanja, prevoza in natovarjanja glede na prikazano pariteto dobave v pogodbi. Surs nato statistično vrednost preračuna po tekočih tečajih, ki veljajo na dan predložitve carinske deklaracije oziroma na drug datum, ki se uporablja za izvajanje carinskih predpisov.

Kot država trgovinska partnerica je pri izvozu prikazana namembna država, pri uvozu pa država porekla. Kadar država porekla ni znana, je pri uvozu prikazana država, od koder je blago prispelo, pri izvozu pa država, kamor je blago naslovljeno, in sicer vedno zadnja še znana država.

Namembna država je tista, v kateri je blago sproščeno v prost promet, kjer se blago potem uporablja in dalje predeluje. Država porekla je tista, v kateri je blago proizvedeno. Za blago, ki je bilo pomembno predelano ali

obdelano drugje, in ne tam, kjer je bilo proizvedeno, je kot država porekla prikazana država, v kateri je bila opravljena predelava.

Podatki se nanašajo na zadnje kumulativno obdobje in obsegajo tako nove deklaracije za zadnji mesec poročanja kot vse deklaracije za predhodne mesece, vključno s spremembami od zadnjega poročanja.

Mesečni podatki za tekoče leto so začasni. Dopolnjujejo in popravljajo se vse leto. Popravki in dopolnitve podatkov so vključeni v mesec opazovanja po datumu sprejema carinske deklaracije.

Velikost populacije

Enote opazovanja so vse izvozne in uvozne blagovne pošiljke, ki se po metodoloških priporočilih vključujejo v zajetje, ne glede na statistično vrednost ali neto maso (statistični prag ni določen). V letu 2003 je bilo skupno število izvoznih transakcij 1,3 mio, skupno število uvoznih transakcij pa 3,2 mio.

Velikost vzorca

Ne pride v poštev.

Stopnja odgovora

Ne pride v poštev.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Surs ne pripisuje manjkajočih podatkov na carinskih deklaracijah. Avtomatično se popravijo le manj pomembne vrste napak (npr. šifra blaga ali šifra države). Surs opravlja formalne kontrole šifer in logične kontrole vrednostnih in količinskih podatkov (carinske deklaracije z najvišjo statistično vrednostjo se preverjajo). Manjkajoči podatki in podatki, za katere Surs meni, da so napačni, se pošljejo v popravljanje Cursu. Pred objavo končnih podatkov se preverijo vse transakcije, katerih statistična vrednost je višja od 8 500 evrov.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- statistična vrednost v nacionalni valuti;
- količina v neto masi in dodatni merski enot, ko je le-ta obvezna v skladu s Kombinirano nomenklaturou;
- šifra blaga po Kombinirani nomenklaturi;
- država porekla/namena;
- valuta;
- dobavni pogoji;
- vrsta transporta;
- carinski postopek.

Drugi popravki podatkov

Ne pridejo v poštev.

11.3.4 Plačilna bilanca (2003)

Zakonodaja EU s področja

Plačilna bilanca se pripravlja na osnovi pete izdaje priročnika za sestavljanje plačilne bilance Mednarodnega denarnega sklada ter Smernice in Priporočila Evropske centralne banke o zahtevah Evropske centralne banke za statistično poročanje na področju statistike plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb ter predlogah za dajanje podatkov o mednarodnih rezervah in devizni likvidnosti (ECB/2003/7 in ECB/2003/8).

Enote opazovanja

Plačilna bilanca je statistični zapis, ki za določeno časovno obdobje prikazuje ekonomske transakcije med subjekti gospodarstva države in tujino. V plačilno bilanco se zajemajo naslednje vrste transakcij: izvoz in uvoz blaga, izvoz in uvoz storitev, prejemki in izdatki iz naslova dohodkov, finančne terjatve in obveznosti do tujine ter enostranske transakcije - transferji. Te transakcije se zajemajo v dva temeljna podračuna plačilne bilance: v tekoči račun ter v kapitalski in finančni račun.

Periodika

Mesečna.

Razpoložljivost podatkov

Plačilna bilanca je objavljena 45 dni po koncu referenčnega obdobja. Podatki se revidirajo po naslednji shemi:

- revizije mesečnih podatkov se objavijo ob objavi ustreznih četrtnih podatkov in ustreznih revidiranih četrtnih podatkov;
- revizije četrtnih podatkov se objavijo ob objavi podatkov za naslednje četrtno leto;
- revizije letnih podatkov se objavijo ob objavi podatkov za naslednja leta.

Vzorčni okvir

Podatkovni vir zajema ekonomske transakcije med subjekti gospodarstva države in tujino. Transakcije zajemajo blago, storitve, dohodke, finančne terjatve in obveznosti do tujine ter transferje.

Obveznost poročanja

Banka Slovenije mora podatke objaviti v skladu z zakonodajo EU in Letnim programom statističnih raziskovanj.

Glavne značilnosti metodologije

Osnovni viri za izdelavo plačilne bilance so mesečni podatki o transakcijah (sistem poročanja o transakcijah s tujino – ITRS) in stanjih, carinske deklaracije kot glavni vir za blago (poglavje 11.3.3) in ocene.

ITRS je zaprt sistem brez praga poročanja. Poročanje o nerezidenčnih računih (le-to pojasnjuje spremembe sredstev ali obveznosti v računu kapitala in finančnem računu) je integrirano s poročanjem o transakcijah preko teh računov (le-te načeloma pojasnjujejo spremembe v tekočem računu). Na vprašalnikih, ki se uporabljajo za poročanje, mora biti stanje vsakega nerezidenčnega računa na koncu poročevalskega obdobja enako stanju na začetku obdobja, povečanemu za prilivne transakcije in zmanjšanemu za odlivne transakcije. Transakcije se glede na opise, ki jih o značilnostih transakcij posredujejo bančne stranke, razvrščajo v več kot 300 skupin. To omogoča, da se bančni formularji (npr. nalog za plačilo in obrazci za dospela plačila) uporabljajo za statistiko plačilne bilance. V ITRS se vse transakcije spremljajo po načelu denarnega toka.

Glavni viri za ITRS so:

- poročila o transakcijah med rezidenti in nerezidenti preko bančnih računov (t. i. nerezidenčni računi) in preko njihovih računov v tujini. Prva skupina računov zajema račune bank v tujini (računi nostro, loro, vključno s centralno banko) in račune nebančnih rezidentov v tujini. Poročevalske enote so vse banke, ki opravljajo plačilni promet s tujino, in vsi rezidenti, ki imajo odprte račune v tujini. Rezidenti poročajo tudi o prodaji blaga v prostocarinskih in mejnih prodajalnah, o transakcijah s tujimi partnerji preko internih računov podjetja ter o kratkoročnih kreditih, odobrenih nerezidentom in prejetih od nerezidentov. Podatek o vrsti transakcije posreduje nalogodajalec/upravičenec plačila;
- poročila Banki Slovenije o kreditih, najetih v tujini oziroma danih tujini;
- računovodski podatki Banke Slovenije in komercialnih bank;
- letno raziskovanje o naložbah in transakcijah s tujimi podružnicami (za reinvestirane dobičke od neposrednih naložb);
- mesečno raziskovanje prostocarinskih prodajaln.

Za postavko blago so glavni vir podatkov carinske deklaracije; na njihovi podlagi pripravlja Surs obračun blagovne menjave s tujino (izvoz fob in uvoz cif, poglavje 11.3.3). Popravka za vrednotenje uvoza ter za zajetje izvoza in uvoza pripravlja Banka Slovenije. Podatki o uvozu blaga so s cen cif prilagojeni na cene fob s koeficientom, ki je enak

tehtanemu povprečju koeficientov med cenami cif in fob za uvožene proizvode (vzorec carinskih deklaracij), ki so ocenjeni ločeno po vrstah menjave, transportnih sredstvih, državi izvoznika in inkotermih. Popravek za zajetje izvoza in uvoza blaga zajema blago, za katerega se ne izdelajo carinske deklaracije, temelji pa na ITRS ter poročilih prostocarinskih prodajaln in konsignacijskih skladišč.

Modeli se uporabljajo za vrednotenje podatkov o uvozu blaga, za uvoz in izvoz turizma, dohodke od dela, vloge rezidenčnih gospodinjstev v tujih bankah in odpise dolga.

Nerezidenti so za namene sestavljanja plačilne bilance opredeljeni kot:

- fizične osebe, ki nimajo stalnega bivališča v Sloveniji, razen tistih z veljavnim delovnim dovoljenjem v Sloveniji za obdobje 6 mesecev ali več;
- fizične osebe s stalnim bivališčem v Sloveniji, ki imajo uradno dovoljenje za delo ali bivanje v tujini;
- pravne osebe s sedežem v tujini, razen diplomatsko-konzularnih in drugih predstavnikov, ki jih financira slovenska vlada, ter slovenski državljani, zaposleni pri njih, vključno z njihovimi družinskimi člani;
- diplomatska, konzularna in druga predstavništva tujih držav ali mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji, ki jih financirajo ali sofinancirajo tuje vlade, in tuji državljani, zaposleni pri njih, in njihovi družinski člani;
- predstavništva in poslovne enote tujih podjetij v Sloveniji, razen za tisti del njihovih dejavnosti, ki se stalno opravlja v Sloveniji;
- predstavništva in poslovne enote slovenskih podjetij, ki opravljajo stalno dejavnost v tujini, za tisti del dejavnosti, ki se opravlja v tujini.

Vsi drugi so rezidenti Republike Slovenije.

V ITRS se vse transakcije poročajo v izvorni valuti, na nacionalno valuto pa se pretvorijo z deviznim tečajem, ki je veljal na dan transakcije. Izjema so transakcije, izračunane iz stanj, kjer se uporabljajo mesečni devizni tečaji.

Ker je za izdelavo plačilne bilance glavni podatkovni vir ITRS, je večina transakcij prikazana po načelu denarnega toka. Izjema so podatki o blagu, od leta 2002 dalje pa tudi podatki o rezervnih sredstvih.

Velikost populacije

Ne pride v poštev.

Velikost vzorca

Ne pride v poštev.

Stopnja odgovora

Ne pride v poštev.

Metoda za pripis manjkajočih podatkov

Ne pride v poštev.

Spremenljivka za preračun na celotno populacijo

Ne pride v poštev.

Zajetje v vzorcu

Ne pride v poštev.

Najpomembnejše zbrane spremenljivke

- tekoči račun
  - blago
    - izvoz blaga (izvoz fob, popravek za zajetje)
    - uvoz blaga (uvoz cif, popravek cif/fob, popravek za zajetje)
  - storitve (izvoz storitev, uvoz storitev)
  - dohodki (prejemki, izdatki)

- tekoči transferji (v Slovenijo, v tujino)
- kapitalski in finančni račun
  - kapitalski račun (kapitalski transferji, neproizvedena nefinančna sredstva)
  - finančni račun
    - neposredne naložbe (v tujino, v Slovenijo)
    - naložbe v vrednostne papirje (sredstva, obveznosti)
    - finančni derivativi
    - druge naložbe (sredstva, obveznosti)
    - rezervna sredstva
  - neto napake in izpustitve.

Drugi popravki podatkov

Ne pridejo v poštev.

11.4 STATISTIČNA RAZISKOVANJA IN DRUGI PODATKOVNI VIRI, KI SE UPORABLJAJO PRI PREHODU OD BDP K BND

Za prehod od BDP k BND se uporabljajo podatki plačilne bilance, ki je opisana v poglavju 11.3.4.

---

1) Letnice v oklepajih označujejo leto, za katerega je opis.

PRILOGA

PROCESNE TABELE IZRAČUNA BRUTO NACIONALNEGA DOHODKA

A.1 UVOD

Procesne tabele, ki na standardiziran način kvantitativno prikazujejo postopek izračuna BND, odgovarjajo na zahteve EU po kakovostnih podatkih o BND in večji primerljivosti procesov izračuna agregatov nacionalnih računov. Pri vseh treh metodah merjenja BDP, proizvodni, dohodkovni in izdatkovni, ter pri prehodu k BND, se proces prične z vhodnimi podatki, ki izhajajo iz različnih podatkovnih virov, se nadaljuje z njihovimi prilagoditvami in zaključí s končnimi ocenami nacionalnih računov. Procesne tabele tako prikazujejo pomen posameznih podatkovnih virov za nacionalne račune in popravke izhodiščnih virov pri izračunu BDP in BND.

Izdelava procesnih tabel se je začela v končni fazi priprave preostalega dela opisa metodologije ocenjevanja BND. Opis je bil dobra osnova za pripravo tabel, po drugi strani pa je to, da dokončna struktura tabel ni bila znana pred začetkom priprave opisa, povzročalo določene težave. Pri izdelavi tabel so se pojavljali tudi dvomi glede razvrščanja komponent izračuna v ustrezne kategorije, npr. razmejevanje med popravki za ne vključene enote in popravki za polno zasetje ter razporejanje podatkovnih virov med statistične in administrativne. Letni računovodski izkazi so bili na koncu razporejeni med statistične podatkovne vire, ker jih Ajpes zbira v skladu z zakoni, ki določajo, da se podatki zbirajo z namenom javne objave in za statistične, analitične in raziskovalne namene. V prihodnje bo struktura procesnih tabel vključena v pripravo podatkov na ravni delovnih tabel, kar bo omogočilo, da bodo procesne tabele izdelane hkrati s končnimi ocenami BDP in BND.

Procesne tabele za leto 2001 so prikazane na koncu priloge. Sestavljene so iz treh delov. Tabela A.7 prikazuje procesno tabelo izračuna BND, tabela A.8 navaja poglavja opisa metodologije BND, ki pojasnjujejo vire in metode ocenjevanja, tabela A.9 pa prikazuje prispevke posameznih virov, komponent in metod h končni oceni.

A.2 ANALIZA PROCESNIH TABEL

A.2.1 Proizvodna metoda

V letu 2001 so bili za oceno BDP po proizvodni metodi:

- daleč najpomembnejši statistični podatkovni viri (64,5 odstotka BDP);
- zelo pomembni administrativni podatkovni viri (21,2 odstotka);
- zmerno pomembni ekstrapolacije in modeli (5,4 odstotka).

Statistične podatkovne vire, ki se uporabljajo pri proizvodni metodi, sestavljajo v glavnem letni računovodski izkazi, ki jih zbira Ajpes. Zajemajo izkaz poslovnega izida in bilanco stanja, izpolnjujejo pa jih gospodarske družbe, veliki samostojni podjetniki ter enote sektorjev država in NPISG.

Med administrativne podatkovne vire se uvrščajo letne davčne napovedi oziroma odmere in obračuni DDV. Uporabljajo se predvsem pri ocenjevanju agregatov za nekorporativna podjetja. Drugi administrativni viri so še proračunska statistika Ministrstva za finance, carinske deklaracije ter podatki Uprave za javna plačila, Banke Slovenije in Agencije za zavarovalni nadzor.

Ekstrapolacije in modeli se uporabljajo za ocenjevanje stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev, ki bivajo v lastnih stanovanjih.

Tabela A.1 prikazuje glavne podatkovne vire za BDP po proizvodni metodi skupaj z bruto dodano vrednostjo dejavnosti oziroma vrednostjo drugih kategorij, ki največ prispevajo k BDP.

Tabela A.1 Osnovni viri za BDP po proizvodni metodi, 2001

	% BDP	Mio SIT
Statistična raziskovanja, od tega	64,5	3 095 066
D Predelovalne dejavnosti	21,1	1 010 722
G Trgovina na drobno in debelo, popravila	8,5	406 993
I Transport, skladiščenje in zveze	5,0	239 180
Administrativni viri, od tega	21,2	1 019 903
Davki na proizvode	13,5	649 195
D Predelovalne dejavnosti	1,9	92 888
F Gradbeništvo	1,2	55 707
Ekstrapolacije in modeli	5,4	261 002
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	5,5	264 187
Davki na proizvode	-0,1	-3 186

Vhodni podatki se v nadaljnjem procesu ocenjevanja ustrezno popravijo, kar privede do končnih ocen nacionalnih računov. Skupni popravki so imeli pri proizvodni metodi zmeren vpliv na BDP (8,8 odstotka), k temu so največ prispevali popravki za polno zajetje (3,6 odstotka). Konceptualni popravki in popravki za nevključene enote so prispevali po 2,6 odstotka BDP.

Popravki za polno zajetje so v letu 2001 zvišali raven BDP za 172 473 mio SIT, zajemajo pa popravke za premajhno poročanje proizvodnih dejavnosti.

Konceptualni popravki so vhodne podatke zvišali za 126 471 mio SIT. Zajemajo:

- izločitev nabavne vrednosti prodanega trgovskega blaga, tako da je proizvodnja merjena z maržo;
- izločitev dobičkov iz lastnine na zalogah;
- izračun in razporeditev PMSFP sektorjem porabnikom oziroma dejavnostim porabnicam;
- popravek bruto zavarovalnih premij na raven zavarovalne storitve;
- obračunski popravek podatkov, ki temeljijo na načelu denarnega toka;
- prenos kategorij iz vmesne potrošnje med dohodkovne kategorije.

Popravki za nevključene enote so raven BDP zvišali za 124 637 mio SIT. S temi popravki se v ocene nacionalnih računov vključijo podatki za enote, ki v raziskovanjih niso zajete.

Tabela A.2 prikazuje popravke osnovnih virov pri proizvodni metodi skupaj z bruto dodano vrednostjo dejavnosti, ki največ prispevajo k BDP.

Tabela A.2 Popravki osnovnih virov pri proizvodni metodi, 2001

	% BDP	Mio SIT
Popravki za polno zajetje, od tega	3,6	172 473
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	0,9	41 542
D Predelovalne dejavnosti	0,6	28 975
G Trgovina na drobno in debelo, popravila	0,6	28 083
Konceptualni popravki, od tega	2,6	126 471
J Finančno posredništvo	2,2	103 404
L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost	1,5	70 090
D Predelovalne dejavnosti	-0,7	-34 774
Popravki za nevključene enote, od tega	2,6	124 637
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	1,0	46 766
F Gradbeništvo	0,6	27 306

A.2.2 Izdatkovna metoda

V letu 2001 so ocene BDP po izdatkovni metodi:

- najbolj temeljile na statističnih raziskovanjih (53,9 odstotka BDP) in administrativnih virih (za oceno izvoza in uvoza blaga, ki oba predstavljata malo manj kot 50 odstotkov BDP);
- zelo temeljile na ekstrapolacijah in modelih (26,7 odstotka);
- zmerno temeljile na kombiniranih podatkih (11,7 odstotka).

Statistična raziskovanja v glavnem zajemajo anketo o porabi v gospodinjstvih, raziskovanje trgovine na drobno in raziskovanje o bruto investicijah v osnovna sredstva.

Ekstrapolacije in modeli zajemajo metodo pretoka blaga, stanovanjske storitve gospodinjstev, ocene izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo na osnovi količinskih in cenovnih podatkov, ocene za izvoz in uvoz turističnih storitev ter ocene bruto investicij v osnovna sredstva.

Kombinirani viri pri izdatkih gospodinjstev za končno potrošnjo zajemajo ocene, ki temeljijo na različnih podatkovnih virih, npr. računovodskih izkazih in poslovnih poročilih, davčnih evidencah, registru vozniških dovoljenj, podatkih o cestninah, marinah, statistiki telekomunikacij in zavarovalni statistiki. Večina kombiniranih virov pri tej kategoriji izdatkovnega BDP izhaja iz statističnih virov, dopoljenih z administrativnimi podatki. Pri izvozu in uvozu je med kombinirane vire razporejena plačilna bilanca. Le-ta temelji na administrativnih virih, ki se dopolnjujejo s podatki, ki niso rezultat izvrševanja nadzorne funkcije Banke Slovenije, pač pa se zbirajo za statistične namene.

V administrativne vire se uvrščajo podatki o davkih in trošarinah, socialnih in neprofitnih stanovanjskih najemninah ter carinske deklaracije.

Tabela A.3 prikazuje osnovne vire za BDP po izdatkovni metodi skupaj s kategorijami, ki največ prispevajo k BDP.

Tabela A.3 Osnovni viri za BDP po izdatkovni metodi, 2001

	% BDP	Mio SIT
Statistična raziskovanja, od tega	53,9	2 587 189
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	20,1	964 365
Izdatki države za končno potrošnjo	16,6	796 337
Bruto investicije v osnovna sredstva	16,3	783 226
Ekstrapolacije in modeli, od tega	26,7	1 280 886
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	18,8	901 045
Izvoz blaga in storitev	5,0	240 217
Bruto investicije v osnovna sredstva	4,4	209 130
Kombinirani viri	11,7	560 510
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	12,3	592 554
Uvoz blaga in storitev	6,0	288 707
Izvoz blaga in storitev	5,3	256 663
Administrativni viri, od tega	1,1	54 524
Uvoz blaga in storitev	49,4	2 370 876
Izvoz blaga in storitev	46,8	2 247 589
Izdatki države za končno potrošnjo	2,1	98 564

Podatki osnovnih virov se v nadaljnjem procesu popravijo, kar pripelje do končnih ocen nacionalnih računov. Skupni popravki pri izdatkovni metodi predstavljajo 6,6 odstotka BDP, sestavljajo pa jih usklajevanje (3,1 odstotka), konceptualni popravki (1,7 odstotka), popravki za nevključene enote (1,4 odstotka) in popravki za polno zasetje (0,4 odstotka).

S konceptualnimi popravki je bila vrednost BDP zvišana za 82 482 mio SIT. Zajemajo izločitev vrednosti blaga, ki je bilo v trgovini na drobno prodano enotam za vmesno potrošnjo, vključitev PMSFP in transferjev v naravi ter popravke pri spremembah zalog.

Popravki za nezajete enote so zvišali raven BDP za 66 038 mio SIT. Narejeni so bili pri izdatkih gospodinjstev za končno potrošnjo (47 556 mio SIT), izdatkih NPISG za končno potrošnjo (16 538 mio SIT) in izdatkih države za končno potrošnjo (1 944 mio SIT).

S popravki za polno zajetje je bila vrednost BDP višja za 19 650 mio SIT. Največji del teh sprememb je bil s popravki za premajhno poročanje narejen pri bruto investicijah v osnovna sredstva. Preostali del popravkov se v glavnem nanaša na izdatke gospodinjstev za končno potrošnjo.

Tabela A.4 prikazuje popravke osnovnih virov pri izdatkovni metodi skupaj s kategorijami, ki največ prispevajo k BDP.

Tabela A.4 Popravki osnovnih virov pri izdatkovni metodi, 2001

	% BDP	Mio SIT
Usklajevanje, od tega	3,1	148 274
Bruto investicije v osnovna sredstva	3,1	149 391
Konceptualni popravki	1,7	82 482
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	1,5	73 055
Izdatki države za končno potrošnjo	0,2	7 744
Popravki za ne vključene enote	1,4	66 038
Popravki za polno zajetje	0,4	19 650

A.2.3 Dohodkovna metoda

BDP po dohodkovni metodi je ocenjen hkrati in z istimi podatkovnimi viri kot BDP po proizvodni metodi ter s poslovnim presežkom in raznovrstnim dohodkom kot rezidualnima kategorijama. Kategorije računa ustvarjanja dohodka tako temeljijo na istih osnovnih virih kot BDP po proizvodni metodi.

V letu 2001 so ocene BDP po dohodkovni metodi:

- najbolj temeljile na statističnih raziskovanjih (48,1 odstotka BDP);
- zelo temeljile na administrativnih virih (23,7 odstotka);
- v manjšem obsegu temeljile na ekstrapolacijah in modelih (6,5 odstotka).

Statistična raziskovanja v glavnem zajemajo računovodske izkaze. Administrativni podatki so vir za ocene davkov in subvencij na proizvodnjo ter za dohodkovne kategorije nekorporativnih podjetij. Z ekstrapolacijami in modeli (metoda nepretrganega popisovanja) je ocenjena potrošnja stalnega kapitala netržnih proizvajalcev, ki določa njihov bruto poslovni presežek.

Tabela A.5 prikazuje glavne podatkovne vire za BDP po dohodkovni metodi skupaj s kategorijami, ki največ prispevajo k BDP.

Tabela A.5 Osnovni viri za BDP po dohodkovni metodi, 2001

	% BDP	Mio SIT
Statistična raziskovanja, od tega	48,1	2 308 707
Sredstva za zaposlene	47,7	2 287 126
Bruto poslovni presežek	0,4	21 543
Administrativni viri	23,7	1 138 592
Davki na proizvodnjo in uvoz	16,0	766 282
Bruto raznovrstni dohodek	5,5	265 606
Sredstva za zaposlene	3,4	161 974
Subvencije	1,2	55 269
Ekstrapolacije in modeli	6,5	313 035

Podatki osnovnih virov se v nadaljnjem procesu popravijo, kar pripelje do končnih ocen nacionalnih računov. Skupni popravki pri dohodkovni metodi znašajo 21,7 odstotka BDP, sestavljajo pa jih usklajevanje (16,5 odstotka), popravki za polno zasetje (3,6 odstotka), popravki za ne vključene enote (2,6 odstotka) in konceptualni popravki (-1,0 odstotka).

S popravki za polno zasetje je vrednost BDP zvišana za 172 473 mio SIT; v glavnem so to popravki za najemnine, denarna povračila stroškov službenih potovanj, hrana za zaposlene v gostilnah, restavracijah, menzah in trgovini ter zasebna raba službenih vozil. Popravki za ne vključene enote so vrednost BDP zvišali za 124 637 mio SIT. Zaradi konceptualnih popravkov je raven BDP nižja za 49 680 mio SIT, v glavnem zaradi davka na izplačane plače, ki je izločen iz sredstev za zaposlene (davek na izplačane plače je del drugih davkov na proizvodnjo in temelji na drugih virih).

Tabela A.6 prikazuje popravke osnovnih podatkov pri dohodkovni metodi, skupaj s kategorijami, ki največ prispevajo k BDP.

Tabela A.6 Popravki osnovnih virov pri dohodkovni metodi, 2001

	% BDP	Mio SIT
Usklajevanje	16,5	791 787
Bruto poslovni presežek	16,5	791 787
Popravki za polno zasetje	3,6	172 473
Sredstva za zaposlene	2,6	123 223
Bruto raznovrstni dohodek	1,0	49 251
Popravki za ne vključene enote	2,6	124 637
Bruto poslovni presežek	0,9	45 189
Bruto raznovrstni dohodek	0,8	39 873
Sredstva za zaposlene	0,8	37 903
Konceptualni popravki	-1,0	-49 680
Sredstva za zaposlene	-1,0	-45 813
Subvencije	0,1	3 868

A.2.4 Prehod od BDP k BND

Pri prehodu od BDP k BND so najpomembnejši podatki plačilne bilance, ki so razvrščeni med kombinirane podatkovne vire. Popravki so samo konceptualni, z njimi pa so PMSFP izločene iz obresti, prejetih iz tujine (3 831 mio SIT), in iz obresti, plačanih v tujino (6 959 mio SIT).

Tabela A.7 Procesna tabela izračuna bruto nacionalnega dohodka, 2001

Mio SIT	Osnovni viri					
	statistični viri	administrativni viri	kombinirani viri	ekstrapolacije in modeli		
				izhodiščna ekstrapolacija	pretok blaga in razmerja	MNP in pripisana najemnina
PROIZVODNA METODA						
Skupaj po dejavnostih						
Proizvodnja blaga in storitev	7 823 531	881 605				301 496
Vmesna potrošnja	4 728 465	486 012				37 308
Bruto dodana vrednost	3 095 066	395 593				264 187
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	250 279	6 208				
Vmesna potrošnja	146 161	3 613				
Bruto dodana vrednost	104 119	2 595				
B Ribištvo						
Proizvodnja blaga in storitev	1 326	254				
Vmesna potrošnja	873	164				
Bruto dodana vrednost	453	90				
C Rudarstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	47 307	1 493				
Vmesna potrošnja	20 067	788				
Bruto dodana vrednost	27 240	704				
D Predelovalne dejavnosti						
Proizvodnja blaga in storitev	3 242 318	218 396				
Vmesna potrošnja	2 231 596	125 508				
Bruto dodana vrednost	1 010 722	92 888				
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo						
Proizvodnja blaga in storitev	434 286	641				
Vmesna potrošnja	306 160	156				
Bruto dodana vrednost	128 126	486				
F Gradbeništvo						
Proizvodnja blaga in storitev	522 079	130 476				
Vmesna potrošnja	377 610	74 769				
Bruto dodana vrednost	144 469	55 707				
G Trgovina na drobno in debelo, popravila						
Proizvodnja blaga in storitev	811 996	93 043				
Vmesna potrošnja	405 003	45 211				
Bruto dodana vrednost	406 993	47 833				
H Gostinstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	107 535	77 444				
Vmesna potrošnja	57 399	48 426				
Bruto dodana vrednost	50 136	29 018				
I Transport, skladiščenje in zveze						
Proizvodnja blaga in storitev	590 888	112 899				
Vmesna potrošnja	351 709	64 818				
Bruto dodana vrednost	239 180	48 081				
J Finančno posredništvo						
Proizvodnja blaga in storitev	47 766	131 132				
Vmesna potrošnja	19 142	77 742				
Bruto dodana vrednost	28 624	53 390				
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve						
Proizvodnja blaga in storitev	560 155	64 014				301 496
Vmesna potrošnja	331 982	25 692				37 308
Bruto dodana vrednost	228 173	38 322				264 187
K Pripisane stanovanjske najemnine						
Proizvodnja blaga in storitev						301 496
Vmesna potrošnja						37 308
Bruto dodana vrednost						264 187
L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost						
Proizvodnja blaga in storitev	381 194	38				
Vmesna potrošnja	184 729	6				
Bruto dodana vrednost	196 464	31				
M Izobraževanje						
Proizvodnja blaga in storitev	294 690	1 142				
Vmesna potrošnja	66 033	486				
Bruto dodana vrednost	228 657	656				
N Zdravstvo in socialno varstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	307 420	23 943				
Vmesna potrošnja	110 044	9 343				
Bruto dodana vrednost	197 376	14 599				
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti						
Proizvodnja blaga in storitev	224 293	20 483				
Vmesna potrošnja	119 958	9 291				
Bruto dodana vrednost	104 334	11 192				
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost						
Davki na proizvode						
Davek na dodano vrednost		649 195				
Davki in dajatve na uvoz, razen DDV		414 826				
Drugi davki na proizvode		30 308				
		204 061				
Subvencije na proizvode						
		24 885				
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod	3 095 066	1 019 903				264 187

Osnovni viri				Popravki					Končne ocene
ekstrapolacije in modeli		drugi podatki	skupaj	popravki napak	konceptualni popravki	popravki za ne vključene enote	popravki za polno zajetje	usklajevanje	
druge ekstrap. in modeli	skupaj								
	301 496		9 006 631		215 629	365 832	83 234		9 671 326
	37 308		5 251 786		89 158	241 195	-89 240		5 492 899
	264 187		3 754 846		126 471	124 637	172 473		4 178 428
			256 487		-49	14 259	6 822		277 520
			149 773		2 377	3 297	-1 219		154 228
			106 714		-2 425	10 962	8 041		123 292
			1 580		- 35	365	33		1 943
			1 038		-2	222	-57		1 201
			542		-33	143	90		742
			48 800		-5 863	895	65		43 896
			20 855		-68	434	-208		21 012
			27 945		-5 795	461	273		22 883
			3 460 714		198 508	49 542	5 969		3 714 734
			2 357 104		233 282	36 077	-23 005		2 603 458
			1 103 610		-34 774	13 465	28 975		1 111 276
			434 927		-161 147	124	12		273 916
			306 315		-155 699	89	-384		150 322
			128 612		-5 447	34	395		123 594
			652 555		21	185 749	4 819		843 144
			452 379		-1 008	158 442	-10 560		599 253
			200 176		1 030	27 306	15 379		243 891
			905 039		-12 107	16 158	9 825		918 916
			450 214		4 680	8 826	-18 258		445 462
			454 826		-16 787	7 332	28 083		473 454
			184 979		-239	5 551	15 270		205 561
			105 825		804	3 154	-898		108 884
			79 154		-1 043	2 397	16 169		96 677
			703 787		- 3 643	8 816	4 779		713 739
			416 526		9 057	5 002	-6 081		424 504
			287 261		-12 700	3 814	10 860		289 235
			178 898		105 286	1 584	50		285 818
			96 884		1 883	663	-3 331		96 099
			82 014		103 404	921	3 381		189 720
	301 496		925 664		22 824	59 103	24 703		1 032 294
	37 308		394 982		13 468	12 337	-16 839		403 948
	264 187		530 682		9 356	46 766	41 542		628 346
	301 496		301 496						301 496
	37 308		37 308						37 308
	264 187		264 187						264 187
			381 232		63 028	146	1		444 406
			184 736		-7 063	21	-1 999		175 694
			196 496		70 090	125	2 000		268 712
			295 832		7 157	1 209	342		304 540
			66 519		-478	293	-1 486		64 849
			229 313		7 635	916	1 828		239 691
			331 362		2 225	2 399	647		336 633
			119 387		-493	1 007	-707		119 194
			211 975		2 718	1 392	1 353		217 439
			244 776		-337	18 146	9 895		272 479
			129 249		-11 581	11 331	-4 208		124 792
			115 526		11 243	6 814	14 103		147 687
						1 789			1 789
						1 789			1 789
	-3 186	-3 186	646 009						646 009
	-3 186	-3 186	411 640						411 640
			30 308						30 308
			204 061						204 061
			24 885						24 885
	-3 186	261 002	4 375 970		126 471	124 637	172 473		4 799 552

Tabela A.7 Procesna tabela izračuna bruto nacionalnega dohodka, 2001 (nadaljevanje)

Mio SIT	Osnovni viri					
	statistični viri	administrativni viri	kombinirani viri	ekstrapolacije in modeli		
				izhodiščna ekstrapolacija	pretok blaga in razmerja	MNP in pripisana najemina
IZDATKOVNA METODA						
Izdatki za končno potrošnjo	1 803 420	177 811	592 554		508 794	352 914
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	964 365	79 247	592 554		508 794	299 538
Hrana in brezalkoholne pijače	391 673				13 137	
Alkoholne pijače, tobak in mamila		74 279	59 325			
Obleka in obutev	50 935				126 267	
Stanovanje, voda, elektrika, plin in druga goriva	151 067	4 969				299 538
Pohištvo, gospod. oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj	82 867		42 562		32 650	
Zdravstvo	568		87 063			
Transport	106 376		29 550		299 181	
Komunikacije			62 968		6 667	
Rekreacija in kultura	123 421		113 106		30 892	
Izobraževanje			24 618			
Hoteli in restavracije			183 703			
Raznovrstno blago in storitve	57 458		128 775			
Prehod na nacionalni koncept			-139 115			
Izdatki NPISG za končno potrošnjo	42 719					
Izdatki države za končno potrošnjo	796 337	98 564				53 377
Bruto investicije v osnovna sredstva	783 226					
Osnovna čreda in dolgoletni nasadi	949					
Stroji in oprema, razen transportne	332 262					
Transportna oprema	50 896					
Stanovanja	13 934					
Druge zgradbe in objekti	340 199					
Drugi proizvodi	44 986					
Spremembe zalog	- 1 428					
Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	1 970					
Izvoz blaga in storitev		2 247 589	256 663			
Blago		2 247 589	23 352			
Storitve			233 310			
Uvoz blaga in storitev		2 370 876	288 707			
Blago		2 370 876	48 529			
Storitve			240 178			
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod	2 587 189	54 524	560 510		508 794	352 914
DOHODKOVNA METODA						
Sredstva za zaposlene	2 287 126	161 974				
Nefinančne družbe	1 574 845					
Finančne družbe	100 791					
Država	586 222					
Gospodinjstva	7 679	161 974				
NPISG	17 589					
Bruto poslovni presežek	21 543					313 035
Nefinančne družbe						
Finančne družbe	352					
Država	19 212					53 377
Gospodinjstva						259 658
NPISG	1 979					
Bruto raznovrstni dohodek	10 487	265 606				
Davki na proizvodnjo in uvoz	3 941	766 282				
Subvencije	14 390	55 269				
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod	2 308 707	1 138 592				313 035
BRUTO NACIONALNI DOHODEK						
Sredstva za zaposlene, prejeta iz tujine			42 818			
Sredstva za zaposlene, plačana v tujino			6 472			
Dohodki od lastnine, prejeti iz tujine			68 076			
Dohodki od lastnine, plačani v tujino			95 089			
Davki na proizvodnjo in uvoz						
Subvencije						
Bruto nacionalni dohodek	3 095 066	1 019 903	9 333			264 187

Osnovni viri				Popravki					Končne ocene
ekstrapolacije in modeli		drugi podatki	skupaj	popravki napak	konceptualni popravki	popravki za ne vključene enote	popravki za polno zajeetje	usklajevanje	
druge ekstrap. in modeli	skupaj								
92 713	954 422		3 528 207		80 585	66 038	2 702	-1 297	3 676 235
92 713	901 045		2 537 211		73 055	47 556	1 298	-1 297	2 657 823
	13 137		404 811		34 411	40 363	896	-3 351	477 129
			133 604						133 604
	126 267		177 202		2 064		63	-566	178 763
92 713	392 251		548 286		7 909	7 193			563 388
	32 650		158 079		5 526		222	6 834	170 662
			87 632		-27			395	88 000
	299 181		435 106		-8 351		63	-911	425 907
	6 667		69 634						69 634
	30 892		267 419		-1 244		54	-2 699	263 529
			24 618						24 618
			183 703						183 703
			186 233		32 767			-999	218 001
			-139 115						-139 115
			42 719		-214	16 538	1 404		60 447
	53 377		948 277		7 744	1 944			957 965
209 130	209 130		992 356				16 932	149 391	1 158 679
5 248	5 248		6 197				2	-204	5 995
8 275	8 275		340 537				4 286	69 352	414 175
8 020	8 020		58 916				4 394	47 350	110 659
141 003	141 003		154 937				527	5 208	160 673
46 259	46 259		386 459				6 351	25 873	418 683
325	325		45 311				1 371	1 812	48 494
-5 964	-5 964		-7 391		5 025				-2 366
			1 970				16	180	2 167
240 217	240 217		2 744 468		1 199				2 745 667
			2 270 941						2 270 941
240 217	240 217		473 527		1 199				474 726
116 920	116 920		2 776 503		4 327				2 780 830
			2 419 405						2 419 405
116 920	116 920		357 098		4 327				361 425
419 177	1 280 886		4 483 108		82 482	66 038	19 650	148 274	4 799 552
			2 449 100		-45 813	37 903	123 223		2 564 414
			1 574 845		-27 099	24 676	110 608		1 683 030
			100 791		-4 480		3 124		99 435
			586 222		-7 833	1 788	3 924		584 102
			169 653		-5 692	6 181	3 315		173 458
			17 589		-709	5 258	2 252		24 390
	313 035		334 577			45 189		791 787	1 171 553
						2 836		706 599	709 435
			352					85 189	85 541
	53 377		72 589			135			72 724
	259 658		259 658			40 813			300 471
			1 979			1 404			3 383
			276 092			39 873	49 251		365 216
			770 223			1 673			771 895
			69 659		3 868				73 526
	313 035		3 760 334		-49 680	124 637	172 473	791 787	4 799 552
			42 818						42 818
			6 472						6 472
			68 076		-3 831				64 245
			95 089		-6 959				88 130
-3 186	261 002		4 385 303		129 599	124 637	172 473		4 812 013

Tabela A.8 Poglavja v opisu metodologije ocenjevanja bruto nacionalnega dohodka

PROIZVODNA METODA	Osnovni viri					
	statistični viri	administrativni viri	kombinirani viri	ekstrapolacije in modeli		
				izhodiščna ekstrapolacija	pretok blaga in razmerja	MNP in pripisana najemnina
Skupaj po dejavnostih						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost						
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.7.1	3.7.1				
Vmesna potrošnja	3.7.1	3.7.1				
Bruto dodana vrednost						
B Ribištvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.8.1	3.8.1				
Vmesna potrošnja	3.8.1	3.8.1				
Bruto dodana vrednost						
C Rudarstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.9.1	3.9.1				
Vmesna potrošnja	3.9.1	3.9.1				
Bruto dodana vrednost						
D Predelovalne dejavnosti						
Proizvodnja blaga in storitev	3.10.1	3.10.1				
Vmesna potrošnja	3.10.1	3.10.1				
Bruto dodana vrednost						
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.11.1	3.11.1				
Vmesna potrošnja	3.11.1	3.11.1				
Bruto dodana vrednost						
F Gradbeništvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.12.1	3.12.1				
Vmesna potrošnja	3.12.1	3.12.1				
Bruto dodana vrednost						
G Trgovina na drobno in debelo, popravila						
Proizvodnja blaga in storitev	3.13.1	3.13.1				
Vmesna potrošnja	3.13.1	3.13.1				
Bruto dodana vrednost						
H Gostinstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.14.1	3.14.1				
Vmesna potrošnja	3.14.1	3.14.1				
Bruto dodana vrednost						
I Transport, skladiščenje in zveze						
Proizvodnja blaga in storitev	3.15.1	3.15.1				
Vmesna potrošnja	3.15.1	3.15.1				
Bruto dodana vrednost						
J Finančno posredništvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.16.1	3.16.1				
Vmesna potrošnja	3.16.1	3.16.1				
Bruto dodana vrednost						
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve						
Proizvodnja blaga in storitev	3.17.1	3.17.1				3.17.1
Vmesna potrošnja	3.17.1	3.17.1				3.17.1
Bruto dodana vrednost						
K Pripisane stanovanjske najemnine						
Proizvodnja blaga in storitev						3.17.1
Vmesna potrošnja						3.17.1
Bruto dodana vrednost						
L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost						
Proizvodnja blaga in storitev	3.18.1	3.18.1				
Vmesna potrošnja	3.18.1	3.18.1				
Bruto dodana vrednost						
M Izobraževanje						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja	3.19.1	3.19.1				
Bruto dodana vrednost	3.19.1	3.19.1				
N Zdravstvo in socialno varstvo						
Proizvodnja blaga in storitev	3.20.1	3.20.1				
Vmesna potrošnja	3.20.1	3.20.1				
Bruto dodana vrednost						
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti						
Proizvodnja blaga in storitev	3.21.1	3.21.1				
Vmesna potrošnja	3.21.1	3.21.1				
Bruto dodana vrednost						
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost						
Davki na proizvode						
Davek na dodano vrednost		3.25.1				
Davki in dajatve na uvoz, razen DDV		3.24.1				
Drugi davki na proizvode		3.24.1				
Subvencije na proizvode		3.26.1				
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod						

Tabela A.8 Poglavja v opisu metodologije ocenjevanja bruto nacionalnega dohodka (nadaljevanje)

	Osnovni viri					
	statistični viri	administrativni viri	kombinirani viri	ekstrapolacije in modeli		
				izhodiščna ekstrapolacija	pretok blaga in razmerja	MNP in pripisana najemina
IZDATKOVNA METODA						
Izdatki za končno potrošnjo						
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo						
Hrana in brezalkoholne pijače	5.7.7				5.7.5	
Alkoholne pijače, tobak in mamila		5.7.7	5.7.7			
Obleka in obutev	5.7.7				5.7.5	
Stanovanje, voda, električna, plin in druga goriva	5.7.7	5.7.7				
Pohištvo, gospod. oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj	5.7.7		5.7.7		5.7.5	5.7.5
Zdravstvo	5.7.7		5.7.7			
Transport	5.7.7		5.7.7		5.7.5	
Komunikacije			5.7.7		5.7.5	
Rekreacija in kultura	5.7.7		5.7.7		5.7.5	
Izobraževanje			5.7.7			
Hoteli in restavracije			5.7.7			
Raznovrstno blago in storitve	5.7.7		5.7.7			
Prehod na nacionalni koncept			5.7.0			
Izdatki NPISG za končno potrošnjo	5.8.1					
Izdatki države za končno potrošnjo	5.9.1	5.9.1				5.9.1
Bruto investicije v osnovna sredstva						
Osnovna čreda in dolgoletni nasadi	5.10.1					
Stroji in oprema, razen transportne	5.10.1					
Transportna oprema	5.10.1					
Stanovanja	5.10.1					
Druge zgradbe in objekti	5.10.1					
Drugi proizvodi	5.11.1,5.12.1					
Spremembe zalog	5.13.1					
Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	5.14.1					
Izvoz blaga in storitev						
Blago		5.15	5.15			
Storitve			5.16			
Uvoz blaga in storitev						
Blago		5.17	5.17			
Storitve			5.18			
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod						
DOHODKOVNA METODA						
Sredstva za zaposlene						
Nefinančne družbe	4.7.1					
Finančne družbe	4.7.1					
Država	4.7.1					
Gospodinjstva	4.7.1	4.7.1				
NPISG	4.7.1					
Bruto poslovni presežek						
Nefinančne družbe						
Finančne družbe	4.10.2					
Država	4.12.1					4.12.1
Gospodinjstva						4.10.3
NPISG	4.12.1					
Bruto raznovrstni dohodek	4.11	4.11				
Davki na proizvodnjo in uvoz	4.8.1	4.8.1				
Subvencije	4.9.1	4.9.1				
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod						
BRUTO NACIONALNI DOHODEK						
Sredstva za zaposlene, prejeta iz tujine			8.1			
Sredstva za zaposlene, plačana v tujino			8.1			
Dohodki od lastnine, prejeti iz tujine			8			
Dohodki od lastnine, plačani v tujino			8			
Davki na proizvodnjo in uvoz						
Subvencije						
Bruto nacionalni dohodek						

Osnovni viri				Popravki					Končne ocene
ekstrapolacije in modeli		drugi podatki	skupaj	popravki napak	konceptualni popravki	popravki za ne vključene enote	popravki za polno zajetje	uskajanje	
druge ekstrap. in modeli	skupaj								
					5.7.3	5.7.8	5.7.6		
					5.7.3		5.7.6		
					5.7.3	5.7.8			
5.7.5					5.7.3		5.7.6		
					5.7.3				
					5.7.3		5.7.6		
					5.7.3				
					5.7.3		5.7.6		
					5.7.3				
					5.8.1	5.8.1	5.8.1		
					5.9.1	5.9.1			
5.10.1							5.10.1	5.10.1	
5.10.1							5.10.1	5.10.1	
5.10.1							5.10.1	5.10.1	
5.10.1							5.10.1	5.10.1	
5.10.1							5.10.1	5.10.1	
5.11.1,5.12.1							5.11.1,5.12.1	5.11.1,5.12.1	
5.13.0					5.13.1				
							5.14.1	5.14.1	
5.16					5.16				
5.18					5.18				
					4.3.1	4.6.1	4.6.1		
					4.3.1		4.6.1		
					4.3.1	4.6.1	4.6.1		
					4.3.1	4.6.1	4.6.1		
					4.3.1	4.6.1	4.6.1		
						4.10.1		4.10.1	
								4.10.2	
						4.12.1			
						4.10.3			
						4.12.1			
						4.11	4.11		
						4.8.1			
					4.9.1				
					8				
					8				

Tabela A.9 Prispevki h končni oceni

%	Osnovni viri					
	statistični viri	administrativni viri	kombinirani viri	ekstrapolacije in modeli		
				izhodiščna ekstrapolacija	pretok blaga in razmerja	MNP in pripisana najemnina
PROIZVODNA METODA						
Skupaj po dejavnostih						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	64,5	8,2	0,0	0,0	0,0	5,5
A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	2,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
B Ribištvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C Rudarstvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
D Predelovalne dejavnosti						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	21,1	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
F Gradbeništvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	3,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
G Trgovina na drobno in debelo, popravila						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	8,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
H Gostinstvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	1,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
I Transport, skladiščenje in zveze						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	5,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
J Finančno posredništvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	0,6	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	4,8	0,8	0,0	0,0	0,0	5,5
K Pripisane stanovanjske najemnine						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5
L Javna uprava, obramba, obvezna socialna varnost						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
M Izobraževanje						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
N Zdravstvo in socialno varstvo						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	4,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	2,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenimi						
Proizvodnja blaga in storitev						
Vmesna potrošnja						
Bruto dodana vrednost	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Davki na proizvode	0,0	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Davek na dodano vrednost	0,0	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Davki in dajatve na uvoz, razen DDV	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Drugi davki na proizvode	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Subvencije na proizvode	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod	64,5	21,2	0,0	0,0	0,0	5,5

Osnovni viri				Popravki					Končne ocene
ekstrapolacije in modeli		drugi podatki	skupaj	popravki napak	konceptualni popravki	popravki za nevključene enote	popravki za polno zajetje	usklajevanje	
druge ekstrap. in modeli	skupaj								
0,0	5,5	0,0	78,2	0,0	2,6	2,6	3,6	0,0	87,1
0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	-0,1	0,2	0,2	0,0	2,6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,5
0,0	0,0	0,0	23,0	0,0	-0,7	0,3	0,6	0,0	23,2
0,0	0,0	0,0	2,7	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	2,6
0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	0,6	0,3	0,0	5,1
0,0	0,0	0,0	9,5	0,0	-0,3	0,2	0,6	0,0	9,9
0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	2,0
0,0	0,0	0,0	6,0	0,0	-0,3	0,1	0,2	0,0	6,0
0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	2,2	0,0	0,1	0,0	4,0
0,0	5,5	0,0	11,1	0,0	0,2	1,0	0,9	0,0	13,1
0,0	5,5	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5
0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	5,6
0,0	0,0	0,0	4,8	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	5,0
0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	4,5
0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,2	0,1	0,3	0,0	3,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-0,1	-0,1	0,0	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,5
-0,1	-0,1	0,0	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,6
0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
0,0	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3
0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
-0,1	5,4	0,0	91,2	0,0	2,6	2,6	3,6	0,0	100,0

Tabela A.9 Prispevki h končni oceni (nadaljevanje)

%	Osnovni viri					
	statistični viri	administrativni viri	kombinirani viri	ekstrapolacije in modeli		
				izhodiščna ekstrapolacija	pretok blaga in razmerja	MNP in pripisana najemnina
IZDATKOVNA METODA						
Izdatki za končno potrošnjo	37,6	3,7	12,3	0,0	10,6	7,4
Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	20,1	1,7	12,3	0,0	10,6	6,2
Hrana in brezalkoholne pijače	8,2	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
Alkoholne pijače, tobak in mamila	0,0	1,5	1,2	0,0	0,0	0,0
Obleka in obutev	1,1	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0
Stanovanje, voda, elektrika, plin in druga goriva	3,1	0,1	0,0	0,0	0,0	6,2
Pohištvo, gospod. oprema in tekoče vzdrževanje stanovanj	1,7	0,0	0,9	0,0	0,7	0,0
Zdravstvo	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0
Transport	2,2	0,0	0,6	0,0	6,2	0,0
Komunikacije	0,0	0,0	1,3	0,0	0,1	0,0
Rekreacija in kultura	2,6	0,0	2,4	0,0	0,6	0,0
Izobraževanje	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Hoteli in restavracije	0,0	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0
Raznovrstno blago in storitve	1,2	0,0	2,7	0,0	0,0	0,0
Prehod na nacionalni koncept	0,0	0,0	-2,9	0,0	0,0	0,0
Izdatki NPISG za končno potrošnjo	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdatki države za končno potrošnjo	16,6	2,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Bruto investicije v osnovna sredstva	16,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Osnovna čreda in dolgoletni nasadi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stroji in oprema, razen transportne	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transportna oprema	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stanovanja	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Druge zgradbe in objekti	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drugi proizvodi	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spremembe zalog	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izvoz blaga in storitev	0,0	46,8	5,3	0,0	0,0	0,0
Blago	0,0	46,8	0,5	0,0	0,0	0,0
Storitve	0,0	0,0	4,9	0,0	0,0	0,0
Uvoz blaga in storitev	0,0	49,4	6,0	0,0	0,0	0,0
Blago	0,0	49,4	1,0	0,0	0,0	0,0
Storitve	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod	53,9	1,1	11,7	0,0	10,6	7,4
DOHODKOVNA METODA						
Sredstva za zaposlene	47,7	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Nefinančne družbe	32,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finančne družbe	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Država	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gospodinjstva	0,2	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0
NPISG	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruto poslovni presežek	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	6,5
Nefinančne družbe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finančne družbe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Država	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1
Gospodinjstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4
NPISG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruto raznovrstni dohodek	0,2	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Davki na proizvodnjo in uvoz	0,1	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Subvencije	0,3	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Statistična napaka						
Bruto domači proizvod	48,1	23,7	0,0	0,0	0,0	6,5
BRUTO NACIONALNI DOHODEK						
Sredstva za zaposlene, prejeta iz tujine	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
Sredstva za zaposlene, plačana v tujino	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Dohodki od lastnine, prejeti iz tujine	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0
Dohodki od lastnine, plačani v tujino	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Davki na proizvodnjo in uvoz	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Subvencije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruto nacionalni dohodek	64,3	21,2	0,2	0,0	0,0	5,5

Osnovni viri				Popravki					Končne ocene
ekstrapolacije in modeli		drugi podatki	skupaj	popravki napak	konceptualni popravki	popravki za nevključene enote	popravki za polno zajetje	usklajevanje	
druge ekstrap. in modeli	skupaj								
1,9	19,9	0,0	73,5	0,0	1,7	1,4	0,1	0,0	76,6
1,9	18,8	0,0	52,9	0,0	1,5	1,0	0,0	0,0	55,4
0,0	0,3	0,0	8,4	0,0	0,7	0,8	0,0	-0,1	9,9
0,0	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
0,0	2,6	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7
1,9	8,2	0,0	11,4	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	11,7
0,0	0,7	0,0	3,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	3,6
0,0	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8
0,0	6,2	0,0	9,1	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	8,9
0,0	0,1	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
0,0	0,6	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	5,5
0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
0,0	0,0	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8
0,0	0,0	0,0	3,9	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	4,5
0,0	0,0	0,0	-2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,9
0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	1,3
0,0	1,1	0,0	19,8	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	20,0
4,4	4,4	0,0	20,7	0,0	0,0	0,0	0,4	3,1	24,1
0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
0,2	0,2	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0	0,1	1,4	8,6
0,2	0,2	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,1	1,0	2,3
2,9	2,9	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	3,3
1,0	1,0	0,0	8,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	8,7
0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
-0,1	-0,1	0,0	-0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,0	5,0	0,0	57,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	57,2
0,0	0,0	0,0	47,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	47,3
5,0	5,0	0,0	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,9
2,4	2,4	0,0	57,8	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	57,9
0,0	0,0	0,0	50,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,4
2,4	2,4	0,0	7,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	7,5
8,7	26,7	0,0	93,4	0,0	1,7	1,4	0,4	3,1	100,0
0,0	0,0	0,0	51,0	0,0	-1,0	0,8	2,6	0,0	53,4
0,0	0,0	0,0	32,8	0,0	-0,6	0,5	2,3	0,0	35,1
0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	2,1
0,0	0,0	0,0	12,2	0,0	-0,2	0,0	0,1	0,0	12,2
0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	-0,1	0,1	0,1	0,0	3,6
0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,5
0,0	6,5	0,0	7,0	0,0	0,0	0,9	0,0	16,5	24,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	14,7	14,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	1,8
0,0	1,1	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
0,0	5,4	0,0	5,4	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	6,3
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
0,0	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	0,8	1,0	0,0	7,6
0,0	0,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,1
0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	1,5
0,0	6,5	0,0	78,3	0,0	-1,0	2,6	3,6	16,5	100,0
0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	1,3
0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	1,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-0,1	5,4	0,0	91,1	0,0	2,7	2,6	3,6	0,0	100,0